

วิชาภาษาไทย

การพูดค้น = ผู้พูดที่มุ่งแสดงความคิดเห็นต่อกลุ่มผู้ฟังในเวลาพูดตามลำดับก่อนหลัง
อันหมายถึงพระบรมราชโองการ

บทประพันธ์

บทประพันธ์ = ผู้แต่งที่มุ่งแสดงความคิดเห็นต่อกลุ่มผู้ฟังในเวลาพูดตามลำดับก่อนหลัง
อันหมายถึงพระบรมราชโองการ

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอำนาจหน้าที่ผู้พูดที่ผู้ฟัง
ปีงบประมาณ 2542

รายงาน
การขุดค้น-ขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะโบราณสถานวัดจักรวรรดิ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เสนอ
โครงการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ห้างหุ้นส่วนจำกัดสุศักดิ์ก่อสร้าง
ปีงบประมาณ 2542

อธิบดีกรมศิลปากร
กรมศิลปากรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

29 ธ.ค. 2551

กานำ

โครงการขุดค้นขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะ โบราณสถานวัดจักรวรรดิ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นโครงการขุดค้นขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะ โบราณสถาน
กลุ่มวัดจักรวรรดิ, วัดนางคำ, และวัดสมณโกฏฐาราม ซึ่งกรมศิลปากรได้ว่าจ้าง หจก.สุรศักดิ์
ก่อสร้างดำเนินการตามสัญญาเลขที่ 10/2542 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2542 ซึ่งทาง หจก.สุรศักดิ์
ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 30 เดือนมิถุนายน 2542 งานได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2543

วัดจักรวรรดิคณะทำงานประกอบด้วย

1.นายสมภพ พงษ์พัฒน์	นักโบราณคดี
2.นายบูรินทร์ สิงห์โตอาจ	นักประวัติศาสตร์ศิลปะ
3.นายศิษพงษ์ เนตรล้อมวงศ์	นักประวัติศาสตร์ศิลปะ
4.นายทศพล สุกฤตศาสนนท์	นักมานุษยวิทยา
5.นายนฤพล หวังธงชัยเจริญ	ผู้ช่วยนักโบราณคดี
6.นายนพพล จิตชัย	ช่างเขียนแบบ
7.นายธีรกุล สิงห์แสนยาพงศ์	ช่างเขียนแบบ
8.นายเฉลิมชัย ตะก้อง	นักวิชาการช่างศิลป์

การดำเนินงานขุดค้นขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะ โบราณสถานวัดจักรวรร
ดิ นี้ทางคณะผู้จัดทำในนามของหจก.สุรศักดิ์ก่อสร้าง ขอขอบคุณผู้ให้การสนับสนุนโดยตรงจาก
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมศิลปากร ซึ่งดำเนินการควบคุม
โครงการขุดค้นขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะ โบราณสถาน โดยสำนักงาน โบราณคดีและพิพิธ
ภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา มา ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญภาพถ่าย	
สารบัญผังชั้นดิน	
สารบัญแผนผัง	
บทนำ	1
บทที่ 1 โบราณสถานก่อนการดำเนินงาน	9
1.1 ที่ตั้ง	9
1.2 สภาพปัจจุบัน	9
1.3 การวางผังหลุมขุดแต่งทางโบราณคดี	10
1.4 เทคนิคการขุดแต่ง	11
1.5 เทคนิคการขุดค้นทางโบราณคดี	11
1.6 วิธีการเก็บบันทึกข้อมูลจากการขุดค้น	12
1.7 การเก็บหลักฐานและบันทึกข้อมูลจากการขุดแต่ง	13
บทที่ 2 โบราณสถานหลังการขุดแต่ง	15
2.1 สภาพโดยทั่วไปและแผนผัง	15
2.2 ลักษณะโบราณสถานหลังการขุดแต่ง	15
2.2.1 เจดีย์ประธาน	15
2.2.2 อุโบสถ	16
2.2.3 วิหาร	16
2.2.4 โบราณสถานหมายเลข 4	16
2.2.5 เจดีย์ราย	17
2.2.6 กำแพง	20

เรื่อง	หน้า
บทที่ 3 โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่งโบราณสถาน	22
3.1 โบราณวัตถุประเภทส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม	22
3.2 โบราณวัตถุประเภทรูปเคารพทางศาสนา	26
3.3 โบราณวัตถุประเภทภาชนะดินเผาแหล่งเตาภายในประเทศ	32
3.4 โบราณวัตถุประเภทภาชนะดินเผาแหล่งเตาต่างประเทศ	34
3.5 โบราณวัตถุประเภทตุ๊กตาดินเผา	35
3.6 สรูปการศึกษาวិเคราะห์	36
บทที่ 4 การขุดค้นทางโบราณคดี	49
4.1 หลุมขุดค้น TP.1	50
4.2 หลุมขุดค้น TP.2	52
บทที่ 5 บทวิเคราะห์	54
5.1 ด้านประวัติศาสตร์และ โบราณคดี	54
5.2 การกำหนดลำดับอายุสมัย	54
5.3 รูปทรงสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรม	57
บทที่ 6 บทสรุป	60
บรรณานุกรม	64

สารบัญภาพถ่าย

รูปที่	ชื่อรูป	หน้า
รูปที่ 1	สภาพก่อนการขุดแต่งเจดีย์ประธานและพื้นที่ใกล้เคียง (ฟิล์ม 1/1)	66
รูปที่ 2	สภาพก่อนการขุดแต่งเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 1/4)	66
รูปที่ 3	สภาพก่อนการขุดแต่งเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 1/9)	67
รูปที่ 4	สภาพก่อนการขุดแต่งเจดีย์รายคานทิศใต้ของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 1/10)	67
รูปที่ 5	ชิ้นส่วนเจดีย์ทรงปราสาทด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 1/11)	68
รูปที่ 6	เจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือก่อนการขุดแต่ง (ฟิล์ม 1/12)	68
รูปที่ 7	สภาพก่อนขุดแต่งเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 1/5)	69
รูปที่ 8	สภาพก่อนการขุดแต่งซากอาคารด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 1/13)	69
รูปที่ 9	สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 3/6)	70
รูปที่ 10	สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 3/7)	70
รูปที่ 11	สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 3/8)	71
รูปที่ 12	สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 1/8)	71
รูปที่ 13	ขณะทำการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 4/24)	72
รูปที่ 14	สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 6/14)	72
รูปที่ 15	สภาพหลังการขุดแต่งอุโบสถและเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 5/36)	73
รูปที่ 16	ขณะทำการขุดแต่งเจดีย์ประธานด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 2/1)	73
รูปที่ 17	เจดีย์ประธานหลังการขุดแต่งด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 2/20)	74
รูปที่ 18	ขณะทำการขุดทดสอบหาบุคคลสมัยของอุโบสถ (ฟิล์ม 9/26)	74
รูปที่ 19	ขณะทำการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกแลสะอุโบสถ (ฟิล์ม 4/23)	75
รูปที่ 20	แนวอิฐฐานใบเสมาและชิ้นส่วนฐานใบเสมาภายหลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 4/19)	75
รูปที่ 21	ขณะทำการขุดทดสอบบุคคลสมัยอุโบสถ (ฟิล์ม 9/28)	76
รูปที่ 22	สภาพหลังการขุดแต่งวิหารด้านทิศเหนือของอุโบสถ (ฟิล์ม 6/15)	76
รูปที่ 23	สภาพหลังการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 4/25)	77
รูปที่ 24	เจดีย์รายหมายเลข 5 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/11)	77
รูปที่ 25	เจดีย์รายหมายเลข 6 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/12)	78
รูปที่ 26	เจดีย์รายหมายเลข 7 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/13)	78

รูปที่	ชื่อรูป	หน้า
รูปที่ 27	เจดีย์รายนหมายเลข 8 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/14)	79
รูปที่ 28	เจดีย์รายนหมายเลข 9 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/15)	79
รูปที่ 29	เจดีย์รายนหมายเลข 10 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/16)	80
รูปที่ 30	เจดีย์รายนหมายเลข 11 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/17)	80
รูปที่ 31	เจดีย์รายนหมายเลข 12 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/18)	81
รูปที่ 32	เจดีย์รายนหมายเลข 13 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/19)	81
รูปที่ 33	เจดีย์รายนหมายเลข 14 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/22)	82
รูปที่ 34	เจดีย์รายนหมายเลข 15 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/23)	82
รูปที่ 35	เจดีย์รายนหมายเลข 16 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/24)	83
รูปที่ 36	เจดีย์รายนหมายเลข 17 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/25)	83
รูปที่ 37	เจดีย์รายนหมายเลข 18 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/26)	84
รูปที่ 38	เจดีย์รายนหมายเลข 19 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/28)	84
รูปที่ 39	เจดีย์รายนหมายเลข 20 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/29)	85
รูปที่ 40	สภาพหลังการขุดแต่งเจดีย์บริวารมุกกำแพงทิศตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 4/3)	85
รูปที่ 41	สภาพหลังการขุดแต่งเจดีย์รายมุกกำแพงทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 4/26)	86
รูปที่ 42	เจดีย์รายมุกกำแพงทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 5/7)	86
รูปที่ 43	แนวกำแพงชั้นนอก, กลาง และ ชั้นใน ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 10/26)	87
รูปที่ 44	ขอมุมหัวเม็ดกำแพงชั้นกลางทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 10/6)	87
รูปที่ 45	แนวอิฐซุ้มประตูกำแพงชั้นกลางด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 10/30)	88
รูปที่ 46	สภาพหลังขุดแต่งแนวกำแพงด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 3/3)	88
รูปที่ 47	สภาพหลังขุดแต่งแนวกำแพงด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 4/15)	89
รูปที่ 48	แนวกำแพงชั้นกลางและกำแพงชั้นใน ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 10/32)	89
รูปที่ 49	แนวอิฐกำแพงชั้นใน ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 10/8)	90
รูปที่ 50	พื้นที่ภายหลังการขุดแต่งด้านทิศตะวันออกเฉียง (ฟิล์ม 10/22)	90
รูปที่ 51	พื้นที่ภายหลังการขุดแต่งด้านทิศตะวันออกเฉียง (ฟิล์ม 10/23)	91

รูปที่	ชื่อรูป	หน้า
รูปที่ 52	พื้นที่ภายหลังการขุดแต่งด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 10/24)	91
รูปที่ 53	กระเบื้องมุงหลังคาแบบเกล็ดเต่า (ฟิล์ม 11/12)	92
รูปที่ 54	กระเบื้องกาบกล้วยตัวเมีย (ฟิล์ม 11/13)	92
รูปที่ 55	กระเบื้องกาบกล้วยตัวผู้ (ฟิล์ม 11/14)	93
รูปที่ 56	กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุดกษา (ฟิล์ม 11/15)	93
รูปที่ 57	กระเบื้องเชิงชายลายเทพพนม (ฟิล์ม 11/16)	94
รูปที่ 58	ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมดินเผา (ฟิล์ม 11/18)	94
รูปที่ 59	ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมดินเผา (ฟิล์ม 11/17)	95
รูปที่ 60	ชิ้นส่วนของฉัตรทำจากโลหะ (ฟิล์ม 11/21)	95
รูปที่ 61	ส่วนประกอบของสถูปจำลอง (ฟิล์ม 11/22)	96
รูปที่ 62	ชิ้นส่วนประกอบของพระบุเงิน (ฟิล์ม 11/23)	96
รูปที่ 63	ชิ้นส่วนประกอบของพระบุเงิน (ฟิล์ม 11/24)	97
รูปที่ 64	เศียรของพระสำริด (ฟิล์ม 11/25)	97
รูปที่ 65	เศียรพระสำริด (ฟิล์ม 11/26)	98
รูปที่ 66	เศียรพระสำริด (ฟิล์ม 11/27)	98
รูปที่ 67	เศียรพระสำริด (ฟิล์ม 11/29)	99
รูปที่ 68	เศียรพระสำริด (ฟิล์ม 11/34)	99
รูปที่ 69	พระพุทธรูปประทับยืนสำริด (ฟิล์ม 11/30)	100
รูปที่ 70	ชิ้นส่วนพระสำริดปางสมาธิ (ฟิล์ม 11/31)	100
รูปที่ 71	ชิ้นส่วนพระสำริดปางสมาธิ (ฟิล์ม 11/32)	101
รูปที่ 72	ชิ้นส่วนฐานพระสำริด (ฟิล์ม 11/33)	101
รูปที่ 73	เศียรพระชัยวัฒน์แบบที่ 1 (ฟิล์ม 11/35)	102
รูปที่ 74	เศียรพระชัยวัฒน์แบบที่ 2 (ฟิล์ม 11/36)	102
รูปที่ 75	เศียรพระชัยวัฒน์แบบที่ 3 (ฟิล์ม 11/28)	103
รูปที่ 76	ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์แบบที่ 1 (ฟิล์ม 12/1)	103
รูปที่ 77	ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์แบบที่ 2 (ฟิล์ม 12/2)	104
รูปที่ 78	ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์แบบที่ 3 (ฟิล์ม 12/3)	104

รูปที่	ชื่อรูป	หน้า
รูปที่ 79	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 1 (फिल्म 12/4)	105
รูปที่ 80	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 2 (फिल्म 12/5)	105
รูปที่ 81	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 3 (फिल्म 12/6)	106
รูปที่ 82	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 4 (फिल्म 12/7)	106
รูปที่ 83	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 5 (फिल्म 12/9)	107
รูปที่ 84	ชิ้นส่วนของพระปูนปั้น (ส่วนพระบาท) (फिल्म 12/11)	107
รูปที่ 85	หม้อทะนนวนหรือหม้อก้นกลม (फिल्म 12/20)	108
รูปที่ 86	ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (फिल्म 12/12)	108
รูปที่ 87	ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (फिल्म 12/13)	109
รูปที่ 88	ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเคลือบ (फिल्म 12/14)	109
รูปที่ 89	เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หยวน (फिल्म 12/15)	110
รูปที่ 90	เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง (फिल्म 12/16)	110
รูปที่ 91	เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง (फिल्म 12/21)	111
รูปที่ 92	เครื่องถ้วยสุกตาเจ้าพราหมณ์ (फिल्म 12/18)	111
รูปที่ 93	หลุมขุดค้น TP.1 ก่อนการขุดค้น (फिल्म 5/1)	112
รูปที่ 94	หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (फिल्म 5/9)	112
รูปที่ 95	หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (फिल्म 5/11)	113
รูปที่ 96	หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (फिल्म 5/12)	113
รูปที่ 97	หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (फिल्म 5/17)	114
รูปที่ 98	วางระบายน้ำในหลุม TP.1 (फिल्म 5/18)	114
รูปที่ 99	หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (फिल्म 5/34)	115
รูปที่ 100	ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศใต้ (फिल्म 7/5)	115
รูปที่ 101	ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศตะวันตก (फिल्म 7/6)	116
รูปที่ 102	ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศตะวันตก (फिल्म 7/9)	116
รูปที่ 103	ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศตะวันตก (फिल्म 7/10)	117
รูปที่ 104	ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศเหนือ (फिल्म 7/14)	117
รูปที่ 105	ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศตะวันออก (फिल्म 7/18)	118

รูปที่	ชื่อรูป	หน้า
รูปที่ 106	หลุมขุดค้น TP.2 ก่อนการขุดค้น (फिल्म 8/3)	118
รูปที่ 107	หลุมขุดค้น TP.2 ขณะทำการขุดค้น (फिल्म 8/30)	119
รูปที่ 108	แนวอิฐฐานเจดีย์ขนาดเล็กและอิฐปูพื้นสมัยที่ 1 ภายในหลุม TP.2	119
รูปที่ 109	หลุมขุดค้น TP.2 ขณะทำการขุดค้น (फिल्म 8/32)	120
รูปที่ 110	หลุมขุดค้น TP.2 ขณะทำการขุดค้น (फिल्म 9/3)	120
รูปที่ 111	ผังชั้นดินหลุม TP.2 ด้านทิศตะวันออก (फिल्म 9/10)	121
รูปที่ 112	ผังชั้นดินหลุม TP.2 ด้านทิศเหนือ (फिल्म 9/12)	121
รูปที่ 113	ผังชั้นดินหลุม TP.2 ด้านทิศตะวันตก (फिल्म 9/14)	122
รูปที่ 114	ผังชั้นดินหลุม TP.2 ด้านทิศใต้ (फिल्म 9/16)	122
รูปที่ 115	แนวอิฐผนังหลุมทดสอบหายุคสมัยของเจดีย์ประธาน (फिल्म 9/6)	123
รูปที่ 116	ขณะทำการขุดทดสอบหายุคสมัยเจดีย์ประธาน (फिल्म 9/8)	123
รูปที่ 117	แนวอิฐปูพื้นสมัยที่ 1 ภายในหลุมทดสอบของเจดีย์ประธาน (फिल्म 9/9)	124
รูปที่ 118	แนวอิฐภายในหลุมทดสอบหายุคสมัยของเจดีย์ประธาน (फिल्म 10/27)	124
รูปที่ 119	แนวอิฐปูพื้นและรอยแนวอิฐฉาบปูนภายในหลุมทดสอบ หายุคสมัยของเจดีย์ประธาน (फिल्म 10/28)	125
รูปที่ 120	แนวอิฐเจดีย์รายเดิมสมัยที่ 1 ที่ถูกสร้างทับ (फिल्म 4/18)	125
รูปที่ 121	หลุมทดสอบฐานรากของเจดีย์ราย (फिल्म 8/16)	126
รูปที่ 122	หลุมทดสอบฐานรากเจดีย์ประธาน , เจดีย์รายหมายเลข 5-6 (फिल्म 8/9)	126
รูปที่ 123	หลุมขุดทดสอบหาฐานรากของเจดีย์ราย (फिल्म 8/10)	127
รูปที่ 124	ฐานรากของเจดีย์รายหมายเลข 5 (फिल्म 8/11)	127
รูปที่ 125	หลุมทดสอบฐานรากเจดีย์รายทรงแปดเหลี่ยม ที่อยู่ใต้ฐานเจดีย์ประธาน (फिल्म 11/9)	128
รูปที่ 126	หลุมทดสอบหาฐานรากเจดีย์รายแปดเหลี่ยมที่ถูกสร้างทับ (फिल्म 11/10)	128
รูปที่ 127	แนวอิฐของวิหารเดิมภายในอุโบสถ (फिल्म 10/14)	129
รูปที่ 128	แนวอิฐของวิหารเดิมภายในอุโบสถ (फिल्म 10/16)	129
รูปที่ 129	หลุมทดสอบหาฐานชุกชีภายในอุโบสถ (फिल्म 11/2)	130
รูปที่ 130	หลุมทดสอบหาฐานชุกชีอุโบสถ (फिल्म 11/3)	130

สารบัญภาพลายเส้น

ภาพลายเส้นที่ 1	กระเบื้องเกี๋ยงเค็ดเค๋า	131
ภาพลายเส้นที่ 2	กระเบื้องมุงหลังคาคินเผา (กระเบื้องกาบกล้วยตัวเมีย)	132
ภาพลายเส้นที่ 3	กระเบื้องมุงหลังคาคินเผา (กระเบื้องกาบกล้วยตัวผู้)	133
ภาพลายเส้นที่ 4	กระเบื้องเซิงชายลายพันธุ์พฤกษา (คอกบัว)	134
ภาพลายเส้นที่ 5	กระเบื้องเซิงชายลายเทพพนม	135
ภาพลายเส้นที่ 6	ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมคินเผา (?)	136
ภาพลายเส้นที่ 7	ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมคินเผา (?)	137
ภาพลายเส้นที่ 8	ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายกลีบคอกบัว	138
ภาพลายเส้นที่ 9	ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายดอกไม้	138
ภาพลายเส้นที่ 10	ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายดอกไม้	139
ภาพลายเส้นที่ 11	ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายกระจัง	140
ภาพลายเส้นที่ 12	ชิ้นส่วนปูนปั้น ลวดลายขาสึงห์	141
ภาพลายเส้นที่ 13	ชิ้นส่วนปูนปั้น ลวดลายหน้ากาล (?)	142
ภาพลายเส้นที่ 14	ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายพันธุ์พฤกษา	143
ภาพลายเส้นที่ 15	ชิ้นส่วนของฉัตรทำจากโลหะ	144
ภาพลายเส้นที่ 16	ส่วนประกอบของสถูปจำลอง	145
ภาพลายเส้นที่ 17	ชิ้นส่วนประกอบของพระพุทธรูปบุเงิน	146
ภาพลายเส้นที่ 18	ชิ้นส่วนประกอบของพระพุทธรูปบุเงิน	147
ภาพลายเส้นที่ 19	เศียรพระพุทธรูปหินทราย	148
ภาพลายเส้นที่ 20	เศียรพระพุทธรูปหินทราย	149
ภาพลายเส้นที่ 21	รัศมี (รัศมีเปลวเพลิง) ของพระพุทธรูปหินทราย	150
ภาพลายเส้นที่ 22	ชิ้นส่วนของหน้าคักของพระพุทธรูปหินทราย	151
ภาพลายเส้นที่ 23	เศียรพระพุทธรูปสำริด	152
ภาพลายเส้นที่ 24	เศียรพระพุทธรูปสำริด	153
ภาพลายเส้นที่ 25	เศียรพระพุทธรูปสำริด	154
ภาพลายเส้นที่ 26	เศียรพระพุทธรูปสำริด	154
ภาพลายเส้นที่ 27	เศียรพระพุทธรูปสำริด	155

ภาพถ่ายเส้นที่ 28	พระพุทธรูปสำริดประทับยืน	156
ภาพถ่ายเส้นที่ 29	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปทองสำริดปางสมาธิ	157
ภาพถ่ายเส้นที่ 30	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปทองสำริดปางสมาธิ	158
ภาพถ่ายเส้นที่ 31	ชิ้นส่วนฐานของพระพุทธรูปสำริด	159
ภาพถ่ายเส้นที่ 32	เศียรพระชัยวัฒน์ แบบที่ 1	160
ภาพถ่ายเส้นที่ 33	เศียรพระชัยวัฒน์ แบบที่ 2	161
ภาพถ่ายเส้นที่ 34	เศียรพระชัยวัฒน์ แบบที่ 3	162
ภาพถ่ายเส้นที่ 35	ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์ แบบที่ 1	163
ภาพถ่ายเส้นที่ 36	ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์ แบบที่ 2	164
ภาพถ่ายเส้นที่ 37	ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์ แบบที่ 3	165
ภาพถ่ายเส้นที่ 38	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์ แบบที่ 1	166
ภาพถ่ายเส้นที่ 39	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์ แบบที่ 2	167
ภาพถ่ายเส้นที่ 40	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์ แบบที่ 3	168
ภาพถ่ายเส้นที่ 41	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์ แบบที่ 4	169
ภาพถ่ายเส้นที่ 42	ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์ แบบที่ 5	170
ภาพถ่ายเส้นที่ 43	ชิ้นส่วนของพระพุทธรูปปูนปั้น (ส่วนพระบาท)	171
ภาพถ่ายเส้นที่ 44	หม้อทะนนวน หรือ หม้อก้นกลม	172
ภาพถ่ายเส้นที่ 45	ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อ Earthenware.	172
ภาพถ่ายเส้นที่ 46	ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อ Stoneware.	173
ภาพถ่ายเส้นที่ 47	ชิ้นส่วนประกอบภาชนะดินเผา (Ceramic)	173
ภาพถ่ายเส้นที่ 48	เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หยวน	174
ภาพถ่ายเส้นที่ 49	เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง (กระปุกเขียนลายใต้เคลือบ)	175
ภาพถ่ายเส้นที่ 50	เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง (เขียนลายครามใต้เคลือบ)	176
ภาพถ่ายเส้นที่ 51	เศียรตุ๊กตาเจ้าพราหมณ์	177

สารบัญแนผนผ้ง

1. รุบแปลนสภาพหล้งการชुकแต่ง	178
2. รุบแปลนสภาพหล้งการชुकแต่งเจดีย์ประธานหมายเลข 1	179
3. รุบด้านเจดีย์ประธานทิสเหนือ	180
4. รุบด้านเจดีย์ประธานทิสตะวันออก	181
5. รุบด้านเจดีย์ประธานทิสใต้	182
6. รุบด้านเจดีย์ประธานทิสตะวันตก	183
7. อุโบสถหมายเลข 2 หล้งการชुकแต่ง	184
8. อาคารหมายเลข 3 หล้งการชुकแต่ง	185
9. ฐานอาคารหมายเลข 4	186
10. รุบแปลนเจดีย์รายหมายเลข 5	187
11. รุบด้านเจดีย์รายหมายเลข 5 ทิสเหนือ – ใต้	188
12. รุบด้านเจดีย์รายหมายเลข 5 ทิสตะวันออก – ตะวันตก	189
13. เจดีย์รายหมายเลข 6 หล้งการชुकแต่ง	190
14. เจดีย์รายหมายเลข 7 หล้งการชुकแต่ง	191
15. เจดีย์รายหมายเลข 8 หล้งการชुकแต่ง	192
16. เจดีย์รายหมายเลข 9 หล้งการชुकแต่ง	193
17. เจดีย์รายหมายเลข 10 หล้งการชुकแต่ง	194
18. เจดีย์รายหมายเลข 11 หล้งการชुकแต่ง	195
19. เจดีย์รายหมายเลข 12 หล้งการชुकแต่ง	196
20. เจดีย์รายหมายเลข 13 หล้งการชुकแต่ง	197
21. รุบแปลนเจดีย์ราย 14 หล้งการชुकแต่ง	198
22. รุบด้านเจดีย์รายหมายเลข 14 ทิสตะวันออก – ตะวันตก	199
23. รุบด้านเจดีย์รายหมายเลข 14 ทิสเหนือ – ใต้	200
24. เจดีย์รายหมายเลข 15 หล้งการชुकแต่ง	201
25. เจดีย์รายหมายเลข 16 หล้งการชुकแต่ง	202
26. เจดีย์รายหมายเลข 17 หล้งการชुकแต่ง	203
27. รุบแปลนเจดีย์รายหมายเลข 18 หล้งการชुकแต่ง	204

28. รูปด้านเจดีย์รายหมายเลข 18 ทิศเหนือ – ใต้	205
29. รูปด้านเจดีย์รายหมายเลข 18 ทิศตะวันออก – ตะวันตก	206
30. เจดีย์รายหมายเลข 19 หลังการขุดแต่ง	207
31. รูปแปลนเจดีย์รายหมายเลข 20 หลังการขุดแต่ง	208
32. รูปด้านเจดีย์รายหมายเลข 21 หลังการขุดแต่ง	209
33. เจดีย์รายหมายเลข 21 หลังการขุดแต่ง	210
34. เจดีย์รายหมายเลข 22 หลังการขุดแต่ง	211
35. เจดีย์รายหมายเลข 23 หลังการขุดแต่ง	212
36. เจดีย์รายหมายเลข 24 หลังการขุดแต่ง	213
37. เจดีย์รายหมายเลข 25 หลังการขุดแต่ง	214
38. เจดีย์รายหมายเลข 26 หลังการขุดแต่ง	215
39. เจดีย์รายหมายเลข 27 หลังการขุดแต่ง	216
40. เจดีย์รายหมายเลข 28 หลังการขุดแต่ง	217
41. เจดีย์รายหมายเลข 29 หลังการขุดแต่ง	218
42. แนวกำแพงชั้นในทิศเหนือ – ใต้ หลังการขุดแต่ง	219
43. แนวกำแพงชั้นในทิศตะวันตก	220
44. แนวกำแพงชั้นกลางทิศตะวันตก	221
45. แนวกำแพงชั้นกลางทิศตะวันออก – ใต้	222
46. แนวกำแพงชั้นกลางทิศเหนือ	223
47. แนวกำแพงชั้นนอกทิศตะวันตก	224
48. แนวกำแพงชั้นนอกทิศใต้	225
49. แนวกำแพงชั้นนอกทิศเหนือ	226
50. วิเคราะห์ผังบริเวณสมัยที่ 1	227
51. วิเคราะห์ผังบริเวณสมัยที่ 2	228
52. วิเคราะห์ผังบริเวณสมัยที่ 3	229
53. รูปวิเคราะห์เจดีย์ประธาน สมัยที่ 1	230
54. รูปวิเคราะห์เจดีย์ประธาน สมัยที่ 2	231
55. วิเคราะห์วิหารสมัยที่ 1	232
56. วิเคราะห์อุโบสถสมัยที่ 2	233

57. วิเคราะห์เจดีย์หมายเลข 5	234
58. วิเคราะห์เจดีย์หมายเลข 12	235
59. วิเคราะห์เจดีย์หมายเลข 14	236
60. วิเคราะห์เจดีย์หมายเลข 20	237

บทนำ

1. ความเป็นมาของโครงการ

ปัจจุบันนี้ กรุงเทพมหานคร ราชธานีของประเทศไทย นับได้ว่าเป็นศูนย์กลางที่มีความสำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรมของทั้งประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีรากฐานและพัฒนาการสืบเนื่องมาจากราชธานีเดิมคือ “กรุงศรีอยุธยา” ซึ่งเสื่อมลงด้วยเหตุทางการศึกสงคราม และเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม (ศรีศักร วัลลิโภคม : 2542 ; 3)

กรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน ดำรงฐานะเป็นราชธานีของอาณาจักรสยาม เป็นเวลาทั้งสิ้น 417 ปี (พ.ศ. 1893 - 2310) ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำป่าสัก ซึ่งแม่น้ำแต่ละสายจะมาบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาตรงบริเวณที่ตั้งพระนครก่อนไหลลงสู่อ่าวไทย จึงเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญในการติดต่อค้าขายทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ (ศรีศักร วัลลิโภคม : 2542 ; 23) เนื่องจากภูมิประเทศที่เป็นชัยภูมิอันเหมาะสมนี้เอง ทำให้กรุงศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางและมีพัฒนาการทางด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม อย่างต่อเนื่อง จนนับได้ว่าเป็นมหานครอันยิ่งใหญ่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในอดีต ซึ่งเป็นหลักฐานที่สามารถยืนยันได้ถึงความรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้เป็นอย่างดีก็คือ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และเอกสารทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ที่สามารถพบได้ทั่วไปเกี่ยวกับกรุงศรีอยุธยาในปัจจุบัน

ภายหลังการเปลี่ยนราชธานีจากกรุงศรีอยุธยามาเป็นกรุงธนบุรีและกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ อันเนื่องมาจากเหตุผลของการศึกสงคราม และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เมื่อกรุงศรีอยุธยาพ่ายแพ้สงครามต่อพม่าในปี พ.ศ. 2310 เป็นต้นมา กรุงศรีอยุธยาก็ถูกทิ้งร้างไปเพราะสภาพความเสื่อมโทรมของบ้านเมืองจากการสงครามดังกล่าว จนกระทั่งถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โปรดให้ พระยาโบราณราชธานินทร์ สมุหเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการมณฑลกรุงเก่า ดำเนินการสำรวจขุดแต่งและปรับสภาพภูมิทัศน์ภายในพระราชวังโบราณ รวมทั้งสงวนที่ดินเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ไว้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ห้ามบุคคลถือสิทธิ์ครอบครอง เมื่อ พ.ศ. 2451 นับได้ว่าเป็นการอนุรักษ์เกาะเมืองอยุธยาเป็นครั้งแรกและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีลำดับการอนุรักษ์ดังนี้

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครอง พ.ศ. 2475 หลวงประดิษฐมนูธรรม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้สนับสนุนให้มีการตราพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และที่ดินร้างภายในกำแพงเมืองให้กระทรวงการคลัง

พ.ศ. 2478 กรมศิลปากรในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานที่สำคัญในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาเป็นโบราณสถานของชาติจำนวน 69 แห่ง

พ.ศ. 2481 กรมศิลปากรที่ดินเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา เป็นของกระทรวงการคลังตามพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุงเมืองร้างให้เป็นศูนย์กลางการค้าและการปกครอง

พ.ศ. 2499 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ให้ดำเนินการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาหลายแห่ง เช่น วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นต้น แต่จากความไม่สงบภายในประเทศ ทำให้การดำเนินการต้องหยุดชะงักลงในปีถัดมา คือ พ.ศ. 2500 พร้อมกับคำสั่งยุบกระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. 2510 สำนักผังเมืองในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เสนอให้กรมศิลปากรร่วมกับสำนักผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและเทศบาลเมืองอยุธยา ดำเนินการพัฒนาเกาะเมืองตามโครงการสำรวจขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและบริเวณใกล้เคียงต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการอนุมัติโครงการ

พ.ศ. 2511 กรมศิลปากรอนุมัติงบประมาณจำนวน 1,000,000 บาท เพื่อดำเนินโครงการพัฒนาเกาะเมือง และดำเนินการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานที่สำคัญด้วย

พ.ศ. 2519 กรมศิลปากรประกาศเขตพื้นที่ภายในเกาะเมือง จำนวน 1,810 ไร่ เป็นเขตโบราณสถาน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2519

พ.ศ. 2525 ปรับปรุงเป็นโครงการอุทยานประวัติศาสตร์

พ.ศ. 2532 เริ่มโครงการจัดทำแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์และพัฒนามรดกประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และบริเวณใกล้เคียง (ศิลปากร, กรม : 2537; 8)

ในที่สุดแล้วด้วย การตระหนักถึงความสำคัญและความยิ่งใหญ่ในอดีตของกรุงศรีอยุธยา องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) มีมติ ณ กรุงคาร์เธจ ประเทศตูนิเซีย ให้ขึ้นทะเบียนนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ไว้ในบัญชีมรดกโลก เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534 (ศิลปากร, กรม 2539; 35)

การขึ้นบัญชีมรดกโลกของนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นการตอกย้ำให้เห็นถึงคุณค่าอันสูงส่ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประวัติศาสตร์ และ ศิลปวัฒนธรรมฯ อันเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศไทยในปัจจุบัน กรมศิลปากรภายใต้การดำเนินการของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา จึงได้ดำเนินการขุดแต่งบูรณะและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โบราณสถานในเกาะเมืองและนอกเกาะเมือง โดยคำนึงถึงหลักพื้นฐานในการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานของการสงวนรักษามรดกทางสถาปัตยกรรมของสภาระหว่างประเทศว่าด้วยอนุสรณ์สถานและแหล่งโบราณคดี (INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENT AND SITES) ซึ่งมีดังนี้

- การป้องกันการเสื่อมสภาพ (PROTECTION)
- การสงวนรักษาสภาพ (PRESERVATION)
- การอนุรักษ์ (CONSERVATION)
- การเสริมความมั่นคงแข็งแรง (CONSOLIDATION)
- การบูรณปฏิสังขรณ์ (RESTORATION)
- การฟื้นฟูสภาพตามเค้าโครงการทางสถาปัตยกรรม (RECONSTRUCTION)
- การรื้อแล้วประกอบคืนสภาพเดิม (ANASTYLOSIS)

2. พื้นฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา

การศึกษางานทางด้านประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมจำเป็นต้องเข้าใจ โครงสร้างทางประวัติศาสตร์ของชุมชนนั้น ๆ เป็นพื้นฐาน ซึ่งจะมีส่วนผลักดันต่อกระบวนการแปรรูปทรงทางสถาปัตยกรรมและการสร้างศาสนสถานในสมัยอยุธยา

ศิลปกรรมอยุธยามีได้สร้างขึ้นพร้อมกับการสถาปนาอาณาจักร แต่ได้เกิดจากการเพาะบ่มจากอารยธรรมเดิมของชุมชนที่อาศัยอยู่ในแถบภาคกลางของสยามประเทศ ความเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของชุมชน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทั้งทางกายภาพ คติความเชื่อ และรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ความเข้าใจในประวัติศาสตร์จึงมีส่วนสำคัญใช้อธิบายความเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับงานสถาปัตยกรรมและทางโบราณคดี ดังนี้

จากการศึกษาโบราณสถาน-โบราณวัตถุ ในเขตเกาะเมืองและนอกเกาะเมือง ซึ่งให้เห็นว่าบริเวณนี้เคยมีชุมชนตั้งถิ่นฐานก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา (จุฬิศพงค์ จุฬารัตน์ 2535; 51-53) พระยาโบราณราชธานินทร์ อาจจะเป็นปราชญ์ท่านแรกที่กล่าวว่าน่าจะมีเมืองเก่าที่ตั้งมาก่อนอยุธยา และอยู่ทางฟากตะวันออกของตัวเกาะอยุธยาในปัจจุบัน สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงกล่าวถึงเมืองโบราณแห่งนี้ในบทบรรยายพิเศษ สรุปความเป็นมาของเมืองโบราณก่อนการสร้างกรุงศรีอยุธยาสอดคล้องกับข้อสันนิษฐานของพระยาโบราณราชธานินทร์ ทรงเรียกว่าเมืองอโยธยา โดยทรงสันนิษฐานว่าเป็นเมืองที่เขมรสร้างขึ้น

การสร้างชุมชนในแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาน่าจะพัฒนามาจาก ชุมชนที่เป็นศูนย์กลางระดับต่าง ๆ ในระบบการติดต่อแลกเปลี่ยนค้าขาย ที่มีมาตั้งแต่ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ อย่างไรก็ตามการขุดค้นทางโบราณคดีในพื้นที่แถบนี้ พบหลักฐานเก่าที่สุดอยู่ในช่วงระหว่าง พุทธศตวรรษที่ 11-16 หรือช่วงสมัยทวารวดี (กรมศิลปากร :2531;87) ซึ่งหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงถึงกระบวนการที่ผลักดันให้ชุมชนที่กระจายกันอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ รวมตัวเข้ามาอยู่ในกรอบของสังคม วัฒนธรรมที่ได้คลี่คลายมาเป็น สังคม-วัฒนธรรม แบบไทยปัจจุบัน

ศรีศักร วัลลิโภดม อาจารย์ประจำคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เสนอบทความเมื่อปี พ.ศ. 2509 (ศรีศักร วัลลิโภดม : 2509; 67) อธิบายความสำคัญของเมืองอโยธยาใน

ฐานะศูนย์กลางสำคัญแทนที่ลพบุรีมาแล้ว ก่อนสถาปนากรุงศรีอยุธยา คือราวพุทธศตวรรษที่ 19 ทั้งนี้โดยเหตุผลของความเจริญเติบโตทางการค้าขายบริเวณเขตภาคกลางตอนล่าง ที่สืบเนื่องไปถึงสมัยอยุธยาตอนต้น

ในข้อเขียนของประยูร อุลูชาฎะ หรือ น. ณ. ปากน้ำ นักวิชาการทางประวัติศาสตร์ศิลป์ ได้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนโบราณในบริเวณลุ่มน้ำป่าสัก เรียกว่า อโยธยา เช่นเดียวกัน (น. ณ. ปากน้ำ : 2528 ; 52) โดยอ้างถึงพงศาวดารเหนือแสดงภาพความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ระหว่างชุมชนต่าง ๆ ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ข้อเขียนยังเชื่อมโยงตำนาน พงศาวดารเข้ากับรูปแบบทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมอีกด้วย

ธิดา สารยา ได้เสนอบทความและประวัติศาสตร์นิพนธ์ เรื่องความสัมพันธ์ของรัฐในระบบเมืองลพบุรี หรือเมืองคู่ของละโว้และอโยธยาว่า เมืองทั้งสองอยู่ในอาณาบริเวณลุ่มน้ำป่าสัก-ลพบุรี มาจนตลอดลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และยังคงกล่าวอโยธยาตั้งอยู่ด้านตะวันออกของเกาะเมืองในปัจจุบัน(ธิดา สารยา :2526 ;19)

อย่างไรก็ดีคำว่า อโยธยา หรือ ศรีอโยธยา มีหลักฐานร่วมสมัยทั้งของไทย จดหมายเหตุรวมทั้งแผนที่โบราณของยุโรปสมัยก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก เรียกชื่อเมืองหลวงของสยามว่า Odia หรือ อโยธยา

จากหลักฐานที่กล่าวมาข้างต้นอาจแสดงให้เห็นข้อมูลใหม่ (พ.ศ. 2535) เกี่ยวกับคำว่า อโยธยา ยังคงใช้สืบมาอย่างน้อยก่อนเสียกรุงครั้งแรก ซึ่งในการขุดแต่งทางโบราณคดีทางพื้นที่ด้านตะวันออกของเกาะเมืองในครั้งนี้ จึงจำเป็นต้องยกบทความและแนวคิดของนักวิชาการกลุ่มที่มีความเชื่อ เกี่ยวกับอาณาจักรอโยธยาที่ตั้งอยู่แถบบริเวณนี้ เพื่ออ้างอิงถึงแนวความคิดหลากหลายของนักวิชาการทั้งบุคคลที่เชื่อและไม่เชื่อเกี่ยวกับความคิดดังกล่าวไว้

ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาอันอาจทำให้เกิดการขัดแย้งเกี่ยวกับแนวความคิดดังกล่าว จึงเป็นเพียงการตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับอโยธยาไว้นอกประเด็นของการขุดแต่งในครั้งนี้ แต่ถ้าผลของการขุดแต่งมีหลักฐานที่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของหลักฐานทางด้านโบราณคดีและสถาปัตยกรรมของอาณาจักรอโยธยาได้ จึงจะดำเนินการสรุปและนำเสนอต่อไป

ในการขุดแต่งเพื่อการศึกษาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมในครั้งนี้ ได้ดำเนินการจัดแบ่งช่วงสมัยทางประวัติศาสตร์ไว้ 3 สมัยดังนี้

สมัยที่ 1 (อยุธยาตอนต้น)

เริ่มจากการสถาปนากรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ.1893 ในรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถปี พ.ศ.2031 รวม 137 ปี เป็นช่วงการเริ่มสร้างอาณาจักรภายใต้การปกครองของ 3 ราชวงศ์ คือ ราชวงศ์ฝ่ายเหนือ (เชียงราย) ,

สุพรรณภูมิ และราชวงศ์สุโขทัย กรุงศรีอยุธยาได้ขยายขอบเขตทางการเมืองจากศูนย์กลางนครของ
รัฐภาคกลางแผ่อำนาจไปยังเขมรในช่วงแรก และหัวเมืองเหนืออันมีสุโขทัยเป็นศูนย์กลางในช่วง
ปลายสมัยที่ 1

ในทางประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมสมัยนี้ นิยมสร้างตามแบบศิลปะลพบุรีและอุทองยิ่ง
กว่าสมัยสุโขทัย เจดีย์อันเป็นประธานของวัดมักสร้างเป็นปราสาทและมาลดบทบาทลงในตอนต้น
ของสมัยที่ 2

สมัยที่ 2 (อยุธยาตอนกลาง)

เริ่มจากปี พ.ศ. 2034 ในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 จนถึงรัชกาลพระเจ้าทรงธรรม
ในปี พ.ศ.2171 รวม 137 ปี จากการประดิษฐานพระพุทธศาสนานิกายสิงหลิกขุหรือลังกาวงศ์
ในกรุงศรีอยุธยา ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวในวงการศาสนาครั้งสำคัญ การติดต่อกับต่างชาติขยาย
วงกว้างมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะกับชาติตะวันตก เกิดสงครามกับพม่าในสมัยพระชัยราชาธิราชและ
ดำเนินต่อมาจนเสียกรุงครั้งแรก และครั้งที่สองในสมัยสุดท้าย สมัยนี้มีการสร้างเจดีย์ทรงระฆังเป็น
ประธานของวัดอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในเขตเกาะเมือง

สมัยที่ 3 (อยุธยาตอนปลาย)

ช่วงแรกเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2173 ในรัชกาลพระเจ้าปราสาททองถึงรัชกาลพระเจ้าท้ายสระ ปี
พ.ศ.2274 รวม 101 ปี เป็นสมัยของการผลัดเปลี่ยนอำนาจจากกลุ่มกษัตริย์ไปสู่อำนาจของกลุ่มขุน
นางของราชวงศ์ปราสาททองและราชวงศ์บ้านพลูหลวงในตอนปลายของราชอาณาจักร เกิดความ
เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทั้งทางการเมือง และสังคม-วัฒนธรรม ได้แก่การสถาปนาลัทธิเทวราช
แบบอิทธิพลเขมรขึ้นใหม่ มีการติดต่อกับชาวตะวันตกในสมัยพระนารายณ์มหาราช และกระแส
ต่อต้านชาวตะวันตกในตอนปลายรัชกาล ความเปลี่ยนแปลงได้ส่งผลไปถึงพัฒนาการของศาสน
สถาน ทำให้สิ่งก่อสร้างมีความหลากหลายมากขึ้น

ช่วงสุดท้ายเริ่มจากรัชกาลพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ปี พ.ศ.2275 ถึงเสียกรุงครั้งสุดท้ายในปี
พ.ศ.2310 รวม 35 ปี เป็นช่วงที่อยุธยาเจริญสูงสุดในทางศาสนา มีการบูรณะปฏิสังขรณ์โบราณ
สถานเป็นอย่างมาก

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

สภาพปัจจุบันของบริเวณพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของเกาะเมืองดังกล่าวมาข้างต้น นั้น นับ
เป็นพื้นที่กันชน (BUFFER AREA) ตามโครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ที่มี
ลักษณะการผสมผสานทางกายภาพระหว่างเมืองในอดีตกับปัจจุบัน มีโบราณสถานกระจายตัวอยู่
ทั่วบริเวณ โบราณสถานที่กระจายตัวอยู่นอกเกาะเมืองเหล่านี้ นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วน
ช่วยให้นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยามีความบริบูรณ์มากยิ่งขึ้น แต่โบราณสถานที่กระจาย
ตัวอยู่นั้นแต่ละแห่งอยู่ในสภาพที่ชำรุดทรุดโทรมมีปัญหาการบูรณการเขตโบราณสถานค่อนข้างมาก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายตัวของพื้นที่อยู่อาศัยเข้าไปภายในโบราณสถานและเนื่องจากข้อสันนิษฐานเรื่อง “เมืองโยชยา” ดังกล่าวก็ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้อย่างชัดเจน

ดังนั้นกรมศิลปากร โดยสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา ภายใต้การสนับสนุนจากโครงการเงินกู้ OECF (SIP) เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ด้อยโอกาส จากสถานะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น รวมถึงการเสริมสร้างการจ้างงานและเสริมความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจ ในด้าน การเกษตร อุตสาหกรรม การบริการ (การท่องเที่ยว) และโครงการลงทุนเพื่อสังคม จึงดำเนินการขุดแต่งและบูรณะโบราณสถานในบริเวณพื้นที่กันชนด้านทิศตะวันออกของเกาะเมือง เพื่ออนุรักษ์และปรับปรุงโบราณสถานให้มั่นคงแข็งแรง และปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบโบราณสถาน เพื่อเสริมคุณค่าของโบราณสถานให้มีความรื่นรมย์สวยงาม พร้อมกับรื้อฟื้นระบบคูคลอง ให้มีบรรยากาศกลมกลืนกับโบราณสถานเหมือนในครั้งอดีต ซึ่งการขุดแต่งโบราณสถานเป็นการได้ข้อมูลทางวิชาการที่สามารถนำมาใช้อธิบายเรื่องราวและคำจำกัดความของโบราณสถานในแต่ละแห่งที่ดำเนินการขุดแต่งให้กระจ่างชัดยิ่งขึ้นอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์โบราณคดีต่อไปในภายภาคหน้า

โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้

- 3.1 เพื่อขยายพื้นที่เขตกันชนตะวันออกเป็นการสร้างองค์ประกอบของนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ให้สมบูรณ์ขึ้น โดยมีตัวโบราณสถานเป็นตัวอธิบายลักษณะการกระจายตัวของชุมชน รอบพระนคร สามารถสะท้อนความรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยาในอดีต
- 3.2 เพื่ออนุรักษ์และปรับปรุงโบราณสถานให้มั่นคงแข็งแรง
- 3.3 เพื่อศึกษาถึงร่องรอยและหลักฐานของชุมชนที่อาศัยในบริเวณ โบราณสถานแห่งนี้
- 3.4 เพื่อศึกษาชั้นดินที่สามารถแสดงถึงกิจกรรมในสมัยที่ก่อสร้างโบราณสถาน
- 3.5 เพื่อศึกษาวิเคราะห์โบราณวัตถุที่ได้จากการขุดค้น - ขุดแต่ง เพื่อนำไปศึกษาเปรียบเทียบกับโบราณวัตถุที่พบจากแหล่งโบราณคดีอื่น ๆ อันอาจจะนำมาซึ่งข้อมูลใหม่ที่ชัดเจนมากขึ้น
- 3.6 เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลทางวิชาการที่สามารถนำมาใช้อธิบายเรื่องราวของเมืองอโยชยาก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยาให้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น
- 3.7 เพื่อสงวนรักษาไว้ให้เป็นสถานที่และแนวทางในการศึกษาด้านศิลปะและสถาปัตยกรรมของการก่อสร้างโบราณสถานสมัยอยุธยา รวมถึงการใช้วัสดุตลอดถึงวิธีการทางช่างด้านต่าง ๆ ให้เป็นที่ปรากฏอย่างชัดเจน
- 3.8 เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานในเขตพื้นที่เป็นการป้องกันมิให้ชุมชนบุกรุกเขตโบราณสถาน หรือขยายตัวเข้ามาประชิดโบราณสถานมากเกินไป
- 3.9 เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมโบราณสถานเป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน ที่มีการรวมตัวกันอยู่ตามแนวแม่น้ำลำคลองที่เปรียบเสมือนเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงชุมชนอยุธยาให้เจริญเติบโตขึ้น

4. เป้าหมายของโครงการชุดแต่งทางโบราณคดีวัดจักรวรรดิ

- 4.1 ชุดค้นทางโบราณคดี ขนาด 3x3 เมตร จำนวน 2 ชุด
- 4.2 ชุดแต่งโบราณสถานและพื้นที่โดยรอบตามผังรูปแบบพื้นที่ 9,100 ตารางเมตร
- 4.3 สำรวจทำผังสภาพโบราณสถานก่อนและหลังการชุดแต่งพื้นที่ 9,100 ตารางเมตร
- 4.4 ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถานที่พบทั้งหมด
- 4.5 ทำรายงานชุดค้นชุดแต่งทางโบราณคดี

5. วิธีการดำเนินงาน

ใช้วิธีจ้างเหมาประกวดราคาโดยผู้รับเหมาต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานชุดค้นชุดแต่งทางโบราณคดีและการทำผังรูปแบบของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา ในความดูแลของสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การทำแผนผังโบราณสถาน

5.1.1 การทำผังโบราณสถานสภาพก่อนการชุดแต่ง ต้องประกอบด้วยผังบริเวณ ผังโบราณสถานทุกองค์ ซึ่งแสดงผังด้านราบและรูปตั้งทั้ง 4 ด้าน โดยให้ทำตามสภาพ และสัดส่วนจริง

5.1.2 การทำผังโบราณสถานสภาพหลังการชุดแต่ง ต้องประกอบด้วยรายละเอียดเช่นเดียวกับผังโบราณสถานสภาพก่อนการชุดแต่ง

5.1.3 การเขียนแบบโบราณสถานทุกชนิด ให้เขียนลงบนฟิล์มเขียนแบบ ขนาดไม่ต่ำกว่า A1 ทั้งสภาพหลังการชุดแต่ง แบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมและแบบเพื่อการบูรณะ

5.1.4 กำหนดมาตราส่วนให้เหมาะสมกับกระดาษ แต่โดยทั่วไปไม่ควรใช้มาตราส่วนเล็กกว่า 1:75

5.2 การชุดค้นและการชุดแต่งทางโบราณคดี

5.2.1 การชุดค้นและชุดแต่งทางโบราณคดี ต้องปฏิบัติตามเทคนิควิชาการโบราณคดี

5.2.2 ต้องเก็บโบราณวัตถุที่พบในชั้นดินอย่างละเอียด ซึ่งบางกรณีจะต้องร่อนดินเพื่อเก็บโบราณวัตถุขนาดเล็กด้วย

5.2.3 การชุดค้นให้ชุดตามระดับชั้นดินสมมติลึกครั้งละไม่เกิน 10 เซนติเมตร และ/หรือชุดค้นตามระดับชั้นดินธรรมชาติแล้วแต่กรณี

5.2.4 ระหว่างปฏิบัติงานให้จดบันทึกอย่างละเอียด รวมถึงการถ่ายภาพทำแผนผัง

5.2.5 โบราณวัตถุและชิ้นส่วนโบราณสถานที่พบ จากการปฏิบัติงานทางโบราณคดีให้ทำความสะอาดและเก็บรักษาอย่างเหมาะสมเพื่อวิเคราะห์แล้ว ทำทะเบียนโบราณวัตถุที่พบมอบให้กรมศิลปากร

5.2.6 ต้องศึกษาวิเคราะห์โบราณสถาน และ โบราณวัตถุที่พบจากการปฏิบัติงานทั้งหมด

5.2.7 ต้องศึกษาวิเคราะห์ชั้นดินทางโบราณคดีและเก็บตัวอย่างดินเพื่อการวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ถ้าจำเป็น

5.2.8 การทำผังชั้นดินทางโบราณคดีให้ทำทั้ง 4 ด้านลงในกระดาษฟิล์มเขียนแบบขนาด A3

6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตามสัญญากำหนด คือวันที่ 26 มิถุนายน 2542 ถึง 25 มกราคม 2543 (รวมทั้งสิ้น 210 วัน)

7. งบประมาณ

ตามสัญญาชุดแต่งออกแบบบูรณะโบราณสถาน (สัญญาเลขที่ 10/2542) วัดสมณโกฏฐาราม, วัดจักรวรรดิ และ วัดนางคำ เป็นเงินทั้งสิ้น 4,080,000 บาท (สี่ล้านแปดหมื่นบาทถ้วน)

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 สร้างทัศนคติและความเข้าใจที่ถูกต้องในการอนุรักษ์และส่งเสริมโบราณวัตถุสถานให้กับประชาชนโดยทั่วไป

8.2 ทำให้การศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ของบริเวณ โบราณสถานวัดจักรวรรดิและวัดไถ่เคียงมีข้อมูลเพิ่มมากขึ้นอันจะนำมาซึ่งข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิชาการทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีต่อไปในภายภาคหน้า หรือเพื่อนำมาใช้อธิบายเรื่องราวของเมืองอโยธยา ได้กระจ่างมากขึ้นกว่าเดิม

8.3 ศึกษารูปแบบอายุสมัยของการก่อสร้าง, การสร้างซ้อนทับสมัย และลักษณะทางด้าน สถาปัตยกรรม ของโบราณสถานในแต่ละสมัยได้อย่างใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

8.4 ทำให้โบราณสถานมีความมั่นคงแข็งแรง

8.5 เป็นการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของโบราณสถานให้ดูสวยงามต่อผู้พบเห็นและเป็นการกำหนดขอบเขตโบราณสถานให้ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งป้องกันการบุกรุกทำลายโบราณสถาน

8.6 ช่วยทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจที่จะให้ความรู้และความสวยงามกับนักท่องเที่ยวทั่วไป

8.7 สนับสนุนนโยบายรัฐบาลที่ช่วยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

8.8 พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

8.9 ส่งเสริมเมืองพระนครศรีอยุธยาให้ดำรงความเป็น “แหล่งมรดกโลก” ให้ดำรงอยู่สืบไป

บทที่ 1

การดำเนินงานขุดแต่งโบราณสถานและการขุดค้นทางโบราณคดี

1.1 ที่ตั้ง

วัดจักรวรรดิในปัจจุบันมีสภาพเป็นวัดร้างอยู่ในพื้นที่ตำบลไผ่ลิงอำเภอพระนครศรีอยุธยา นอกเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา หรืออยู่ทางด้านทิศตะวันออกของสถานีรถไฟ พระนครศรีอยุธยา มีพิกัดทางภูมิศาสตร์ประมาณเส้นรุ้งที่ 14 องศา 21 ลิปดา 50 ฟลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศา 35 ลิปดา 60 ฟลิปดาตะวันออก (แผนที่ทหาร มาตรฐาน 1: 50,000 ลำดับชุด L 7017 ระวัง 5137 IV)

การเดินทางไปสู่วัดจักรวรรดิไปได้โดยทางรถ คือ จากทางบกไปทางทิศเหนือของวงเวียนวัดสามปลื้ม ประมาณ 1 กิโลเมตร ก็จะถึงวัดจักรวรรดิซึ่งตั้งอยู่ริมถนน มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ จรดพื้นที่จัดสรรของการเคหะแห่งชาติ

ทิศใต้ จรดถนนทางเข้าวัดประตูทรงธรรมและวัดกุฎีดาว (ร้าง)

ทิศตะวันออก จรดถนนที่ตัดแยกมาจากวงเวียนวัดสามปลื้ม

ทิศตะวันตก จรดที่ดินของวัดประตูทรงธรรม

1.2 สภาพปัจจุบันของโบราณสถาน

บริเวณพื้นที่โดยรอบวัดจักรวรรดิ มีสภาพเป็นพื้นที่ลุ่ม มีลำคลองเล็กๆ ไหลผ่านหลายสาย เช่น คลองกุฎีดาว พื้นที่ใกล้เคียงส่วนใหญ่จะเป็นเรือกสวนไร่นา และที่อยู่อาศัย มีโบราณสถานตั้งอยู่ใกล้เคียงกันหลายแห่ง เช่น วัดกุฎีดาว วัดสมณโกฏฐาราม วัดมเหยงคณ์ และวัดอโยธยา เป็นต้น ภายในวัดจักรวรรดิ มีสภาพรกร้างและมีการถูกไถปรับพื้นที่เพื่อปลูกยูคาลิปตัสโดยเอกชน โบราณสถานต่าง ๆ จึงมีสภาพเสียหายมากส่วนสภาพพื้นที่รอบ ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่รกร้าง มีร่องรอยการบุกรุกเข้ามาปลูกต้นยูคาลิปตัส โดยรอบพื้นที่ โบราณสถานทำให้โบราณสถานเสื่อมโทรมเป็นอย่างมาก บริเวณรอบ ๆ เจดีย์ประธานมีดินทับถมหนาแน่น เนื่องจากไม่เคยมีการขุดแต่งมาก่อน ลักษณะแผนผังของวัดจักรวรรดิ มีเจดีย์ทรงระฆัง เป็นประธานของวัด ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เกือบจะเป็นจุดศูนย์กลางของวัด แต่เยื้องไปทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือเล็กน้อย รอบๆเจดีย์ประธาน มีเจดีย์รายที่เหลือให้เห็นร่องรอยอยู่ 5 องค์ บริเวณด้านหน้าเจดีย์ประธานด้านทิศตะวันออก มีเนินดินขนาดใหญ่ คาดว่าน่าจะเป็นอุโบสถ หรือวิหารของวัด แนวกำแพงของวัด ไม่ปรากฏให้เห็นแต่อย่างใด มีเพียงแนวคูน้ำรอบพื้นที่วัดทั้ง 3 ด้าน คือด้านทิศเหนือ, ใต้ และตะวันตก ส่วนด้านทิศตะวันออกเป็นแนวถนนที่สร้างขึ้นในภายหลัง

1.2.1 เจดีย์ประธาน (หมายเลข 1) (รูปที่ 1)

เจดีย์ประธานวัดจักรวรรดิ เป็นเจดีย์ระฆังทรงกลมตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสฐาน และองค์ระฆังอยู่ในสภาพชำรุด บริเวณส่วนยอดที่ปล้องมีสภาพหักชำรุดส่วนบนสุดหายไป บัลลังก์มีลักษณะเป็น 8 เหลี่ยม บริเวณระฆังมีร่องรอยของลาวลายปูนปั้นประดับอยู่เป็นลายใบไม้ 3 เหลี่ยม

1.2.2 เจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (รูปที่ 2)

เป็นลักษณะเจดีย์ทรงระฆังกลมตั้งอยู่บนฐาน 8 เหลี่ยม ลดหลั่นกันขึ้นไปทางด้านทิศ ตะวันออก เจาะเป็นช่องคูหา ลักษณะเป็นซุ้มยอดแหลมสามารถเดินเข้าไปภายในได้ ภายในมีร่อง รอยการพอกปูนและเขียนสีแต่ปัจจุบันลบเลือนไปหมดแล้ว ส่วนบนของเจดีย์ตั้งแต่ระฆังขึ้นไปหัก หายไปหมดแล้ว

1.2.3 เจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ (รูปที่ 3)

มีฐานลักษณะเป็น 8 เหลี่ยม ซ้อนลดหลั่นขึ้นไป 3 ชั้น ส่วนองค์ระฆังหักตกอยู่ใกล้ ๆ เป็น องค์ระฆังทรงกลม ส่วนบนตั้งแต่บัลลังก์หายไปหมดแล้ว ฐานมีขนาด

1.2.4 เจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ (รูปที่ 4)

เป็นเจดีย์ทรงระฆังกลมฐาน 8 เหลี่ยม แบบสมัยอยุธยาตอนต้นบัลลังก์เป็นทรงแปด เหลี่ยม เช่นเดียวกัน ส่วนปล้องโถง ยังคงเหลือให้เห็นบางส่วนแต่ส่วนบนสุดหายไป

1.2.5 เจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ (รูปที่ 5)

สภาพปัจจุบันมีความชำรุดเสียหายอย่างมาก เหลือแต่ส่วนฐาน 8 เหลี่ยม ส่วนบนหักหาย ไป มีร่องรอยการพอกทับเห็นได้ชัดเจน

1.2.6 เจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (รูปที่ 6)

สภาพชำรุดทรุดโทรมมาก เหลือแต่ส่วนฐาน 8 เหลี่ยมขนาด มีปูนปั้นลายแข่งสิงห์ ประดับอยู่ ส่วนองค์ระฆังหักตกอยู่ใกล้ ๆ เป็นองค์ระฆัง 8 เหลี่ยม พบร่องรอยการพอกทับชัดเจน และพบว่ามีส่วนของฐานเจดีย์ยื่นล้ำไปในฐานเจดีย์ประธานในปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงการบุณ ณะและขยายขนาดของฐานเจดีย์ประธานอย่างชัดเจน

1.3 การวางผังหลุมขุดแต่งทางโบราณคดี

การวางผังหลุมขุดแต่งใช้ระบบตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัส (GRID SYSTEM) ขนาด 5x5 m. ครอบคลุมพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด ในการกำหนดจุดตาย (O.FIXED POINT) อยู่ที่จุด BM. 00 ซึ่ง ทำการสำรวจและวางผังหลุมขุดแต่ง โดยกำหนดให้จุดกึ่งกลางของแกนหลักทั้งสี่ทิศอยู่ที่จุดกึ่ง กลางของเจดีย์ประธานเป็นจุดกำหนดตายตัว จากจุดกำหนดตายตัววางเส้นแกน (BASE LINE) ใน แนวทิศเหนือ ใต้ และแนวตะวันออก-ตะวันตก โดยเส้นแกนจะตัดกันตรงจุด O.FIXED POINT

พอดี สามารถแบ่งพื้นที่เป็นหลุมชุดแต่งทางโบราณคดีของโบราณสถานวัดจักรวรรดิออกเป็น 4 ZONE ดังนี้

ZONE1	ครอบคลุมพื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	การเรียกชื่อหลุมชุดแต่งคือ N1E1,N1E2,...N2E1,...ตามลำดับ
ZONE 2	ครอบคลุมพื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้	การเรียกชื่อหลุมชุดแต่งคือ S1E1,S1E2,...S2E1,...ตามลำดับ
ZONE 3	ครอบคลุมพื้นที่ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้	การเรียกชื่อหลุมชุดแต่งคือ S1W1,S1W2,...S2W1,...ตามลำดับ
ZONE 4	ครอบคลุมพื้นที่ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	การเรียกชื่อหลุมชุดแต่งคือ N1W1,N1W2,...N2W1,...ตามลำดับ

1.4 เทคนิคการขุดแต่งโบราณสถาน

การขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิใช้เทคนิคการขุดแต่ง โดยการขุดลอกชั้นดินทับถมด้วยเครื่องมือหนักประเภท จอบ, เสียมและเครื่องมือประเภทเบา โดยขึ้นอยู่กับ ลักษณะของงาน, สภาพโบราณสถาน และดุลยพินิจของนักโบราณคดีที่ควบคุม โดยแบ่งเทคนิคการขุดแต่งดังนี้

1.4.1 บันทึกสภาพพื้นที่ก่อนการดำเนินการที่จะขุดแต่งด้วยภาพถ่าย ทั้งฟิล์มสีและฟิล์มสไลด์ทั้งหมด

1.4.2 การขุดแต่งโดยรอบโบราณสถานใช้วิธีขุดหลุมตรวจสอบหาขอบเขตฐานของโบราณสถานตามผังหลุมชุดแต่ง เพื่อการขุดลอกชั้นดินทับถมให้ถึงชั้นพื้นดินเดิมโดยยึดระดับแนวอัญชันสุดท้ายเป็นเกณฑ์

1.4.3 การขุดแต่งภายในโบราณสถานที่มีการทับถมจะกำหนดตามระดับของแนวโบราณสถานเดิม โดยใช้วิธีขุดหลุมตรวจสอบหาแนวฐานและพื้นเดิมก่อน แล้วขุดแต่งตามระดับของพื้นและฐานเดิม

1.4.4 เมื่อขุดแต่งแล้วเสร็จในแต่ละหลุมชุดแต่ง หรือบริเวณชุดแต่งแต่ละแห่งได้ทำความสะอาดโดยเก็บกวาดทุกครั้ง

1.5 เทคนิคการขุดค้นทางโบราณคดี

การขุดค้นทางโบราณคดีวัดจักรวรรดิ กำหนดขนาดของหลุมขุดค้น 3x3 m. จำนวน 2 หลุม โดยใช้ผังหลุมขุดค้นระบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส (GRID SYSTEM) กำหนดพื้นที่ขุดค้นตามผังบริเวณในการขุดแต่ง

หลุมขุดค้นที่ 1 (TP.I) อยู่ที่กริด S6E8

หลุมขุดค้นที่ 2 (TP.II) อยู่ที่กริด S2W3

วิธีการขุดค้นจะทำการขุดตามระดับสมมติ ระดับละ 20 cm. โดยกำหนดหมู่ระดับมาตรฐานไว้ที่มุมหลุมขุดค้น เพื่อใช้ควบคุมการขุดให้ได้ความลึกสม่ำเสมอโดยตลอด และใช้บันทึกระดับของโบราณวัตถุและร่องรอยกิจกรรมต่าง ๆ ที่พบในระหว่างการขุดค้นเพื่อให้สามารถกำหนดชั้นวัฒนธรรมได้ถูกต้องและยังใช้ควบคุมการทำผังชั้นดินด้วย

1.6 วิธีการเก็บและบันทึกข้อมูลของการขุดค้น

1.6.1 โบราณวัตถุที่ได้จากการขุดตรวจและขุดค้นทุกอย่าง จะต้องนำมาลงบัญชีตามระดับชั้นดิน แล้วบรรจุพร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึก

1.6.2 บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะดินทุกชั้นในหลุมขุดตรวจและขุดค้นนั้น เช่น สีของดิน องค์ประกอบของดินที่ผิดปกติ ได้แก่ ถ่าน หรือร่องรอยของดินที่ถูกเผาไหม้ เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดทำชั้นดิน (PROFILE) และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างชั้นดินกับโบราณวัตถุที่ขุดพบ

1.6.3 เกี่ยวกับเศษภาชนะดินเผาที่ได้จากการขุดตรวจ และขุดค้นตามชั้นดินต่าง ๆ จะนำมาล้างทำความสะอาด ผึ่งแดดให้แห้ง แยกประเภทเป็นอย่างชนิดที่เคลือบและไม่เคลือบ นำไปชั่งน้ำหนัก แล้วแยกเป็นส่วนต่าง ๆ ของภาชนะ คือ ปาก , ไหล่ , ลำตัว , (มีลวดลายและไม่มีลวดลาย) , ก้นหรือฐาน , ฝา และส่วนอื่น ๆ แล้วคัดเลือกตัวอย่างของส่วนต่าง ๆ เหล่านั้นเพื่อถ่ายภาพหรือวาดรูป (DRAWING)

จากนั้นศึกษาถึงความหนาแน่นของเศษภาชนะดินเผา (และโบราณวัตถุอื่น ๆ) ที่พบในหลุมขุดค้นตามชั้นดินต่าง ๆ ที่ได้บันทึกลงตารางไว้แล้ว นำมาศึกษาถึงความสัมพันธ์ของชั้นดินกับการอยู่อาศัยของคนในอดีต จากหลุมขุดค้น)ตลอดจนวัฒนธรรมของคน ณ บริเวณนั้น ๆ (ทั้งหลุมตรวจและหลุมขุดค้น)

1.6.4 การกำหนดอายุของข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการขุดตรวจและขุดค้น จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบ (RELATIVE CHRONOLOGY) กับโบราณวัตถุที่กำหนดอายุหรือแหล่งเตาที่แน่นอนแล้ว กับแหล่งโบราณคดีอื่น ๆ หรือศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์จากโบราณวัตถุระหว่างหลุมขุดตรวจ ขุดค้นทั้ง 2 หลุม ในกรณีที่ไม่ทราบแหล่งผลิต หรืออายุสมัยของโบราณวัตถุที่แน่นอนจากแหล่งอื่น

1.6.5 เครื่องมือในการบันทึกข้อมูล

1.6.5.1 ทะเบียนโบราณวัตถุ (REGISTER OF BAG CONTENTS) เป็นแบบบันทึกรายละเอียดของโบราณวัตถุที่พบจากการขุดค้นประกอบด้วย ชื่อแหล่งโบราณคดี (SITE) ลำดับถุงที่เก็บ (BAG NO.) ตำแหน่งและวันเดือนปี (SQUARE , LEVEL , DATE) และรายละเอียดของโบราณวัตถุที่เก็บบรรจุในถุง (DESCRIPTION AND COMMENTS)

1.6.5.2 แบบบันทึกประจำวัน (FIELD RECORD) เป็นแบบบันทึกข้อมูลการขุดค้นตามระดับชั้นดินสมมติ แต่ในวันที่ดำเนินงาน ประกอบด้วย ชื่อแหล่งโบราณคดี (SITE) พื้นที่ขุดค้น (AREA) หลุมขุดค้น (PIT) ระดับชั้นดินสมมติ (LEVEL) หรือชั้นดินธรรมชาติ (LAYER) วันเดือนปี (DATE) แพนผัง (PLAN)

เป็นตารางกลางของแบบบันทึกตามตราส่วนต่าง ๆ ที่กำหนดตามความเหมาะสมในแต่ละแหล่งโบราณคดีละเอียดของดิน (SOIL DESCRIPTION) และบันทึกข้อมูลโดยละเอียด (FULL DESCRIPTION AND COMMENTS) การเขียนลงโบราณวัตถุมีรายละเอียดดังนี้คือ

AY ' 99
วัดจักรวรรดิ
GRID N1E2
FINDS
1 สิงหาคม 1999

นอกจากนี้ยังมีแบบบันทึกโบราณวัตถุพิเศษ (SPECIAL FIND LIST) สำหรับโบราณวัตถุบางชิ้นที่มีสภาพสมบูรณ์ เช่น ภาชนะดินเผาสภาพสมบูรณ์เต็มใบ พระพุทธรูป เป็นต้น ในแบบบันทึกจะกำหนดหมายเลขโบราณวัตถุชิ้นพิเศษแยกโบราณวัตถุทั่วไป กำหนดสัญลักษณ์ไว้ที่ดูว่า S.F.#... ในแบบบันทึกจะเขียนรายละเอียดต่าง ๆ ของโบราณวัตถุ เช่น ลักษณะของโบราณวัตถุ ชนิดวัสดุ ขนาด เป็นต้น

1.7 การเก็บหลักฐานและบันทึกข้อมูลของการขุดแต่ง

1.7.1 ทำการลากวางผังพื้นที่ขุดแต่ง และต้นไม้ขนาดเล็ก เว้นแต่ต้นไม้ขนาดใหญ่

1.7.2 ถ่ายภาพบันทึกสภาพปัจจุบันของโบราณสถาน และสภาพบริเวณพื้นที่ดำเนินการทั้งหมดด้วยภาพถ่ายสี-สไลด์สี

1.7.3 ทำการสำรวจวางผังครอบคลุมพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด พร้อมกำหนดชื่อหลุมขุดแต่ง และชื่อโบราณสถาน

1.7.4 เขียนแบบบันทึกสภาพปัจจุบันรูปตั้ง และ PLAN ของโบราณสถานแต่ละแห่ง พร้อมผังบริเวณทั้งหมด ลงบน DRAFTING FILM กำหนดมาตราส่วนตามความเหมาะสม

1.7.5 ขณะขุดแต่งทำความสะอาด จะจัดเก็บโบราณวัตถุตาม GRID ใส่ถุงพลาสติก

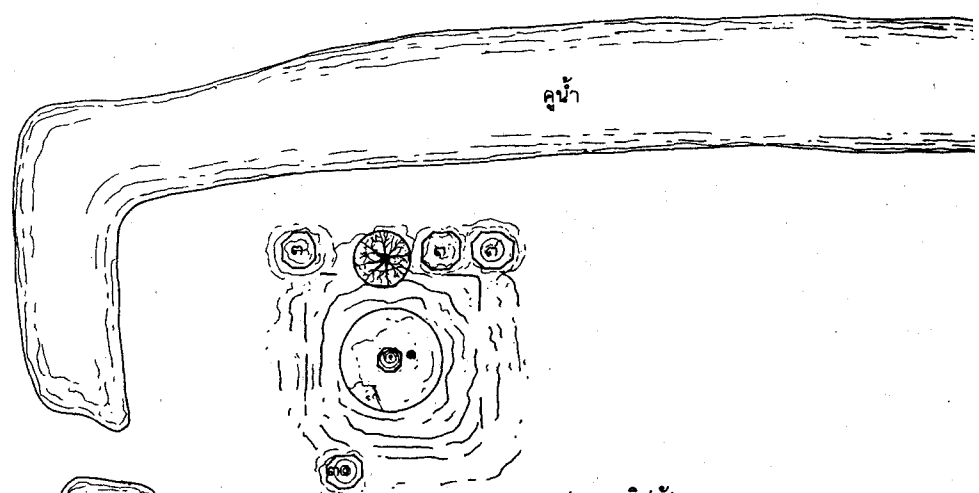
1.7.6 เขียนแบบหลังการขุดแต่ง ลงบน DRAFTING FILM

1.7.7 ถ่ายภาพบันทึกสภาพหลังการขุดแต่ง

1.7.8 ถ่ายภาพโบราณวัตถุ พร้อมวิเคราะห์ และเขียนภาพลายเส้นของโบราณวัตถุชิ้นสำคัญ

1.7.9 จัดบันทึกประจำวัน และถ่ายภาพบันทึกการทำงานทุกขั้นตอนของการชูดัชนี ชูด
แต่ง

1.7.10 จัดทำรายงานเบื้องต้นเกี่ยวกับโบราณสถานวัดจักรวรรดิ

คูน้ำ

ลวดยูกาลิปตัล

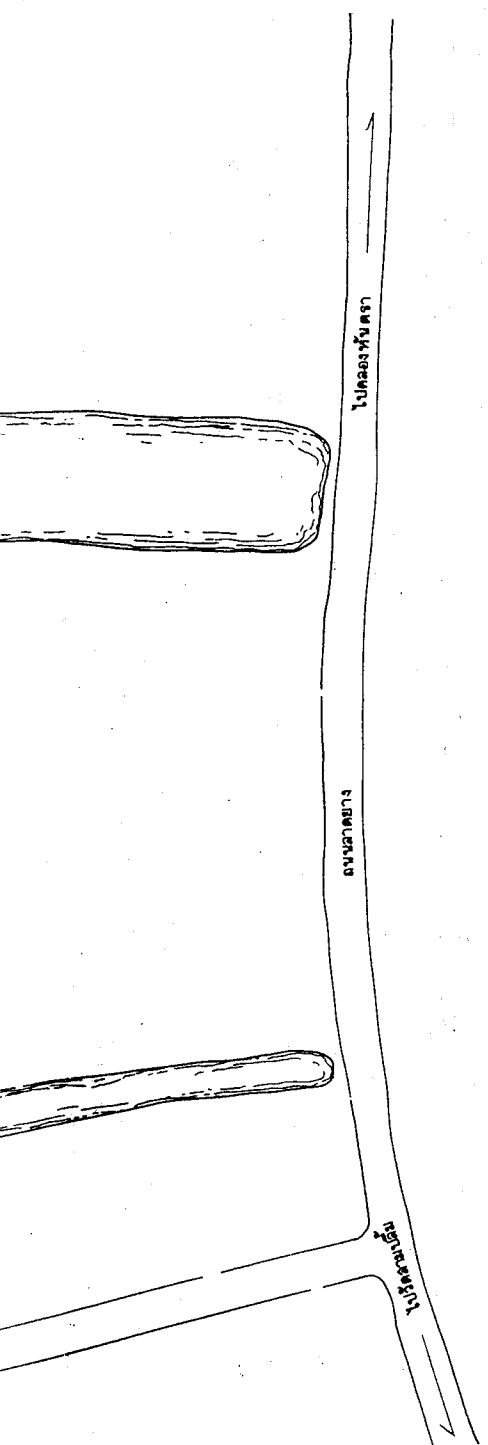
ลวดยูกาลิปตัล

บริเวณหัวปลั๊กทรงธรรม

ลวดยูกาลิปตัล

ใบวัดปลั๊กทรงธรรม

บริเวณวัดกุกิตา

ผังค้ำยัน

มาตราส่วน 1: 50,000 (โดยประมาณ)

รายการ

๑. เจดีย์ประธาน

คำเป็นงานโมเน
 หน่วยงานจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง
 ๑๑ หมู่ ๕ ต.เชียงรากน้อย
 อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา

ช่างสำรวจ	นายมงคล ใจสุจิน	
ช่างเขียนแบบ	นายธีรกุล สิงหนะสนาพานิช	
ช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตรีพงษ์	<i>[Signature]</i>
นักโบราณคดี	นาย	
นักประวัติศาสตร์ศิลปะ		
สถาปนิก	นายณัฏฐะ ภูงิตา	
ภูมิสถาปนิก		
ผู้เชี่ยวชาญด้านโบราณคดี		

ตรวจวิเคราะห์รูปแบบ

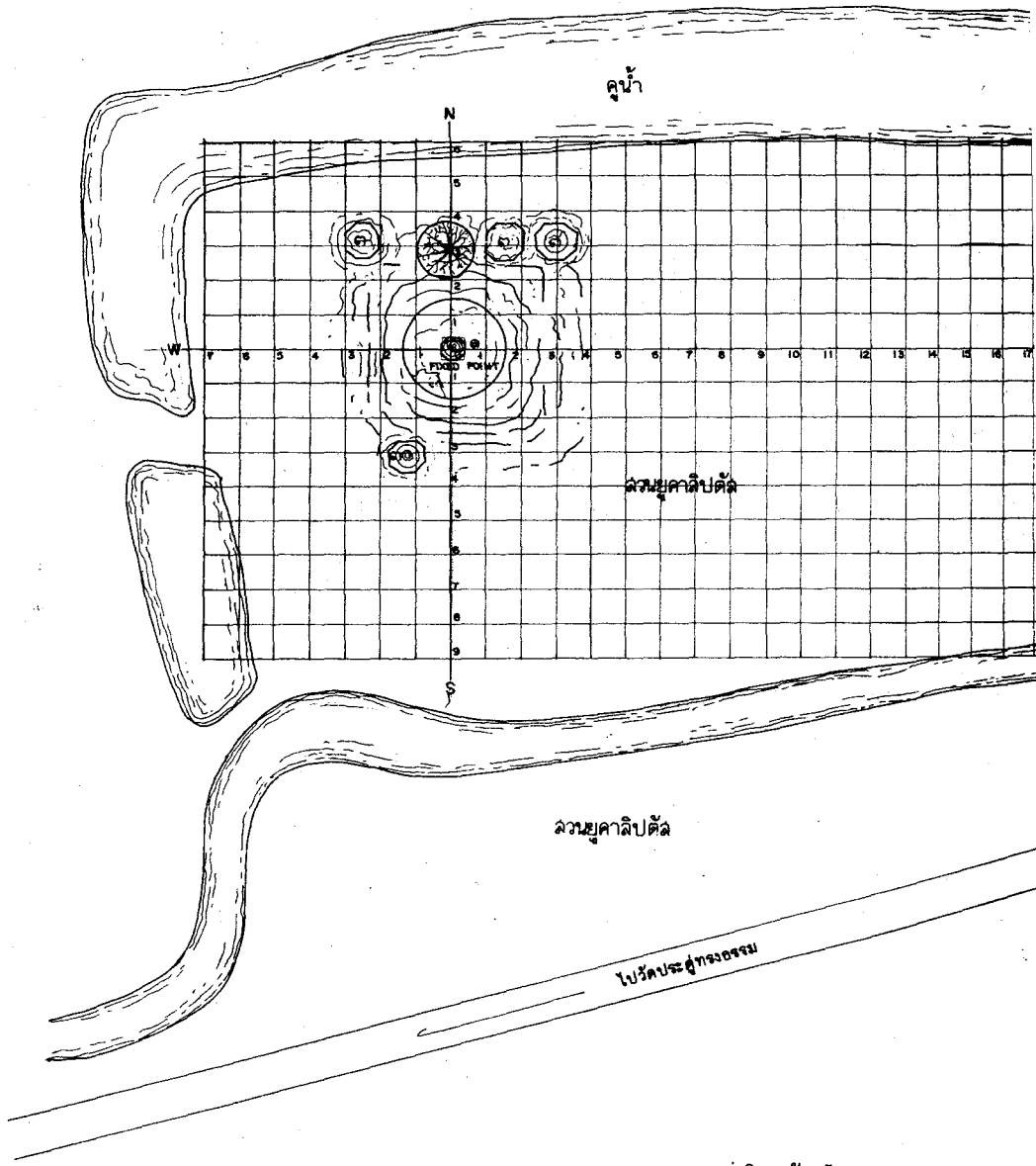
นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างโยธา		
นักวิชาการทางศิลปะ		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เห็นชอบ/อนุมัติ

หน.ฝ่ายวิชาการ		
หน.ฝ่ายโบราณสถาน		
ผู้อำนวยการสำนักงาน		
ผู้อำนวยการสำนัก		
อธิบดี		

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	วันที่	หมายเหตุ	รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
1.	นายลลิต แดงเอียด					52	1
2.	นายอนุก ธิทานกษย์						
3.	นายณัฐพล ว่างศรีนิเวศ						
4.	นางสาววิมลณี อยู่ยงค์						
5.	นายเมธา วิจิตรณะ						
6.	นางสาววิไลลักษณ์ งามหาญ						
7.	นายเทอดศักดิ์ เป็ญจนะ						
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	วันที่	หมายเหตุ	สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ ๑ พระนครศรีอยุธยา			
1.	นายเมธา วิจิตรณะ			กรมศิลปากร			
2.	นายโยธา คำสิงห์						

วัดกุฎีขาว

ลพบุรี

ลพบุรี

ลพบุรี

บริเวณวัดประตูทองธรรม

ลพบุรี

ไปวัดประตูทองธรรม

บริเวณวัดกุฎีดาว

บทที่ 2

โบราณสถานภายหลังขุดแต่ง

2.1 สภาพทั่วไปและลักษณะแผนผัง (รูปที่ 13-15) (แผนผังที่ 1)

พื้นที่ของวัดจักรวรรค์ มีลักษณะเป็นพื้นที่คอนกรีตล้อมรอบ ลักษณะคล้ายเกาะ ขอบเขตของพื้นที่วัดถูกกำหนดโดยกำแพงวัด แผนผังของวัดมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีแนวยาวตามทิศตะวันออก-ตะวันตก โดยมีเจดีย์ทรงระฆังกลมฐานสี่เหลี่ยมเป็นเจดีย์ประธานของวัด แวดล้อมด้วยเจดีย์บริวารทั้งหมด 29 องค์

พื้นที่ด้านหน้าเจดีย์ประธานทางด้านทิศตะวันออก จะมีอุโบสถรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันหน้าไปทางทิศตะวันออก อยู่ในแนวแกนหลักของวัด โดยอยู่ในแนวเดียวกับเจดีย์ประธาน แต่แนวแกนเจดีย์ประธาน และ อุโบสถนั้นไม่ใช่แนวที่แบ่งครึ่งของวัดเนื่องจาก วัดนี้มีการบูรณะต่อเติมขยายขนาดของวัดเพิ่มขึ้นจากเดิมในแนวทิศทางเหนือ-ใต้ ส่วนอุโบสถและเจดีย์ประธานยังคงอยู่ที่เดิม จึงทำให้แนวอุโบสถและเจดีย์ประธานในปัจจุบันไม่อยู่ในแนวกึ่งกลางของวัด แต่จะเยื้องไปทางทิศเหนือเล็กน้อย พื้นที่บริเวณเจดีย์ประธาน ที่อยู่ภายในถูกเน้นความสำคัญมากกว่าพื้นที่รอบนอก โดยใช้คันอิฐกั้นและถมดินยกระดับ ให้รอบเจดีย์ประธานสูงกว่า และพบร่องรอยว่าเคยมีการใช้กำแพงแก้วรอบเจดีย์ประธานนี้ ด้วยแต่ถูกรื้อลงภายหลัง โดยถูกโบราณสถานขนาดใหญ่ (หมายเลข 4) ทับอยู่

2.2 ลักษณะโบราณสถานหลังขุดแต่ง

2.2.1 เจดีย์ประธาน หมายเลข 1 (รูปที่ 16 ,17 แผนผังที่ 2-6) เจดีย์ประธานของวัดจักรวรรค์ เป็นเจดีย์ทรงระฆังกลมตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่ มีขนาดกว้าง 22 ยาว 22 เมตร ความสูงของฐานซึ่งปัจจุบันพังทลายลงมาโดยรอบน่าจะสูงประมาณ 26 เมตร โดยส่วนที่พังทลายของฐานทางด้านทิศตะวันตก และทิศใต้ทำให้เห็นโครงสร้างภายในของส่วนฐาน ว่าก่ออิฐทำเป็นห้องสี่เหลี่ยมขนาดเล็กด้านละ 6 ห้อง แล้วถมอัดดินภายในให้แน่น แล้วจึงก่ออิฐปิดทับอีกทีหนึ่ง ถัดจากชั้นฐานเขียงสี่เหลี่ยมขึ้นไป เป็นชั้นหน้ากระดานกลม 1 ชั้นรองรับลวดลายบัวคว่ำบัวหงายอีก 3 ชั้น จากนั้นเป็นมาลัยเถาและบัวปากระฆัง ลวดลายทั้งหมดชำรุดเสียหายไปส่วนมาก แต่ยังพอเหลือรูปแบบให้สันนิษฐานได้ องค์ระฆังมีรูปทรงที่อ้วน ป้อม มีลายกลีบบัวประดับอยู่บริเวณช่วงบนสุดขององค์ระฆังติดกับบัลลังก์ซึ่งมีรูปทรง 8 เหลี่ยม ถัดจากบัลลังก์แปดเหลี่ยมก็จะเป็นก้านฉัตรซึ่งมีขนาดใหญ่และมีร่องรอยการพอกทับให้เห็นอย่างชัดเจนทางด้านทิศตะวันตกโดยส่วนที่พอกทับเป็นอิฐหนาประมาณ 30 เซนติเมตร ก้านฉัตรนี้จะรองรับบัวฝาละมีและปล้องโฉนขนาดใหญ่ ซึ่งรูปแบบของปล้องโฉนขนาดใหญ่ มีลักษณะคล้ายกับชิ้นส่วนของปล้องโฉนเจดีย์ประธานวัดกุฎีขาว ซึ่งพังทลายลงมา จึงน่าจะเป็นของที่สร้างขึ้นในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน โดยส่วน

ยอดของเจดีย์ส่วนที่เหลืออยู่ ก็ชำรุดทรุดเอียงแต่ยังไม่หล่นลงมารอบๆเจดีย์ประธานพบร่องรอยการปูพื้นอิฐโดยรอบแต่อยู่ลึกจากระดับพื้นบนสุดลงไป น่าจะเป็นพื้นปูอิฐที่สร้างขึ้นก่อนเจดีย์ประธานองค์ที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน ขอบเขตของพื้นปูอิฐอยู่ห่างออกมาจากฐานเจดีย์ประธานด้านละประมาณ 5 เมตร

2.2.2 อุโบสถ หมายเลข 2 (รูปที่ 18-21) (แผนผังที่ 7) อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของวัด ด้านหน้าของเจดีย์ประธาน สภาพปัจจุบันพังทลายลงไปมากเหลือเพียงส่วนฐานราก มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีขนาดกว้าง 16 เมตร ยาว 30 เมตร ร่องรอยที่เหลืออยู่ มีเพียงร่องรอยของฐานรากเสภายในอาคารและร่องรอยเสาอิฐผนังที่อยู่กับส่วนฐานราก ฐานรากของผนังอาคารเป็นฐานเชิงสูงประมาณ 50 เซนติเมตร ตั้งอยู่บนฐานแผ่เดี่ยวๆ ที่มีร่องรอยให้เห็นโดยรอบ ไม่พบร่องรอยของหน้าต่าง แต่พบร่องรอยให้เห็นว่ามีประตูทางทั้งทางด้านทิศตะวันออกและตะวันตกด้านละ 2 ทาง ฐานรากของเสาอิฐผนังและเสภายในมีขนาดกว้าง 1 เมตร ยาว 1 เมตร ยกเว้นเสา 4 ด้าน ทางด้านทิศตะวันตก ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าด้านอื่น ๆ คาดว่าทำไว้เพื่อรับน้ำหนักของฐานชุกชี ซึ่งปัจจุบันไม่เหลือร่องรอยให้เห็น เนื่องจากสภาพปัจจุบันของอุโบสถถูกไถทำลายจนเหลือแต่เพียงฐานรากส่วนล่างเท่านั้น โดยรอบอุโบสถพบร่องรอยของฐานรากแท่นเสามากกว้าง 2 เมตร ยาว 2 เมตร พบชิ้นส่วนใบเสมาชำรุด อยู่กับฐานด้วย

2.2.3 วิหาร (หมายเลข 3) (รูปที่ 22) (แผนผังที่ 8)

เป็นอาคารที่พบหลังขุดแต่ง มีขนาดเล็ก แผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 10 เมตร ยาว 18 เมตร อยู่ในสภาพที่ชำรุดเสียหายอย่างมากเหลือแต่เพียงรากฐานอิฐสูงประมาณ 10 เซนติเมตร จึงไม่สามารถทราบถึงรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่ชัดเจนได้แต่อาจเป็นอาคารขนาดเล็กที่สร้างขึ้นเพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปสำหรับกราบไหว้บูชา

2.2.4 โบราณสถานหมายเลข 4 (รูปที่ 23) (แผนผังที่ 9)

เป็นฐานรากอาคารสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้าง 10x10 เมตร ส่วนบนถูกไถทำลายไปหมดเหลือแต่โครงสร้างฐานรากก่อเป็นห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดเล็กหลายห้องถมอัดดินจนแน่น อาจเป็นเจดีย์บริวาร เนื่องจากมีผังเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรืออาจเป็นอาคารศาลาก่อนที่จะลงสู่ทำนน้ำ น่าจะถูกสร้างขึ้นภายหลังเพราะสร้างทับแนวกำแพงชั้นในและกำแพงชั้นกลาง

2.2.5 เจดีย์ราย

เมื่อทำการขุดแต่งพื้นที่โดยรอบเจดีย์ประธาน พบว่ามีกรก่อสร้างเจดีย์รายล้อมรอบเจดีย์ประธานเป็นจำนวนมาก แต่ไม่เหลือสภาพขององค์ที่สมบูรณ์ให้เห็น บางองค์ถูกรื้อทิ้งและสร้างเจดีย์ใหม่ทับ เจดีย์รายที่อยู่บนระดับพื้นดินในปัจจุบันก็อยู่ในสภาพที่ถูกทำลายไม่สามารถศึกษารูป

แบบทางสถาปัตยกรรมได้แน่ชัด โดยเจดีย์รายเหล่านี้ จะแยกอธิบายเป็นกลุ่มๆ ตามตำแหน่งที่พบ โดยใช้ทิศของเจดีย์ประธานเป็นหลัก และเรียงลำดับที่ละองค์จากขวาไปซ้าย ดังต่อไปนี้

2.2.5.1 เจดีย์รายที่พบด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน

ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน มีเจดีย์รายอยู่ทั้งหมด 7 องค์ เรียงรายกันไปในแนวเดียวกัน จากมุมด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จนถึงมุมด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้

2.2.5.1.1 เจดีย์ราย (หมายเลข 5) (รูปที่ 25) (แผนผังที่ 10-12)

อยู่ทางทิศตะวันออก ค่อนไปทางทิศเหนือขององค์เจดีย์ประธาน ฐานล่างรูปแปดเหลี่ยมขนาดความกว้างประมาณ 5 เมตร องค์กระฆังทรงกลม มีคูหาภายใน ทางเข้าอยู่ทางด้านทิศตะวันออก ส่วนบนพังทลายลงมา มีร่องรอยของการประดับด้วยปูนปั้น และมีร่องรอยของการพอกปูนทับลายกลีบบัวบริเวณองค์เจดีย์ แสดงว่ามีการบูรณะเจดีย์องค์นี้ในสมัยหลัง ได้ทำการขุดตรวจสอบฐานรากของเจดีย์องค์นี้ พบว่าชุดฐานชั้นล่างมีร่องรอยฉาบปูนอยู่ในชั้นดินระดับต่ำกว่าองค์เจดีย์ประธาน ดังนั้นเจดีย์องค์นี้น่าจะเป็นเจดีย์รายในสมัยแรก และได้รับการบูรณะในสมัยต่อมา โดยยังคงรูปแบบของสมัยแรกไว้

2.2.5.1.2 เจดีย์รายหมายเลข 6 (รูปที่ 26) (แผนผังที่ 13)

อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน พบฐานเดี่ยวรูปทรงแปดเหลี่ยม ขนาดความกว้าง-ยาวประมาณ 3 เมตร สูงประมาณ 80 เซนติเมตร ภายหลังจากขุดแต่งพบว่ามีการสร้างซ้อนกันสองสมัย คือ ในสมัยแรกสร้างขึ้นพร้อมๆกับการปฏิรูกรอบเจดีย์ประธาน ต่อมาสร้างขึ้นทับบนฐานเดิมแต่มีขนาดเล็กลง ส่วนประกอบอื่นๆขององค์เจดีย์พังทลายไปหมด

2.2.5.1.3 เจดีย์รายหมายเลข 7 (รูปที่ 27) (แผนผังที่ 14)

ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน พบฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 2X2 เมตร สูง 50 เซนติเมตร ส่วนประกอบอื่นๆพังทลายลงมาหมด ฐานเจดีย์ก่อสร้างอยู่เหนือระดับพื้นปฐอิฐ

2.2.5.1.4 เจดีย์รายหมายเลข 8 (รูปที่ 28) (แผนผังที่ 15)

ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน ฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 5X5 เมตร สูง 80 เซนติเมตร ส่วนประกอบอื่นๆพังทลายลงมาหมดแล้ว ได้ฐานสี่เหลี่ยมพบร่องรอยของฐานเจดีย์รูปแปดเหลี่ยมในสมัยแรกที่ถูกรื้อทิ้งไป

2.2.5.1.5 เจดีย์รายหมายเลข 9 (รูปที่ 29) (แผนผังที่ 16)

ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน พบเพียงฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 2 X 2 เมตร สูง 40 เซนติเมตร ส่วนประกอบอื่นๆพังทลายหมด ระดับของอิฐก้อนสุดท้ายอยู่เหนือระดับพื้นปฐอิฐประมาณ 20 เซนติเมตร

2.2.5.1.6 เจดีย์รายนหมายเลข 10 (รูปที่ 30) (แผนผังที่ 17)

ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน พบฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 3.5 X 3.5 เมตร สูง 40 เซนติเมตร ระดับของอิฐก้อนสุดท้ายอยู่บนพื้นดินเหนือพื้นปูอิฐประมาณ 20 เซนติเมตร จึงน่าจะสร้างในสมัยเดียวกันกับเจดีย์รายนหมายเลข 9 สภาพพังทลายจนไม่ทราบรูปแบบที่แน่ชัด

2.2.5.1.7 เจดีย์รายนหมายเลข 11 (รูปที่ 31) (แผนผังที่ 18)

ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของมุมเจดีย์ประธาน เหลือเพียงฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด ประมาณ 2.7 X 2.7 เมตร สูง 30 เซนติเมตร สร้างทับอยู่บนฐานเจดีย์รายรูปแปดเหลี่ยมที่ถูกรื้อลงไปแล้ว แต่ยังคงเหลือร่องรอยของแนวอิฐให้เห็นอยู่

2.2.5.2 เจดีย์รายที่พบด้านทิศใต้ของเจดีย์ประธาน

พบทั้งหมด 5 องค์เรียงลำดับจากขวาไปซ้าย ดังนี้

2.2.5.2.1 เจดีย์รายนหมายเลข 12 (รูปที่ 32) (แผนผังที่ 19)

ด้านทิศใต้ของเจดีย์ประธาน ฐานรูปแปดเหลี่ยมขนาดความกว้าง-ยาวประมาณ 5 เมตรสูงประมาณ 120 เซนติเมตร พบชิ้นส่วนขององค์ระฆังหักพังตกอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

2.2.5.2.2 เจดีย์รายนหมายเลข 13 (รูปที่ 33) (แผนผังที่ 20)

ด้านทิศใต้ของเจดีย์ประธาน เหลือเพียงฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 4 X4 เมตร สูง 50 เซนติเมตร

2.2.5.2.3 เจดีย์รายนหมายเลข 14 (รูปที่ 34) (แผนผังที่ 21-23)

ด้านทิศใต้ของเจดีย์ประธาน เป็นเจดีย์รูปแปดเหลี่ยมขนาดความกว้าง-ยาวประมาณ 3 เมตรสูงประมาณ 4.50 เมตร องค์ระฆังรูปทรงกลมมีบัลลังก์รูปแปดเหลี่ยม ก้านฉัตร และปล้องโฉมยังหลงเหลืออยู่ แต่ฐานรากถูกถล่มรอบขุดเจาะชำรุดเสียหายมาก

2.2.5.2.4 เจดีย์รายนหมายเลข 15 (รูปที่ 35) (แผนผังที่ 24)

ด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของมุมเจดีย์ประธาน เป็นฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 4 X 4 เมตร สูง 30 เซนติเมตร สร้างทับอยู่บนฐานเจดีย์รายรูปแปดเหลี่ยมของสมัยแรก มีซากเจดีย์รูปทรงแบบปรางค์หักพังทับอยู่บนฐาน น่าจะเป็นส่วนบนของเจดีย์ที่พังทลายลงมา

2.2.5.3 เจดีย์รายที่พบด้านทิศตะวันตกของเจดีย์ประธาน พบทั้งหมด 3 องค์ เรียงลำดับจากขวาไปซ้าย ดังนี้

2.2.5.3.1 เจดีย์รายหมายเลข 16 (รูปที่ 36) (แผนผังที่ 25)

ด้านทิศตะวันตกของเจดีย์ประธาน เหลือเพียงฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 3.5 X 3.5 เมตรสูง 60 เซนติเมตร

2.2.5.3.2 เจดีย์รายหมายเลข 17 (รูปที่ 37) (แผนผังที่ 26)

ด้านทิศตะวันตกของเจดีย์ประธาน เหลือเพียงฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 3 X 3 เมตร สูง 30 เซนติเมตร

2.2.5.3.3 เจดีย์รายหมายเลข 18 (รูปที่ 38) (แผนผังที่ 27-29)

อยู่บริเวณมุมเจดีย์ประธานด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ฐานเจดีย์รูปแปดเหลี่ยมขนาดกว้าง-ยาวประมาณ 5 เมตร สูง 2.5 เมตร เป็นชั้นลดหลั่นกันขึ้นไป องค์ระฆังพังทลาย มีร่องรอยของการพอกทับ บริเวณส่วนฐาน โดยพบว่ามีร่องรอยการฉาบปูนอยู่ภายใน ส่วนที่พอกทับเพิ่มขึ้นมาก่อด้วยอิฐ หนาประมาณ 30 เซนติเมตร สันนิษฐานว่าเป็นเจดีย์รายในสมัยแรก แล้วก่อทับในสมัยต่อมา

2.2.5.4 เจดีย์รายที่พบด้านทิศเหนือของเจดีย์ประธาน

พบทั้งหมด 2 องค์ เรียงลำดับจากขวาไปซ้าย ดังนี้

2.2.5.4.1 เจดีย์รายหมายเลข 19 (รูปที่ 39) (แผนผังที่ 30)

ด้านทิศเหนือของเจดีย์ประธาน ฐานเจดีย์รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 5 X 5 เมตร สูง 1.5 เมตร สร้างทับอยู่บนฐานเจดีย์รูปแปดเหลี่ยมในสมัยแรก

2.2.5.4.2 เจดีย์รายหมายเลข 20 (รูปที่ 40) (แผนผังที่ 31-32)

ด้านทิศเหนือของเจดีย์ประธาน เป็นเจดีย์ฐานรูปแปดเหลี่ยมขนาดกว้าง-ยาวประมาณ 4 เมตร สูง 2 เมตร สร้างทับอยู่บนเจดีย์ในสมัยแรก มีร่องรอยการก่อพอกพบลายแข่งสิงห์ประดับอยู่ องค์ระฆังรูปแปดเหลี่ยมหักตกอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

2.2.5.5 กลุ่มเจดีย์รายขนาดเล็กที่พบด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน

เป็นกลุ่มเจดีย์รายขนาดเล็กด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน สันนิษฐานว่าสร้างทับอยู่บนแนวกำแพงแก้วของเจดีย์ประธานในสมัยแรก สร้างอยู่ภายนอกลานปฏิธรรอบๆเจดีย์ประธาน พบทั้งหมด 5 องค์ อยู่ในแนวเดียวกัน เรียงกันไปตามแนวทิศเหนือ-ใต้

2.2.5.5.1 เจดีย์รายหมายเลข 21 (แผนผังที่ 33)

เป็นฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 3X3 เมตร สูง 20 เซนติเมตร พังทลายลงจนเห็นโครงสร้างภายในฐาน เป็นอิฐก่อแบบกากบาท

2.2.5.5.2 เจดีย์รายหมายเลข 22 (แผนผังที่ 34)

เป็นฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 2.5X2.5 เมตร สูง 20 เซนติเมตร พังทลายลงจนเห็นโครงสร้างภายในฐาน เป็นอิฐก่อแบบกากบาท

2.2.5.5.3 เจดีย์รายหมายเลข 23 (แผนผังที่ 35)

เป็นฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 4X4 เมตร สูง 20 เซนติเมตร พังทลายลงจนเห็นโครงสร้างภายในฐาน เป็นอิฐก่อแบบกากบาท

2.2.5.5.4 เจดีย์รายหมายเลข 24 (แผนผังที่ 36)

เป็นฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 3X3 เมตร สูง 20 เซนติเมตร พังทลายลงจนเห็นโครงสร้างภายในฐาน เป็นอิฐก่อเป็นห้องสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก

2.2.5.5.5 เจดีย์รายหมายเลข 25 (แผนผังที่ 37)

เป็นฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 3.5X3.5 เมตร สูง 30 เซนติเมตร พังทลายลงจนเห็นโครงสร้างภายในฐาน เป็นอิฐก่อแบบกากบาท

2.2.5.6 เจดีย์รายมุมกำแพง (รูปที่ 41-43) (แผนผังที่ 38-41)

เป็นเจดีย์ขนาดเล็ก พบทั้งหมด 4 องค์ ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันตกเฉียงเหนือ และตะวันตกเฉียงใต้ สภาพชำรุดเสียหายมาก เหลือแต่เพียงส่วนฐานทรงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.00 เมตร

2. 2.6 กำแพง (รูปที่ 44)

แนวกำแพงที่ขุดพบมีทั้งหมด 3 แนว เรียงอยู่ใกล้กัน แต่ขอบเขตและขนาดแตกต่างกัน จึงเรียกชื่อกำแพงตามขอบเขตของกำแพง จากนอกสุดถึงในสุด

2. 2.6.1 แนวกำแพงชั้นนอก (รูปที่ 47-48)(แผนผังที่ 47-49)

กำแพงชั้นนี้มีความกว้าง 50 เมตร ยาวจนถึงแนวถนนปัจจุบัน 105 เมตร พบประตูทางเข้าเพียงด้านตะวันตกและด้านใต้ ด้านเหนือไม่พบร่องรอยประตู ส่วนด้านทิศตะวันออกไม่พบแนวกำแพงและ

ประตู่ สภาพปัจจุบัน ถูกไถทำลายจนเหลือแค่ฐานราก สูงประมาณ 10 เซนติเมตร อาจถูกสร้างขึ้นเมื่อคราวบูรณะที่พบหลักฐานว่า ได้มีการขยายพื้นที่วัดออกไปจากเดิมตามแนวทิศเหนือ – ใต้ โดยพบอิฐถมในชั้นดิน จากหลุมขุดค้น TP.1 และหลุม TRENCH พบแนวเนินดินเดิมของวัดถูกอิฐถมปรับขยายออกมา กำแพงชั้นนอกนี้น่าจะสร้างขึ้นเพื่อล้อมรอบพื้นที่ที่ทำการขยายเพิ่มขึ้นใหม่

2.2.6.2 แนวกำแพงชั้นกลาง (รูปที่ 45-46)(แผนผังที่ 44-46)

ขอบเขตของกำแพงนั้นกว้างประมาณ 40 เมตร ความยาวไม่ทราบแน่ชัด เนื่องจากคงถูกรื้อทิ้งในภายหลัง และมีแนวกำแพงแยกจากทางด้านทิศเหนือมายังทิศใต้ เพื่อล้อมรอบด้านหน้าของเจดีย์ประธานไว้ ความยาวของช่วงนี้ประมาณ 60 เมตร สภาพปัจจุบันเหลือแนวอิฐอยู่ในพื้นดิน สูงประมาณ 30 เซนติเมตร อาจจะสร้างขึ้นเพื่อล้อมรอบพื้นที่วัด แต่ในขณะเดียวกันก็ล้อมรอบเจดีย์ประธานเป็นเหมือนกำแพงแก้วอีกด้วย แนวกำแพงนี้น่าจะถูกรื้อทิ้งไปเมื่อสร้างกำแพงวัดใหม่ในสมัยหลัง

2.2.6.3 แนวกำแพงชั้นใน (รูปที่ 49-50)(แผนผังที่ 42-43)

มีขอบเขตกว้างประมาณ 35X55 เมตร สร้างขึ้นบนพื้นปูอิฐรอบๆเจดีย์ประธาน สภาพปัจจุบันเหลือแนวอิฐกำแพงสูงประมาณ 10 เซนติเมตร น่าจะถูกรื้อทิ้งไปในภายหลัง เนื่องจากพบว่า มีอาคารในสมัยหลังสร้างทับอยู่

บทที่ 3

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิพบโบราณวัตถุต่าง ๆ จำนวนหนึ่งซึ่งโบราณวัตถุที่พบส่วนมากจะมีสภาพชำรุด แต่โบราณสถานที่ยกเหล่านี้สามารถนำมาศึกษาวิเคราะห์และแยกโบราณวัตถุออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

3.1 โบราณวัตถุประเภทส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม

3.1.1 โบราณวัตถุประเภทส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมประเภทดินเผา

3.1.1.1 กระเบื้องมุงหลังคา

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบกระเบื้องมุงหลังคาจำนวนน้อยมาก โดยใกล้ ๆ กับพระอุโบสถที่พบหลังจากการขุดแต่งทั้งหมด ซึ่งสามารถจำแนกกระเบื้องมุงหลังคาออกได้เป็น 3 แบบ ดังนี้

- แบบที่ 1 กระเบื้องแผ่นเรียบ (กระเบื้องเคลือบเต่า) (เนื้อ EARTHEN WARE) รูปทรงแบนยาว ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซิ่นที่สมบูรณ์ที่สุดที่พบ กว้าง 10.2 เซนติเมตร ยาว 17.2 เซนติเมตร หนา 0.9 เซนติเมตร น้ำหนักโดยรวมหนักประมาณ 300 กรัม (ภาพที่ 54 ภาพลายเส้นที่ 1)

- แบบที่ 2 กระเบื้องกาบกล้วยแผ่นเรียบ (เนื้อ EARTHEN WARE) พบเฉพาะตัวเมีย ลักษณะแบน กว้าง ยกขอบทั้งสองข้าง ทำเดือยไว้บนแผ่นกระเบื้องลักษณะเป็นปุ่มสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ซิ่นที่สมบูรณ์ที่สุดที่พบ มีขนาดกว้าง 19.5 เซนติเมตร หนา 0.8 เซนติเมตร น้ำหนักโดยเฉลี่ยหนักประมาณ 490 กรัม (ภาพที่ 55 ภาพลายเส้นที่ 2)

- แบบที่ 3 กระเบื้องกาบกล้วยแผ่นลอย (เนื้อ EARTHEN WARE) มุงเฉพาะตัวผู้ ลักษณะคล้ายครึ่งวงกลมตรงปลายเรียว มีเดือยกลมแหลม สำหรับการยึดเกาะเครื่องไม้บนหลังคา ซิ่นส่วนที่สมบูรณ์ที่สุดที่พบมีลักษณะขนาดกว้าง 10.5 เซนติเมตร ยาว 20.5 เซนติเมตร ความหนา 0.8 เซนติเมตร น้ำหนักโดยเฉลี่ยหนักประมาณ 390 กรัม (ภาพที่ 56 ภาพลายเส้นที่ 3)

กระเบื้องกาบกล้วยทั้ง 2 แบบที่พบนี้ ที่เรียกว่า “กระเบื้องกาบกล้วย” น่าจะมาจากรูปทรงที่คล้ายกับกาบกล้วยที่ขึ้นเอง นอกจากนี้ยังมีชื่ออื่นเรียกอีก เช่น กระเบื้องลูกฟูก กระเบื้องกระบู่ หรือ กาบ เป็นต้น

3.1.1.2 กระเบื้องเชิงชาย

กระเบื้องเชิงชาย เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กระเบื้องหน้าอุต ใช้ประดับหรือตกแต่งชายคาในแต่ละระดับของตัวอาคาร ซึ่งจากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบกระเบื้องเชิงชายจำนวนทั้งสิ้น 2 ลวดลายซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังนี้

- กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พฤกษา (ดอกบัว) พบเพียงหนึ่งชิ้น กริด N_3E_8 บริเวณทางทิศเหนือของพระอุโบสถ ความเชื่อของพระพุทธศาสนากับดอกบัวนั้นมีความเกี่ยวพันมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล โดย “ดอกบัว” เปรียบเคียงแผ่นดินที่มีพระพุทธเจ้ามาอุบัติแล้ว และยังเป็นสัญลักษณ์เพื่อให้เทวค่างหลายได้รับรู้และแสดงความสักการะ

กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พฤกษา ที่พบจากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ เป็นกระเบื้องเชิงชายลายสี่เหลี่ยมค้อนข้างสูง ขนาดโดยเฉลี่ย ฐานกว้าง 11.5 เซนติเมตร ความสูง 13.5 เซนติเมตร ความหนาของกระเบื้อง 3.5 เซนติเมตร น้ำหนัก 540 กรัม (ภาพที่ 57 ภาพเส้นที่ 4) กระเบื้องเชิงชายทรงนี้เป็นกระเบื้องแบบพิเศษแตกต่างจากกระเบื้องแบบลอนและแบบกระเบื้องแผ่นแบบที่แพร่ทั่วไปหลายในอยุธยา กล่าวคือด้านล่างของกระเบื้องมีร่องเท้า 2 ด้าน ไว้สำหรับครอบลงบนกระเบื้องลอนตัวเมียร่องละแผ่น และด้านหลังมีแกนสำหรับทับปลายของกระเบื้องลอนตัวผู้ ลักษณะลวดลายเป็นลายประกอบด้วย ดอกบัว และพันธุ์พฤกษา ซึ่งดอกบัวเป็นมีกลีบค้อนข้างหนา ก้านของดอกบัวออกมาจากปลายด้านล่างขึ้นมารองรับดอกบัวลักษณะเริ่มบาน ลักษณะคล้ายธรรมชาติ มีลายประเภทลายกนกประกอบ มีเส้นนูนที่ขนานกับเส้นขอบกระเบื้อง โดยระหว่างเส้นนูนกับขอบมีลวดลายกนกขนาดเล็กปะปนอยู่ ซึ่งกนกมีขนาดเล็กเหล่านี้เป็นอิทธิพลของศิลปะสุโขทัย และในขณะเดียวกัน กนกขนาดใหญ่ที่ประกบอยู่รอบ ๆ ดอกบัวก็เป็นอิทธิพลของศิลปะเขมร – ลพบุรีด้วย กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พฤกษาแบบนี้ดังที่พบที่ วัดมเหยงคณ์ ซึ่งเป็น โบราณสถานบริเวณใกล้เคียงกันอีกด้วย และจัดอยู่ในสมัยอยุธยาตอนต้น กำหนดอายุได้ราว พุทธศตวรรษที่ 20

- กระเบื้องเชิงชายลายเทพนม จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบกระเบื้องเชิงชายลายเทพนม เพียง 3 ชิ้น บริเวณกริด N_4E_{14} จำนวน 2 ชิ้น และ S_3E_8 จำนวน 1 ชิ้น (ภาพที่ 58 ภาพลายเส้นที่ 5) ซึ่งบริเวณกริดทั้ง 2 อยู่ใกล้บริเวณพระอุโบสถที่จากการขุดแต่งทางทิศตะวันออกและทิศใต้ของพระอุโบสถตามลำดับ คติความเชื่อทางศาสนาพุทธ เกี่ยวกับกระเบื้องเชิงชายลายเทพนม นั้น ประทีป เพียงตะ โก ได้เสนอข้อสันนิษฐานดังนี้ (ดู กระเบื้องเชิงชายสมัยอยุธยา ,2540)

- เป็นการแสดงว่าบรรดาเทพเหล่านั้น ได้แสดงสักการะต่อพระพุทธองค์ การใช้สัญลักษณ์เทพนมผุดออกจากกลางดอกบัวน่าจะเป็นการแสดงถึงการกำเนิดอันบริสุทธิ์ของเทพองค์ต่าง ๆ

- เป็นการแสดงถึงเทพที่ประทับอยู่ในวิมาน โดยเปรียบกระเบื้องเชิงชายเป็นซุ้มวิมานขององค์เทพ ซึ่งซุ้มวิมานเหล่านี้ตั้งอยู่ในมณฑลของจักรวาล โดยพยายามจำลอง อาคาร วิหาร อุโบสถ พระที่นั่ง และค้ำหนักให้เสมือนกับภูมิจักรวาลตามคัมภีร์ทางศาสนาพุทธ

- เป็นการเปรียบเทียบความหมายของบุคลาธิษฐาน ในการเปรียบเทียบพระพุทธรองค์ในเรื่องของมนุษย์กับบัว 4 เหล่า โดยลายเทพนมของดอกบัวเป็นการแทนภาพของผู้บรรลุนิพพานที่หลุดพ้นจากโคลนตมแล้ว

กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมที่พบจากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบเพียงแบบเดียวคือ เป็นกระเบื้องขนาดค่อนข้างใหญ่ ทรงกระจิง เน้นความคดโค้งที่ขอบของดอกอย่างชัดเจน สายกลีบบัวใจได้เทพนม มีกระกระหนกที่ชัดเจน และสลับพลั่วอย่างมีชีวิตชีวา เทพนมผุดออกมาจากดอกบัวบาน กลีบเรียวยาว มงกุฏขององค์เทพนมเป็นแบบเรียบง่าย ความคมคายของลายแสดงถึงการพัฒนาการขั้นสูง ของการเลื้อยวัสดุและฝีมือช่างออกแบบ และยังพบกระเบื้องเชิงชายลักษณะเดียวกันที่ พระราชวังหลวง วัดพลับพลาไชย และวัดกุฎีดาวด้วย ซึ่งจัดอยู่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย อยุธยาพุทธศตวรรษที่ 22 - 23

โบราณวัตถุประเภทกระเบื้องมุงหลังคาทั้งหมดที่พบจากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดินี้ ทำให้เราทราบว่า พระอุโบสถ หรือ อาคารโบราณสถานภายในวัดจักรวรรดิ มีการมุงหลังคาด้วยกระเบื้องแบบแผ่น ทั้งกระเบื้องแผ่นเรียบ กระเบื้องกาบกล้วยแผ่นลอน และกระเบื้องกาบกล้วยแผ่นเรียบ โดยกระเบื้องแผ่นเรียบอาจใช้มุงหลังคาของอาคารที่มีขนาดเล็กๆ ที่ไม่ต้องรับน้ำหนักมาก ส่วนกระเบื้องกาบกล้วย อาจใช้มุงหลังคาอาคารที่มีโครงสร้างขนาดใหญ่และสามารถรับน้ำหนักได้มากกว่า เนื่องจากกระเบื้องกาบกล้วย มีน้ำหนักมากกว่ากระเบื้องเกี๋ยงเต่า และยังพบกระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกา ซึ่งมียุราวัตพุทธศตวรรษที่ 20 และลายเทพนมทรงกระจิง ซึ่งมีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 22 - 23 จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่าโบราณสถานวัดจักรวรรดิมีการปฏิสังขรณ์บูรณะซ่อมแซม และโบราณสถานวัดจักรวรรดินี้ น่าจะมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้นแล้ว และถูกบูรณะในสมัยอยุธยาตอนปลาย จึงพบทั้งกระเบื้องเชิงชาย และกระเบื้องมุงหลังคา ที่แตกต่างกันทั้งสองแบบสองสมัย

3.1.1.3 ชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมประเภทดินเผา

- ชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมดินเผา พบจากการขุดแต่งบริเวณกริด N₂W₂ มีลักษณะทำเป็นหลอดลายกนก มีสภาพชำรุดมาก มีขนาดเฉลี่ยโดยประมาณ ความกว้าง 8 เซนติเมตร ความยาว 10 เซนติเมตร ความหนา 2 เซนติเมตร มีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ 250 กรัม (ภาพที่ 59 ภาพลายเส้นที่ 6)

- ชิ้นส่วนประดับสถาปัตยกรรมดินเผา พบจากการขุดแต่งบริเวณกริด S5E6 มีลักษณะชิ้นส่วนคล้ายขาสัตว์ มีลวดลายประดับ สันนิษฐานเบื้องต้นว่าอาจจะใช้ประดับตามโบราณสถานมีขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ ความกว้าง 10 เซนติเมตร ความยาว 12 เซนติเมตร ความหนา 2 เซนติเมตร มีน้ำหนักโดยเฉลี่ยประมาณ 340 กรัม (รูปที่ 60 ภาพลายเส้นที่ 7)

จากโบราณวัตถุประเภทชิ้นส่วนประดับสถาปัตยกรรมดินเผาที่พบทั้ง 2 ชิ้นนี้ สันนิษฐานว่าอาจจะใช้ประดับตามโบราณสถานภายในวัดจักรวรรดิ ซึ่งที่พบเหล่านี้มีสภาพชำรุดมาก จึงไม่สามารถสรุปได้แน่ชัดว่าเป็นชิ้นส่วนใด และของที่พบเหล่านี้จะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 - 22

3.1.2 โบราณสถานวัตถุประเภทส่วนประกอบสถาปัตยกรรมประเภทปูนปั้น

จากการขุดแต่งพบชิ้นส่วนปูนปั้นที่ใช้ประดับโบราณสถานวัดจักรวรรดิ ซึ่งที่พบอยู่ตามพื้นที่ขุดแต่งบริเวณรอบ ๆ เจดีย์ราย ซึ่งชิ้นส่วนปูนปั้นที่พบจะมีลวดลายและลักษณะค้ำตัวอย่างดังต่อไปนี้ คือ (ดูรายละเอียดจากตาราง การศึกษาลวดลายปูนปั้น)

- ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายกลีบบัว มีสภาพชำรุด พบบริเวณกริด N4E6

มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 15 เซนติเมตร ความยาว 26 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 8)

- ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายดอกไม้ พบบริเวณกริด N4E6

มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 10 เซนติเมตร ความยาว 20 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 9)

- ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายดอกไม้ พบบริเวณกริด N4E6

มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 16 เซนติเมตร ความยาว 13 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 10)

- ชิ้นส่วนปูนปั้น รูปทรงกระจิง พบบริเวณกริด S3E7

มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 12 เซนติเมตร ความยาว 12 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 11)

- ชิ้นส่วนปูนปั้น รูปลวดลายขาสิงห์ พบบริเวณกริด S3E7

มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 12 เซนติเมตร ความยาว 18 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 12)

- ชิ้นส่วนปูนปั้น ลวดลายหน้ากาล มีสภาพชำรุดมาก พบบริเวณกริด S3E8

มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 7 เซนติเมตร ความยาว 14 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 13)

- ชิ้นส่วนปูนปั้น ลวดลายพันธุ์พฤกษา มีสภาพชำรุดมาก พบบริเวณกริด S3E8

มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 7 เซนติเมตร ความยาว 11 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 14)

ชิ้นส่วนปูนปั้นที่กล่าวถึงชิ้นต้นจะพบกระจายอยู่ทั่วไปตามพื้นที่การขุดแต่งบริเวณรอบ ๆ เจดีย์ประธานและเจดีย์ราย ซึ่งชิ้นส่วนปูนปั้นเหล่านี้ น่าจะใช้ประดับตามเจดีย์ต่าง ๆ และจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 21 เป็นศิลปะอยุธยาตอนต้น

3.1.3 โบราณวัตถุประเภทส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมประเภทโลหะ

จากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิພສ່ວນประกอบทางสถาปัตยกรรมประเภทโลหะ ดังนี้ คือ

1. โลหะเชื่อมเครื่องไม้ พบทั่วไปภายในบริเวณตัวอาคาร โบราณสถานของวัดจักรวรรดิ แต่พบบริเวณที่น้อยมาก เช่น ตะปูรูปทรงต่าง ๆ ตะปูสังฆวานร เป็นต้น ตะปูที่พบเหล่านี้มีชื่อเรียกว่า “ตะปูปลิงปูหล่า” หรือ “ตะปูตะปลิง” ใช้สำหรับยึดเครื่องไม้บนหลังคาของตัวอาคาร โบราณสถาน บางชนิดใช้สำหรับยึดปูนปั้นให้ติดกับตัวโบราณสถาน เช่น ตะปูสังฆวานร (ดูรายละเอียด จากตารางการศึกษา ส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมประเภทโลหะ)

2. ชิ้นส่วนโลหะที่ทำจากชิ้นส่วนโลหะสำริด พบจากการขุดแต่งบริเวณกริด N₂E₃ พบสภาพมีการชำรุดแตกหัก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 มีลักษณะเป็นโลหะแผ่นแบน มีเส้นลวดล้อมบริเวณส่วนกลางแผ่นโลหะมีการเจาะรู สำหรับไว้สวมกับก้านของฉัตร

ส่วนที่ 2 มีลักษณะเป็นแผ่นตกแต่งลวดลายเป็นลายกลีบดอกบัว ซึ่งเป็นส่วนต่อบริเวณส่วนปลายของส่วนที่ 1 (รูปที่ 61 ภาพลายเส้นที่ 15)

ชิ้นส่วนโลหะทั้ง 2 ชิ้น มีขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ 290 กรัม (ดูรายละเอียดจากตารางการศึกษาทางสถาปัตยกรรมประเภทโลหะ) ชิ้นส่วนของฉัตรที่พบนี้สันนิษฐานว่าอาจจะใช้ประดับส่วนยอดของเจดีย์ หรือ ใช้เป็นฉัตรของพระพุทธรูปบูชา ซึ่งน่าจะเป็นศิลปะของอยุธยาตอนต้น มีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 21

3. ชิ้นส่วนของสลูปล้างทอง พบบริเวณกริด N₁E₃ มีลักษณะเป็นทรงกลมเป็นรูตรงกลาง มีขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ เส้นผ่าศูนย์กลางของรูที่เจาะประมาณ 1 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางของวัตถุประมาณ 5 เซนติเมตร ความสูง 4 เซนติเมตร มีน้ำหนักโดยเฉลี่ยประมาณ 300 กรัม (รูปที่ 62 ภาพลายเส้นที่ 16)

3.2 โบราณวัตถุประเภทรูปเคารพทางศาสนา

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบโบราณวัตถุรูปเคารพทางศาสนา และชิ้นส่วนต่าง ๆ ของรูปเคารพ รูปเคารพที่พบจากการขุดแต่งโดยมากจะเป็นรูปเคารพประเภทพระพุทธรูปใน

ศาสนาพุทธ พระพุทธรูปที่พบเหล่านี้มักทำจากวัสดุหลายชนิดด้วยกัน ซึ่งพระพุทธรูปเหล่านี้จะพบตามพื้นที่การขุดแต่งรอบ ๆ เจดีย์ประธานและเจดีย์รายของวัดจักรวรรดิ ดังนั้นคณะผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาและวิเคราะห์รวมทั้งการแยกประเภทของพระพุทธรูปที่พบ โดยจัดแยกวัสดุที่ใช้ทำดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.2.1 พระพุทธรูปและชิ้นส่วนต่าง ๆ ของพระพุทธรูปที่ทำมาจากดินเผา

พระพุทธรูปที่ทำจากดินเผาที่พบจากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ พบน้อยมาก ซึ่งที่พบจะเป็นแกนดินของพระพุทธรูปบุเงิน ซึ่งมีสภาพชำรุดมาก พบเหลือเฉพาะส่วนฐาน พระพุทธรูปเหล่านี้สันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปศิลปะแบบอยุธยาซึ่งน่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 22 ซึ่งพบทั่วไปตามโบราณสถานต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา เช่น เคยพบที่วัดกุฎีดาว วัดมเหยงคณ์ วัดสมณ โกฎฐาราม เป็นต้น พระพุทธรูปที่พบจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

- แกนดินของพระพุทธรูปบุเงิน พบบริเวณกริด N₂E₄ พบเฉพาะส่วนที่เป็นฐานและหน้าตัก แสดงปางมารวิชัยนั่งบนฐานสูง บริเวณส่วนฐานทำลายบัวคว่ำบัวหงายและฐานชั้นล่างแกะลายพันธุ์พฤกษา ความกว้าง 7.2 เซนติเมตร ความสูง 6.3 เซนติเมตร มีน้ำหนักโดยประมาณ 150 กรัม (รูปที่ 63 ภาพลายเส้นที่ 17) (ดูรายละเอียดจกตารางการศึกษาพระพุทธรูปดินเผา)

- แกนพระพุทธรูปบุเงิน S₄E₂ พบเฉพาะส่วนที่เป็นฐาน มีลักษณะเป็นฐานสูง ทำลายบัวคว่ำบัวหงาย บริเวณฐานชั้นล่างเป็นลายขาลิง มีขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ ความกว้าง 7.2 เซนติเมตร ความสูง 6.3 เซนติเมตร มีน้ำหนักโดยประมาณ 150 กรัม (รูปที่ 64 ภาพลายเส้นที่ 18) (ดูรายละเอียดจากการศึกษาพระพุทธรูปดินเผา)

3.2.2 พระพุทธรูปและชิ้นส่วนต่าง ๆ ของพระพุทธรูปที่ทำจากหินชนิดต่าง ๆ

พระพุทธรูปและชิ้นส่วนของพระพุทธรูปที่ทำจากหินชนิดต่าง ๆ ที่พบจากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ พบเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะพบจากการขุดแต่งตามพื้นที่รอบ ๆ เจดีย์ประธานและตัวพระอุโบสถทางด้านหน้าของเจดีย์ประธาน ซึ่งพระพุทธรูปที่พบจะทำมาจากหินทราย แดกสภาพชำรุดแตกหักเสียหายจำนวนมาก พระพุทธรูปที่พบจะมีพุทธลักษณะเป็นพระพุทธรูปศิลปะแบบอยุธยาตอนต้น จะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 22 พระพุทธรูปหินทรายและชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่พบจะมีลักษณะดังตัวอย่างต่อไปนี้ คือ

- เศียรพระพุทธรูปหินทรายขนาดใหญ่ พบบริเวณกริด N4E8 มีสภาพชำรุดมาก พระเกตุส่วนบนหักหายไปเหลืออยู่บริเวณใบหน้าบางส่วน มีพุทธลักษณะเป็นแบบพระพุทธรูปแบบอยุธยาตอน

ต้นทำวงพระพักตร์แบบอย่างสุโขทัย มีช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 23 มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 19 เซนติเมตร ความสูง 14 เซนติเมตร ความหนา 17 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 19)

- เศียรพระพุทธรูปหินทรายขนาดใหญ่ พบบริเวณกริด N1E4 มีสภาพชำรุดมาก พระกรรมทั้ง 2 ข้างหักหาย รัศมีส่วนบนหักหาย มีพระพักตร์เป็นรูปไข่ คล้ายวงพระพักตร์ของพระพุทธรูปแบบอย่างสุโขทัย เป็นศิลปะอยุธยาตอนต้น มีช่วงอายุพุทธศตวรรษที่ 20 – 23 มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 12 เซนติเมตร ความสูง 24 เซนติเมตร ความหนา 12 เซนติเมตร (ภาพลายเส้นที่ 20)

- ชิ้นส่วนรัศมี (รัศมีรูปเปลวเพลิง) ของพระพุทธรูปหินทราย พบบริเวณกริด N1E6 มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 19 เซนติเมตร ความสูง 25 เซนติเมตร

3.2.3 พระพุทธรูปและชิ้นส่วนชนิดต่าง ๆ ของพระพุทธรูปที่ทำจากโลหะ

พระพุทธรูปและชิ้นส่วนชนิดต่าง ๆ ของพระพุทธรูปที่ทำจากโลหะที่พบจากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ ส่วนมากเป็นพระพุทธรูปที่ทำมาจากโลหะสำริด ส่วนมากที่พบมีสภาพชำรุดเป็นส่วนมาก พระพุทธรูปเหล่านี้จะพบอยู่ตามพื้นที่ที่ขุดแต่งรอบ ๆ เจดีย์ประธาน และเจดีย์ราย รวมทั้งบริเวณอุโบสถทางด้านเจดีย์ตะวันออกของเจดีย์ประธาน พระพุทธรูปที่พบเหล่านี้ มีรูปแบบแตกต่างกัน แต่สามารถแบ่งรูปแบบต่าง ๆ ออกเป็น 2 รูปแบบด้วยกันคือ

3.2.3.1 พระพุทธรูปโลหะที่ทำเป็นพระพุทธรูปบูชา

3.2.3.2 พระพุทธรูปโลหะสำริด (พระชัยวัฒน์)

พระพุทธรูปที่แบ่งเป็น 2 ชนิดที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นพระพุทธรูปที่มีรูปแบบเป็นพระพุทธรูปแบบศิลปะอยุธยา มีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 –22 พระพุทธรูปที่พบเหล่านี้มีรูปแบบและพุทธลักษณะ คล้ายกับพระพุทธรูปที่พบจาก วัดสมณโกฏฐาราม วัดมเหยงคณ์ วัดกุฎีดาว เป็นต้น พระพุทธรูปสำริดที่พบจากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิจะมีลักษณะและรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

3.2.3.1 พระพุทธรูปโลหะที่ทำเป็นพระพุทธรูปบูชา (ดูรายละเอียดจากตารางการศึกษาพระพุทธรูปสำริด)

- เศียรพระพุทธรูปสำริด พบบริเวณกริด S3W4 มีสภาพชำรุด พระกรรมข้างซ้ายหักหายมีพระพุทธรูปเป็นพระพุทธรูปสมัยอยุธยาทำรัศมีเป็นเปลวเพลิง มีขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ ความกว้าง 6 เซนติเมตร ความสูง 12 เซนติเมตร (รูปที่ 65 ภาพลายเส้นที่ 23)

- เศียรพระพุทธรูปสำริด พบบริเวณกริด S₃W₄ มีสภาพชำรุด รัศมีหักหาย พระกรรมทั้ง 2 ข้างชำรุดเล็กน้อย มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 5.5 เซนติเมตร ความสูง 8 เซนติเมตร (รูปที่ 66 ภาพลายเส้นที่ 24)

- เศียรพระพุทธรูปสำริดพบบริเวณกริด พบเฉพาะเศียรมีรัศมีเป็นยอดแหลมเป็นพระศกขนาดใหญ่ มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 3 เซนติเมตร ความสูง 6 เซนติเมตร (รูปที่ 67 ภาพลายเส้นที่ 25)

- เศียรพระพุทธรูปสำริด พบบริเวณกริด S_5W_7 มีสภาพชำรุดพระกรรณทั้ง 2 ข้าง หักหายไป มีรัศมีหักหายไป มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 2.5 เซนติเมตร ความสูง 4 เซนติเมตร (รูปที่ 68 ภาพลายเส้นที่ 26)

- เศียรพระพุทธรูปสำริด พบบริเวณกริด S_3W_5 พบเฉพาะส่วนเศียรพระทำเม็ดพระศกขนาดใหญ่ มีรัศมีเป็นยอดแหลม มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 3 เซนติเมตร ความสูง 6 เซนติเมตร (รูปที่ 69 ภาพลายเส้นที่ 27)

- ชิ้นส่วนพระพุทธรูปประทับยืน แสดงปางห้ามสมุทร พบบริเวณกริด S_3W_2 มีสภาพชำรุดพระกรทั้ง 2 ข้างหักหายไป พระบาททั้ง 2 ข้างหักหายไป พระเศียรหักหายไปเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องมีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 14 เซนติเมตร ความสูง 30 เซนติเมตร (รูปที่ 70 ภาพลายเส้นที่ 28)

- ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด แสดงปางสมาธิ พบบริเวณกริด S_9E_6 มีสภาพชำรุดพระเศียรและส่วนฐานหักหายไปครึ่งหนึ่ง มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 14.4 เซนติเมตร ความสูง 15 เซนติเมตร (รูปที่ 71 ภาพลายเส้นที่ 29)

- ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดแสดงปางสมาธิ พบบริเวณกริด N_2W_1 มีสภาพชำรุด พระเศียรและส่วนฐาน รวมทั้งหน้าหน้าคางบางส่วนหักหายไป มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 12.3 เซนติเมตร ความสูง 13.2 เซนติเมตร (รูปที่ 72 ภาพลายเส้นที่ 30)

- ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด พบบริเวณกริด N_2W_1 พบเฉพาะส่วนฐานทำเป็นฐานสูงมีฐานเฉียงรองรับฐานบัวคว่ำบัวหงาย มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 10.5 เซนติเมตร ความสูง 8.2 เซนติเมตร (รูปที่ 73 ภาพลายเส้นที่ 31)

3.2.3.2 พระพุทธรูปโลหะสำริด (พระชัยวัฒน์)

- จากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ พบพระชัยวัฒน์ และชิ้นส่วนต่าง ๆ ของพระชัยวัฒน์เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะพบตามเจดีย์ประธานและเจดีย์ราย ซึ่งพระชัยวัฒน์ที่พบเหล่านี้ มีลักษณะและรูปแบบเช่นเดียวกับพระชัยวัฒน์ที่พบตามวัดต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา เช่น วัดสมณ โกฎาราม วัดช้าง วัดมเหยงคณ์ เป็นต้น ซึ่งพระเหล่านี้นิยมทำกันแพร่หลาย เป็นศิลปะแบบอยุธยาและน่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 22 – 23 พระชัยวัฒน์ที่พบจากการขุดแต่งนี้ คณะผู้ศึกษาได้แยกออกเป็นส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

- **เศียรของพระพุทธรูปสำริด (พระชัยวัฒน์)**

เศียรของพระชัยวัฒน์ที่พบจากการขุดแต่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 รูปแบบ คือ

- เศียรพระชัยวัฒน์ แบบที่ 1 ที่พบบริเวณกริด N2W1, S4E6 มีลักษณะพระพักตร์กลมเล็ก

เหนือเศียรประดับด้วยมงกุฎแบบเรียบง่าย สูงประมาณ 3 ชั้น พบทั้งสภาพชำรุดและสภาพสมบูรณ์ มีขนาดกว้าง 2 เซนติเมตร ยาว 5 เซนติเมตร (รูปที่ 74 ภาพลายเส้นที่ 32)

- เศียรพระชัยวัฒน์ แบบที่ 2 ที่พบบริเวณกริด S3W2, S4E6 มีลักษณะพระพักตร์กลม และค่อนข้างเรียวยาว มงกุฎมีการประดับตกแต่งเป็นลวดลายเพียงเล็กน้อย ยอดมงกุฎชั้นบนค่อนข้างเรียวและยาวกว่าแบบที่ 1 พบทั้งแบบสมบูรณ์ และสภาพชำรุด มีขนาดกว้าง 2-3 เซนติเมตร ยาว 6 เซนติเมตร (รูปที่ 75 ภาพลายเส้นที่ 33)

- เศียรพระชัยวัฒน์ แบบที่ 3 ที่พบบริเวณกริด N4E2 มีลักษณะพระพักตร์กลม ไม่สวมมงกุฎแต่มีเม็ดพระศกขนาดเล็กพร้อมทั้งยอดทรงคล้ายรัศมีเปลวเพลิงเหนือเศียร มีขนาดกว้าง 1.3-1.5 เซนติเมตร ยาว 4 เซนติเมตร (รูปที่ 76 ภาพลายเส้นที่ 34)

- **ชิ้นส่วนลำตัวของพระชัยวัฒน์**

ลำตัวของพระชัยวัฒน์ที่พบจากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ พบรูปแบบที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้ คือ

- ชิ้นส่วนลำตัวของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 1 ประทับนั่งปางสมาธิ บางองค์ที่พบ ครองจีวรห่มเฉียง ชิ้นส่วนลำตัวของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 1 มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 6.2 เซนติเมตร ความสูง 8 เซนติเมตร (รูปที่ 77 ภาพลายเส้นที่ 35)

- ชิ้นส่วนลำตัวของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 2 ประทับปางสมาธิ เป็นพระพุทธรูปรูปแบบทรงเครื่อง ประทับนั่งอยู่บนฐานสูง ชิ้นส่วนลำตัวของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 2 มีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 5 เซนติเมตร ความสูง 5.4 เซนติเมตร (รูปที่ 78 ภาพลายเส้นที่ 36)

- ชิ้นส่วนฐานของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 3 ประทับนั่งปางสมาธิ เป็นพระพุทธรูปแบบทรงเครื่อง สร้อยพระศอวางทอดยาว และน้อยกว่าชิ้นส่วนลำตัวแบบที่ 1 มีขนาดความกว้าง 7 เซนติเมตร ความสูง 9 เซนติเมตร (รูปที่ 79 ภาพลายเส้นที่ 37)

จากการขุดแต่งพบส่วนฐานของพระชัยวัฒน์ซึ่งมีสภาพชำรุด บางชิ้นพบเพียงส่วนฐาน บางชิ้นพบทั้งลำตัวและฐาน ส่วนเศียรพระหักหายไป ซึ่งชิ้นส่วนที่พบเหล่านี้ จะพบอยู่ตามพื้นที่การขุดแต่งรอบ ๆ เจดีย์ประธานและเจดีย์ ซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ดังต่อไปนี้ คือ

- ชิ้นส่วนของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 1 มีรูปแบบเป็นฐานสูงบริเวณฐาน เจาะเป็นรูปลงตามเหลี่ยมทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ชิ้นส่วนฐานแบบที่ 1 จะมีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 6.5 เซนติเมตร ความสูง 8.5 เซนติเมตร (รูปที่ 80 ภาพลายเส้นที่ 38)

- ชิ้นส่วนพระชัยวัฒน์ แบบที่ 2 มีรูปแบบเป็นฐานสูงทำฐานสองชั้น บริเวณส่วนฐานไม่ทำลวดลาย มีผิวเรียบ ชิ้นส่วนฐานแบบที่ 2 จะมีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 7 เซนติเมตร ความสูง 8.3 เซนติเมตร (รูปที่ 81 ภาพลายเส้นที่ 39)

- ชิ้นส่วนฐานของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 3 มีรูปแบบเป็นฐานสูงทำเป็นฐานชั้นเดียวผิวเรียบ ไม่ทำลวดลายส่วนฐาน ชิ้นส่วนฐานแบบที่ 3 จะมีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 6.5 เซนติเมตร ความสูง 8.5 เซนติเมตร (รูปที่ 82 ภาพลายเส้นที่ 40)

- ชิ้นส่วนฐานของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 4 มีรูปแบบเป็นฐานสูง สองชั้นบนฐานบนสุดจะมีมุมปลายที่ปลายทั้งสองข้างเป็นปลายแหลม มีลักษณะคล้ายคอกบัว ชิ้นส่วนฐานแบบที่ 4 จะมีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 9 เซนติเมตร ความสูง 11.5 เซนติเมตร (รูปที่ 83 ภาพลายเส้นที่ 41)

- ชิ้นส่วนฐานของพระชัยวัฒน์ แบบที่ 5 มีรูปแบบคล้ายของพระชัยวัฒน์แบบที่ 3 และทำลวดลายบริเวณฐานทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ชิ้นส่วนฐานแบบที่ 5 จะมีขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 6.5 เซนติเมตร ความสูง 8 เซนติเมตร (รูปที่ 84 ภาพลายเส้นที่ 42)

3.2.4 พระพุทธรูปและชิ้นส่วนต่าง ๆ ของพระพุทธรูปที่ทำจากปูนปั้น

จากการขุดแต่งพบชิ้นส่วนของพระพุทธรูปและชิ้นส่วนต่าง ๆ ของพระพุทธรูปที่ทำจากปูนปั้นพบจำนวนน้อยมาก (ดูรายละเอียดจากการศึกษาพระพุทธรูปที่ทำจากปูนปั้น) ซึ่งจะพบตามพื้นที่การขุดแต่งรอบ ๆ เจดีย์ประธาน และอุโบสถทางด้านทิศตะวันออก ดังตัวอย่าง เช่น

- ชิ้นส่วนของพระพุทธรูปปูนปั้น (ส่วนพระบาท) พบบริเวณกริด S_4E_6 มีสภาพชำรุดมาก มีขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ ความกว้าง 9.3 เซนติเมตร ความยาว 6.9 เซนติเมตร (รูปที่ 85 ภาพลายเส้นที่ 43)

3.3 โบราณวัตถุประเภทภาชนะดินเผาที่ผลิตจากแหล่งเตาภายในประเทศ

3.3.1 ภาชนะดินเผาที่ผลิตจากแหล่งเตาพื้นเมือง

- ภาชนะดินเผาประเภทเนื้อดินธรรมดา (Earthen ware)

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบชิ้นส่วนภาชนะดินเผาประเภทเนื้อดินธรรมดาจำนวนหนึ่ง ซึ่งภาชนะที่พบเหล่านี้ ส่วนมากจะเป็นชิ้นส่วนของ ปาก ไหล่ ลำตัว และก้น ของภาชนะดินเผาประเภทก้นกลม หม้อทะนุ (รูปที่ 86 ภาพลายเส้นที่ 44) อ่าง ผ่าหม้อดินเผา เป็นต้น ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาที่พบเหล่านี้ มีเทคนิคและวิธีการทำ เช่น ขึ้นด้วยรูปมือ และเป็นหมุนตกแต่งลวดลายด้วยวิธี ชูคชิตลาย กดประทับ และการตีลาย (รูปที่ 87 ภาพลายเส้นที่ 45) (ดูรายละเอียดจากตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนื้อธรรมดา (Earthen ware))

ภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดาที่พบเหล่านี้สามารถพบได้ทั่วไปตามแหล่งโบราณคดีต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพราะเป็นของที่สามารถผลิตขึ้นมาใช้เองในแต่ละท้องถิ่น ดังนั้นภาชนะดินเผาที่พบจากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ สามารถกำหนดอายุได้น่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 - 22 เนื่องจากพบร่วมกับ ภาชนะดินเผาที่ผลิตจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย แหล่งเตาสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย และเครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หยวน และหมิง ดังนั้นภาชนะดินเผาที่ผลิตจากแหล่งเตาพื้นเมืองจึงน่าจะมีอายุร่วมสมัยเดียวกับภาชนะดินเผาที่พบดังกล่าว

- ภาชนะดินเผาประเภทเนื้อดินแกร่ง (STONE WARE)

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบภาชนะดินเผาแกร่งจำนวนหนึ่งซึ่งส่วนมากจะมีสภาพชำรุด พบตามพื้นที่ขุดแต่งโดยรอบโบราณสถาน และของที่พบมักจะเป็นชิ้นส่วนของภาชนะประเภทไหน อ่าง ครก เป็นต้น (รูปที่ 88 ภาพลายเส้นที่ 46) (ดูรายละเอียดจากตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนื้อดินแกร่ง STONE WARE) ภาชนะดินเผาที่พบเหล่านี้สันนิษฐานเบื้องต้นว่าน่าจะผลิตจากแหล่งเตาพื้นเมือง เนื่องจากภาชนะดินเผาที่พบเหล่านี้ไม่มีลักษณะรูปแบบที่เป็นรูปแบบเฉพาะว่าผลิตมาจากแหล่งเตาอื่นใด และภาชนะดินเหล่านี้ยังพบร่วมกับภาชนะดินเผาที่ผลิตมาจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย ซึ่งน่าจะมีอายุร่วมกันคือมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 -22

3.3.2 ภาชนะดินเผาที่พบจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบเศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อยประเภทเนื้อดินแกร่ง (STONE WARE) พบจำนวนน้อยมากซึ่งจะพบอยู่ในสภาพชำรุด แตกหัก ซึ่งส่วนมากจะเป็นชิ้นส่วนของไห ขวด เป็นต้น และจะมีการเคลือบผิวสีดำ (ดูรายละเอียดจากตารางการศึกษา

ภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง STONE WARE) ภาชนะดินเผาที่พบเหล่านี้จะเผาในระหว่างอุณหภูมิ 1150 – 1300 องศาเซลเซียส ส่วนมากจะขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อาณาจักรอยุธยามีความเกี่ยวพันกับสุโขทัยอย่างหนาแน่น โดยที่สุโขทัยเป็นฐานะเป็นเมืองหลวง ในสมัยอาณาจักรอยุธยาเป็นราชธานีของไทย ซึ่งควรพิจารณาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยอยุธยาตอนต้น ระหว่าง พ.ศ. 1914 – 1921 สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระงั่ว) ยกทัพไปตีหัวเมืองทางเหนือ ซึ่งเคยอยู่ในอำนาจปกครองของสุโขทัยจึงกวาดต้อนผู้คนลงมาด้วย (กรมศิลปากร ; 2533:73) ' ซึ่งในกลุ่มนี้คงจะมีช่างเผาเผารวมอยู่ด้วยกันด้วย และในสมัยพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ซึ่งเคยปกครองหัวเมืองฝ่ายเหนือมาก่อนทำให้เกิดการแพร่กระจายทางศิลปวัฒนธรรมเข้ามาในอยุธยา (กรมศิลปากร ; 2533:74) เช่น การสร้างเจดีย์ช้างล้อมที่วัดมเหยงคณ์ ซึ่งเหมือนกับที่สุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร จึงทำให้สันนิษฐานได้ว่าเทคโนโลยีเผาเผาได้นำมาจากกลุ่มเมืองดังกล่าว จึงทำให้เกิดอุตสาหกรรมเผาเผาขึ้น ณ เขตเมืองแพรก (จ.สิงห์บุรีในปัจจุบัน) บริเวณแม่น้ำน้อย ซึ่งเป็นการกวาดต้อนช่างเผาเผาลงมาเมื่อขณะสงครามและการตั้งเตาอุตสาหกรรมเผาเผาขึ้น อาจมองได้เป็น 2 ประเด็นคือ ไม่ต้องการให้เกิดความยุ่งยากในหัวเมืองฝ่ายเหนือ และอยุธยาเป็นศูนย์กลางการค้าเครื่องปั้นดินเผาที่สำคัญ จึงนับได้ว่าเป็นประโยชน์อันมหาศาลต่ออยุธยา

ภาชนะดินเผาที่แม่น้ำน้อย ที่นิยมผลิตโดยมากจะเป็นดินเผาประเภทไห ขวด ครก ท่อน้ำ และเครื่องประดับสถาปัตยกรรม ทั้งชนิดเคลือบสีน้ำตาลและชนิดไม่เคลือบ ลักษณะเด่นของเครื่องปั้นดินเผากลุ่มนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปทรงของไห มักนิยมทำขอบหนารอบคอ และส่วนใหญ่นิยมตกแต่งด้วยลายเส้นวงกลมตั้งแต่ 3 เส้นขึ้นไป และหูปั้นคิดเป็นรูปบัวหงาย ๆ ส่วนตรงปลายบีบอัดให้แน่นกับลำตัว (ศิลปากร,กรม. แหล่งเตาแม่น้ำน้อย 2 . กรุงเทพฯ:กองโบราณคดี กรมศิลปากร,2533)

ภาชนะดินเผาของแหล่งเตาแม่น้ำน้อยจะมีเนื้อดินสีน้ำตาลอมดำ เนื้อค่อนข้างหยาบและมีแร่เหล็กปนอยู่มาก บางชิ้นมีลักษณะคล้ายเครื่องถ้วยสุโขทัยอย่างหนา (กฤษณา พิณศรี และ ปรีวรรต ธรรมปริชากร, 2539:74)

ภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อยนี้ นอกจากจะพบจากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิแล้ว ยังพบในโบราณสถานบริเวณใกล้เคียง เช่น วัดช้าง วัดมเหยงคณ์ ตำหนักมเหยงคณ์ วัดสิกาสมุค เป็นต้น รวมทั้งยังพบภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาอื่น ๆ ปะปนอยู่กับภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อยด้วย เช่น ภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย และเครื่องถ้วยยาจีนสมัยราชวงศ์หยวนและหมิงด้วย ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบสามารถกำหนดอายุได้ประมาณพุทธศตวรรษที่ 20-22

3.3.3 ภาษาที่ผลิตจากแหล่งเตาศรีสังขาลัย

เครื่องปั้นดินเผาจากแหล่งเตาศรีสังขาลัยประกอบไปด้วยภาษาหลากหลายประเภท เช่น ถ้วย ชาม คณิตี คนโท หรือ ขวด จาน กระปุก รวมถึงเครื่องตกแต่งสถาปัตยกรรม เช่น ตุ๊กตา ก็มีการผลิตด้วย เครื่องปั้นดินเผาจากแหล่งเตาศรีสังขาลัยที่พบจากแหล่งการขุดแต่งนี้ เป็นเศษส่วนภาษาชนิดินเผาประเภทเครื่องถ้วย เช่น ถ้วย จาน ชาม กระปุก คนโท ซึ่งจะอยู่ในสภาพที่ชำรุดแตกหัก บางชิ้นมีการเขียนสีคำได้เคลือบ (รูปที่ 89 ภาพลายเส้นที่ 48) (ดูรายละเอียดจากตารางการศึกษาภาษาชนิดินเผาประเภทเครื่องถ้วย (PORCELAIN))

ศรีสังขาลัยมีฐานเทียบเท่ากับเมืองสุโขทัยตอนต้น ดังหลักฐานที่ปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 2 (กรมศิลปากร, 2539:39)¹ ที่กล่าวถึงพ่อขุนศรีนาวนาถมครองสองนคร ศรีสังขาลัย – สุโขทัย แต่ต่อมาเป็นศูนย์กลางการปกครองของสุโขทัยได้ตั้งอยู่ที่เมืองสุโขทัยอย่างสมบูรณ์ เมืองศรีสังขาลัยจึงลดฐานะลงเป็นเมืองลูกหลวง

แหล่งเตาศรีสังขาลัยหรือเมืองสวรรค์โลก เป็นกลุ่มเตาที่ผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เรียงรายอยู่บริเวณลำน้ำยม โดยกระจายห่างออกไปเป็นระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร จากบริเวณบ้านป่ายางจนถึงบ้านหนองอ้อ อำเภอศรีสังขาลัย จังหวัดสุโขทัย สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ เตาบ้านป่ายาง เป็นที่ยอมรับกันว่าแหล่งเตาศรีสังขาลัยมีมาตั้งแต่สมัยก่อนราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย และสืบเนื่องเรื่อยมาจนถึงสมัยอยุธยา

ภาษาชนิดินเผาจากแหล่งเตาศรีสังขาลัยที่พบจากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิสามารถกำหนดอายุได้ว่าอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 21 ซึ่งเครื่องถ้วยเหล่านี้นอกจากจะพบที่วัดจักรวรรดิแล้ว ยังพบอยู่ตามแหล่งโบราณสถานใกล้เคียง เช่น วัดมเหยงคณ์ คำหนัคมเหยงคณ์ วัดช้างวัดกุฎีดาว เป็นต้น

3.4 ภาษาชนิดินเผาที่ผลิตจากแหล่งเตาต่างประเทศ

3.4.1 เครื่องถ้วยจีน

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบเครื่องถ้วยจีนกระจายอยู่โดยรอบตามพื้นที่การขุดแต่งของกลุ่มตัวอาคารโบราณสถาน แต่เครื่องถ้วยจีนที่พบจะมีปริมาณไม่มากนัก ซึ่งคณะผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เครื่องถ้วยจีนที่พบเหล่านี้สามารถแยกออกเป็น 2 สมัยด้วยกัน คือ

- เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หยวน (ดูรายละเอียดจากตารางการศึกษาภาษาชนิดินเผาประเภทเครื่องถ้วย (PORCELAIN)) สมัยราชวงศ์หยวนของจีนนั้น การค้าขายของจีนได้ขยายตัวออก

อย่างกว้างขวาง โดยได้รับพระบรมราชูปถัมภ์จากทางราชสำนัก ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เครื่องถ้วยเขียนครามได้เคลือบได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ซึ่งสามารถพบได้ตามแหล่งโบราณคดีตามภาคเหนือและภาคกลางของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งจะพบเป็นจำนวนมาก

จากการขุดแต่ง โบราณสถานวัดจักรวรรดิพบเครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หยวนจำนวนหนึ่ง ซึ่งจะพบจากการขุดแต่งบริเวณกริด N_3E_4 , S_3E_3 ซึ่งจะเป็นชิ้นส่วนของถ้วย ขาม ซึ่งจะมีลักษณะเขียนลายครามได้เคลือบ ซึ่งการตกแต่งลวดลายเหล่านี้แหล่งผลิตมาจากแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจิน (กฤษฎา พิณศรี และคณะ, 2539:95) และเครื่องถ้วยเหล่านี้จะมีลักษณะ โดยทั่วไปจะเป็นเนื้อดินสีขาวเนื้อแกร่ง บางชิ้นจะไม่เคลือบบริเวณฐาน (รูปที่ 90 ภาพลายเส้นที่ 50)

- เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง (ดูรายละเอียดจากตารางการศึกษาภาชนะดินเผาประเภทเครื่องถ้วย (PORCELAIN))

เครื่องถ้วยส่วนใหญ่ของราชวงศ์หมิงมักเป็นเครื่องปั้นดินเผาประเภทกระเบื้องเคลือบที่เรียกว่า PORCELAIN อันเป็นเครื่องถ้วยที่มีลักษณะที่สวยที่สุดในบรรดาเครื่องถ้วยด้วยกัน เครื่องถ้วยที่เขียนลายได้เคลือบบนพื้นสีขาวด้วยสีน้ำเงินเรียกว่า เครื่องลายคราม นอกจากนี้ก็มีเครื่องถ้วยที่ตกแต่งด้วยวิธีเขียนสีบนเคลือบ หรือที่เรียกว่า เครื่องลงยาที่ นอกจากนั้นยังมีเครื่องสามสี และเครื่องห้าสีที่มีลักษณะ และลวดลายที่แตกต่างกันออกไป ก็เพื่อความสวยงาม และเป็นสิริมงคลตามความช่วยของจีน ซึ่งการตกแต่งเครื่องถ้วยมีทั้งเขียนสีบนเคลือบ (OVERGLAZE) และเขียนสีใต้เคลือบ (UNDERGLAZE)

จากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ พบเครื่องถ้วยจีนในสมัยราชวงศ์หมิงซึ่งพบจากการขุดแต่งบริเวณกริด N_1E_4 , N_1E_6 , N_3E_4 , S_2E_6 , S_3E_8 , S_3E_6 , S_3E_7 เป็นต้น เครื่องถ้วยที่พบจะเป็นชิ้นส่วนของ ถ้วย ขาม กระปุก (รูปที่ 91 ภาพลายเส้นที่ 49) ซึ่งส่วนมากจะเขียนลายเส้นเคลือบและเขียนลายครามได้เคลือบ ลวดลายที่นิยมส่วนมากจะเป็นลายดอกไม้ ใบไม้ ลายพันธุ์พฤกษา บางชิ้นเขียนลายครามทั้งด้านใน และด้านนอก (รูปที่ 92 ภาพลายเส้นที่ 50)

เครื่องถ้วยสมัยราชวงศ์หมิงที่พบเหล่านี้สามารถพบได้ตามแหล่งโบราณสถานภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถกำหนดอายุได้ว่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 21 – 22

3.5 โบราณวัตถุประเภทดินเผาประเภทตุ๊กตาดินเผา

การจากขุดแต่ง โบราณวัตถุประเภทตุ๊กตาดินเผา 1 ชิ้น คือ ชิ้นส่วนของตุ๊กตาเจ้าพรหม พบจากการขุดแต่งบริเวณกริด N_3E_6 มีรูปร่างลักษณะเป็นเศียรของตุ๊กตารูปทั่วไป (รูปที่ 93 ภาพลายเส้น

ที่ 51) ศึกษาค้นคว้าสามารถพบได้โดยทั่วไปตามแหล่งโบราณคดี และโบราณสถาน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งนิยมทำกันแพร่หลาย ซึ่งน่าจะมีอายุในช่วงพุทธศตวรรษที่ 21 – 23

3.6 สรุปการศึกษาวิเคราะห์ และการกำหนดอายุของโบราณวัตถุทั้งหมดที่พบจากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิพบโบราณวัตถุประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถทำการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดอายุสมัยของ โบราณวัตถุที่มีพบเหล่านี้ โดยแยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. โบราณวัตถุประเภทส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น กระจังเชิงชายทั้งแบบอยุธยาตอนต้น และตอนปลาย กระจังมุงหลังคาดินเผา ตะปูโลหะที่ใช้ยึดเครื่องไม้ และชิ้นส่วนของรูปปูนปั้น ที่มีลวดลายต่าง ๆ รวมทั้ง ชิ้นส่วนของส่วนประกอบสถาปัตยกรรมที่ทำจากโลหะ เช่น ฉัตรสำริด ฯลฯ ซึ่ง โบราณวัตถุที่พบเหล่านี้ น่าจะมีอายุร่วมสมัยกับการสร้างวัดจักรวรรดิรวมทั้งในการบูรณะในครั้งต่อ ๆ มา ดังนั้น โบราณวัตถุประเภทส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมน่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 22 โดยโบราณวัตถุบางชิ้นอาจมีมาตั้งแต่ครั้งเริ่มสร้าง ในราวต้นพุทธศตวรรษที่ 20 และ โบราณวัตถุบางชิ้นมีขึ้นภายหลัง พร้อมๆกับการบูรณะในสมัยอยุธยาตอนปลาย ราวปลายพุทธศตวรรษที่ 22

2. โบราณวัตถุประเภทรูปเคารพทางศาสนา

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิ พบพระพุทธรูปและชิ้นส่วนต่าง ๆ เช่น ดินเผาสำริด หิน และ ปูนปั้น เป็นต้น ซึ่งพระพุทธรูปและชิ้นส่วนต่าง ๆ ของพระพุทธรูปที่ทำจากดินเผา ส่วนมากจะเป็นพระพุทธรูปบุเงินซึ่งน่าจะมีช่วงอายุอยู่พุทธศตวรรษที่ 20 – 23 ส่วนพระพุทธรูปและชิ้นส่วนต่างของพระพุทธรูปที่ทำจากหินทราย จากการศึกษานี้พบว่ามีศิลปะแบบอยุธยาตอนต้น ซึ่งน่าจะมีอายุในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 22 (ดูรายละเอียดจากการศึกษาโบราณวัตถุประเภทรูปเคารพทางศาสนา และในของของพระชัยวัฒน์ที่พบ ซึ่งพบว่ามีทำกันแพร่หลายในสมัยอยุธยาซึ่งน่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 23

ดังนั้น โบราณวัตถุประเภทรูปเคารพทางศาสนาสามารถกำหนดอายุได้ว่าน่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 – 23

3. โบราณวัตถุประเภทดินเผาที่ผลิตจากแหล่งเตาในประเทศ

จากการขุดแต่งโบราณสถานวัดจักรวรรดิพบโบราณวัตถุประเภทภาชนะดินเผาที่ผลิตขึ้นในประเทศ พบกระจายอยู่ในพื้นที่การขุดแต่งโบราณสถาน ภาชนะดินเผาที่พบเหล่านี้ มาจากแหล่งเตาด้วยกัน เช่น แหล่งเตาพื้นเมือง แหล่งเตาแม่น้ำน้อย แหล่งเตาสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย ซึ่งภาชนะดินเผาเหล่านี้สันนิษฐานว่าน่าจะนำมาใช้ในพื้นที่แถบนี้ และนิยมใช้กันทั่วไปตามแหล่งโบราณคดีต่าง ๆ ทั่วไป ซึ่งเป็นของที่สามรถเคลื่อนที่ได้ง่าย ดังนั้นการกำหนดอายุของภาชนะเหล่านี้น่าจะมีอายุร่วมสมัยกับแหล่งโบราณสถานแห่งนี้ คือ น่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 - 23 (ดูรายละเอียดจากหัวข้อการศึกษาโบราณวัตถุประเภทดินเผาในประเทศ)

4. ภาชนะดินเผาที่ผลิตจากแหล่งเตาต่างประเทศ

จากการขุดพบเครื่องถ้วยจีน จำนวนหนึ่ง จากการศึกษาพบว่ามีการผลิต 2 สมัย คือ ในสมัยราชวงศ์หยวนของจีน ซึ่งจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 - 21 และผลิตในราชวงศ์หมิง

5. โบราณวัตถุประเภทตุ๊กตาดินเผา

จากการขุดแต่งพบตุ๊กตาดินเผา (ตุ๊กตาเจ้าพราหมณ์) พบ 1 ชิ้นตุ๊กตาเหล่านี้มีการนิยมทำกันแพร่หลายในสมัยอยุธยา ซึ่งน่าจะมีอายุอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 - 23

สรุป

โบราณวัตถุชนิดต่าง ๆ ทั้งหมดที่พบจากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ น่าจะเป็นของที่นำมาใช้งานในวัดจักรวรรดิ โบราณวัตถุที่พบบางชิ้นอาจมีอายุร่วมสมัยกับวัด เช่น ส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม และ โบราณวัตถุบางชนิดอาจมีอายุเก่ากว่าเนื่องจากเป็นของที่เคลื่อนย้ายได้ และนิยมทำกันอยู่แพร่หลาย เช่น พระพุทธรูปภาชนะดินเผาประเภทต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องถ้วยจีน แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นคณะผู้ศึกษา ได้สันนิษฐานว่า โบราณวัตถุทั้งหมดน่าจะมีอายุอยู่ในช่วงระหว่างพุทธศตวรรษที่ 20 -

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง
วัดจักรวรรดิ

หมายเลขถุง # bag list	วันที่ Date	หลุมขุดแต่ง Grid	โบราณวัตถุ Finds	หมายเหตุ Footnote
001	18 กค. 42	N1E3	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด	
002	18 กค. 42	N1E4	จีนส่วนพระพุทธรูปดินเผา จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด	
003	30 กค. 42	N1E6	เศษภาชนะดินเผา –Earthenware -Stoneware -Porcelain จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด	
004	30 กค. 42	N1W3	เศษภาชนะดินเผา –Earthenware - Porcelain	
005	3 สค. 42	N1W4	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด	
006	3 สค. 42	N2E2	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด	
007	10 สค. 42	N2E3	โบราณวัตถุประเภท โลหะและ สำริด	
008	4 สค. 42	N2E4	จีนส่วนพระพุทธรูปดินเผา	
009	18 สค. 42	N2W1	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด ส่วนประกอบสถาปัตยกรรม โบราณวัตถุประเภทสำริด โลหะ และสำริด	
010	19 สค. 42	N2W2	จีนส่วนประกอบสถาปัตยกรรม	
011	25 สค. 42	N3E4	จีนส่วนปูนปั้น เศษภาชนะดินเผา – Earthenware - Porcelain	

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง
วัดจักรวรรดิ

หมายเลขถุง # bag list	วันที่ Date	หลุมขุดแต่ง Grid	โบราณวัตถุ Finds	หมายเหตุ Footnote
012	28 สค. 42	N3E5	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด เศษภาชนะดินเผา - Earthenware	
013	31 สค. 42	N3E6	จีนส่วนพระพุทธรูปดินเผา เศษภาชนะดินเผา - Stoneware	
014	7 กย. 42	N3E8	กระเบื้องเชิงชาย จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด	
015	10 กย. 42	N3E9	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด จีนส่วนพระพุทธรูปดินเผา จีนส่วนประกอบสถาปัตยกรรม	
016	11 กย. 42	N3E11	เศษภาชนะดินเผา - Porcelain	
017	12 กย. 42	N4E1	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด เศษภาชนะดินเผา - Earthenware - Stoneware - Porcelain	
018	13 กย. 42	N4E2	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด	
019	17 กย. 42	N4E6	กระเบื้องมุงหลังคาดินเผา ส่วนประกอบสถาปัตยกรรม	
020	20 กย. 42	N4E14	กระเบื้องเชิงชาย กระเบื้องมุงหลังคาดินเผา	
021	25 กย. 42	N4W3	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด	
022	28 กย. 42	S1E3	จีนส่วนพระพุทธรูปดินเผา จีนส่วนประกอบสถาปัตยกรรม เศษภาชนะดินเผา - Porcelain	

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง
วัดจักรวรรดิ

หมายเลขถุง # bag list	วันที่ Date	หลุมขุดแต่ง Grid	โบราณวัตถุ Finds	หมายเหตุ Footnote
033	17 กย. 42	S4E2	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด เศษภาชนะดินเผา- Earthenware - Stoneware - Porcelain	
034	30 กย. 42	S4E3	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด จีนส่วนพระพุทธรูปดินเผา	
035	1 ตค. 42	S4E5	เศษภาชนะดินเผา- Earthenware - Stoneware	
036	3 ตค. 42	S4E6	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด จีนส่วนพระพุทธรูปปูน	
037	10 ตค. 42	S5E6	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด จีนส่วนประกอบสถาปัตยกรรม โบราณวัตถุประเภทโลหะและ สำริด เศษภาชนะดินเผา – Stoneware - Porcelain	
038	15 ตค. 42	S5W7	จีนส่วนพระพุทธรูปสำริด เศษภาชนะดินเผา – Earthenware - Stoneware - Porcelain	
039	15 ตค. 42	S6E7	กระเบื้องมุงหลังคาดินเผา	
040	22 ตค. 42	S7W5	จีนส่วนประกอบสถาปัตยกรรม	
041	24 ตค. 42	S8W6	เศษภาชนะดินเผา – Earthenware	

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง
วัดจักรวรรดิ

หมายเลขถุง # bag list	วันที่ Date	หลุมขุดแต่ง Grid	โบราณวัตถุ Finds	หมายเหตุ Footnote
042	8 ตค. 42	N5E14	กระเบื้องเชิงชาย	
043	29 ตค. 42	N4E8	กระเบื้องมุงหลังคาดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด	
044	1 พย. 42	S5W6	ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรม ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด	
045	7 พย. 42	S4E8	ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรม	

ตารางรายการเศษเซรามิคและดินเผาชนิดดินขาว (Earthenware) วัตถุอันตราย

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ							การขึ้นรูป		เทคนิคการ ตกแต่ง ลวดลาย	สีของเนื้อ ดิน	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ			แป้น	หนา			
		โค้งเข้า	โค้ง ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย										
002	N1E4								/		บุคซึค	ส้ม	0.4	14	11	680	เตาพื้นเมือง
011	N3E4					/			/		กคประทับ	ส้ม	0.6		2	60	เตาพื้นเมือง
012	N3E5	/							/		-	ส้ม	0.6		1	60	เตาพื้นเมือง
031	S3E8	/				/			/		บุคซึค	ส้ม	0.3		1	40	เตาพื้นเมือง
						/			/		-	ส้ม	0.6		8	360	เตาพื้นเมือง
						/			/		บุคซึค	ส้ม	0.6		9	190	เตาพื้นเมือง
035	S4E5					/			/		-	นวล	0.6		2	30	เตาพื้นเมือง
						/			/		กคประทับ	ส้ม	0.8		6	90	เตาพื้นเมือง
						/			/		กคประทับ	ส้ม	0.7		1	30	เตาพื้นเมือง
038	S5W7	/				/			/		กคประทับ	นวล	0.5		1	15	เตาพื้นเมือง
						/			/		บุคซึค	ส้ม	0.4		2	50	เตาพื้นเมือง
						/			/		-	ส้ม	0.4		1	30	เตาพื้นเมือง
						/			/		-	ส้ม	0.3		4	60	เตาพื้นเมือง
028	S3E4					/			/		กคประทับ	ส้ม	0.7		1	28	เตาพื้นเมือง
						/			/		-	ส้ม	0.6		2	170	เตาพื้นเมือง

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนอคณธรรมดา (Earthenware) วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ								การขึ้นรูป		เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	สีของเนื้อดิน	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ	แป้น			หนา	Ø			
		โค้งเข้า	โค้งออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย											
041	S8W6	/		/		/		/		/		กคประทับ	นวล	0.4		1	5	เตาพื้นเมือง
												กคประทับ	นวล	0.4		4	35	เตาพื้นเมือง
												กคประทับ	นวล	0.4		9	20	เตาพื้นเมือง
								/				กคประทับ	ส้ม	0.7		4	228	เตาพื้นเมือง
017	N4E1	/										กคประทับ	ส้ม	0.8		4	390	เตาพื้นเมือง
					/							กคประทับ	ส้ม	0.6		1	20	เตาพื้นเมือง
												กคประทับ	ส้ม	0.4		7	150	เตาพื้นเมือง
								/				กคประทับ	ส้ม	0.4		1	10	เตาพื้นเมือง
033	S4E2											กคประทับ	ส้ม	0.8		2	45	เตาพื้นเมือง
												-	ส้มนวล	0.8		2	210	เตาพื้นเมือง

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Stoneware) วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ							การขึ้นรูป		เทคนิคการ ตกแต่ง ลวดลาย	สีของเนื้อ ดิน	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ	
		ปาก		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ			แป้น	หนา				Ø
		โค้งเข้า	โค้ง ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย											
002	N1E4					/				/	-	น้ำตาล	1.3		2	380	เตาพื้นเมือง	
012	N3E5					/				/	บุคซึค	เทา	0.7		2	80	เตาพื้นเมือง	
									/	/	บุคซึค	ส้ม	0.3		1	40	เตาพื้นเมือง	
										/	-	ส้ม	0.2		1	10	พวยกา เตาพื้นเมือง	
013	N3E6									/	-	เทา	1.5		2	1,600	เตาพื้นเมือง	
025	S2E6		/							/	เคลือบดำ	ดำ	0.5		1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
			/							/	บุคซึค	เทา	0.6		1	50	เตาพื้นเมือง	
027	S3E3									/	-	นวล	0.4		1	20	ตะคัน เตาพื้นเมือง	
031	S3E8	/				/				/	-	ส้ม	0.7		1	30	เตาพื้นเมือง	
035	S4E5		/							/	-	น้ำตาล	0.6		1	125	เตาแม่น้ำน้อย	
037	S5E6			/						/	-	ดำ	0.6		1	5	เตาพื้นเมือง	
										/	-	ส้ม	0.5		2	20	ตะคัน เตาพื้นเมือง	
038	S5W7	/								/	เคลือบ	ดำ	0.7		1	40	เตาพื้นเมือง	
			/							/	บุคซึค	เทา	1.0		3	180	เตาพื้นเมือง	
										/	บุคซึค	เทา	1.0		2	130	เตาพื้นเมือง	
033	S4E2					/				/	เคลือบ	-	0.5		1	20	เตาแม่น้ำน้อย	

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนื้อดินแกร่ง (STONEWARE) วัตถุประสงค์

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ								การขึ้นรูป		เทคนิคการ ตกแต่ง ลวดลาย	สีของเนื้อ ดิน	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ	แป้น			หนา	Ø			
		โค้งเข้า	โค้ง ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย											
028	S3E4	/	/							/	-	นวล	0.9		1	45	เตาพื้นเมือง	
			/							/	-	เทา	0.6		2	40	เตาพื้นเมือง	
										/	-	เทาดำ	-		1	90	เตาพื้นเมือง	
032	S3W2	/	/						/	/	เคลือบใน	ดำแดง	1.3		2	200	เตาพื้นเมือง	
					/				/	/	ชุบขีด	ดำแดง	1.2		2	310	เตาแม่น้ำน้อย	
						/			/	/	-	แดง	1.2		4	590	เตาพื้นเมือง	

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาประเภทเครื่องถ้วย (Porcelain) วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ					เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา		หนา	Ø			
002	N1E4						บุคซึกลายก่อนเคลือบ ขาว	0.3	6	1	250	กระปุก เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง
				/			เขียนครามใต้เคลือบ	0.3		2	20	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง
003	N1E6	/					เขียนครามใต้เคลือบ	0.3		1	20	ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
				/			เขียนครามใต้เคลือบ	0.3		1	12	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง
					/		เขียนครามใต้เคลือบ	0.6		1	110	ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
011	N3E4	/					เขียนครามใต้เคลือบ	0.3		1	20	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง
					/		เขียนครามใต้เคลือบ	0.4		5	260	ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
					/		บุคซึกลายก่อนเคลือบขาว	0.9		2	410	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หยวน
016	N3E11	/					เขียนคำใต้เคลือบใส	0.3		1	38	ราวพุทธศตวรรษที่ 20-21
022	S1E3				/		เขียนคำใต้เคลือบใส	0.3		1	100	กลุ่มเตาสุโขทัย-ศรีสัชนาลัย
												ราวพุทธศตวรรษที่ 20-22

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาประเภทเครื่องถ้วย (Porcelain) วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ					เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา		หนา	Ø			
025	S2E6			/			เขียนครามใต้เคลือบ	0.2		2	20	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
027	S3E3				/		เคลือบขาวแว่นก้น	0.8		2	140	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หยวน ราวพุทธศตวรรษที่ 21
031	S3E8			/			เขียนครามใต้เคลือบ	0.4		2	10	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
037	S5E6			/			เขียนครามใต้เคลือบ	0.5		1	10	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
038	S5W7				/		เขียนครามใต้เคลือบ	0.4		1	35	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
017	N4E1	/					เขียนครามใต้เคลือบ	0.2		1	8	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
028	S3W2				/		เขียนครามใต้เคลือบ	0.7		2	282	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
					/		เขียนครามใต้เคลือบ	0.4		1	30	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
					/		เขียนสีบนเคลือบ	0.6		1	38	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
					/		เขียนครามใต้เคลือบ	0.6		2	115	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22

ตารางการศึกษากระบือเชิงชาย
วัดจักรวรรดิ

ประเภทลาย	ตำแหน่งที่พบ	หมายเลขทะเบียนดูง	จำนวน (ชิ้น)	หมายเหตุ Footnote
ทรงกระจิง ลายเทพนม แบบที่ 1	N4E14	#020	2	ฐานกว้าง 9.5 cm
	S3E8	#031	1	ความสูง 14.5 cm.
	N5E14	#042	2	ความหนา 3 cm. น้ำหนัก 250 g.
ลายพรรณพฤกษา แบบที่ 1	N3E8	#014	1	ฐานกว้าง 12.5 cm ความสูง 13.5 cm ความหนา 3.5 cm น้ำหนัก 540 g.
กระบือองกาทกล้วย ตัวผู้แผ่นเป็นลอน	N4E14	#020	1	ฐานกว้าง 10.5 cm
	S3E7	#030	2	ความสูง 20.5 cm
	S6E7	#039	2	ความหนา 0.8 cm
	N5E14	#042	16	น้ำหนัก 490 g.
กระบือองกาทกล้วย ตัวเมียแผ่นเรียบ	S3E7	#030	1	ฐานกว้าง 19.5 cm
	N5E14	#042	9	ความสูง 13.2 cm ความหนา 0.8 cm น้ำหนัก 490 g.
กระบือองเกล็ดแผ่นเรียบ	N4E6	#019	1	ฐานกว้าง 10.2 cm
	S6N7	#039	2	ความสูง 17.2 cm ความหนา 0.9 cm น้ำหนัก 300 g.

* หมายเหตุ สีของโบราณวัตถุเทียบกับสีจาก Munsell Soil

สีนวล	5 YR 6/6	REDDISH YELLOW
สีส้มนวล	7.5 YR 8/6	REDDISH YELLOW
สีส้ม	2.5 YR 5/8	RED
สีน้ำตาล	7.5 YR 3/2	DARK BROWN
สีแดง	10 YR 3/6	DARK RED
สีค้ำแดง	10 YR 3/3	DARK RED
สีเทา	5 YR 6/1	GRAY
สีเทาค้ำ	2.5 YR 4/1	DARK GRAY
สีดำ	2.5 YR 2.5/0	BLACK

บทที่ 4

การขุดค้นทางโบราณคดี

การขุดตรวจและการขุดค้นทางโบราณคดี โบราณสถานวัดจักรวรรดิ จะทำการขุดทั้งสิ้น 2 หลุมด้วยกัน เป็นหลุมขุดค้นขนาด 3x3 เมตร คือ

หลุม TP.I ที่ GRID S6 E8

หลุม TP.II ที่ GRID S2W3

จุดกำหนดตายตัว (FIXED POINT) และเส้นระดับสมมติ (DATUM LINE) อยู่ที่จุด BM. 00 ซึ่งใช้ร่วมกันกับการวางผังสำรวจและผังรูปแบบโบราณสถาน

การกำหนดชั้นดินในการขุดค้นจะทำการขุดค้นตามระดับชั้นดินสมมติจาก DATUM LINE ทุกระดับ 20 ซม.

การตีความชั้นดิน

ชั้นดินหลัก หรือชั้นดินธรรมชาติจะกำหนดตามความแตกต่างของชั้นดินโดยรวมเป็นหลัก เรียงลำดับจากระดับผิวนลงล่าง ใช้ตัวเลขโรมันเป็นสัญลักษณ์ เช่น ชั้นดินที่ I, II, III เป็นต้น

ชั้นดินแยกย่อย ในชั้นดินหลักในแต่ละชั้นอาจมีความแตกต่างกันทั้งสีดิน คุณภาพของดินและ โบราณวัตถุ หรือกิจกรรมของมนุษย์ในแต่ละชั้นของชั้นดินหลัก จึงอาจจะจำแนกชั้นดินหลักออกเป็นชั้นดินแยกย่อย เพื่อให้ปรากฏความแตกต่างของชั้นดินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ถ้าปรากฏในชั้นดินหลักที่ II จึงกำหนดชั้นแยกย่อยออกตามลำดับ คือ II a , II b , II c , II d เป็นต้น

โดยกำหนดจากระดับชั้นดินบนลงไประดับชั้นดินล่าง บางครั้งอาจจะมีชั้นดินแทรก เช่น ดินเผาไฟ หรือร่องรอยกองไฟ หรือร่องรอยกิจกรรมของมนุษย์อื่น ๆ ที่ปรากฏแทรกอยู่ในชั้นดินแทรก 01,02 หรือ 03 ตัวอย่างเช่น ชั้นดินแยกย่อยที่ II a. มีชั้นดินแทรกอยู่ II a.01 , II a.02 เป็นต้น

ชั้นดินทางวัฒนธรรม จะกำหนดตามระยะเวลาและกิจกรรมของมนุษย์ที่ดำเนินการกระทำเกี่ยวกับชั้นดิน รวมทั้งอายุสมัยในการก่อสร้างเป็นบรรทัดฐาน โดยกำหนดจากกิจกรรมของมนุษย์แรกเริ่มในชั้นล่างสุดเป็นชั้นวัฒนธรรมที่ 1 เรียงขึ้นมาตามชั้นวัฒนธรรมสมัยหลังที่อยู่ในระดับบนขึ้นมา

4.1 หลุมขุดค้น TP.1 (กริด S6E8) (รูปที่ 94-106)

ทำการขุดค้นทางด้านทิศใต้ของอุโบสถ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. กำหนดอายุสมัยในการก่อสร้างวัด
2. ศึกษาเทคนิคและรูปแบบในการบดอัดดินก่อนการก่อสร้างวัด
3. เพื่อศึกษาโบราณวัตถุในระดับล่าง

สภาพพื้นที่ก่อนขุดค้นเป็นระดับพื้นของวัดในสมัยที่ 3

ผลการศึกษาชั้นดินจากการขุดค้นมีดังนี้

ชั้นดินหลักที่ I เป็นระดับพื้นผิวบนสุดภายหลังขุดแต่ง และเป็นระดับพื้นของวัดในสมัยที่ 3 มีลักษณะเป็นดินค่อนข้างร่วน พบเศษอิฐและเศษกระเบื้องอยู่เล็กน้อย ความหนาโดยเฉลี่ย 20 เซนติเมตร วัดค่าสีดินได้

เมื่อแห้ง 10YR 4/2 DARK GRAYISH BROWN

เมื่อเปียก 10YR 3/2 VERY DARK GRAYISH BROWN

ชั้นดินหลักที่ II

ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนเศษกระเบื้อง เศษภาชนะ พบร่องรอยของอิฐเรียง เป็นลักษณะคล้ายรางน้ำ ความหนาโดยเฉลี่ย 30 เซนติเมตร วัดค่าสีดินได้

เมื่อแห้ง 10YR 4/2 DARK GRAYISH BROWN

เมื่อเปียก 10YR 4/3 DARK BROWN

ชั้นดินหลักที่ III

ลักษณะเป็นดินผสมอิฐหักเพื่อถมปรับพื้นที่ ความหนาโดยเฉลี่ย 120 เซนติเมตร วัดค่าสีดินได้

เมื่อแห้ง 10YR 4/3 BROWN

เมื่อเปียก 10YR 4/3 DARK BROWN

ชั้นดินหลักที่ IV มีลักษณะเป็นดินเหนียวแข็ง เป็นเนินดินลาดลงจากทิศเหนือลงไปทางทิศใต้ สันนิษฐานว่า เป็นปลายเนินดินของวัดในสมัยที่ 1 ความหนาโดยเฉลี่ย 100 เซนติเมตร วัดค่าสีดินได้

เมื่อแห้ง 10YR 3/1 VERY DARK GRAY

เมื่อเปียก 10YR 3/2 VERY DARK BROWN

ชั้นดินแทรก IV a มีลักษณะเป็นดินร่วนแข็ง มีเศษอิฐและผงถ่านอยู่เล็กน้อย เป็นร่องรอยการบดอัดเพื่อปรับพื้นที่ของสมัยที่ 1 ความหนาโดยเฉลี่ย 20 เซนติเมตร วัดค่าสีดินได้

เมื่อแห้ง 10YR 4/2 DARK GRAYISH BROWN

เมื่อเปียก 10YR 3/2 VERY DARK GRAYISH BROWN

ชั้นดินหลักที่ V มีลักษณะเป็นดินเหนียวแข็งสีดำ ไม่พบร่องรอยหลักฐานโบราณวัตถุใดๆ ความหนาโดยเฉลี่ย 50 เซนติเมตร วัดค่าสีดินได้

เมื่อแห้ง 7.5YR BLACK

เมื่อเปียก 10YR BLACK

ชั้นดินหลักที่ VI มีลักษณะเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มมีจุดสีส้มอยู่ทั่วไป ไม่พบหลักฐานโบราณวัตถุใดๆ ความหนาโดยเฉลี่ย 80 เซนติเมตร วัดค่าสีดินได้

เมื่อแห้ง 10YR 5/2 GRAYISH BROWN

เมื่อเปียก 7.5YR 5/6 STRONG BROWN

(วัดค่าสีดินจุดสีส้มได้ 7.5YR 7/8 REDDISH YELLOW)

ชั้นดินหลักที่ VII มีลักษณะเป็นดินเหนียวสีเทามีความเข้มมากเป็นชั้นดินสิ้นสุดวัฒนธรรมของมนุษย์ วัดค่าสีดินได้

เมื่อแห้ง 10YR 5/2 GRAYISH BROWN

เมื่อเปียก 10YR 5/2 GRAYISH BROWN

สรุปชั้นดินทางวัฒนธรรม

การขุดค้นทางโบราณคดีของหลุมขุดค้น TP.1 วัดจักรวรรดิสามารถสรุปเป็นชั้นวัฒนธรรมได้ดังนี้

ชั้นวัฒนธรรมที่ 1

ตรงกับชั้นดินที่ IV และ IVa โดยชั้นดินที่ IVa เป็นชั้นที่แสดงถึงการทับถมพื้นที่ในการสร้างวัดสมัยที่ 1 และชั้นดินที่ IV เป็นระดับพื้นผิวของสมัยที่ 1

ชั้นวัฒนธรรมที่ 2

ตรงกับชั้นดินหลักที่ II, III โดยชั้นดินที่ III พบว่าเป็นการถมปรับพื้นที่บริเวณชายเนินดินให้สูงขึ้น เพื่อขยายขอบเขตของวัดทางด้านทิศใต้ในสมัยที่ 2 โดยจะเห็นร่องรอยเนินดินเดิมชัดเจน ในชั้นดินหลักที่ IV ส่วนชั้นดินหลักที่ II เป็นพื้นผิวของวัดในสมัยที่ 2 เนื่องจากมีการพบเศษกระเบื้อง เศษภาชนะดินเผาพื้นเมือง เศษปูนอยู่ในชั้นนี้เป็นจำนวนมาก

ชั้นวัฒนธรรมที่ 3

ตรงกับชั้นดินที่ I เป็นชั้นดินธรรมชาติ เป็นชั้นพื้นผิวของวัดในสมัยที่ 3

4.2 หลุมขุดค้น TP 2 (รูปที่ 107-115)

ทำการขุดที่บริเวณกริด S2 W3 ใกล้กับฐานของเจดีย์ประธาน โดยต้องการทราบถึงชั้นวัฒนธรรมในการอยู่อาศัย ก่อนการก่อสร้างวัดและการเตรียมพื้นที่ก่อนการสร้างวัด และการก่อสร้างทับซ้อนกันแต่ละยุคสมัย

พื้นที่ก่อนทำการขุดค้นเป็นระดับพื้นดินในสมัยที่ 1 ลึกลงจากพื้นดินภายหลังขุดแต่ง ประมาณ 30 เซนติเมตร

ชั้นดินธรรมชาติ

ชั้นดินที่ 1 เป็นดินปนทรายและทรายถมเพื่อปูอิฐพื้นในสมัยที่ 1 แต่อิฐปูพื้นถูกรบกวนทำลายไปจนหมดเหลือแต่เพียงทรายถม ชั้นดินนี้มีความหนาประมาณ 30 เซนติเมตร ไม่พบโบราณวัตถุแต่อย่างใด

วัดค่าสีดินเมื่อแห้งได้ 10yr 5/3 Brown

วัดค่าสีดินเมื่อเปียกได้ 10yr 5/4 Yellowish Brown

ชั้นดินที่ 2 เป็นชั้นดินเหนียวคอกัดในการปรับพื้นที่เพื่อสร้างวัด โดยการขุดดินเหนียวมาถมอัดพื้นที่ให้แน่นเพื่อการวางโครงสร้างอาคารของวัด ชั้นดินนี้มีความหนาประมาณ 100 เซนติเมตร ไม่พบโบราณวัตถุแต่อย่างใด เนื้อดินเป็นสีดำสนิท

วัดค่าสีดินเมื่อแห้งได้ 10 yr 2/1 Black

วัดค่าสีดินเมื่อเปียกได้ 10 yr 2/1 Black

ชั้นดินที่ 3 สภาพดินเป็นดินเหนียวค่อนข้างแข็ง พบเศษอิฐหักทับถมเล็กน้อย ไม่พบโบราณวัตถุแต่อย่างใด พบเศษถ่านปนอยู่บนผิวหน้าดิน เนื้อดินมีสีเทาปนแดงมีความหนาประมาณ 50 เซนติเมตร

วัดค่าสีดินเมื่อแห้งได้ 10 yr 4/2 Dark Grayish Brown

วัดค่าสีดินเมื่อเปียกได้ 10yr 5/3 Brown

ชั้นดินที่ IV เป็นชั้นดินเหนียวสีเทาปนเหลือง หนาประมาณ 50 เซนติเมตร เป็นชั้นสิ้นสุดวัฒนธรรม (Sterile)

วัดค่าสีดินเมื่อแห้งได้ 10 yr 4/2 Dark Grayish Brown

วัดค่าสีดินเมื่อเปียกได้ 10 yr 6/4 Light Brown

- โบราณวัตถุที่พบ เนื่องจากพื้นที่ที่ทำการขุดค้นเป็นระดับพื้นในสมัยที่ 1 จึงไม่พบร่องรอยของโบราณวัตถุใด ๆ มากนัก เนื่องจากชั้นดินต่าง ๆ ที่พบเป็นชั้นดินบดอัดเพื่อเตรียมการสร้าง

ชั้นดินทางวัฒนธรรม

ชั้นวัฒนธรรมแรกเริ่ม อยู่ลึกจากระดับ surface ประมาณ 130 เซนติเมตร พบร่องรอยใหม่ บนผิวดินของชั้นดินธรรมชาติที่ 3 ร่วมกับเศษอิฐหัก จึงสันนิษฐานว่าเป็นชั้นดินที่อยู่อาศัยเดิมก่อนการถมดินเพื่อปรับพื้นที่ ชั้นวัฒนธรรมนี้น่าจะอยู่ในช่วงอยุธยาตอนต้น ก่อนการสร้างวัดจักรวรรดิ ราวๆพุทธศตวรรษที่ 20 โบราณวัตถุที่พบ เป็นเศษภาชนะดินเผา ทั้งเนื้อดิน และเนื้อแกร่ง ซึ่งพบเป็นจำนวนน้อยมาก

ชั้นวัฒนธรรมหลังสุด อยู่ที่ระดับ surface เป็นชั้นดินพื้นผิวของวัดในสมัยที่ 1 คือสมัยแรกเริ่มสร้างมีการถมดินเหนียวเพื่อปรับพื้นที่ก่อสร้างวัดและถมทรายเพื่อปูพื้นอิฐ ช่วงเวลาในการสร้างน่าจะเป็นสมัยอยุธยาตอนต้น ราว ๆ ปลายพุทธศตวรรษที่ 21-22

สรุปการขุดค้น TP1 และ TP2

ผลจากการขุดค้นทางโบราณคดีวัดจักรวรรดิ ทั้งหลุม TP 1 และ TP 2 ทำให้ได้ข้อสรุปดังนี้คือ

มีร่องรอยการอยู่อาศัยของมนุษย์ก่อนการสร้างวัด โดยพบร่องรอยเศษอิฐหักและ รอยเผาไหม้ ทั้ง 2 หลุมขุดค้น โดยในหลุม TP 2 ตรงกับชั้นดิน IV a. ซึ่งมีความลึกประมาณ 200 cmdt และในหลุม TP 2 ตรงกับชั้นดินที่ II ซึ่งมีความลึกประมาณ 150 cmdt ต่อมาได้มีการใช้ดินถมปรับพื้นที่เพื่อสร้างวัดในสมัยที่ 1 จึงมีการขุดดินเหนียวซึ่งอาจนำมาจากคูคลอง หรือพื้นที่ใกล้เคียงมาถมปรับพื้นที่ เพื่อให้มีความมั่นคงแข็งแรง เหมาะสมแก่การก่อสร้าง ชั้นดินทับถมนี้ในหลุม TP 1 คือชั้นดินที่ IV ซึ่งตรงกับชั้นดินที่ II ในหลุม TP 2 ชั้นดินทับถมนี้ หนาประมาณ 80 – 100 เซนติเมตร ชั้นดินที่เป็นชั้นดินเริ่มแรกของวัด คือชั้นดินพื้นผิวของชั้นดินที่ IV ในหลุม TP 1 และ พื้นผิว surface ในหลุม TP 2 หลังจากนั้นก็มีการใช้อิฐหักจำนวนมากซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นอิฐที่รื้อมาจากสิ่งก่อสร้างในสมัยที่ 1 นำมาถมปรับพื้นที่เนินดินลาดเอียงเพื่อขยายขอบเขตวัดในสมัยที่ 2 ซึ่งตรงกับหลุมขุดค้น TP 1 ชั้นดินที่ III

บทที่ 5 บทวิเคราะห์

5.1 ด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี

วัดจักรวรรดิ มีอีกชื่อคือวัดมอญ ส่วนประวัติการสร้างที่แน่ชัดนั้นไม่ทราบว่าสร้างขึ้นในสมัยใด เนื่องจากไม่ปรากฏในพงศาวดาร แต่ในหนังสือทำเนียบสมณศักดิ์คณะสงฆ์ ครั้ง กรุงเก่า ฉบับหลวง ซึ่งเขียนขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ คัดลอกโดยสมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพ มีตอนหนึ่งกล่าวถึงวัดเจ้ามอญไว้ว่า “พระพุทธอาจารย์ อยู่วัด โบสถ์ราชเคชะ เป็นเจ้าคณะกลาง ฝ่ายอรัญวาสี ได้บังคับบัญชาพระสงฆ์ฝ่ายสมณะวิปัสสนามีพระราชคณะเป็นราชา คณะดังนี้

พระญาณ ไครโลก	อยู่วัด โรงธรรม	เป็นคณะรอง
พระอุบาฬี	อยู่วัดกุฎี	เป็นคณะรอง
พระญาณโพธิ์	อยู่วัดเจ้ามอญ	เป็นคณะรอง
พระธรรมโกษา	อยู่วัดประดู่	เป็นคณะรอง
พระเทพมุนี	อยู่วัดกุฎีดาว	เป็นคณะรอง
พระเทพโมลี	อยู่วัดสมณ โกฎ	เป็นคณะรอง
พระธรรมกิตติ	อยู่วัดมเหยงคณ์	เป็นคณะรอง

(ผศ.ชัชวาล ศรีจันทร์เศรษฐ: 2526)

ซึ่งรายนามดังกล่าวเป็นรายนามคณะสงฆ์ ฝ่ายอรัญวาสี สมัยอยุธยาตอนต้น ให้เห็นว่าวัดนี้น่าจะถูกสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น และน่าจะมีการบูรณะในช่วงสมัยอยุธยาตอนปลาย ตามรูปแบบของศิลปะที่เหลืออยู่ในปัจจุบัน

5.2 การกำหนดลำดับอายุสมัย

วัดจักรวรรดิเป็นวัดที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน จึงต้องมีการขุดตรวจเพื่อหาการสร้างขึ้นตอนทับในแต่ละยุคสมัยของวัดจักรวรรดิ โดยผลจากการขุดมีดังนี้

5.2.1 เจดีย์ประธาน

จากรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของเจดีย์ประธานซึ่งเป็นรูปแบบของเจดีย์สมัยอยุธยาตอนปลาย แต่จากหลักฐานเอกสารพบว่า วัดจักรวรรดินั้นมีมาก่อนแล้วตั้งแต่ในสมัยอยุธยาตอนต้นจึงน่าจะเป็นไปได้ว่า เจดีย์ประธานองค์ที่เห็นอยู่ในปัจจุบันไม่ใช่เจดีย์ประธานที่สร้างเมื่อคราวแรกเริ่มก่อสร้างวัดจักรวรรดิ

รวมทั้งหลักฐานที่พบว่ามีฐานเดิมของเจดีย์รายที่ถูกรื้อทิ้งไปอยู่ใต้ฐานเจดีย์ประธานทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก จึงตั้งข้อสมมุติฐานว่าเจดีย์วัดจักรวรรดิองค์เดิม สร้างอยู่ตรงตำแหน่งเดียวกันกับเจดีย์ประธาน องค์ปัจจุบันแต่มีขนาดเล็กกว่า ต่อมาภายหลังเมื่อมีการขยายขอบเขตของวัด ก็ได้มีการปรับปรุงขนาดเจดีย์ประธานให้ใหญ่ขึ้นตามไปด้วย โดยอาจใช้วิธีการสร้างครอบทับ ปรับเปลี่ยนรูปทรงหรืออาจรื้อทิ้งแล้วสร้างใหม่ จึงได้ทำการขุดตรวจที่ฐานเจดีย์ประธานองค์ปัจจุบันทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณกริด S2W2 (รูปที่ 115-120) ซึ่งพังทลายจนเห็นร่องรอยของช่องเอ็น โครงสร้างฐานที่ถมดินจนเต็มจึงทำการขุดดินภายในห้องเอ็นออกจนหมดพบอิฐพื้นล่างของห้องถมดินจึงรื้ออิฐออก เมื่อรื้ออิฐของส่วนฐานออกจนหมดพบพื้นปูอิฐของสมัยที่ 1 อยู่ภายในแต่ไม่พบร่องรอยหลักฐานที่บ่งชี้ถึงรูปแบบและรูปทรงของเจดีย์ประธานได้แน่ชัด และเนื่องจากสภาพปัจจุบันของเจดีย์ประธานซึ่งอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมอย่างมาก การขุดเจาะเจดีย์ประธานเพื่อตรวจสอบในจุดนั้น ๆ อาจเป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อตัวโบราณสถานอย่างมาก จึงไม่สามารถสรุปถึงรูปแบบที่แน่ชัดของตัวเจดีย์ประธานได้ ซึ่งรูปแบบของเจดีย์ประธานในสมัยที่ 1 นั้น จะต้องทำการศึกษาเพิ่มเติมในคราวบูรณะเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

5.2.2 เจดีย์บริวาร

เนื่องจากเจดีย์รายที่วัดจักรวรรดินั้นพบเป็นจำนวนมากถึง 25 องค์ แต่ละองค์มีขนาดและรูปแบบที่แตกต่างกันไป จึงต้องทำการขุดทดสอบฐานรากของเจดีย์ประธานแต่ละองค์ เพื่อหาลำดับยุคสมัยในการสร้างและแผนผังในแต่ละยุคสมัย(รูปที่ 122-128)(แผนผังที่ 57-60) พบว่า ฐานรากของเจดีย์ราย อยู่ในระดับที่แตกต่างกัน โดยจะจำแนกที่ละยุคสมัยตั้งแต่เริ่มแรกจนหลังสุดดังนี้

สมัยที่ 1 เจดีย์รายในสมัยที่ 1 เป็นเจดีย์รายที่สร้างขึ้นเมื่อแรกเริ่มสร้างวัดในช่วงอยุธยาตอนต้น โดยที่ยังเหลือร่องรอยให้เห็นอยู่ในปัจจุบันทั้งหมด 13 องค์ ได้แก่ เจดีย์รายหมายเลข 5,6,7,9,11,12,14,15,16,18,19,20,30 ในจำนวนนี้มีบางองค์ได้รื้อเจดีย์องค์เดิมตั้งแต่ยังเหลือหลักฐานเป็นฐานรากเดี่ยวๆแล้วสร้างเจดีย์องค์ใหม่ที่ทับลงบนตำแหน่งเดิม คือเจดีย์รายหมายเลข 7,9,11,15,16,19 ส่วนเจดีย์หมายเลข 30 ถูกรื้อเหลือเพียงหลักฐานเป็นฐานรากเดี่ยวๆ เจดีย์รายองค์ที่ถูกบูรณะปรับปรุงพอกทับเจดีย์องค์เดิมแต่ยังเหลือร่องรอยให้เห็นมีทั้งหมด 6 องค์ ซึ่งเป็นทรง 8 เหลี่ยมทั้งหมด เจดีย์ในสมัยที่ 1 ที่ยังคงรูปแบบเดิมได้ชัดเจนมากที่สุด คือ เจดีย์รายหมายเลข 5 ส่วนองค์อื่นๆ ได้แก่ เจดีย์รายหมายเลข 6,12,14,18,20 จากการสันนิษฐานเจดีย์รายในสมัยแรกอาจมีมากกว่านี้เมื่อดูตามแผนผัง แต่เมื่อได้ทำการขุดทดสอบตามตำแหน่งต่างๆที่คาดว่าจะได้พบหลักฐานของเจดีย์รายองค์อื่นๆ แต่ไม่พบร่องรอยหลักฐานแต่อย่างใด อาจเพราะถูกรื้อทิ้งไปจนหมดแล้ว โดยระดับของฐานรากของเจดีย์ในสมัยนี้อยู่ใต้พื้นปูอิฐของสมัยที่ 1 (ผังบริเวณสันนิษฐานสมัยที่ 1)

สมัยที่ 2 เป็นเจดีย์รายที่สร้างขึ้นในสมัยเดียวกับเจดีย์ประธานองค์ปัจจุบัน มีฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสร้างทับอยู่บนพื้นปูอิฐและฐานเจดีย์รายของสมัยที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพพังทลาย ได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 7,8,11,13,15,16,19 (ผังบริเวณสันนิษฐานสมัยที่ 2)

สมัยที่ 3 เป็นเจดีย์รายที่สร้างเพิ่มเติมขึ้นภายหลัง ซึ่งสภาพภายในปัจจุบันก็ถูกทำลายไปมากเช่นกัน ได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 9,10,17,21,22,23,24,25 โดยสร้างทับบนแนวกำแพงวัดในสมัยที่ 2 แต่คงถูกสร้างภายหลังในเวลาไม่นานนักจึงอยู่ในระดับชั้นดินที่ไม่ต่างกันมาก โดยตั้งอยู่บนพื้นดินเหนือพื้นปูอิฐประมาณ 10-20 เซนติเมตร สันนิษฐานว่าคงถูกสร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย ประมาณปลายพุทธศตวรรษที่ 22 ถึง ต้นพุทธศตวรรษที่ 23(ฝั่งบริเวณสันนิษฐานสมัยที่ 3)

5.2.3 อุโบสถ

จากการขุดทดสอบภายในดินทับถมภายในฐานรากของอุโบสถองค์ปัจจุบัน (สมัยที่ 3) พบแนวอิฐซึ่งเป็น แนวอาคารเดิมก่อนการสร้างอุโบสถอยู่ภายในจึงทำการขุดตรวจสอบเพื่อหารูปแบบของอาคารดังกล่าวซึ่งมีมาก่อนอุโบสถองค์ปัจจุบัน และเป็นสิ่งก่อสร้างที่มีมาตั้งแต่การเริ่มสร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น (รูปที่ 129-130) ได้ผลสรุปดังนี้

สมัยที่ 1 เป็นวิหารรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 5X10 เมตร หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีมุขทางเข้าทางทิศตะวันออก ใช้ผนังรับน้ำหนัก เนื่องจากไม่พบเสาของอาคารสมัยนี้ ในการขุดตรวจสอบเป็นวิหารขนาดเล็กมีประตูเข้าทางทิศตะวันออก 1 ประตู ส่วนทางด้านตะวันตกร่องรอยของอาคารหายไปเนื่องจากถูกรบกวนโดยฐานรากอาคารในสมัยที่ 2

สมัยที่ 2 ราวรัชสมัยพระเจ้าท้ายสระ พบร่องรอยของการรี้อวิหารในสมัยที่ 1 แล้วสร้างอุโบสถขึ้นแทน ณ ตำแหน่งเดียวกัน แต่มีขนาดใหญ่กว่าเดิมโดยมีขนาด 15 X 30 เมตร เป็นอุโบสถที่มีขนาดใหญ่กว่าวิหารเดิม สภาพในปัจจุบันถูกทำลายไปหมดเหลือแต่เพียงฐานราก

สมัยที่ 3 ยังคงใช้อุโบสถเดิมแต่มีการถมปรับพื้นที่ด้านหลังให้เท่ากับระดับพื้นดินของวัดในสมัยที่ 3

5.2.4 กำแพง กำแพงวัดจักรวรรดิที่พบมีทั้งหมด 3 แนวคือ กำแพงชั้นนอก กำแพงชั้นกลางและกำแพงชั้นใน อยู่เรียงชิดกันไปห่างกันนักจึงไม่น่าจะเป็นของที่สร้างขึ้นพร้อม ๆ กัน ดังนั้นจึงทำการขุดทดสอบฐานรากกำแพงเพื่อหาลำดับยุคสมัยในการสร้าง ผลจากการทดสอบมีดังนี้

สมัยที่ 1 มีเพียงกำแพงชั้นกลางเท่านั้น โดยน้ำหนักรูปที่เป็นกำแพงวัดครอบคลุมพื้นที่วัดในสมัยนั้น ซึ่งยังมีขนาดเล็ก โดยหลักฐานที่ได้สอดคล้องกับหลักฐานจากหลุมขุดค้น TP 1 ซึ่งพบว่าการขยายพื้นที่วัดออกไปให้ใหญ่กว่าเดิมในสมัยที่ 2 โดยพบร่องรอยเนินดินเดิม มีขนาดใกล้เคียงกับกำแพงในสมัยที่ 1 โดยแนวกำแพงนี้ทำหน้าที่ล้อมรอบพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์คือบริเวณรอบเจดีย์ประธานและล้อมรอบพื้นที่วัดไปพร้อม ๆ กัน

สมัยที่ 2 เมื่อมีการขยายพื้นที่วัดออกมา แนวกำแพงวัดเดิมในสมัยที่ 1 ก็ต้องถูกรื้อทิ้งไปและสร้างแนวกำแพงวัดใหม่ ให้มีขอบเขตใหญ่กว่าเดิมซึ่งก็คือแนวกำแพงชั้นนอกสุด ซึ่งกำแพงนี้น้ำหนักที่ล้อมรอบพื้นที่วัดทั้งหมดเพียงอย่างเดียวส่วนบริเวณรอบเจดีย์ประธานจะมีแนวกำแพง อีก

แนวหนึ่งคือ กำแพงชั้นในทำหน้าที่ล้อมรอบเจดีย์ประธานอยู่ หรือเป็นกำแพงแก้วนั่นเอง เพราะกำแพงนี้ถูกสร้างขึ้นในสมัยที่ 2 เนื่องจาก เมื่อทำการขุดทดสอบพบว่าสร้างอยู่บนพื้นปฐอิฐในสมัยที่ 1 และ โครงสร้างฐานรากของกำแพงนั้นมีขนาดเล็กจึงน่าจะเป็นกำแพงแก้วเดี่ยว ๆ มากกว่ากำแพงก่ออิฐก่อปูนขนาดใหญ่

สมัยที่ 3 สมัยนี้ กำแพงแก้วรอบเจดีย์ประธานถูกรื้อทิ้งไป เนื่องจากร่องรอยหลังก่อสร้างในสมัยที่ 3 ทับอยู่บนแนวกำแพงแก้ว สมัยนี้จึงเหลือแต่เพียงแนวกำแพงวัดรอบนอก ซึ่งพบร่องรอยการบูรณะของกำแพง โดยมีการสร้างแนวกำแพงทับของเดิมที่ล้มเอียงลงไป

5.3 รูปทรงสันนิษฐาน ทางสถาปัตยกรรม

วัดจักรวรรดิเป็นโบราณสถานที่เหลือร่องรอยให้เห็นอยู่เพียงน้อยนิด เนื่องจากสภาพในปัจจุบันถูกทำลายไปมากทั้งสาเหตุจากธรรมชาติและถูกรบกวนโดยมนุษย์ และจากร่องรอยที่ยังคงเหลืออยู่ เราสามารถทราบได้ว่า วัดนี้มีการสร้างและบูรณะรวมกันอย่างน้อย 3 สมัย (แผนผังที่ 50-52)

ดังนั้น ในการศึกษารูปแบบของทางสถาปัตยกรรมจึงต้องศึกษาอย่างละเอียดและทำการเปรียบเทียบกับโบราณสถานแห่งอื่น ๆ ที่มีรูปแบบและอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันกับสมัยนั้น ๆ

5.3.1 เจดีย์ประธาน

จากการขุดแต่ง พบร่องรอยหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า เจดีย์ประธานองค์ที่เห็นอยู่ในปัจจุบันนั้น ไม่ได้สร้างขึ้นในสมัยเริ่มแรกสร้างวัด เนื่องจากพบร่องรอยของฐานเจดีย์รายในสมัยที่ 1 ที่ถูกรื้อทิ้งภายหลังอยู่ใต้ฐานของเจดีย์ประธานซึ่งสร้างขึ้นในสมัยที่ 2 และมีร่องรอยการปฏิสังขรณ์ในสมัยที่ 3 สามารถจำแนกยุคสมัยของเจดีย์ประธานได้ 3 สมัยซึ่งรูปแบบทางสถาปัตยกรรมในแต่ละสมัยมีดังนี้

รูปแบบในสมัยที่ 1 (แผนผังที่ 53) ในสมัยเริ่มสร้าง จัดอยู่ในช่วงอยุธยาตอนต้นประมาณ พ.ศ.ว.ที่ 20 รูปแบบของเจดีย์ประธานคงจะมีลักษณะเป็นเจดีย์ทรงระฆังฐานแปดเหลี่ยมแบบอยุธยาตอนต้น ดังเช่นเจดีย์ประธานวัดสามปลื้ม เจดีย์ประธานวัดหลังคาผ้า วัดหลังคาขาวซึ่งเป็นรูปแบบของเจดีย์ในสมัยนี้เช่นเดียวกัน ทั้งหมดเป็นเจดีย์ทรงระฆังบนฐานแปดเหลี่ยมแต่ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน เนื่องจากไม่สามารถทำการเจาะตรวจสอบองค์เจดีย์ได้

รูปแบบในสมัยที่ 2 (แผนผังที่ 54) สมัยอยุธยาตอนปลาย เจดีย์ประธานวัดจักรวรรดิในสมัยนี้เป็นเจดีย์ทรงระฆังขนาดใหญ่ทรงอ้วนป้อมตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสค่อนข้างสูง มีฐานเจียงและฐานบัวคว่ำบัวหงายรองรับ มาลัยเถาและองค์ระฆัง บัลลังก์เป็นรูปทรงแปดเหลี่ยม อาจจะเป็นของเจดีย์ประธานสมัยแรกที่ยังคงเหลือให้เห็นอยู่ ก้านฉัตรและปล้องไฉนมีขนาดใหญ่มากกับเจดีย์ประธานวัดกุฎีดาว

รูปแบบในสมัยที่ 3 ช่วงปลายของสมัยอยุธยาตอนปลาย เจดีย์ยังคงเป็นรูปแบบเดิมแต่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ที่ลวดลายมาลัยเถาและบัวปากระฆัง แต่รูปแบบหลักๆยังเหมือนเดิม

5.3.2 อุโบสถ

สมัยที่ 1 (แผนผังที่ 55) เป็นวิหารขนาดเล็ก มีขนาดความกว้าง 5 เมตร ยาว 10 เมตร เป็นอาคารที่ก่อสร้างโดยใช้ผนังรับน้ำหนัก มีทางเข้าด้านหน้า 1 ประตู เป็นอาคารขนาดเล็กค้ำเช่นวิหารของวัดพุทไธสวรรย์ ที่เป็นอาคารที่มีประตูเข้าทางเดียว และมีหน้าต่างด้านละ 1 บาน โดยรูปแบบของวิหารนี้ แสดงให้เห็นถึงเมื่อตอนเริ่มสร้างวัดจักรวรรดินี้เป็นเพียงวัดเล็กๆ

สมัยที่ 2, 3 (แผนผังที่ 56) สมัยอยุธยาตอนปลาย มีการสร้างอุโบสถบนพื้นที่วิหารเดิม อุโบสถนี้มีขนาด 8 ห้อง มีขนาดประมาณ 15 X 30 หันหน้าไปทางทิศตะวันออก โครงสร้างของอาคารใช้เสารับน้ำหนักรวมทั้งมีการใช้เสาอิงผนัง รูปแบบของอาคารน่าจะคล้ายคลึงกันกับอุโบสถวัดกุฎีดาว เนื่องจากสร้างในระยะเวลาใกล้เคียงกัน แต่แตกต่างกันตรงที่อุโบสถของวัดจักรวรรดิไม่มีมุขหน้าหลัง แต่มีทางเข้าด้านละ 2 ทางเหมือนกัน

5.3.3 เจดีย์ราย

จากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ พบว่ามีการสร้างเจดีย์รายหลายองค์ แต่ส่วนใหญ่จะพังทลายเสียหายจนไม่สามารถศึกษารูปแบบได้ เหลือเจดีย์รายที่ยังคงมีสภาพให้ศึกษาได้ชัดเจน เพียง 4 องค์ดังต่อไปนี้

เจดีย์รายหมายเลข 5

รูปแบบของเจดีย์องค์นี้ เริ่มจากฐานปัทม์รูปทรงแปดเหลี่ยม ขนาดกว้าง-ยาวประมาณ 5.80 เมตรทางด้านทิศตะวันออกของฐาน เจาะเป็นช่องคูหายอดโค้งแหลม ถัดจากฐานปัทม์ทรงแปดเหลี่ยมขึ้นไป ก็จะเป็นฐานปัทม์ทรงกลม จากนั้นจึงเป็นชุกมาลัยเถาและบัวปากระฆัง องค์ระฆังมีลักษณะผอมเพรียว บัลลังก์เป็นรูปทรงแปดเหลี่ยม จากนั้นจึงเป็นส่วนของก้านฉัตร ปล้องไฉนและปลียอด ความสูงของเจดีย์โดยประมาณ 11.50 เมตร จากการขุดตรวจสอบฐานรากของเจดีย์รายหมายเลข 5 พบร่องรอยการฉาบปูน และอิฐฐานรากของเจดีย์อยู่ลึกกว่าระดับของฐานเจดีย์ประธาน รวมทั้งรูปแบบของเจดีย์ทรงระฆังบนฐานแปดเหลี่ยม ภายในก่อกลวง และเจาะเป็นคูหาด้านหน้า ลักษณะแบบนี้ คล้ายกับเจดีย์หลายองค์ ในสมัยอยุธยาตอนต้น เช่น เจดีย์ประธานวัดนางคำ เจดีย์ขนาดหน้าวิหารวัดสุวรรณาวาส แสดงให้เห็นว่า เจดีย์องค์นี้สร้างขึ้นก่อนเจดีย์ประธานองค์ปัจจุบัน และมีรูปแบบที่จัดอยู่ในศิลปะแบบอยุธยาตอนต้น ราวพุทธศตวรรษที่ 21

เจดีย์รายนหมายเลข 12

มีฐานล่างของเจดีย์เป็นฐานเชิงทรงแปดเหลี่ยม ขนาดความกว้าง-ยาว 5.50 เมตร จากนั้นจึงเป็นฐานปัทม์ทรงแปดเหลี่ยม เช่นกัน ซ้อนลดหลั่นขึ้นไปจากนั้นจึงเป็นชุกมาลัยเถาและบัวปากระฆัง องค์กระฆังมีลักษณะพอมเพริชว บัลลังก์เป็นทรงแปดเหลี่ยม จากนั้นจึงเป็นก้านฉัตร บัวฝาละมี ปล้องโฉนและปลียอด ความสูงของเจดีย์ประมาณ 9 เมตร รูปแบบของเจดีย์คล้ายๆกันกับเจดีย์วัดสามปลื้ม ซึ่งเป็นเจดีย์แบบอยุธยาตอนต้น

เจดีย์รายนหมายเลข 14

ฐานล่างสุดเป็นฐานเชิงทรงแปดเหลี่ยม มีขนาดกว้าง 3.40 เมตร ต่อจากนั้นเป็นฐานปัทม์ทรงแปดเหลี่ยม มีคูหาเล็กๆทางด้านทิศใต้ ต่อจากฐานปัทม์ทรงแปดเหลี่ยมขึ้นไปก็จะเป็นฐานปัทม์ทรงกลม จากนั้นจึงเป็นชุกมาลัยเถาและบัวปากระฆังโปร่งเพริชว บัลลังก์เป็นทรงแปดเหลี่ยม จากนั้นจึงเป็นก้านฉัตร บัวฝาละมี ปล้องโฉนและปลียอด ความสูงของเจดีย์ประมาณ 8 เมตร รูปแบบของเจดีย์เป็นเจดีย์ทรงระฆัง บนฐานแปดเหลี่ยมแบบอยุธยาตอนต้น เช่นเจดีย์รายวัดขุนเมืองใจ เจดีย์ขนาบหน้าวิหารวัดสุวรรณาวาส

เจดีย์รายนหมายเลข 20

ฐานล่างเป็นฐานเชิงแปดเหลี่ยม มาซ้อนลดหลั่นกันขึ้นไป ขนาดของฐานล่างสุดกว้างด้านละ 5.50 เมตร ถัดจากฐานเชิงเป็นฐานประดับลายแข่งสิงห์ทรงแปดเหลี่ยม ถัดจากลวดลายขาสิงห์เป็นบัวปากระฆัง องค์กระฆังและบัลลังก์ ซึ่งมีรูปทรงแปดเหลี่ยม เช่นเดียวกันโดยดูจากชิ้นส่วนของเจดีย์ที่ตกอยู่ใกล้ๆ จากนั้นจึงเป็นก้านฉัตร บัวฝาละมีปล้องโฉนและปลียอด ความสูงของเจดีย์ประมาณ 9 เมตร

จากรูปแบบขององค์กระฆังที่มีทรงแปดเหลี่ยมคล้ายๆกันกับเจดีย์รายด้านทิศเหนือของอุโบสถวัดประดู่ทรงธรรม และฐานประดับลวดลายแข่งสิงห์ เจดีย์องค์นี้น่าจะสร้างขึ้นในช่วงอยุธยาตอนปลายราวปลาย พุทธศตวรรษที่ 22 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 23

บทที่ 6

สรุป

วัดจักรวรรดิหรือวัดเจ้ามอญเป็นวัดร้างที่ไม่สามารถทราบประวัติความเป็นมาแน่ชัดว่าสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยใด แต่มีการกล่าวถึงวัดเจ้ามอญไว้ในทำเนียบพระราชอาณาเขต สมัยอยุธยาตอนต้น วัดนี้จึงน่าจะจะมีมาก่อนแล้วในสมัยอยุธยาตอนต้น ส่วนประวัติการสร้างและบูรณะไม่พบเอกสารอ้างอิงแต่อย่างใด สภาพโบราณสถานก่อนการขุดแต่งนั้น บริเวณเจดีย์ประธานมีดินปกคลุมรอบบริเวณหนาแน่น เจดีย์รายยังคงเหลือสภาพให้เห็นเพียง 6 องค์ แต่ก็ถูกดินปกคลุมจนไม่สามารถศึกษาารูปแบบให้ชัดเจนได้แต่อย่างใด พื้นที่ด้านทิศตะวันออกมีร่องรอยการไถปรับพื้นที่และมีการทำทางให้รถวิ่งบนพื้นที่โบราณสถานนอกจากนี้ ยังมีการปลุกดินยุคาลิปตัส รอบๆบริเวณพื้นที่วัด ทำให้สภาพโบราณสถานชำรุดทรุดโทรมเป็นอย่างมาก คูน้ำล้อมรอบพื้นที่วัดต้นเงิน มีต้นไม้และวัชพืชปกคลุมหนาแน่นทั่วบริเวณวัด จึงทำการขุดแต่งพื้นที่วัดจักรวรรดิทั้งหมด โดยเมื่อขุดแต่งแล้วเสร็จพบว่ามิโบราณสถานภายหลังการขุดแต่งหลายองค์ คือเจดีย์ประธาน 1 องค์ อุโบสถ วิหาร และเจดีย์รายบริวารทั้งหมด 29 องค์

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่งวัดจักรวรรดิ มีทั้งส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมเช่น กระจเบื้องเชิงชายซึ่งพบ 2 แบบทั้งแบบอยุธยาตอนต้นและอยุธยาตอนปลาย กระจเบื้องเชิงชายแบบอยุธยาตอนต้นนั้นเป็นของที่นำมาพร้อมๆกับการเริ่มสร้างวัด แต่ภายหลังเมื่อมีการบูรณะครั้งใหญ่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย กระจเบื้องเชิงชายแบบนี้คงถูกรื้อทิ้งไปพร้อมกับตัวอาคารวิหารในสมัยแรก และได้มีการสร้างอุโบสถทดแทน จึงมีการนำกระจเบื้องเชิงชายแบบอยุธยาตอนปลายมาใช้แทนแบบเดิม ส่วนโบราณวัตถุประเภทรูปเคารพทางศาสนาได้แก่ พระพุทธรูปสำริดต่างๆและพระชัยวัฒน์ ภาชนะดินเผาที่พบมีทั้งแบบภายในประเทศ และต่างประเทศ เช่นภายในประเทศเช่นแบบพื้นเมือง ทั้งเนื้อดิน เนื้อแกร่งและ CERAMIC จากแหล่งเตาสุโขทัย - ศรีสัชนาลัย และ เนื้อแกร่งจากเตาแม่น้ำน้อย ส่วน CERAMIC จากแหล่งเตาต่างประเทศ ที่พบว่ามีอายุเก่าสุดเป็นเครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หยวน และที่พบหนาแน่นคือราชวงศ์ หมิง โดยโบราณวัตถุที่พบทั้งหมดมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง พุทธศตวรรษที่ 20

- 23

ส่วนหลักฐานที่ได้จากการขุดค้นวัดจักรวรรดิคือ ในหลุม TP.1 พบว่าวัดนี้มีการสร้างอย่างน้อย 2 สมัยโดยพบร่องรอยของรางระบายน้ำอยู่ในหลุม TP.2 และเมื่อคูฝังชั้นดินพบว่ามีกรมปรับพื้นที่เนินดินเดิมขยายขนาดให้กว้างขึ้นกว่าเดิม โดยใช้อิฐหักและพบว่าในการสร้างวัดสมัยแรก มีการนำดินมาถมอัดพื้นที่ก่อนการสร้างซึ่งก็สอดคล้องกับผลที่ได้จากการสร้างเช่นเดียวกัน โดยดินที่นำมาถมอาจเป็นดินที่นำมาจากการขุดคูคลองรอบๆวัดเพื่อเป็นทางสัญจร

ในการขุดทดสอบเพื่อหายุคสมัยของวัดจักรวรรดิ ได้ทำการขุดทดสอบเจดีย์ประธานทำให้ทราบว่าเจดีย์ประธานองค์ปัจจุบันนั้นไม่ใช่เจดีย์ประธานที่มีการสร้างพร้อมกับการสร้างวัด เนื่องจากพบว่ามีฐานรากของเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยมที่ถูกรื้อทิ้งแล้วอยู่ภายใต้ฐานของเจดีย์ประธาน ซึ่งเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยมดังกล่าวน่าจะเป็นเจดีย์รายในสมัยแรกที่สร้างขึ้นพร้อมๆกับเจดีย์ประธาน แต่เมื่อมีการขยายขนาดของเจดีย์ประธานจึงต้องรื้อเจดีย์รายบางส่วนทิ้ง และจากการขุดทดสอบที่ฐานของเจดีย์ประธานด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ พบแนวอิฐปูพื้นอยู่ใต้ฐานเจดีย์องค์ปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าเจดีย์ประธานในสมัยแรกน่าจะมีขนาดเล็กกว่านี้ และน่าจะเป็นเจดีย์ทรงระฆังบนฐานแปดเหลี่ยมเนื่องจากการขุดทดสอบฐานรากของเจดีย์ราย พบว่ามีเจดีย์รายที่สร้างในสมัยแรกแล้วแต่มีฐานแปดเหลี่ยมทั้งหมด ส่วนฐานเจดีย์รายที่สร้างในสมัยที่ 2 ส่วนใหญ่มีฐานเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส เช่นเดียวกับเจดีย์ประธาน ส่วนเจดีย์รายในสมัยที่ 3 นั้นเป็นเจดีย์ขนาดเล็กๆ ที่มีการสร้างขึ้นเพื่อบรรจุอัฐิเพิ่มเติมภายหลัง บริเวณอุโบสถก็เป็นอีกจุดหนึ่ง ที่ทำการขุดทดสอบพบว่ามีการสร้างทับซ้อนเช่นกัน โดยมีการพบซากวิหารเดิมที่ถูกรื้อทิ้งไป จากร่องรอยที่เหลือพบว่าเป็นอาคารขนาดเล็กมีทางเข้าเพียงทางเดียวด้านทิศตะวันออก โครงสร้างเป็นแบบใช้ผนังรับน้ำหนัก จึงไม่พบร่องรอยของเสาอาคารสมัยแรก และเนื่องจากชั้นทับถมระหว่างอาคารสมัยที่ 1 กับอุโบสถในปัจจุบันไม่ต่างกันนัก วิหารในสมัยที่ 1 จึงถูกรื้อทิ้งไปมากจนไม่พบร่องรอยของฐานชุกชี หรือพื้นอาคารสมัยแรก ซึ่งสันนิษฐานว่าถูกสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น พร้อมกับการสร้างวัดและเจดีย์ประธานในสมัยแรก ส่วนอุโบสถที่ยังเหลือ ปัจจุบันเป็นอุโบสถที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลายโดยมีขนาดใหญ่กว่าวิหารสมัยแรก มีการใช้เสารับน้ำหนักและพบร่องรอยของเสาอิงผนังมีประตูทางเข้าด้านทิศตะวันออก - ตะวันตก ด้านละ 2 ประตู โดยรูปแบบของอุโบสถน่าจะคล้ายกับอุโบสถวัดกุฎีดาวซึ่งมีการบูรณะในช่วงอยุธยาตอนปลาย รัชสมัยของพระเจ้าท้ายสระ แนวกำแพงวัดก็มีการสร้างทับซ้อนยุคสมัยเช่นเดียวกัน โดยในสมัยที่ 1 พื้นที่วัดยังมีขนาดเล็ก และทำหน้าที่ล้อมรอบพื้นที่บริเวณเจดีย์ประธานไปด้วย ซึ่งก็คือแนวกำแพงชั้นกลาง ส่วนในสมัยที่ 2 (อยุธยาตอนปลาย) พื้นที่วัดขยายออกไปทั้งสองข้าง ตามแนวตะวันออก - ตะวันตก จึงมีการสร้างแนวกำแพงวัดใหม่ให้มีขนาดพื้นที่ใหญ่กว่าเดิม ซึ่งก็คือกำแพงชั้นนอก กำแพงเดิมคือกำแพงชั้นกลางจึงเลิกใช้และถูกรื้อทิ้งไป และมีการสร้างแนวกำแพงแก้วล้อมรอบพื้นที่บริเวณเจดีย์ประธานซึ่งก็คือแนวกำแพงชั้นใน แต่ในสมัยที่ 3 กำแพงชั้นในก็ถูกรื้อทิ้งไปเช่นเดียวกัน เหลือแต่เพียงกำแพงรอบนอกล้อมพื้นที่วัดไว้เท่านั้น

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลทั้งหมด ทำให้ได้ข้อสรุปยุคสมัยของวัดจักรวรรดิดังนี้

สมัยที่ 1

เป็นสมัยที่สร้างวัดจักรวรรดิครั้งแรก พื้นที่ของวัดยังมีขนาดเล็กอยู่โดยดูจากแนวกำแพงชั้นในและเนินดินที่พบในหลุมขุดค้น TP.1 เจดีย์ประธานมีขนาดเล็กกว่าองค์ที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากการขุดทดสอบเจดีย์ประธานพบพื้นปูอิฐของสมัยแรกอยู่ใต้ฐานเจดีย์ประธาน และพบฐานเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม ซึ่งน่าจะเป็นเจดีย์ประธานในสมัยแรก รูปแบบของเจดีย์ประธานนั้น ไม่มีหลักฐานแน่ชัด เนื่องจากไม่สามารถเจาะตรวจสอบให้ชัดเจนได้ เพราะอาจทำให้เจดีย์ประธานองค์ปัจจุบันชำรุดและพังทลายลงมาได้ แต่จากการสันนิษฐานรูปแบบของเจดีย์ประธานองค์เดิมน่าจะเป็นเจดีย์ทรงระฆังบนฐานแปดเหลี่ยมแบบอยุธยาตอนต้น เช่น เจดีย์ประธานวัดนางคำ และวัดสามปลื้มที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกัน ส่วนอาคารทางด้านทิศตะวันออก จากการขุดแต่งพบว่ามีการสร้างวิหารเดิม ซึ่งมีขนาดเล็กและถูกพระอุโบสถหลังปัจจุบันสร้างทับอยู่ ลักษณะอาคารเดิมมีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่ไม่ทราบรูปทรงที่แน่ชัด เพราะถูกรื้อทำลายเหลือเพียงแต่ชั้นฐาน ในสมัยนี้มีแนวกำแพงต่อจากแนวกันระหว่างวิหารกับเจดีย์ประธาน เพื่อแบ่งพื้นที่เป็น 2 ส่วน เป็นเสมือนกำแพงวัดและกำแพงแก้วในคราวเดียวกัน พื้นที่รอบเจดีย์ประธานมีการสร้างเจดีย์รายเป็นเจดีย์ทรงระฆังกลมบนฐาน 8 เหลี่ยมตามมุมและด้านของเจดีย์ประธาน ได้แก่ เจดีย์รายหมายเลข 5,6,7(ครั้งที่ 1),11,12,14,15(ครั้งที่ 1),16(ครั้งที่ 1),18,19(ครั้งที่ 1),20,30 และมีการปูพื้นอิฐ โดยรอบ และจากโบราณวัตถุที่พบ เช่น กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกษาแบบอยุธยาตอนต้น และภาชนะดินเผาแบบ PORCELAIN สมัยราชวงศ์หยวน ทำให้สรุปได้ว่าสมัยนี้อยู่ในช่วงอยุธยาตอนต้นราวพุทธศตวรรษที่ 21

สมัยที่ 2

ในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าท้ายสระได้มีการบูรณะวัดกุฎีดาวซึ่งอยู่ใกล้เคียงกัน โดยกรมพระราชวังบวรสถานมงคล (ภายหลังคือสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ) โดยทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ และกินเวลายาวนานหลายเดือน ในระหว่างนั้นน่าจะมีการบูรณะวัดจักรวรรดิไปด้วย เนื่องจากเป็นวัดที่อยู่ติดกัน โดยมีหลักฐานทางด้านสถาปัตยกรรมที่บอกถึงการบูรณะในสมัยนั้นคือมีการขยายพื้นที่ไปในแนวทิศเหนือ-ใต้ โดยใช้เศษอิฐหักกากปูนถมเนินดินพื้นที่เดิม ซึ่งเศษวัสดุดังกล่าวอาจจะนำมาจากชิ้นส่วนของกำแพงวัดและซากอาคารโบราณสถานเดิมที่ถูกรื้อทิ้งเพื่อทำการสร้างใหม่ ให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิม ดังจะเห็นได้จากหลักฐานชั้นดินในหลุมขุดค้น TP.1 ว่ามีการสร้างกำแพงวัดชั้นใหม่บนพื้นที่ที่ถูกถมเพิ่มเติมออกมา เจดีย์ประธานก็ถูกสร้างให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิม มีรูปแบบเป็นเจดีย์ทรงระฆังบนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส องค์ระฆังมีขนาดใหญ่ บัลลังก์รูปแปดเหลี่ยม ปล้องไฉนมีลักษณะคล้ายปล้องไฉนเจดีย์ประธานวัดกุฎีดาวที่หักตกพังลงมา

มีการสร้างเจดีย์รายเพิ่มเติมและทดแทนของเดิมที่ถูกรื้อทิ้ง โดยเจดีย์รายในสมัยนี้ส่วนใหญ่จะเป็นฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ส่วนเจดีย์ฐานแปดเหลี่ยมก็ยังคงเหลืออยู่บ้าง ได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 7(ครั้งที่ 2),8,11(ครั้งที่ 2),13,15(ครั้งที่ 2),16(ครั้งที่ 2),19(ครั้งที่ 2) แต่ก็มีการพอกทับบูรณะแก้ไขรูปร่างรูปทรงไปบ้าง พื้นที่รอบเจดีย์ประธานมีการสร้างกำแพงแก้วเดี่ยวๆ ล้อมรอบ พื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน มีการสร้างพระอุโบสถบนบริเวณที่เคยเป็นวิหารเดิม โดยมีขนาดใหญ่ขึ้นมีใบเสมาล้อมรอบ ลักษณะของอุโบสถเป็นอาคารทรงตึกมีเสาภายในและเสาอิงผนังคล้ายอุโบสถวัดกุฎีดาว แต่ไม่มีมุขด้านหน้า-หลัง มีวิหารขนาดเล็ก (โบราณสถานหมายเลข 3) ทางด้านทิศเหนือของอุโบสถ

สมัยที่ 3

ในสมัยนี้อาคารต่างๆ ของวัดยังคงอยู่ดั้งเดิมเหมือนในสมัยที่ 2 แต่มีการสร้างเจดีย์รายเพิ่มเติมขึ้น และเมื่อมีความต้องการพื้นที่โดยรอบเจดีย์ประธานมากขึ้น กำแพงแก้วรอบเจดีย์ประธานจึงถูกรื้อทิ้งไป และมีการสร้างอาคารขนาดใหญ่ มีผังเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสทับแนวโบราณสถานหมายเลข 4 กำแพงแก้วเดิมที่ถูกรื้อรวมทั้งสร้างเจดีย์รายขนาดเล็ก ได้แก่เจดีย์รายหมายเลข 9,10,17,21,22,23,24,25 ไม่มีกำแพงแก้ว เจดีย์ประธานและอุโบสถยังคงเป็นองค์เดิม แต่มีการปรับปรุงเล็กน้อย และปรับพื้นที่ด้านหลังพระอุโบสถให้สูงขึ้น ประมาณช่วงเวลาของสมัยนี้ไว้ราวปลายพุทธศตวรรษที่ 22 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 23 หลังจากรัชสมัยของพระเจ้าท้ายสระ

บรรณานุกรม

- จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์ . การศึกษาวิวัฒนาการทางสถาปัตยกรรมของสถาปัตยกรรมของสถาปัตยกรรมของสถาปัตยกรรม 2 แบบ ในเขต
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์
สถาปัตยกรรม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร . 2535 .
- จักรพรรดิพงศ์ , พระ . พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา เล่ม 2 . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ ฯ : องค์
การค้าคุรุสภา , 2533 .
- ธรรมปริชา, พระยา ไตรภูมิโลกวิจิตร . เล่ม 2 . กรุงเทพฯ ฯ : กรมศิลปากร , 2520 .
- ธิดา สารยา . “สร้างบ้านแปงเมือง ระบบเมืองคู่อุทยานเมืองลพบุรี . “ เมืองโบราณปีที่ 9 , ฉบับ
ที่ 2 (เมษายนกรกฎาคม 2526) : 13-25 .
- ประทีป เฟื่องตะโก . กระเบื้องเชิงชายสมัยอยุธยา . วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ประวัติศาสตร์ศิลปะ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2540 .
- ประยูร อรุณา (น. ณ ปากน้ำ) . “ ศิลปะอยุธยา “ เมืองโบราณ ปีที่ 11 , ฉบับที่ 12 (เมษายน-
มิถุนายน 2528) : 52-56 .
- พนรัตน์ , สมเด็จพระ . พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา . กรุงเทพฯ ฯ : คลังวิทยา , 2514 .
- ศรีศักร วัลลิโภดม . “ กรุงศรีอยุธยาในประวัติศาสตร์ . “ สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ . ฉบับพิเศษ 3
(มิถุนายน 2509) : 65-67 .
- _____ . กรุงศรีอยุธยาของเรา . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มติชน , พฤษภาคม 2542 .
- _____ . ศิลปากร , กรม . โบราณคดีศึกษา . กรุงเทพฯ ฯ : กรมศิลปากร , 2531 .
- _____ . แหล่งแม่น้ำน้อย 2 . กรุงเทพฯ ฯ กองโบราณคดี กรมศิลปากร : 2533 .
- _____ . จิตรกรรมไทยประเพณี . ชุดที่ 001 เล่มที่ 4 ลวดลายสมัยอยุธยา . กรุงเทพฯ ฯ กอง
โบราณคดี กรมศิลปากร , 2536 .
- _____ . โครงการปรับปรุงแผนแม่บท . โครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา .
กรุงเทพฯ ฯ : เอ็น เอส บี ปริ้นติ้งกรุ๊ป , ตุลาคม 2537 .
- _____ . นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์สามพัน , ธันวาคม
2539 .
- _____ . กระหนกในดินแดนไทย . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน . 2539 .

สันติ เล็กสุขุม . เจดีย์ย่อมุม เจดีย์เพิ่มมุมในสมัยอยุธยา . กรุงเทพฯ ฯ : อัมรินทร์การพิมพ์ , 2529 .

_____ . ศิลปะอยุธยา งานช่างหลวงแห่งแผ่นดิน . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ ,
2542 .

_____ . วัดเจดีย์เจ็ดแถว . กรุงเทพฯ ฯ : เมืองโบราณ , 2534 .

อนุวิทย์ เจริญศุภกุล . วัดมหาธาตุ ลพบุรี . เมืองโบราณปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (มกราคม – มีนาคม) ,
2530 .

อัมพร สายสุวรรณ (แปล) . ไทยในจดหมายเหตุเกมเป่เฟอร์.ธนบุรี: โรงพิมพ์เจริญสิน,2508
(อนุสรณ์งานฉาปณกิจศพ นางบุญเรือน มิมะพันธุ์ 29 มิถุนายน 2508) .

รูปภาพประกอบ

รูปที่ 1 สภาพก่อนการขุดแต่งเจดีย์ประธานและพื้นที่ใกล้เคียง (ฟิล์ม 1/1)

รูปที่ 2 สภาพก่อนการขุดแต่งเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 1/4)

รูปที่ 3 สภาพก่อนการขุดแต่งเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 1/9)

รูปที่ 4 สภาพก่อนการขุดแต่งเจดีย์ราย
ด้านทิศใต้ของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 1/10)

รูปที่ 5 ชั้นส่วนเจดีย์ทรงปราสาทด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 1/11)

รูปที่ 6 เจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือก่อนการขุดแต่ง (ฟิล์ม 1/12)

รูปที่ 7 สภาพก่อนขุดแต่งเจดีย์รายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 1/5)

รูปที่ 8 สภาพก่อนการขุดแต่งซากอาคารด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 1/13)

รูปที่ 9 สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 3/6)

รูปที่ 10 สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 3/7)

รูปที่ 11 สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 3/8)

รูปที่ 12 สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 1/8)

รูปที่ 13 ขณะทำการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกเจียงเหนือ (ฟิล์ม 4/24)

รูปที่ 14 สภาพก่อนการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 6/14)

รูปที่ 15 สภาพหลังการขุดแต่งอุโบสถและเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 5/36)

รูปที่ 16 ขณะทำการขุดแต่งเจดีย์ประธานด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 2/1)

รูปที่ 17 เจดีย์ประธานหลังการขุดแต่งด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 2/20)

รูปที่ 18 ขณะทำการขุดทดสอบหาुकสมัยของอุโบสถ (ฟิล์ม 9/26)

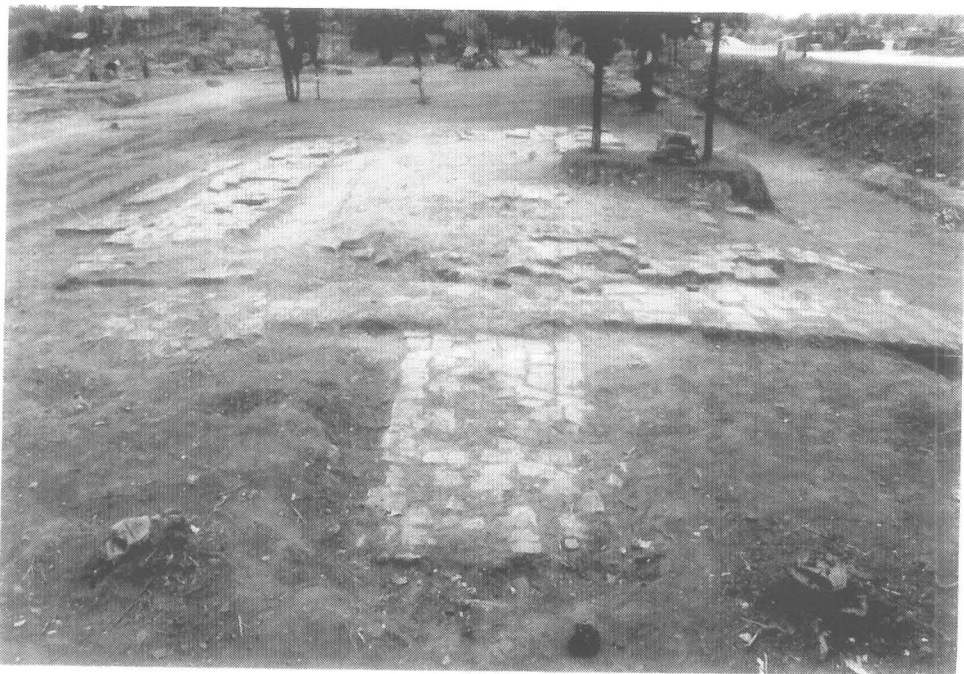
รูปที่ 19 ขณะทำการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกแกสอะอุโบสถ (ฟิล์ม 4/23)

รูปที่ 20 แนวอิฐฐานโบสถ์และชิ้นส่วนฐานโบสถ์ภายหลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 4/19)

รูปที่ 21 ขณะทำการขุดทดสอบยุคสมัยอุโบสถ (ฟิล์ม 9/28)

รูปที่ 22 สภาพหลังการขุดแต่งวิหารด้านทิศเหนือของอุโบสถ (ฟิล์ม 6/15)

รูปที่ 23 สภาพหลังการขุดแต่งพื้นที่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 4/25)

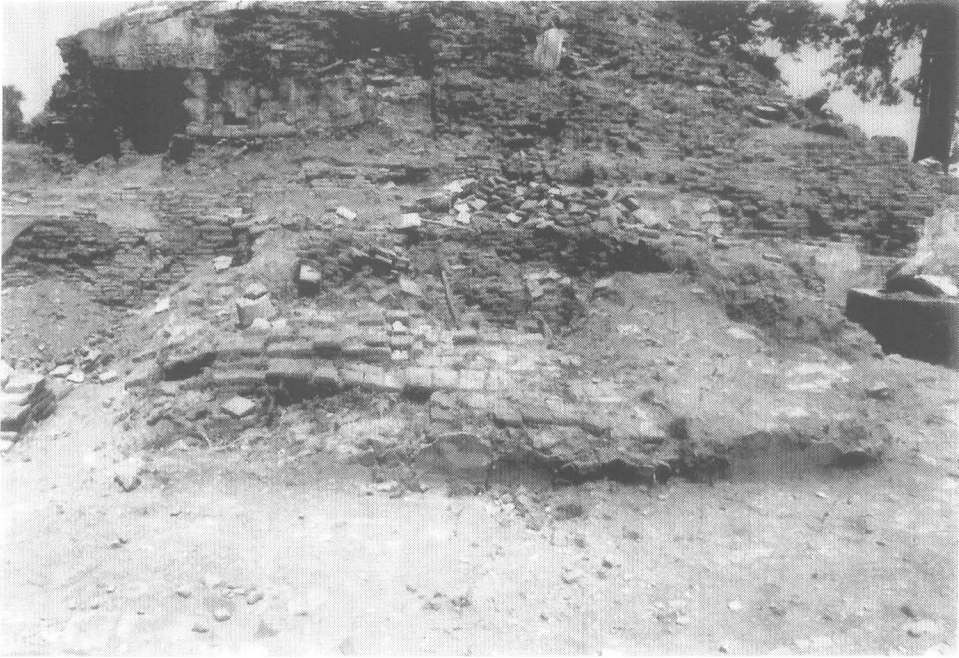
รูปที่ 24 เจดีย์หมายเลข 5 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/11)

รูปที่ 25 เจดีย์หมายเลข 6 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/12)

รูปที่ 26 เจดีย์หมายเลข 7 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/13)

รูปที่ 27 เจดีย์หมายเลข 8 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/14 ป)

รูปที่ 28 เจดีย์หมายเลข 9 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/15)

รูปที่ 29 เจดีย์หมายเลข 10 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/16)

รูปที่ 30 เจดีย์หมายเลข 11 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/17)

รูปที่ 31 เจดีย์หมายเลข 12 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/18)

รูปที่ 32 เจดีย์หมายเลข 13 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/19)

รูปที่ 33 เจดีย์หมายเลข 14 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/22)

รูปที่ 34 เจดีย์หมายเลข 15 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/23)

รูปที่ 35 เจดีย์รายหมายเลข 16 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/24)

รูปที่ 36 เจดีย์รายหมายเลข 17 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/25)

รูปที่ 37 เจดีย์หมายเลข 18 หลังการขุดแต่ง (फिल्म 2/26)

รูปที่ 38 เจดีย์หมายเลข 19 หลังการขุดแต่ง (फिल्म 2/28)

รูปที่ 39 เจดีย์รายนหมายเลข 20 หลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 2/29)

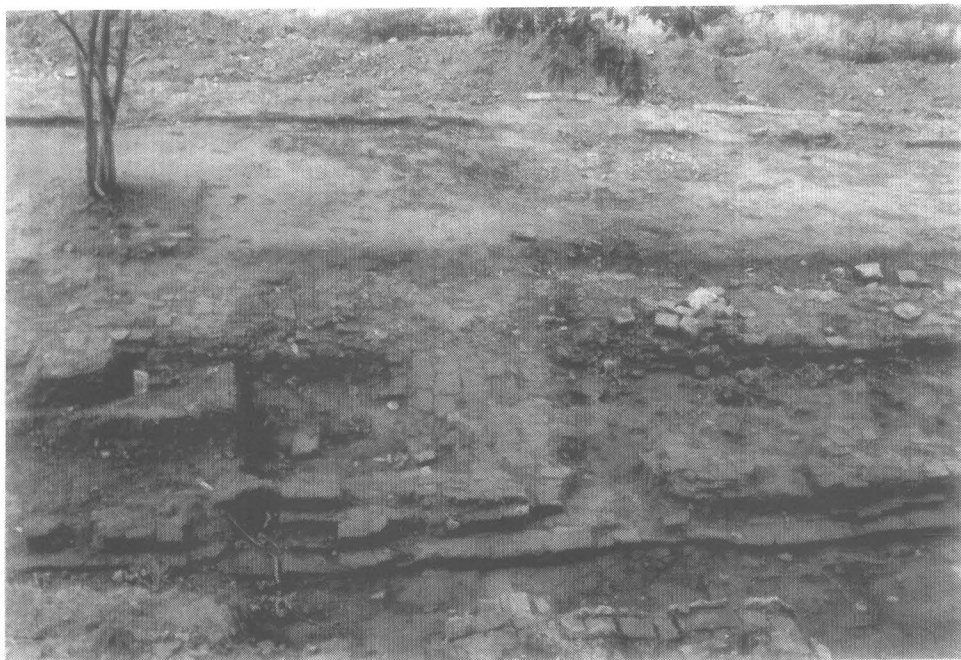
รูปที่ 40 สภาพหลังการขุดแต่งเจดีย์บริวารมูมกำแพงทิศตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 4/3)

รูปที่ 41 สภาพหลังการขุดแต่งเจดีย์รายมุมกำแพงทิศตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 4/26)

รูปที่ 42 เจดีย์รายมุมกำแพงทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 5/7)

รูปที่ 43 แนวกำแพงชั้นนอก, กลางและชั้นในด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 10/26)

รูปที่ 44 ข่อมุมหัวเม็ดกำแพงชั้นกลางทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 10/6)

รูปที่ 45 แนวอิฐหุ้มประตูกำแพงชั้นกลางด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 10/30)

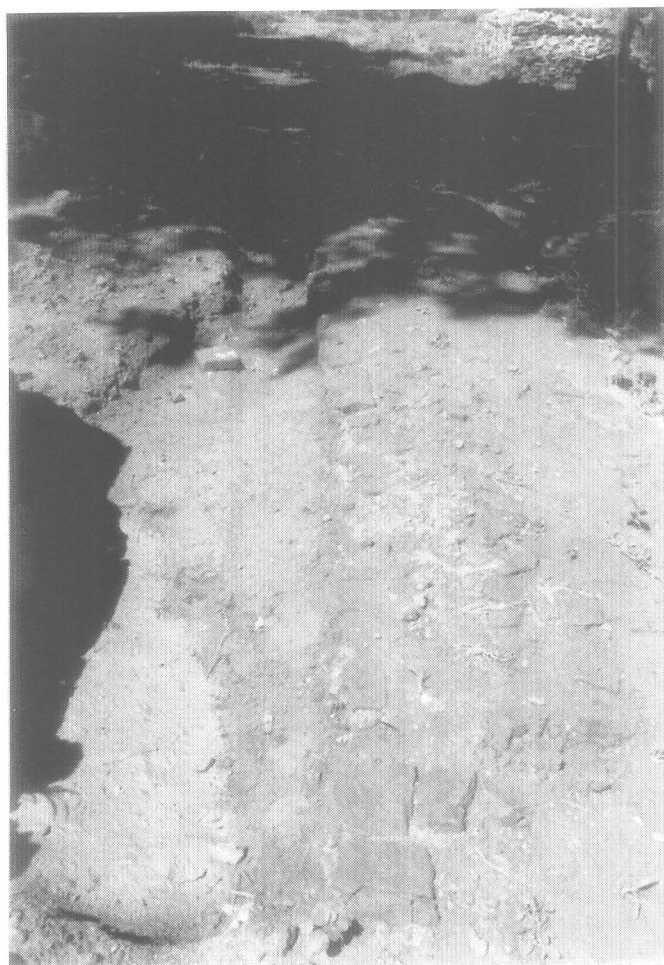
รูปที่ 46 สภาพหลังขุดแต่งแนวกำแพง
ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 3/3)

รูปที่ 47 สภาพหลังขุดแต่งแนวกำแพงด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 4/15)

รูปที่ 48 แนวกำแพงชั้นกลางและกำแพงชั้นในด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 10/32)

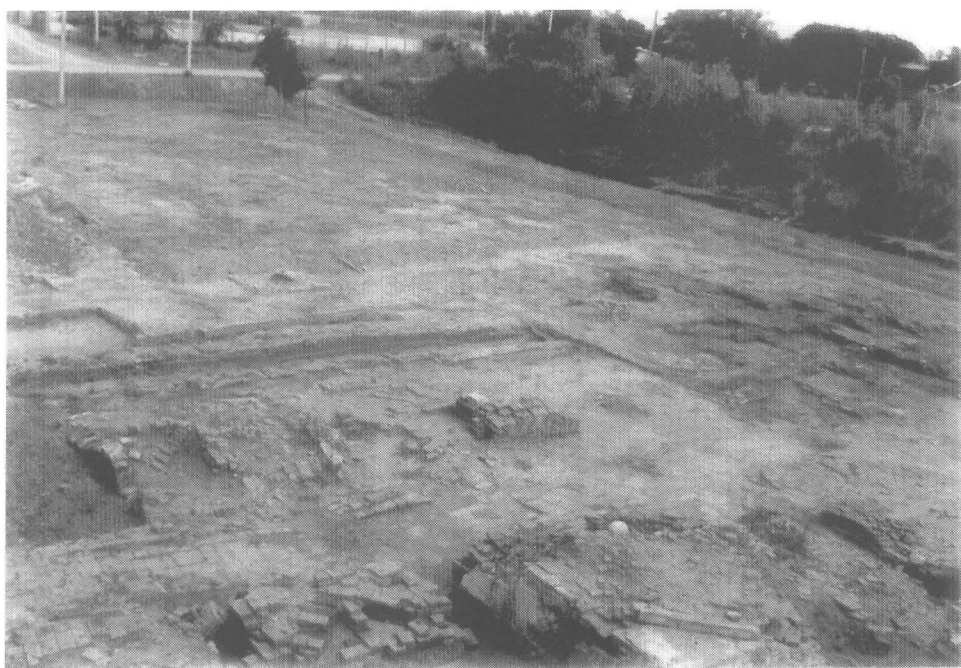
รูปที่ 49 แนวอิฐกำแพงชั้นใน
ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 10/8)

รูปที่ 50 พื้นที่ภายหลังการขุดแต่งด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 10/22)

รูปที่ 51 พื้นที่ภายหลังการขุดแต่งด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 10/23)

รูปที่ 52 พื้นที่ภายหลังการขุดแต่งด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 10/24)

รูปที่ 53 กระเบื้องมุงหลังคาแบบเกล็ดเต่า (फिल्म 11/12)

รูปที่ 54 กระเบื้องกาบกล้วยตัวเมีย (फिल्म 11/13)

รูปที่ 55 กระเบื้องกาบกล้วยตัวผู้ (ฟิล์ม 11/14)

รูปที่ 56 กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พฤกษา (ฟิล์ม 11/15)

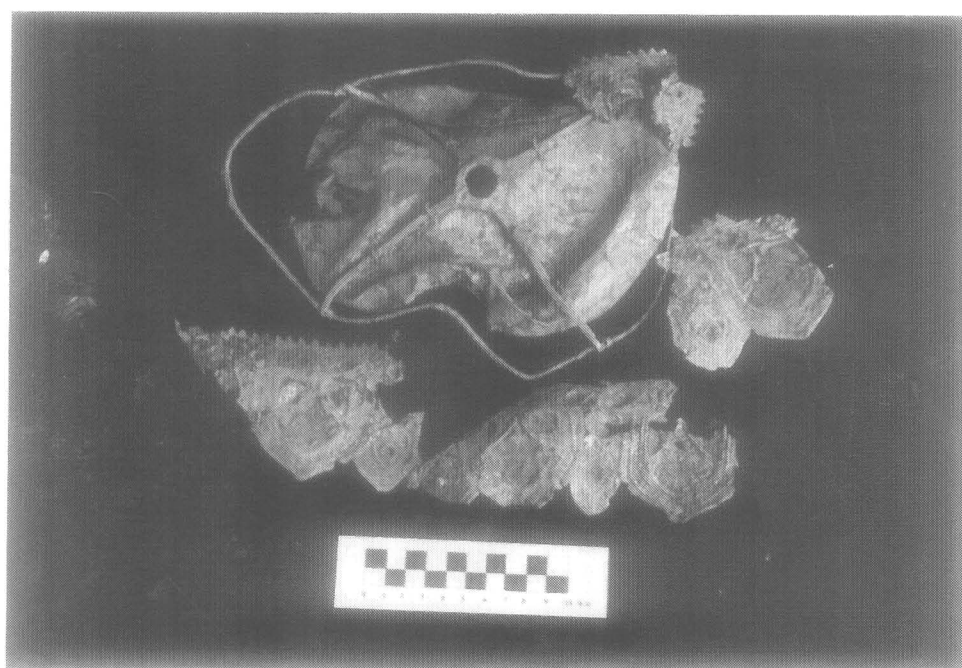
รูปที่ 57 กระเบื้องเชิงชายลายเทพพนม (फिल्म 11/16)

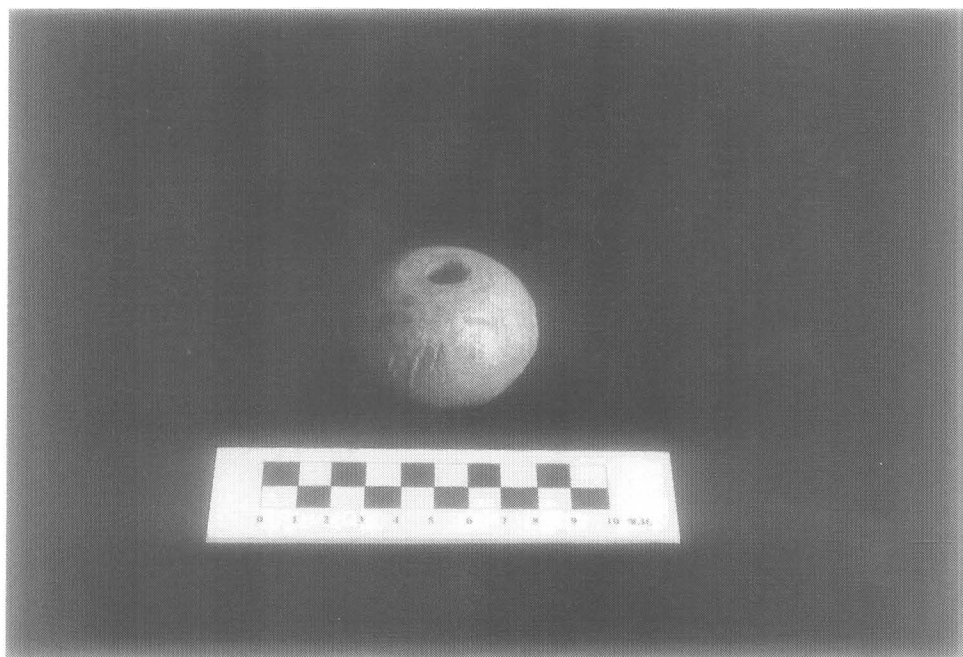
รูปที่ 58 ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมดินเผา (फिल्म 11/18)

รูปที่ 59 ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมดินเผา (ฟิล์ม 11/17)

รูปที่ 60 ชิ้นส่วนของฉัตรทำจากโลหะ (ฟิล์ม 11/21)

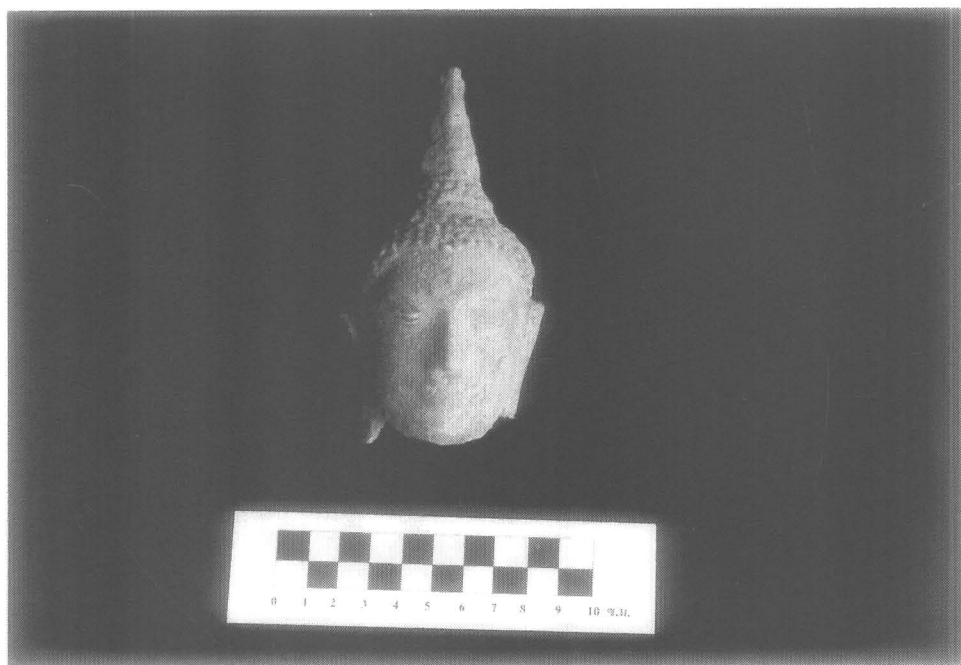

รูปที่ 61 ส่วนประกอบของสลูปล้ำลอง (ฟิล์ม 11/22)

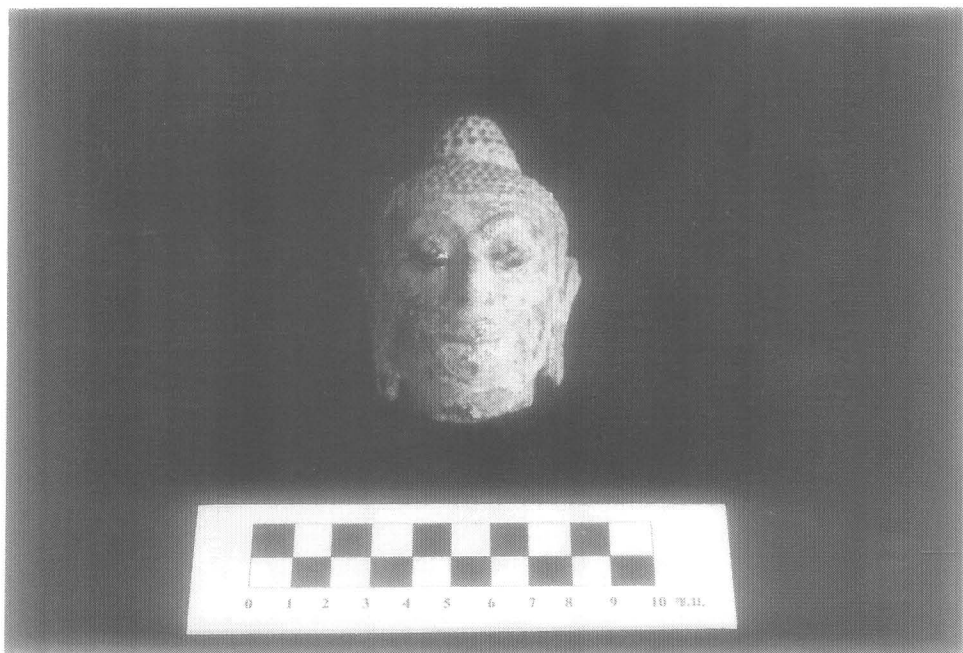

รูปที่ 62 ชิ้นส่วนประกอบของพระบุเงิน (ฟิล์ม 11/23)

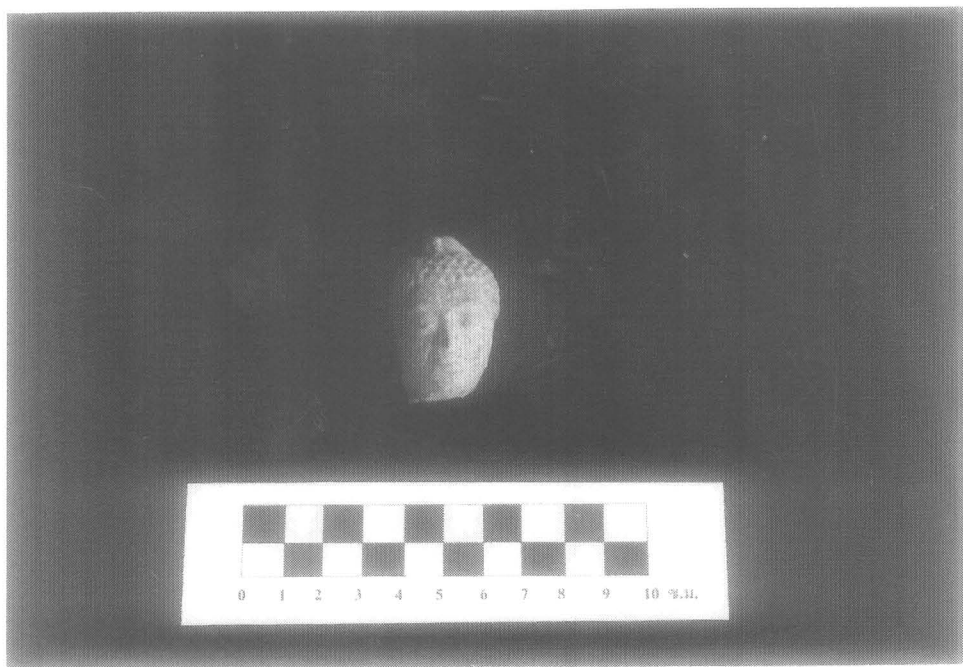
รูปที่ 63 ชิ้นส่วนประกอบของพระบุเงิน (ฟิล์ม 11/24)

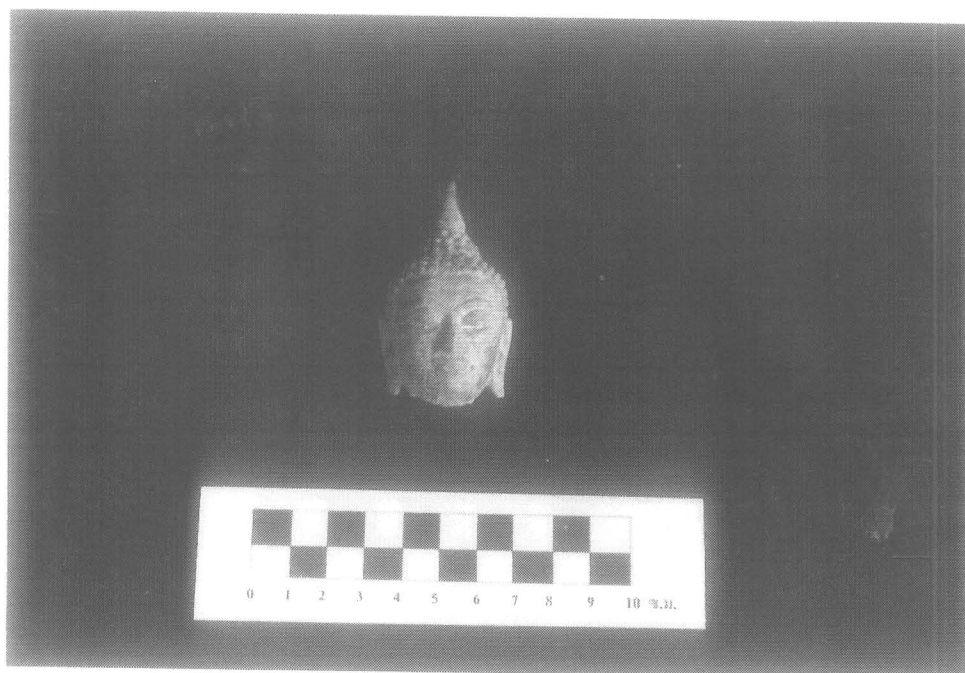
รูปที่ 64 เศียรของพระตำริด (ฟิล์ม 11/25)

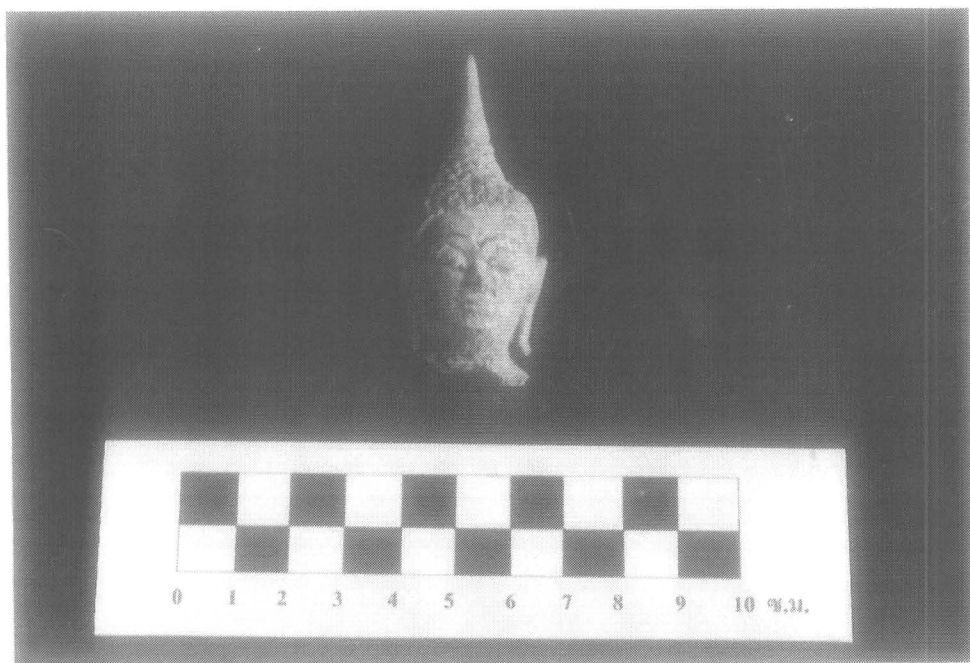
รูปที่ 65 เศียรพระสำริด (ฟิล์ม 11/26)

รูปที่ 66 เศียรพระสำริด (ฟิล์ม 11/27)

รูปที่ 67 เศียรพระสำริด (ฟิล์ม 11/29)

รูปที่ 68 เศียรพระสำริด (ฟิล์ม 11/34)

รูปที่ 69 พระพุทธรูปประทับยืนสำริด (ฟิล์ม 11/30)

รูปที่ 70 ชิ้นส่วนพระสำริดปางสมาธิ (ฟิล์ม 11/31)

รูปที่ 71 ชิ้นส่วนพระสารีริกปางสมาธิ (ฟิล์ม 11/32)

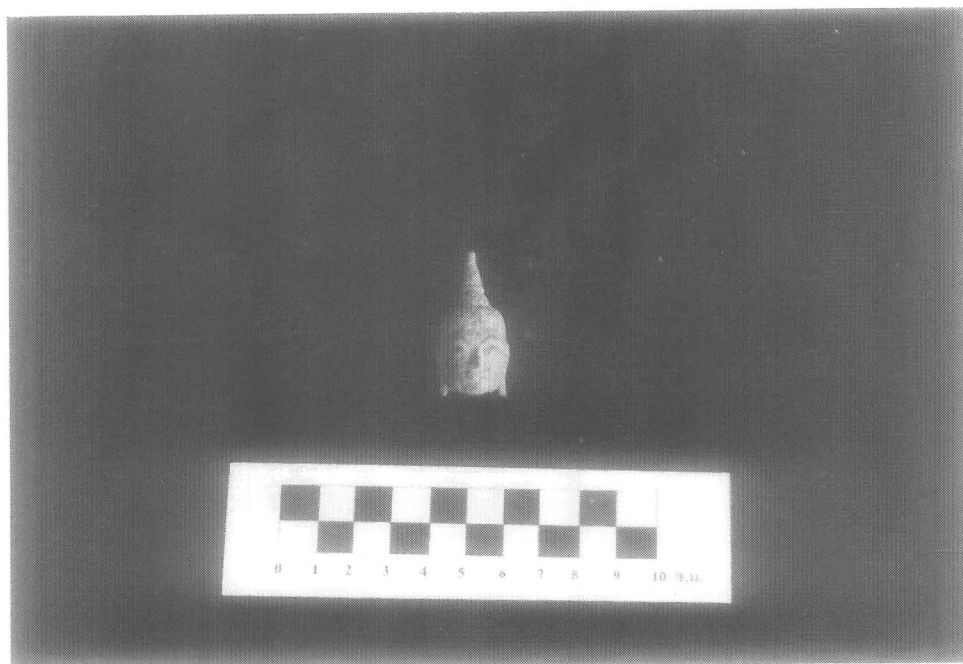
รูปที่ 72 ชิ้นส่วนฐานพระสารีริก (ฟิล์ม 11/33)

รูปที่ 73 เศียรพระชยวัฒน์แบบที่ 1 (फिल्म 11/35)

รูปที่ 74 เศียรพระชยวัฒน์แบบที่ 2 (फिल्म 11/36)

รูปที่ 75 เศียรพระชัยวัฒน์แบบที่ 3 (ฟิล์ม 11/28)

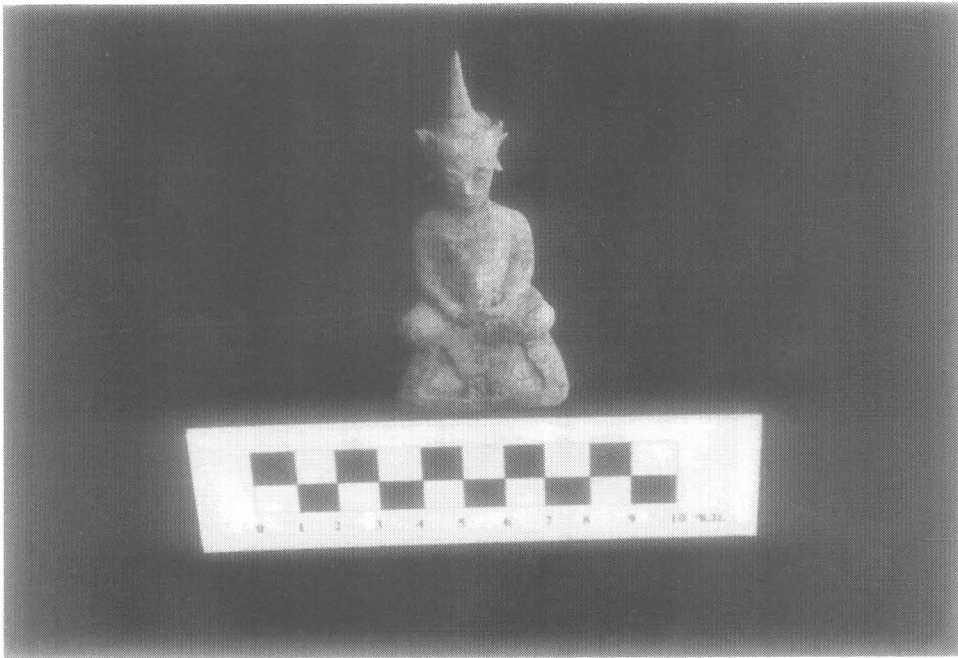
รูปที่ 76 ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์แบบที่ 1 (ฟิล์ม 12/1)

รูปที่ 77 ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์แบบที่ 2 (ฟิล์ม 12/2)

รูปที่ 78 ชิ้นส่วนลำตัวพระชัยวัฒน์แบบที่ 3 (ฟิล์ม 12/3)

รูปที่ 79 ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 1 (ฟิล์ม 12/4)

รูปที่ 80 ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 2 (ฟิล์ม 12/5)

รูปที่ 81 ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 3 (ฟิล์ม 12/6)

รูปที่ 82 ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 4 (ฟิล์ม 12/7)

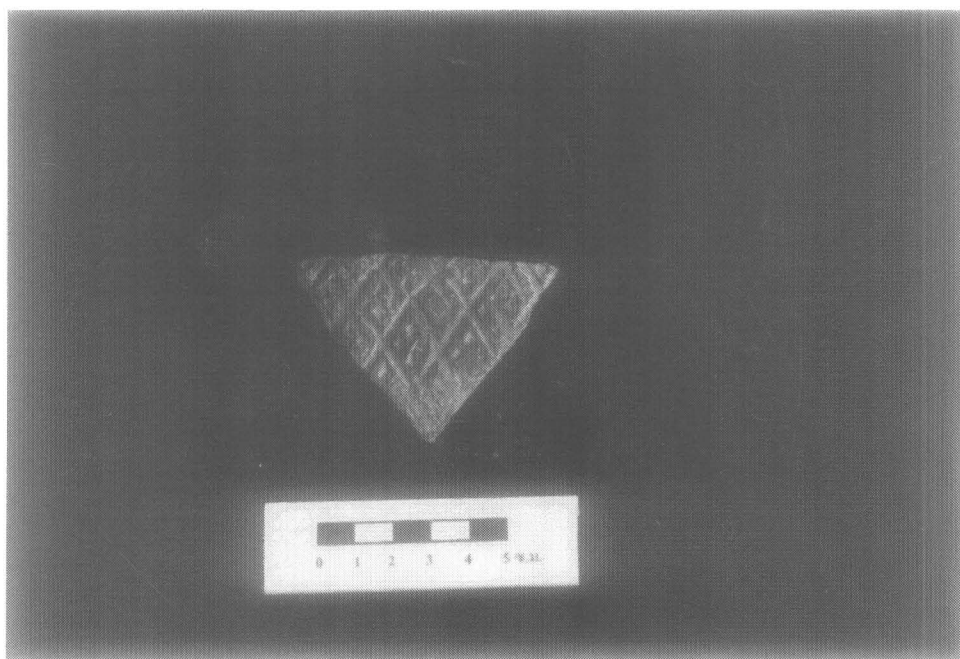
รูปที่ 83 ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์แบบที่ 5 (ฟิล์ม 12/9)

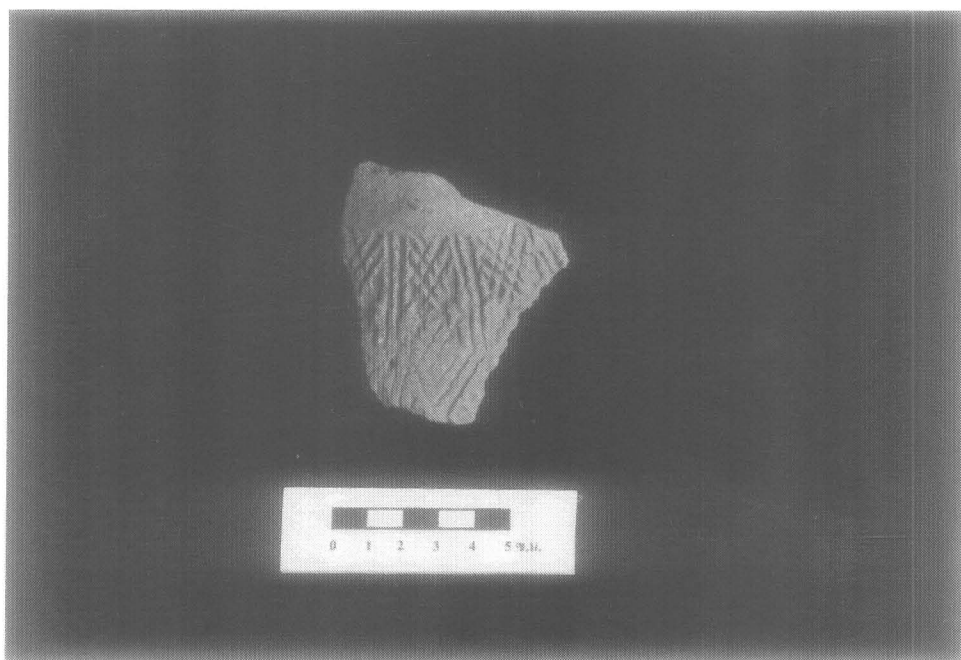
รูปที่ 84 ชิ้นส่วนของพระปูนปั้น (ส่วนพระบาท) (ฟิล์ม 12/11)

รูปที่ 85 หม้อทะนหรือหม้อก้นกลม (ฟิล์ม 12/20)

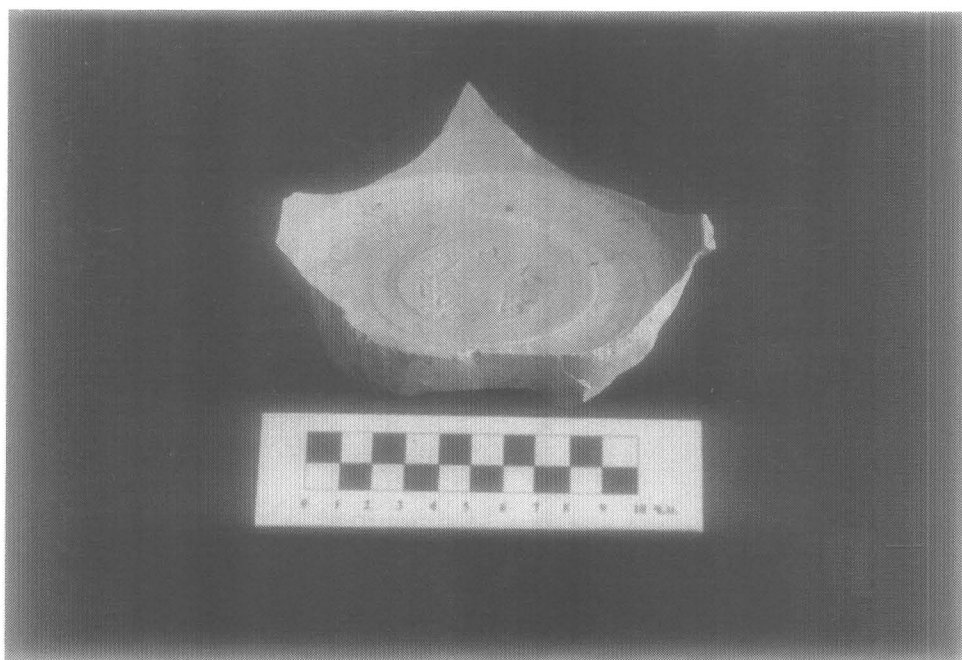
รูปที่ 86 ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (ฟิล์ม 12/12)

รูปที่ 87 ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (फिल्म 12/13)

รูปที่ 88 ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเคลือบ (फिल्म 12/14)

รูปที่ 89 เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หยวน (ฟิล์ม 12/15)

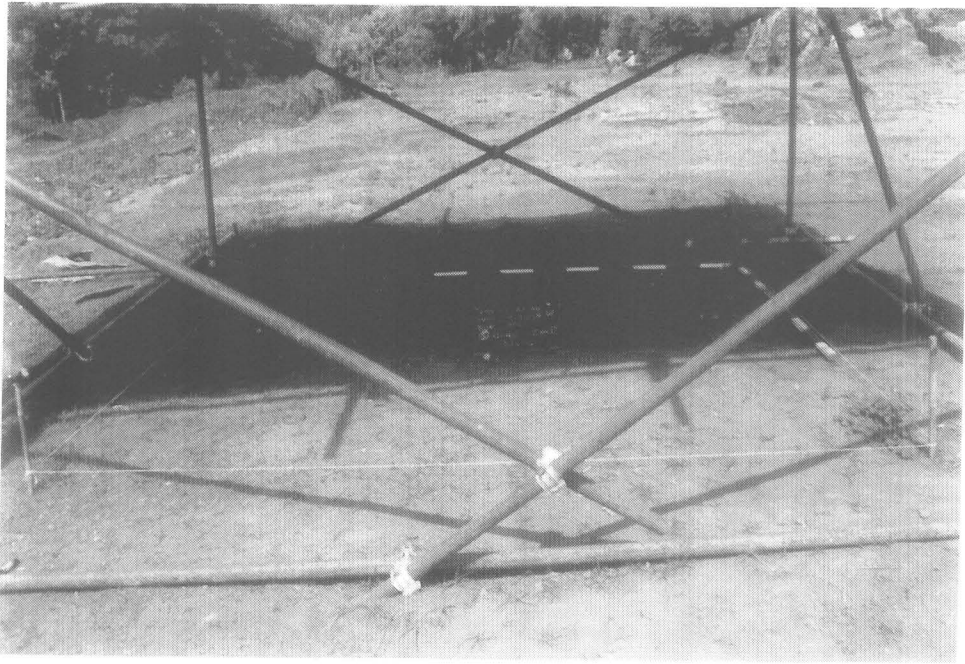
รูปที่ 90 เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง (ฟิล์ม 12/16)

รูปที่ 91 เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง (फिल्म 12/21)

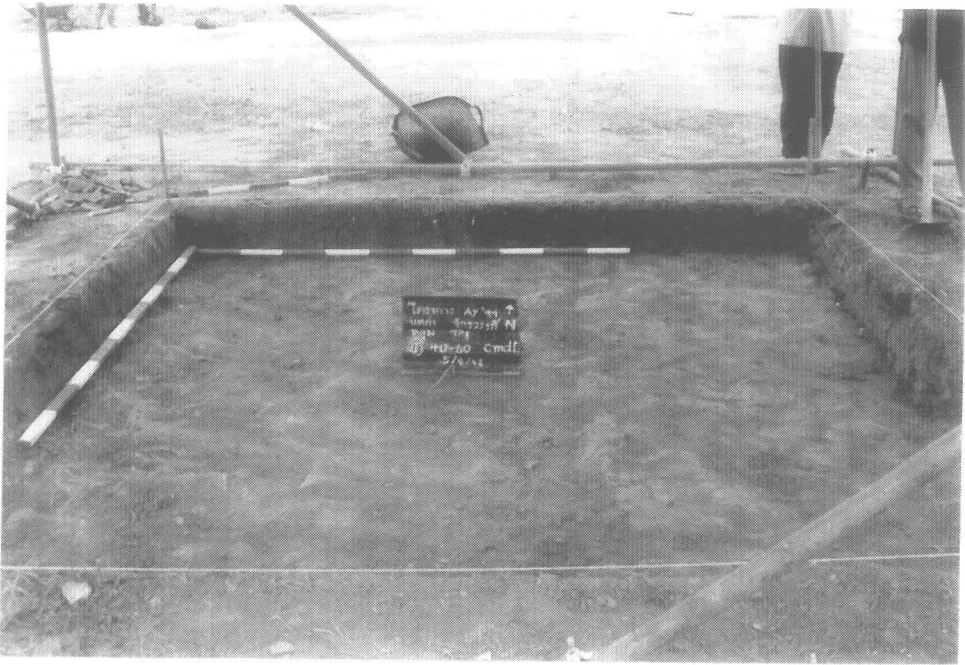
รูปที่ 92 เครื่องถ้วยตุ๊กตาเจ้าพราหมณ์ (फिल्म 12/18)

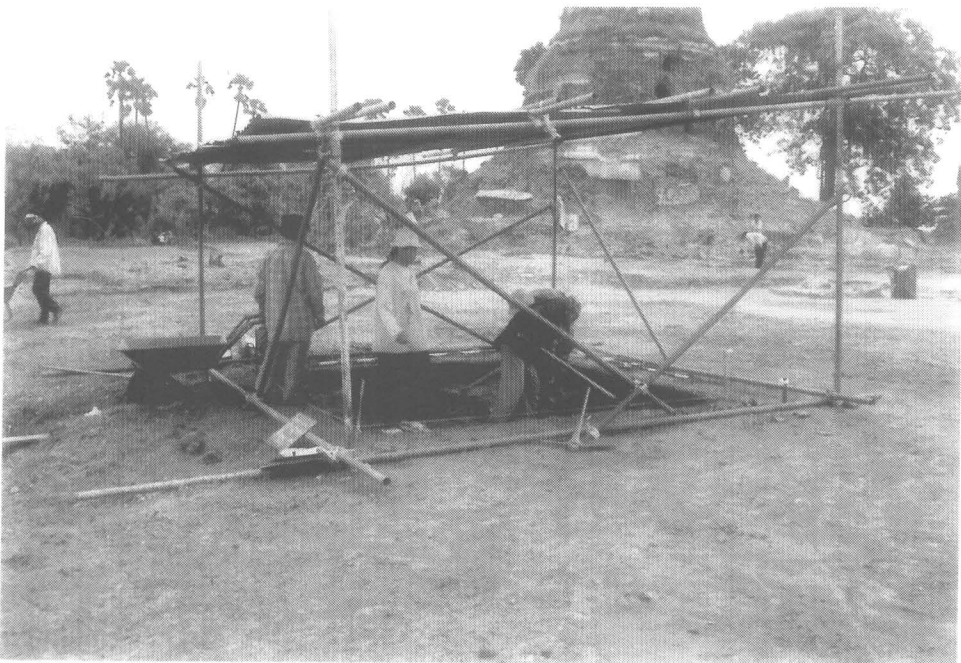
รูปที่ 93 หลุมขุดค้น TP.1 ก่อนการขุดค้น (ฟิล์ม 5/1)

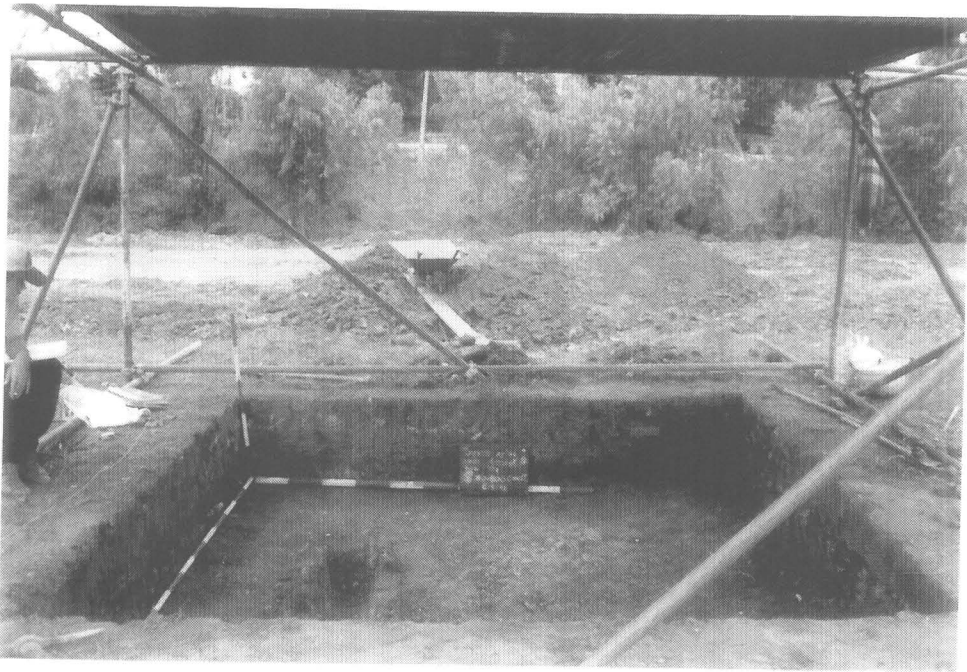
รูปที่ 94 หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (ฟิล์ม 5/9)

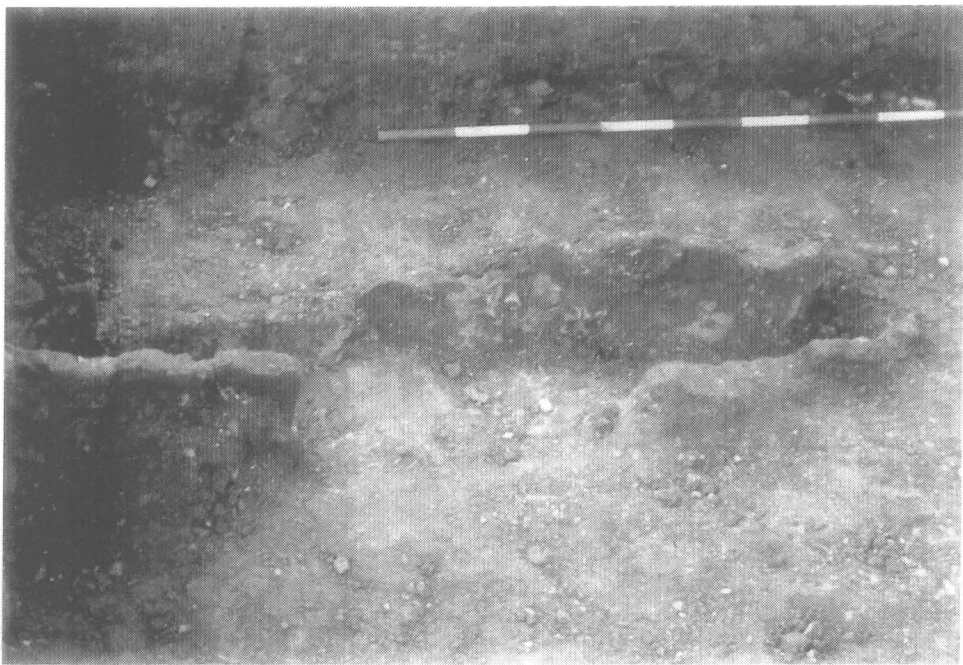
รูปที่ 95 หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (ฟิล์ม 5/11)

รูปที่ 96 หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (ฟิล์ม 5/12)

รูปที่ 97 หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (ฟิล์ม 5/17)

รูปที่ 98 ร่องระบายน้ำในหลุม TP.1 (ฟิล์ม 5/18)

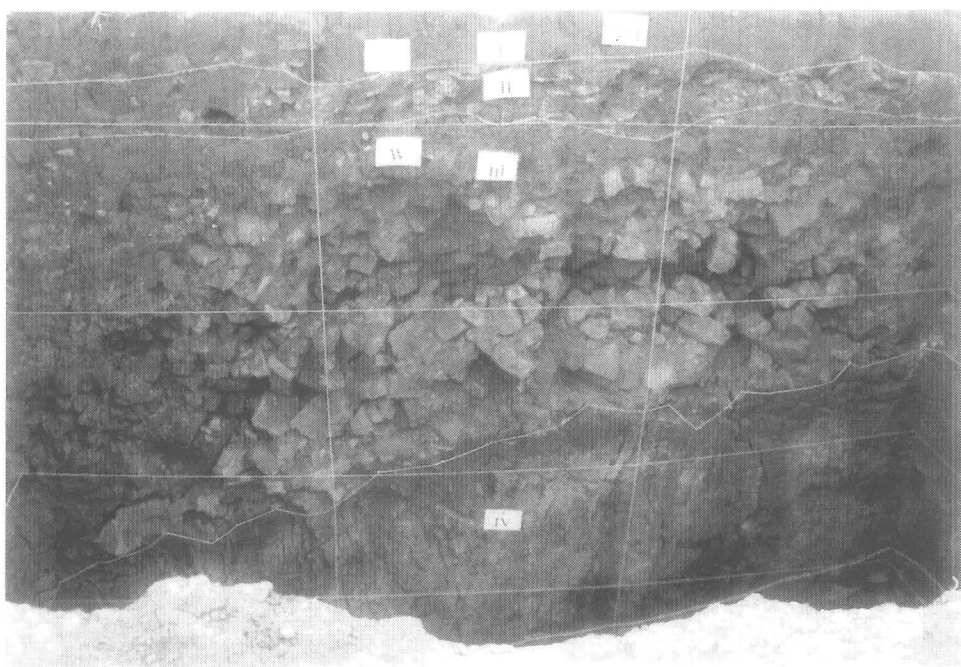
รูปที่ 99 หลุมขุดค้น TP.1 ขณะทำการขุดค้น (ฟิล์ม 5/34)

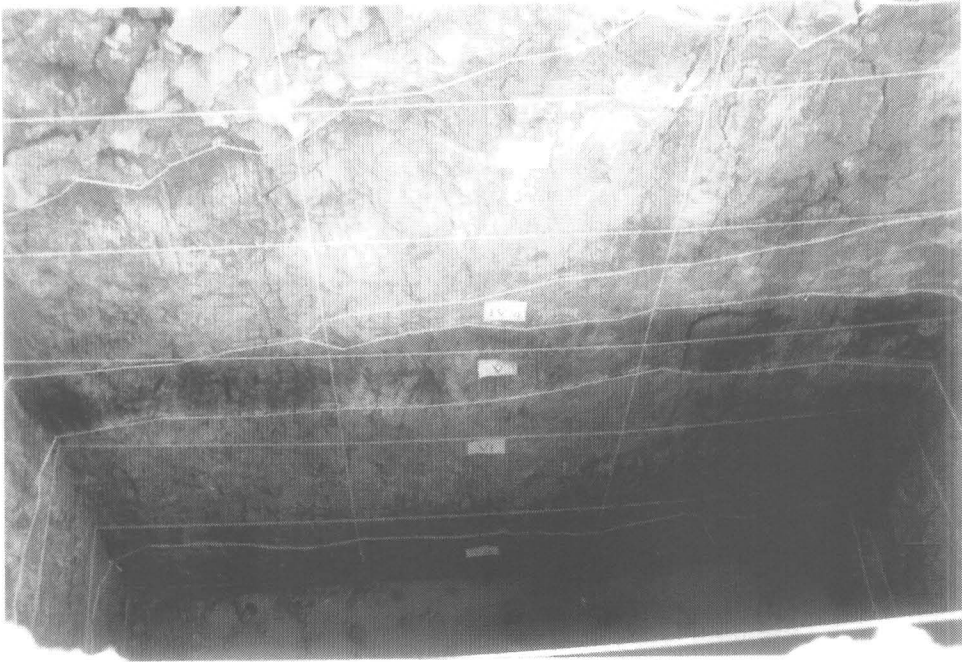
รูปที่ 100 พังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 7/5)

รูปที่ 101 ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 7/6)

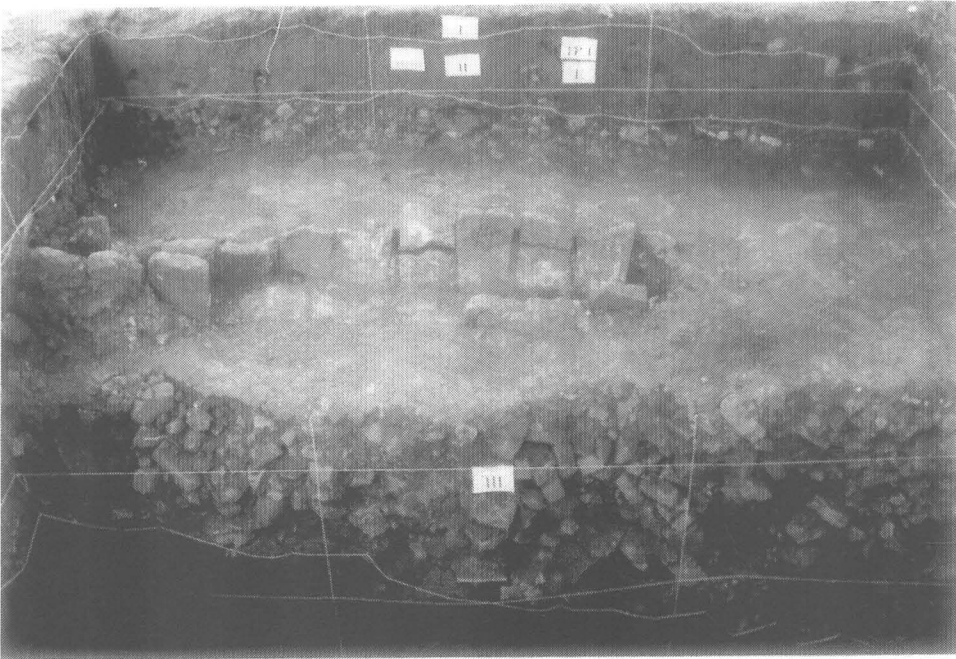
รูปที่ 102 ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 7/9)

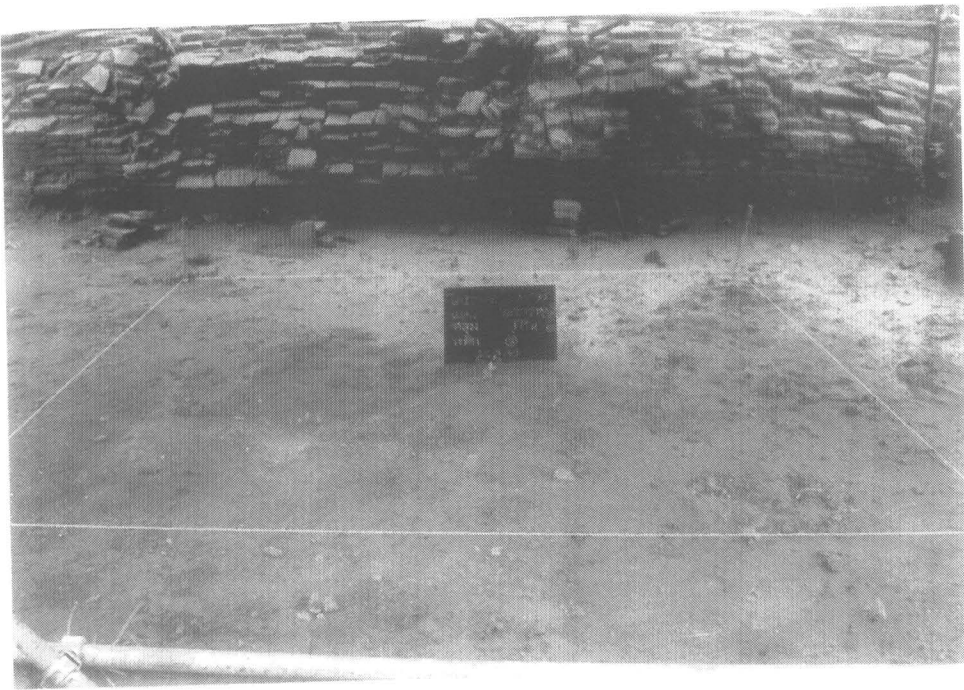
รูปที่ 103 ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 7/10)

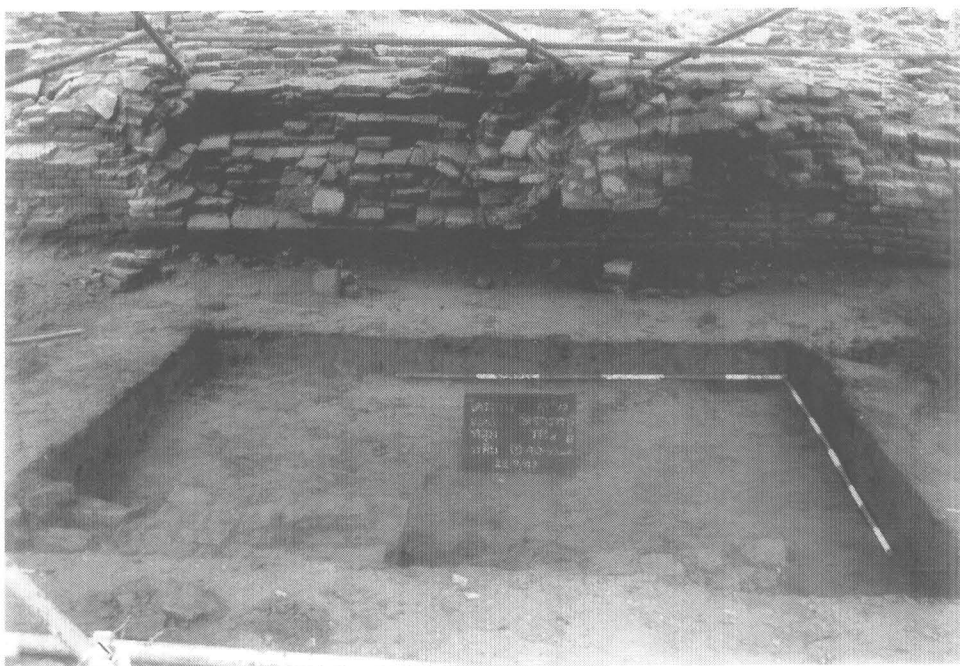
รูปที่ 104 ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 7/14)

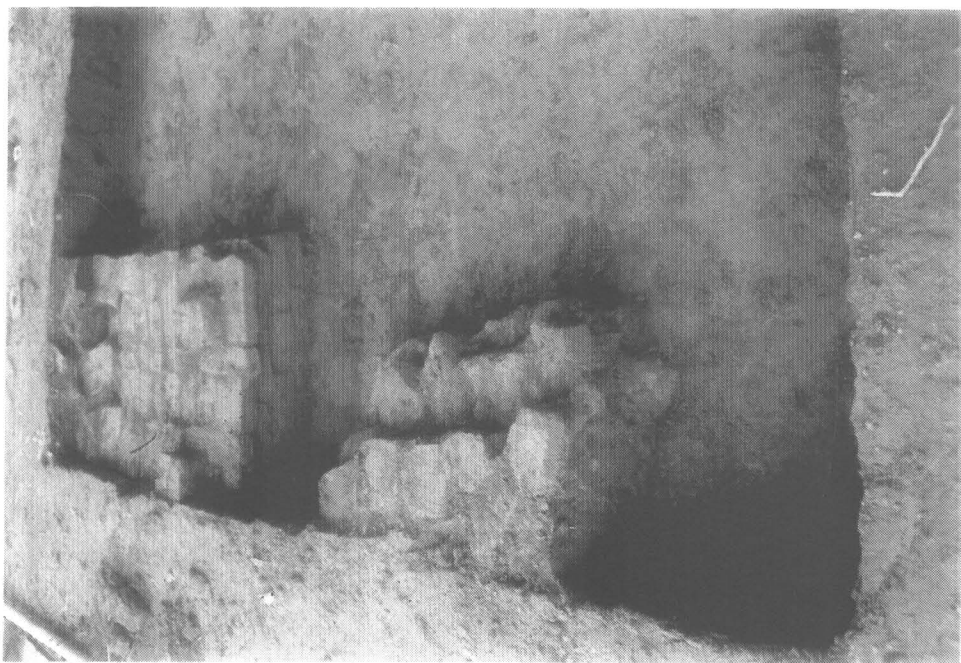
รูปที่ 105 ผังชั้นดินหลุม TP.1 ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 7/18)

รูปที่ 106 หลุมขุดค้น TP.2 ก่อนการขุดค้น (ฟิล์ม 8/3)

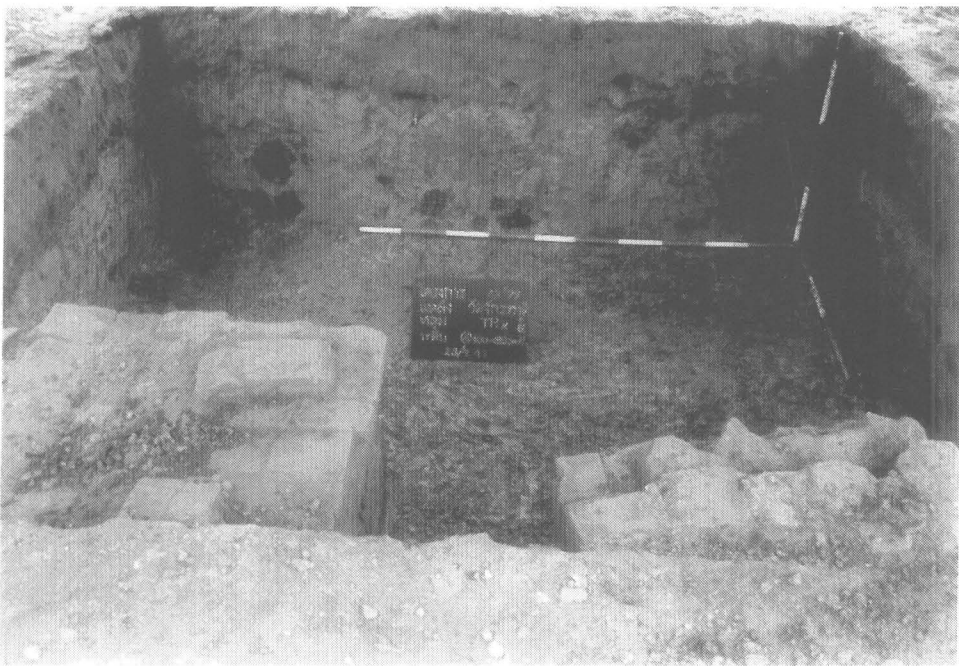
รูปที่ 107 หลุมขุดค้น TP.2 ขณะทำการขุดค้น (ฟิล์ม 8/30)

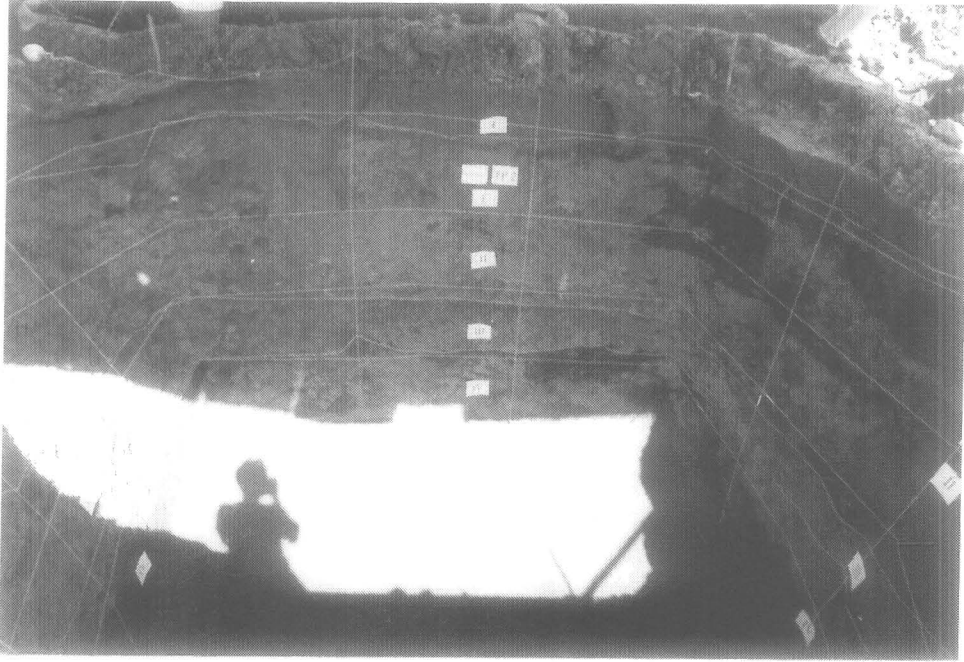
รูปที่ 108 แนวอิฐฐานเจดีย์ขนาดเล็กและอิฐปูพื้นสมัยที่ 1 ภายในหลุม TP.2

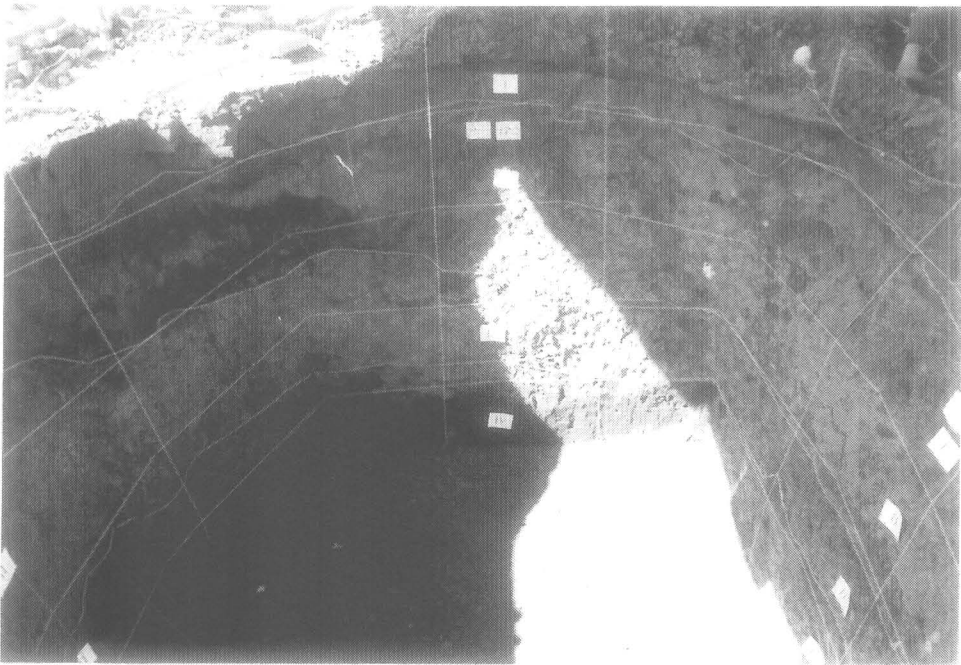
รูปที่ 109 หลุมขุดค้น TP.2 ขณะทำการขุดค้น (ฟิล์ม 8/32)

รูปที่ 110 หลุมขุดค้น TP.2 ขณะทำการขุดค้น (ฟิล์ม 9/3)

รูปที่ 111 ผังชั้นดินหลุม TP.2 ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม 9/10)

รูปที่ 112 ผังชั้นดินหลุม TP.2 ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 9/12)

รูปที่ 113 ผังชั้นดินหลุม TP.2 ด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม 9/14)

รูปที่ 114 ผังชั้นดินหลุม TP.2 ด้านทิศใต้ (ฟิล์ม 9/16)

รูปที่ 115 แนวอิฐผนังหลุมทดสอบอายุสมัยของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 9/6)

รูปที่ 116 ขณะทำการขุดทดสอบอายุสมัยเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 9/8)

รูปที่ 117 แนวอิฐปูพื้นสมัยที่ 1 ภายในหลุมทดสอบของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 9/9)

รูปที่ 118 แนวอิฐภายในหลุมทดสอบหายยุคสมัยของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 10/27)

รูปที่ 119 แนวอิฐปูพื้นและรอยแนวอิฐฉาบปูนภายในหลุมทดสอบ
 หายุดสมัยของเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 10/28)

รูปที่ 120 แนวอิฐเจดีย์รายเดิมสมัยที่ 1 ที่ถูกสร้างทับ (ฟิล์ม 4/18)

รูปที่ 121 หลุมทดสอบฐานรากของเจดีย์ราย (ฟิล์ม 8/16)

รูปที่ 122 หลุมทดสอบฐานรากเจดีย์ประธาน , เจดีย์รายหมายเลข 5-6 (ฟิล์ม 8/9)

รูปที่ 123 หอสมุดทดสอบหาฐานรากของเจดีย์ราย (ฟิล์ม 8/10)

รูปที่ 124 ฐานรากของเจดีย์รายหมายเลข 5 (ฟิล์ม 8/11)

รูปที่ 125 หลุมทดสอบฐานรากเจดีย์รายทรงแปดเหลี่ยมที่อยู่ใต้ฐานเจดีย์ประธาน (ฟิล์ม 11/9)

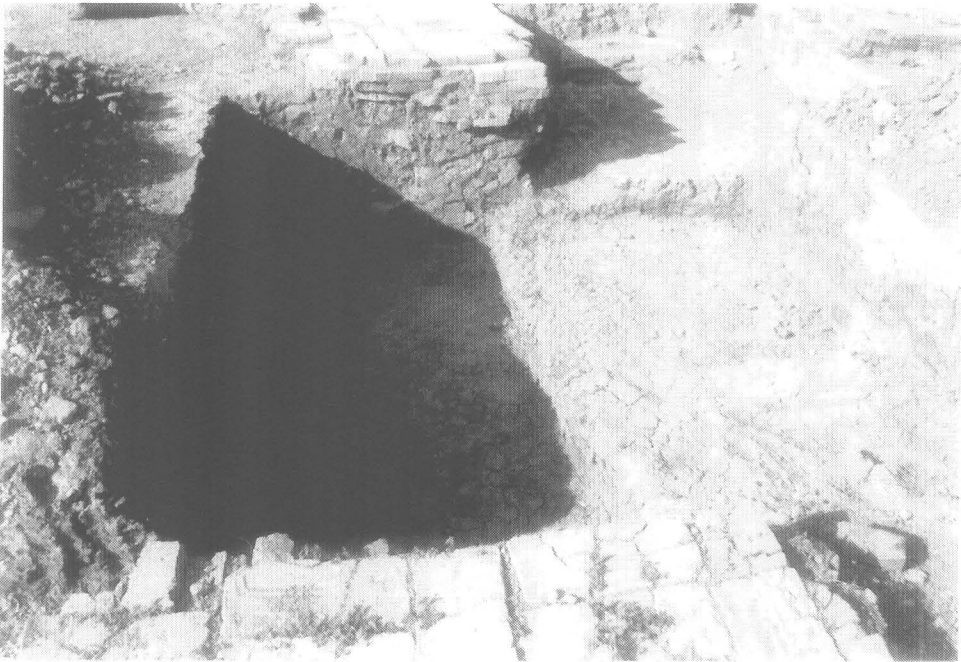
รูปที่ 126 หลุมทดสอบหาฐานรากเจดีย์รายแปดเหลี่ยมที่ถูกสร้างทับ (ฟิล์ม 11/10)

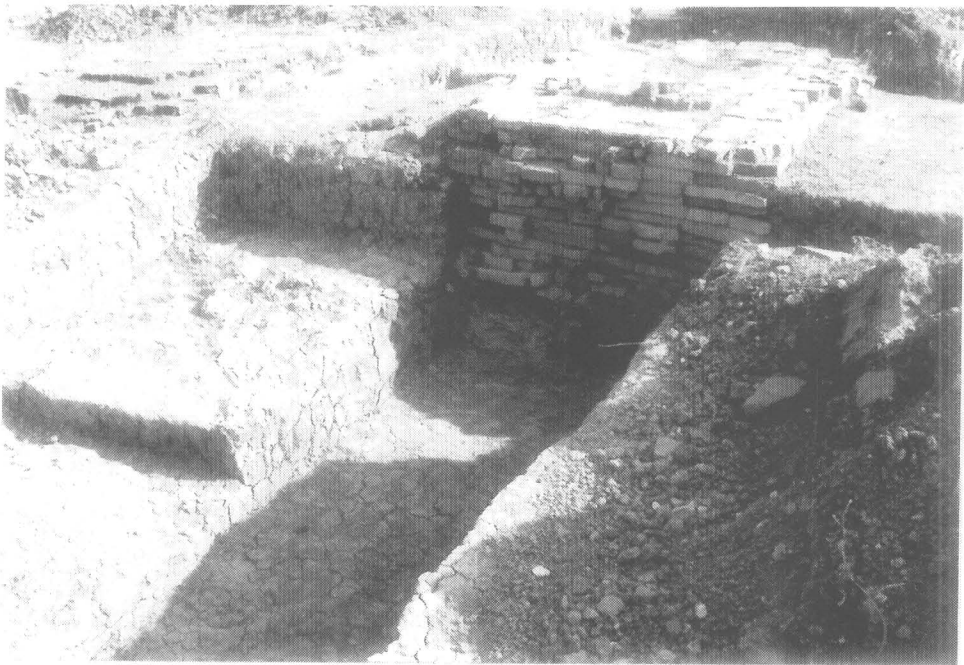
รูปที่ 127 แนวอิฐของวิหารเดิม
ภายในอุโบสถ (ฟิล์ม 10/14)

รูปที่ 128 แนวอิฐของวิหารเดิมภายในอุโบสถ (ฟิล์ม 10/16)

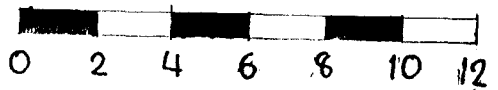
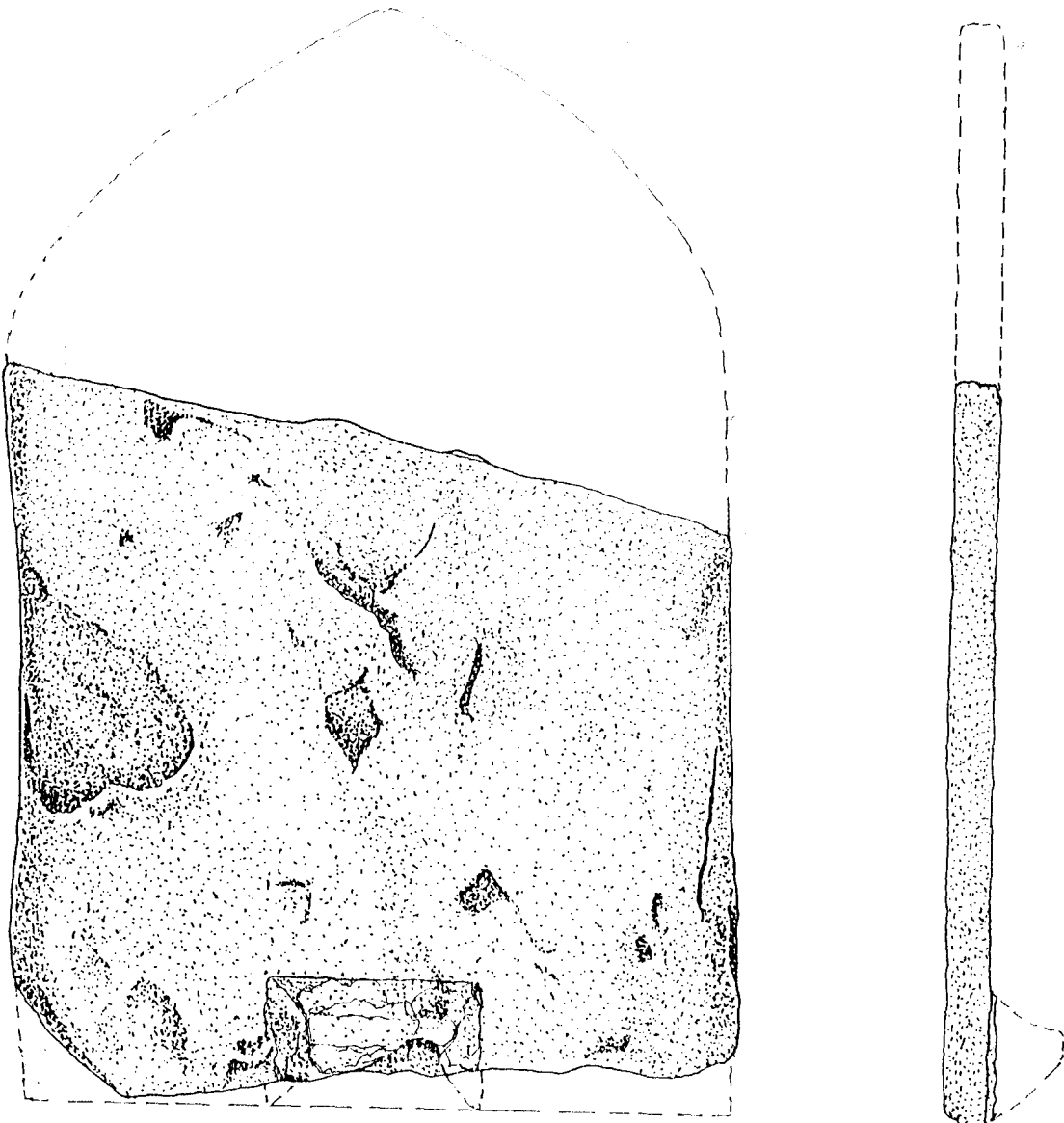

รูปที่ 129 หลุมทดสอบหาฐานซุกชีภายในอุโบสถ (ฟิล์ม 11/2)

รูปที่ 130 หลุมทดสอบหาฐานซุกชีอุโบสถ (ฟิล์ม 11/3)

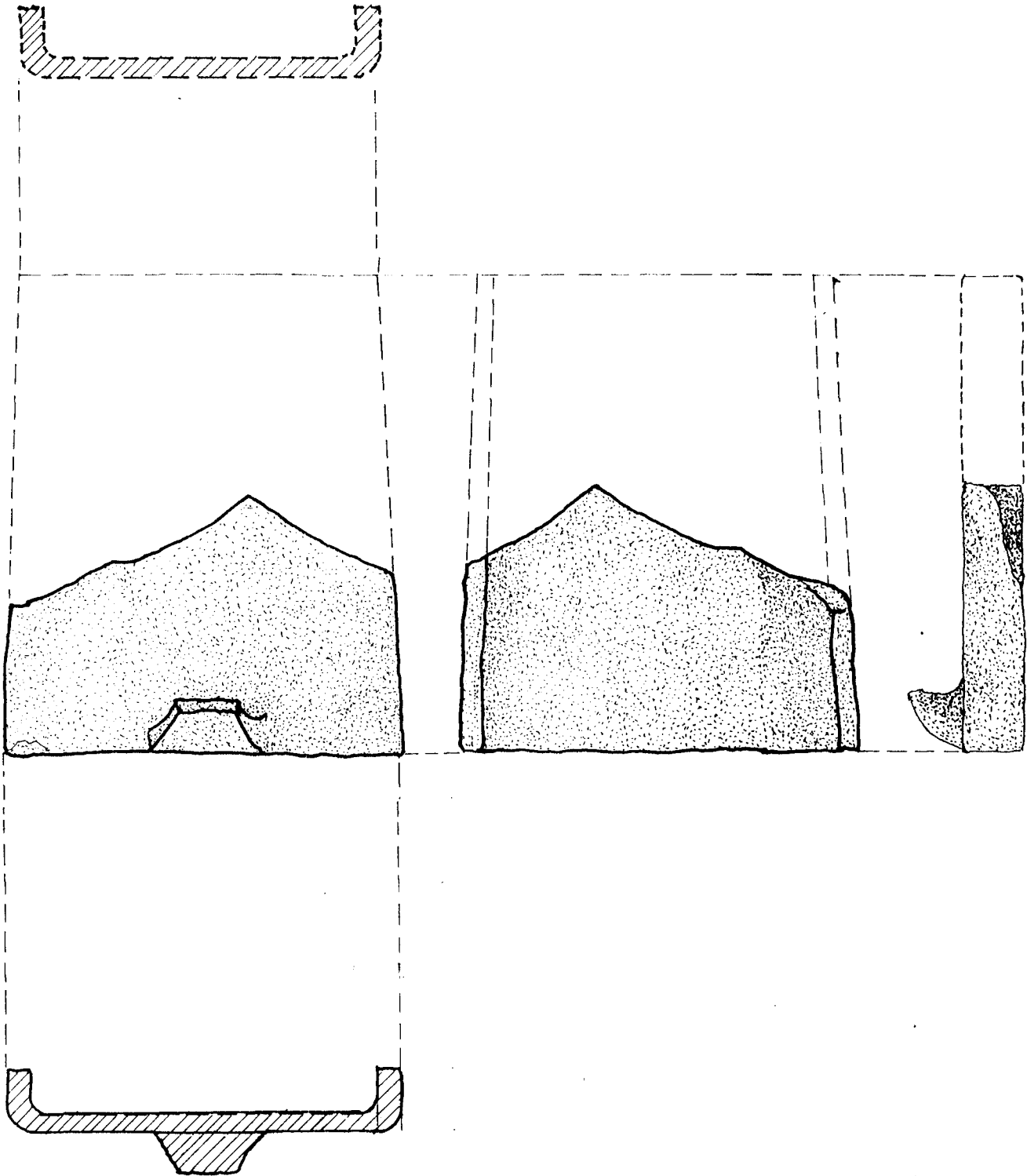
ภาพลายเส้นประกอบ

1:2

ภาพลายเส้นที่ 1

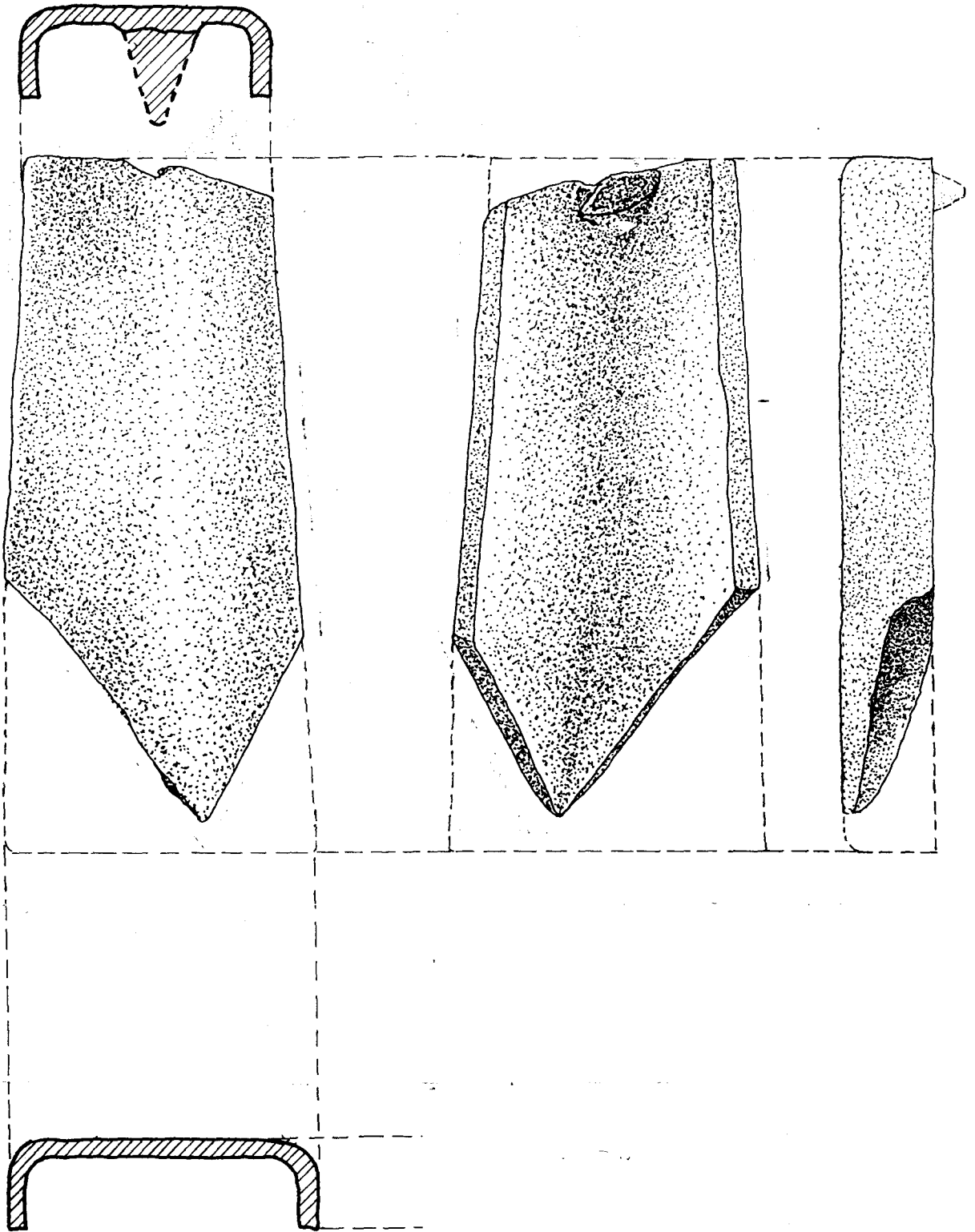
กระเบื้องเคลือบเตา

ภาพฉายเส้นที่ 2

กระเบื้องบุผนังหลังคาเดิม (กระเบื้องเคลือบด้วยตัวเขียน)

1:3

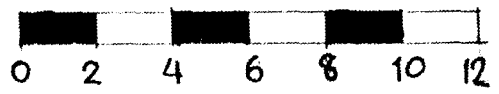
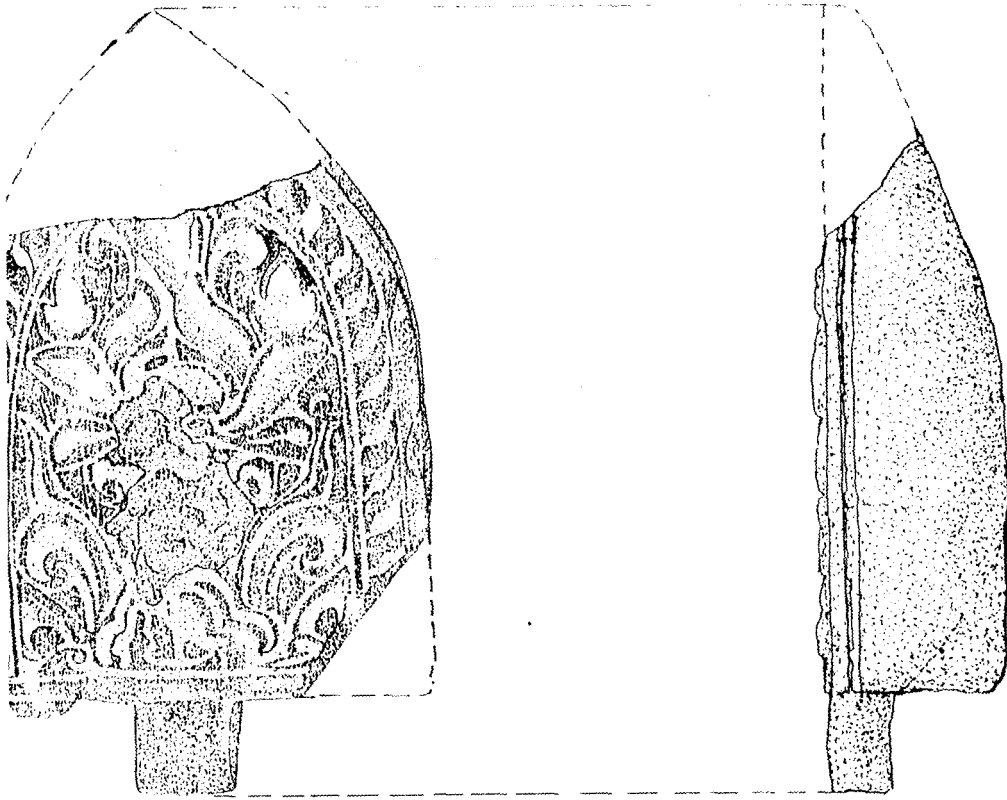

ภาพถ่ายเส้นที่ 3

กะเบือมุงหลังคาดินเผา (กะเบือมุงกาบกล้วยตัวผู้)

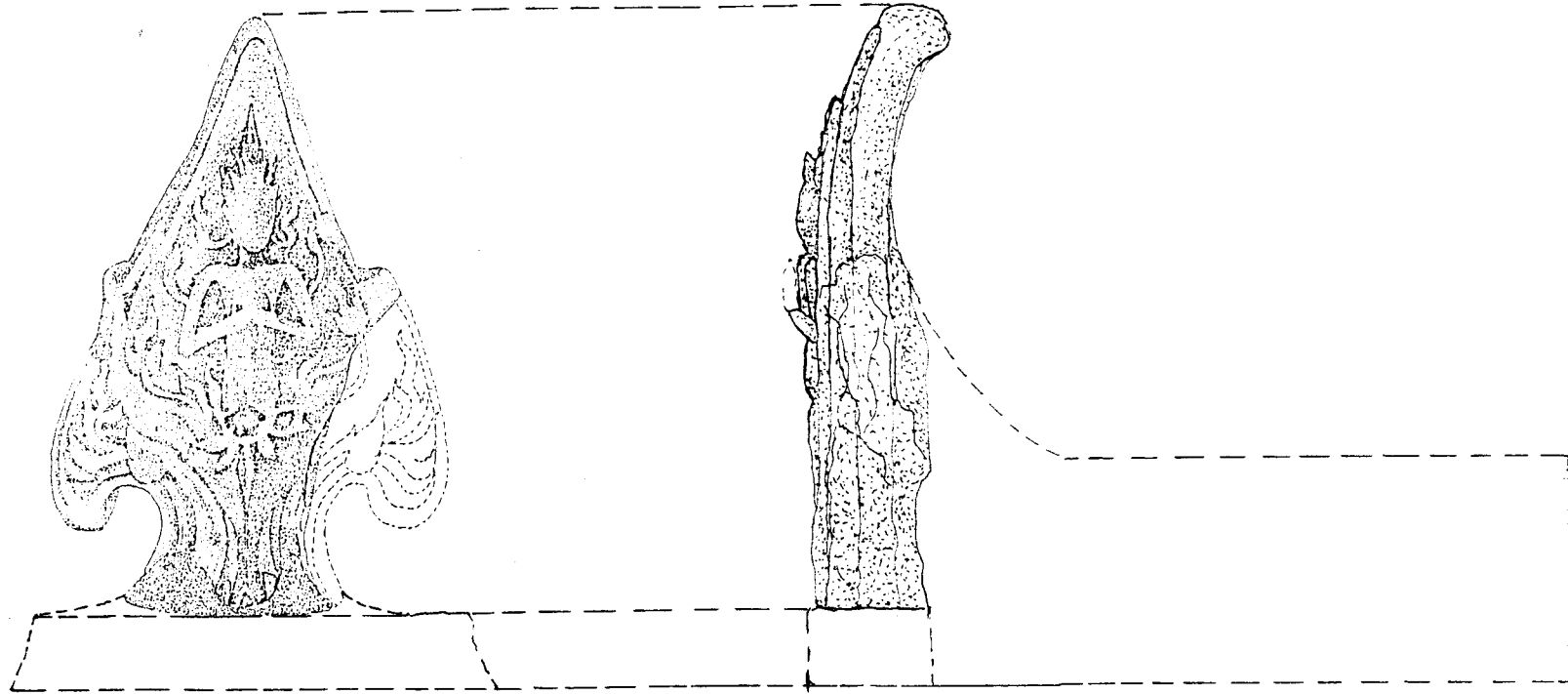
1:2

1:2

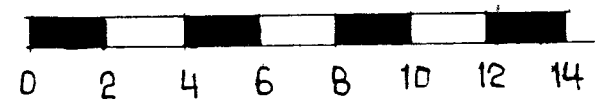
ภาพลายเส้นที่ 4

กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกมา (ดอกบัว)

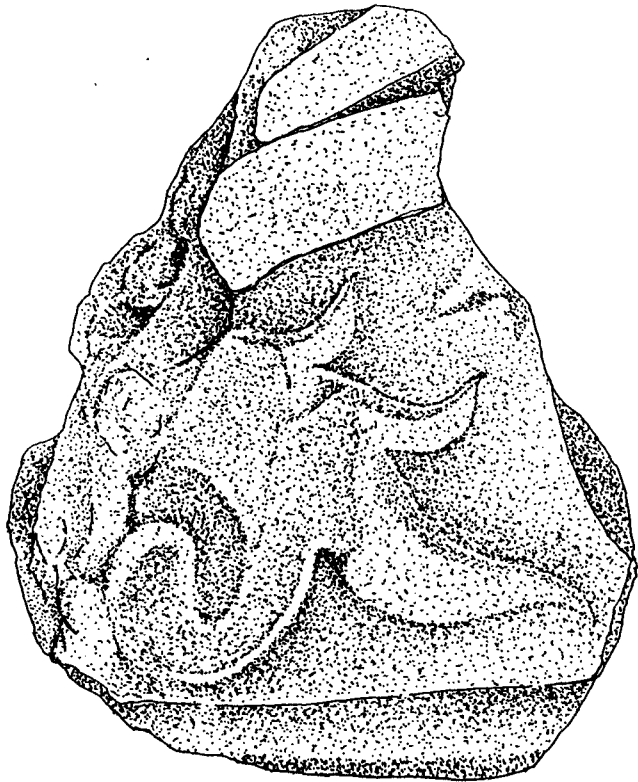

ภาพลายเส้นที่ 5

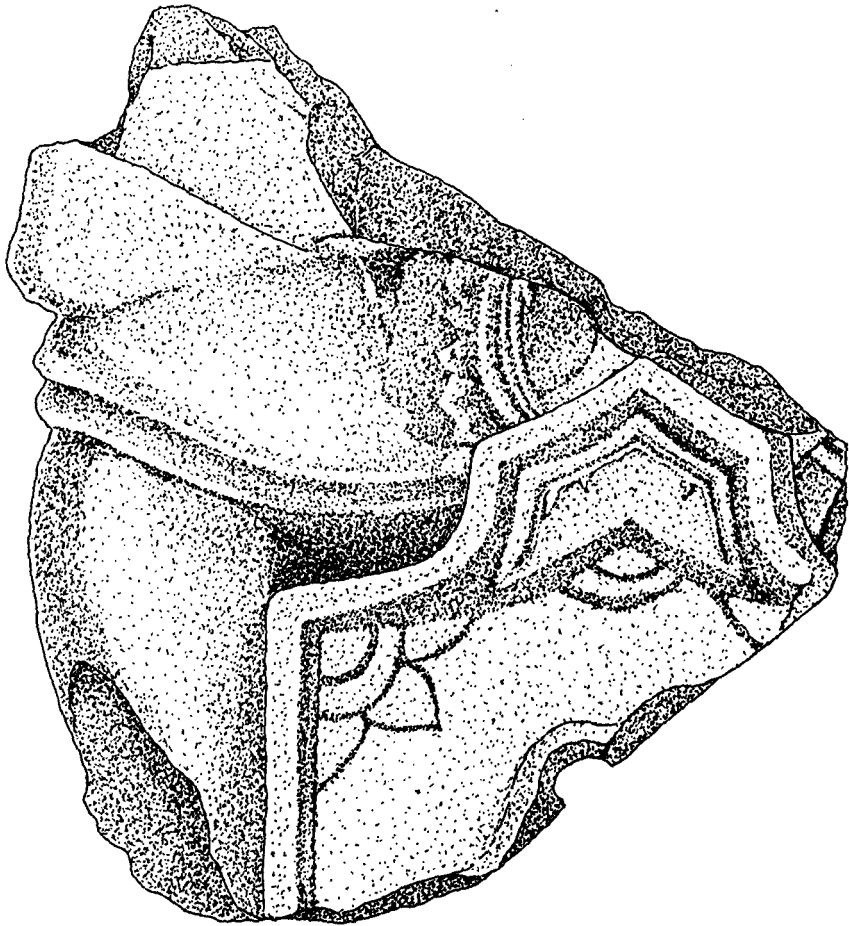
กระเบื้องเชิงชายลายเทพพนม

1:2

ภาพลายเส้นที่ 6 ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมดินเผา (?)

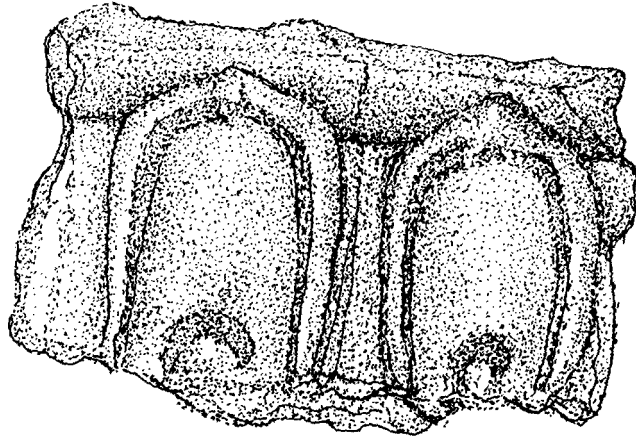

0 1 2 3 4 5 ซม.

มาตราส่วน 1:1

ภาพถ่ายเส้นที่ 7

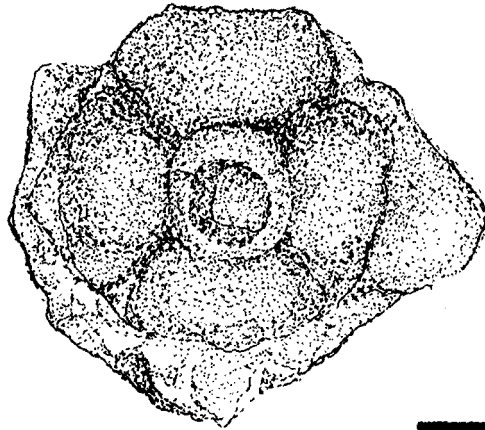
ชิ้นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมดินเผา (?)

0 1 2 3 4 5 ซม.

มาตราส่วน 1:1

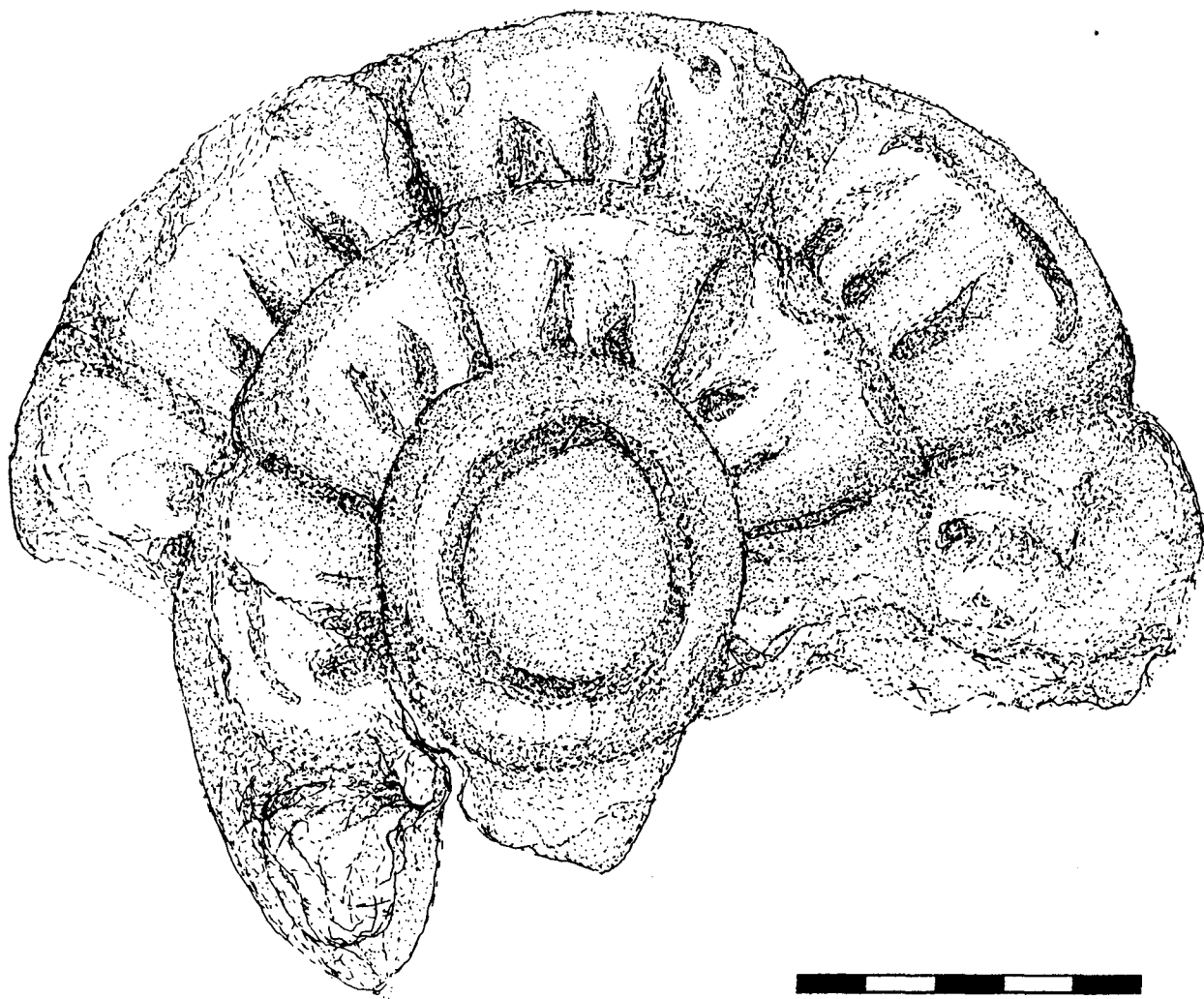
ภาพลายเส้นที่ 8 ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายกลีบดอกบัว

0 1 2 3 4 5 ซม.

มาตราส่วน 1:1

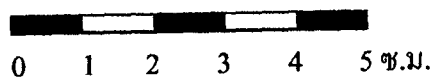
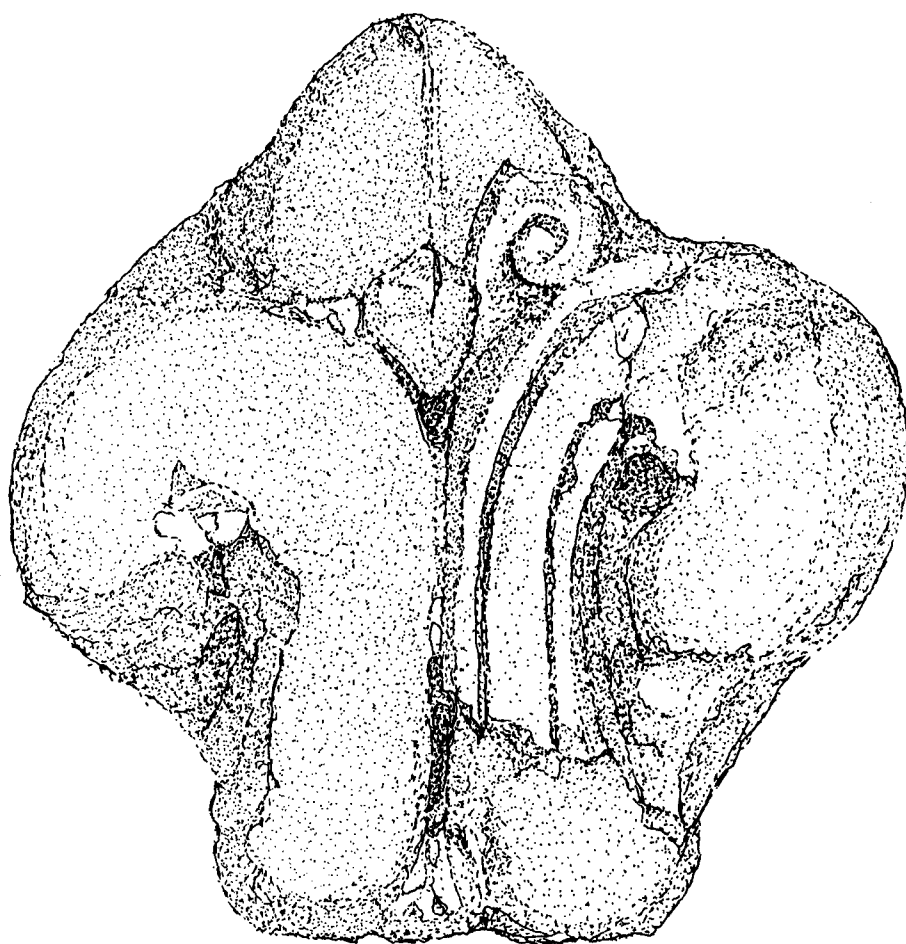
ภาพลายเส้นที่ 9 ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายดอกไม้

0 1 2 3 4 5 ซม.

มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 10 . ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายดอกไม้

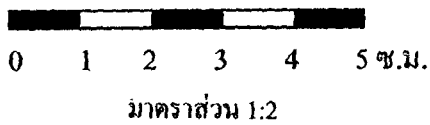
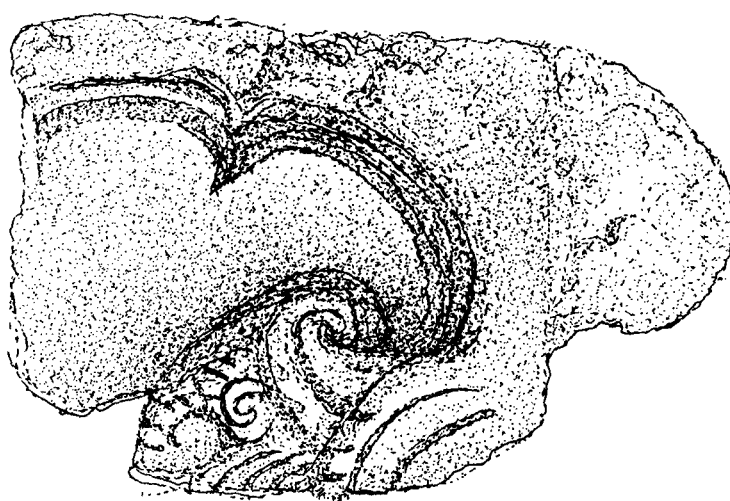

0 1 2 3 4 5 ซม.

มาตราส่วน 1:1

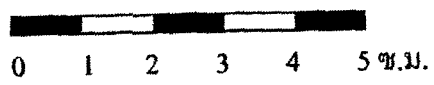
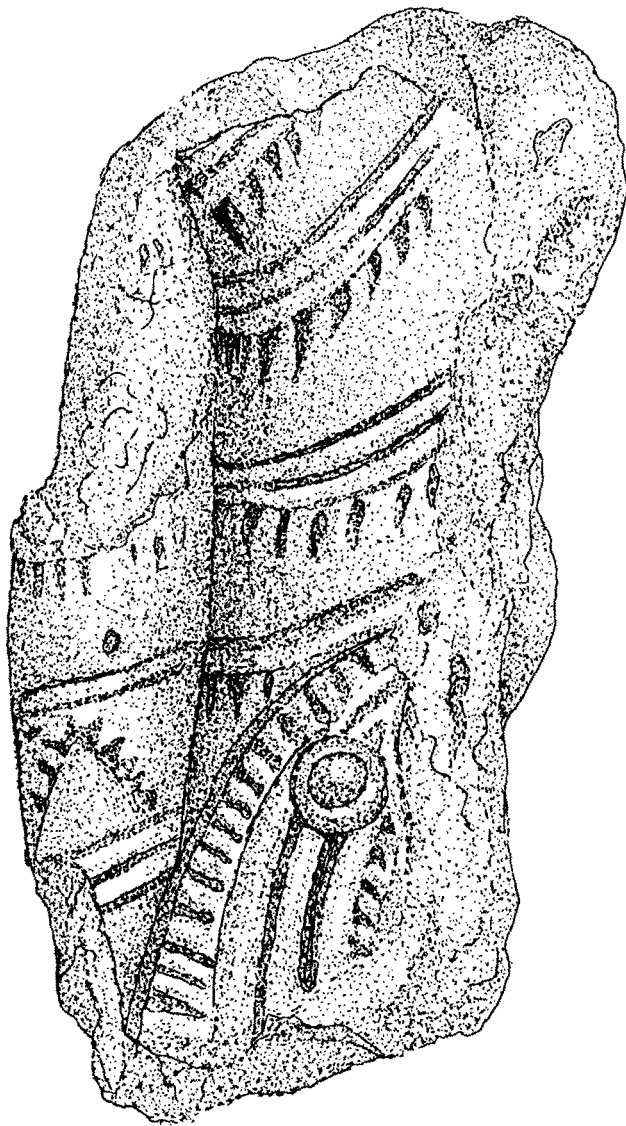
ภาพถ่ายเส้นที่ 11

ชิ้นส่วนปูนป็น ลายกระจิ่ง

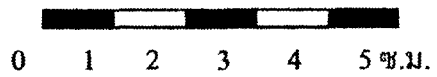
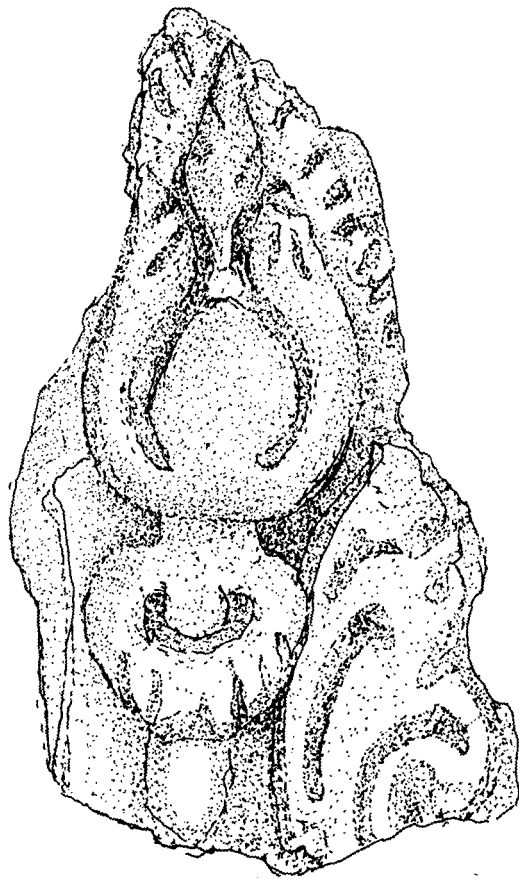

ภาพลายเส้นที่ 12 ชิ้นส่วนปูนปั้น ลวดลายขาสสิงห์

ภาพลายเส้นที่ 13 ชิ้นส่วนปูนปั้น ลวดลายหน้ากาล (?)

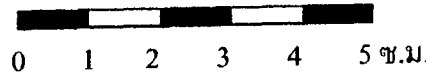
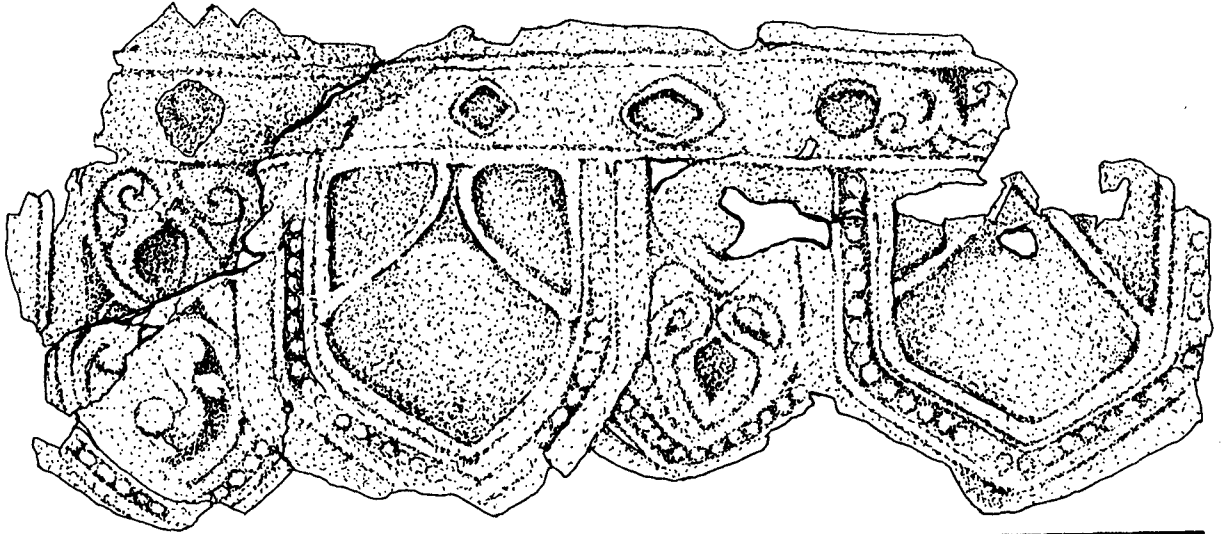
มาตราส่วน 1:2

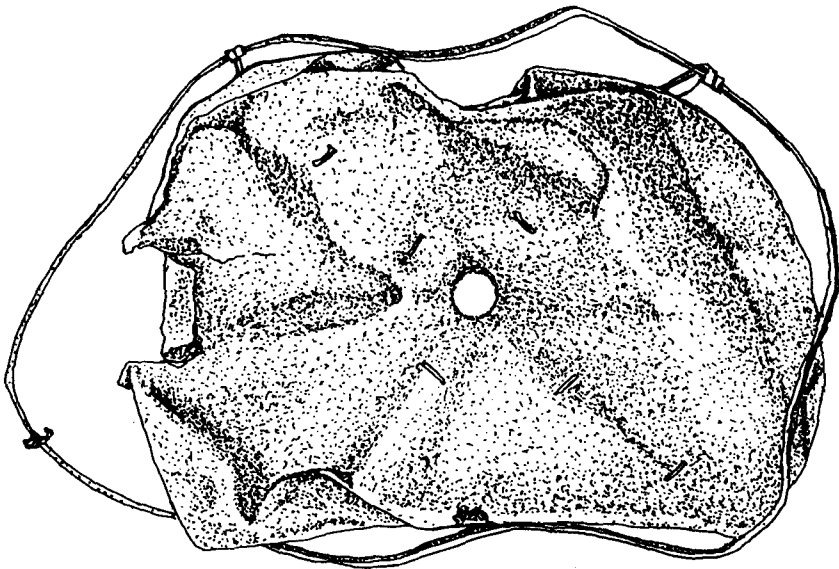
มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 14

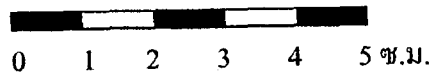
ชิ้นส่วนปูนปั้น ลายพันธุ์พฤษชา

มาตราส่วน 1:1

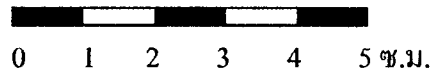
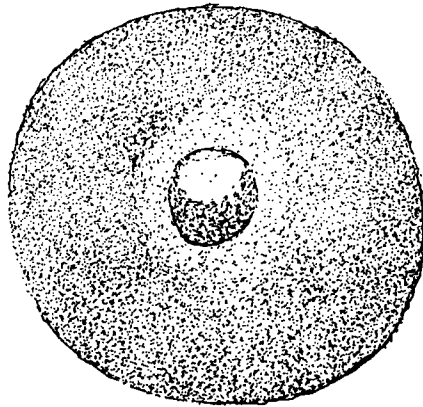

มาตราส่วน 1:2

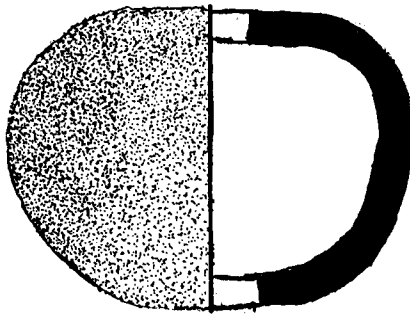

ภาพลายเส้นที่ 15

ชิ้นส่วนของฉัตรทำจากโลหะ

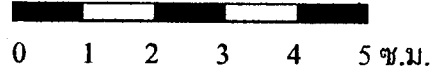
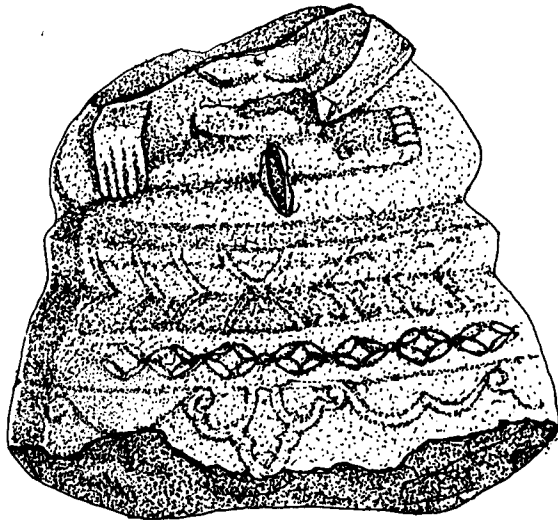

มาตราส่วน 1:1

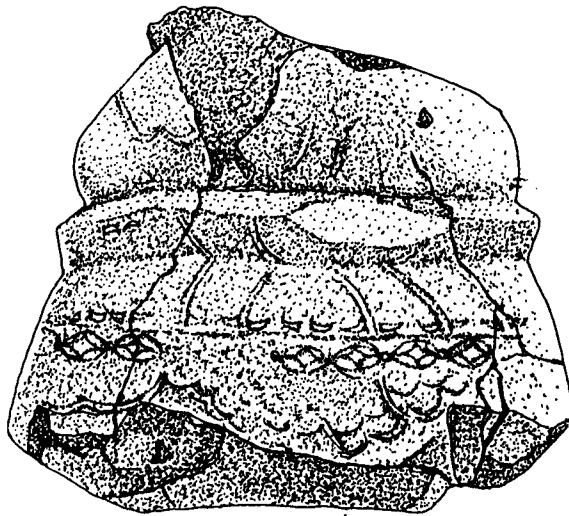

ภาพถ่ายเส้นที่ 16

ส่วนประกอบของสตุปจำลอง

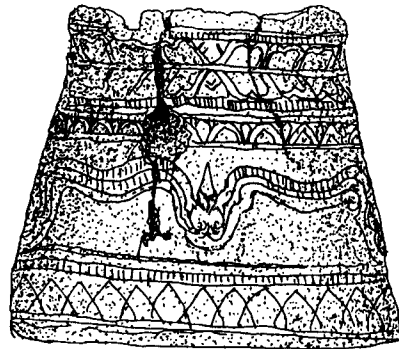
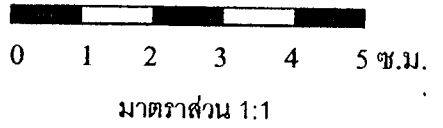

มาตราส่วน 1:1

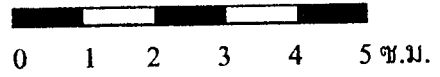
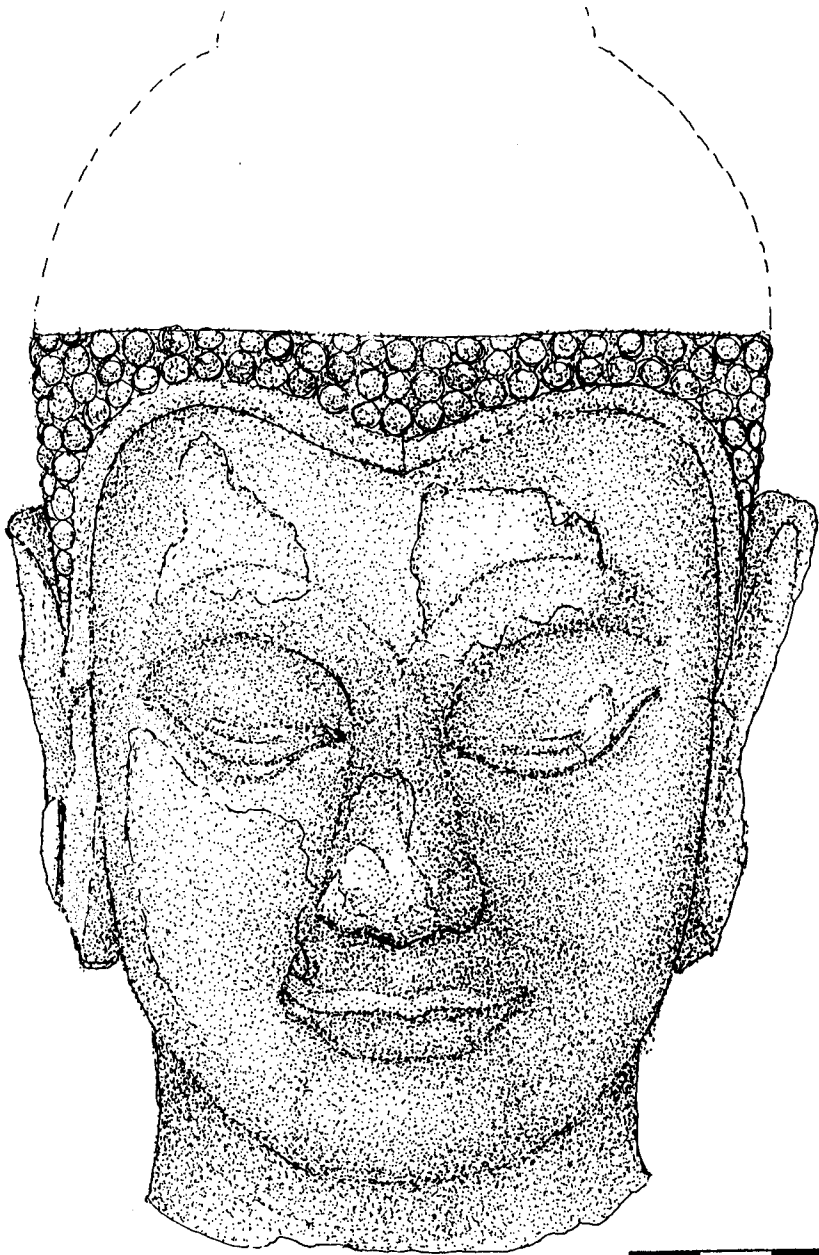
ภาพถ่ายเส้นที่ 17

ชิ้นส่วนประกอบของพระพุทธรูปเงิน

ภาพลายเส้นที่ 18

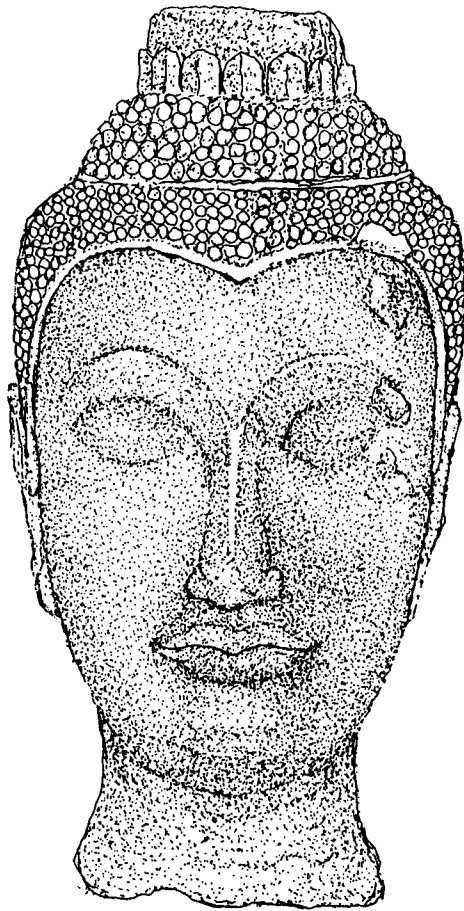
ชิ้นส่วนประกอบของพระพุทธรูปเงิน

มาตราส่วน 1:3

ภาพลายเส้นที่ 19

เศียรพระพุทธรูปหินทราย

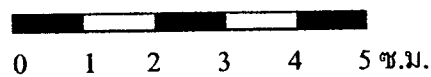
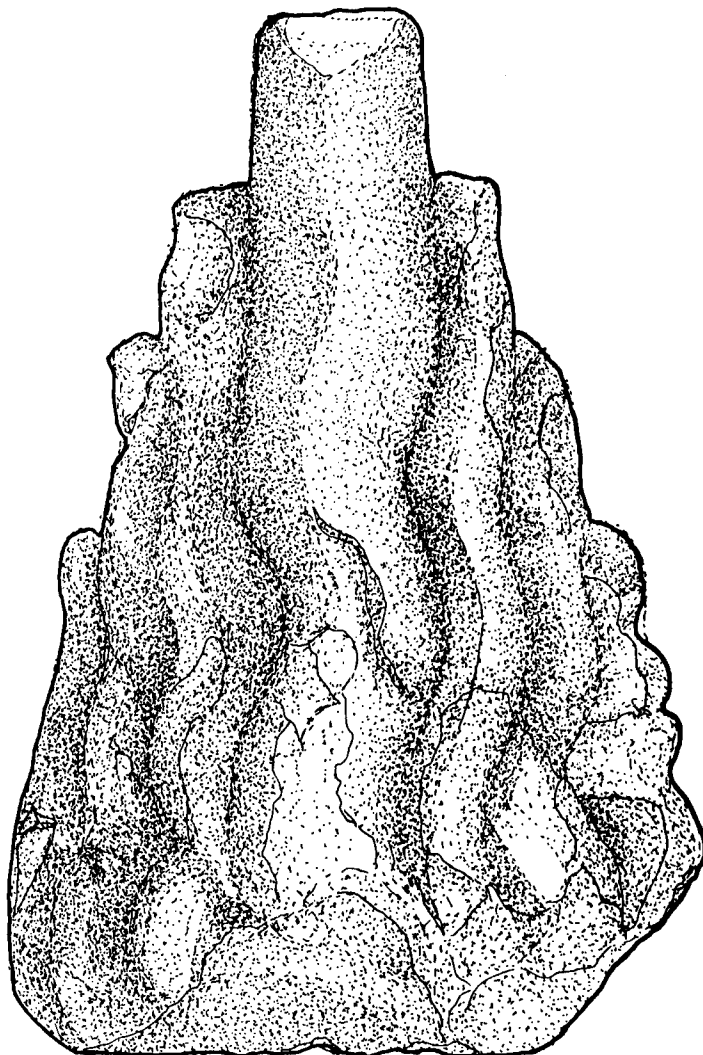

0 1 2 3 4 5 ซม.ม.

มาตราส่วน 1:2

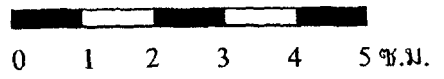
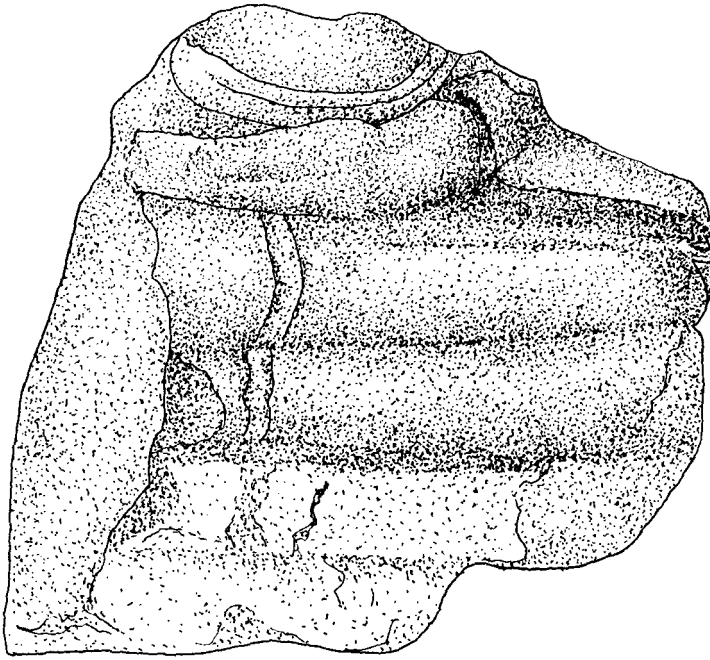
ภาพถ่ายเส้นที่ 20

เศียรพระพุทธรูปหินทราย

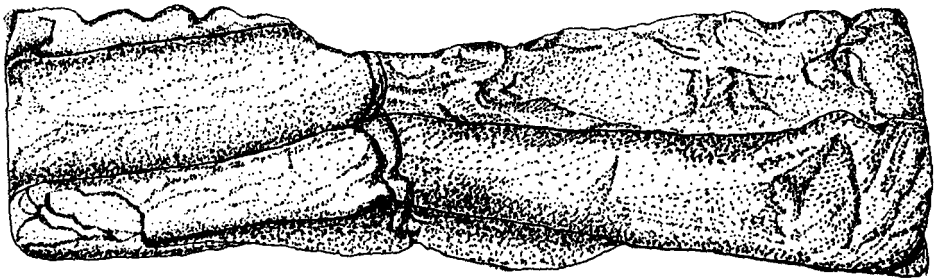

มาตราส่วน 1:2

ภาพลายเส้นที่ 21 รัศมี (รัศมีเปลวเพลิง) ของพระพุทธรูปหินทราย

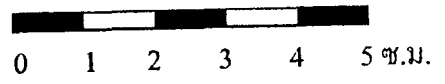
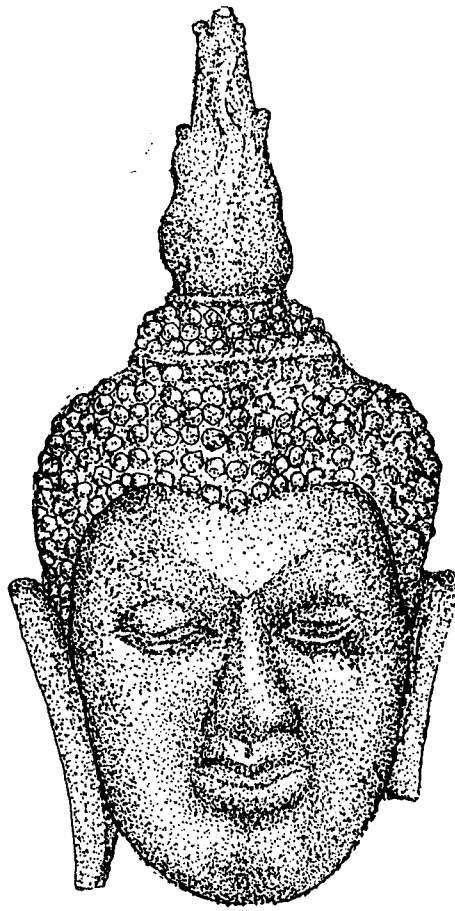

มาตราส่วน 1:2

ภาพถ่ายเส้นที่ 22

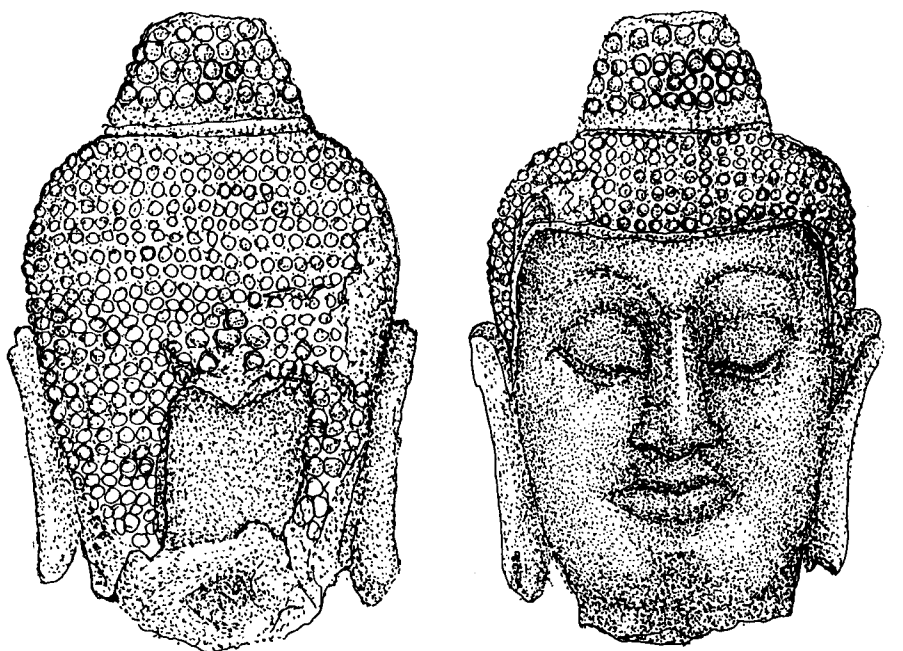
ชิ้นส่วนของหน้าตัดของพระพุทธรูปหินทราย

มาตราส่วน 1:1

ภาพถ่ายเส้นที่ 23

เศียรพระพุทธรูปสำริด

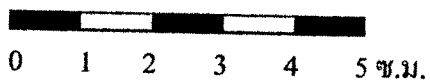
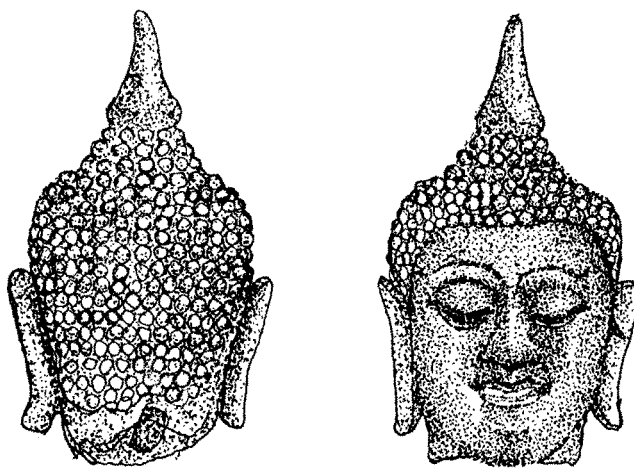

0 1 2 3 4 5 ซม.

มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 24

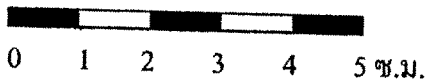
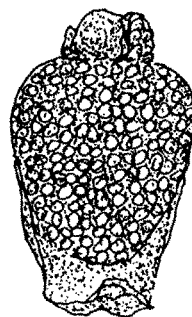
เศียรพระพุทธรูปสำริด

มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 25

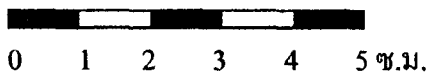
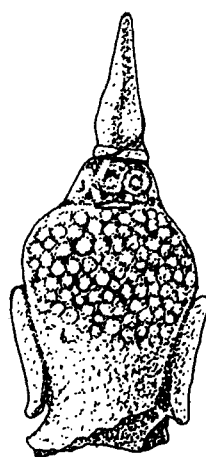
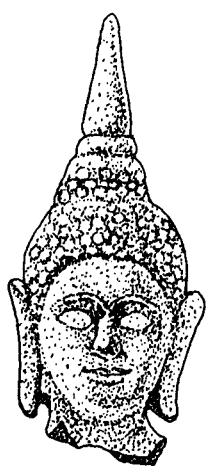
เศียรพระพุทธรูปสำริด

มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 26

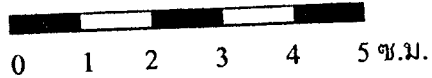
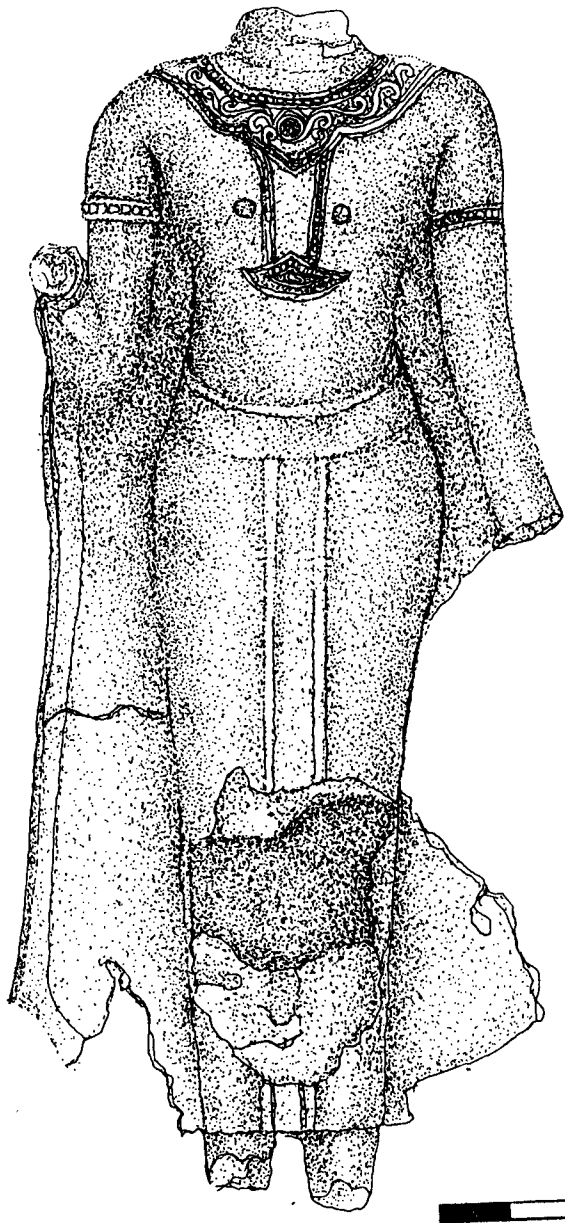
เศียรพระพุทธรูปสำริด

มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 27

เศียรพระพุทธรูปสำริด

มาตราส่วน 1:2

ภาพถ่ายเส้นที่ 28

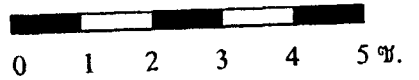
พระพุทธรูปสำริดปางประทับยืน

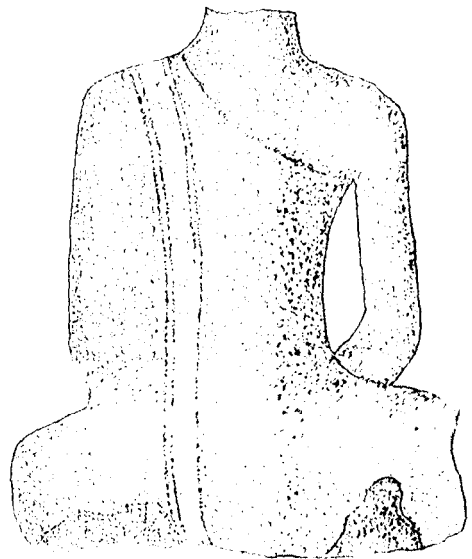

ภาพลายเส้นที่ 29 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดปางสมาธิ

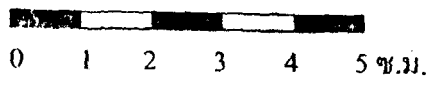
มาตราส่วน 1:1

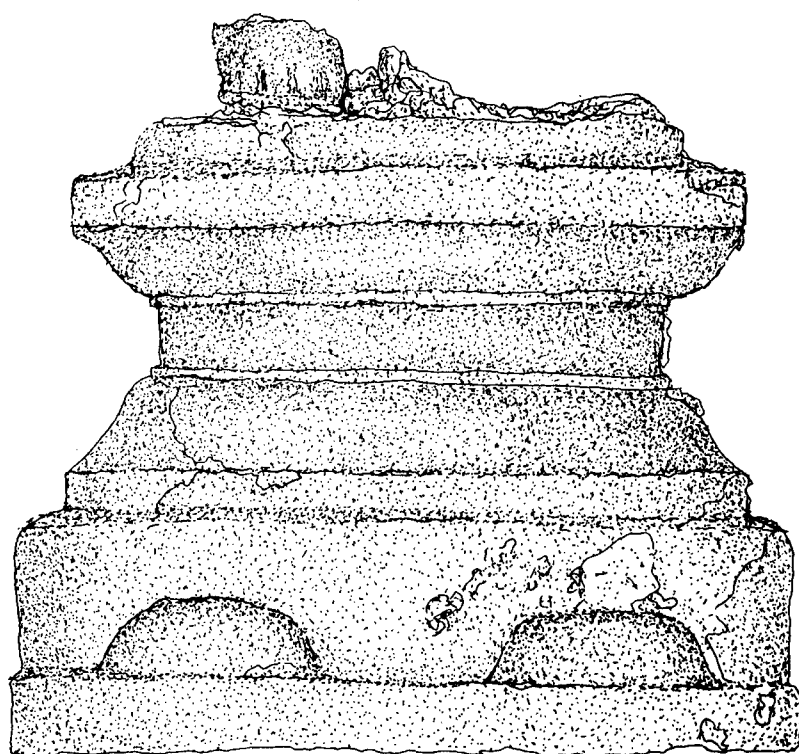

พลาตงเส้นที่ 30 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดปางสมาธิ

มาตราส่วน 1:1

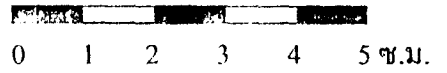
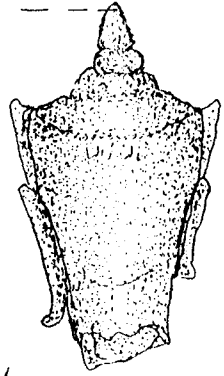
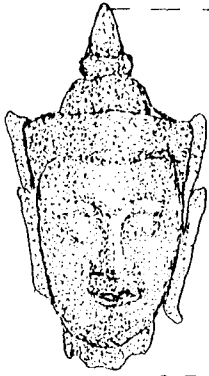

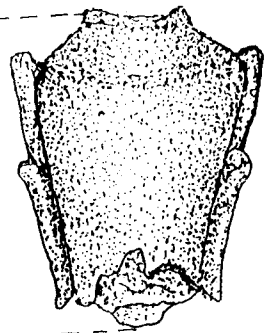
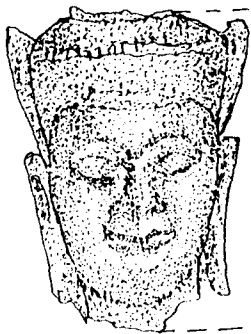
0 1 2 3 4 5 ซม.
มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 31

ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด

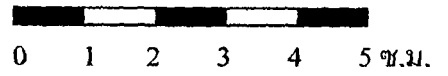
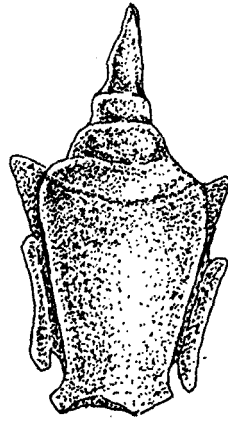

มาตราส่วน 1:1

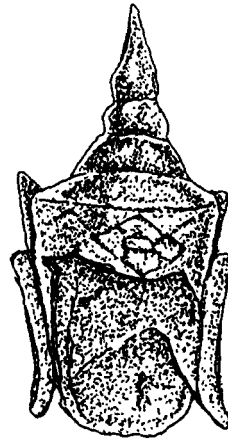

ภาพถ่ายเห็นที่ 32

เศียรพระชัชวาลย์ แบบที่ 1

มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 33

เศียรพระชัชวาลน์ แบบที่ 2

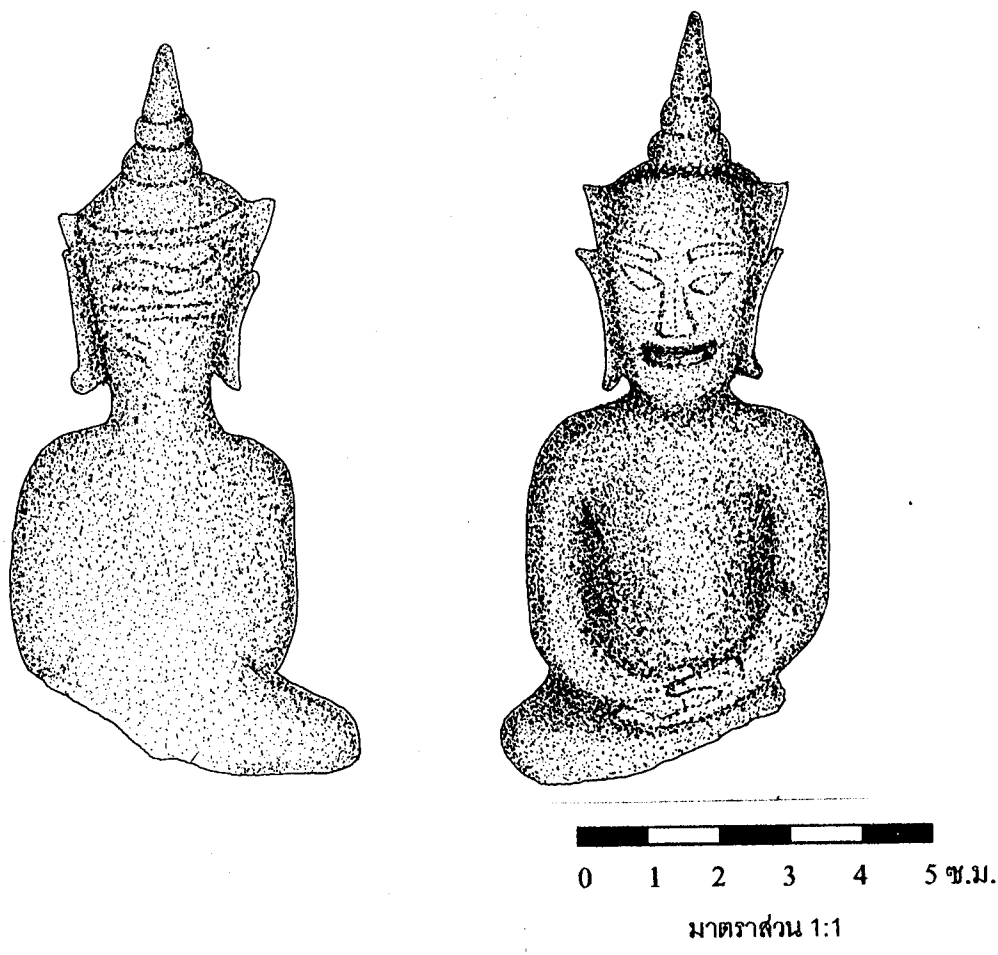

0 1 2 3 4 5 ซม.

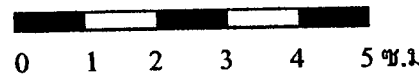
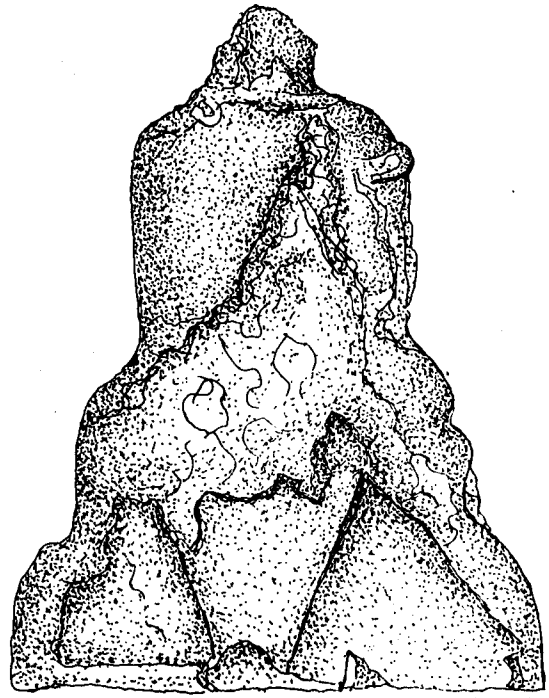
มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 34

เศียรพระชัชวาลน์ แบบที่ 3

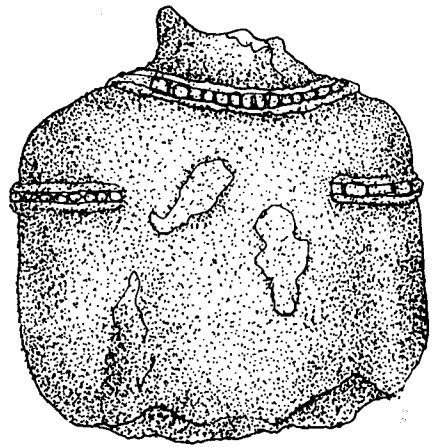
ภาพถ่ายเส้นที่ 35 ชิ้นส่วนลำตัวพระชิววัฒน์ แบบที่ 1

มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 36

ชิ้นส่วนล้าตัวพระชัยวัฒน์ แบบที่ 2

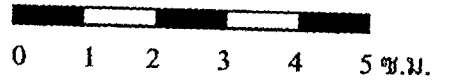
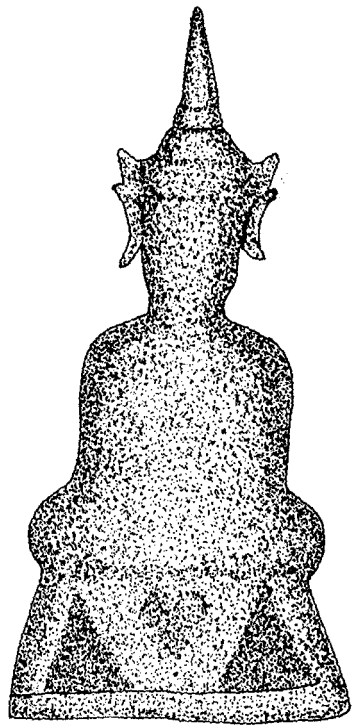

0 1 2 3 4 5 ซม.

มาตราส่วน 1:1

ภาพลายเส้นที่ 37

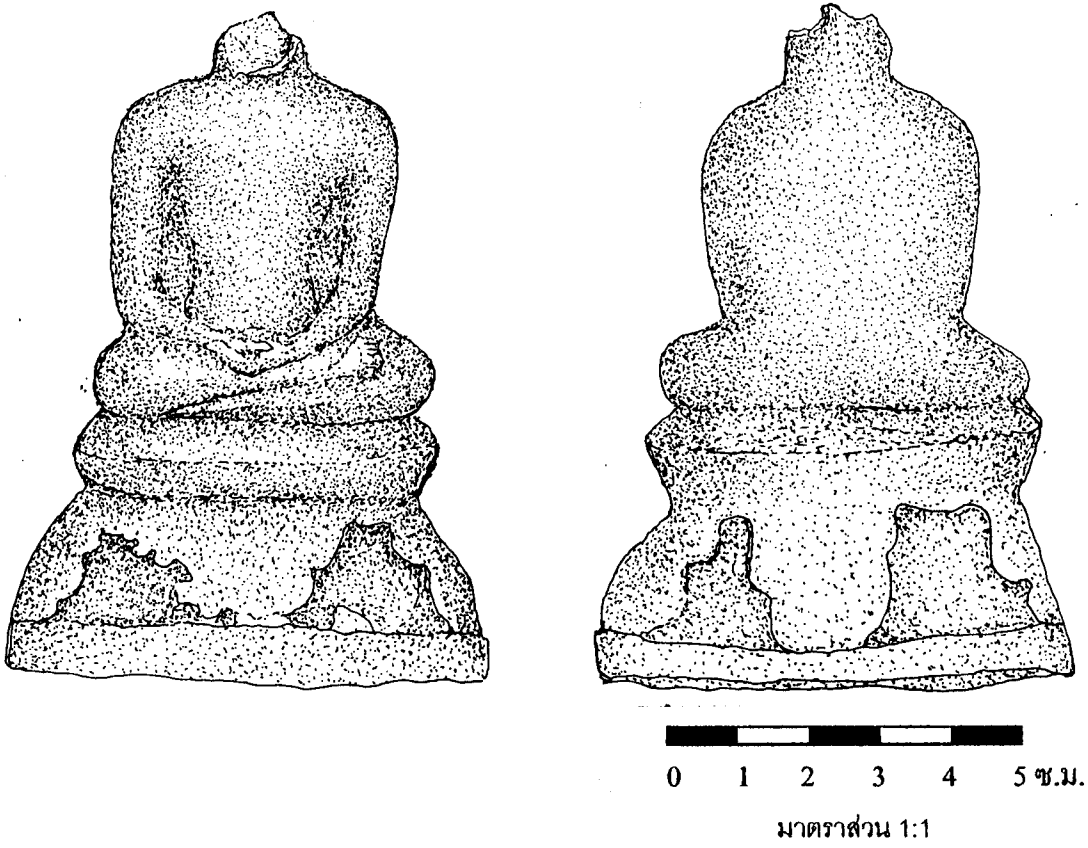
ชิ้นส่วนลำตัวพระชัชวาลน์ แบบที่ 3

มาตราส่วน 1:1

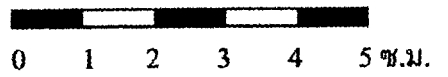
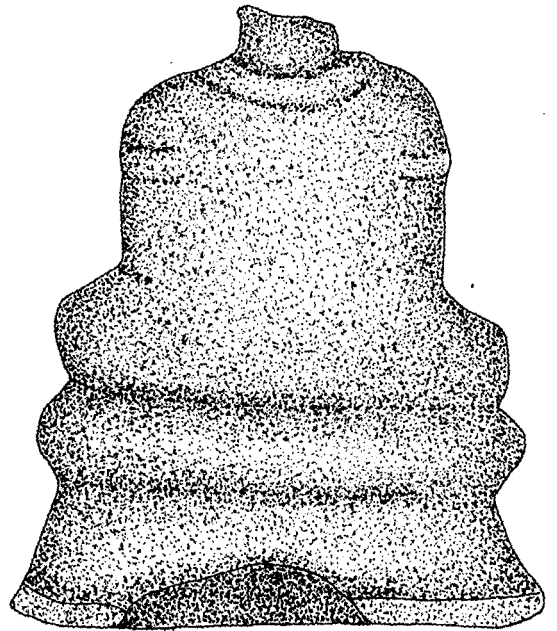
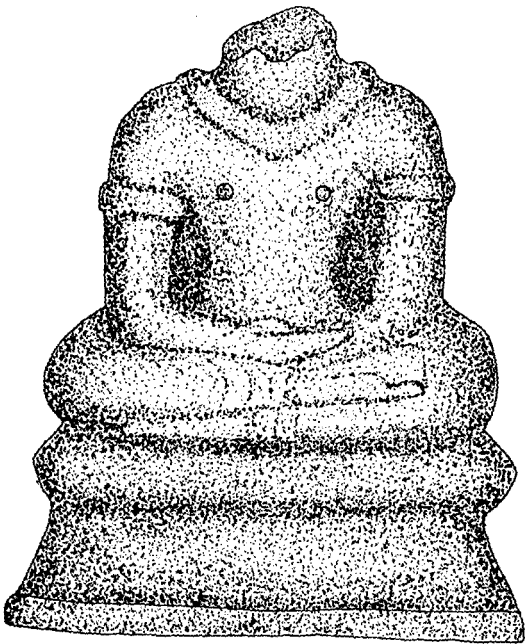
ภาพถ่ายเส้นที่ 38

ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์ แบบที่ 1

ภาพลายเส้นที่ 39

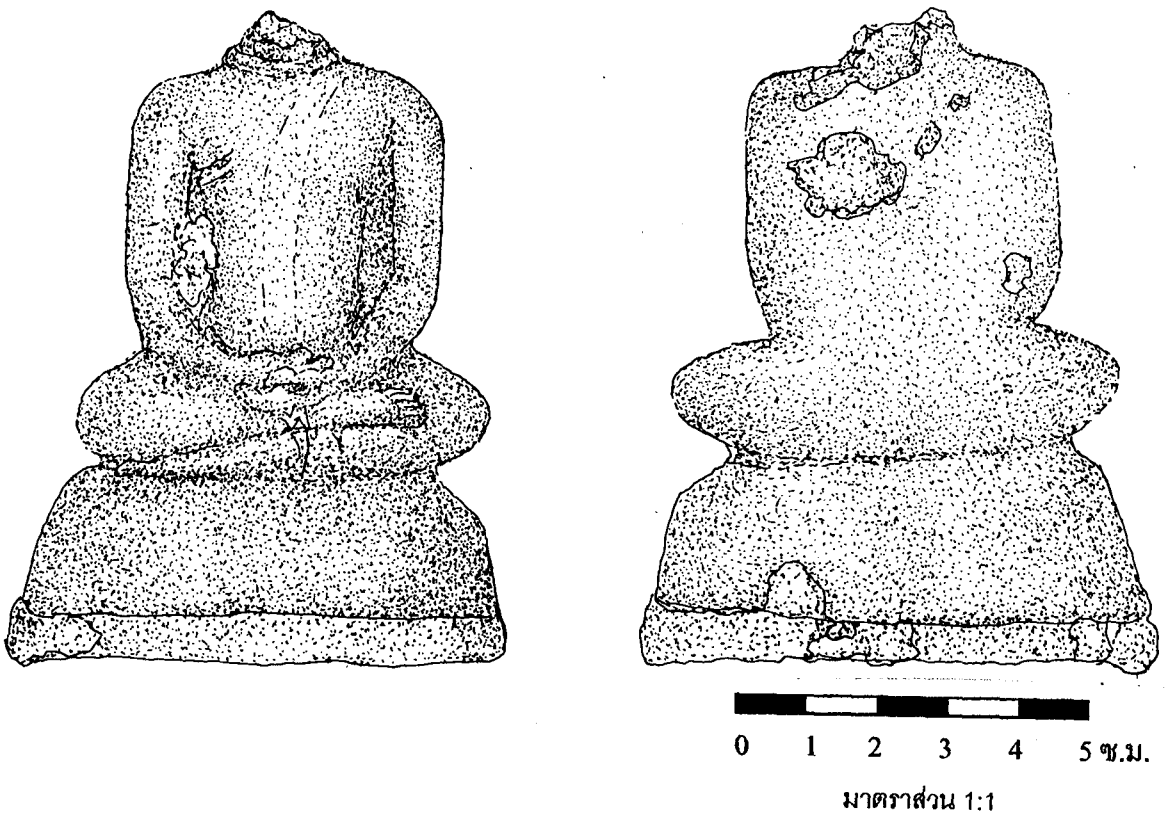
ชิ้นส่วนฐานพระรัชเวศน์ แบบที่ 2

มาตราส่วน 1:1

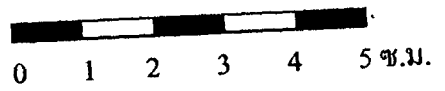
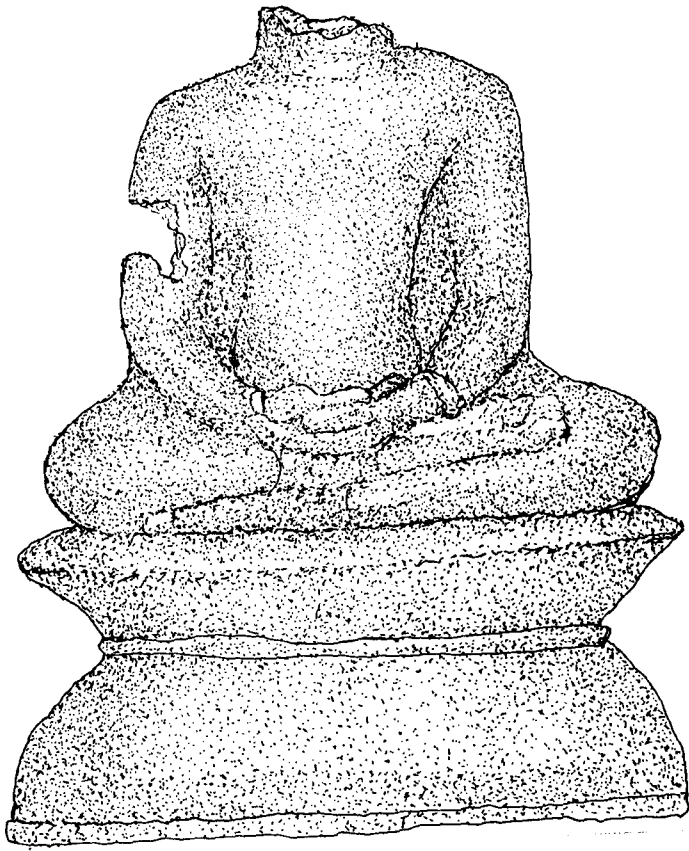
ภาพถ่ายเส้นที่ 40

ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์ แบบที่ 3

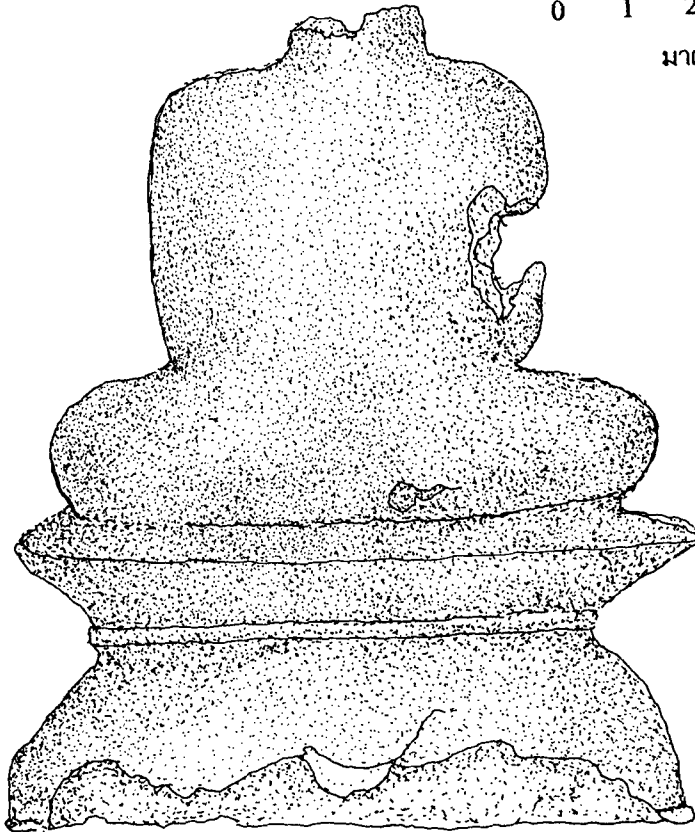

ภาพถ่ายเส้นที่ 41

ชิ้นส่วนฐานพระชัยวัฒน์ แบบที่ 4

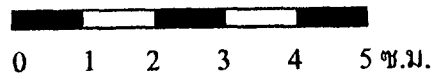
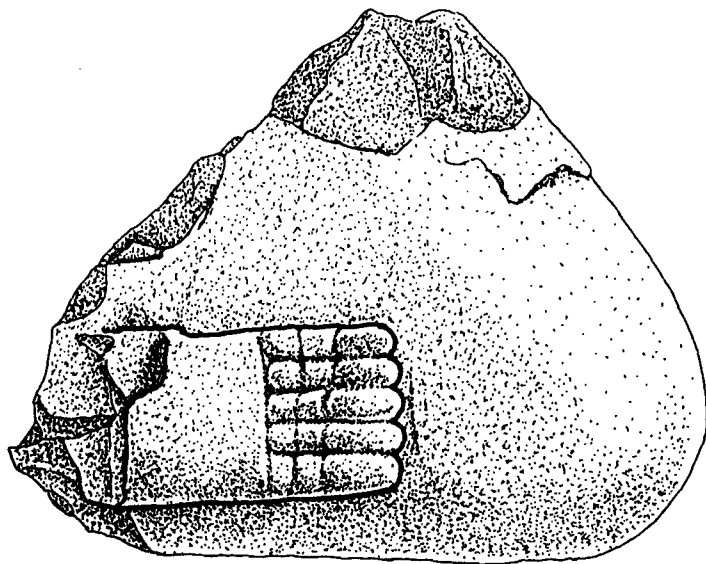

มาตราส่วน 1:1

ภาพถ่ายเส้นที่ 42

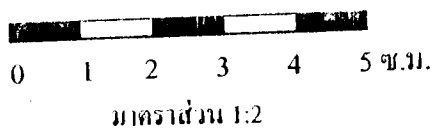
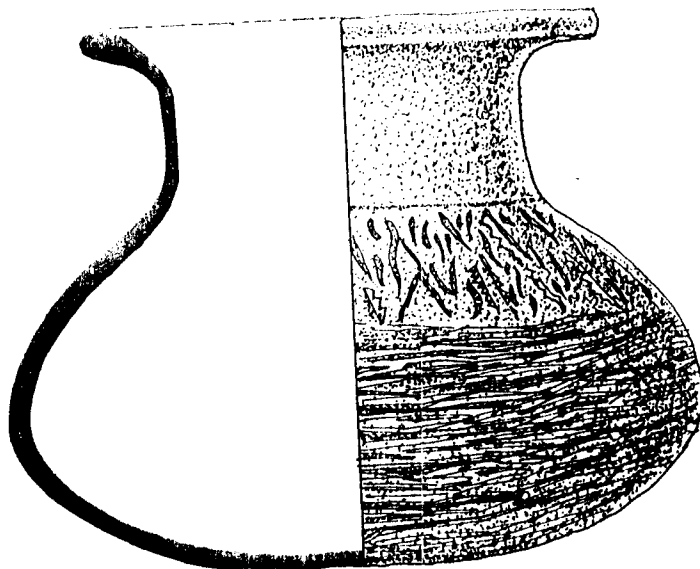
ชิ้นส่วนฐานพระชัชวาลน์ แบบที่ 5

มาตราส่วน 1:1

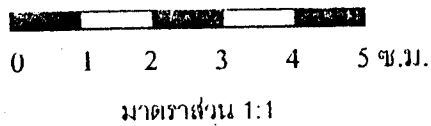
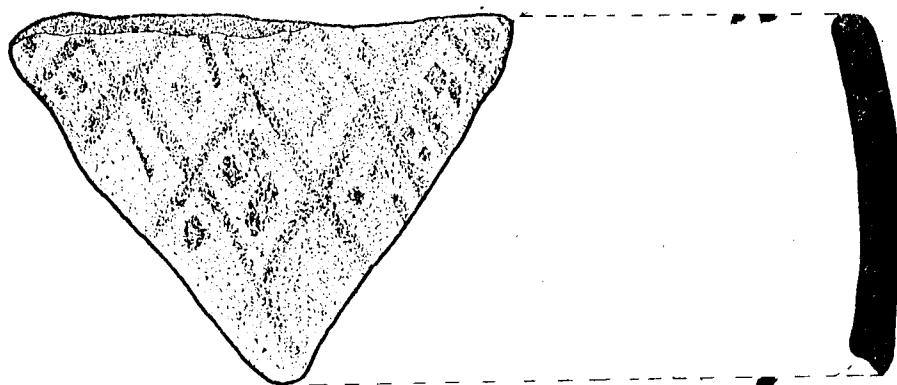
ภาพถ่ายเส้นที่ 43

ชิ้นส่วนของพระพุทธรูปปูนปั้น (ส่วนพระบาท)

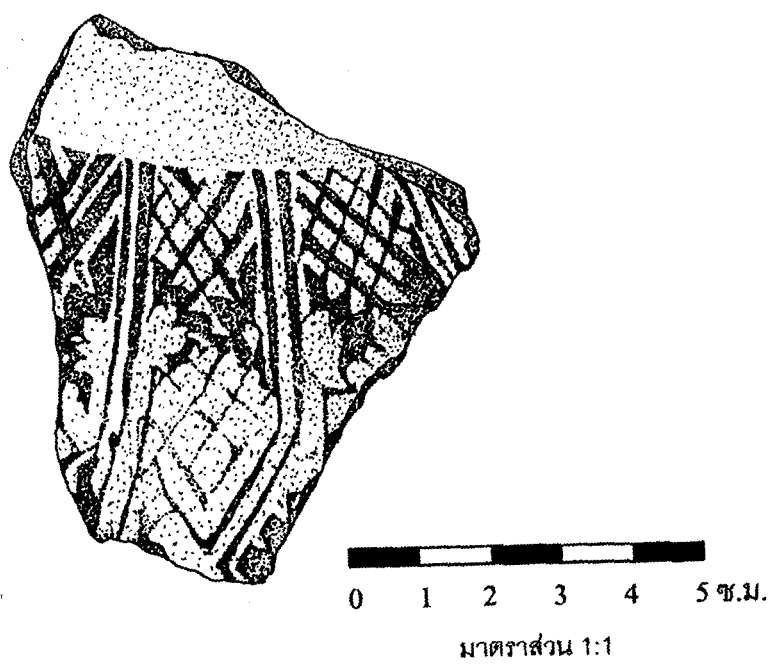
ภาพลายเส้นที่ 44

หม้อพระพนม หรือ หม้อก้นกลม

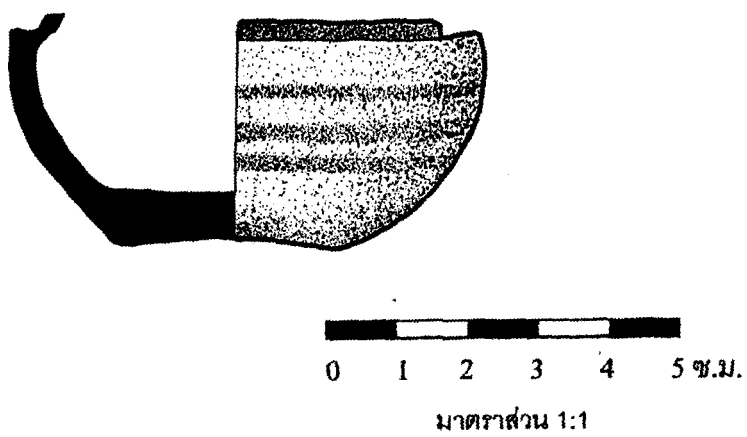
ภาพลายเส้นที่ 45

ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อ Earthenware.

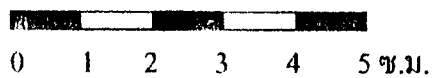
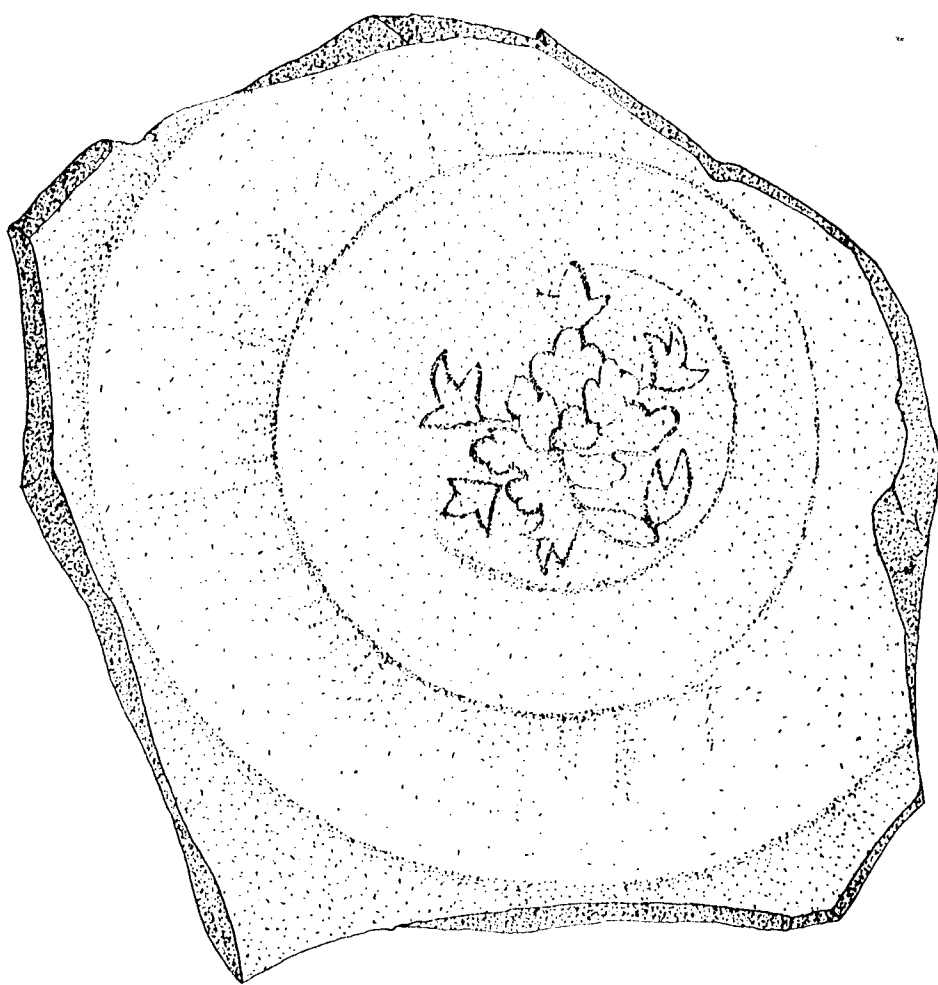
ภาพถ่ายเส้นที่ 46

ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อ Stoneware.

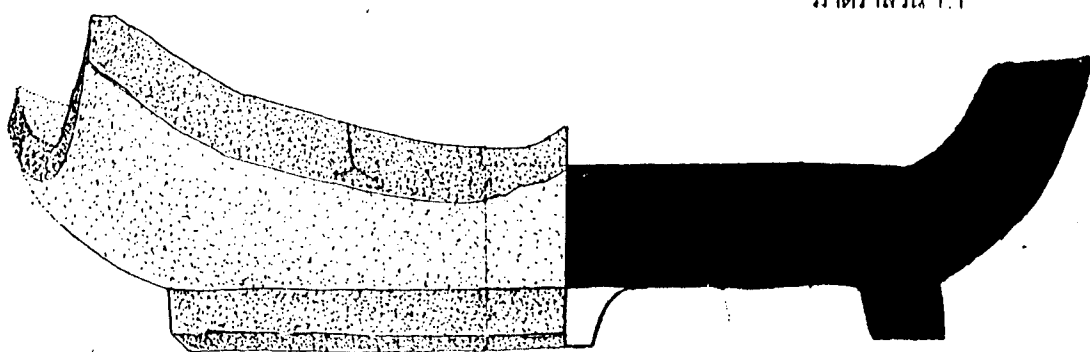

ภาพถ่ายเส้นที่ 47

ชิ้นส่วนประกอบภาชนะดินเผา (Ceramic)

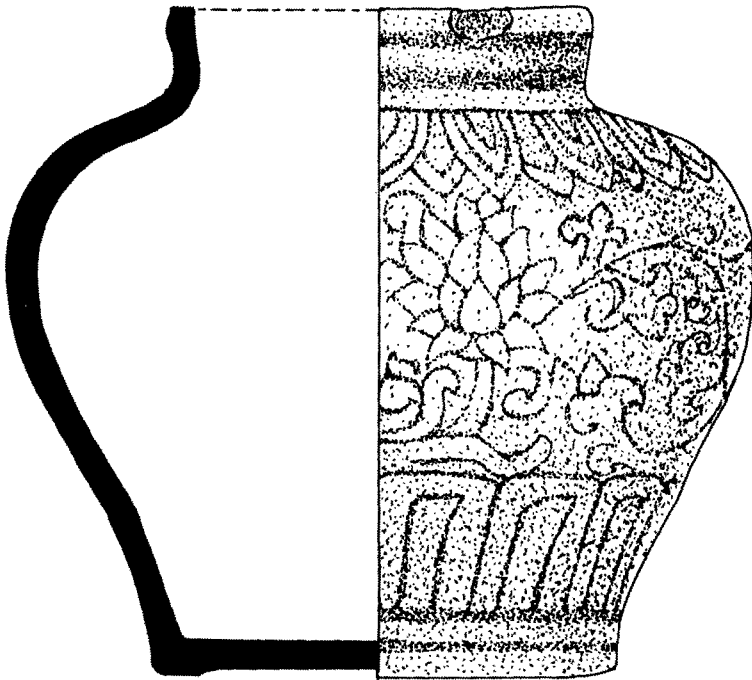
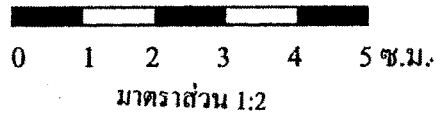

มาตราส่วน 1:1

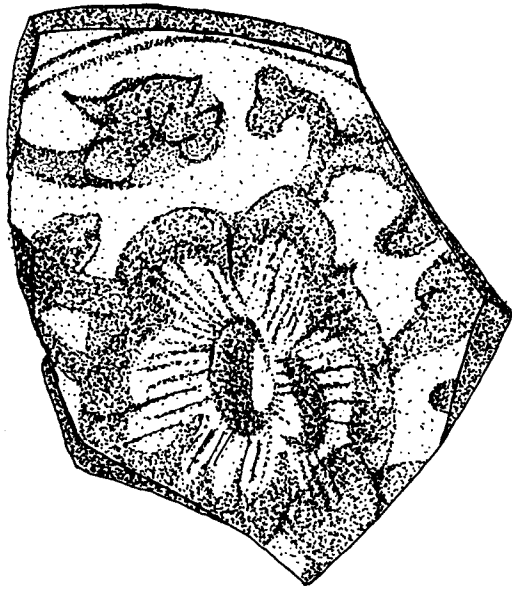
ภาพลายเส้นที่ 48

เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์ชเวอน

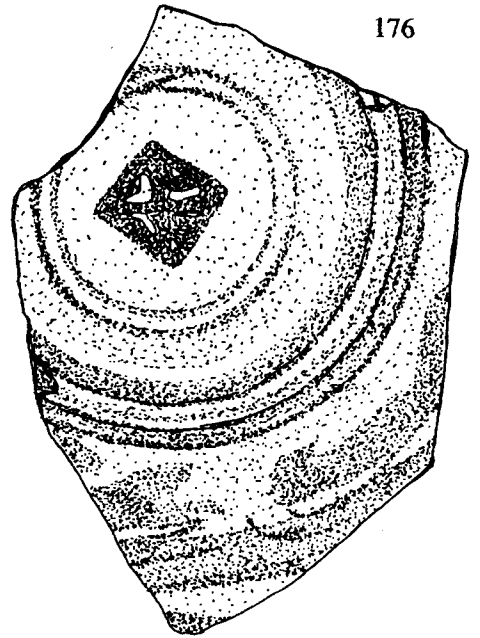

ภาพลายเส้นที่ 49

เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง
(กระปุกเขียนลายใต้เคลือบ)

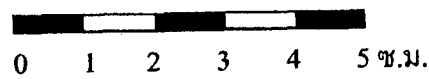
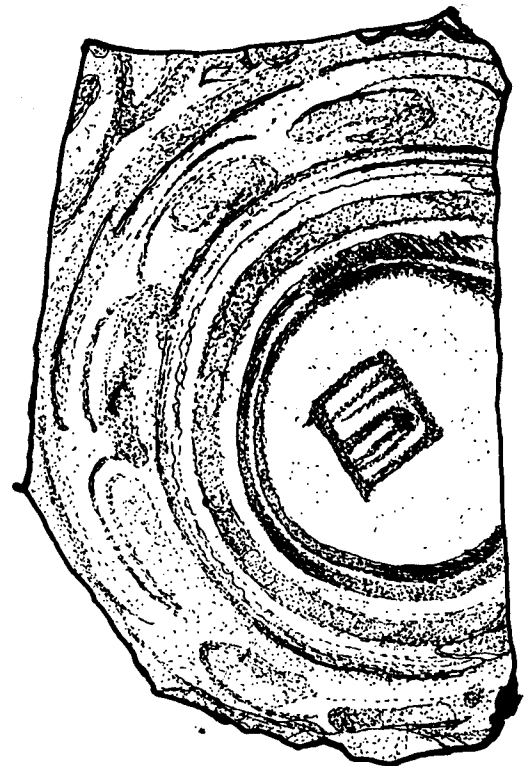
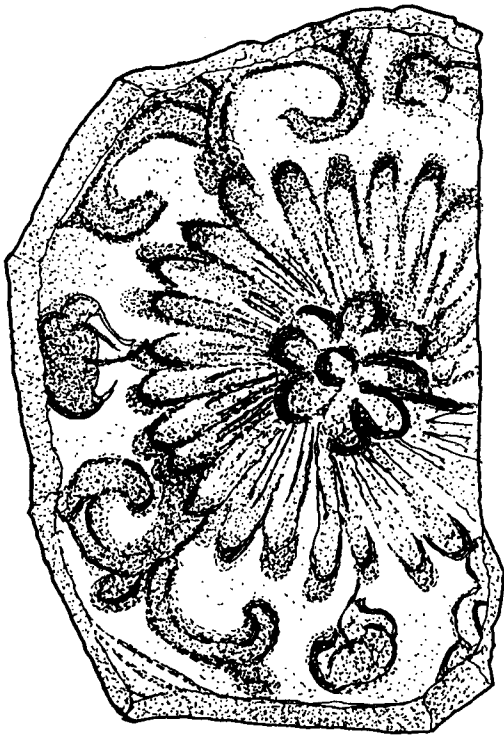

ภาพลายเส้นที่ 50

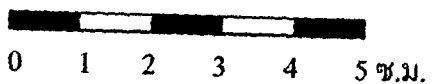
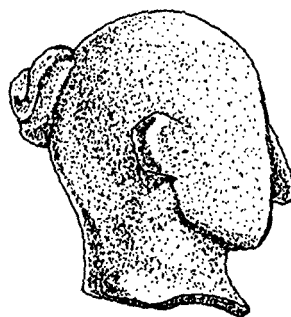
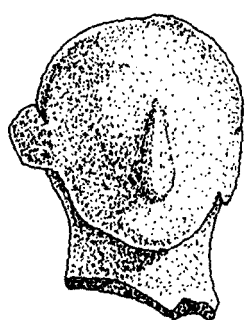

176

เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์หมิง
(เขียนลายครามใต้เคลือบ)

มาตราส่วน 1:1

มาตราส่วน 1:1

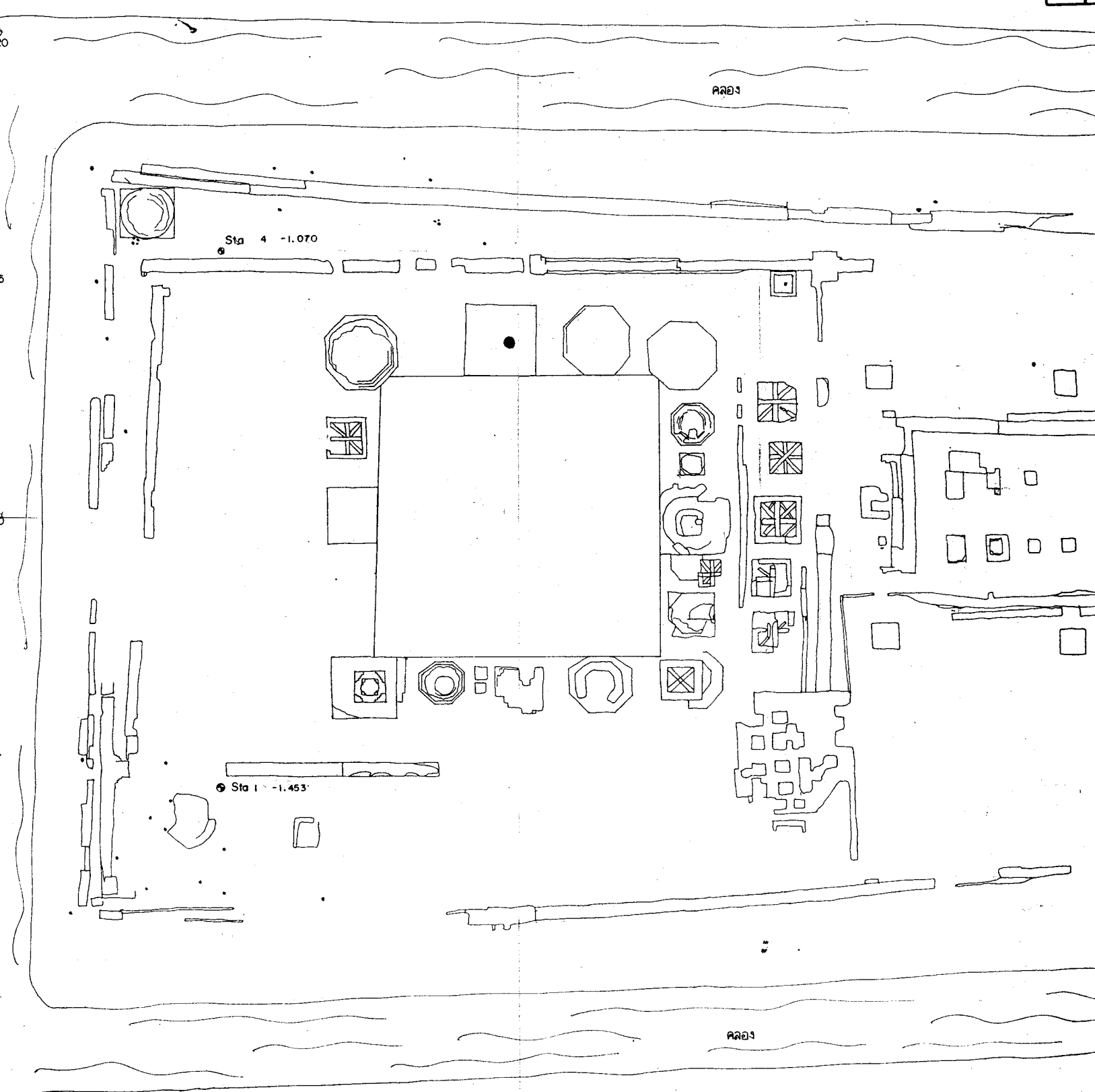
ภาพถ่ายเส้นที่ 51

เศียรตุ๊กตาเจ้าพรหมณ์

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจารณ์ะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโชธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน
1	น
2	น
3	น
4	น
5	น
6	น
7	น

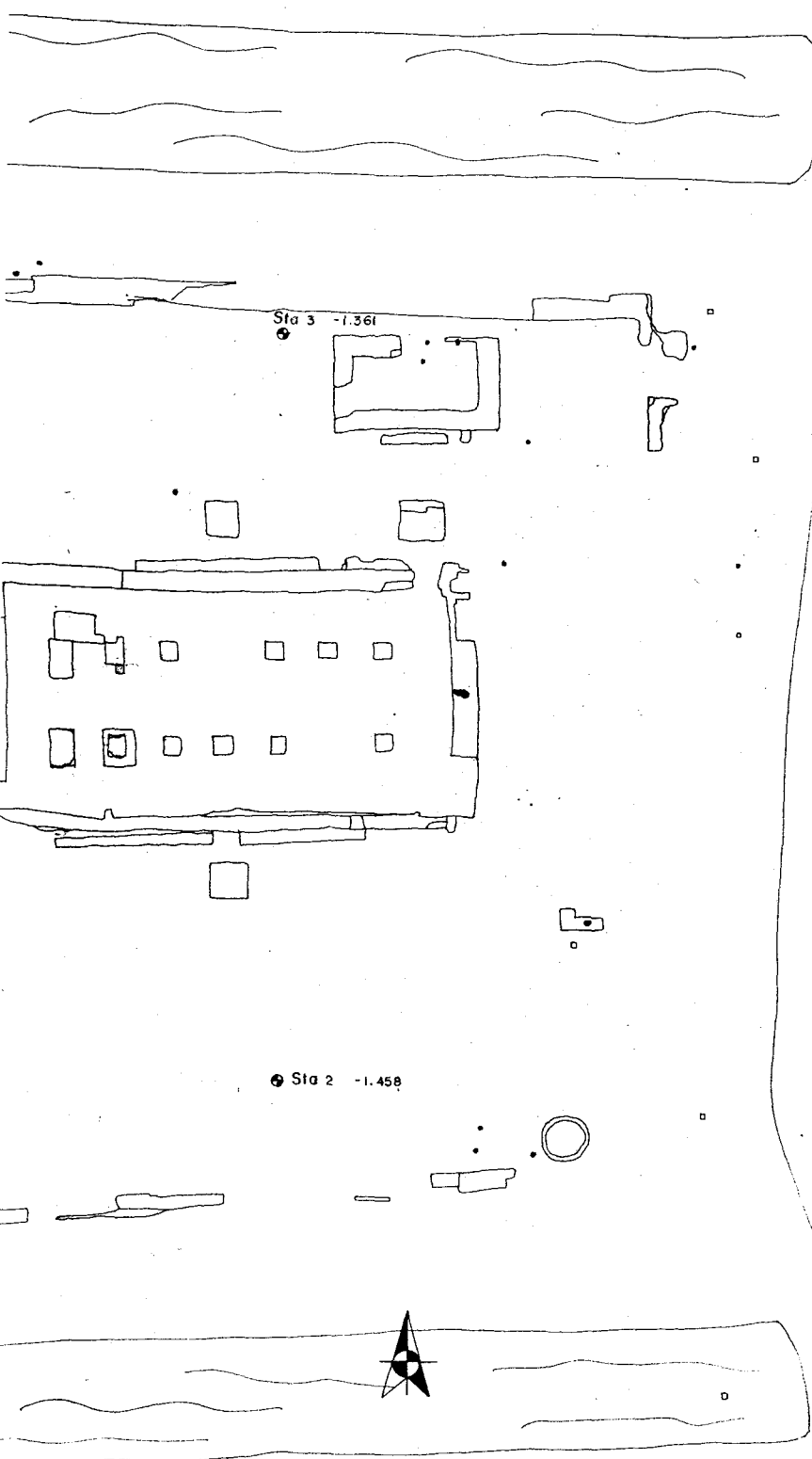
บริเวณพื้นที่จัดสรร

ผังบริเวณ วัดจักรวรรดิ

มาตราส่วน 1 : 250

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายอด แสงเจียด ผอ.สนง.บ.ทพ.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนภ สิทมาภรณ์ ผอ. อุทธานา กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภคพิศ อัญจนศิริ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนวิมลสินธุ์ สุทธาครินทร์ นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

โครงการวัดจักรวรรดิ
 มาตรฐาน : 1 : 250

ผังดัดชัย

วัดจักรวรรดิ

มาตรฐาน : 1 : 50,000 (โดยประมาณ)

รายการ

ดำเนินการโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุศักดิ์ก่อสร้าง
 9/8 หมู่ 6 ต.เชียงรากน้อย
 อ.บางเขน จ.พระนครศรีอยุธยา

ช่างสำรวจ	นายพนต จิตชัย	<i>PN</i>
ช่างเขียนแบบ	นายธีระกุล สิงหะเดชาพงษ์	<i>Tip</i>
นักวิชาการช่างศิลป์	นายเฉลิมชัย ตะทอง	<i>W. Nis</i>
นักโบราณคดี	นายวิฑูระ พิฒบริจฉจรดี	
นักประวัติศาสตร์ศิลปะ	นายศิษพงษ์ เคนธวิวัฒน์	<i>stump</i>
สถาปนิก	นายมีนทนะ อธิธา	
ผู้จัดทำบันทึก		
นักวิชาการด้านโบราณคดี		

ตรวจ/วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างโยธา		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

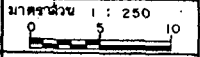
เห็นชอบ/อนุมัติ

หนฝ่ายวิชาการ		
หนฝ่ายโบราณคดี		
ผู้อำนวยการสำนักงาน		
ผู้อำนวยการสำนัก		
อธิบดี		

จัด	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		52	3

รูปแบบ : วัดจักรวรรดิ (สภาพที่มีการขุดแต่ง)
 ที่ตั้ง : ต.หันตรา อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

ผลิต : สำนักงานวัดจักรวรรดิ มาตรฐาน : 1 : 250

โครงการอนุรักษ์และพัฒนารูปแบบโบราณคดี
 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา

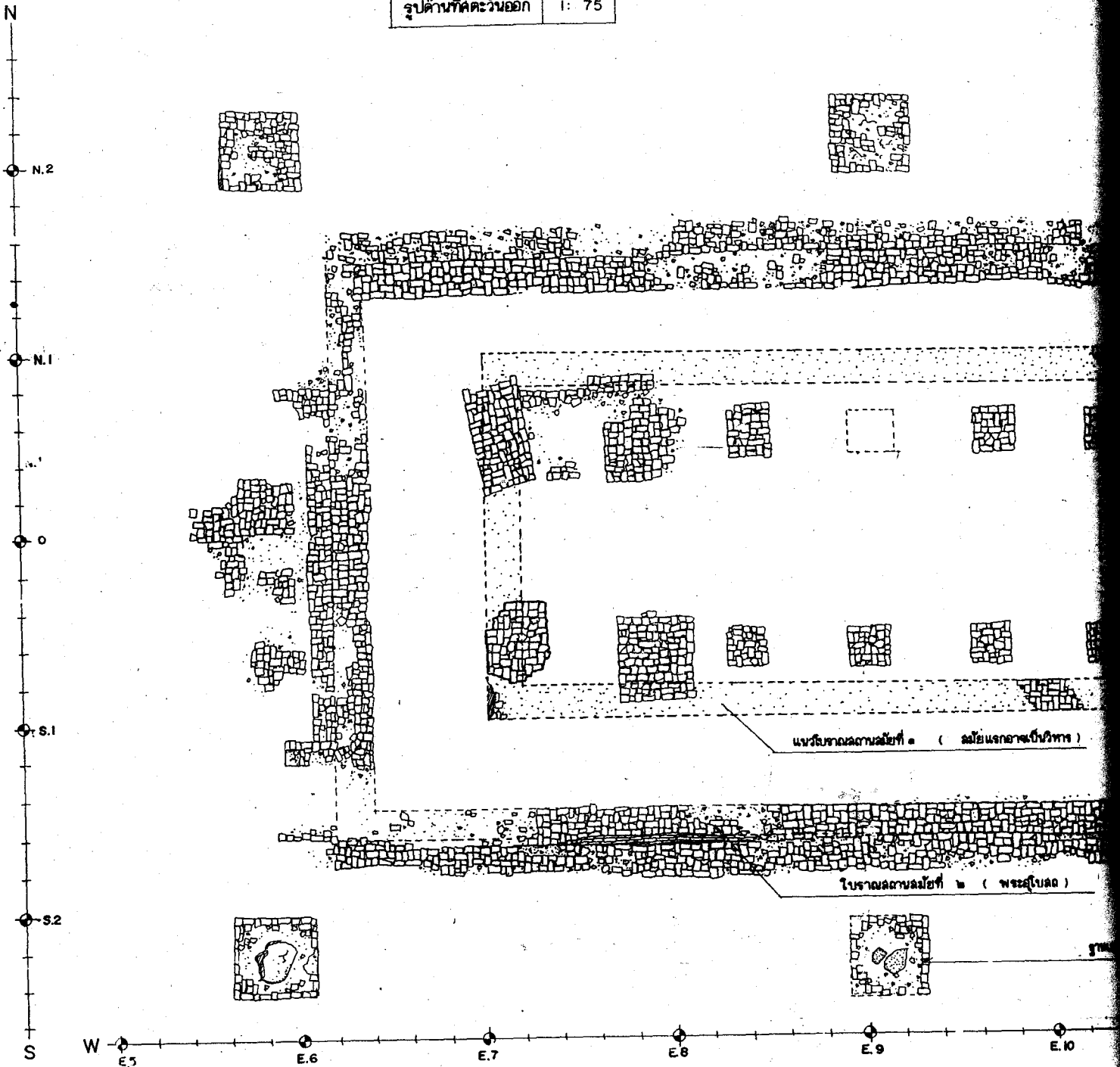
กรมศิลปากร

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิชาภรณ์ นักโบราณคดี 7			
2	นายโชชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รูปด้านทิศเหนือ 1: 75

รูปด้านทิศใต้ 1: 75

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 75

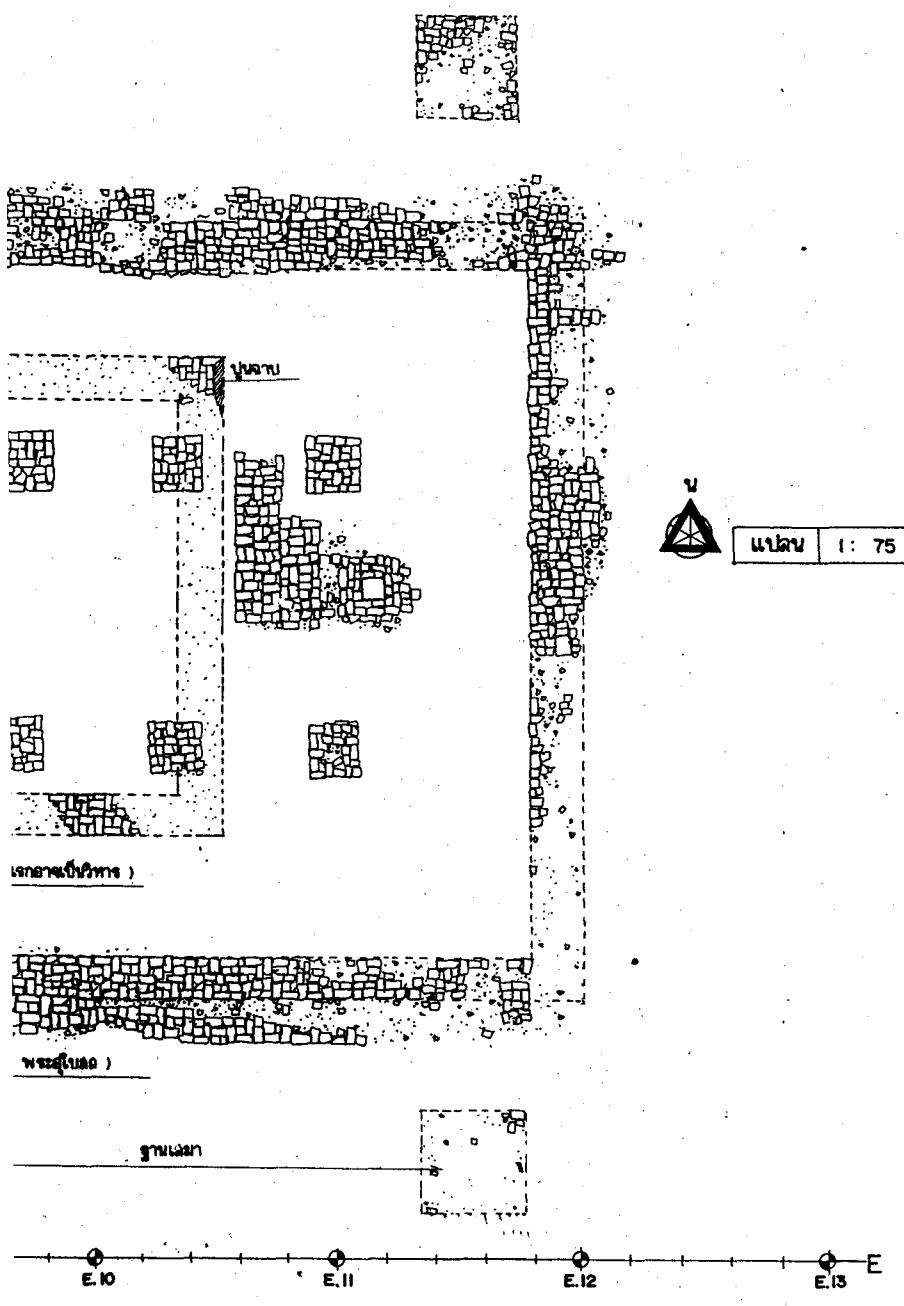

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายศักดิ์ แสงเชือก ผอ.สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีพามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกคพดี อยู่คงดี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นางสมมา วิจิตรอนันต์ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนีย์ภรณ์ สุทธิชาติวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

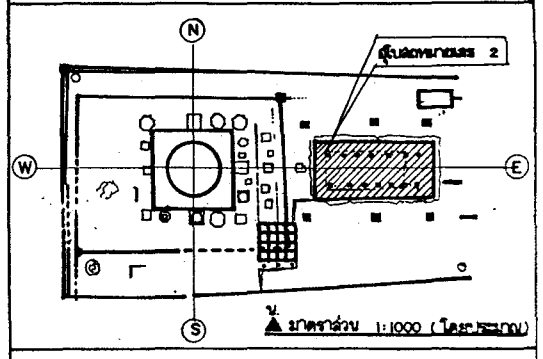
75

75

รูปด้านทิศตะวันตก 1 : 75

ผังดัดขึ้น

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานส่วนจำกัด ลุงศักดิ์ศรีช่าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมภาษณ์	ผู้บันทึก
เขียน	สัมภาษณ์	ผู้บันทึก
นายช่างสำรวจ	นายสมศักดิ์ จังชัย	ผู้บันทึก
นายช่างโยธา		
นายช่างศิลปกรรม	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว	ผู้บันทึก
นักโบราณคดี	นายสมพร พงษ์พัฒน์	
สถาปนิก	นายสมิทานะ อธิธา	
ภูมิสถาปนิก		
วิศวกรโยธา		
นักวิชาการด้านโบราณคดี		

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ		
นายช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เห็นชอบ / อนุมัติ		
ผอ. อุทยานฯ ๑		
ผอ. ดนง. บค. พช. ที่ 3		
ผอ. ลปค. พช.		
อธิบดี		

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สถาปัตยกรรมขอมแดง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แหล่ง วัดพระนริศที่ ๑
 พระอุโบสถสมัยที่ ๒

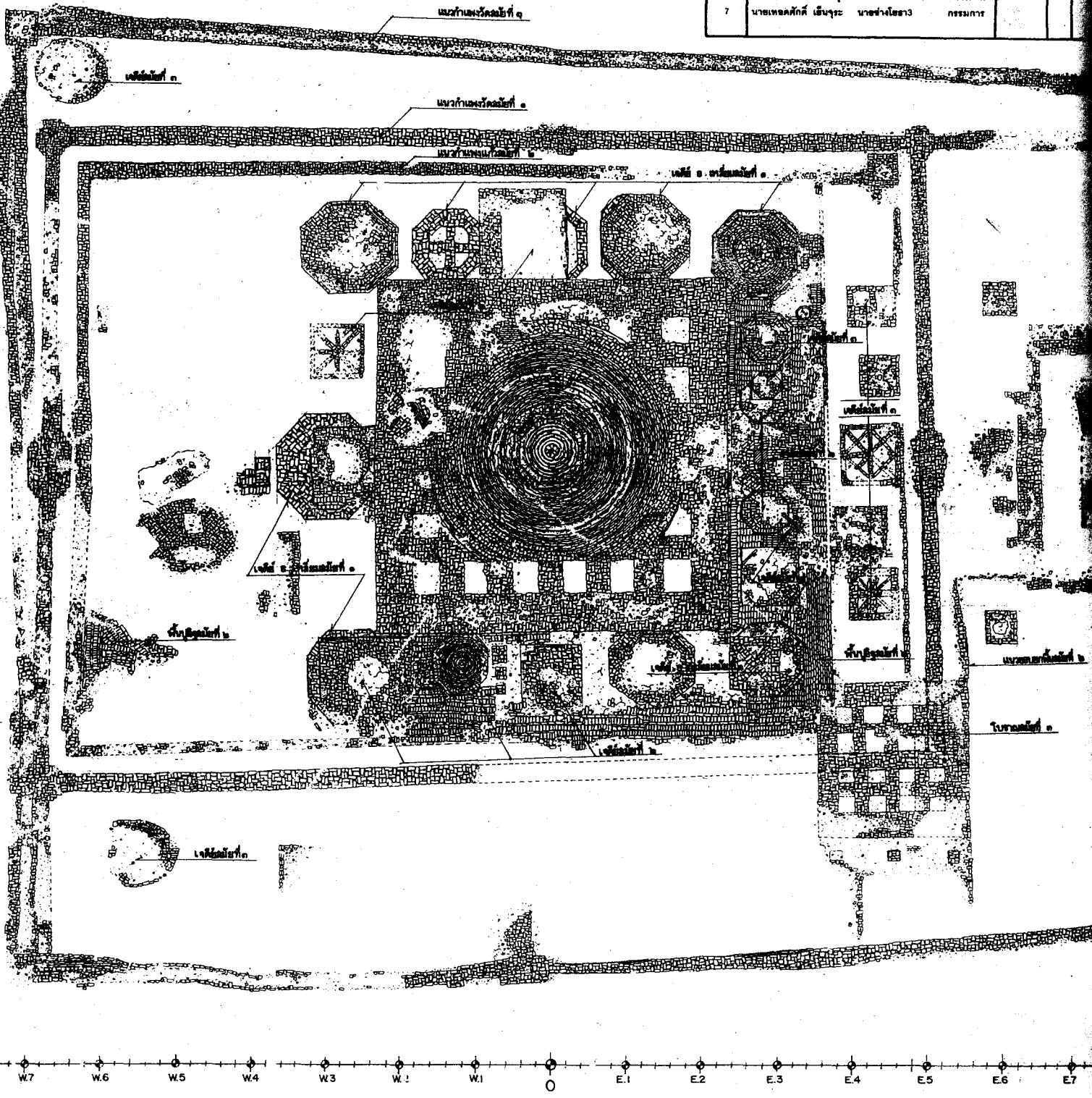
รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		4	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

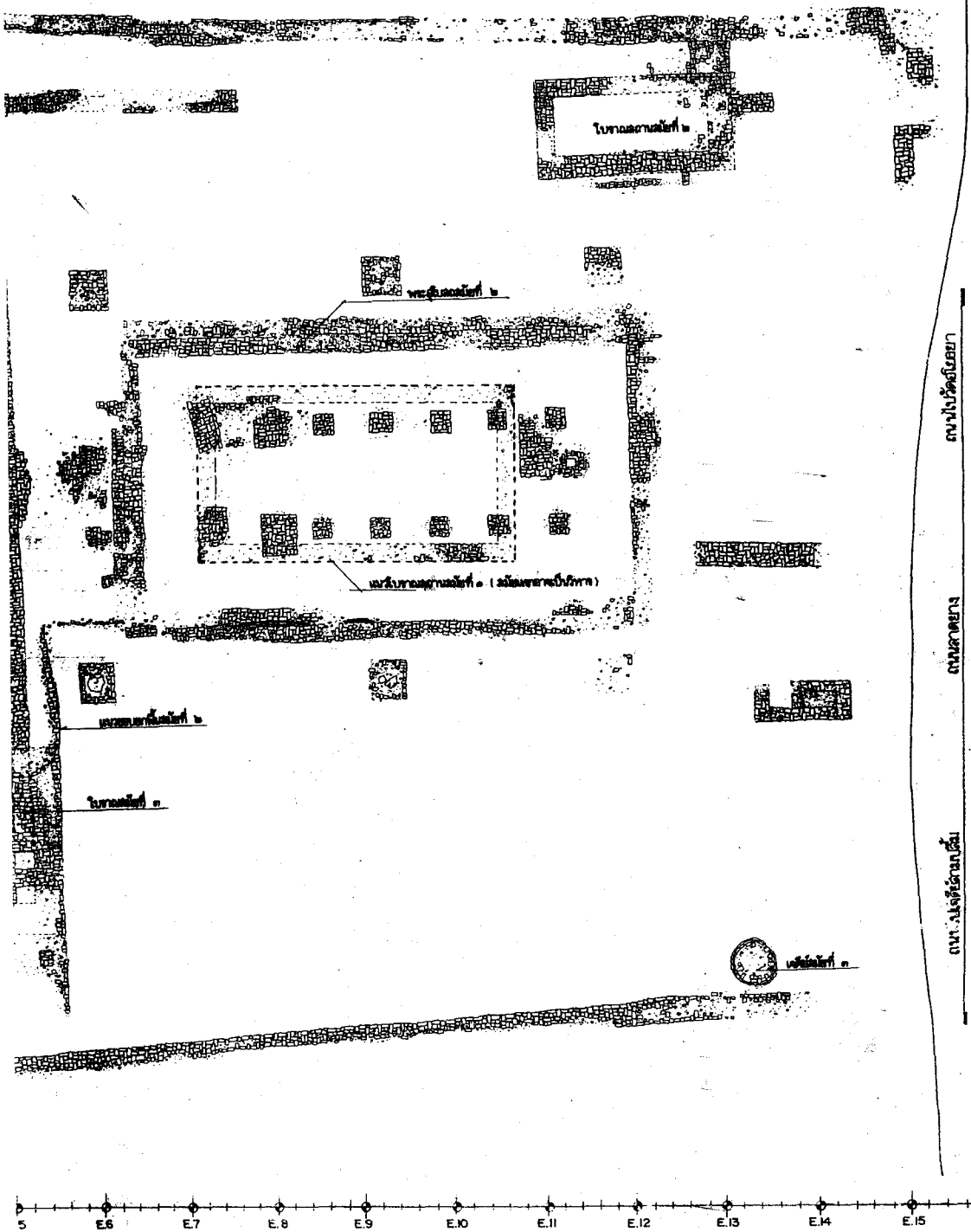
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิชากรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโสภา สวัสดิ์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่
1	นายสด อดงสิทธิ์ ผอ.สนง.ม.พ.พ. 33 ประธานกรรมการ		
2	นายเอก สิทธิศาสตร์ ผอ.สุสานฯ	กรรมการ	
3	นายณัฐพล วงศ์ประสิทธิ์ เจ้าพนักงานบริหารงาน 7	กรรมการ	
4	นายสารวิทย์ อดุงค์ นักโบราณคดี 7	กรรมการ	
5	นายเมธา วิชากรณะ นักโบราณคดี 7	กรรมการ	
6	นายสารทศนาถิกานต์ สุทธาศรีวัน นายช่างศิลปกรรม	กรรมการ	
7	นายเพ็ญศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา 3	กรรมการ	

แปลน 1: 150

ลำดับ	วันที่	หมายเหตุ

ผังดัดชั้น

มาตราส่วน 1 : 50,000
(โดยประมาณ)

รายการ

ดำเนินการโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณศิริก่อสร้าง
2/2 หมู่ 3 ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉั่มพันธุ์ อชพัชย์
เขียน	ฉั่มพันธุ์ อชพัชย์
นายช่างสำรวจ	นายพนตล จตุชัย
นายช่างโยธา	นายฉัตรชัย ตรีภรณ์
นายช่างศิลปกรรม	นายสมเทพ พงษ์พิพัฒน์
นักโบราณคดี	นายสมิทธ พงษ์พิพัฒน์
สถาปนิก	นายสมิทธ พงษ์พิพัฒน์
ภูมิสถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
นักวิทยาศาสตร์โบราณคดี	

ตรวจ / วิศวกรรับรูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการชั้นต้น	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ	
ผอ.สนง. บ.ค. พช. ที่ 3	
ผอ.ส.บ.ค. พช.	
อธิบดี	

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
ต.เมืองเก่า อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

แสดง แบบฉบับร่าง

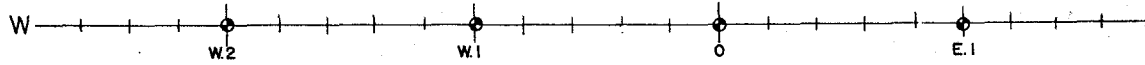
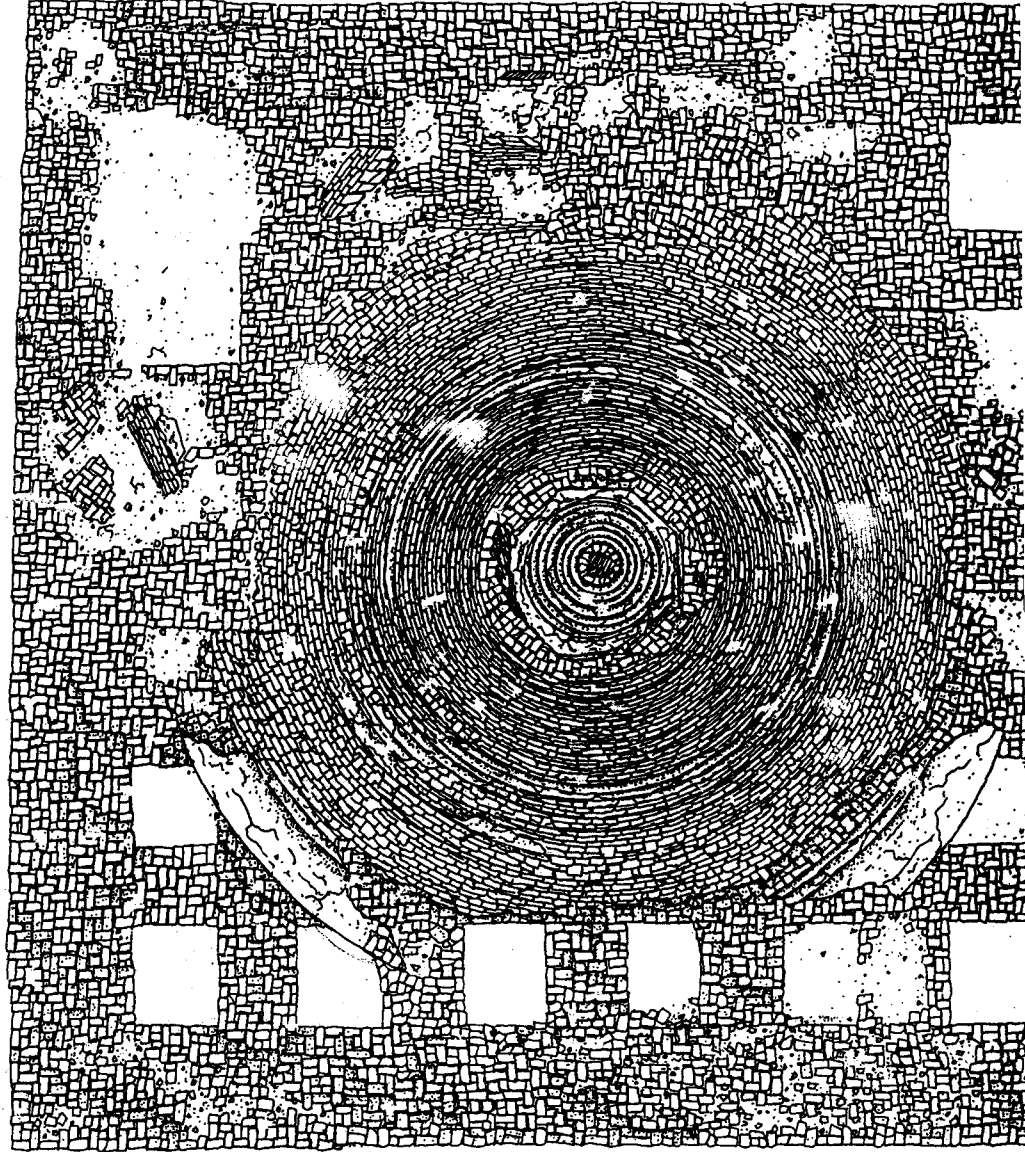
รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		5	52

**โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา**

**สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3**

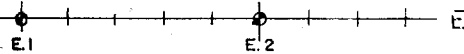
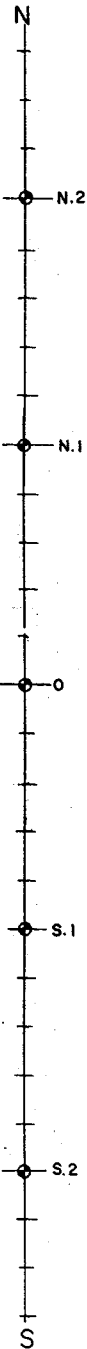
กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายอดด แดงเชิดศ ผอ. สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนุก สีหามาตย์ ค.อ. อุทธานนท์ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงสงเชื้อว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภคพิศ อุดงค์ดี นักโบราณคดี7๖ กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนีย์กมลย์ สุทธาศรีวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทศศักดิ์ เข็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

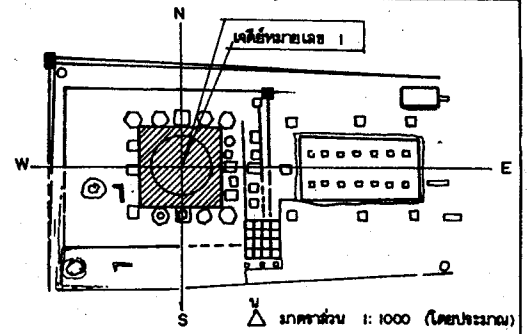

รูปแปลน 1: 75

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกิทอง นักโบราณคดี 7			
2	นายโรธ่า คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินการโดย
 หน่วยงานด้านศิลปกรรม
 ๔/๕ หมู่ ๖ ต. เขียวรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธุ์ อุทัยอิ	
เขียน	ฉิมพันธุ์ อุทัยอิ	
นายช่างสำรวจ	นายพทล จิตชัย	
นายช่างโยธา		
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมพันธ์ อุทัยอิ	
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พันธ์ุ	
สถาปนิก	นายฉิมพันธ์ อุทัยอิ	
ภูมิสถาปนิก		
วิศวกรโยธา		
นักวิชาการด้านโบราณคดี		

ตรวจ/ วิจารณ์รูปแบบ	
นาย ทัศนศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ	
ผอ.อภ. พระนครศรีอยุธยา	
ผอ. ส่วนง ๑ค.พ. ที่ 3	
ผอ. อ.บ.ค. พช.	
อธิบดี	

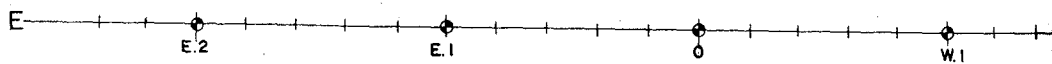
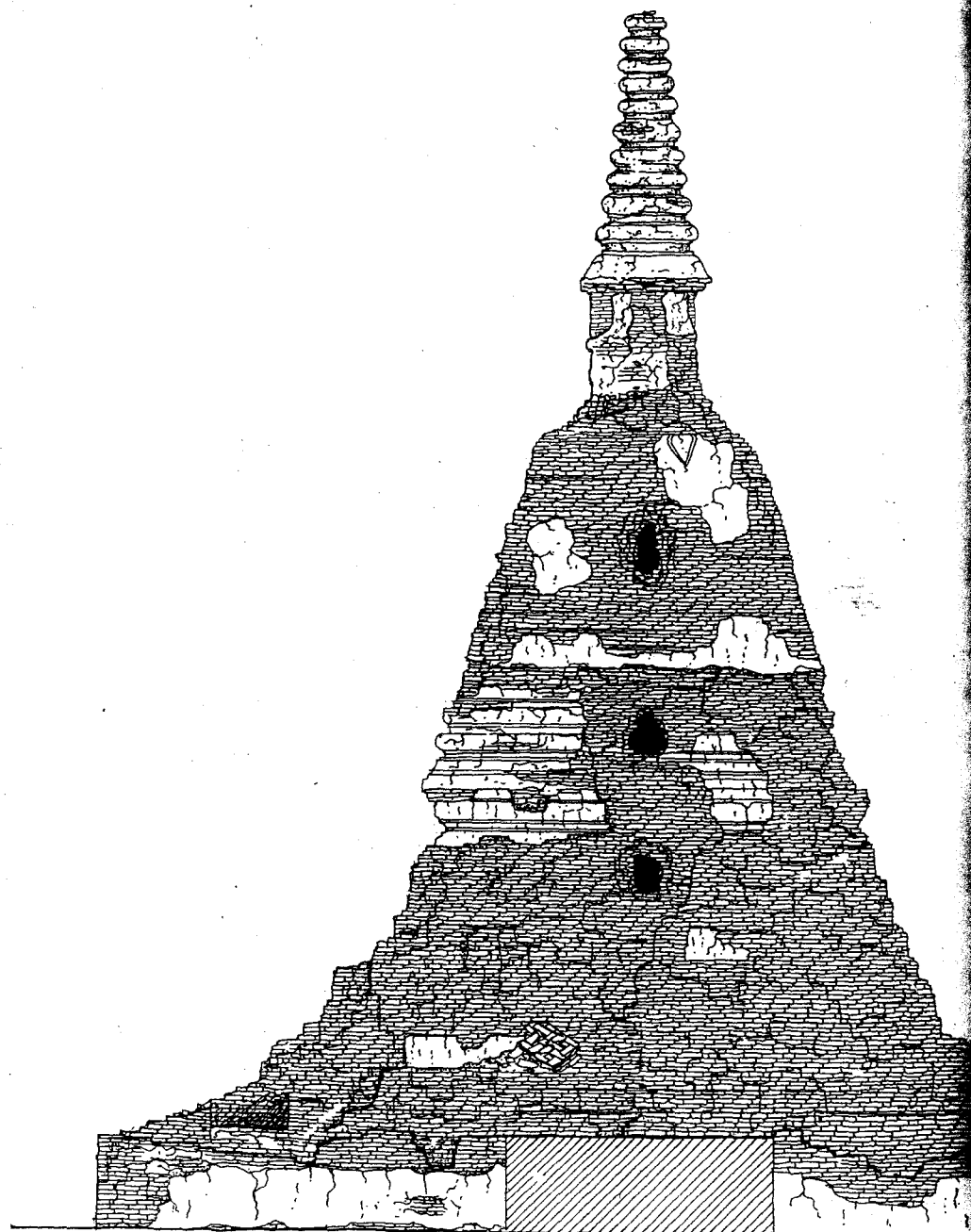
รูปแบบ เจดีย์วัดจักรวรรดิ (ภาพร่างทางชุดแต่ง)
 ค.ไฉฉิ่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา.

แสดง			
เจดีย์ประธานหมายเลข 1			
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		6	52

โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

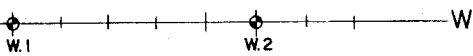
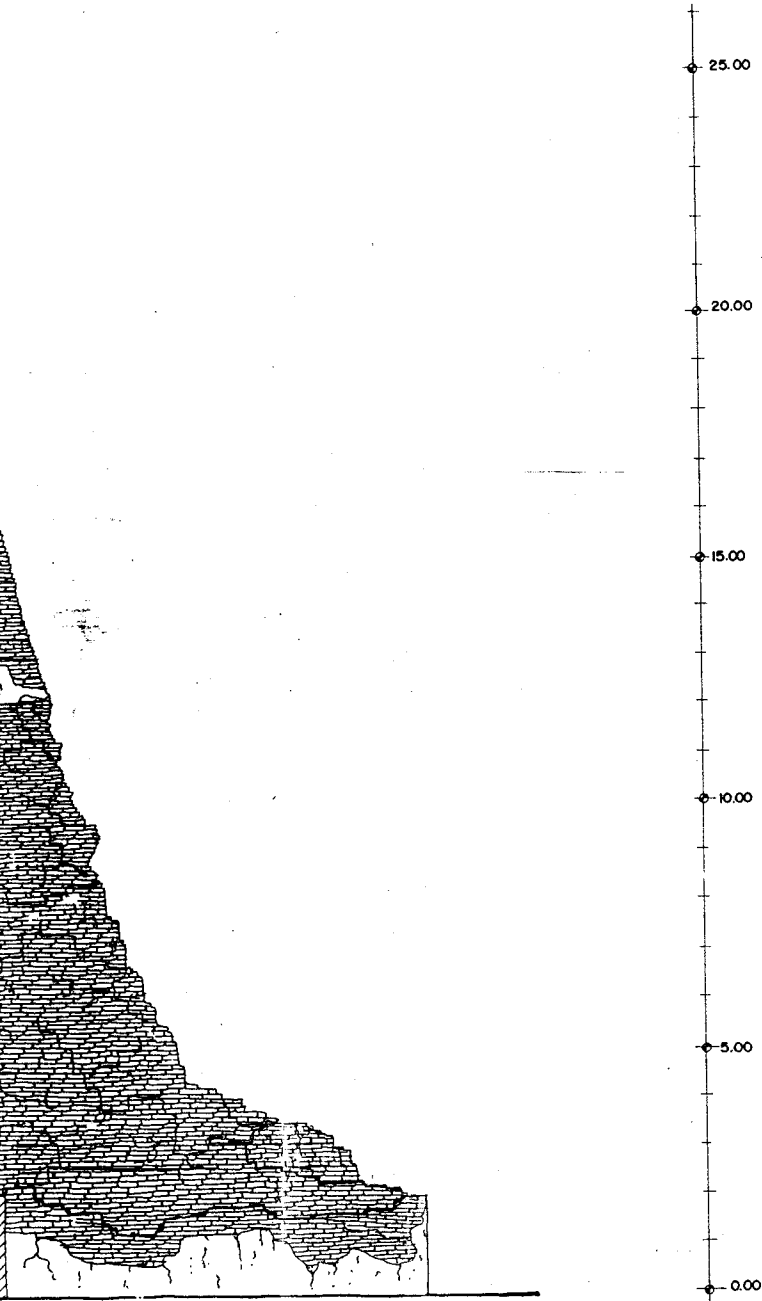
สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์แห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

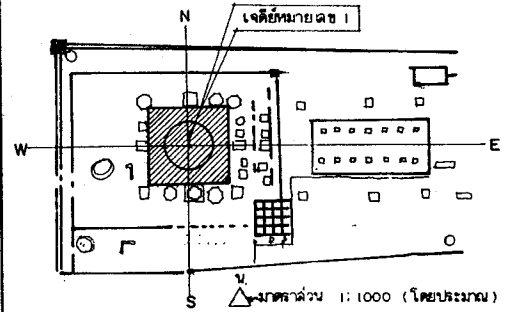
รูปด้านทิศเหนือ 1: 75

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนภ สิทามาตร์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงานฯ กรรมการ			
4	นางสาวภคณี อัญงค์ดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิกฤษณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศรีวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจำกัด วิศวกรก่อสร้าง
 ๔/๖ หมู่ ๖ ต. เขียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉิมพาลี	
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉิมพาลี	
นายช่างสำรวจ	นายพนต จิตชัย	<i>Handwritten signature</i>
นายช่างโยธา		
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมพันธ์ ฉิมพาลี	<i>Handwritten signature</i>
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พิศัย	<i>Handwritten signature</i>
สถาปนิก	นายฉิมพันธ์ ฉิมพาลี	
ภูมิสถาปนิก		
วิศวกรโยธา		
นักวิชาการด้านโบราณคดี		

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. ฉ.นง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ฉ.บค. พช.			
อธิบดี			

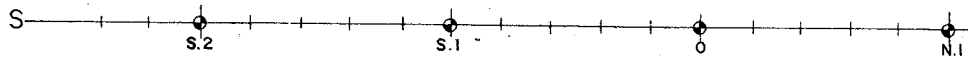
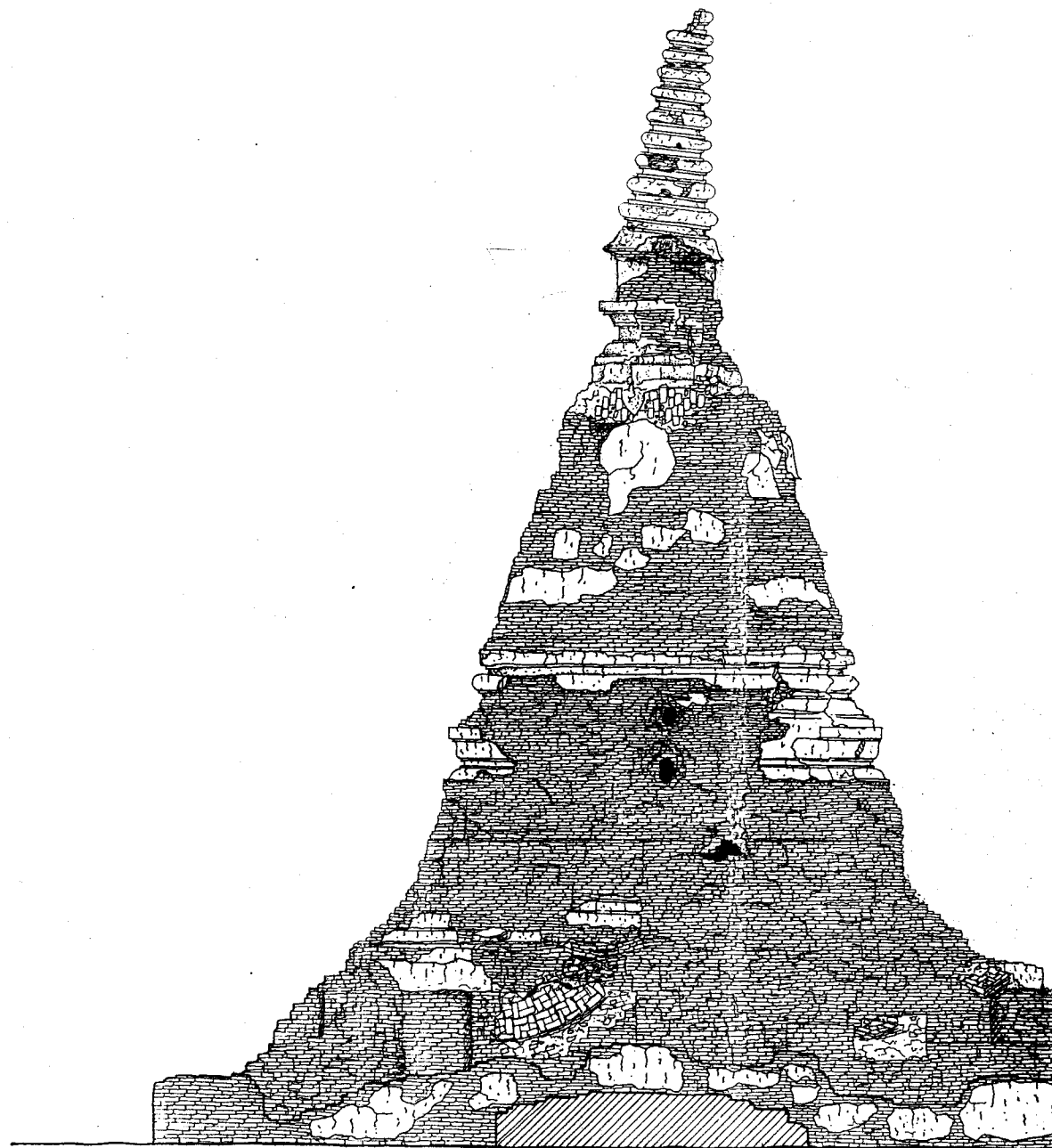
รูปแบบ เจดีย์วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง เจดีย์ประธานหมายเลข 1			
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		7	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนามรดกประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

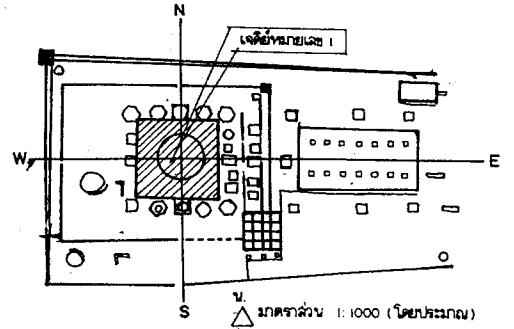
กรมศิลปากร

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 75

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	พง.ชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโชธา ศำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินงานโดย

ทำนุบำรุงส่วนจำกัด ละครคดีก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เขียวราชน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุซพัทธ์		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุซพัทธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพนพล จิตธิษ		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ศรีทอง		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายสัมพันธ์ อังศิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ/อนุมัติ

ผอ. อุทยานฯ ๑			
ผอ.ลนง. บค. พท. ที่ 3			
ผอ. ลบค. พท.			
อธิบดี			

รูปแบบ เจดีย์วัดจักรวรรดิ (ภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แปลตรง

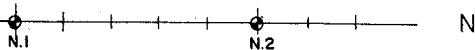
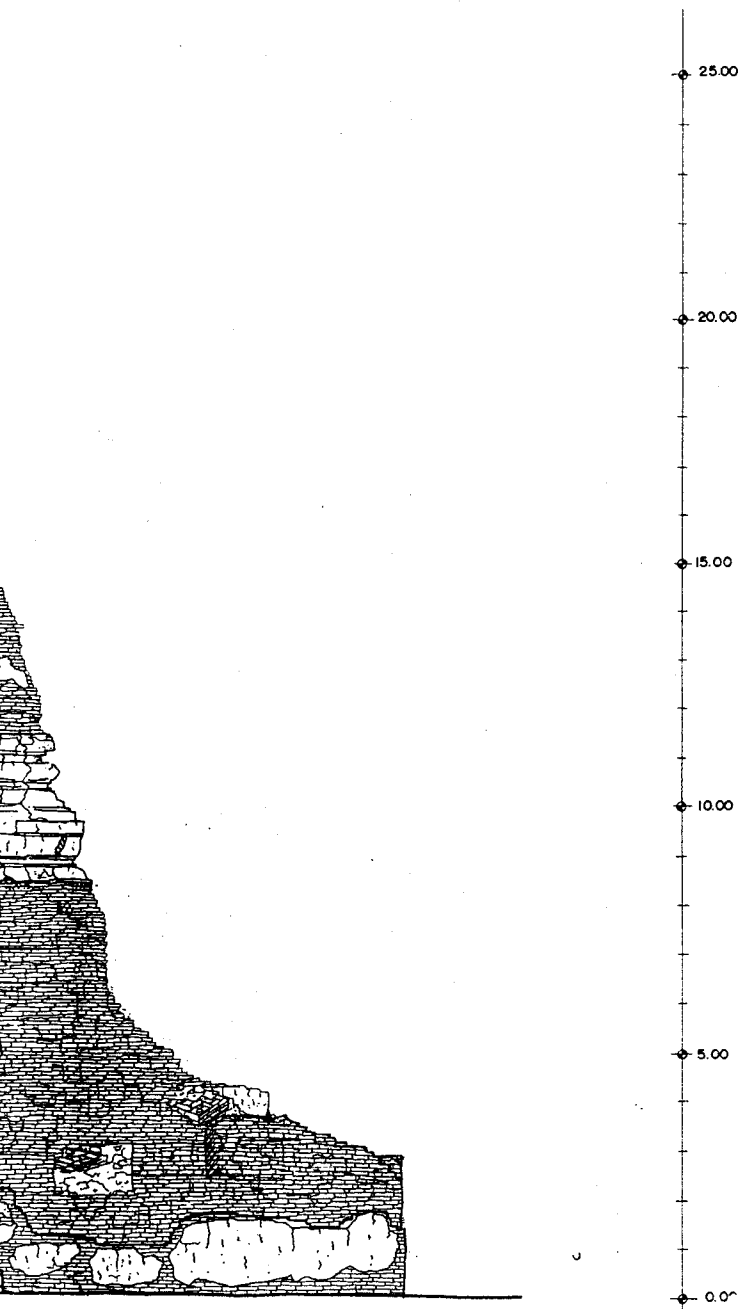
เจดีย์ประธานหมายเลข 1

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		8	52

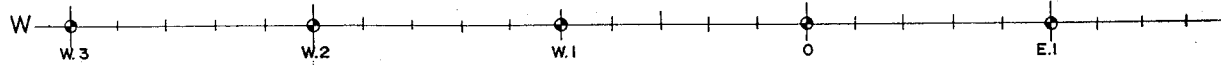
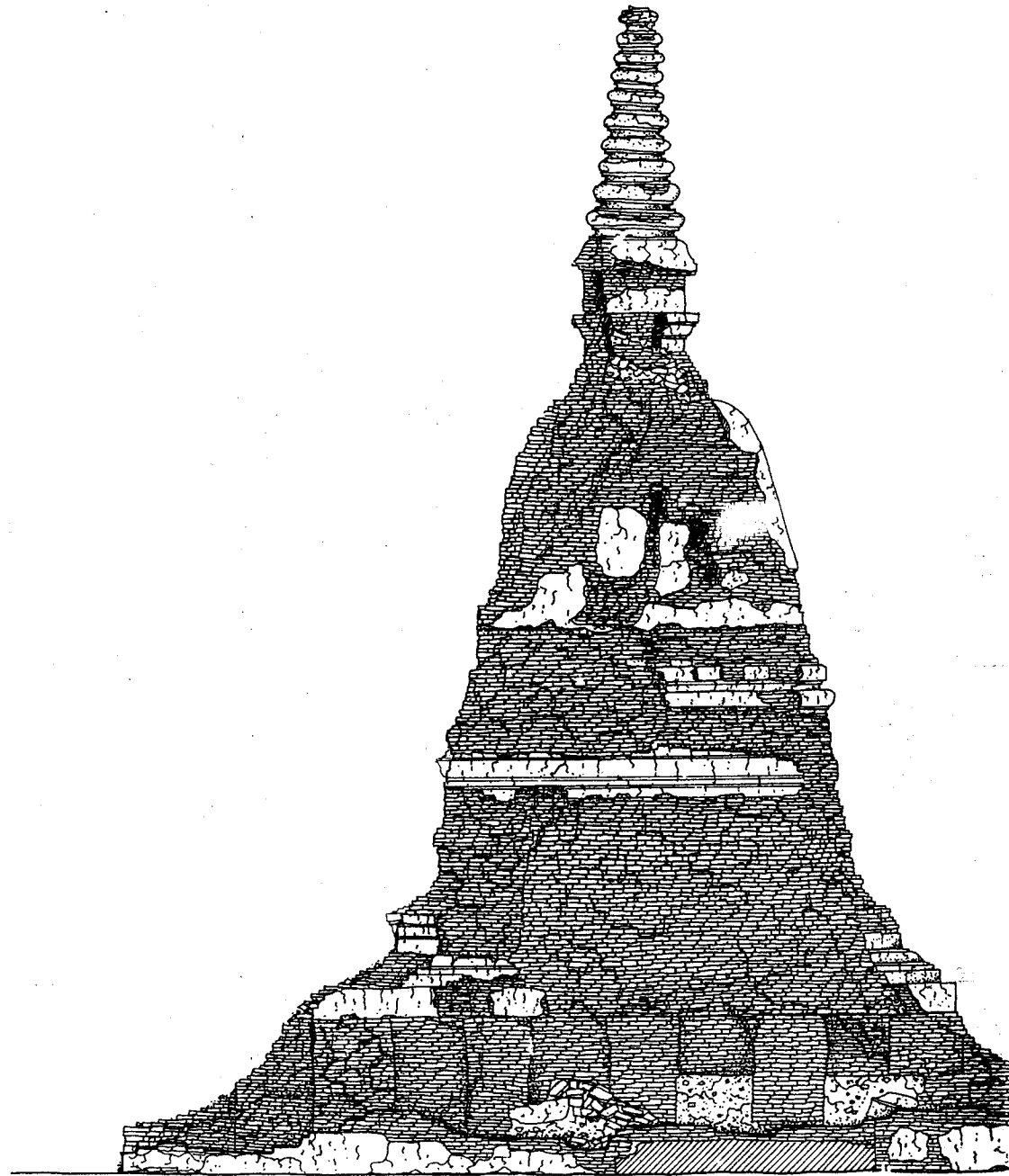
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมคิด แดงเอียด ผอ. สนง.บค. พท. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอกภพ สิทธิมาศย์ ผอ. อุทยานฯ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญญา อัญญาศิริ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาธาวิธ นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทศศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

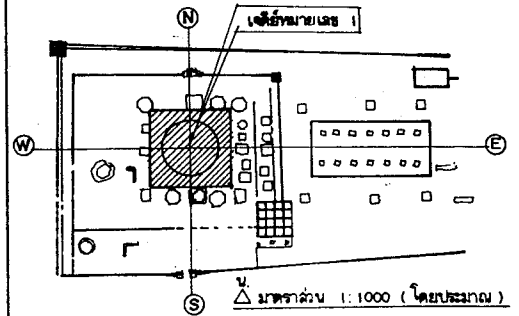

รูปด้านทิศใต้ 1: 75

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิชากรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโชธา คำสิงห์ นายช่างโบราณ			

ลำดับที่
1
2
3
4
5
6
7

ผังดัดขึ้น

รายการ

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ตรีศักดิ์ก่อสร้าง
๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉุยฟ้าอิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉุยฟ้าอิ		
นายช่างสำรวจ	นายพศต จักรชัย	9/๓	
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ศรีทอง	<i>Min Min</i>	
นักโหราศาสตร์	นายสมภพ พงษ์พิพัฒน์	<i>Sam</i>	
สถาปนิก	นายสมิตานะ อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโหราศาสตร์			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโหราศาสตร์			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ/อนุมัติ

ผอ. อุตสาหกรรม			
ผอ. ฉ.น.ง. บ.ค. พช. ที่ 3			
ผอ. ฉ.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ เจตีย์วัดจักรวรรจศิริ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

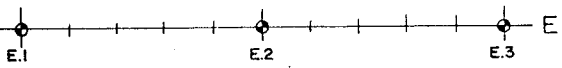
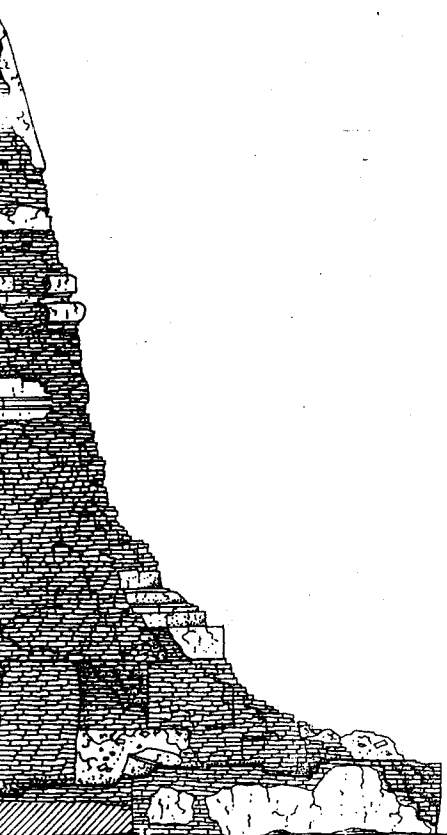
แลดิง เจตีย์ประธานหมยเมษา

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		9	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโหราศาสตร์และ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

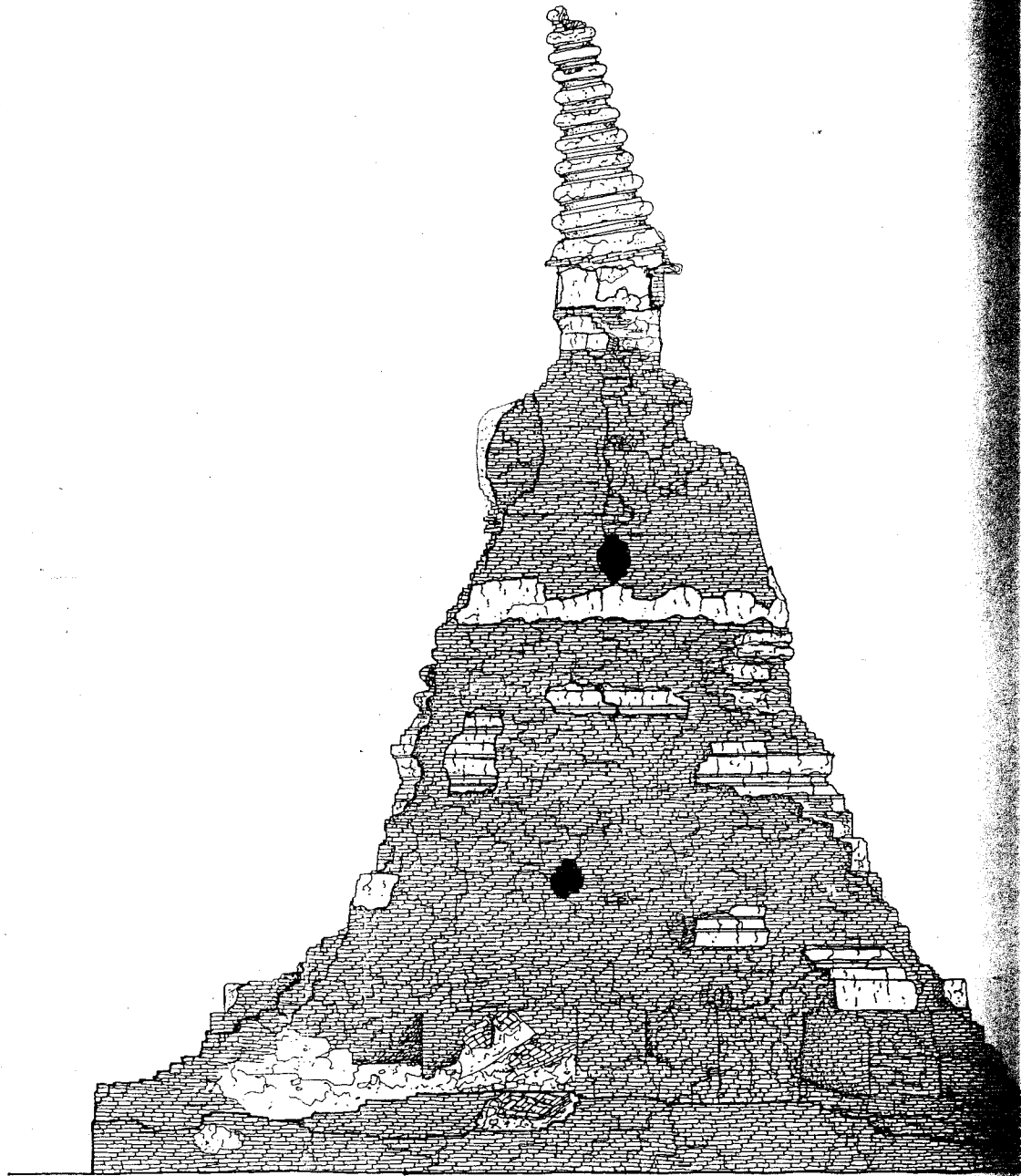
กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเชยต หรือ สอนง บค พช ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอกก สิหามาตย์ หรือ อุทธานา กรรมการ			
3	นายเนรุพต ม่วงศรีเชื้อ เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกคหติ อยุคงคิ นักโหราศาสตร์72 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโหราศาสตร์7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศรีวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจู่ระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

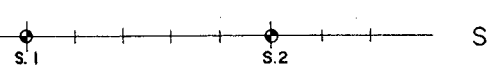
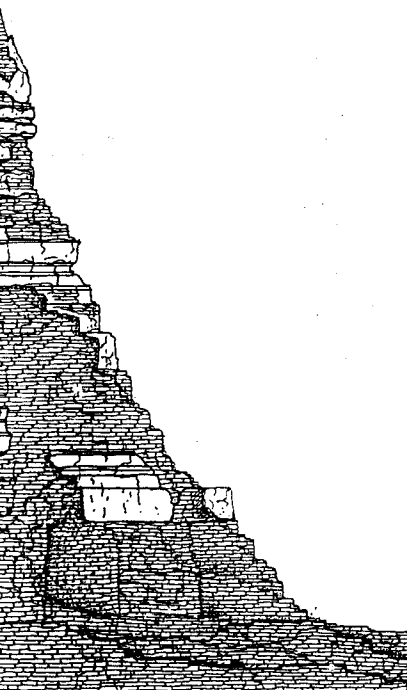
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโชชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับ
1
2
3
4
5
6
7

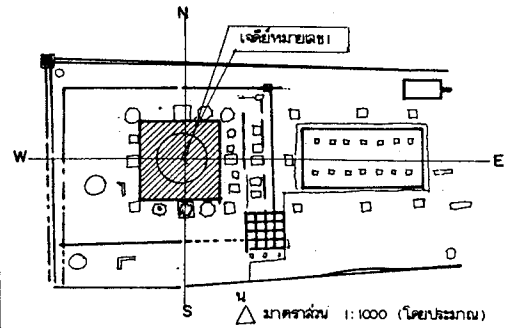

รูปด้านทิศตะวันตก	1: 75
-------------------	-------

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ.สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สิหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกิตติ อัญคดี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิทขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เข็มจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ผังดัดขึ้น

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ละครคดีก่อสร้าง
 4/2 หมู่ 6 ต. เชียงจากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉั่มพันธุ์ อุษพันธ์ิ		
เขียน	ฉั่มพันธุ์ อุษพันธ์ิ		
นายช่างสำรวจ	นายพดล ฉัตติชัย	วิศว	
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ศรีทอง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พรหมพันธ์ิ	ศิลป	
สถาปนิก	นายมีนทนะ อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

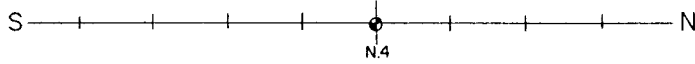
เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยานฯ 1			
ผอ.ลนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ล.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ เจดีย์วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)
 ต. ไม้ผึ้ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

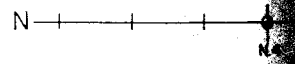
แสดง			
เจดีย์ประธานหมายเลข 1			
จ.หลั	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		10	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3
 กรมศิลปากร

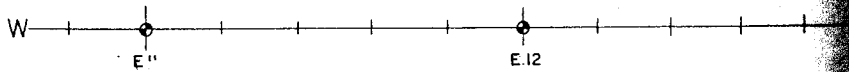
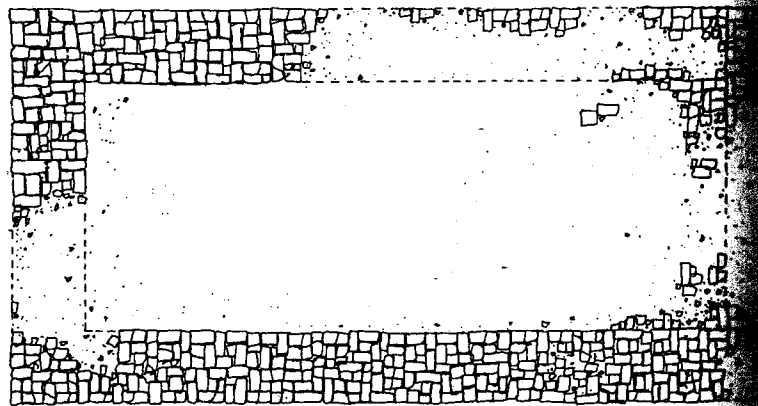
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเจนก สิทามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายเนื้พล ม่วงศรีเชิว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพิศ อัญจนศิริ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิทขณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศรีวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

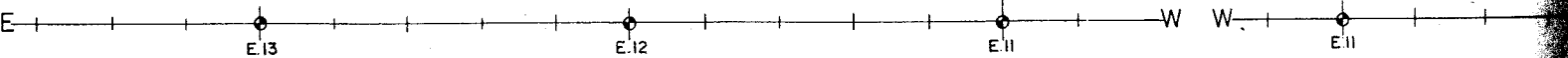
รูปด้านทิศตะวันออก 1: 50

รูปด้านทิศ

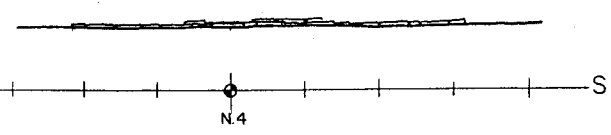

แปลน 1: 50

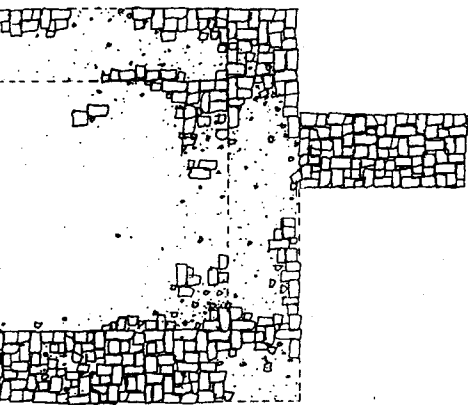

รูปด้านทิศเหนือ 1: 50

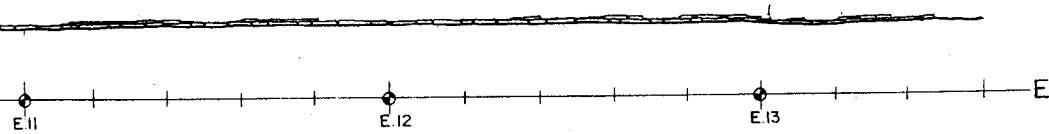
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิชากรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโยธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 50

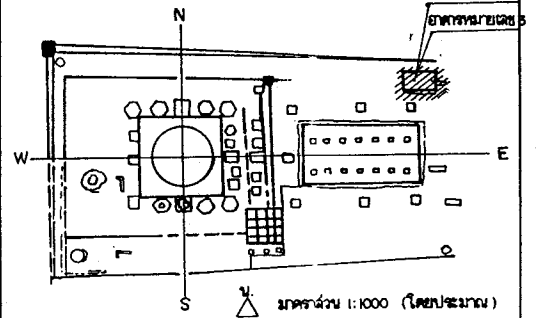

50

รูปด้านทิศใต้ 1: 50

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินการโดย

ทำงานส่วนจำกัด อนุรักษ์ก่อสร้าง
๔/๘ หมู่ ๓ ต. เขียวรางน้อย
อ. บางปรือ จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธุ์ อุทัยดี		
เขียน	ฉิมพันธุ์ อุทัยดี		
นายช่างสำรวจ	นายพนม จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะทอง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พรหมพัฒน์		
สถาปนิก	นายณัฏฐะ อังคณา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยาน ฯ			
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ล.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ เจดีย์วัดจักรวรรดิ (ฉากหลังการขุดแต่ง)
ต. ๒๕๖๖ อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง อาคารหมายเลข 3

รูป	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		11	52

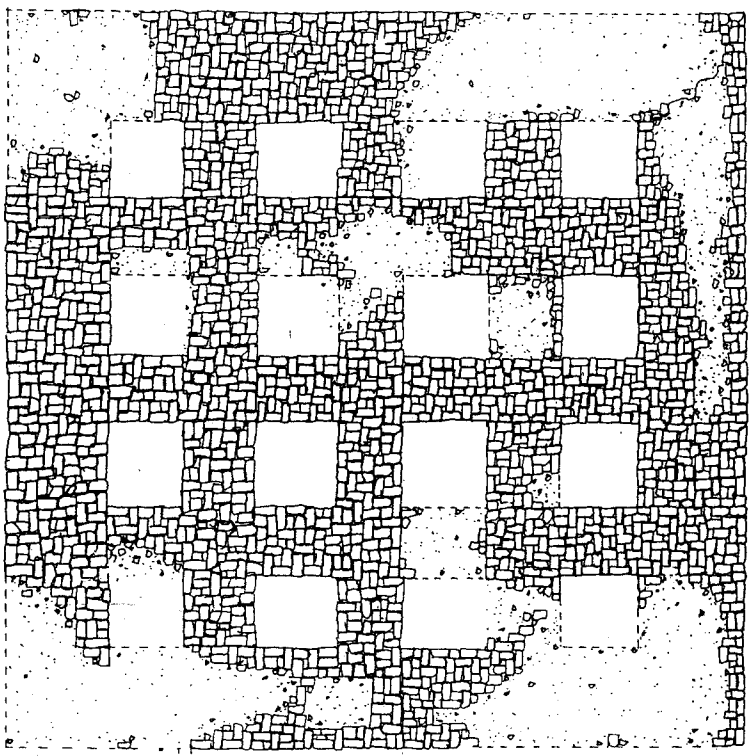
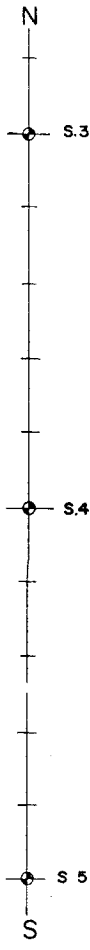
โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ.สนง.บค.พอ.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีหามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกิตติ อัญงค์ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเชษฐศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

รูปด้านทิศเหนือ 1: 50

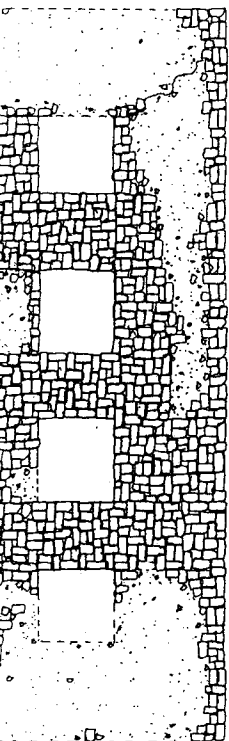

น.
▲
แปลน 1: 50

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 50

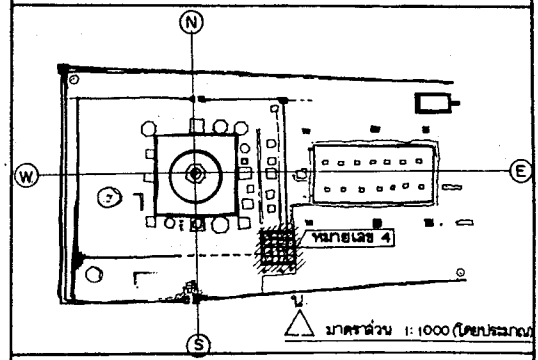
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิชาณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโยธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 8			

รูปด้านทิศใต้ 1: 50

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 50

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจำกัด องค์กรก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เขียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมภาษณ์	ผู้ทำ		
เขียน	สัมภาษณ์	ผู้ทำ		
นายช่างสำรวจ	นายพศ ใจชัย			
นายช่างโยธา				
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะทอง			
นักโบราณคดี	นายธรรมา พงษ์วัฒน์			
สถาปนิก	นายนิเทศ ธิเวลา			
ภูมิสถาปนิก				
วิศวกรโยธา				
นักวิชาการด้านโบราณคดี				

ตรวจ / วิศวกรรูปแบบ				
นายช่างศิลปกรรม				
นักวิชาการช่างศิลป์				
นักโบราณคดี				
สถาปนิก				
ผู้เชี่ยวชาญ				

เห็นชอบ / อนุมัติ				
ผอ. อุตสาหกรรม				
ผอ. มนง. บค. พช. ที่ 3				
ผอ. ฉ.บค. พช.				
อธิบดี				

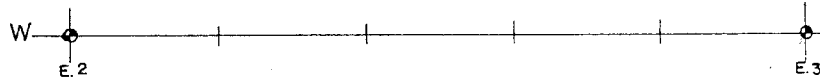
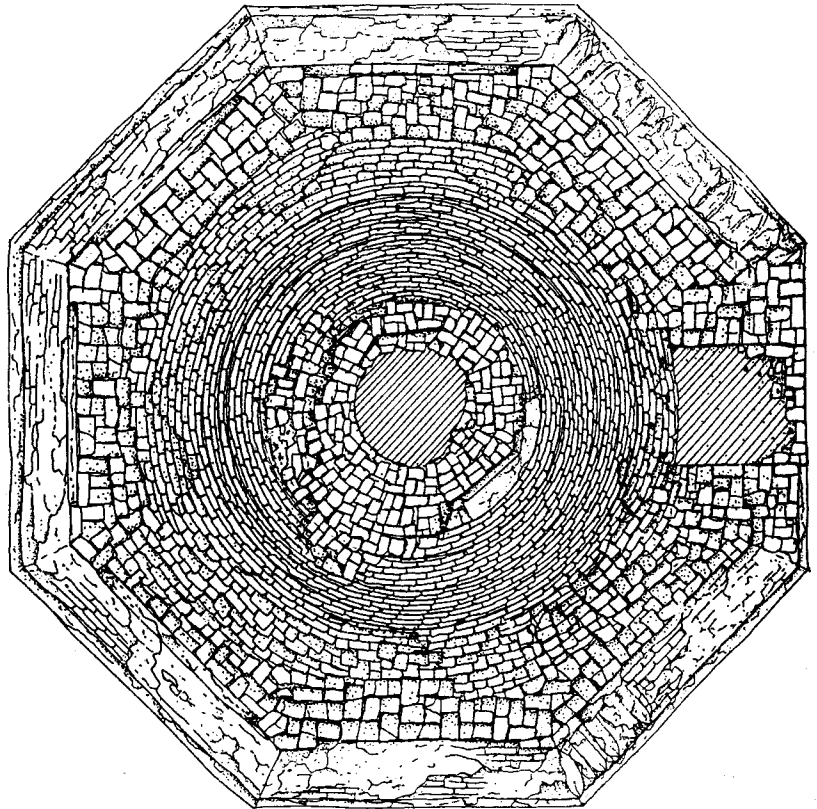
รูปแบบ **วัดจักรวรรดิ** (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไร่สีง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง. อาคารหมายเลข 4

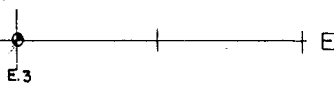
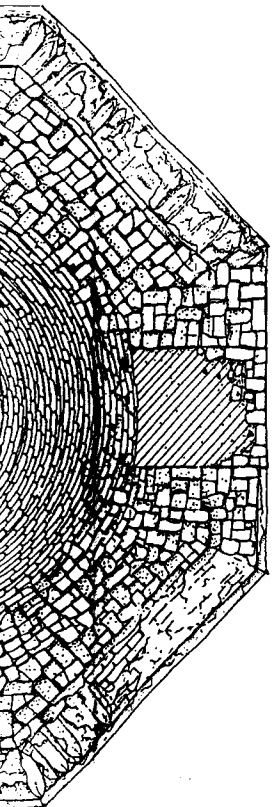
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		12	52

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3
 กรมศิลปากร

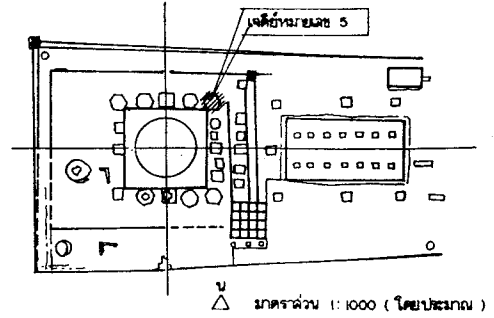
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายศศ แสงเอียด ผอ. สนง.บศ. พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงสงระเจียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพิศ อัญงค์ดี นักโบราณคดี7. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิชากรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโยธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัครศิลป์ก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เขียวราษฎร์
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุษาทิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุษาทิ		
นายช่างสำรวจ	นายพศ จัตุย์		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมพันธ์ อุษาทิ		
นักโบราณคดี	นายเมธา วิชากรณะ		
สถาปนิก	นายเมธา วิชากรณะ		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ. อุทยาน ฯ			
ผอ.ฉนง.บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ฉ.บค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ: วัดจักรวรรดิ (ฉากพหลักรชุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง: ฉากพหลักรชุดแต่งเจดีย์หมายเลข 5

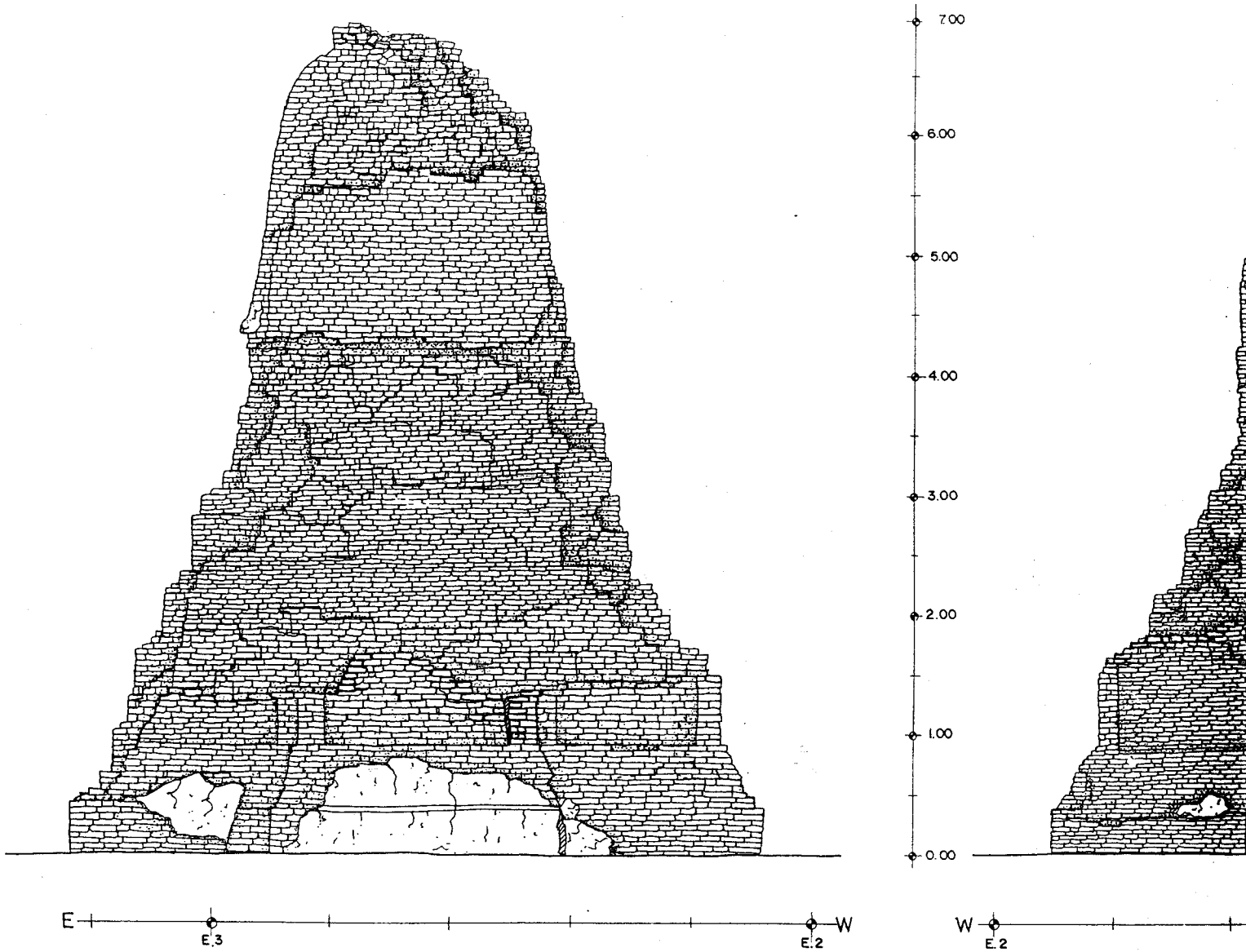
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		13	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

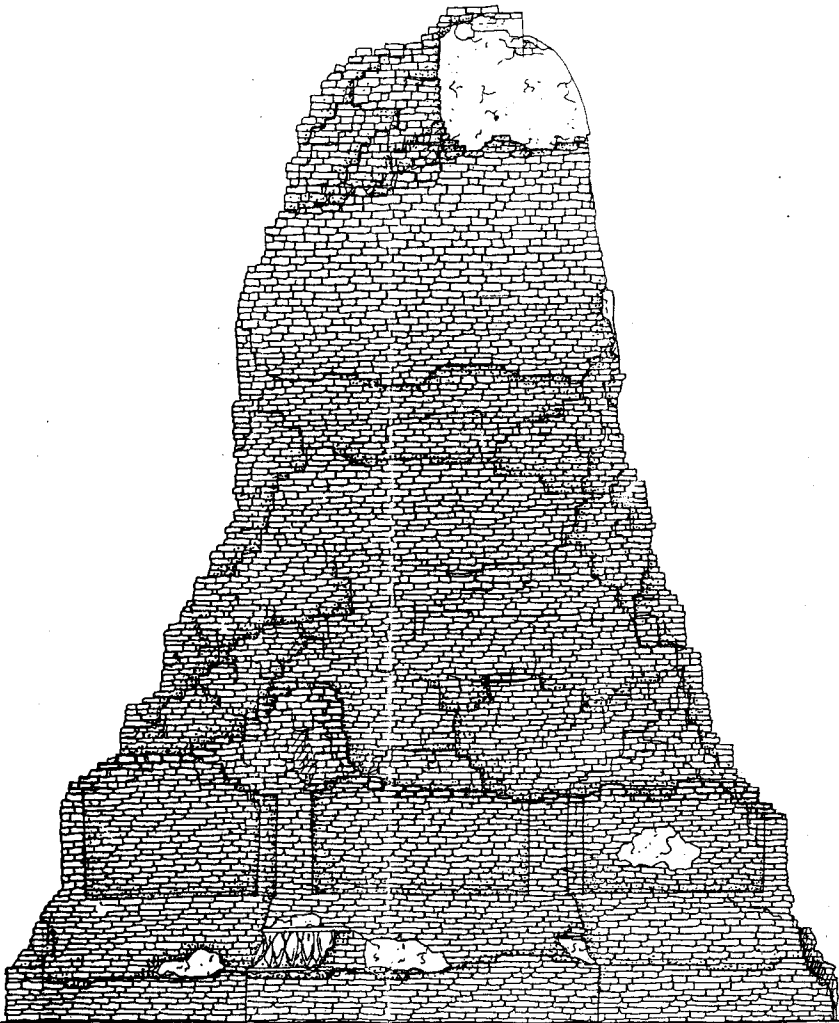
กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเชิดศ ผอ.สนง.บค.พร.ที่3 ปทุมธานี			
2	นายเจนก สีสยามาศย์ คอ. จุฬานา			กรรมการ
3	นายณัฐพล ม่วงผะเชิว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7			กรรมการ
4	นางสาวกัญญา อัญญาดี นักโบราณคดี7			กรรมการ
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7			กรรมการ
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาวิน นายช่างศิลปกรรม			กรรมการ
7	นายเทศศักดิ์ เอ็นจรรยา นายช่างโยธา3			กรรมการ

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

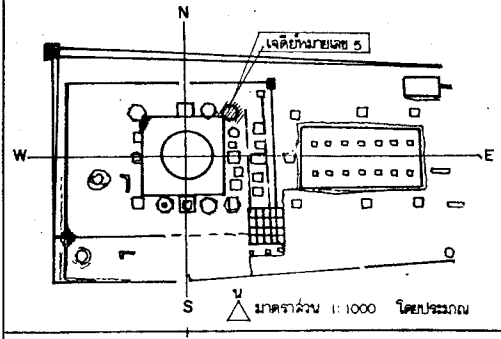
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเลข
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโซชา คำสิงห์ นายช่างโอบา 6			

E. 3

รูปด้านทิศใต้ 1 : 25

ผังดัดขึ้น

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลวดดีก่อสร้าง
 2/2 หมู่ 3 ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมพันธ์ อุชพัทธิ		
เขียน	สัมพันธ์ อุชพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายบทล จักชัย		
นายช่างโยธา	นายเฉลิมชัย ตะวียง		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พรหมพันธ์		
สถาปนิก	นายสมิทธะ ธงคำ		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ/อนุมัติ			
ผอ.อุทยานฯ 1			
ผอ.ล.น.บ.ค.พช.ที่ 3			
ผอ.ล.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

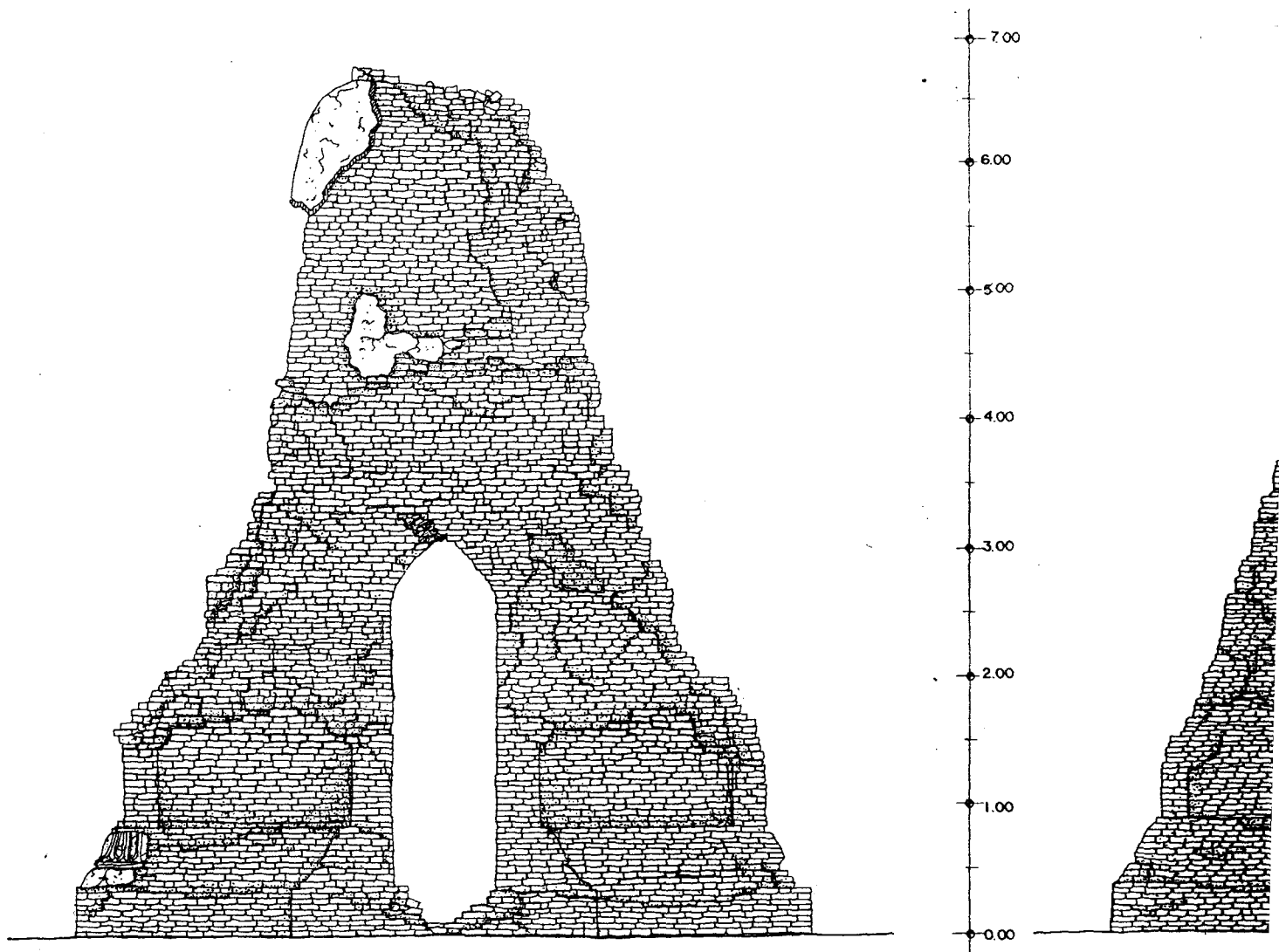
แปลง: เจดีย์ หมายเลข 5

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		14	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ที่ 3

กรมศิลปากร

S
N.2

N.3 N

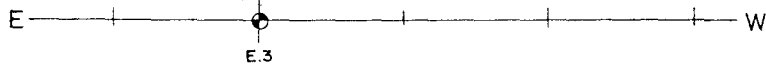
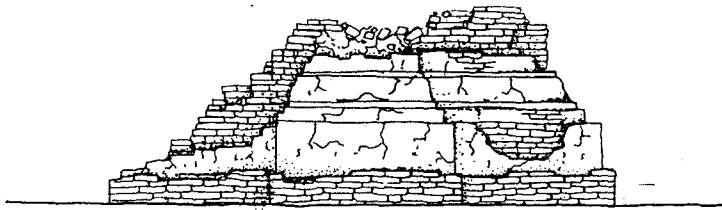
N.3

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

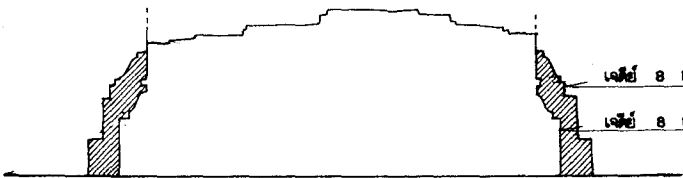
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกิระณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโชธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง. บค. พช. ศ.3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายเนืฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวกิตติ อยุคังคิ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิกิระณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทศศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	รายชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายศักดิ์มงคล มอ สมนง บค พร ทิ3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สิทามาศย์ มอ อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงระเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกศพร อุดงคศิริ นักโบราณคดี7a กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทศศักดิ์ เอ็มระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

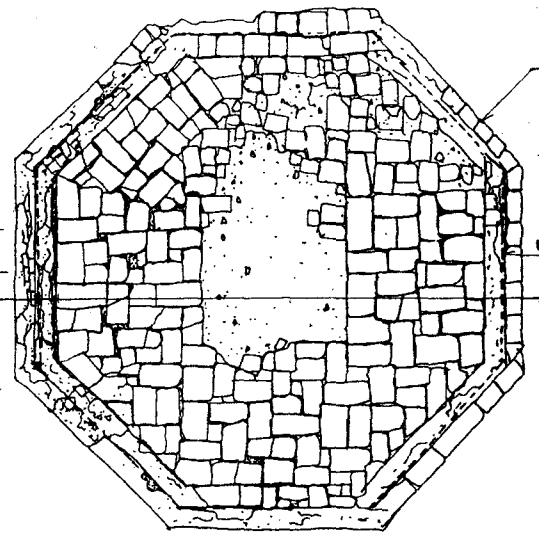

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

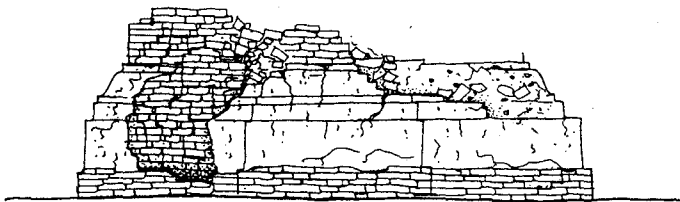

รูปตัด (ก-ก)

เจดีย์ 8 เหนือมณฑลที่ ๒
เจดีย์ 8 เหนือมณฑลที่ ๑

แปลน 1: 25

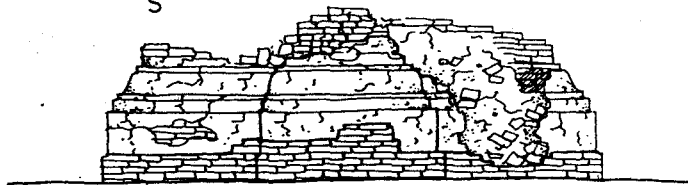
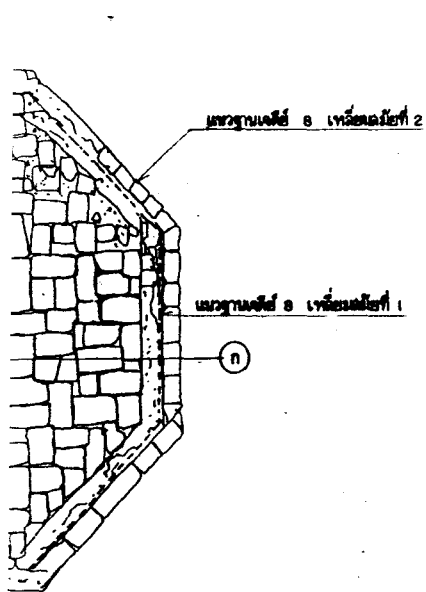

รูปด้านทิศใต้ 1: 25

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจารณ์นะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

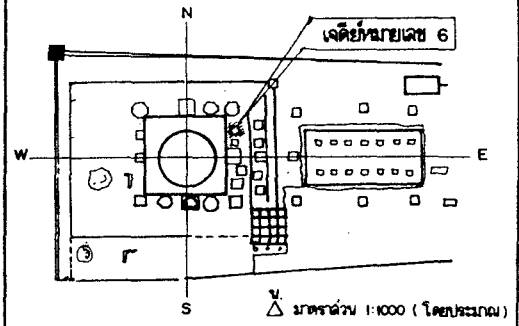

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ภัทรวดี วัฒนวิจิตรกุล
 ๔/๕ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อชพัทธ์		
เขียน	ฉิมพันธ์ อชพัทธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพนพล ฉัตติชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมชัย กระจ่าง		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์สัมพันธ์		
สถาปนิก	นายอินทระ ศรีลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ.อุทยาน ๗			
ผอ. ฉ.นง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ฉ.บค. พช.			
อธิบดี			

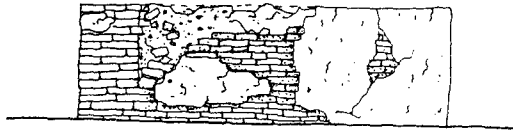
รูปแบบ (เจดีย์วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		16	52

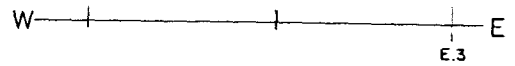
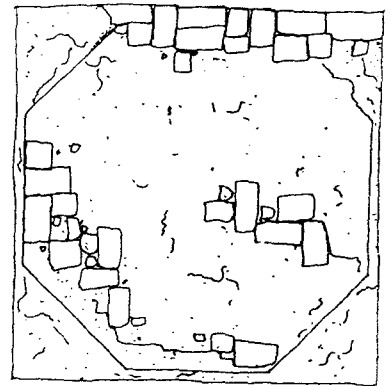
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

รูปด้านทิศเหนือ 1:20

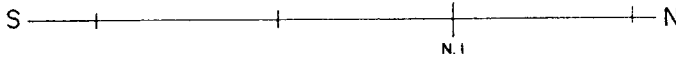
แปลน 1:20

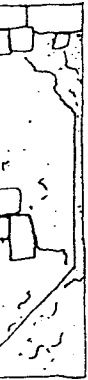
รูปด้านทิศใต้ 1:20

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมคิด แดงเอียด มอ.ตบข.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สี่หามาศย์ มอ.อุทธานา กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชื้อ เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภคพิศ อยู่คงดี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทศศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

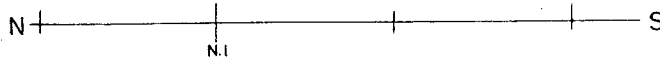
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเลข
1	นายเมธา วิกิตอนะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 20

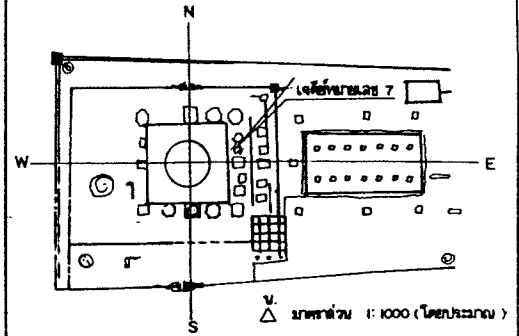
E.3

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 20

ลงชื่อ	วันที่	หมายเลข

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุตศักดิ์ก่อสร้าง
 4/4 หมู่ 6 ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางระจัน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉันทันต์ อุซพัทธ์		
เขียน	ฉันทันต์ อุซพัทธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพศล จัตุชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉวีชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พงษ์พิพัฒน์		
สถาปนิก	นายฉวีชัย อังคณา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นาย ช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ.อุทยาน ฯ			
ผอ. ฉ.บ.ค. พ.ศ. ที่ 3			
ผอ. ฉ.บ.ค. พ.ศ.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัชรจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)
 ต. ไม้แดง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

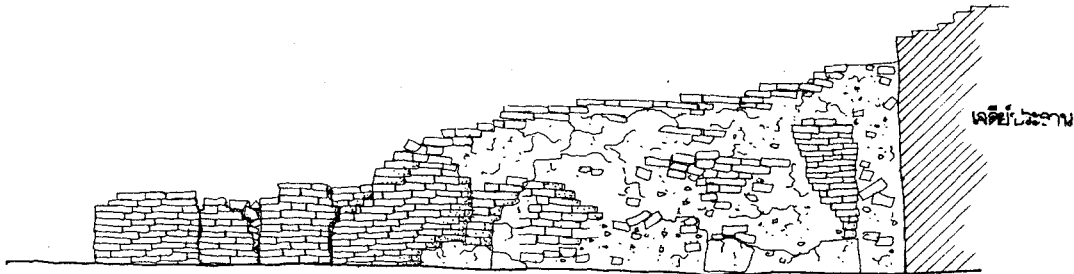
แผ่นัง ฉวีชัย หมายเลข 7

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		17	52

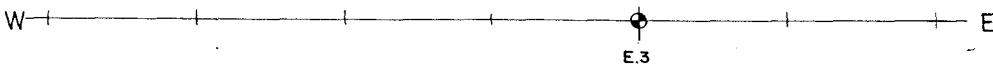
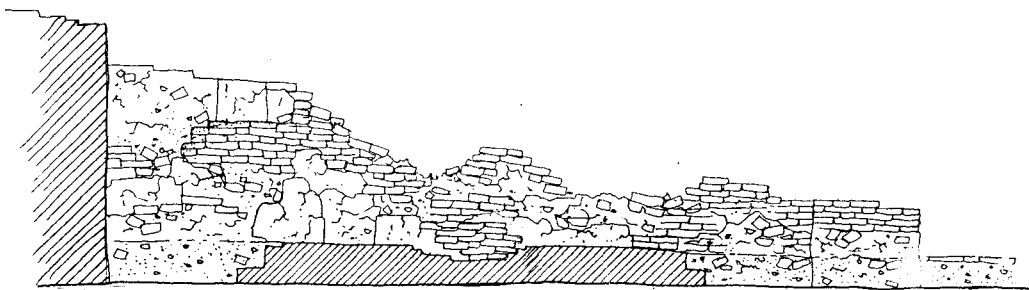
โครงการอนุรักษ์และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

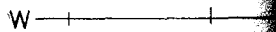
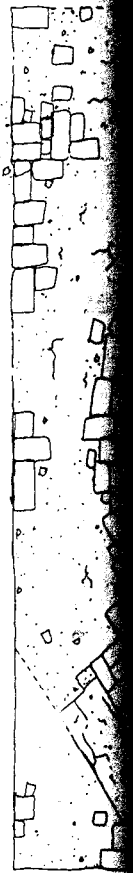
กรมศิลปากร

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

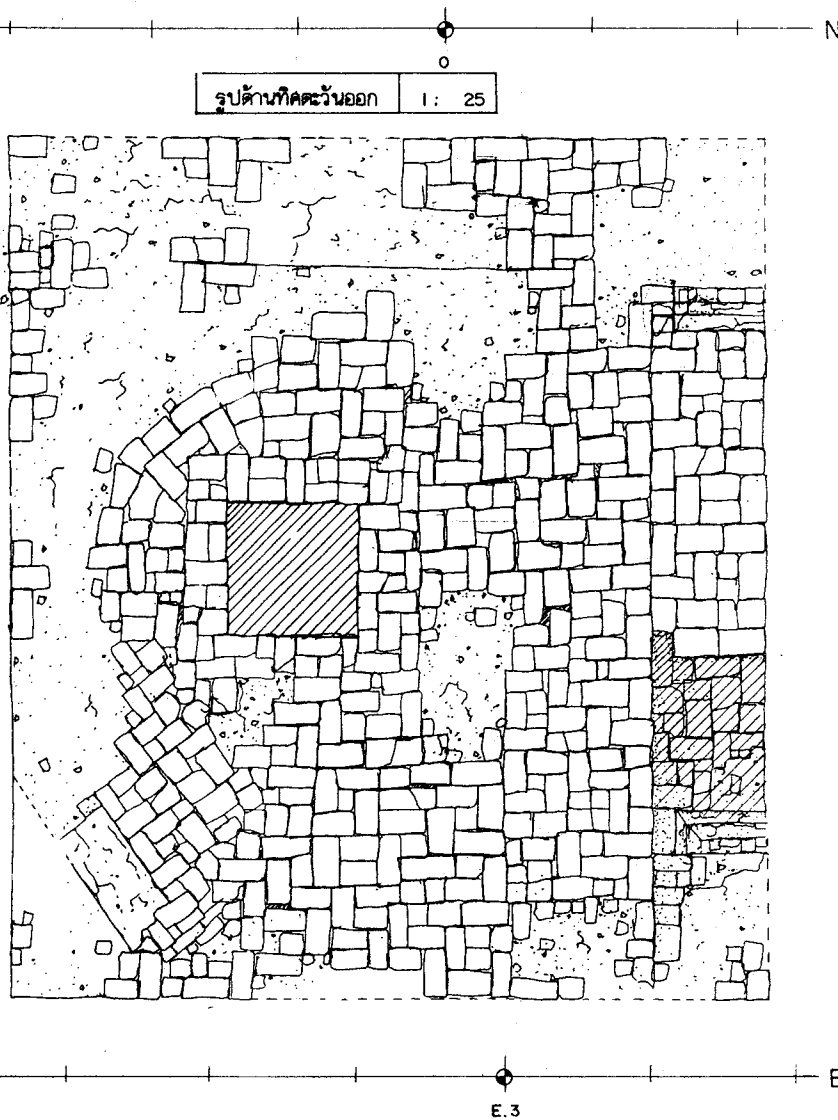
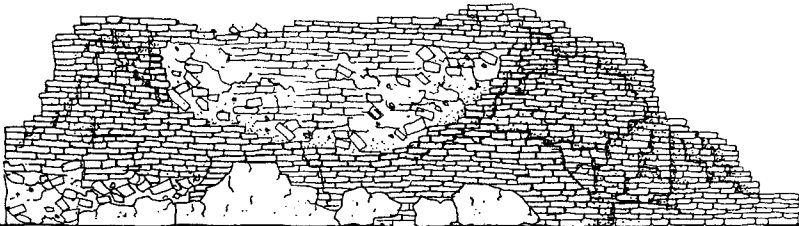

รูปด้านทิศใต้ 1: 25

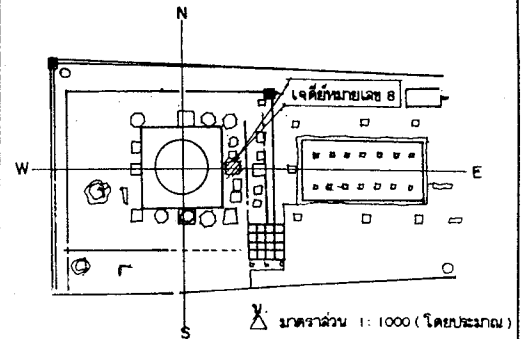

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บค.พ.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอนก สิทนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงสงขลเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคหัตถ์ อยุ่คงดี นักโบราณคดี72 กรรมการ			
5	นางเมธา วิจิทขณะะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เย็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกิภคธะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

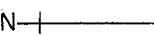
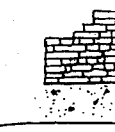
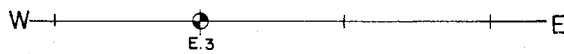
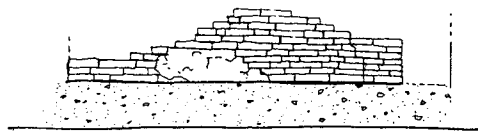
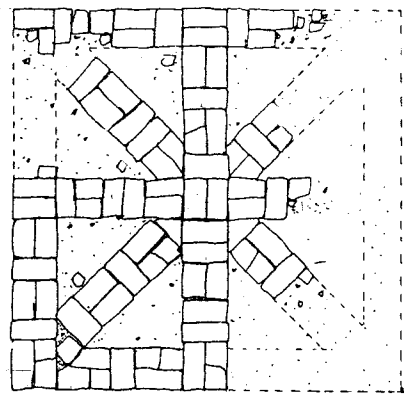
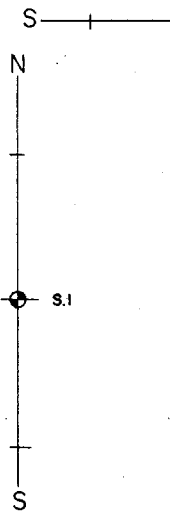
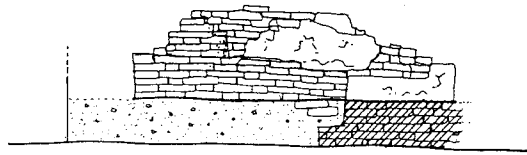

ผังดัชนี

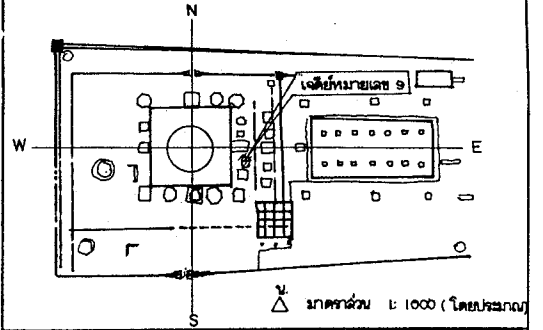
รายการ

ดำเนินงานโดย			
ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณศิริก่อสร้าง ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา			
สำรวจ	สัมพันธ์ อุษพันธ์ิ		
เขียน	สัมพันธ์ อุษพันธ์ิ		
นายช่างสำรวจ	นายบพต จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง	<i>Mr. Nis</i>	
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายสมัทนะ อดิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			
ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			
เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยาน ฯ			
ผอ. ดนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลปค. พช.			
อธิบดี			
รูปแบบ	วัดจักรวรรดิ (ล้างพหลังการขุดแต่ง) ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา		
แสดง	เจดีย์หมายเลข 8		
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		18	52
โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา			
สำนักงานโบราณคดี และ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3			
กรมศิลปากร			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง. บค พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเนก สีนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญหิต อยู่วังดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิทขณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาดิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลวดดักกิโลล้ง
๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
อ. บางขัน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ลุยพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ ลุยพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพนพล จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พงษ์รัตน์		
สถาปนิก	นายมีนทนะ อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ. อุทยาน ฯ			
ผอ. ลมจ. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลมบค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
ต.ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

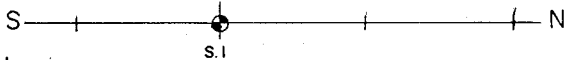
แดง เฉดสีหมายเลข ๑

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		19	52

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

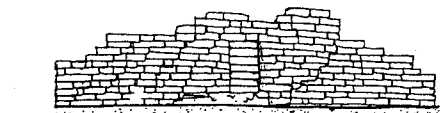
กรมศิลปากร

S.1

N

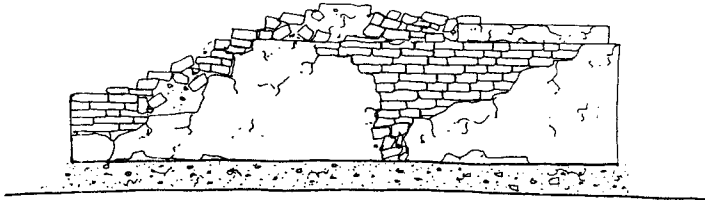
S

S.1

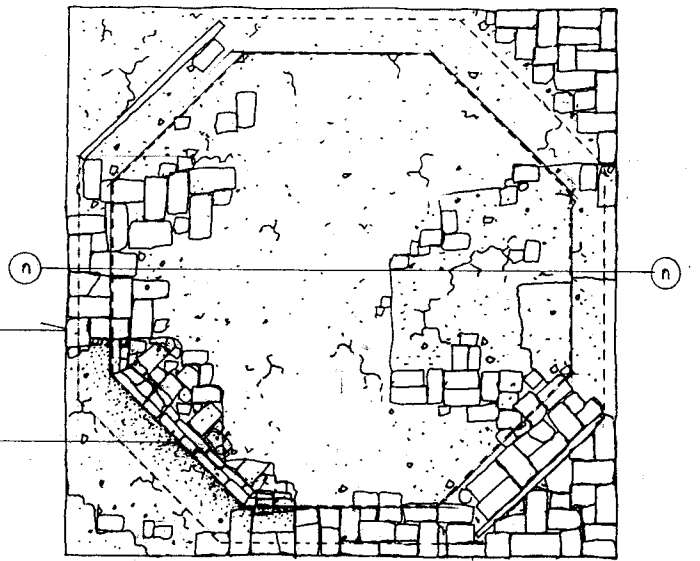

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโยธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

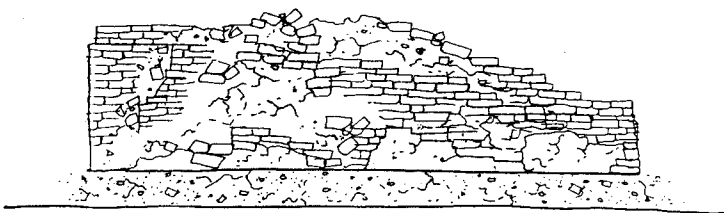
E ————— W
E.3

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

W ————— E
E.3
E.4

แปลน 1: 25

W ————— E
E.3

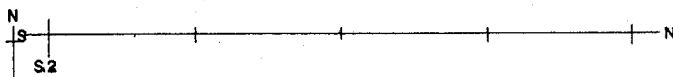
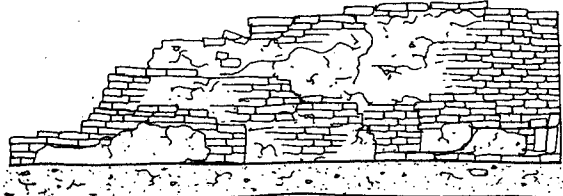
รูปด้านทิศใต้ 1: 25

แนวฐานเจดีย์สมัยที่ ๒

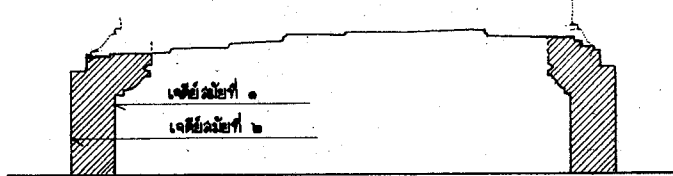
แนวฐานเจดีย์ ๘ เจดีย์สมัยที่ ๑

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บค.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเจนก สิทามาศย์ ผอ. อุทธานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกิตติ อยู่คงดี นักโบราณคดี7๒ กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาศักดิ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

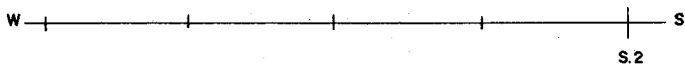
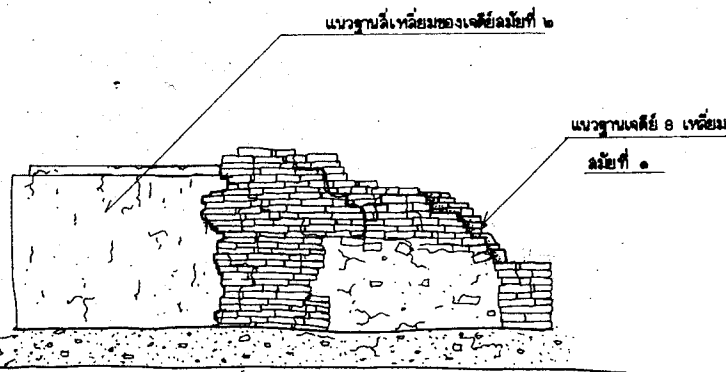
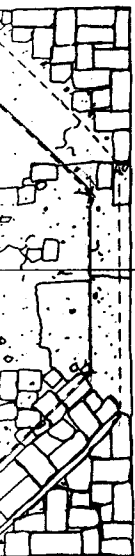
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นางเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

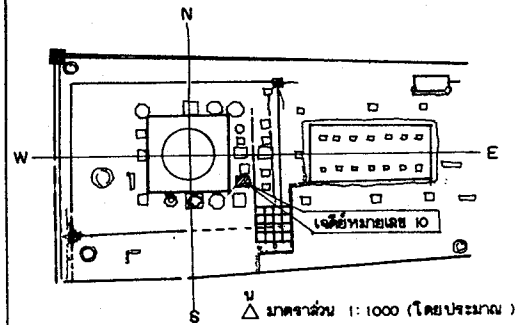
รูปตัด (ก-ก) 1: 25

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจำกัด ลูกรักคือช่าง
 4/4 หมู่ ๖ ต. เขียวจากน้อย
 อ. บางขัน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุซาทิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุซาทิ		
นายช่างสำรวจ	นายพนม ด้ชัย		
นายช่างโยธา	นายเฉลิม กระจ่าง		
นายช่างศิลปกรรม	นายสมภพ พงษ์พันธ์		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พันธ์		
สถาปนิก	นายฉันทนะ อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยาน ๗			
ผอ.ฉ.บ. บค. พช. ที่ 3			
ผอ.ฉ.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ เจดีย์วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แลดง เจดีย์หมายเลข 10

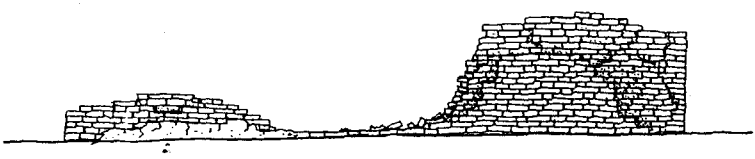
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		120	52

โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

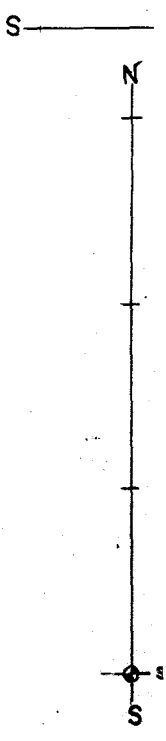
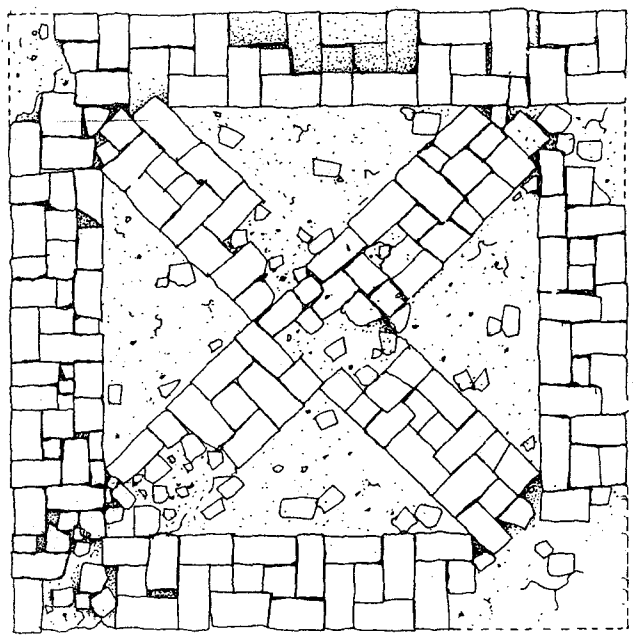
สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

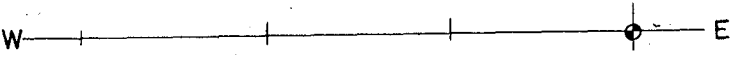
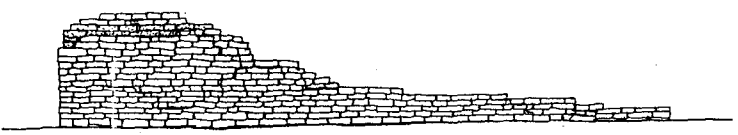
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมค แดงเอียด ผอ.สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนุก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภคพิศ อึ้งคงดี นักโบราณคดี7a กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เข็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

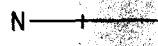
รูปด้านทิศเหนือ 1: 20

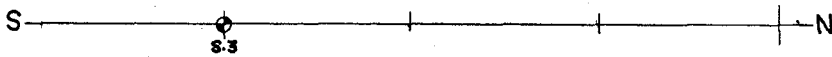
แปลน 1: 20

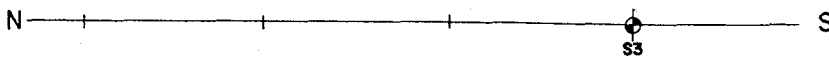
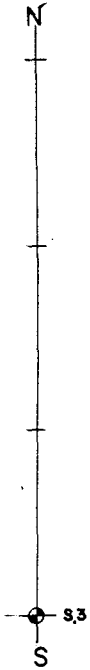
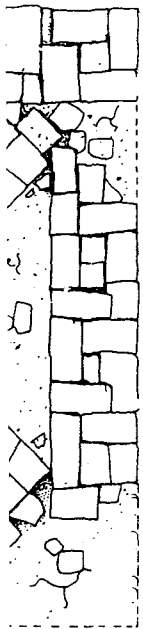
รูปด้านทิศใต้ 1: 20

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกิตอนะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

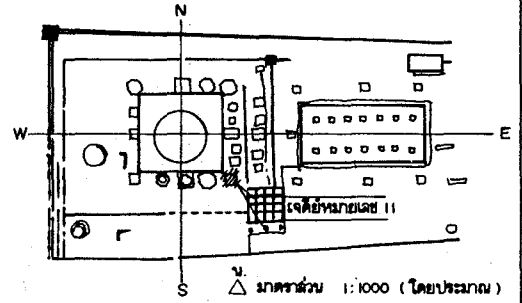

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 20

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 20

ผังดัดขึ้น

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด สัจศักดิ์ก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๒ ต.เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุษพัทธ์		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุษพัทธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพนต จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พันธ์		
สถาปนิก	นายธนาทนะ ธงศิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

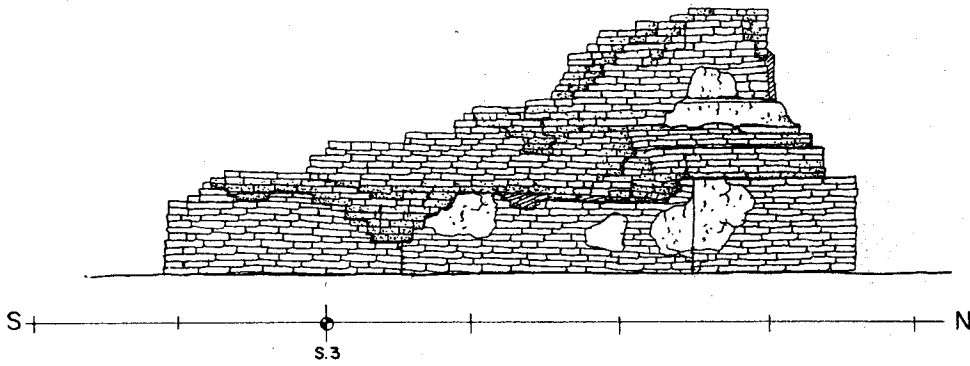
เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยาน ฯ			
ผอ.ลพ.บศ พช. ที่ 3			
ผอ.ลพ.บศ พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (ภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

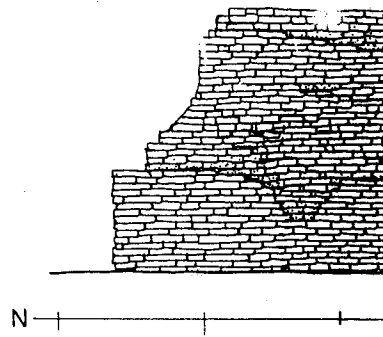
แปลตรง: เจดีย์ทิวมาลัย II

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		21	52

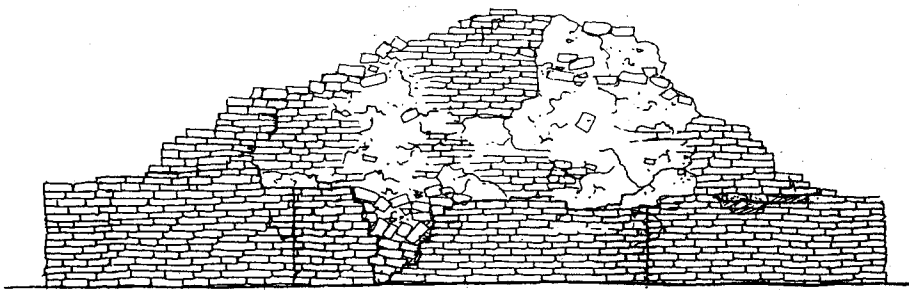
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3
 กรมศิลปากร

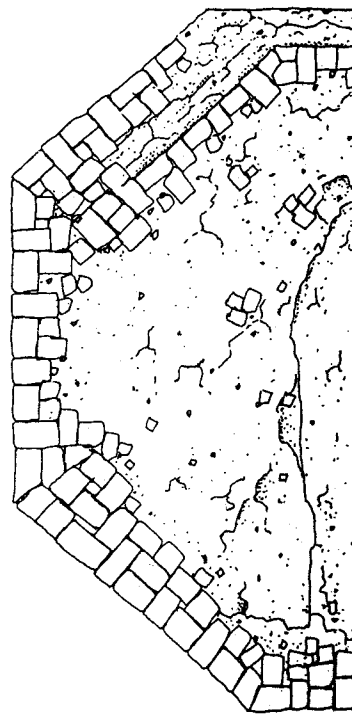
รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

รูปด้านทิศ

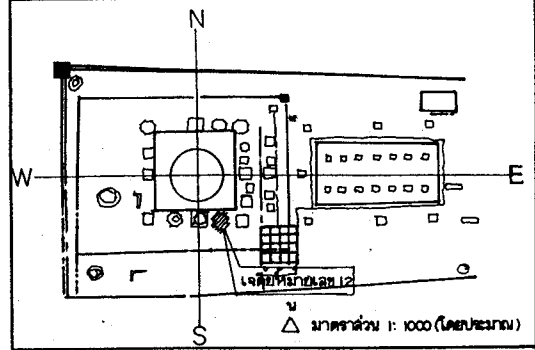
รูปด้านทิศใต้ 1: 25

แปล

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ.สนง.บศ.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอนก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภคพิศ อัญคังคี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิทขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิศวกรก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เขียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉุยพיתי		
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉุยพיתי		
นายช่างสำรวจ	นายพนต จิตชัย	<i>PN</i>	
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตรีมงคล	<i>Mr. Chai</i>	
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พันธ์	<i>SM</i>	
สถาปนิก	นายสมณะ อภิลดา		
ภยสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยาน ฯ			
ผอ.ฉ.นง. บ.ค. พช. ที่ 3			
ผอ.ฉ.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (ฉากภาพหลังการบูรณะ)
 ศ. ไฉฉิ่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

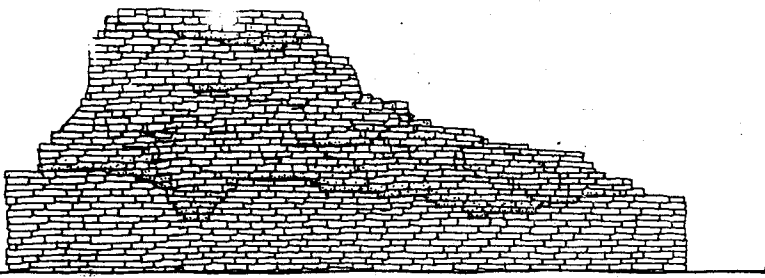
แปลน เจดีย์หมายเลข 12

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		22	52

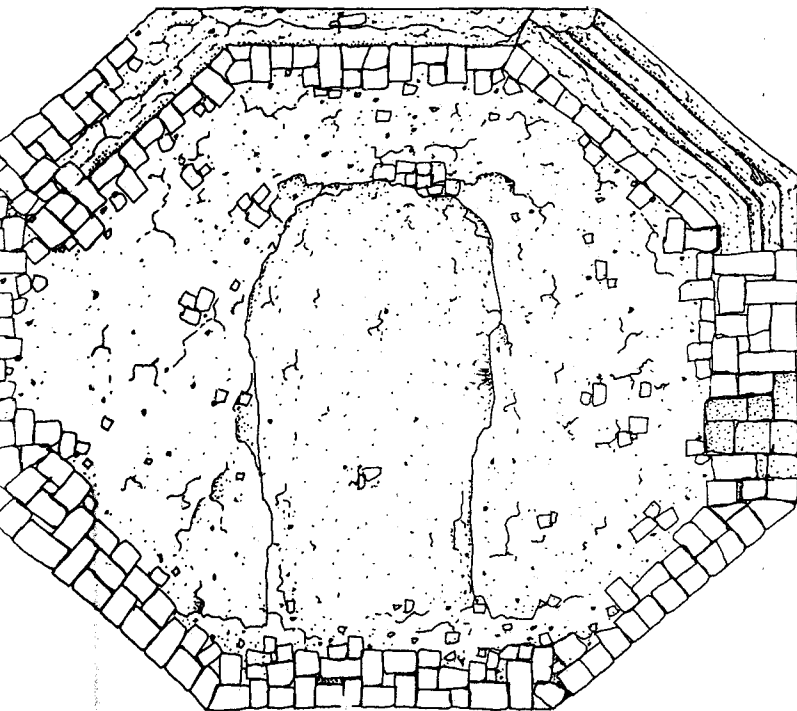
โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

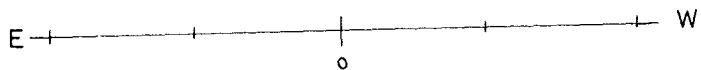
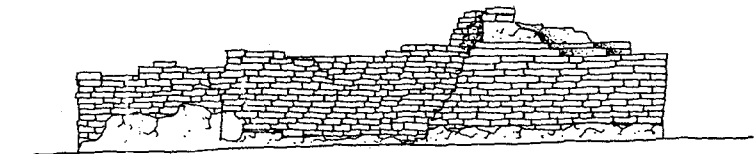

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

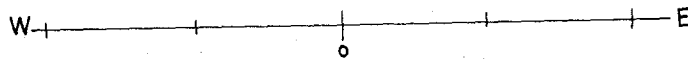
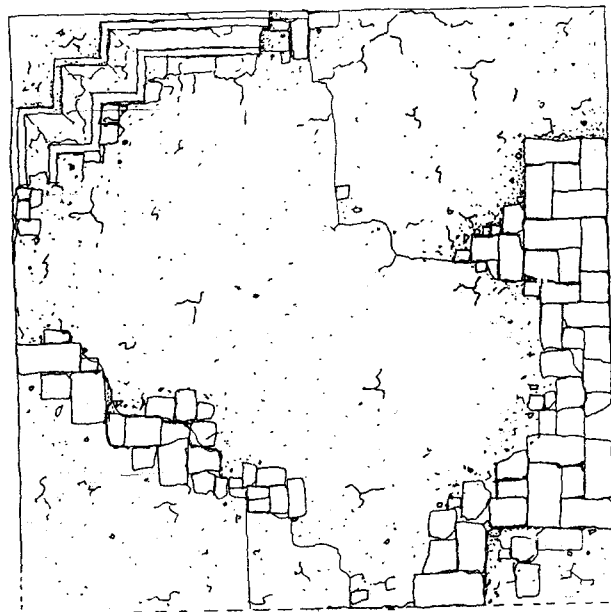

แปลน 1: 25

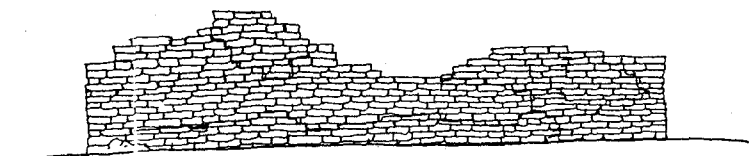
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

แปลน 1: 25

รูปด้านทิศใต้ 1: 25

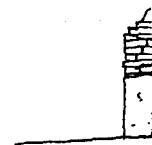

S

N

S.3

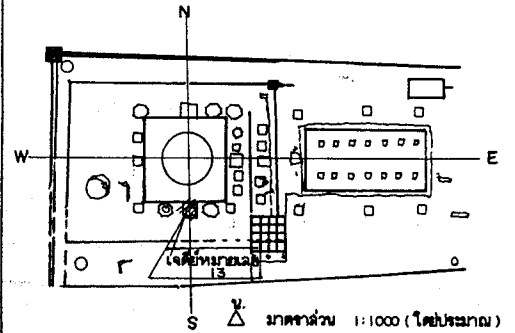
S

N

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บ.ศ.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกนิษฐา อัญคังคี นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนีย์กษณีย์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจริยะ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ผังด้ายนี้

รายการ

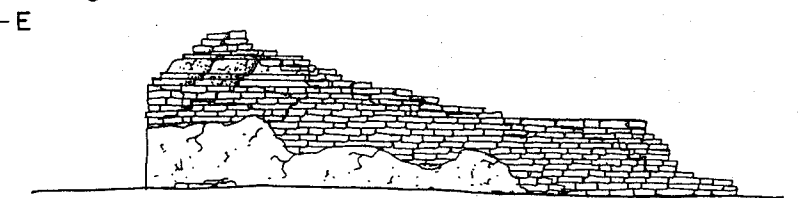
S N
S.3

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

S.3

S

N S
S.3

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

วันที่	หมายเหตุ

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ธงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานส่วนจำกัด อู่รถศึกก่อสร้าง
 4/สงข 3 ต. เขียวจากน้อย
 อ. บางขัน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์	ฉิมพันธ์	ฉิมพันธ์	ฉิมพันธ์
เขียน	ฉิมพันธ์	ฉิมพันธ์	ฉิมพันธ์	ฉิมพันธ์
นายช่างสำรวจ	นายพนต	ฉิมพันธ์		
นายช่างโยธา				
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะทอง			
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พัฒน์			
สถาปนิก	นายธเนศภักดิ์ ธงสีดา			
ภูมิสถาปนิก				
วิศวกรโยธา				
นักวิชาการด้านโบราณคดี				

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยาน ฯ			
ผอ.ฉนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลบค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

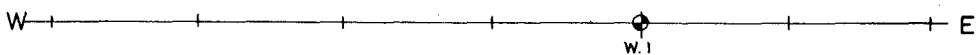
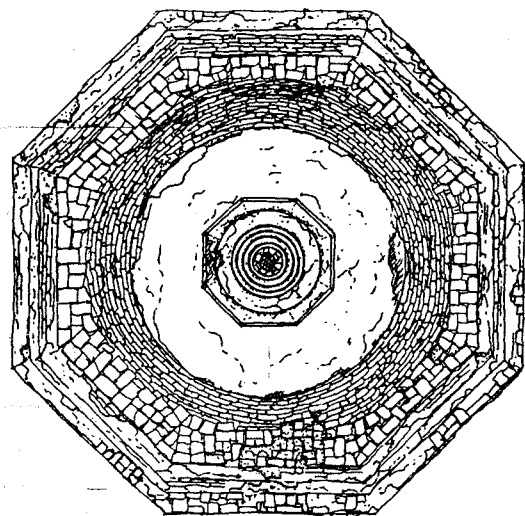
แหล่ง
 เจดีย์หมายเลข 13

รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		23	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

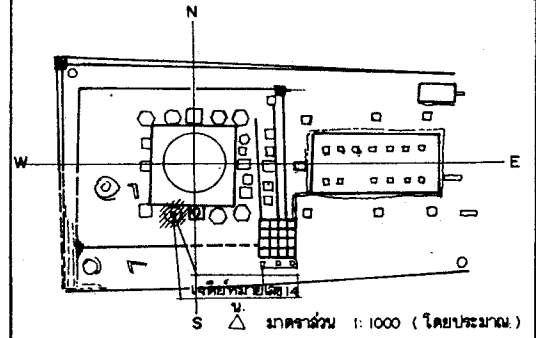

แปลน 1: 25

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรธรรม นักโบราณคดี 7			
2	นายโชธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	ชื่อ
1	นายศักดิ์ น
2	นายเชนท
3	นายณัฐพ
4	นางสาวกั
5	นายเมธา
6	นางสาวกั
7	นายเทศ

ผังชั้นนี้

รายการ

ดำเนินงานโดย

ทำงานส่วนจำกัด ผู้จัดทำผัง
๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
อ. บางปะอิน .. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธุ์ ลุขพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธุ์ ลุขพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพศ จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะทอง		
นักโบราณคดี	นายฉันทพงษ์ พงษ์พันธ์		
สถาปนิก	นายฉัตรตะวัน อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยาน			
ผอ.ฉ.นง.บค.พช. ที่ 3			
ผอ.ฉ.บค.พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ: วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
ค.ไม่ถึง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

เลขคง เลขที่ขออนุญาต: 14

รหัสด	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		24	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

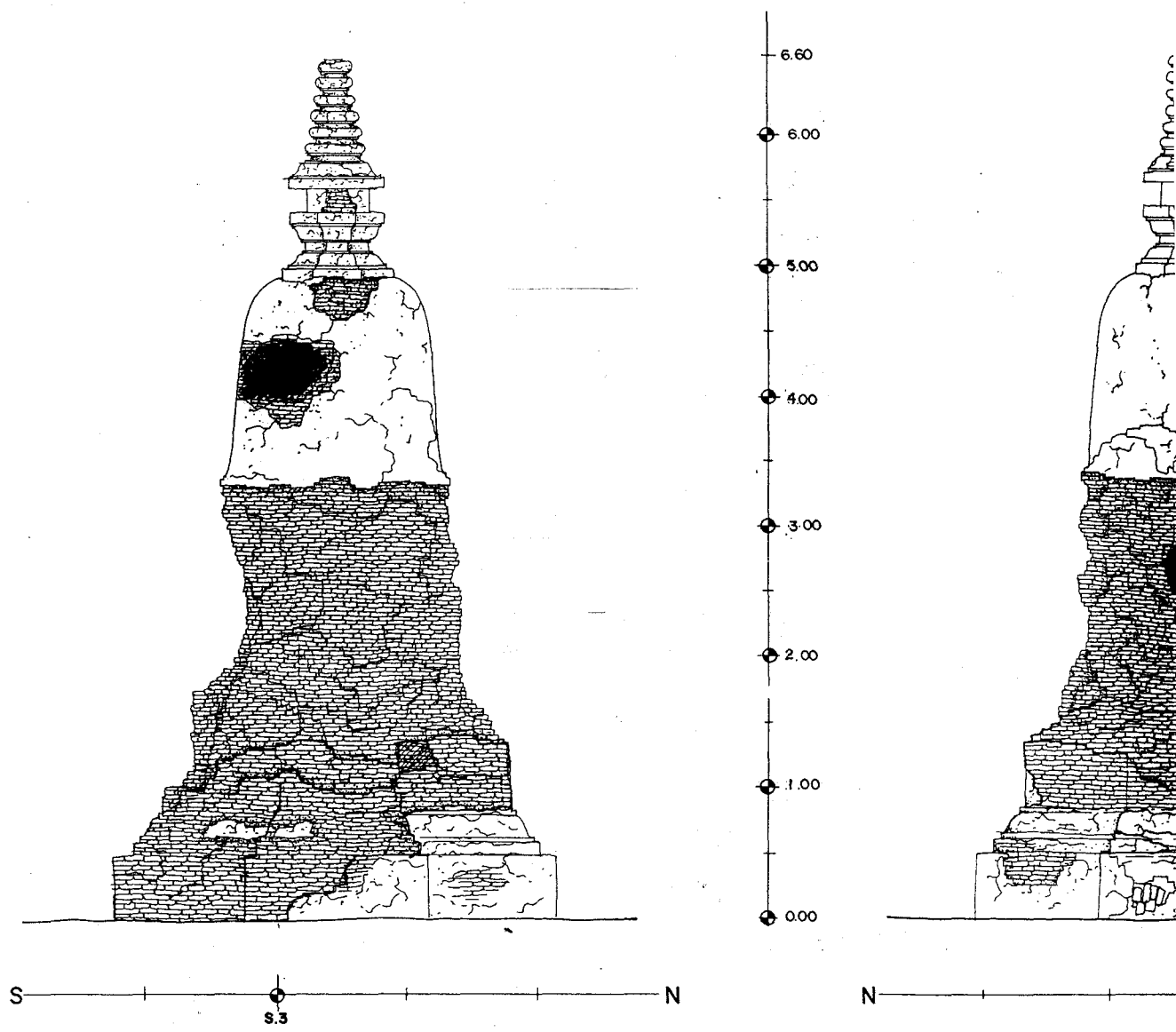
สำนักงานโบราณคดีและ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	นามาخذ
1	นายสด แสงเชิด ผอ.ฉ.นง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพิศ อัญญาดี นักโบราณคดี7ว กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

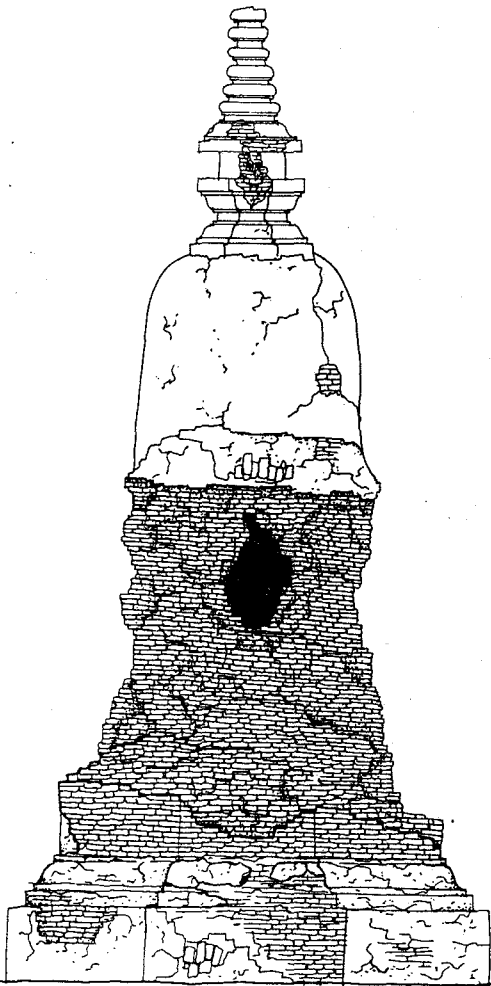
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด พล.ต.นง.บ.ท.ท.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเจเนก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงสุขเชื่อง เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคหทัย อยู่คงดี นักโบราณคดี72 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศรีวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจอร์ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

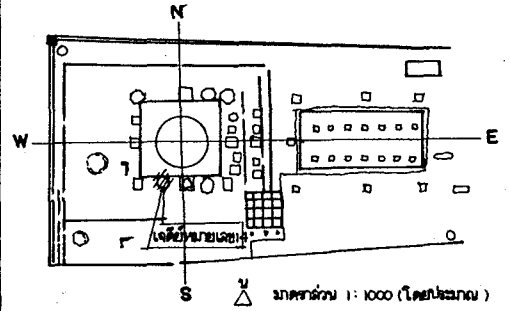
รูปด้านทิศตะวันออก

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจารณ์ะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 8			

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

ผังดัดขึ้น

รายการ

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลวดดีก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต.เชิงกรานน้อย
 อ.บางปรอบ จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมพันธ์ อุทัย		
เขียน	สัมพันธ์ อุทัย		
นายช่างสำรวจ	นายพนต จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พรหมพันธ์		
สถาปนิก	นายฉันทนะ อรศิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ/ วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ/อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ.ลพ.บ.ค.พช.ที่ 3			
ผอ.ลพ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัตถุประสงค์ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ.พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แปลตรง: เดวิด หมายเลข 14

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		25	52

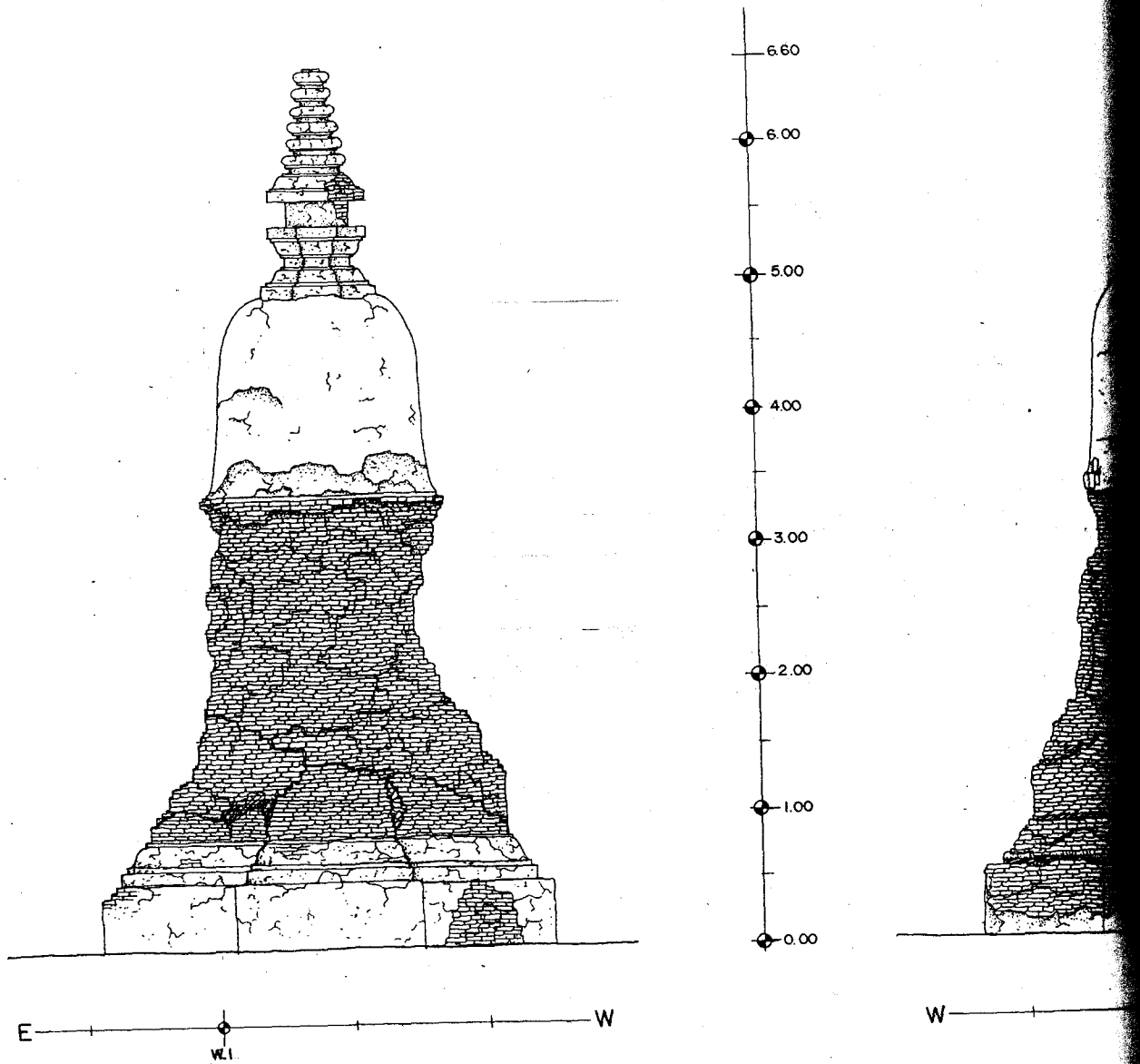
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ที่ 3

กรมศิลปากร

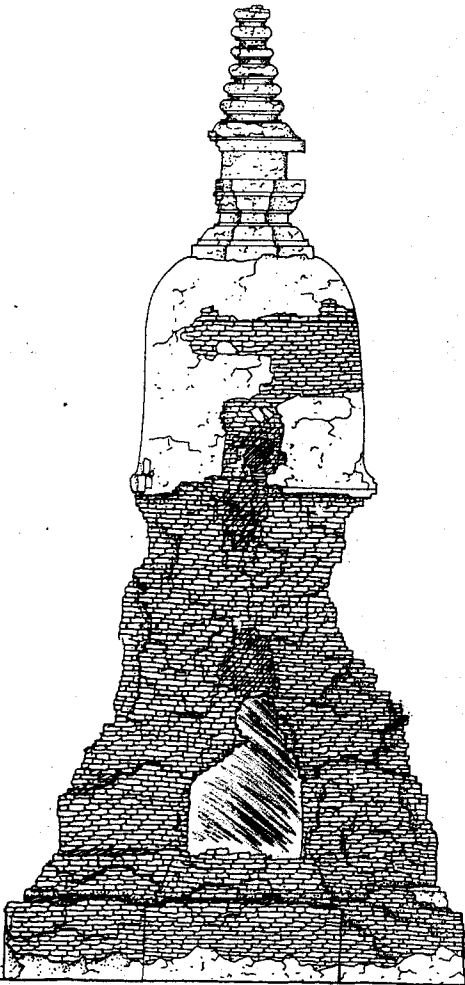
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโชธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่
1
2
3
4
5
6
7

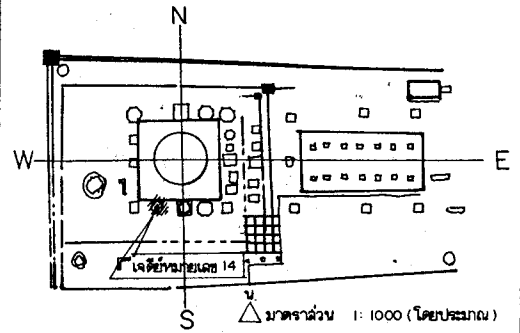
รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเจนก สีสามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภคพิศ อัญคณติ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศรีน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

รูปด้านทิศใต้ 1: 25

ผังตั้งนิ

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจำกัด อนุรักษ์ศิลปกรรม
 2/2 หมู่ 6 ต. เขียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมภาษณ์	ถ่ายภาพ		
เขียน	สัมภาษณ์	ถ่ายภาพ		
นายช่างสำรวจ	นายพศต จักชัย	ศิริ		
นายช่างโยธา				
นายช่างศิลปกรรม	นายฉลิมชัย ตะก่อง	สม. นิส		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พันธ์	สม. นิส		
สถาปนิก	นายสมณะ อังฉลา			
ภูมิสถาปนิก				
วิศวกรโยธา				
นักวิชาการด้านโบราณคดี				

ตรวจ/ วิจารณ์รูปแบบ				
นายช่างศิลปกรรม				
นักวิชาการช่างศิลป์				
นักโบราณคดี				
สถาปนิก				
ผู้เชี่ยวชาญ				

เห็นชอบ/ อนุมัติ				
ผอ. อุทยานฯ				
ผอ. สนง.บค.พช.ที่3				
ผอ. ล.บ.ค. พช.				
อธิบดี				

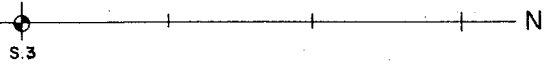
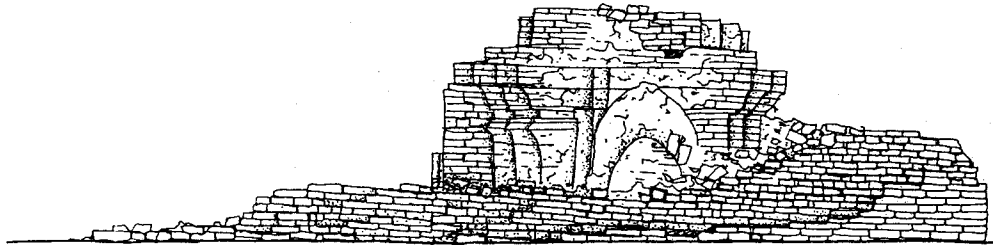
รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไฉฉิ่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง: เจดีย์หมายเลข 14

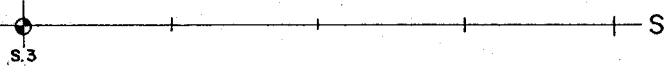
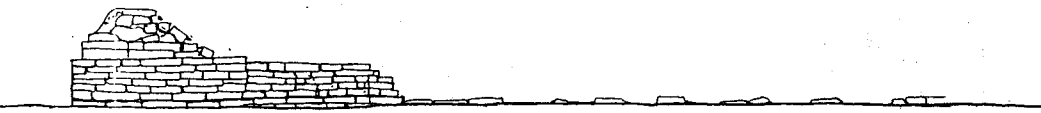
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		26	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ที่ 3
 กรมศิลปากร

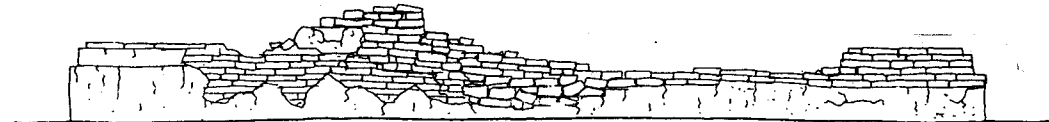
ลำดับที่	คณะกรรมการ
1	นายสด แดงเอียด ผอ.สนง.บศ.
2	นายเอก สิหามาตย์ ผอ. อุทยาน
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชื้อ เจ้าหน้า
4	นางสาวกัญติ อยู่คงดี นักโบราณ
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณ
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาวิน น
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจู่ระ นายช่าง

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

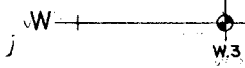
รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

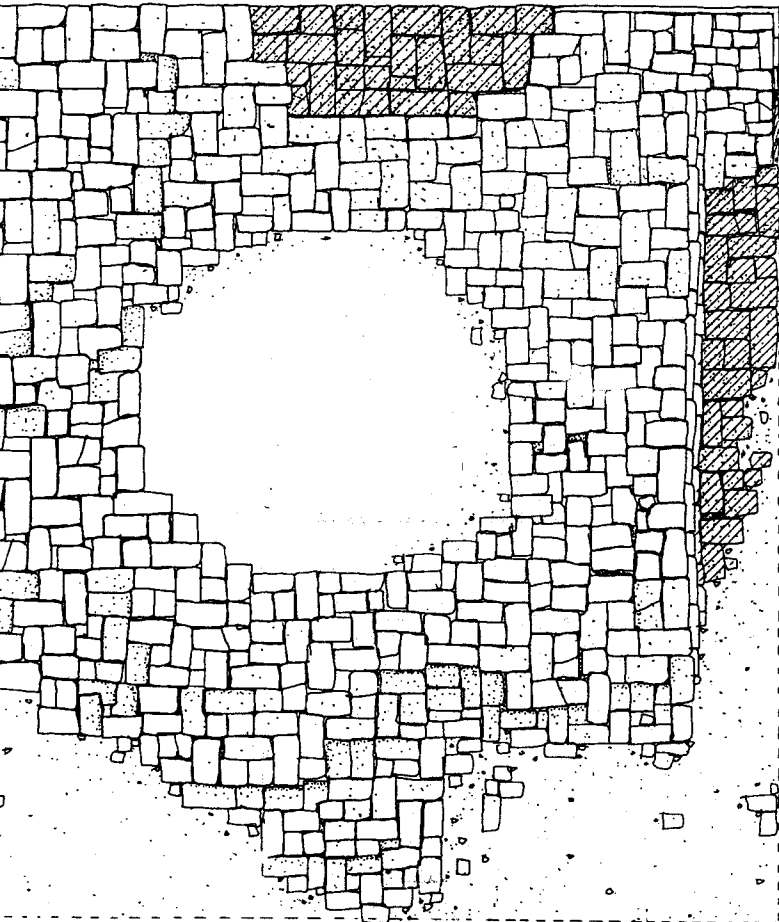

รูปด้านใต้ 1: 25

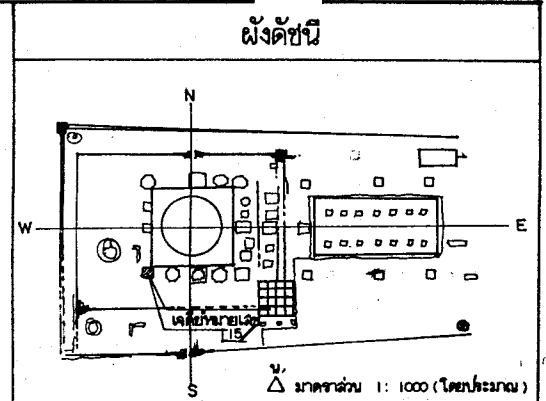
แปลน

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายอดิศร คงอียด ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเนก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชื้อว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพิศ อัญสงคิ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรขณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวพิศนาถิภรณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพชรศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

แปลน 1: 25

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรขณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโยธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 3			

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจำกัด อนุรักษ์ศิลปกรรม
 ๗/๘ หมู่ ๖ ต. โขียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุซพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุซพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพศ. จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายณัฐชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายเมธา ธีระ		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / มาตรการรูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลปค. พช.			
อธิบดี			

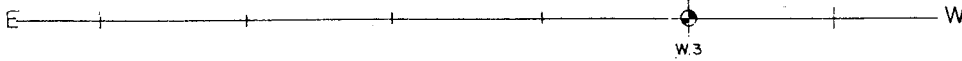
รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (ภาพหลังการบูรณะ)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง			
เจดีย์หมายเลข 15			
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		27	52

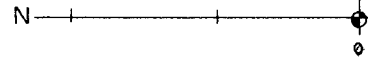
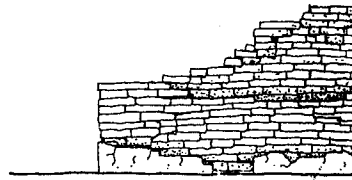
โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

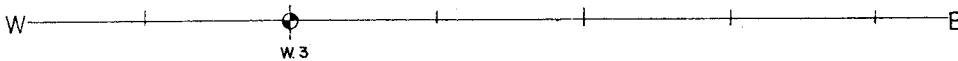
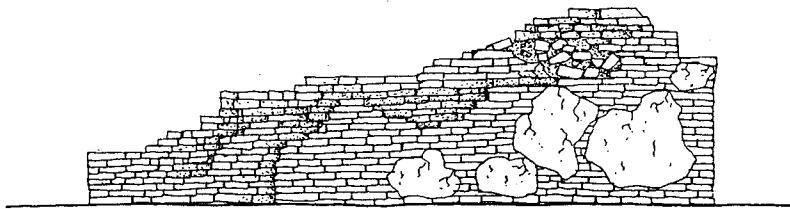
กรมศิลปากร

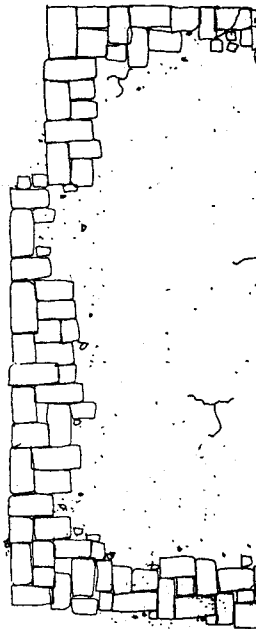
รูปด้านทิศเหนือ 1 : 25

รูปด้านทิศใต้

รูปด้านทิศใต้ 1 : 25

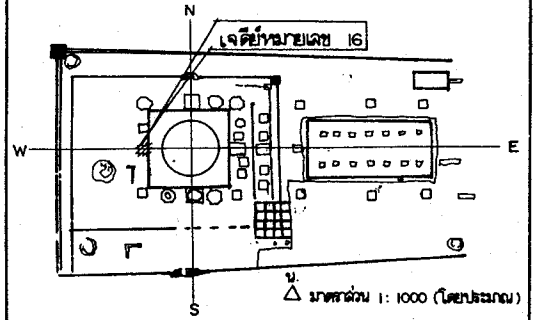

น

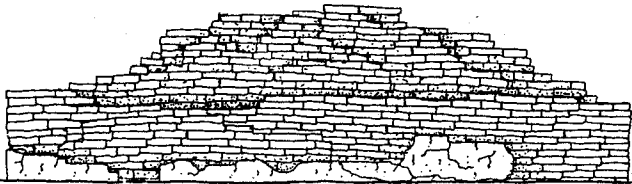
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกิระณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเจียด ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สิทามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวภิกษิต ออยคงดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิกิระณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรมกรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เขินระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

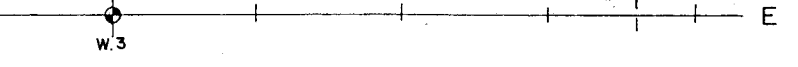
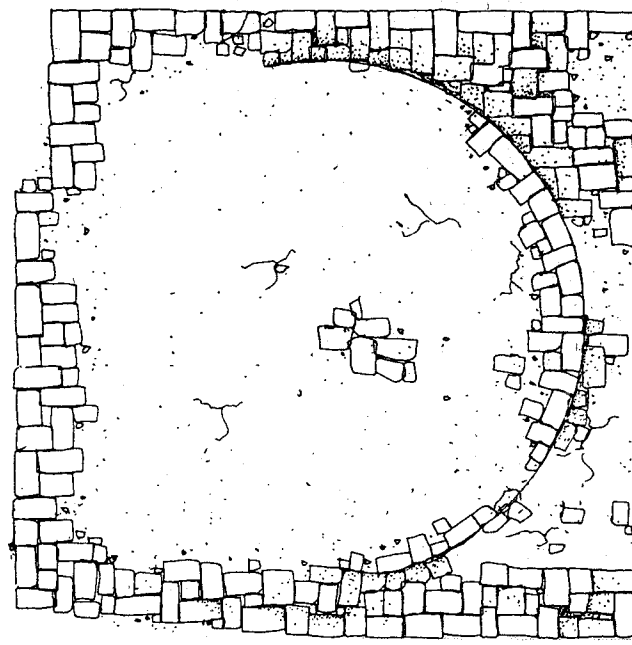
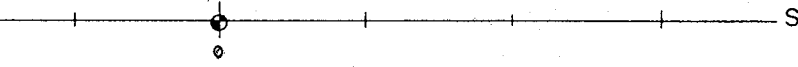
ผังศิขนี

รายการ

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

แปลน 1: 25

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฉลัคคติก่อสร้าง
 ๔/๕ หมู่ ๖ ต. เขียงจากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉชพัชรี		
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉชพัชรี		
นายช่างสำรวจ	นายพนตล จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะทอง		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พิณ		
สถาปนิก	นายสมิทธนะ อดิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

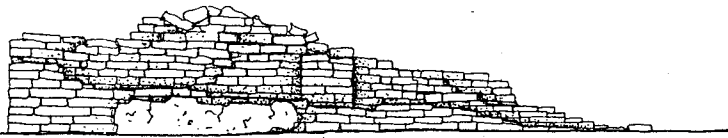
ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. มนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลบค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ เจดีย์วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. เผลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง เจดีย์หมายเลข 16

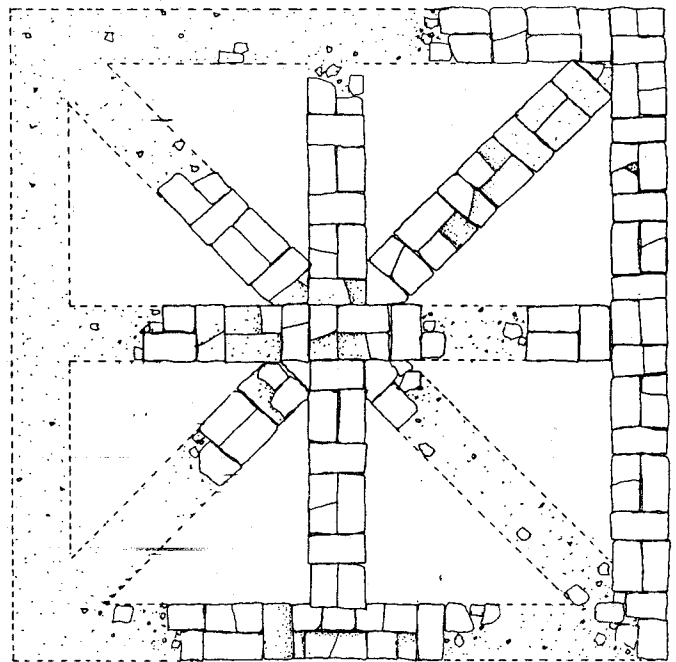
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		28	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3
 กรมศิลปากร

W.3

รูปด้านทิศเหนือ 1: 20

W.3

แปลน 1: 20

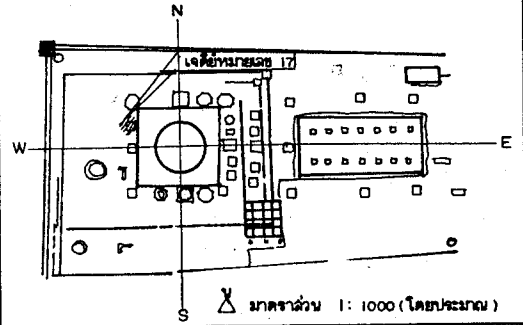
W.3

รูปด้านทิศใต้ 1: 20

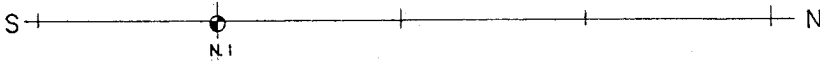
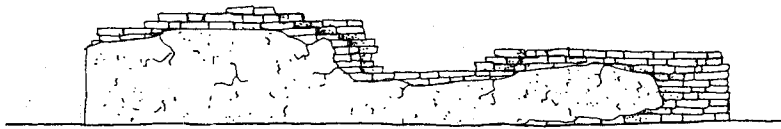
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกัษณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโชชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บค. พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชื้อว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพดี อยุ่คงดี นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิกัษณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

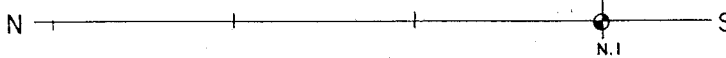
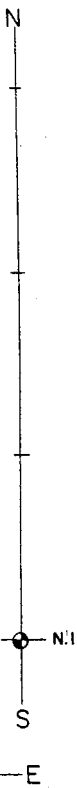
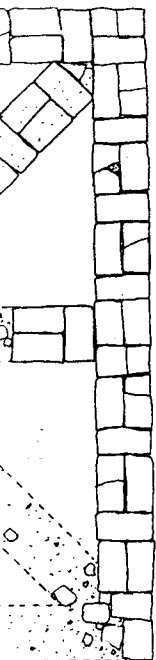
ผังดัชนี

รายการ

รูปด้านทิศตะวันออก 1:20

รูปด้านทิศตะวันตก 1:20

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัครศิลป์ก่อสร้าง
2/2 หมู่ 3 ต. เขียวจากน้อย
อ. บางระจัน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์	ฉิมพันธ์		
เขียน	ฉิมพันธ์	ฉิมพันธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพนม	จัดชัย	วิไล	
นายช่างโยธา				
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย	ระก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมภาพ	พงษ์พันธ์		
สถาปนิก	นายฉันทนะ	องพิดา		
ภูมิสถาปนิก				
วิศวกรโยธา				
นักวิชาการด้านโบราณคดี				

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. สนง. บ.ค. พ.ช. ที่ 3			
ผอ. บ.ค. พ.ช.			
อธิบดี			

รูปแบบ เจดีย์วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)
ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง

เจดีย์หมายเลข 17

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		29	52

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

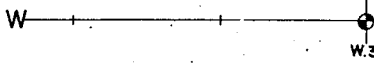
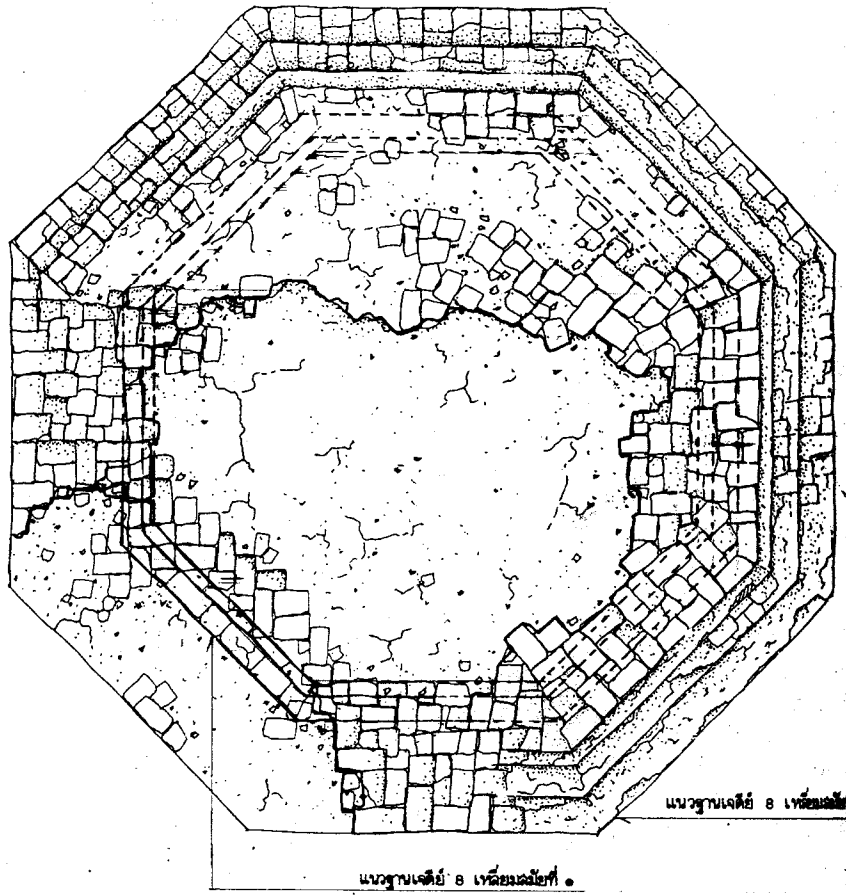
สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ

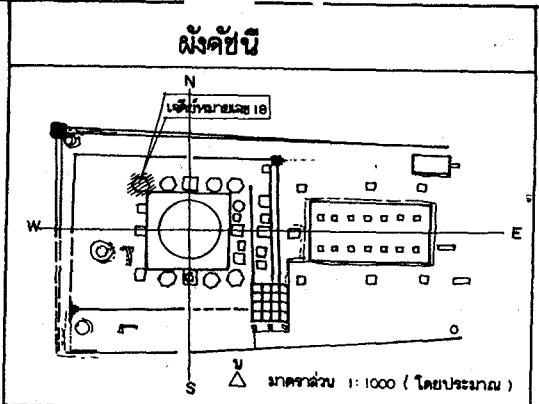
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วัชรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับ
1
2
3
4
5
6
7

แปลน 1: 25

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสศ แสงเอียด ผอ. สนง.บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอนก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเขียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวกศพดี อู่ยงค์ดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เข็มจระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

รายการ

Blank space for listing items or materials.

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจำกัด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ๔/๔ หมู่ ๖ ต. เขียงจันทน์น้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมภาษณ์	ผู้ทำพิธี
เขียน	สัมภาษณ์	ผู้ทำพิธี
นายช่างสำรวจ	นายพนดล จิตชัย	
นายช่างโยธา		
นายช่างศิลปกรรม	นายเดวิดชัย ตะก้อง	
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พิพัฒน์	
สถาปนิก	นายณัฐพงษ์ อดิลา	
กรมสถาปนิก		
วิศวกรโยธา		
นักวิชาการด้านโบราณคดี		

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ. อุทยานฯ		
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3		
ผอ. บค. พช.		
อธิบดี		

รูปแบบ: วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

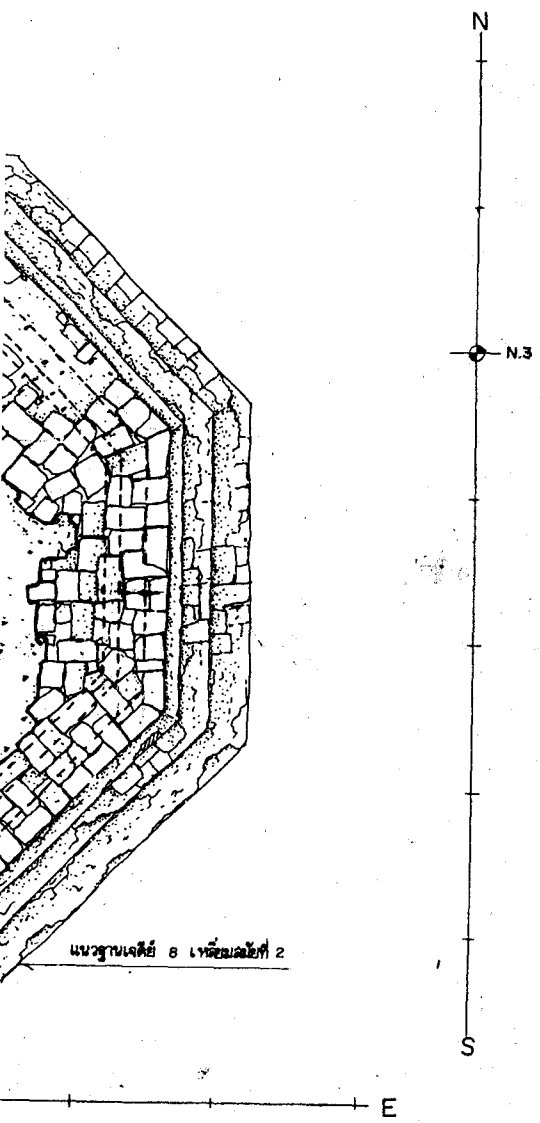
แสดง เจดีย์หมายเลข 18

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		30	52

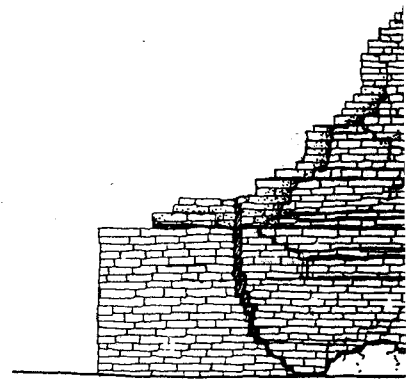
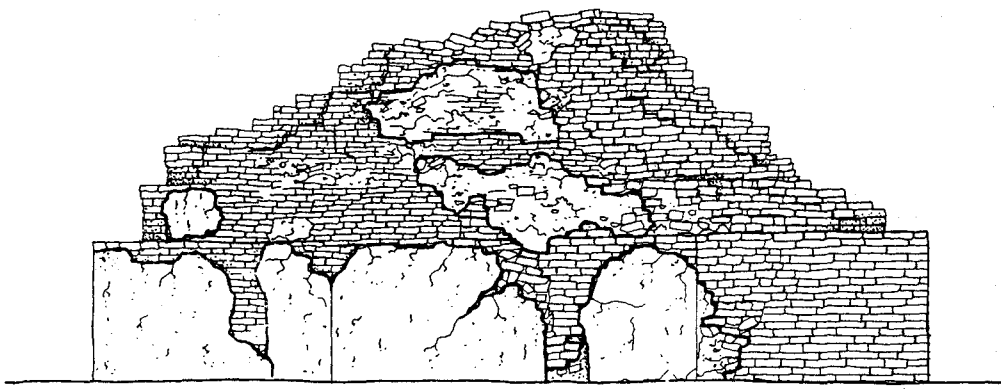
**โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา**

**สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3**

กรมศิลปากร

แนวฐานเจดีย์ 8 เพี้ยมลัยที่ 2

E
W.2

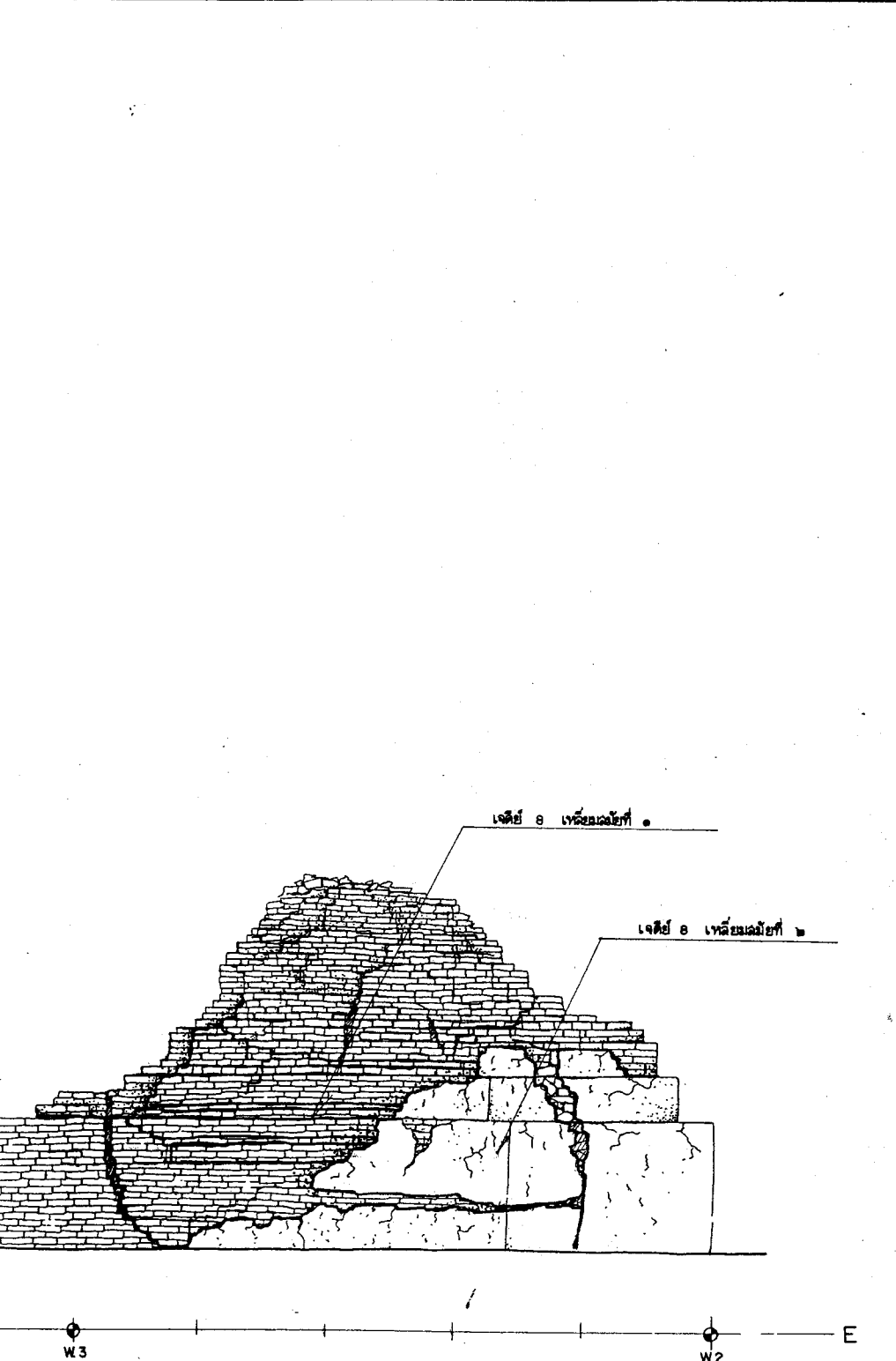
W.3
W

W
W.3

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

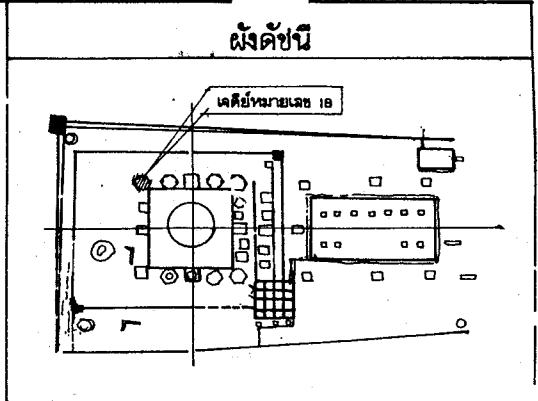
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิชากรณะ บัณฑิต 7			
2	นายวิชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน
1	นายสมิต คงเชื้อ
2	นายเชนภ สิทาน
3	นายณัฐพล ม่วง
4	นางสาวกัตติ
5	นายเมธา วิชากรณะ
6	นางสาวทัศนีย์
7	นายเทศศักดิ์

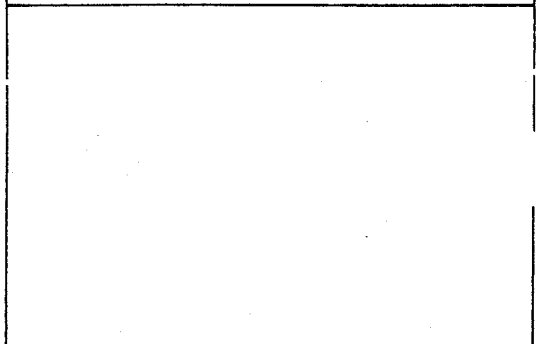

รูปด้านทิศใต้ 1 : 25

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนค สีนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชื้อ เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญชวี อยู่คงดี นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนากันต์ สุทธาศรีวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ทางการส่วนกลาง องค์การก่อสร้าง
 ๔/๔ หมู่ ๖ ต. เมืองจากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉุยฟ้าโอ		
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉุยฟ้าโอ		
นายช่างสำรวจ	นายพนต ฉุยชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายฉิมภพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายฉิมทนะ อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

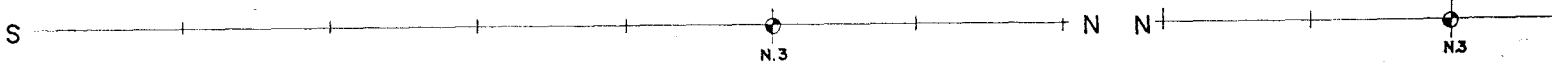
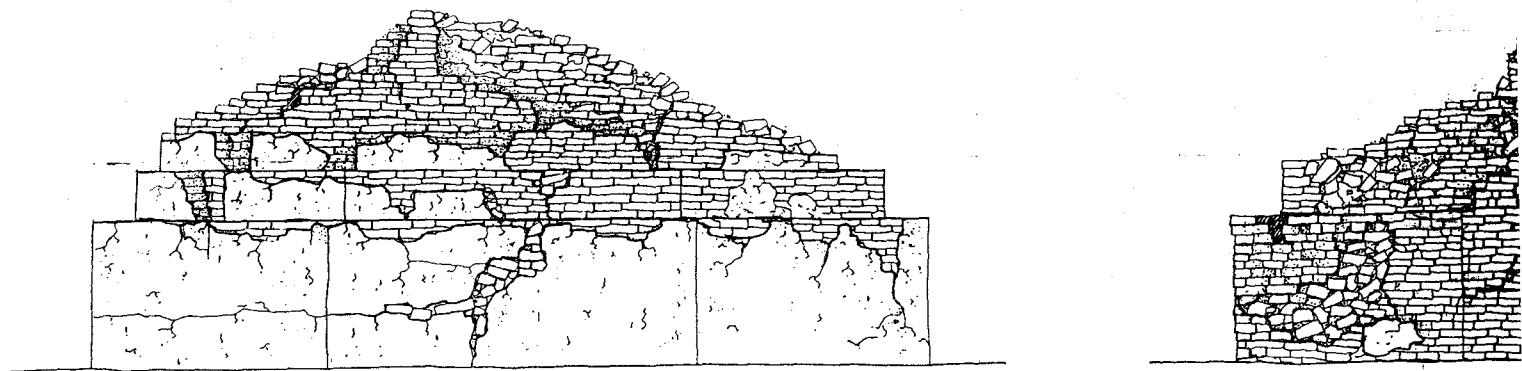
ผอ.อุทยานฯ			
ผอ.ฉนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ.ฉ.บค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (ฉากหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง เจดีย์หมายเลข 18

รหัส	แบบทฤษฎี ช	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		31	52

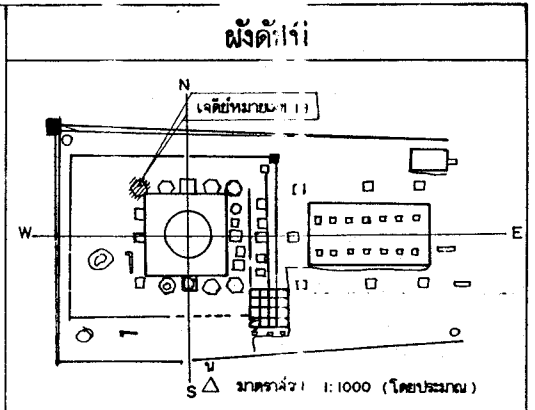
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ที่ 3
 กรมศิลปากร

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมชาย ใจดี			
2	นายวิชา คำสิทธิ์			

ลำดับที่
1
2
3
4
5
6
7

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานส่วนจัดสร้าง
 ๔/๕ หมู่ ๖ ต. เขียวขุ่น อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉันทักดิ์	
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉันทักดิ์	
นายช่างสำรวจ	นายพนม จิตชัย	
นายช่างโยธา		
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมชัย ตะก้อง	
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พัฒน์	
สถาปนิก	นายสมิทธา อดิชาติ	
ภูมิสถาปนิก		
วิศวกรโยธา		
นักวิชาการด้านโบราณคดี		

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการทางศิลป		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เห็นชอบ / อนุมัติ

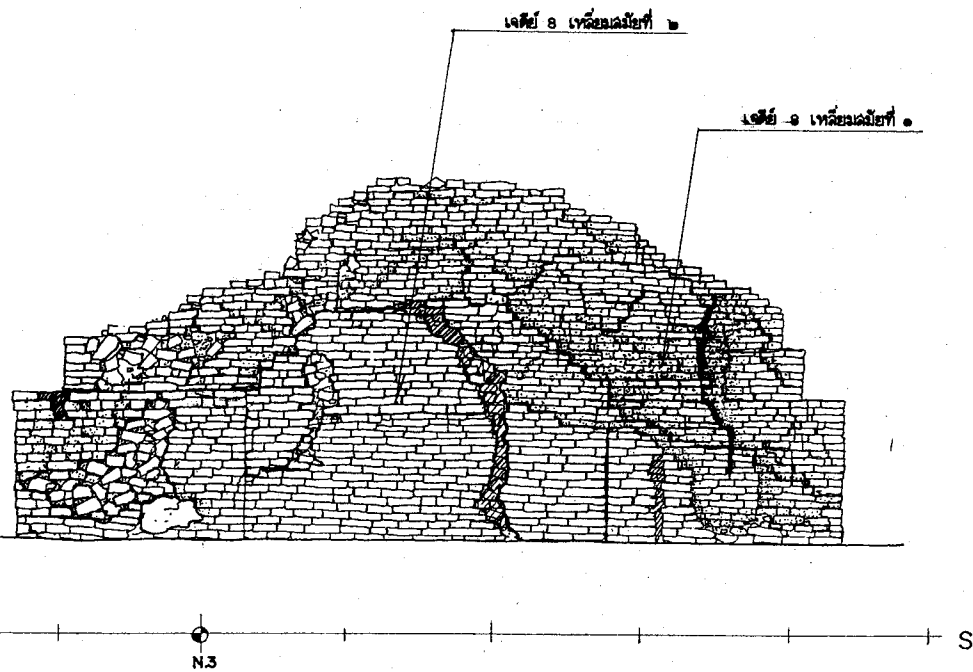
ผอ. อุทยานฯ		
ผอ. ส.บ.บ. พช. ที่ 3		
ผอ. ส.บ.ค. พช.		
อธิบดี		

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ด.ไผ่ตง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

เลขที่: เจดีย์หมายเลข 18

รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		32	52

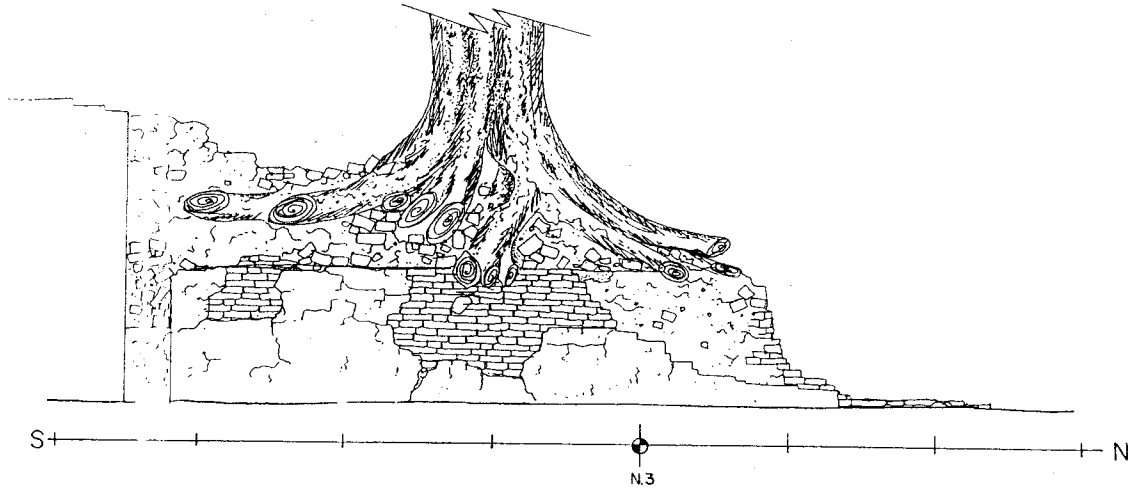
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ที่ 3
 กรมศิลปากร

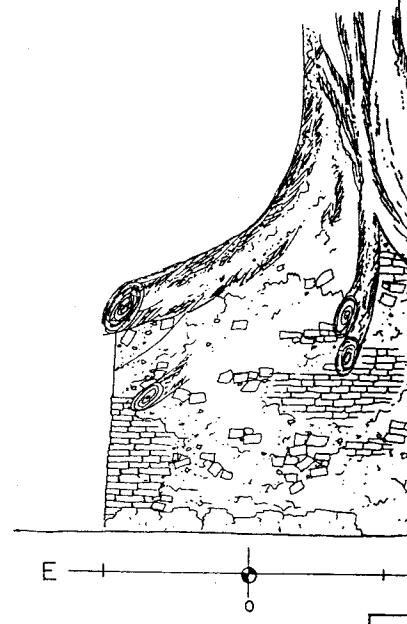
รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายตติ แดงเอียด ผอ. ส.บ.บ. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกมลทิพย์ อัญชลี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

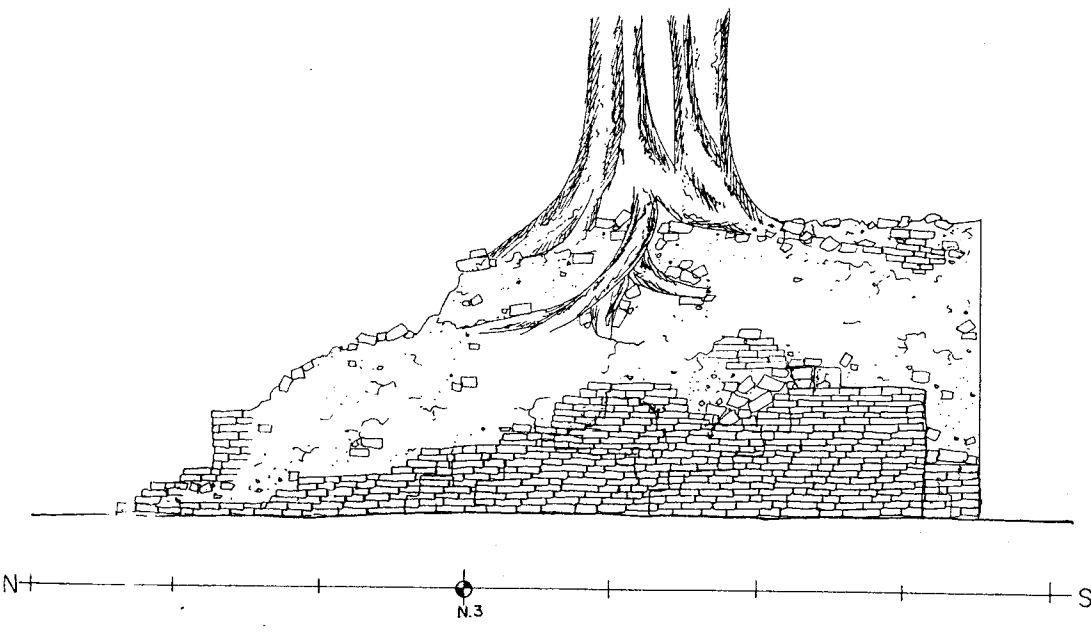
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง. บค. พท. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีหามาตย์ ผอ. อุทธานา กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพิศ อู่คงดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิทณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

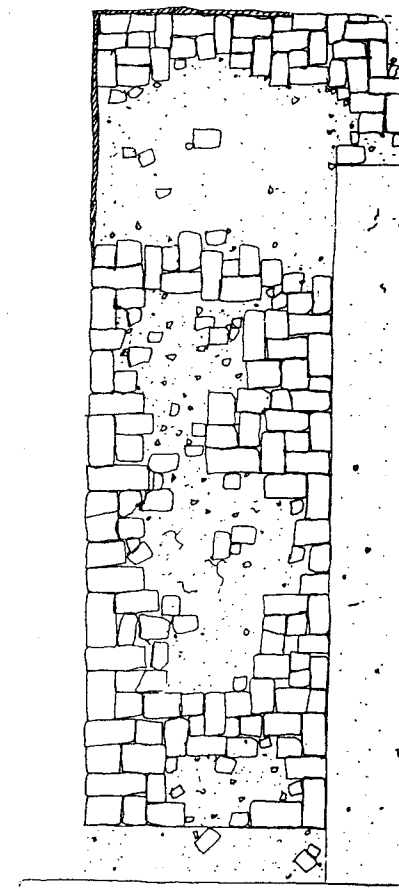
รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

รูปด้านทิศตะวันตก

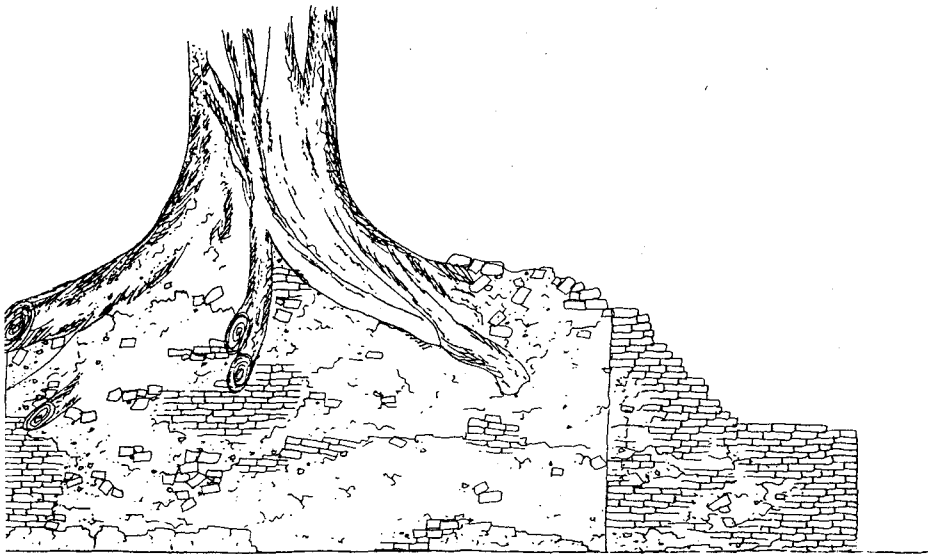

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

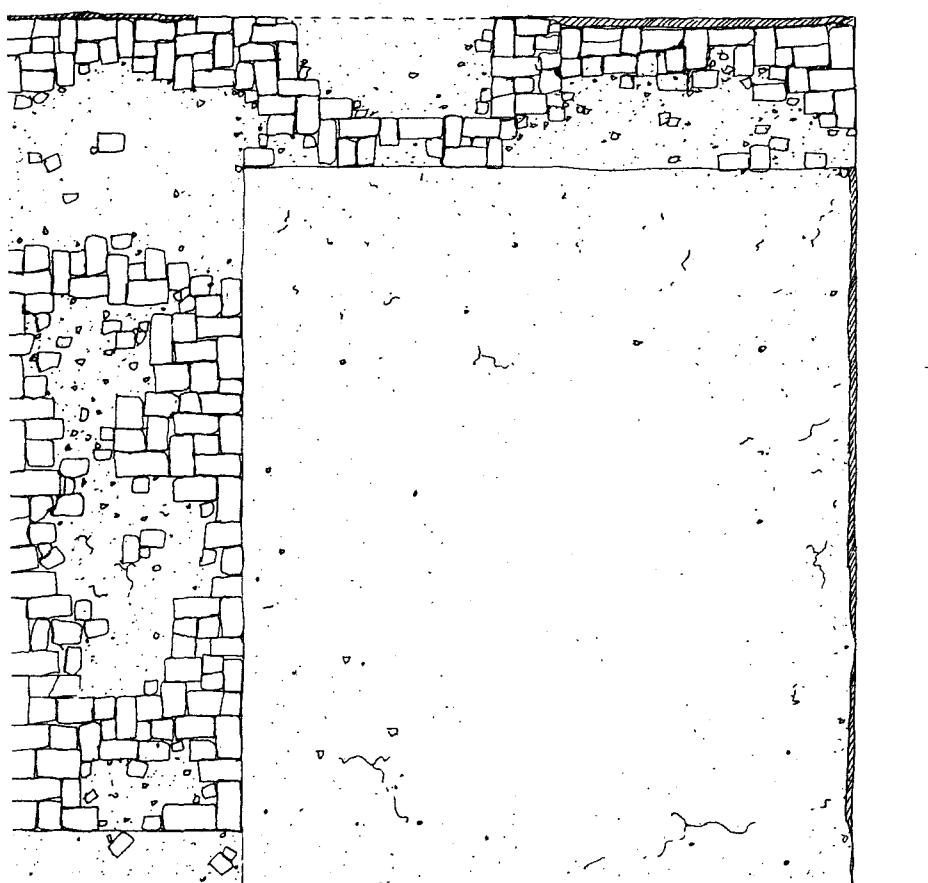

รูปด้านทิศตะวันตก

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกฤษณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

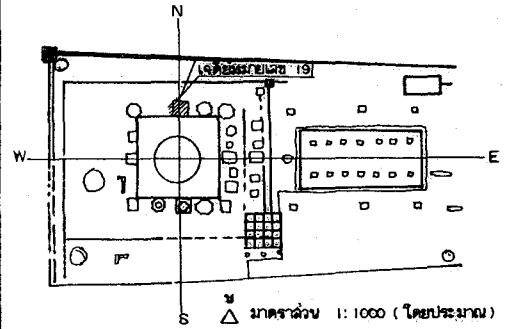

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

แปลน 1: 25

ผังดัดขึ้น

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด อู่ศักดิ์ก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เขียงจากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุตพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุตพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพนม จัตุชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตระก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พิสิษฐ์		
สถาปนิก	นายสมพงษ์ อดิชา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. ฉนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลปค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

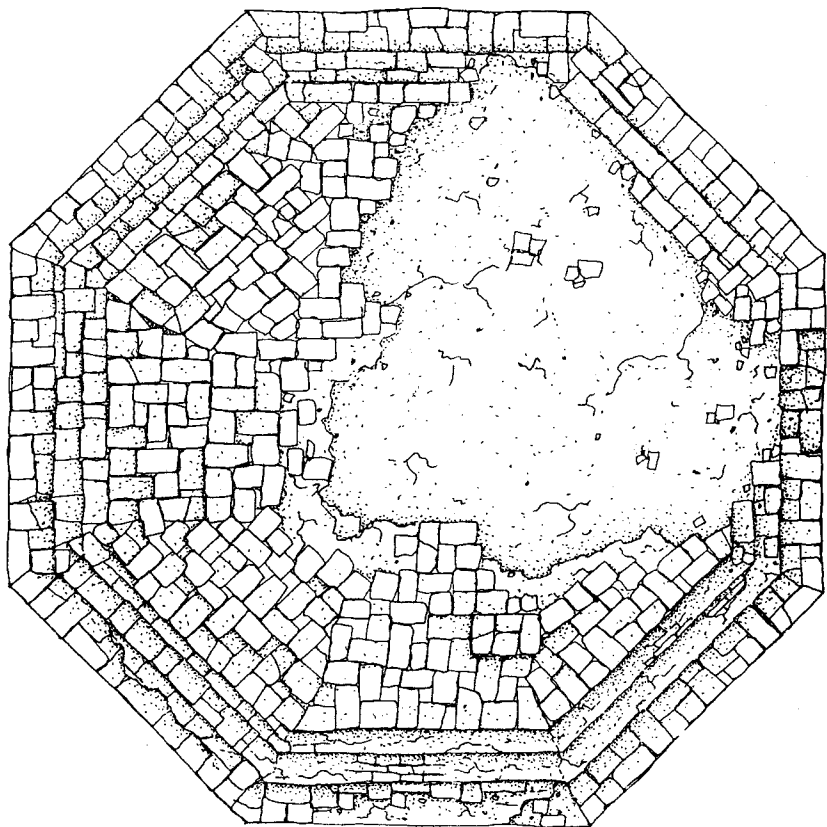
แดง
 เจดีย์หมายเลข 19

รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		33	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

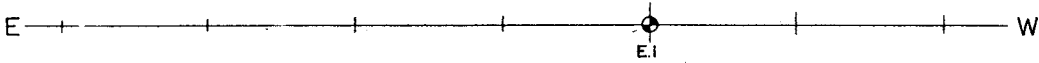
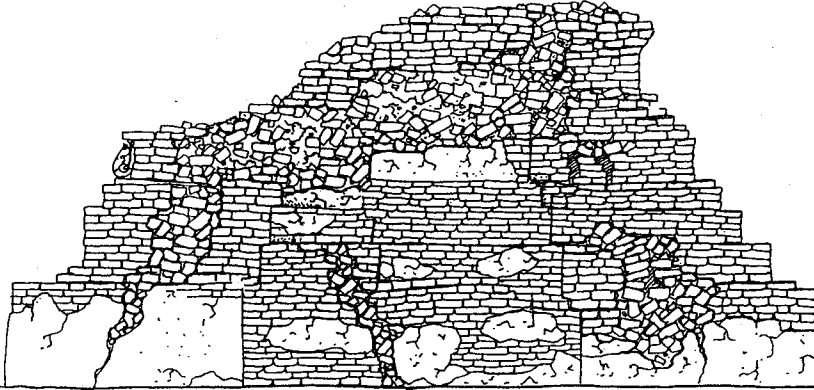
สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

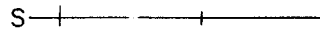
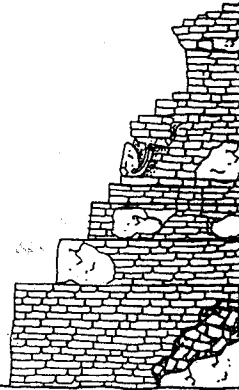

แปลน	1: 25
------	-------

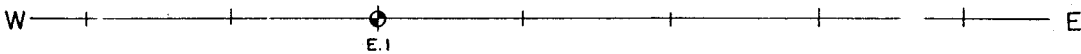
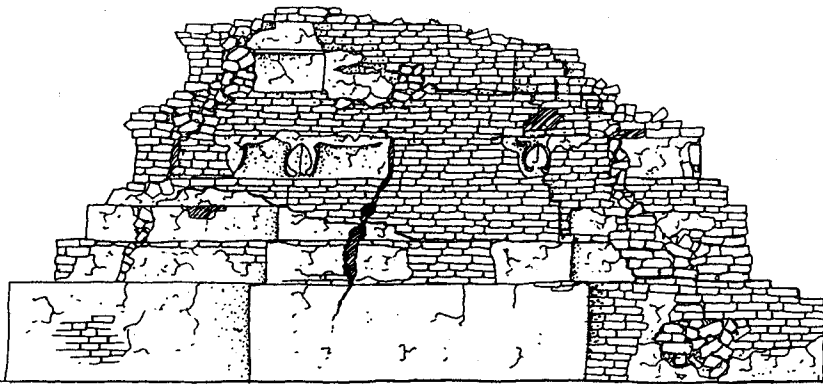
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วัชรณะ บัณฑิตเอกศศ. 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

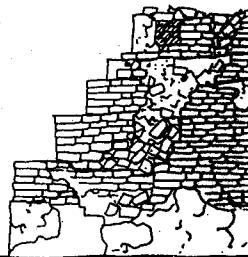
รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

รูป

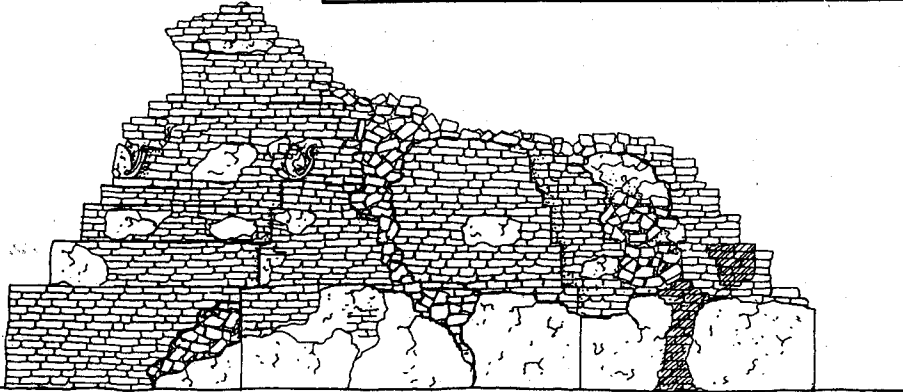

รูปด้านทิศใต้ 1: 25

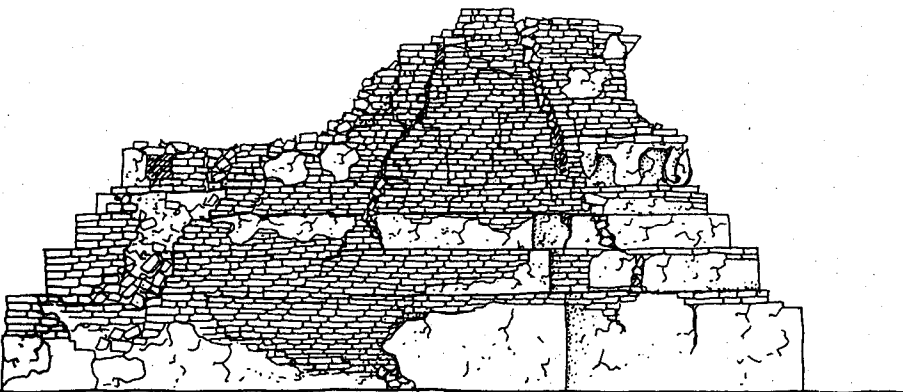
รูป

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชมก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญชพร อู่คงดี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาทวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

N3 N

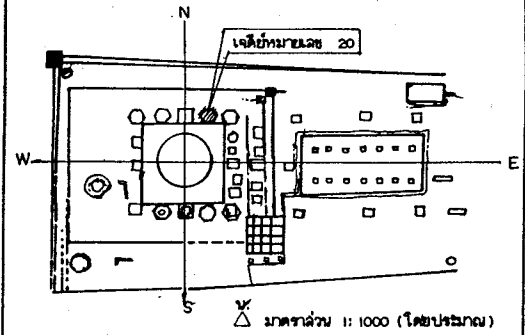
รูปด้านทิศตะวันออก 1 : 25

N3 S

รูปด้านทิศตะวันตก 1 : 25

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ภัทราพร วัฒนศิริ วิศวกร
 2/2 หมู่ 6 ต. เขียวรากอ้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมพันธ์ อุทัย		
เขียน	สัมพันธ์ อุทัย		
นายช่างสำรวจ	นายพนม ใจชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายสัมพันธ์ อนิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ/ วิศวกรรูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ/อนุมัติ			
ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. สนง.บค.พช.ที่3			
ผอ.ล.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

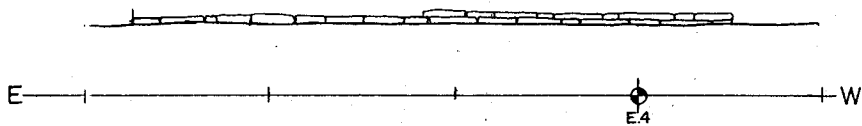
แปลตรง: เจดีย์ หมายเลข 20

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		35	52

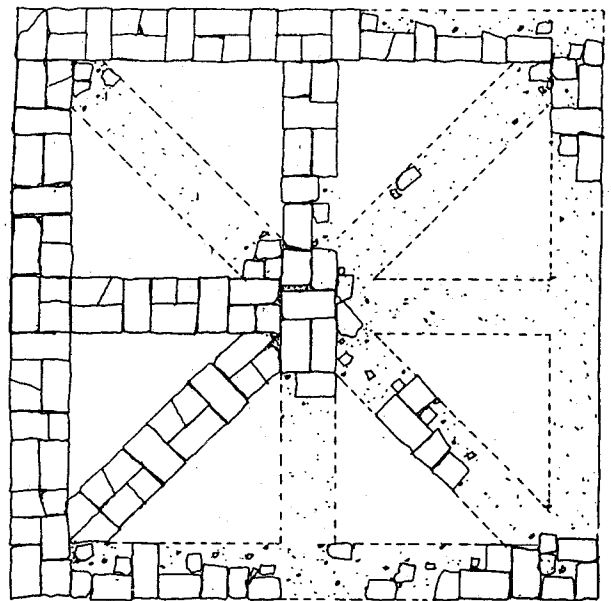
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

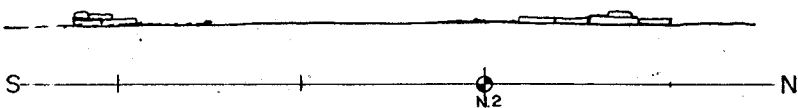
กรมศิลปากร

รูปด้านทิศเหนือ 1: 20

แปลน 1: 20

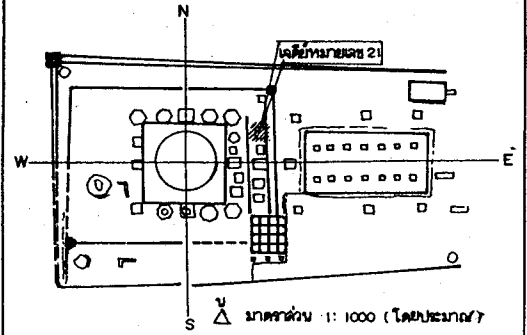

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 20

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีหามาตย์ ผอ. อุทธานา กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคชติ อยุธยา นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาศักดิ์ สุทธาวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วัชรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ผังศิขน์

รายการ

ดำเนินงานโดย

หัวหน้าส่วนจำกัด อนุรักษ์ศิลปกรรม
อ. บำป๋วย อึ๊งภากรณ์
พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุษพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุษพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพศต ังคชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พงษ์พิทักษ์		
สถาปนิก	นายฉิมพนะ อังคณา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการ			

ตรวจ/ วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			

เห็นชอบ/ อนุมัติ

ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. บ.ค.พช. ที่ 3			
ผอ. ศ.บ.พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ: วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)
ศ.ไฉฉิง อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

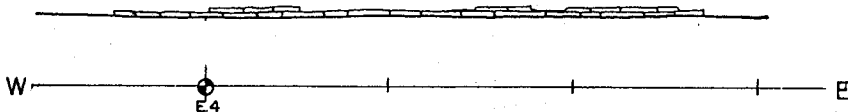
เลขที่: เจดีย์หมายเลข 21

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		3/6	52

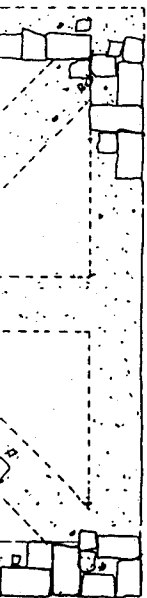
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

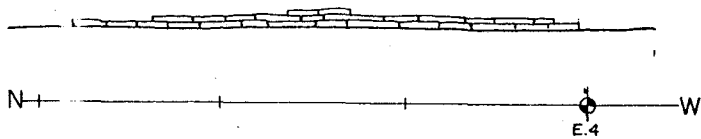

รูปด้านทิศใต้ 1: 20

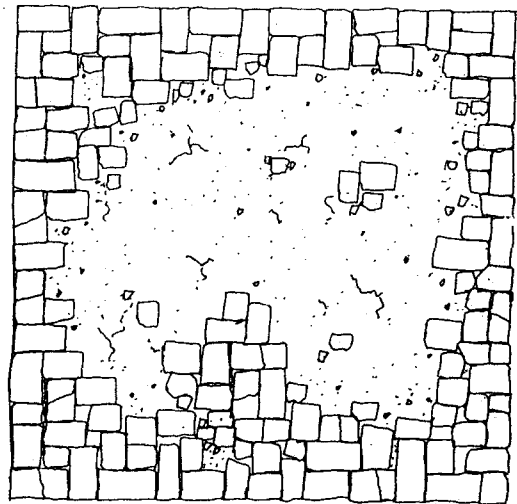

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 20

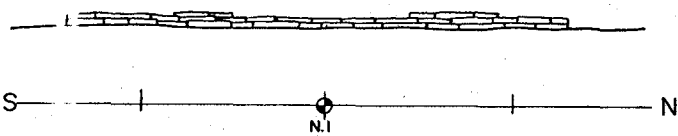
วันที่	หมายเหตุ

รูปด้านทิศเหนือ 1: 20

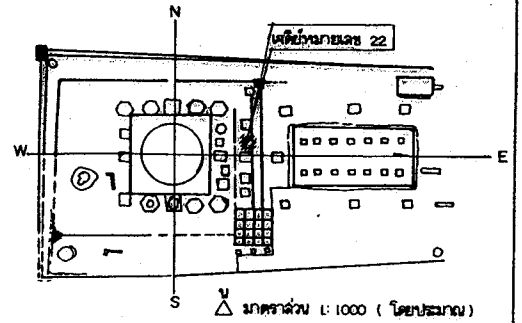
แปลน 1: 20

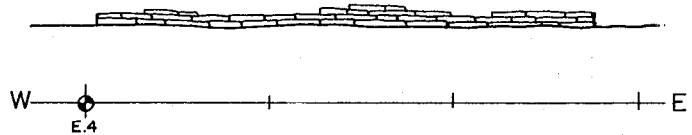
รูปด้านทิศตะวันออก 1: 20

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ออ.สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอนก สีหามาตย์ พช. จุฬารานา กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงสารเชิ๋ว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคหทัย อยู่คงดี นักโบราณคดี7a. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทสาสิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เ็นจนะ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

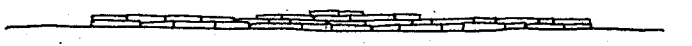
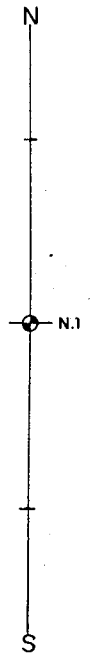
ผังดัดขึ้น

รายการ

รูปด้านทิศใต้ 1: 20

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 20

ดำเนินการโดย
ทำงานส่วนจำกัด อู่รถถังหลวง
๔/๘ หมู่ ๖ ต. เขียวราษฎร์
อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉุยทัย		
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉุยทัย		
นายช่างสำรวจ	นายพศต ใจชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมชัย ตะทอง		
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พันธ์		
สถาปนิก	นายฉิมชนะ อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ.อุทยาน			
ผอ. ฉ.ม.ง. บ.ค. พช. ที่ 3			
ผอ. ส.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สัมภาพหลังการขุดแต่ง)
ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง เคหะที่หมายเลข 22

ระดับ	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		37	52

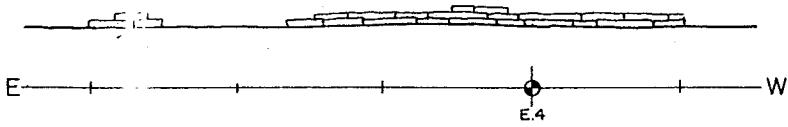
โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑ์แห่งชาติที่ 3

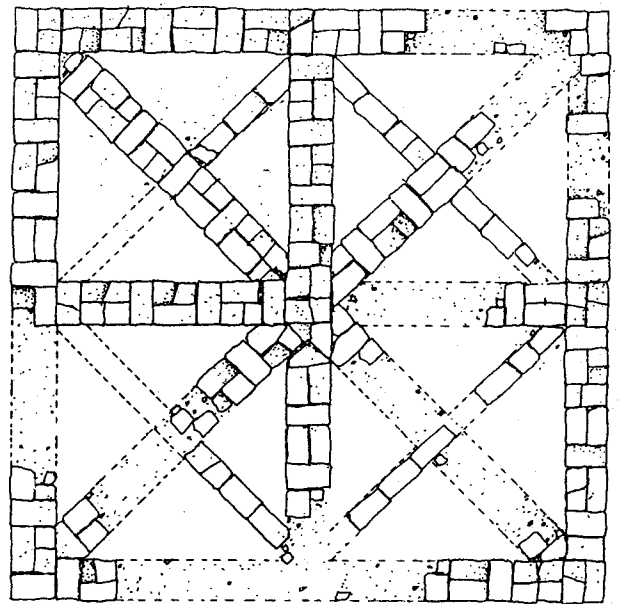
กรมศิลปากร

ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ

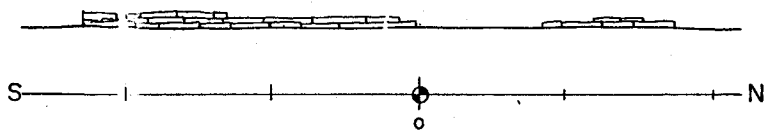
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจารณ์ะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

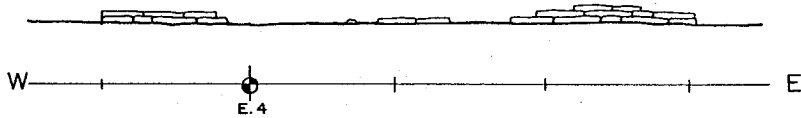
รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

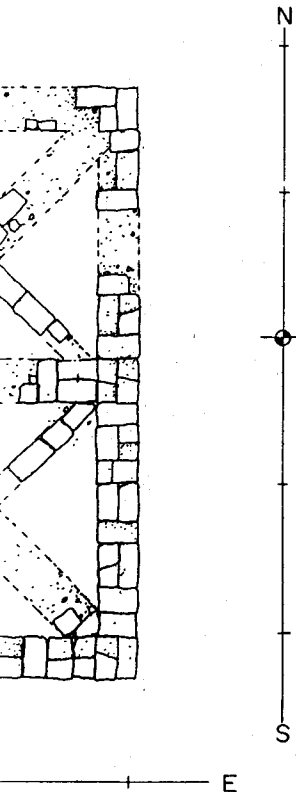
แปลน 1: 25

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

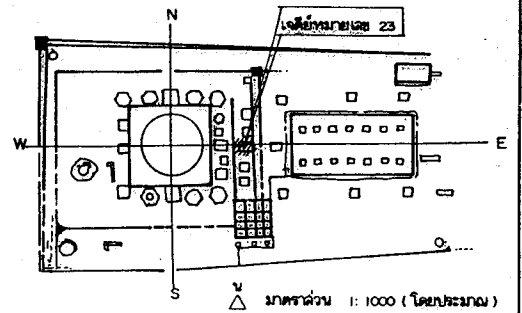
รูปด้านทิศใต้ 1: 25

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นางเมธา วัชรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจำกัด อัครศิลป์ก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุษพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุษพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพศล จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก่อง		
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พัทธ์		
สถาปนิก	นายฉิมพนะ ธงธิดา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ.อุทยาน ฯ			
ผอ.ฉาง.บศ. พช.ที่ 3			
ผอ.ฉ.บศ. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (ฉากพหลังการบูรณะ)
 ต.ไผ่ตง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

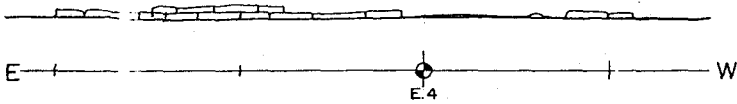
แปลง ๓๕๕ หนวยเลข 23

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		38	52

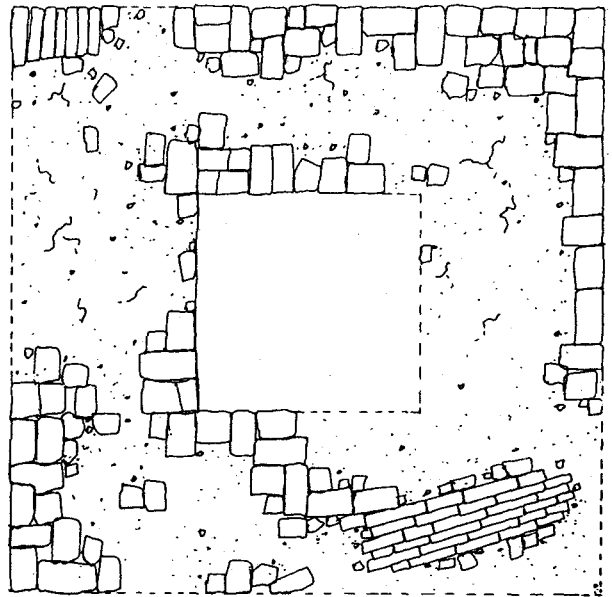
โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

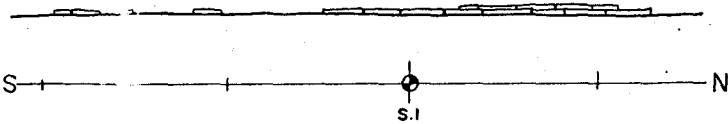
กรมศิลปากร

รูปด้านทิศเหนือ 1: 20

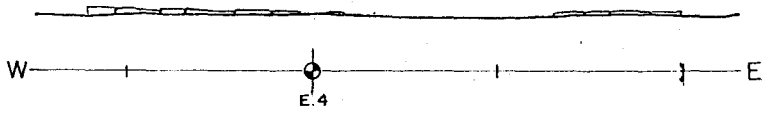

แปลน 1: 20

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 20

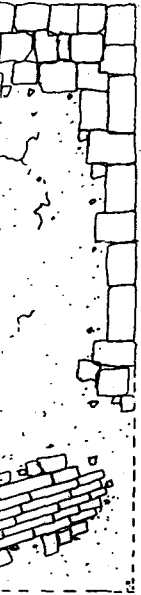
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ.สนง.บค.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเนก สีหามาตย์ ผอ. อุทธานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภิกษิตี อัญคดี นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิกระณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทศศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธาฯ กรรมการ			

รูปด้านทิศใต้ 1: 20

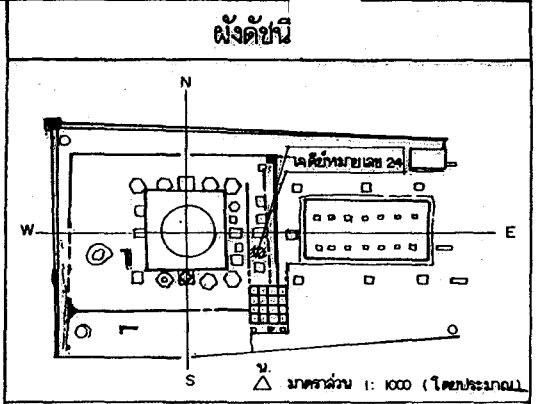

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 20

ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกิภรณ์ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รายการ

ดำเนินการโดย
 หน่วยงานจากัด อุดมศึกษา
 2/2 หมู่ 6 ต. เมืองโบราณ
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉวยพันธ์		
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉวยพันธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพศ จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมชัย ศรีทอง		
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พันธ์		
สถาปนิก	นายณัฐพงษ์ สวัสดิ์		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิศวกรรูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. วิทยาลัย 1			
ผอ. ฉ.นง. บศ. พช. ที่ 3			
ผอ. ฉ.บศ. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพเดิมบูรณะ)
 ต. ไร่สีนํ้า อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แดง คดี หมายเลข 24

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		39	52

โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

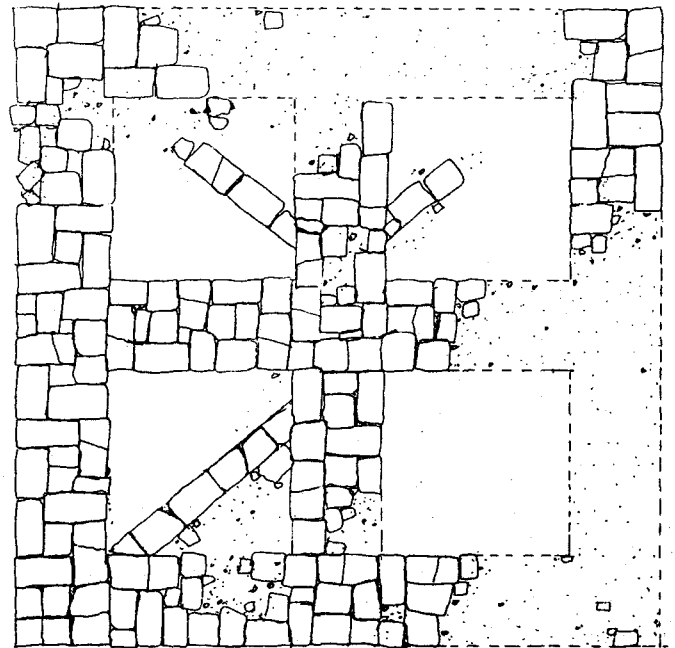
สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมิต แสงเอียด ผอ.สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอกภ สิทามาศย์ ผอ. จุฬานาฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชิดง เจ้าหน้าทีบริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภักดิ์ อัญจติ นักโบราณคดี7. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

E.4

รูปด้านทิศเหนือ 1: 20

E.4

แปลน 1: 20

E.4

รูปด้านทิศใต้ 1: 20

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วัชรพงษ์ นักโบราณคดี 7			
2	นายโยธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 20

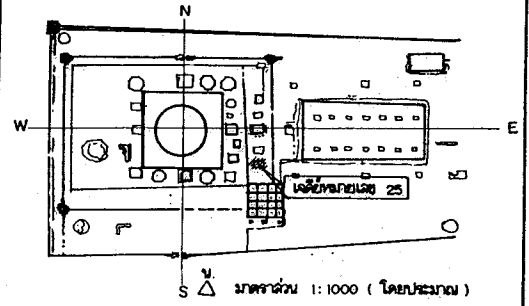
S.2

S2

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 20

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจากัด อนุรักษ์ศิลปกรรม
 ๔/๗ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ดุษพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ ดุษพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพนต จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตรีวงษ์		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พันธ์		
สถาปนิก	นายมัณฑนา อธิธา		
ผู้จัดทำบันทึก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการทางศิลปะ			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ.อุทยานฯ			
ผอ.ฉ.บ.ค.พ.ช. ที่ 3			
ผอ.ฉ.บ.ค. พ.ช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แดง เฉลี่ยหมายเลข 25,

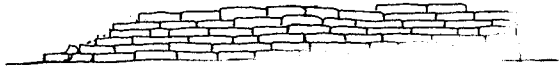
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		40	52

โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

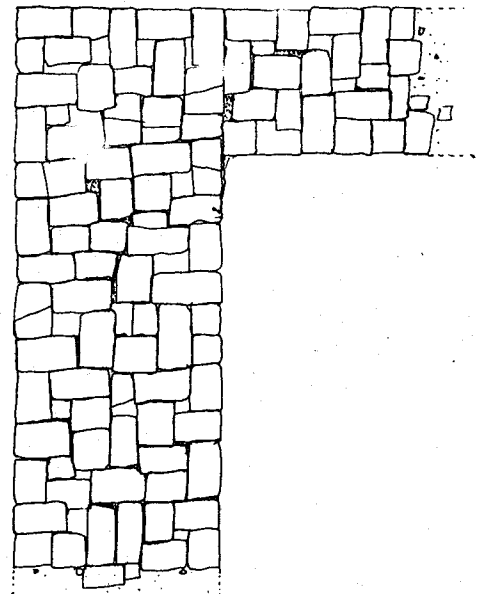
สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

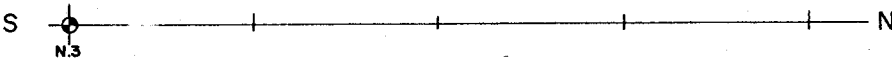
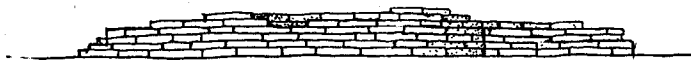
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมคิด แดงเอียด มอ.สงข.บค.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอกภก สีหามาตย์ มอ. อุทธานา กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภคพิศ อยู่งังดี นักโบราณคดี72 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาหวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจู่ระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

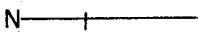
รูปด้านทิศเหนือ 1: 20

แปลน 1: 20

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 20

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	เลขที่	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วัชรพงษ์ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รูปด้านทิศใต้ 1: 20

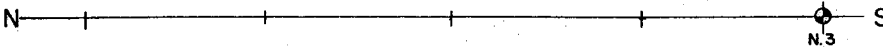
N

E. 15

E

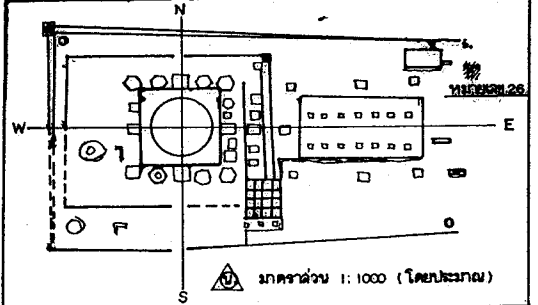
N. 3

S

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 20

ผังค้ำยัน

รายการ

มาตราส่วน 1: 1000 (โดยประมาณ)

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัครศิลป์ก่อสร้าง
 2/2 หมู่ 6 ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ุ ลุขพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ุ ลุขพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพศล จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พรหมพันธ์ุ		
สถาปนิก	นายอัมพนะ อังคณา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. ล.น.ง. บ.ค. พช. ที่ 3			
ผอ. ล.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ : วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แปลง : เลขที่ หมายเลข 26

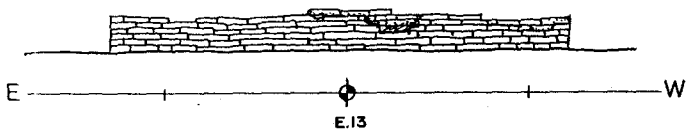
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		41	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

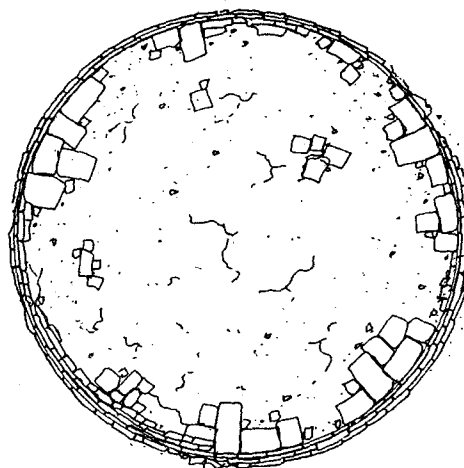
สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

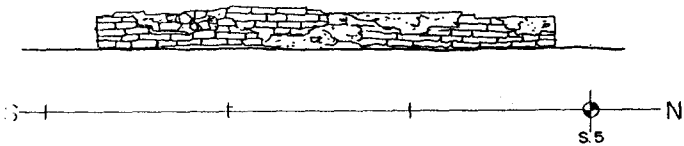
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายอดด คงเอียด ผอ.สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีพามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงคงเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญติ อยู่คงดี นักโบราณคดี7a กรรมการ			
5	นายเมธา วิกฤษณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

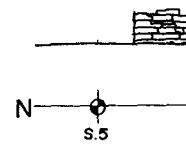
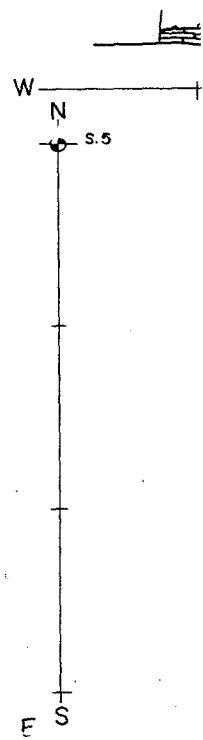
รูปด้านทิศเหนือ 1: 20

แปลน 1: 20

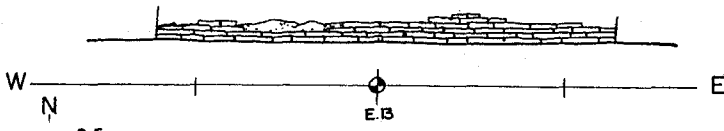

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 20

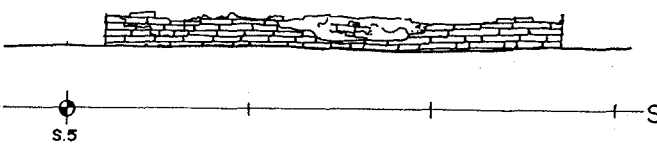

รูปด้านทิศใต้ 1: 20

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

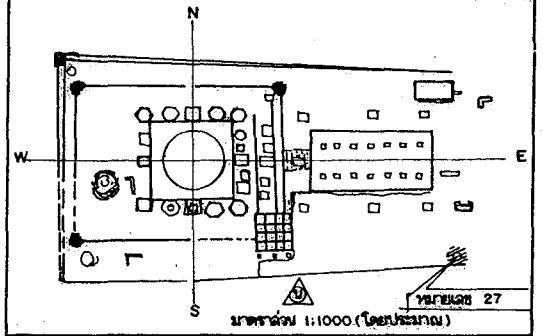

รูปด้านทิศใต้ 1: 20

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 20

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัครศิลป์ก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมภาษณ์	ดูภาพถ่าย		
เขียน	สัมภาษณ์	ดูภาพถ่าย		
นายช่างสำรวจ	นายพนิต จิตชัย			
นายช่างโยธา				
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะทอง			
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พรหมพันธ์			
สถาปนิก	นายมีนทนะ อังธิดา			
ภูมิสถาปนิก				
วิศวกรโยธา				
นักวิชาการด้านโบราณคดี				

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยาน			
ผอ. มนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลปค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ : วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไผ่ตง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

เลขที่ : เติร์ดหมายเลข 27

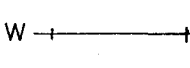
รหัส	แบบขยาย	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		42	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนามรดกประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

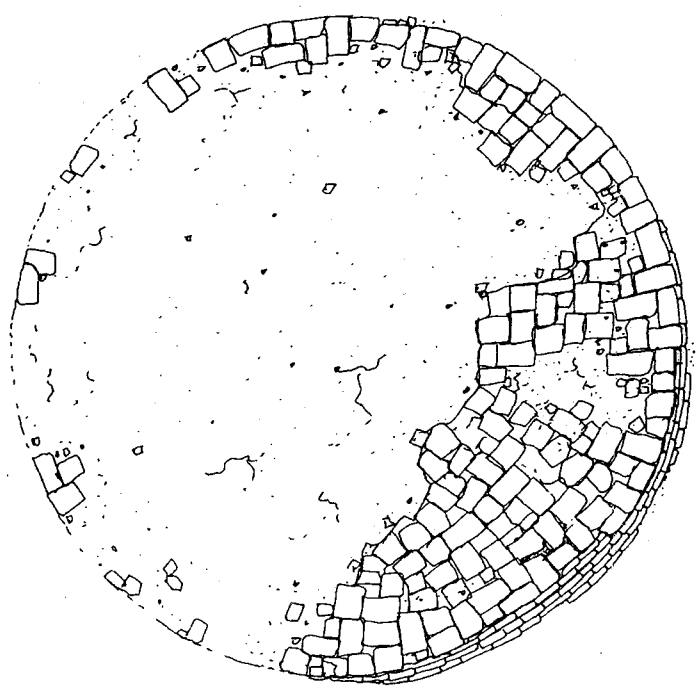
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

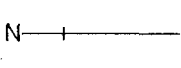
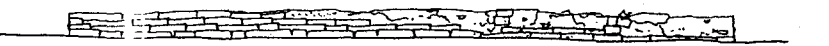
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด นคงเชิด ผอ.สนง.บ.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชิด เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นายสาวัดพิศ อัญคังดี นักโบราณคดี7. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นายสาวัดศานักกันณ สุทธาวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

รูปด้านทิศเหนือ 1: 25

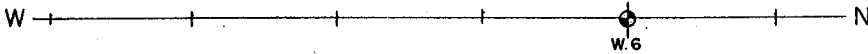

แปลน 1: 25

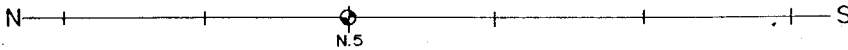

รูปด้านทิศตะวันออก 1: 25

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วัชรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

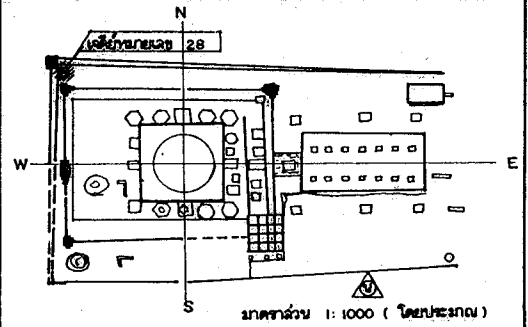

รูปด้านทิศใต้ 1: 25

รูปด้านทิศตะวันตก 1: 25

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินการโดย

ทางที่ประชุมจำกัด ผู้รื้อถอนก่อสร้าง
 < / > หมู่ ๖ ต. เขียงจากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธุ์ อุซพัทธ์		
เขียน	ฉิมพันธุ์ อุซพัทธ์		
นายช่างสำรวจ	นายนพศ จัตุชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย คูระียง		
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายธเนศนะ อังศิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ. ล.บ.จ. บ.ค.พ.ช. ที่ 3			
ผอ. ล.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ : วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)
 ต. ไตด้ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แปลร่าง : เจตีย์ หมายเลข 28

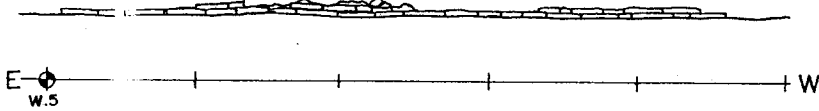
รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		43	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

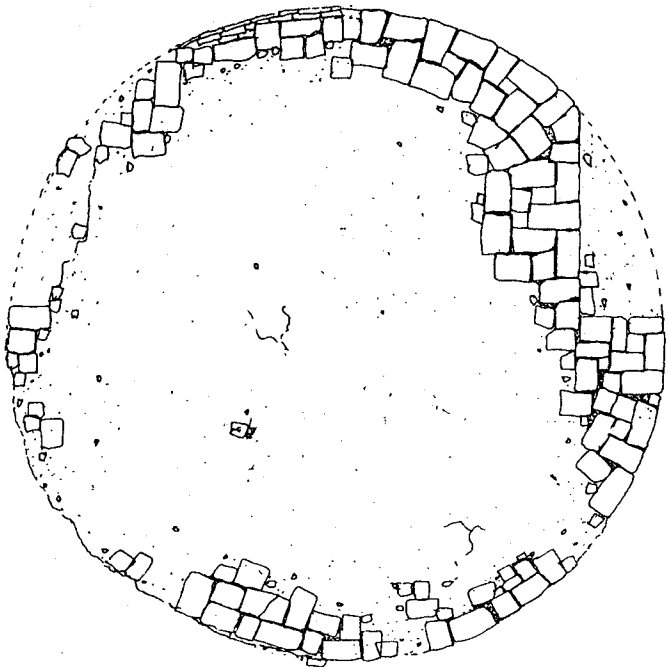
สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

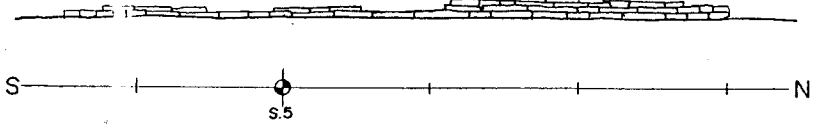
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด นคงเชิด ผอ. สนง. บค. พท. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนภ สีหามาตย์ ผอ. สุทธานาฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาววิศพรดี ชัยคงดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทศศักดิ์ เอ็นจู่ระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

รูปด้านทิศเหนือ 1 : 25

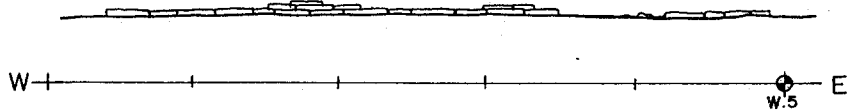

แปลน 1 : 25

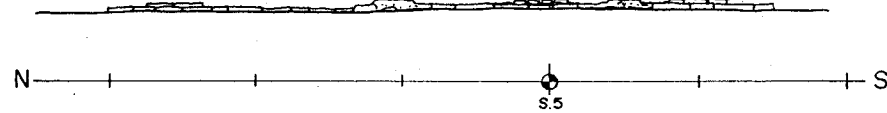

รูปด้านทิศตะวันออก 1 : 25

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกัษณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโยธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

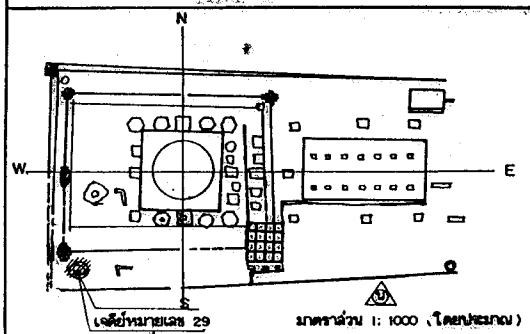

รูปด้านทิศใต้ 1 : 25

รูปด้านทิศตะวันตก 1 : 25

ผังชั้น

รายการ

ดำเนินการโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณรัตน์ก่อสร้าง
 ๘/๘ หมู่ ๖ ต.เชียงรากน้อย
 อ.บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ลุขพันธ์		
เขียน	ฉิมพันธ์ ลุขพันธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพนพล จักชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเจสสิชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พรหมพิณ		
สถาปนิก	นายมีมัทนะ อังคดา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิศวกรรูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

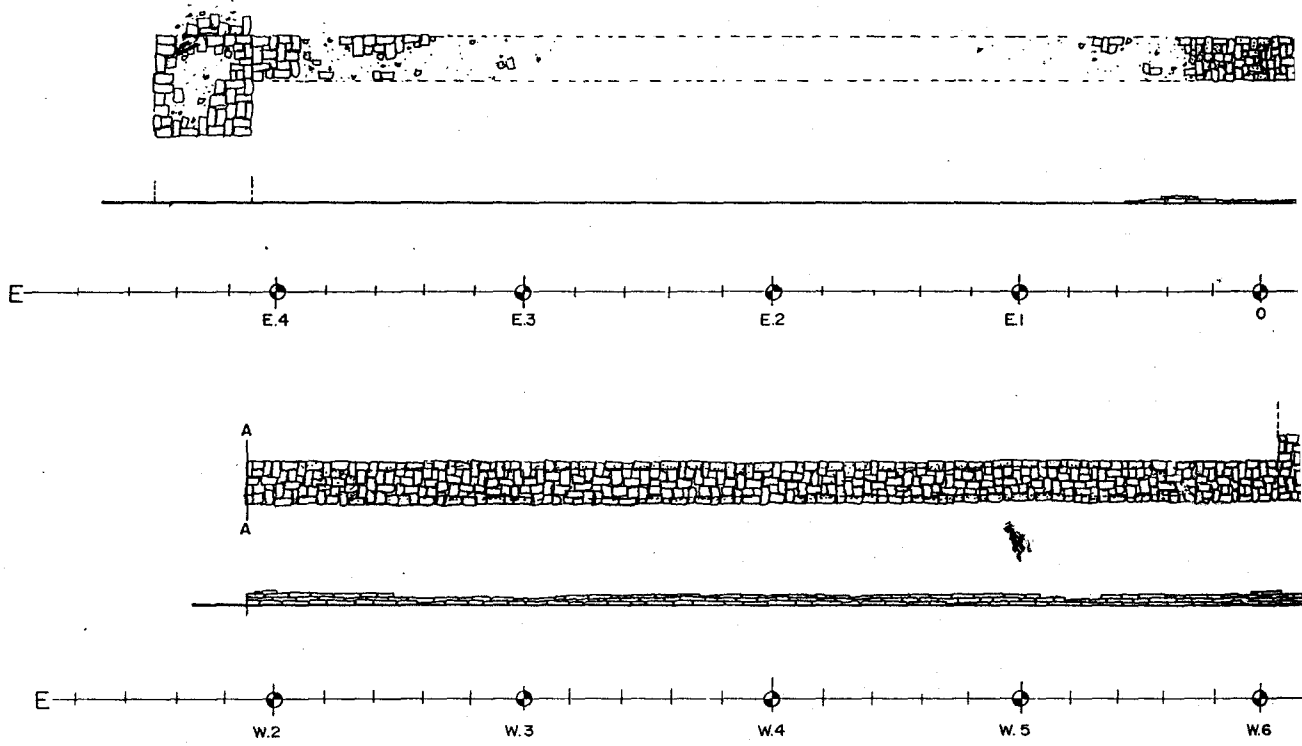
ผอ.อุทยานฯ			
ผอ.ฉ.นง.บค.พช.ที่3			
ผอ.ฉ.บค.พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ: วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไร่ติง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

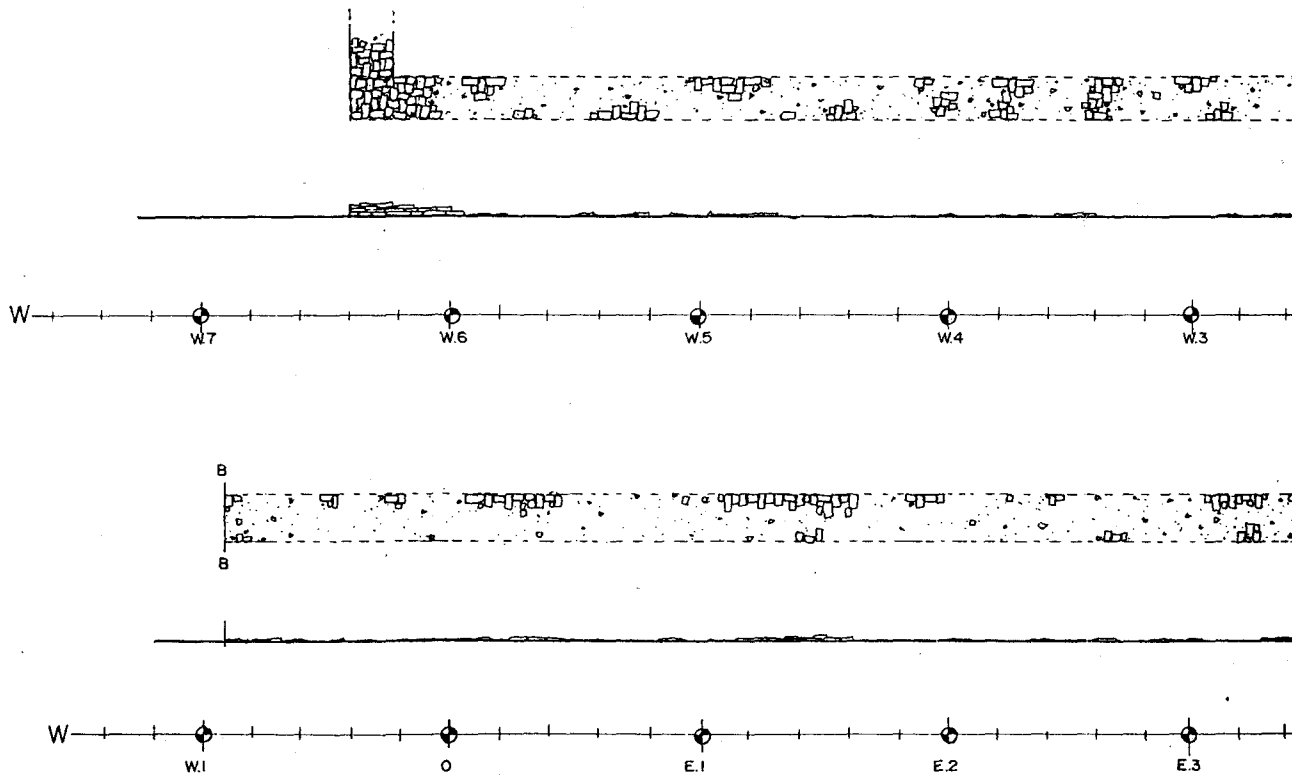
แปลง ศ.ศ.๓๒ หมายเลข 29

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		44	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ 3
 กรมศิลปากร

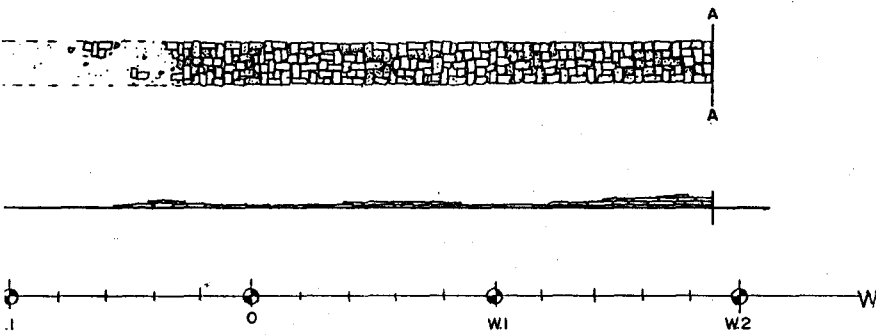

รูปตัด, รูปแปลน แนวกำแพงชั้นในด้านทิศเหนือ

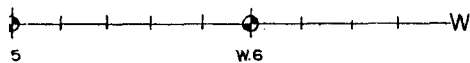

รูปตัด, รูปแปลน แนวกำแพงชั้นในด้านทิศใต้

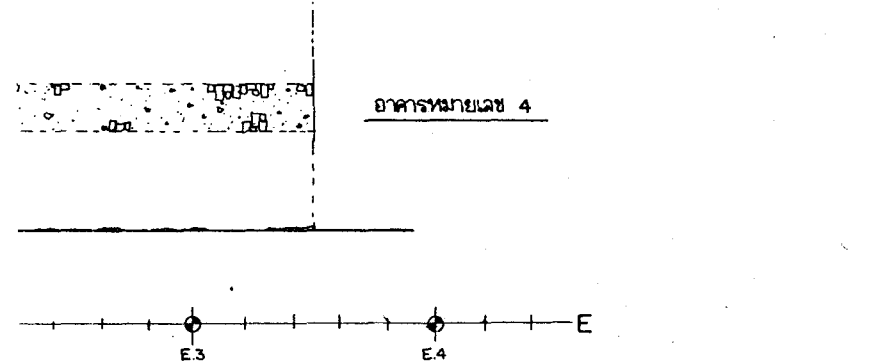
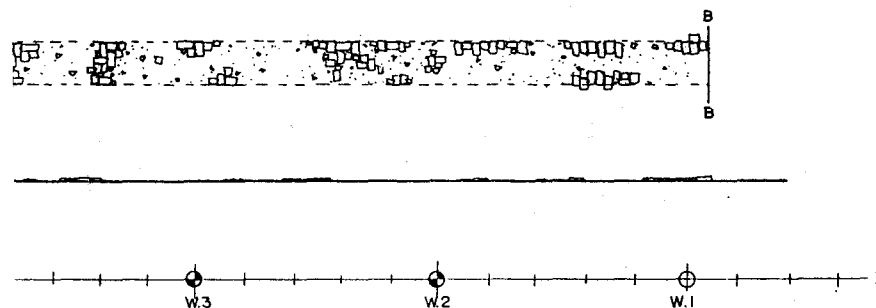
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นางนงนา วีจิระณะ นักโบราณคดี 7			
2	นางโซภา คำสิงห์ นายช่างโสตถา			

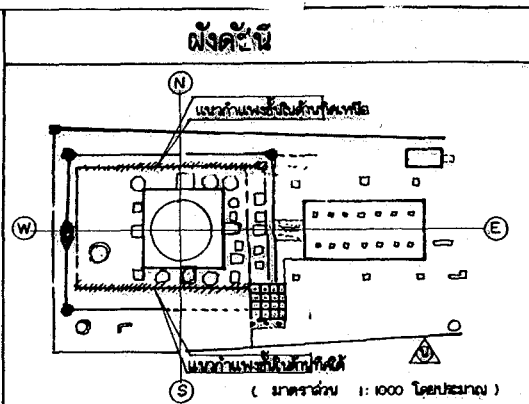
ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวภคพิศ อัญชลี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนีย์ภรณ์ สุทธาวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพชรศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

ชั้นในค้ำด้านทิศเหนือ 1 : 75

ชั้นในค้ำด้านทิศใต้ 1 : 75

รายการ

ดำเนินการโดย
 หน่วยงานส่วนเจ้ากัณฑ์ ก่อสร้าง
 ๔/๒ หมู่ ๖ ต. เข็มจางค์ราย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	เขียน	นายช่างสำรวจ	นายช่างโยธา	นายช่างศิลปกรรม	นักโบราณคดี	สถาปนิก	ผู้ควบคุมงาน	วิศวกรโยธา	นักวิชาการด้านโบราณคดี
ฉิมพันธ์ อัญชลี	ฉิมพันธ์ อัญชลี	นายพนต จักชัย		นายเฉลิมชัย ตะก้อง	นายคณพ พงษ์พัฒน์	นายฉันทานะ อธิธา			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. ฉ.นง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ฉ.บค. พช.			
อธิบดี			

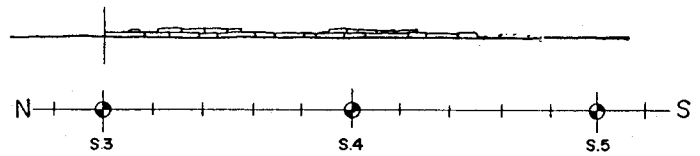
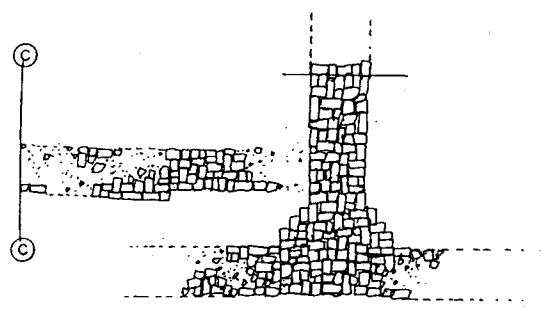
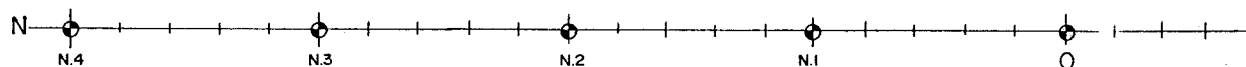
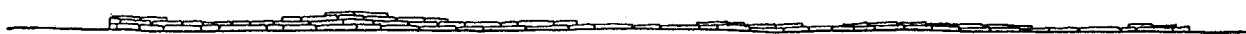
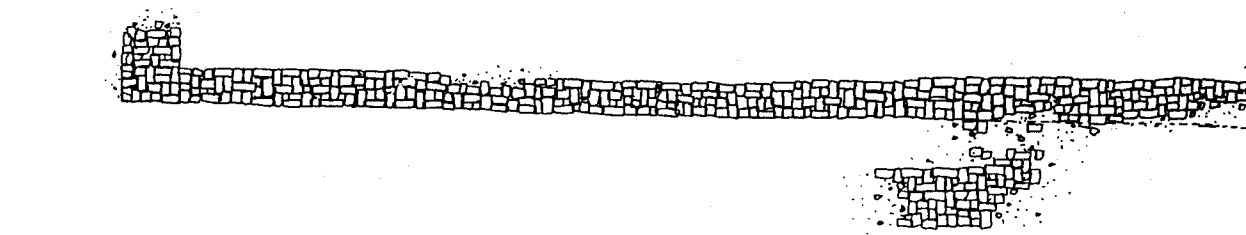
รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ใต้ อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง แนวกำแพง ชั้นในค้ำด้านทิศเหนือ, ทิศใต้			
รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		45	52

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

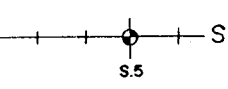
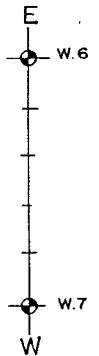
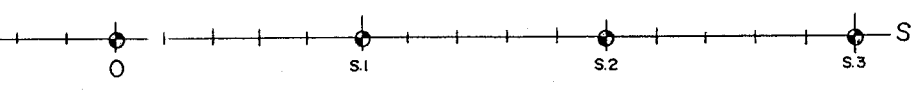
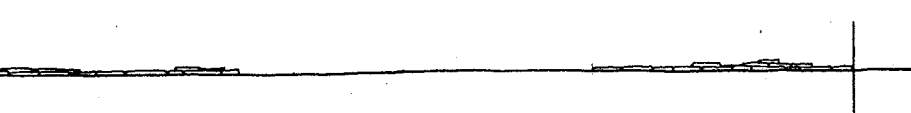
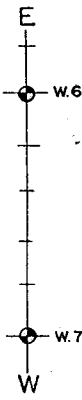
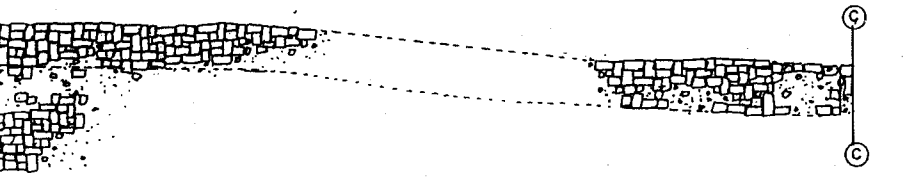
กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ.ตบจ.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอนก สีหามาตย์ ผอ. สุทธานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงครเขี้ยว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกิตติ อัญญาดี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศริน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เสนาะระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

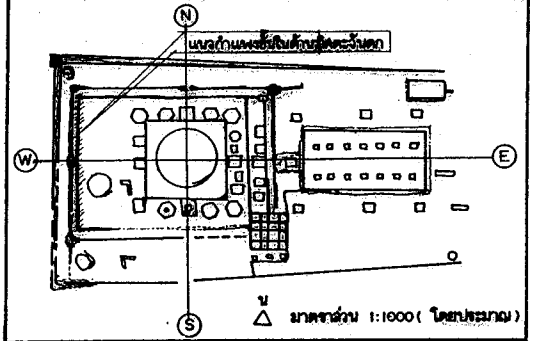
แปลน, รูปด้านแนวกำแพงชั้นในด้านทิศตะวันตก | :

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกักรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ในด้านทิศตะวันตก | 1 : 75

ผังค้ำยัน

รายการ

คำเนิรงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณศักดิ์ก่อสร้าง
 ๘/๘ หมู่ ๖ ต. เขียงจากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉั้มพันธ์ุ	อุยพัทธิ		
เขียน	ฉั้มพันธ์ุ	อุยพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายนพศ จัตุชัย			
นายช่างโยธา				
นายช่างศิลปกรรม	นายเดิมีชัย ตะก้อง			
นักโบราณคดี	นายสมภพ พรหมพันธ์ุ			
สถาปนิก	นายฉั้มทนะ อดิลา			
ภูมิสถาปนิก				
วิศวกรโยธา				
นักวิชาการด้านโบราณคดี				

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ.ฉ.นง.บ.ค.พช.ที่ 3			
ผอ.ฉ.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ: วัดจักรวรรดิ (ฉภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไม้ผึ้ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

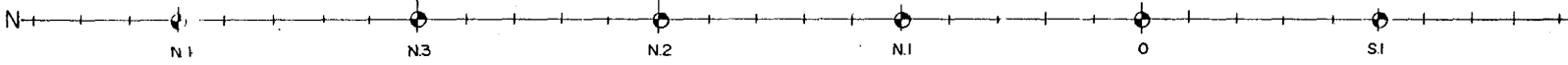
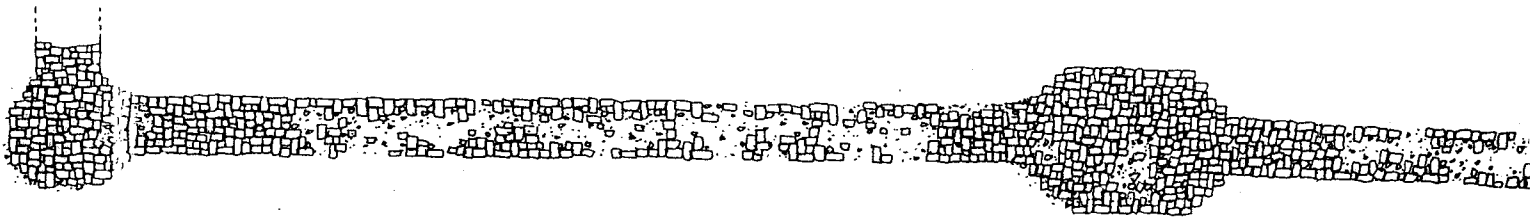
แสดง แนวกันแพงชั้นในด้านทิศตะวันตก

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		46	52

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ 3

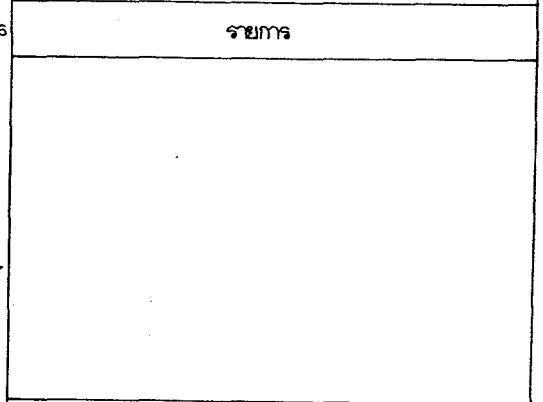
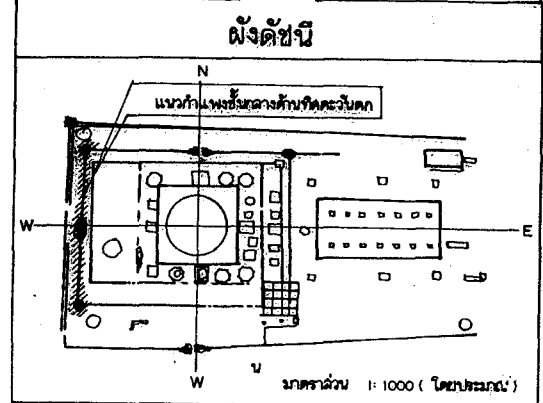
กรมศิลปากร

รูปแบบ, รูปด้านแนวกำแพงชั้นกลางด้านทิศตะวันตก 1:

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ตงชื่อ	วันที่	หมายเลข
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโยธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บ.พช.ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีหนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวกนิษฐา อัญญาดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิทขณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพ็ชรศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

ดำเนินการโดย
 หน่วยงานจำกัด ธรณีศึกษา
 4/5 หมู่ 3 ต. เชียงจากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	เขียน	นายช่างสำรวจ	นายช่างโยธา	นายช่างศิลปกรรม	นักโบราณคดี	สถาปนิก	ภูมิสถาปนิก	วิศวกรโยธา	นักวิชาการด้านโบราณคดี
ฉันทพันธ์ ฉันทสิทธิ์	ฉันทพันธ์ ฉันทสิทธิ์	นายพนต จัตุชัย		นายเฉลิมชัย ตะกั๊ว	นายสมภพ พงษ์พัฒน์	นายมีเกียรติ ธีรวิภา			

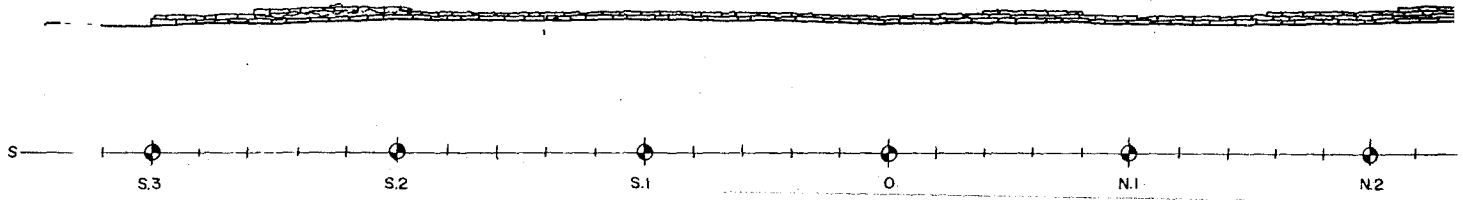
ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม	นักวิชาการช่างศิลป์	นักโบราณคดี	สถาปนิก
			ผู้เชี่ยวชาญ

เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยานฯ	ผอ. สนง. บ.ค. พช.ที่ 3	ผอ. ส.บ.ค. พช.	อธิบดี

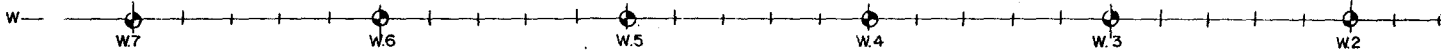
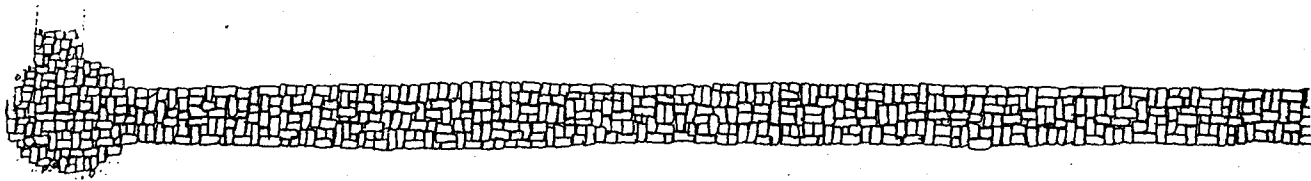
รูปแบบ	วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการบูรณะ)		
แสดง	แนวกำแพงชั้นกลางด้านทิศตะวันตก		
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		47	52

โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3
 กรมศิลปากร

นทีตะวันตก 1: 75

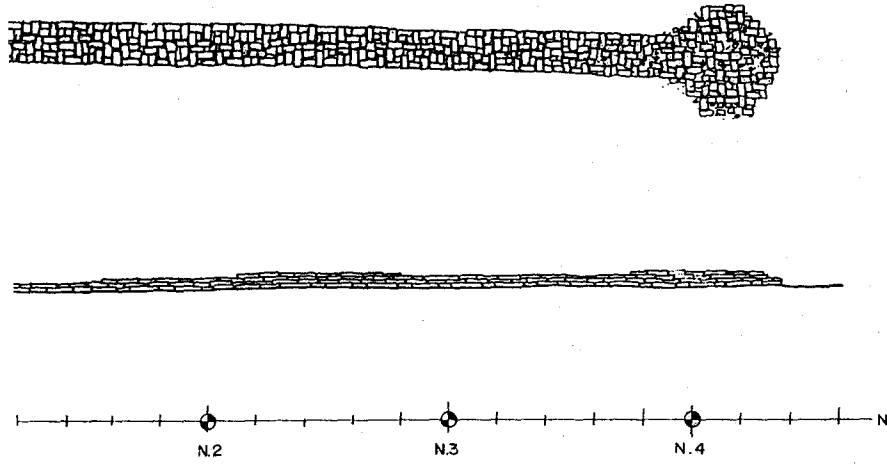

รูปแปลน, รูปตัดแนวกำแพงชั้นกลางด้านทิศตะวันออก 1: 75

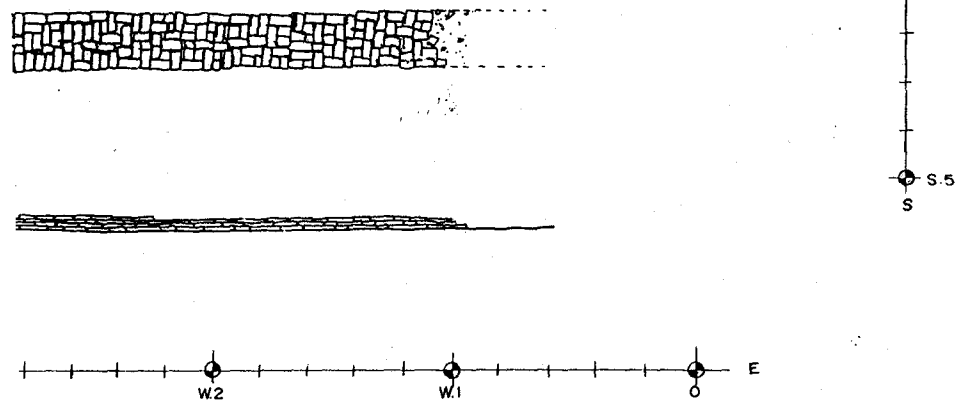

รูปแปลน, รูปตัดแนวกำแพงชั้นกลางด้านทิศใต้ 1: 75

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมชาย วิชากรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายวิชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

คะฉวันออก 1: 75

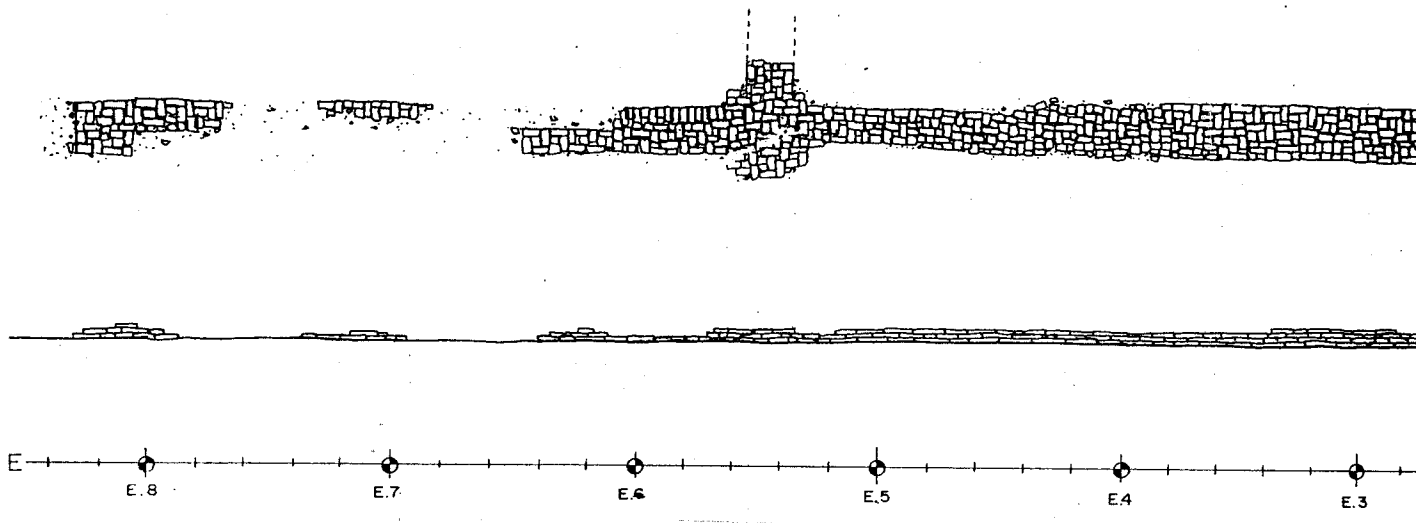
ค้ 1: 75

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ตงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเชิด ผอ.สนง.บค.พร.ท3 ประธานกรรมการ			
2	นายเนก สีพามาตย์ ผอ. อุตสาหกรรม			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน?			
4	นางสาวกคหิ ชยงค์ดี นักโบราณคดี7			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7			
6	นางสาวทัศนากันณ์ สุทธราชวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพชรศักดิ์ เ็นจระ นายช่างโอบาง			

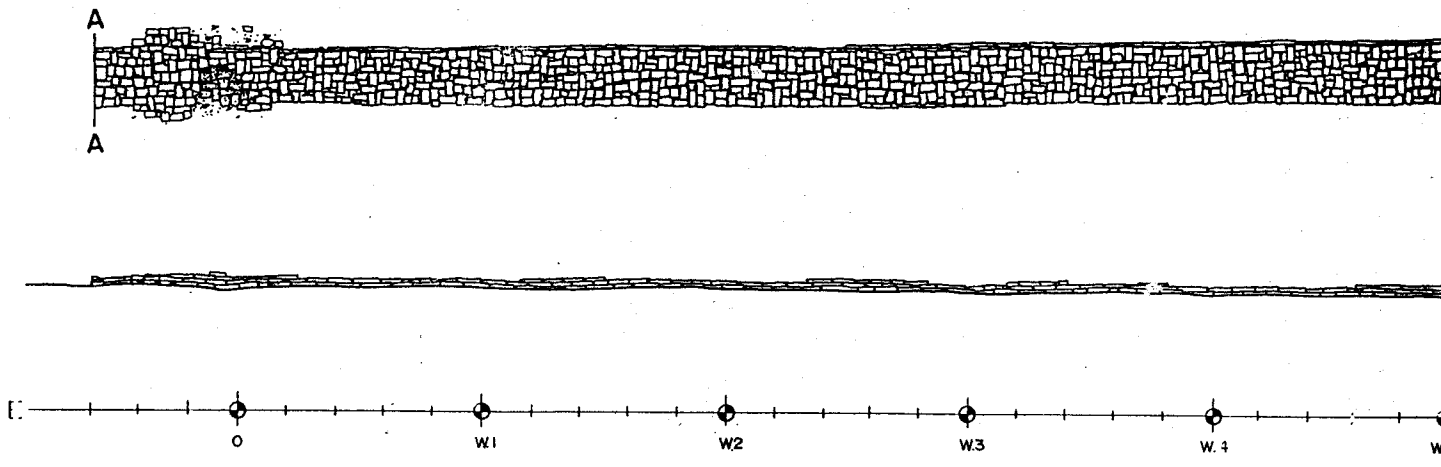
ผังค้ขี้

รายการ

ดำเนินการโดย			
ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัครคดีก่อสร้าง 27/2 หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา			
สำรวจ	ฉิ่งพันธ์ อุษพัทธิ		
เขียน	ฉิ่งพันธ์ อุษพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายบทศ จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิ่งพันธ์ อุษพัทธิ		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	ชายฉิ่งพันธ์ อุษพัทธิ		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			
ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			
เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุตสาหกรรม			
ผอ. ฉ.นง. บค. พร. ท. 3			
ผอ. ลปค. พร			
อธิบดี			
รูปแบบ	วัดจักรวรรดิ (สภาพหลังการขุดแต่ง)		
	ต. ไฉฉิ่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา		
แต่ง	แนวกำแพง ชั้นกลาง		
	ด้านทิศตะวันออก, ทิศใต้		
รหัส	แบบทฤษฎเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		48	52
โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา			
สำนักงานโบราณคดี และ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3			
กรมศิลปากร			

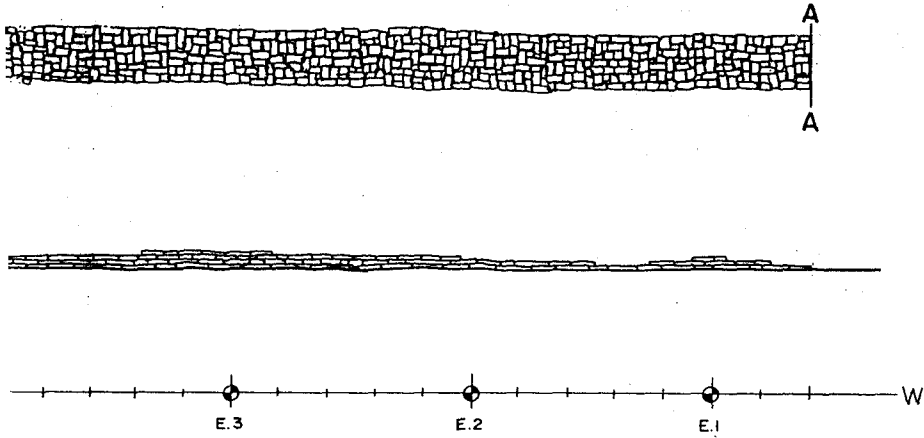

รูปด้าน, รูปแปลน แนวกำแพงชั้นกลางด้านทิศเหนือ 1: 1

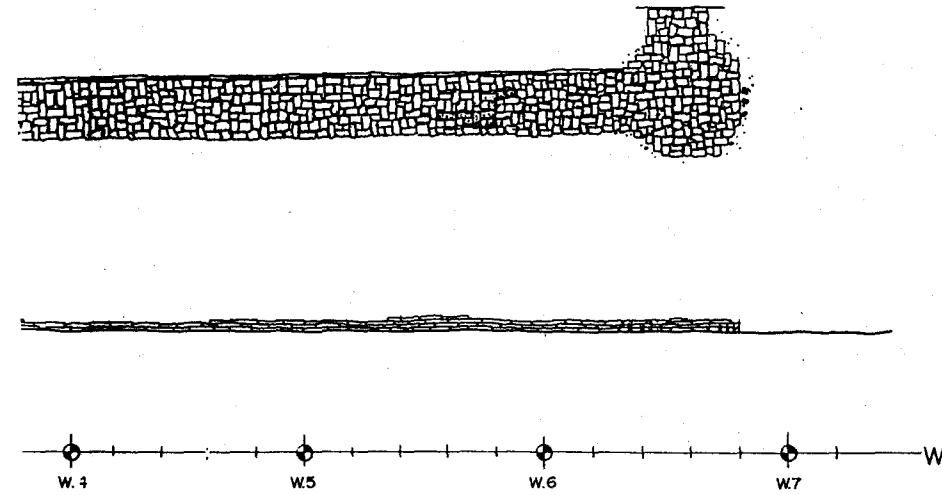

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสศ คงเอียด ผอ.สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สิทมาศย์ ผอ.สุทธานา กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกชิตติ์ อยู่คงดี นักโบราณคดี7/1 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธานาน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจรรยา นายช่างโยธา3 กรรมการ			

รูปด้าน, รูปแปลน แนวกำแพงชั้นกลางด้านทิศเหนือ 1: 1

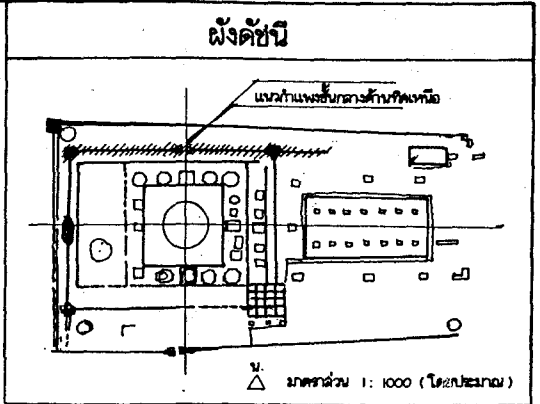

กลางด้านทิศเหนือ 1 : 75

งด้านทิศเหนือ 1 : 75

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	พจนานุกรม
1	นายเมธา วิชากรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานร่วมจำกัด อนุรักษ์ศิลปกรรม
 2/2 หมู่ 6 ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางบาล จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุซพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุซพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายบทผล จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก่อง		
นักโบราณคดี	นายสมภาพ พงษ์พิบูลย์		
สถาปนิก	นายมณฑล อังธิดา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

๗๑ อุทยาน 7			
๗๑.๑๖๖ บ.ค.พช. ที่ 3			
๗๑.๑๖๖ พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัตถุประสงค์ (ภาพหลังการดูแล)
 ต. โฉมิ่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

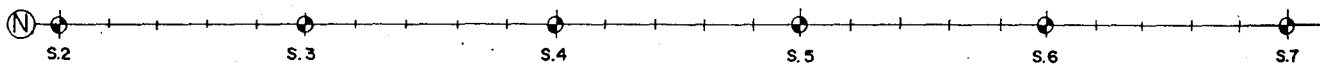
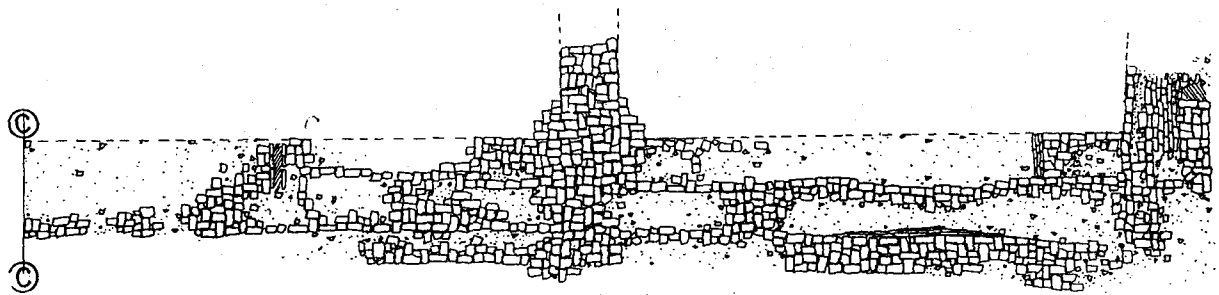
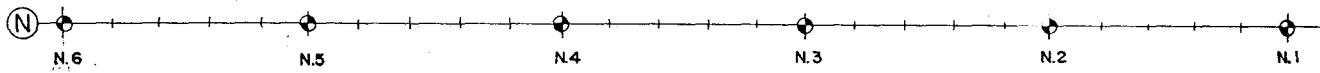
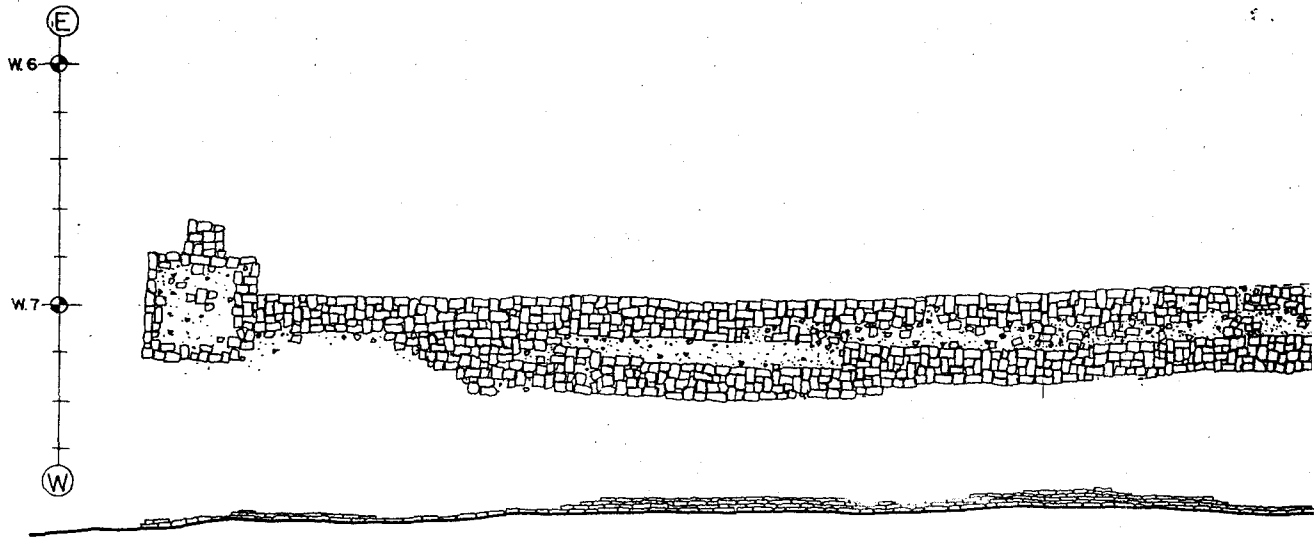
แหล่ง
 แนวกันเพลิงชั้นกลางด้านทิศเหนือ

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		49	52

โครงการอนุรักษ์ และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

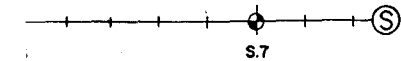
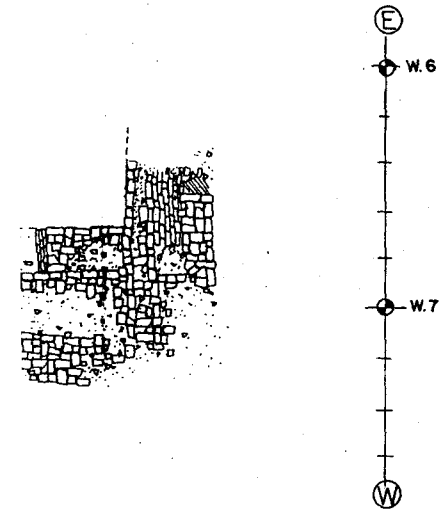
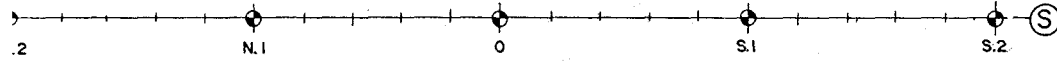
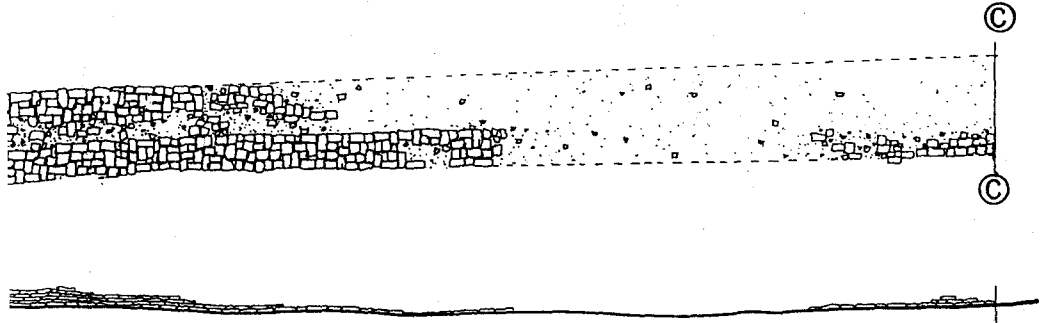
สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

แปลน, รูปด้านแนวกำแพงชั้นนอกด้านทิศตะวันตก 1: 75

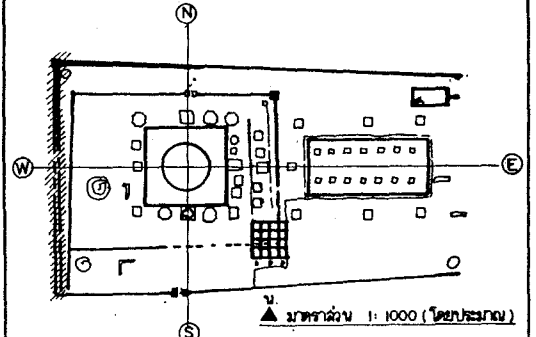
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิกักรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรธยา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

วันตก 1: 75

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอเนก สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญญา อัญญาดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิกักรณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศรีวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทศศักดิ์ เอ็นจอร์ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

ผังดัชนี

รายการ

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัครศิลป์ก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เขียงจากน้อย
 อ. บางบาล จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ ฉุยหทัย		
เขียน	ฉิมพันธ์ ฉุยหทัย		
นายช่างสำรวจ	นายพนต จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์สัมพันธ์		
สถาปนิก	นายมีนทนะ อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ			
นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

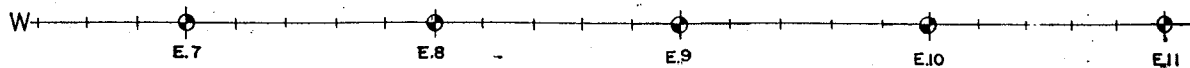
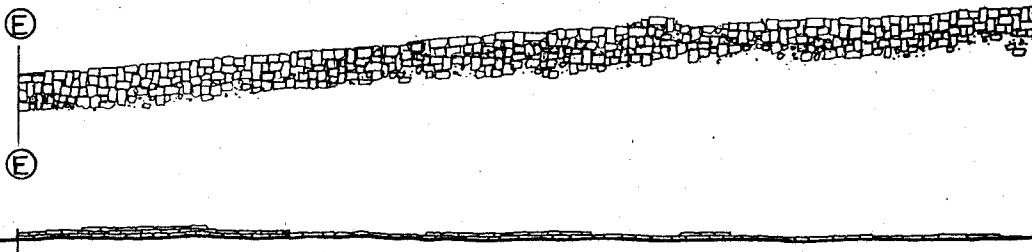
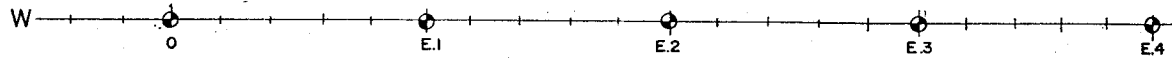
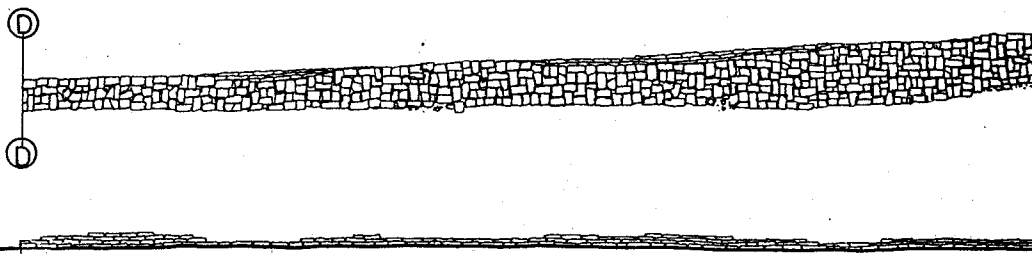
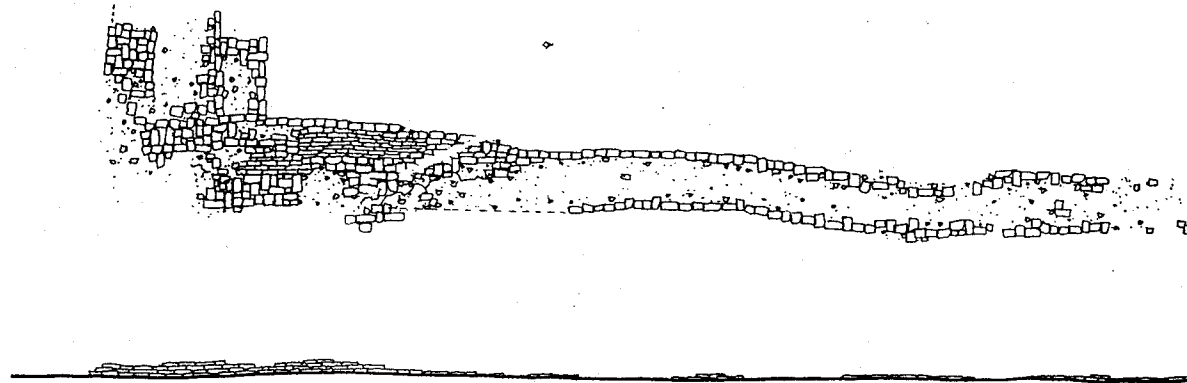
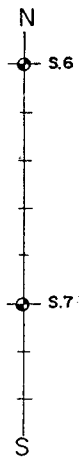
เห็นชอบ / อนุมัติ			
ผอ. อุทยานฯ 1			
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลาบค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัตถุประสงค์ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ศ. โฉมิ่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง แนวทำนบชั้นนอกด้านทิศตะวันตก

รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		50	52

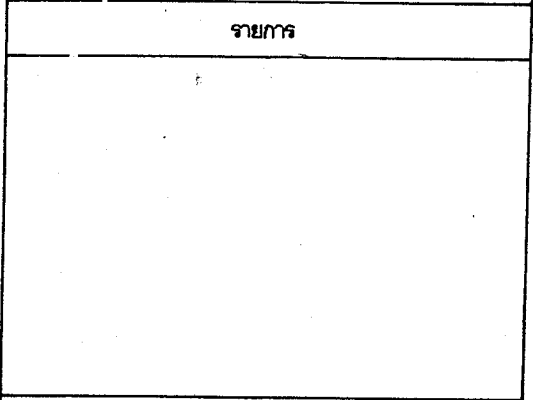
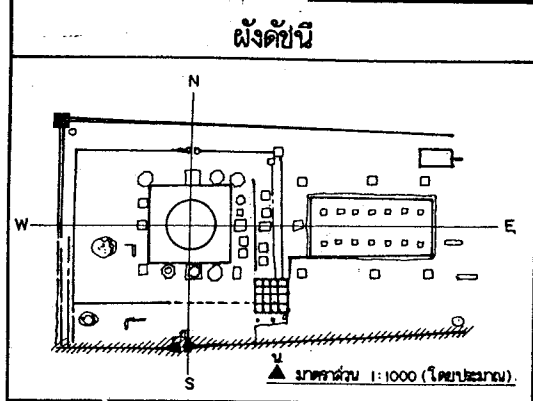
โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3
 กรมศิลปากร

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงมือ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมชาย วิชากรอม นักโบราณคดี 7			
2	นายวิชา สวัสดิ์ นายช่างโบราณคดี 6			

แปลน, รูปด้านแนวกำแพงชั้นนอกด้าน

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ.สนง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเจนก สิทามาตร์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพิศ อึ้งคงดี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิทขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศรีวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ดำเนินงานโดย
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด อุตสาหกิจก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุษพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุษพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพนต จิตุชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายฉิมชัย ตะก่อง		
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พรหมพัฒน์		
สถาปนิก	นายฉิมชนะ อดิชา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ. อุทยานฯ			
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลปค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ **วัดจักรวรรดิ** (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต.ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

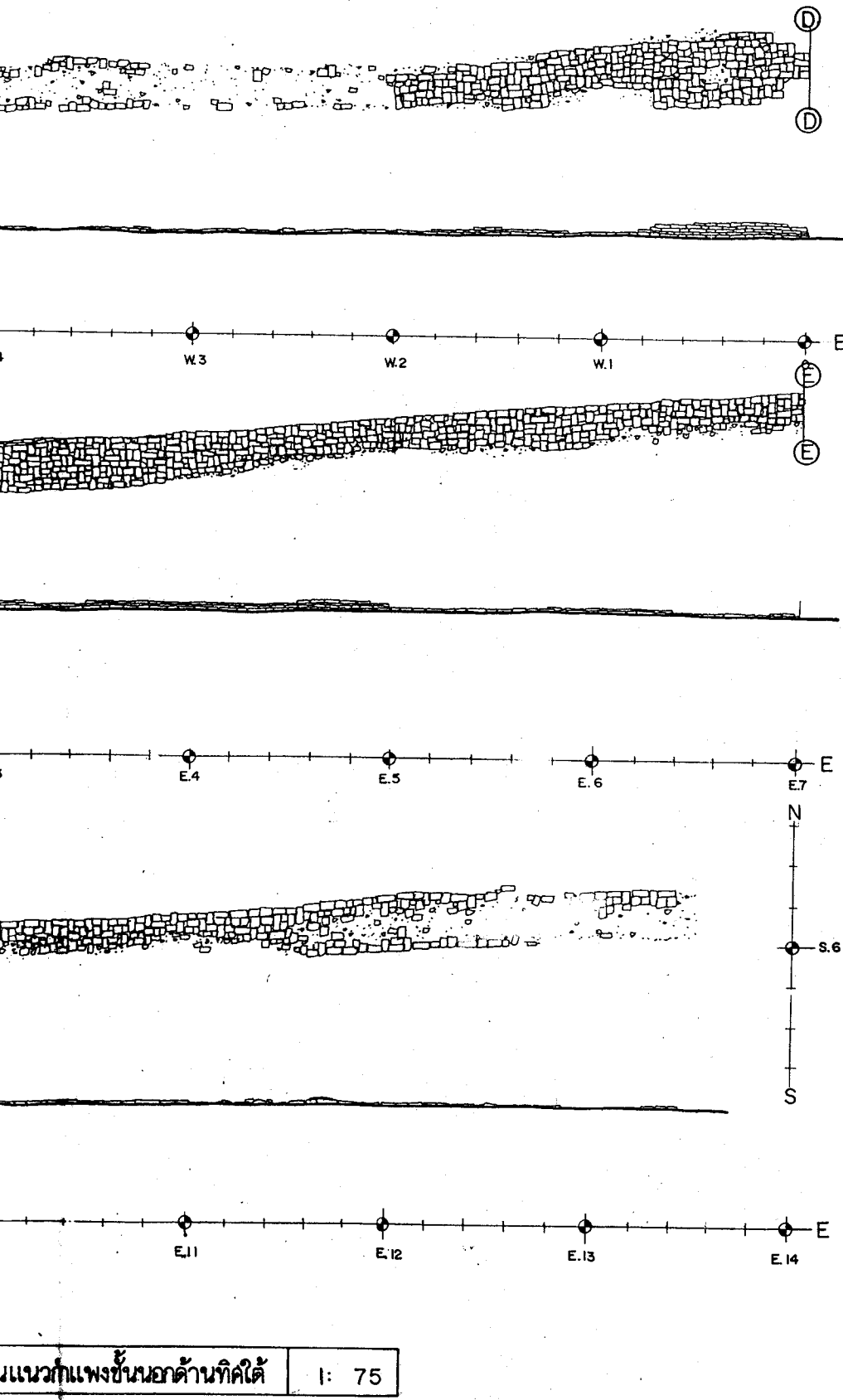
แสดง แนวกำแพงชั้นนอก ด้านทิศใต้

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		51	52

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

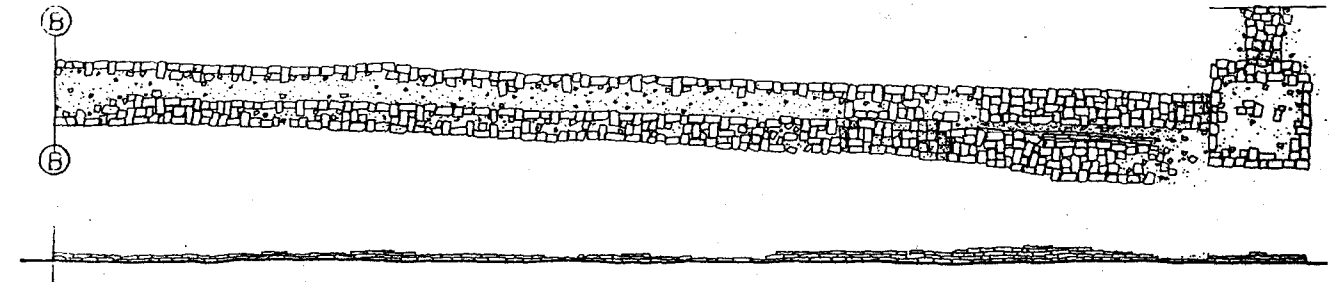
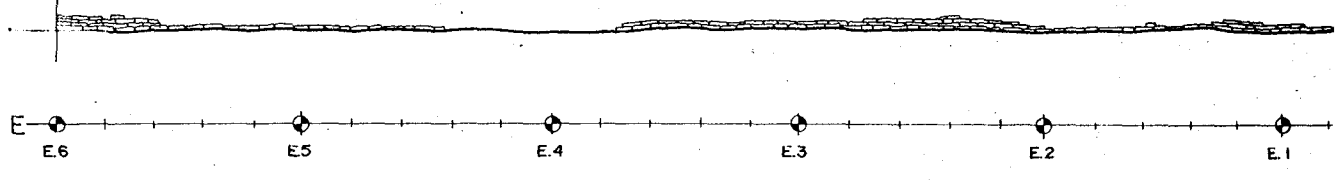
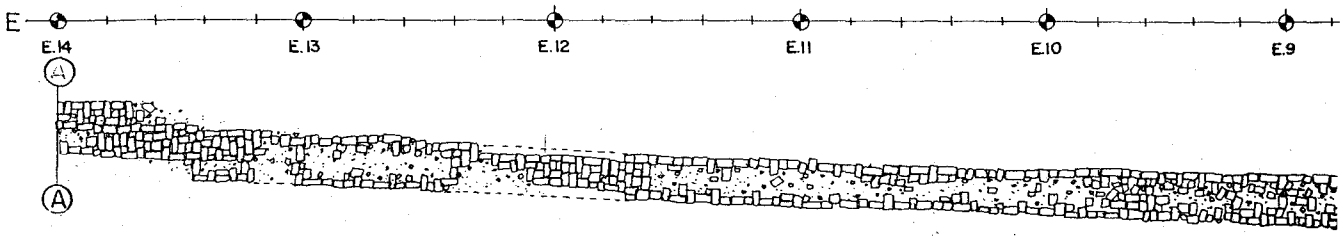
สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

แนวกำแพงชั้นนอกด้านทิศใต้ 1: 75

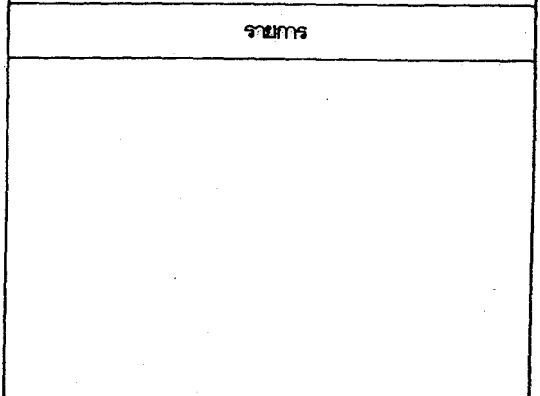
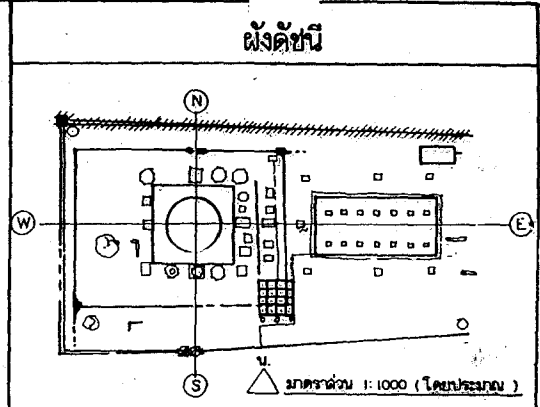
ลำดับที่	รายชื่อ
1	นายอดิศัย
2	นายอนุช
3	นายณัฐพร
4	นางสาวกัญญา
5	นายณัฐกร
6	นางสาวศุภา
7	นายเทพ

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายณัฐกร วิจิตรธรรม นักโบราณคดี 7			
2	นายโชชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

แปลน, รูปด้านแนวกำแพงชั้นนอกด้านทิศเหนือ

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายอดด แดงเอียด ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนท สิทธิมาตย์ ผอ. อุทโยธาฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญญา อัญญาดี นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
5	นายเมฆา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธอาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา 3 กรรมการ			

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อัครคดีก่อสร้าง
 ๔/๖ หมู่ ๖ ต. เขียวรางน้อย
 อ. บางขัน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุตพัทธ์		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุตพัทธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพนต จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมเทพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายนิพนธ์ อนุชา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ. อุทโยธาฯ			
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. บค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัตถุประสงค์ (สภาพหลังการขุดแต่ง)
 ต. ไม้เรียง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

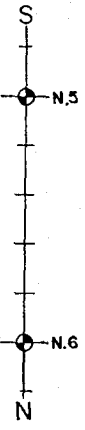
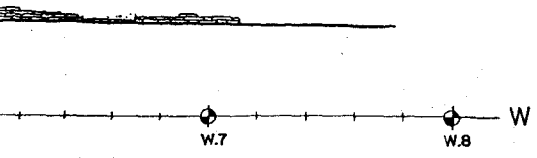
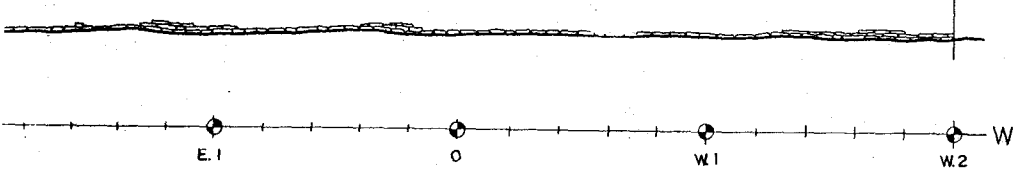
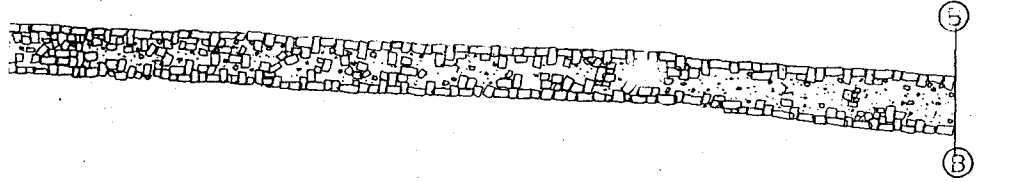
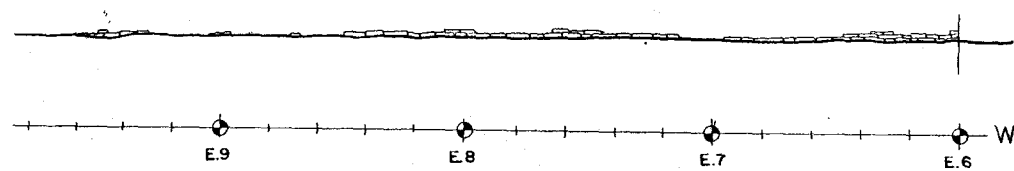
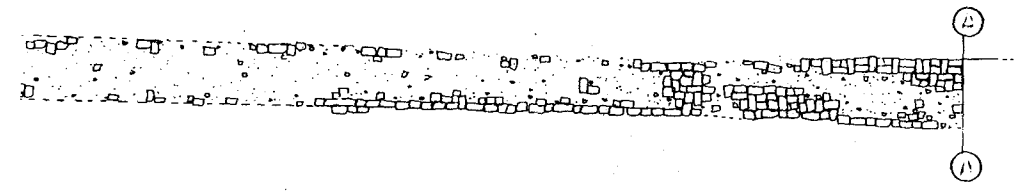
แปลตรง แนวกำแพงชั้นนอกด้านทิศเหนือ

รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		52	52

**โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา**

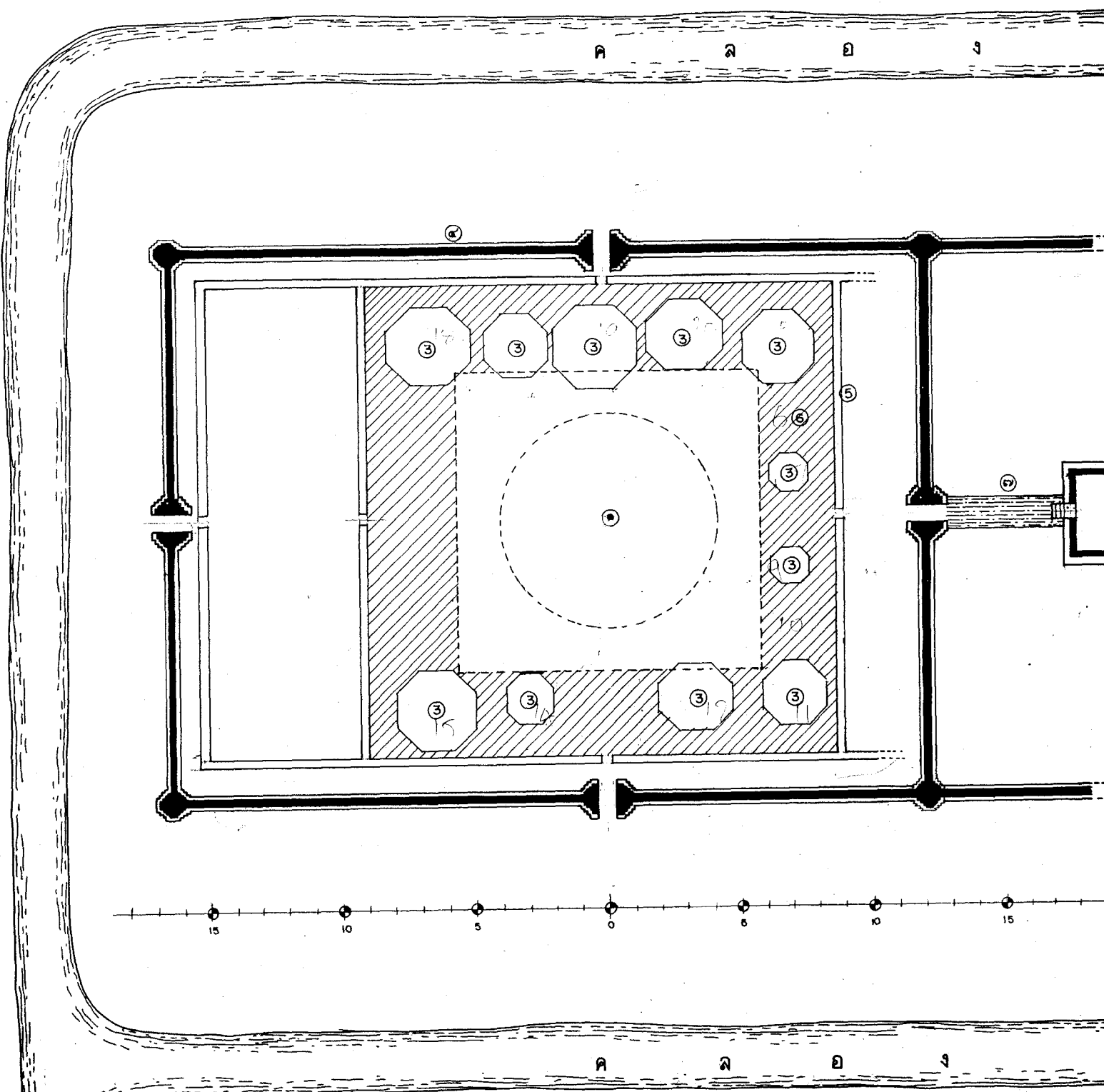
**สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3**

กรมศิลปากร

เพ่งชั้นนอกด้านทิศเหนือ 1: 75

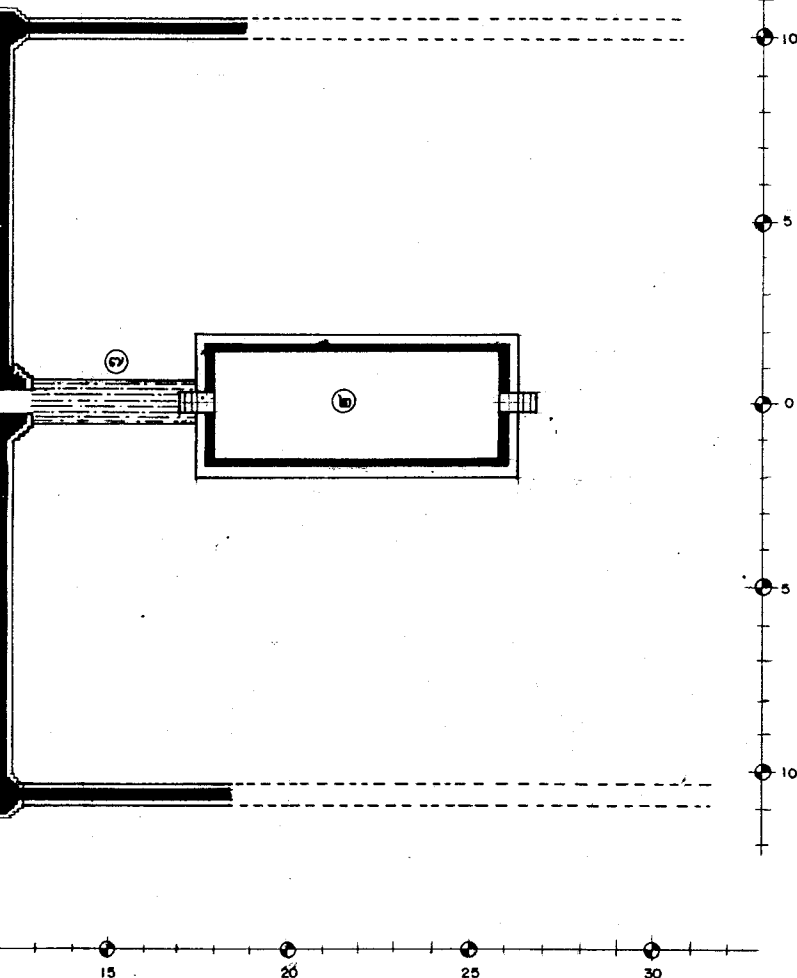
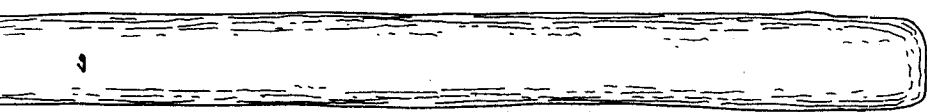
ลำดับที่
1
2

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสศ คงเชิด มอ.ส.บง.บค.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีหามาศย์ มอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญจน์ ชูวงศ์ นักโบราณคดี7๖ กรรมการ			
5	นายเมธา วัชรกฤษณ์ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
8	นางสาวทัศนีย์กมล สุทธาศรีน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจอร์ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ผังบริเวณวัดจักรวรรดิ 1 : 100

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นางเมธา วัชรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นางโรยา คำสิงห์ นางช่างโยธา 6			

วรรรตี 1 : 100

ผังดัดขึ้น

วัดจักรวรรดิ

มาตราส่วน 1 : 50,000
(โดยประมาณ)

- รายการ
๑. เจดีย์ประธาน
 ๒. วิหาร
 ๓. เจดีย์ราย
 ๔. กำแพงแก้ว
 ๕. กำแพงชั้นใน
 ๖. พื้นปูอิฐ
 ๗. ทางเดินปูอิฐ

ดำเนินงานโดย

ทีมงานส่วนจำกัด วิศวกรก่อสร้าง
๔/๘ หมู่ ๖ ต.เขียงรากน้อย
อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุซาทือ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุซาทือ		
นายช่างสำรวจ	นายพนพลา จิตชัย	<i>[Signature]</i>	
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง	<i>[Signature]</i>	
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พงษ์พันธ์	<i>[Signature]</i>	
สถาปนิก	นายฉิมทนะ อดิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิศวกรรับแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ. ลนจ. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลบค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (แบบฉบับโบราณ)
ต. ไม้ผึ้ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดงผังบริเวณ (สมัยที่ ๑)

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		I	II

**โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา**

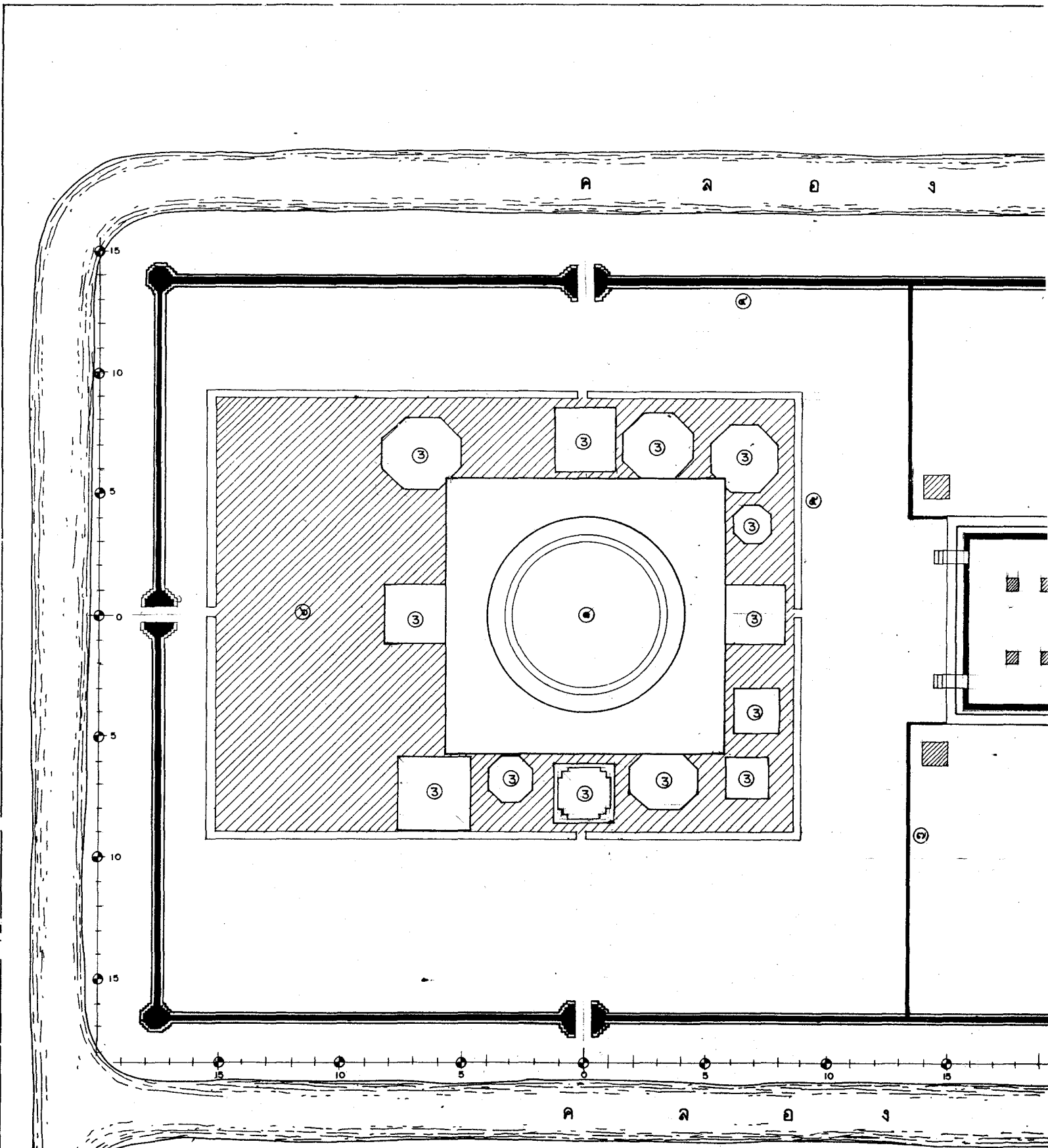
**ดำเนินงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3**

กรมศิลปากร

[Signature]

ถนนไปวัดโยธยา

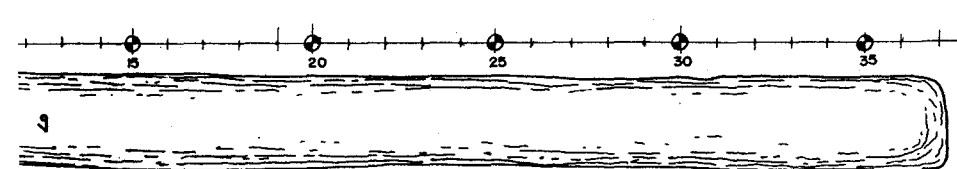
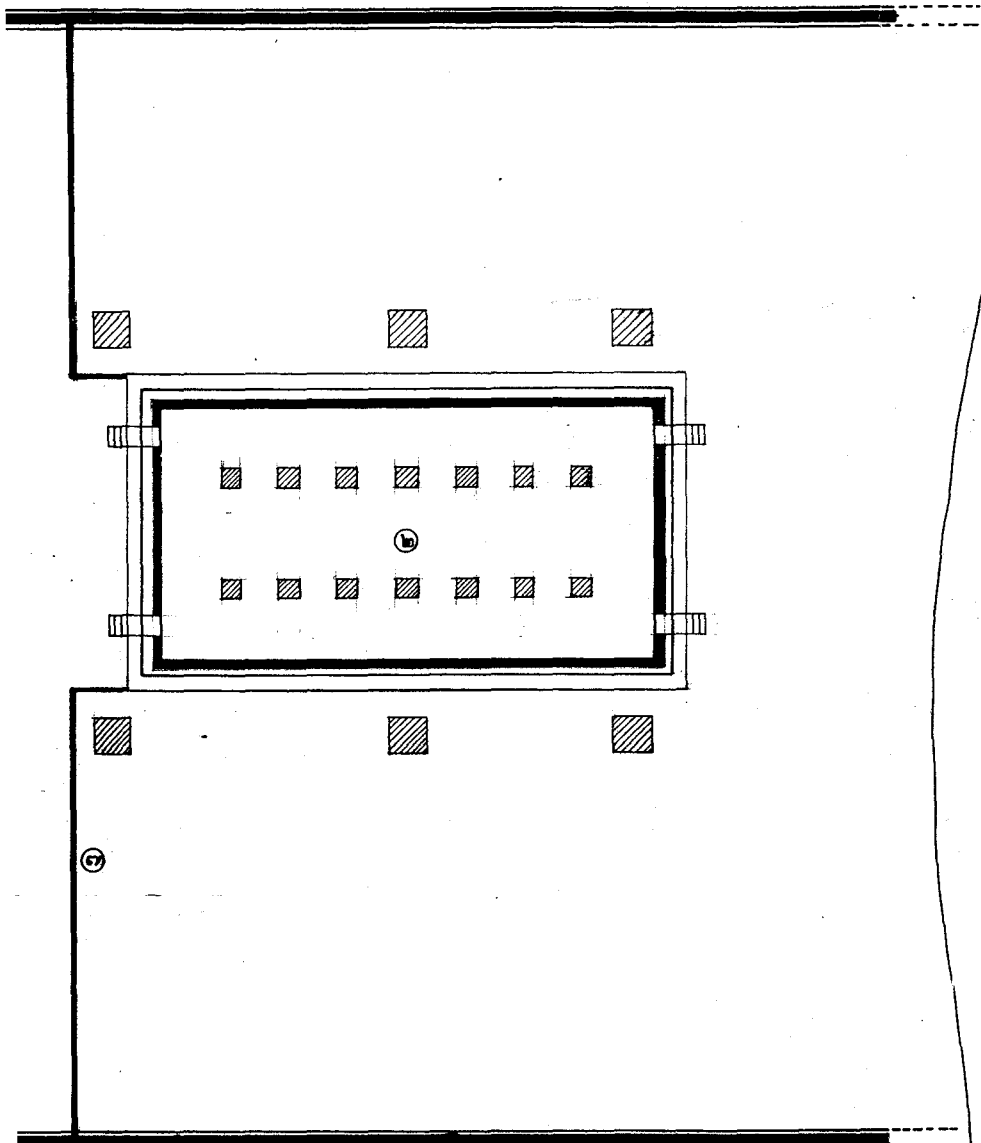
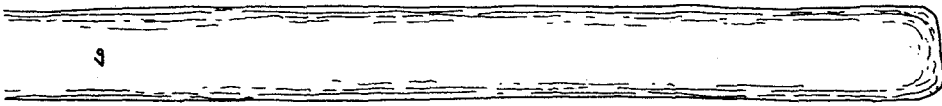
ถนนไปวัดเจติยวัดสามปลื้ม

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสศ คงเอียด ผอ.สนง.บค.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญติ อยู่คงดี นักโบราณคดี7. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลัยกมล สุทธาศวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เ็นนุระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ผังบริเวณวัดจักรวรรดิ 1: 100

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมชาย วิชากร			
2	นายวิชากร คำสิทธิ์ นายช่างโยธา ๑			

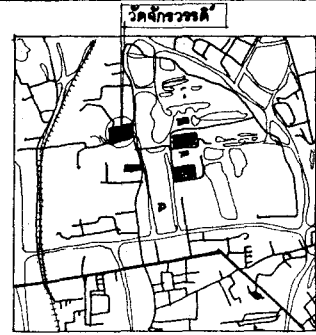
1: 100

ถนนไปวัดอโยธยา

ถนนไปโรงเรียนเจดีย์วัดลามะเป็น

ผังดัดขึ้น

มาตราส่วน 1: 50,000
(โดยประมาณ)

รายการ

๑. เจดีย์ประธาน
๒. พระอุโบสถ
๓. เจดีย์ราย
๔. กำแพงแก้ว
๕. กำแพงชั้นใน
๖. พื้นปูอิฐ
๗. ซอยยกพื้น

ดำเนินการโดย

ทำงานด้วยเงินจำกัด องค์กรศึกษาร่าง
๔/๕ หมู่ ๖ ต.เขียงจากน้อย
อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธุ์ อุซาทิ		
เขียน	ฉิมพันธุ์ อุซาทิ		
นายช่างสำรวจ	นายพดล จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายฉิมภพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายฉิมภพ พงษ์พัฒน์		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ. ฉ.บง. บ.ค.พช.ที่ 3			
ผอ. ส.บ.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ	วัดจักรวรรดิ (แบบฉบับโบราณ)
	ด. ไม้ฉิ่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

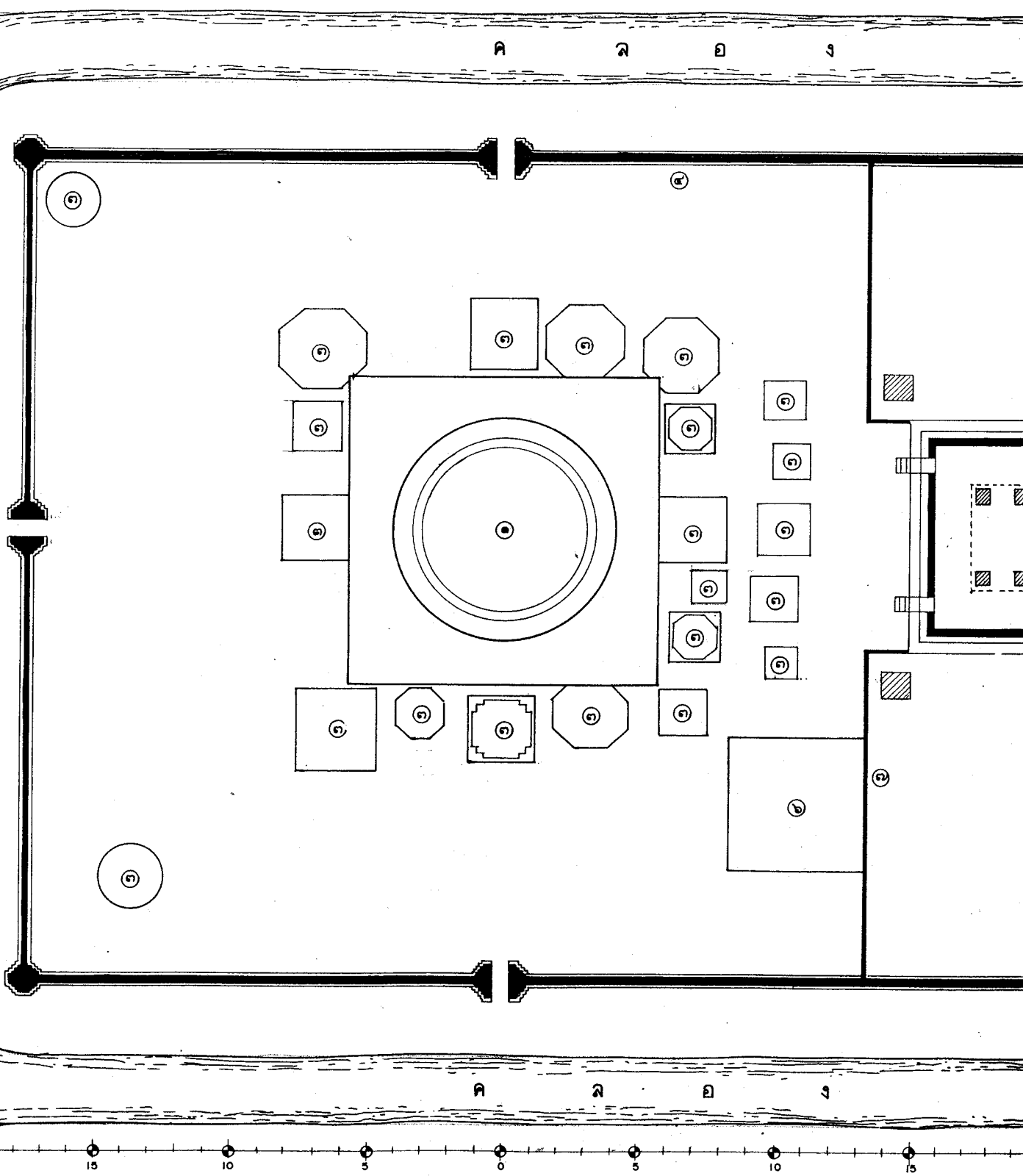
แปลง	ผังบริเวณ (สมัยที่ ๒)
------	-----------------------

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		2	11

**โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา**

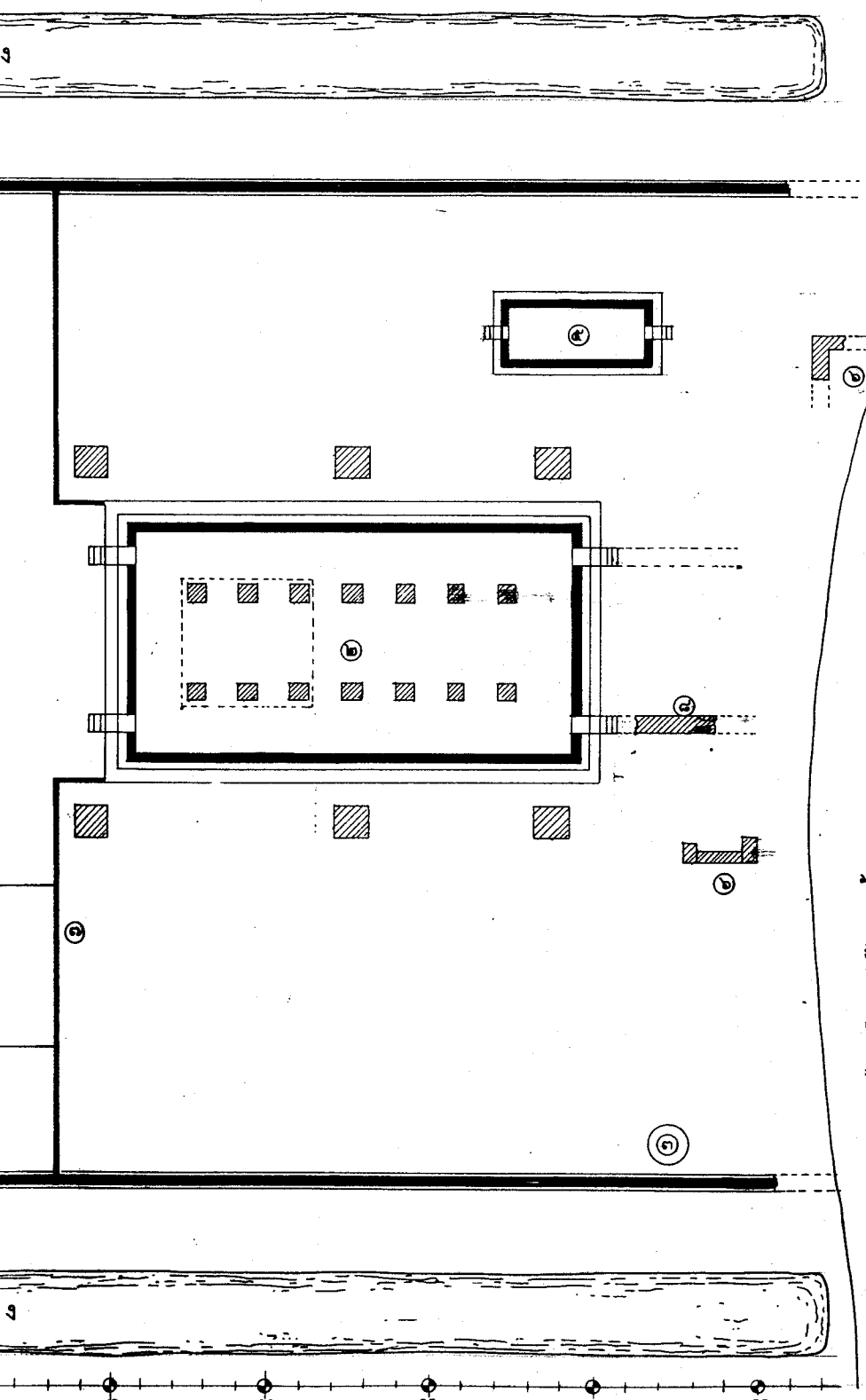
**สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3**

กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเชือด ผอ.สนง.บค.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเจนก สิทามาตย์ ผอ. จุฬานานา กรรมการ			
3	นางณัฐพร ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพิศ อยู่คงดี นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศววิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอินจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ผังบริเวณวัดจักรวรรดิ 1 : 100

1:100

ถนนไปวัดศรีโยธยา

ถนนไปโรงเรียนเจดีย์วัดดงสามัคคี

ผังชั้น

มาตราส่วน 1:50,000
(โดยประมาณ)

รายการ

๑. เจดีย์ประธาน
๒. พระอุโบสถ
๓. เจดีย์ราย
๔. กำแพงแก้ว
๕. วิหาร
๖. โบราณสถาน ?
๗. ซอยยกพื้น
๘. ทางเดิน

ดำเนินงานโดย

ทำงานส่วนจำกัด สวรรค์ดีก่อสร้าง
๔/๕ หมู่ ๖ ต.เขียงรามน้อย
อ. บางขัน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธุ์ ฤชพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธุ์ ฤชพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายบทพล จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พงษ์พิพัฒน์		
สถาปนิก	นายมนต์ทนะ อธิสลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผู้ออกยทาน			
ผอ. ฉบง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ฉบค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ	วัดจักรวรรดิ (แบบสังฆาราม) ต. ใต้ตั้ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา		
แสดง	ผังบริเวณ (สมัยที่ ๓)		
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		3	11

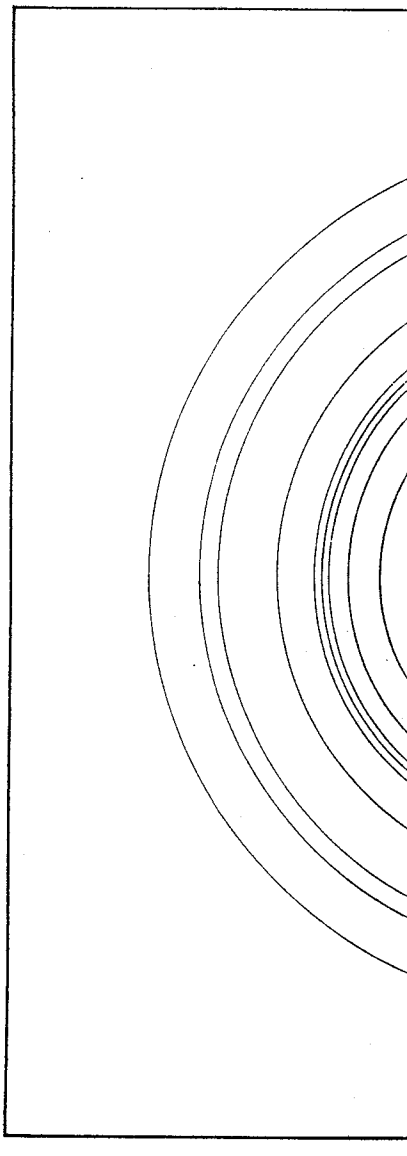
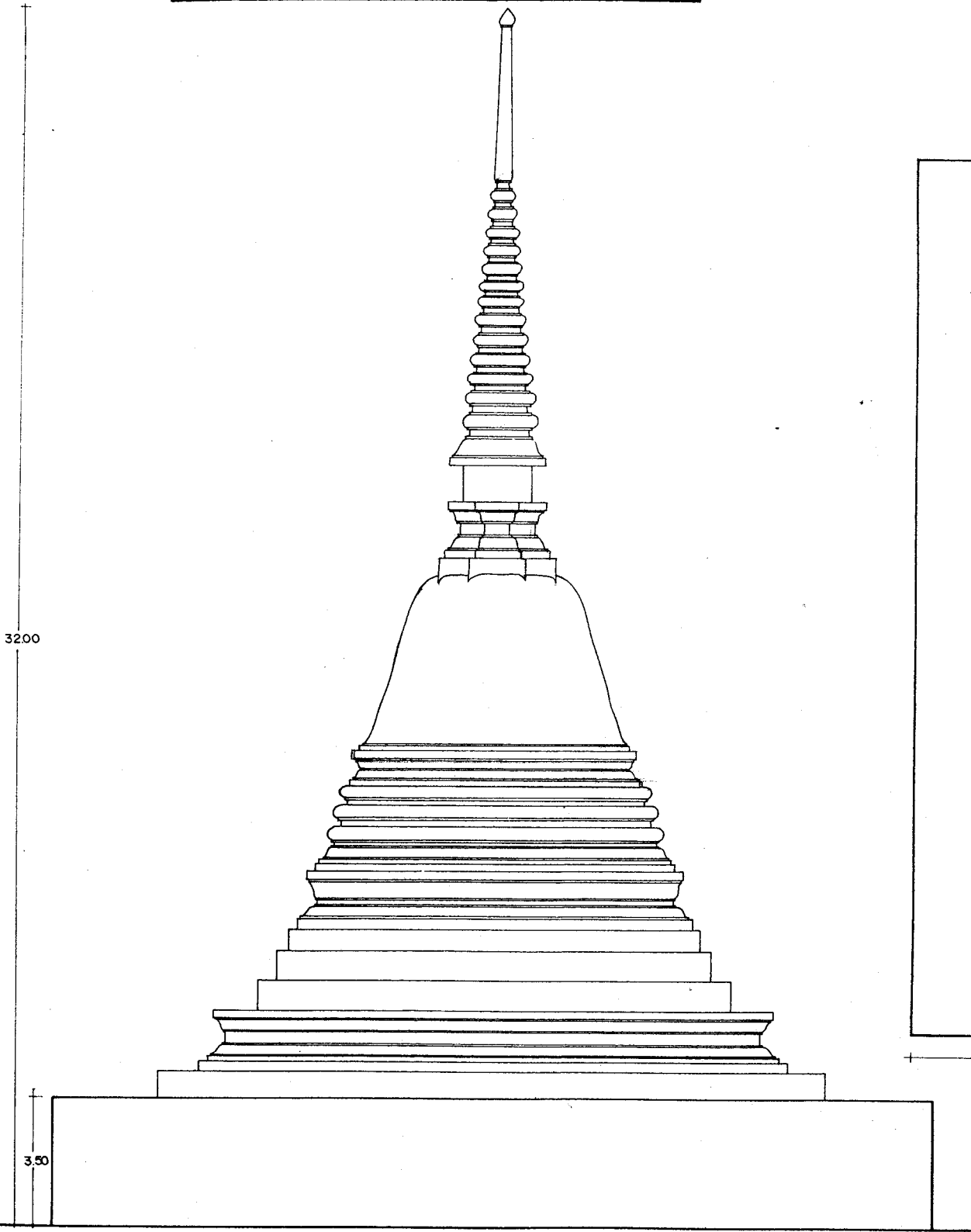
โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

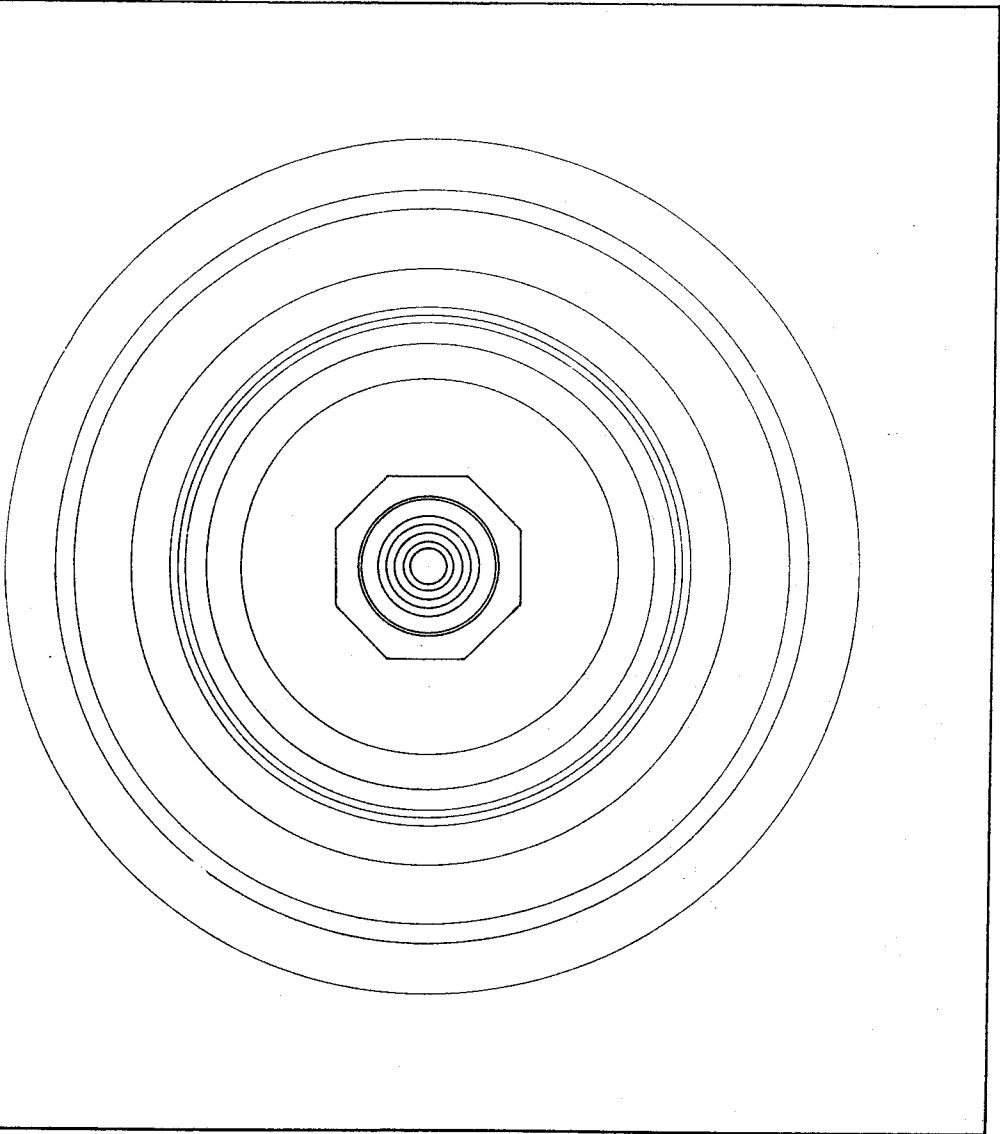
๑

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรธา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

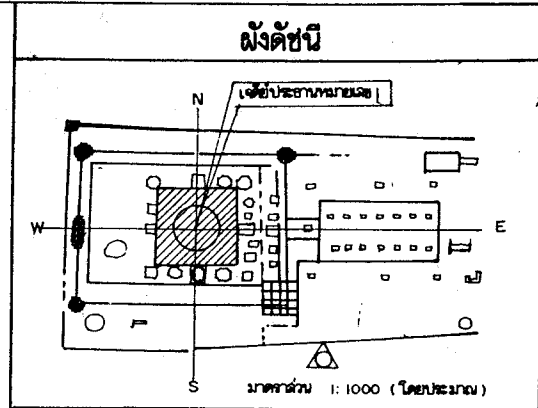

รูปด้าน 1 : 75

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายอดิ แดงเชิด ผอ.สนง.บค.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอกุ สีหามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาววิคตตี ฮู่คงดี นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจักขณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาควิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเทอดศักดิ์ เอ็นจอร์ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

23.00

รายการ

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด **วิศกรศิลป์ก่อสร้าง**
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เขียงรากน้อย
 อ. บางเขิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	สัมภาษณ์	อุทัย ภูมิ	
เขียน	สัมภาษณ์	อุทัย ภูมิ	
นายช่างสำรวจ	นายพศพล	จิตชัย	
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย	ละทอง	
นักโบราณคดี	นายฉมภพ	พงษ์พันธ์	
สถาปนิก	นายสมิทธา	ธัญญา	
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ		
ผอ. สบง.บค. พช. ที่ 3		
ผอ. สบค. พช.		
อธิบดี		

รูปแบบ **วัดจักรวรรดิ** (แบบฉบับฐาน)
 ต. ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง **เจดีย์ประธาน (สมัยที่ ๒)**

ร่าง	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		๑	๑

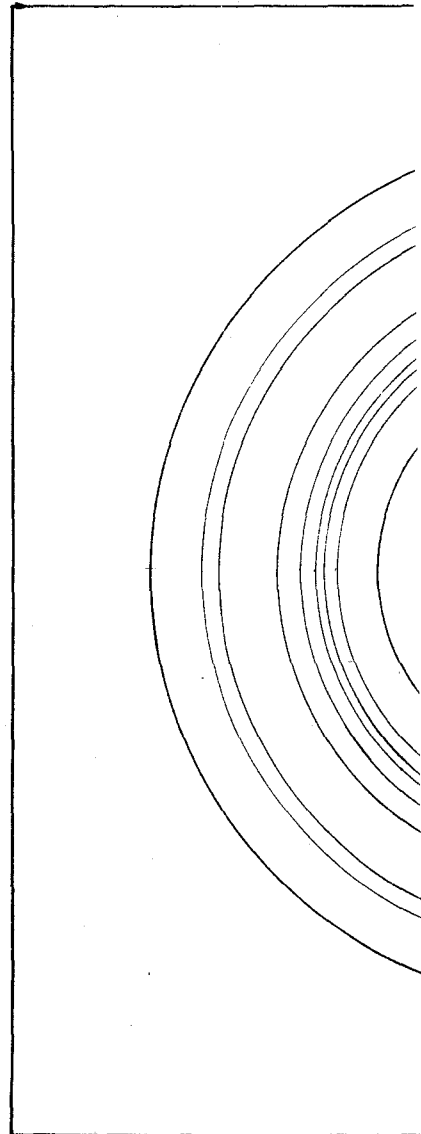
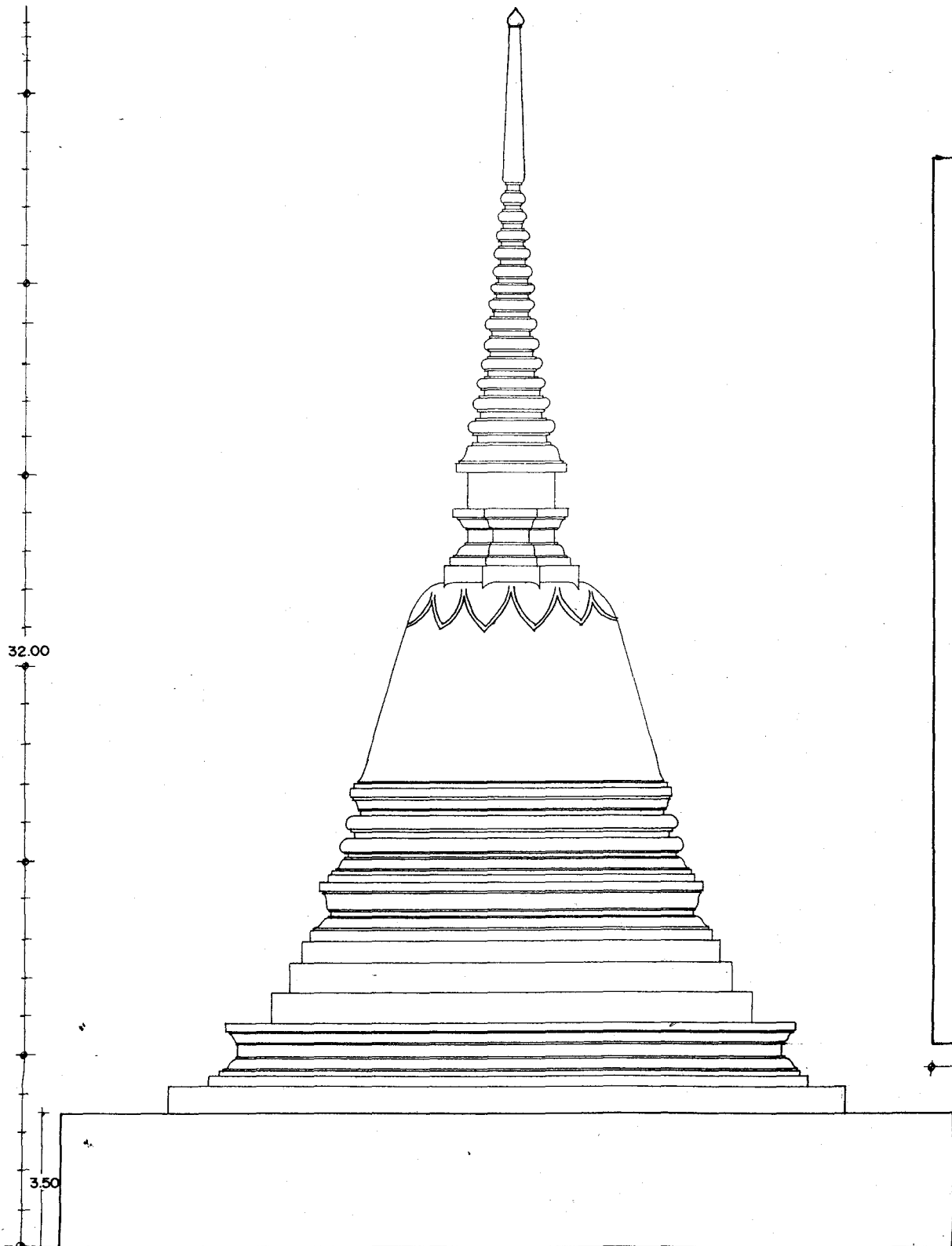
**โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา**

**สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3**

กรมศิลปากร

ลงชื่อ	วันที่	นายแพทย์

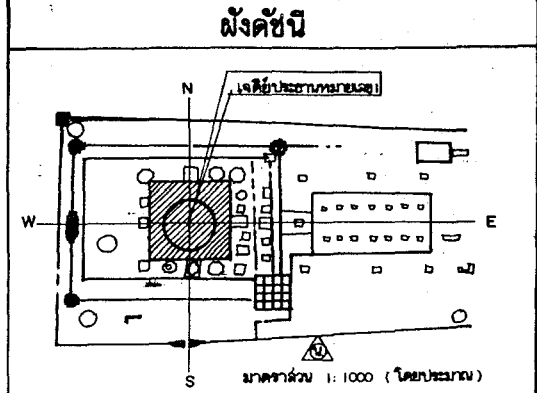
รูปแปลน 1: 75

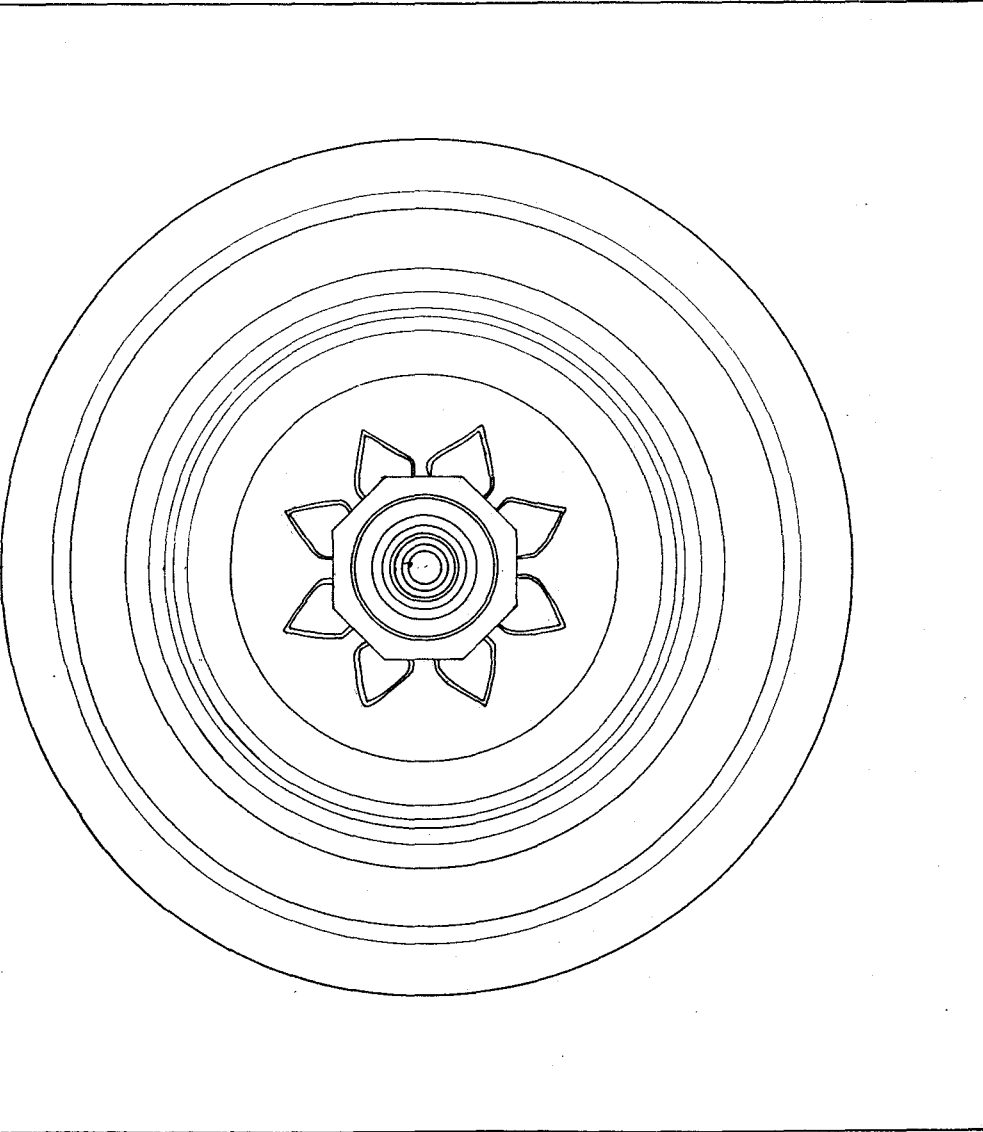
รูปด้าน 1: 75

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเชิด ผอ. สนง.บ.พช.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สิทนามาศ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชิด เจ้าหน้าทีบริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาววิคหิต ชัยวงศ์ นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธาศรีวัน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพชรศักดิ์ เอ็นจอร์ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ลำดับที่	ชื่อคนควบคุมงาน	ชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วัชรธรรมะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรมา คำสิทธิ์ นายช่างโยธา 8			

รายการ

รายการ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานร่วมจัดตั้ง มูลนิธิศอธรรมา
 ๔/๘ หมู่ ๖ ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

2300

ผู้ตรวจ	ฉิมพันธุ์ อุษพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธุ์ อุษพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายพศล จุฑชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะขิ่ง		
นักโบราณคดี	นายฉมวก พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายฉิมพันธ์ อุษพัทธิ		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผู้อำนวยการ			
ผอ. ดนง บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ลปค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (แบบต้นฉบับฐาน)
 ต.ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง คดีประธาน หมายเลข 1 (สมัยที่ 3)

รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		5	11

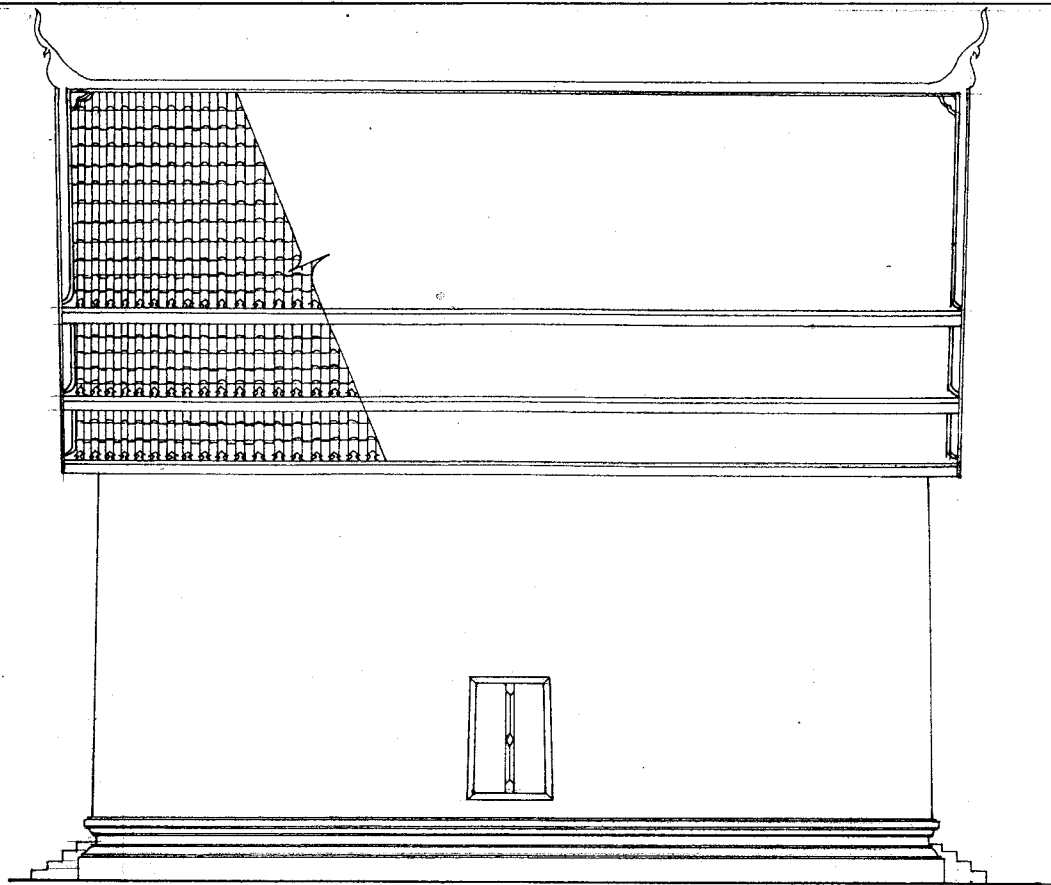
โครงการอนุรักษ์และ พัฒนา
นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

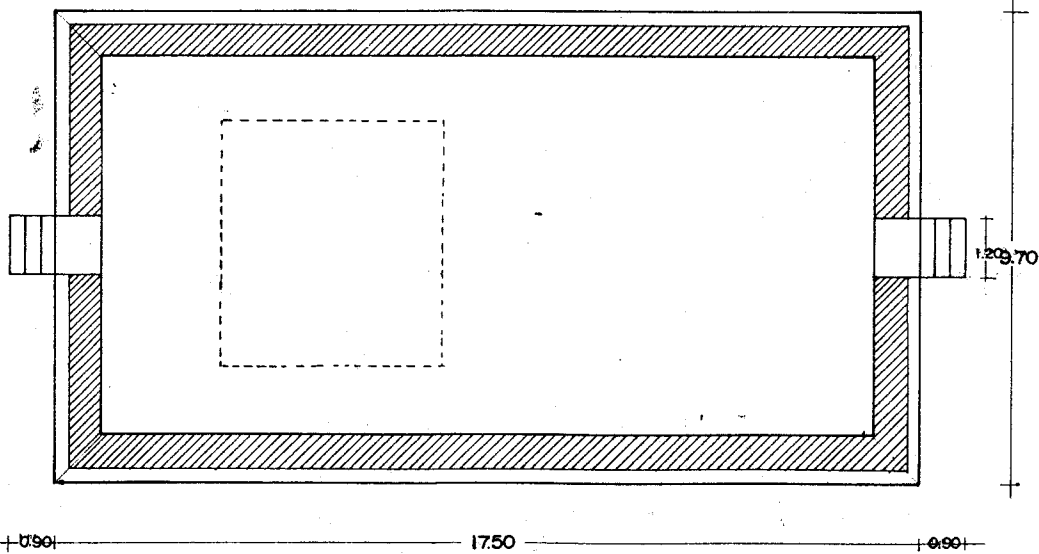
รูปแปลน 1: 75

ชื่อ	วันที่	หมายเหตุ

17.70

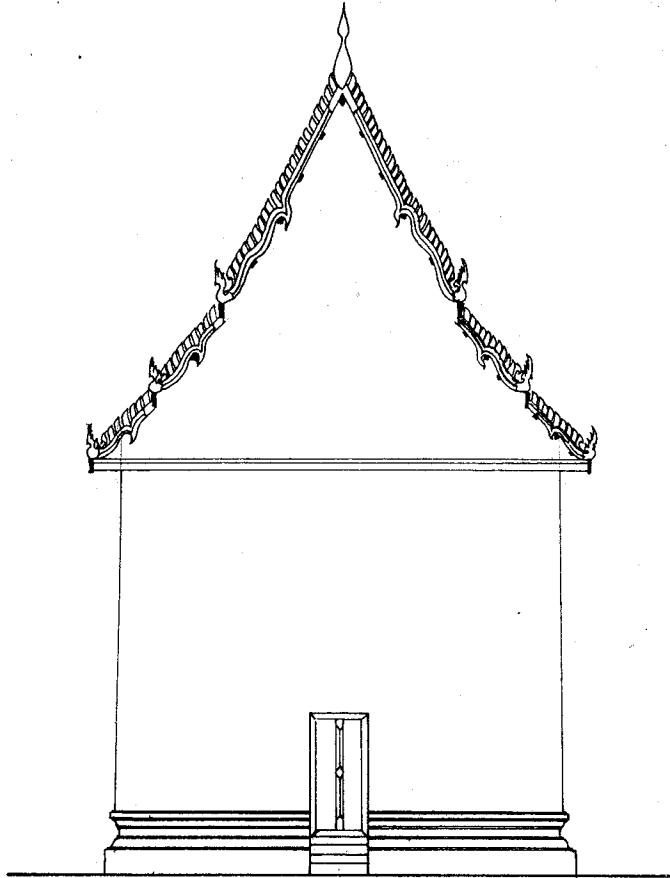
รูปด้านข้าง 1: 75

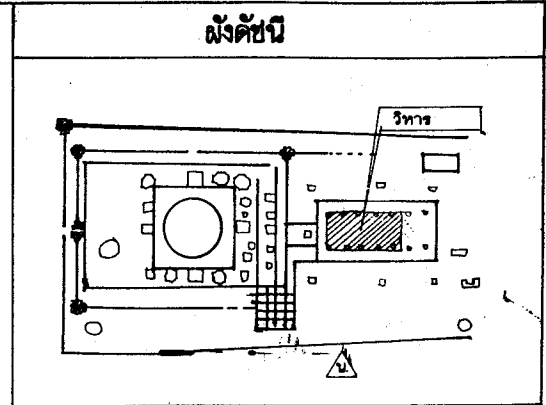
รูปแปลน 1: 75

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	พิกัดเลข
1	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรธ่า คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

ลำดับที่	รายชื่อ
1	นาย...
2	นาย...
3	นาย...
4	นาย...
5	นาย...
6	นาย...
7	นาย...

รูปด้านหน้า 1: 75

ผังค้ำยัน

ฉายภาพ

ดำเนินงานโดย
 หน่วยงานจัดทำค้ำยันค้ำยันค้ำยัน
 ๘/๘ ๒๕๖๓ ค. เชียงใหม่
 อ. บางป๋อง จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	วิมลพันธ์ สุขพันธ์		
เขียน	วิมลพันธ์ สุขพันธ์		
นายช่างสำรวจ	นายพศพล จิตชัย	๒๖2	
นายช่างเขียน			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายคมภพ พงษ์พิสน		
สถาปนิก	นายมีชัย ณะองคิลา		
นักศิลปวิทยา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ. ฉาง. บค.พช.ที่ 3			
ผอ. ฉาง.ค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (แบบฉบับฐาน)
 ต.ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง วิหาร (สมัยที่ ๑)

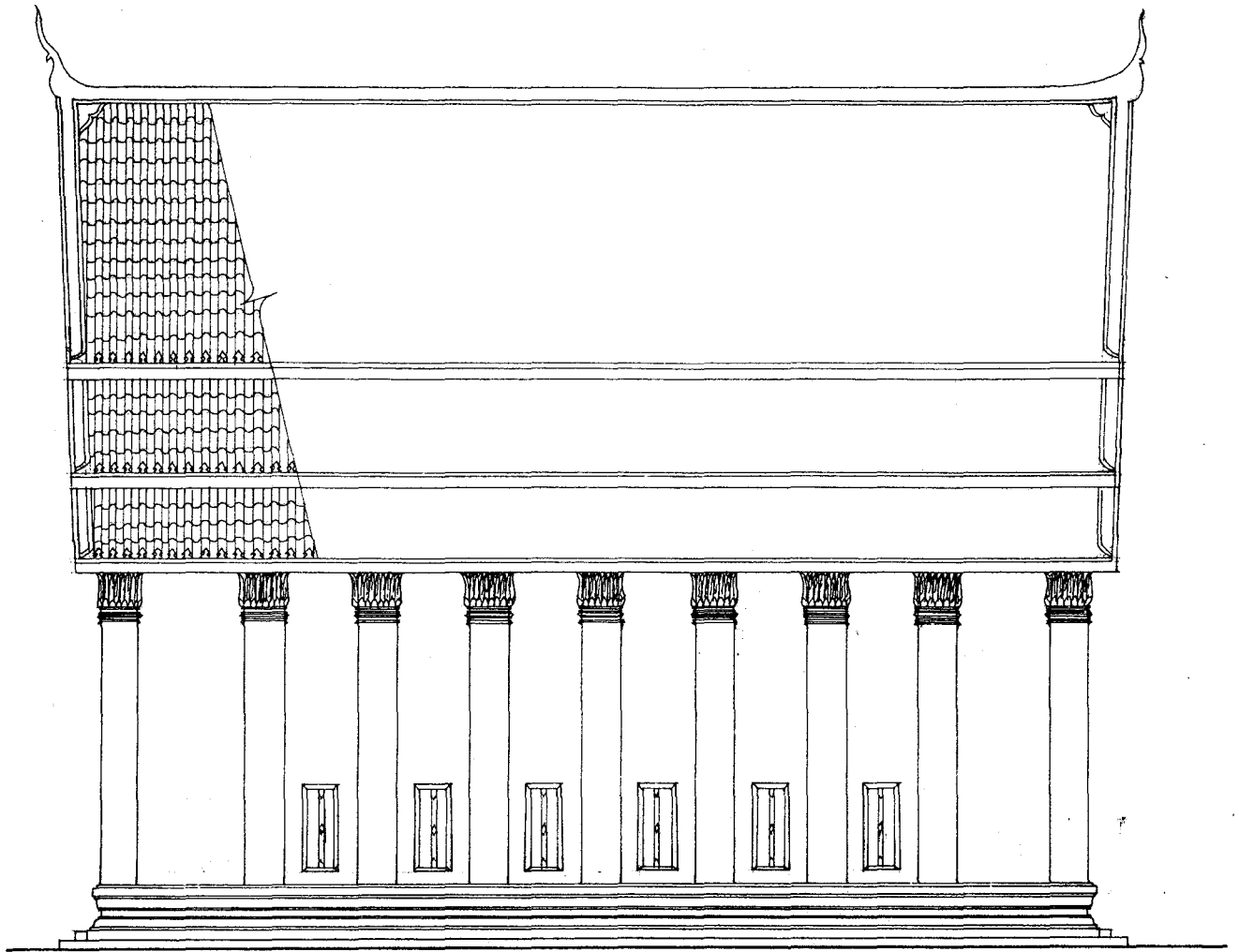
รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		6	11

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

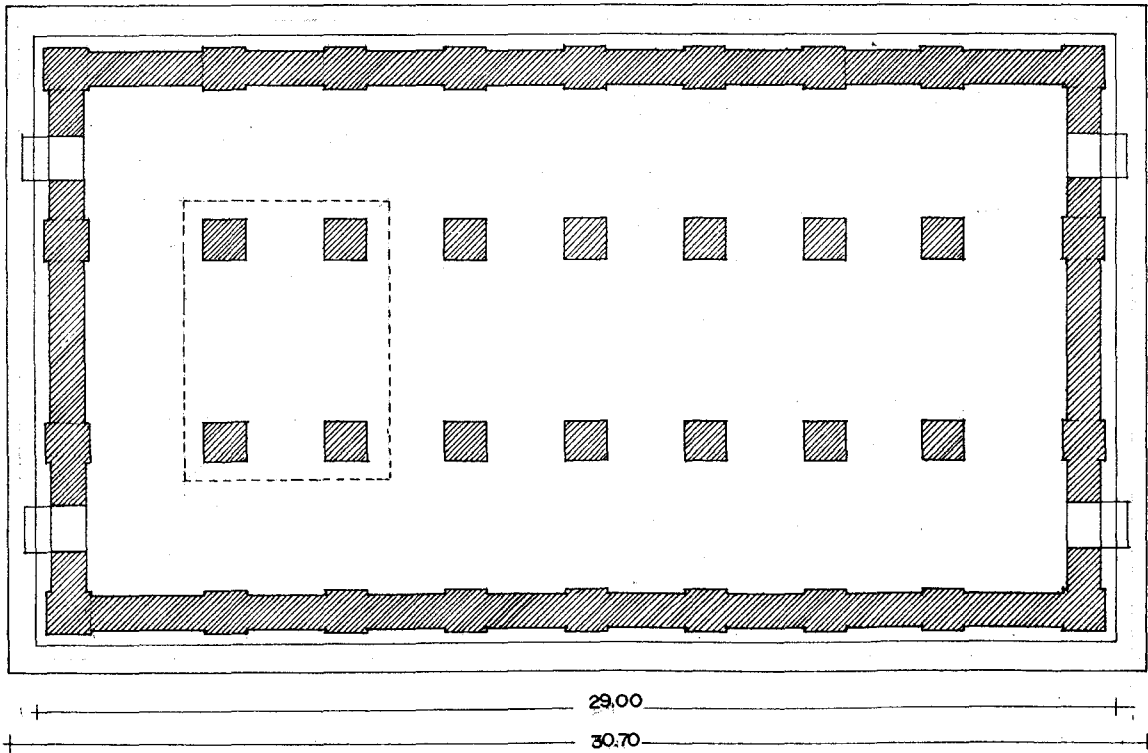
กรมศิลปากร

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมศักดิ์ แสงเชิด ๒๖.๓๖.๖๓.๒๕๖๓ ประธานกรรมการ			
2	นายเชนภ สิทนามาศย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชิด เจ้าพนักงานวิสารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญญา ชูวงศ์ นักโบราณคดี7๒ กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนีย์กมล สุทธาครีน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพชรศักดิ์ เข็มจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

27.50

รูปด้านข้าง 1: 100

16.50

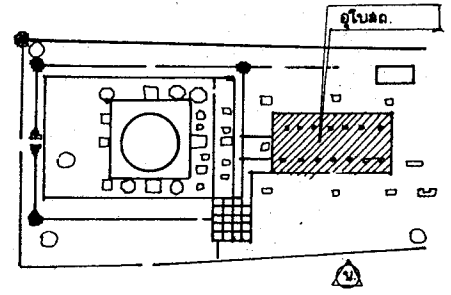
18.00

29.00

30.70

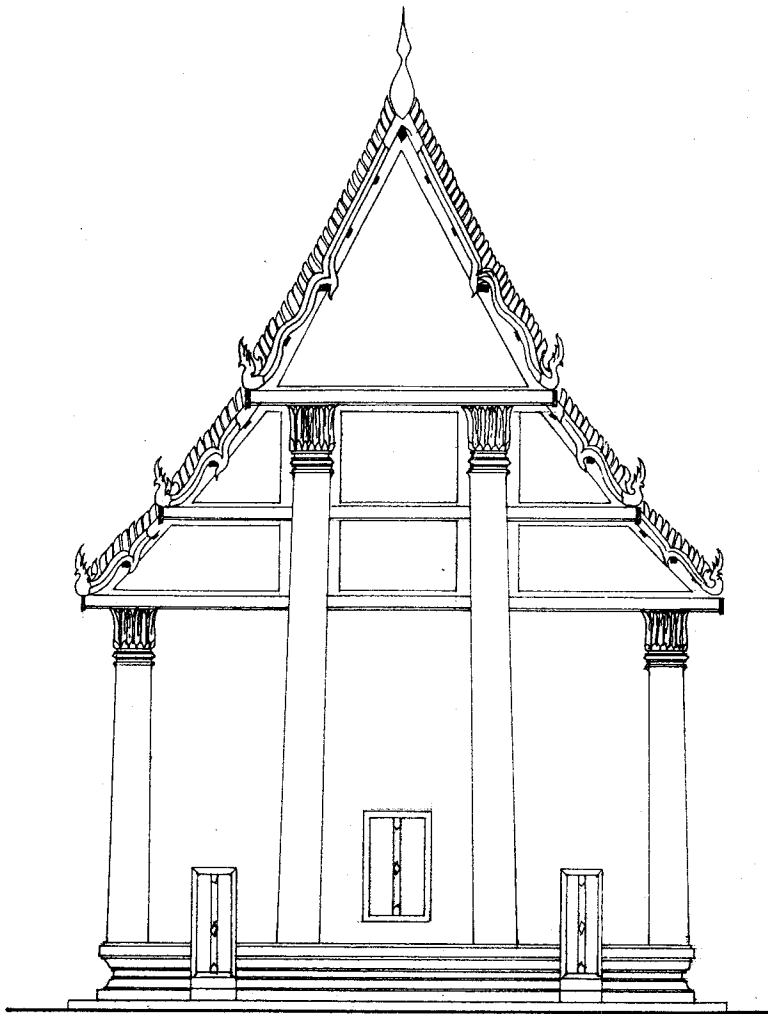
รูปแปลน 1: 100

ผังค้ำยัน

รายการ

27.50

รูปด้านหน้า 1:100

16.50

18.00

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นางเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายธาดา คำสิทธิ์ นายช่างโยธา 8			

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายชด คุ้มเชิด ผอ.สนง.บค.พช.317 ประธานกรรมการ			
2	นายเจนก สิทามาตย์ ผอ.อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงระเชียว เจ้าพนักงานบริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภัคพิศ อนุวงศ์ นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนีย์กมล สุทธาสนวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพชรศักดิ์ เข็มจระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

ดำเนินการโดย

ทำงานผ่านจำกัด วิศวกรก่อสร้าง
2/2 หมู่ 6 ต. เชียงจากน้อย
อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุซาทย์		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุซาทย์		
นายช่างสำรวจ	นายบทล จิตชัย	12	
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเจตนิมัย ตะก้อง	11	
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พงษ์พันธ์ุ	11	
สถาปนิก	นายณัฏฐา อนุศักดิ์		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ. สนง. บค. พช.ที่ 3			
ผอ. ลปค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัตถุประสงค์ (แบบสิ่งปลูกสร้าง)
ต. ไม้แดง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

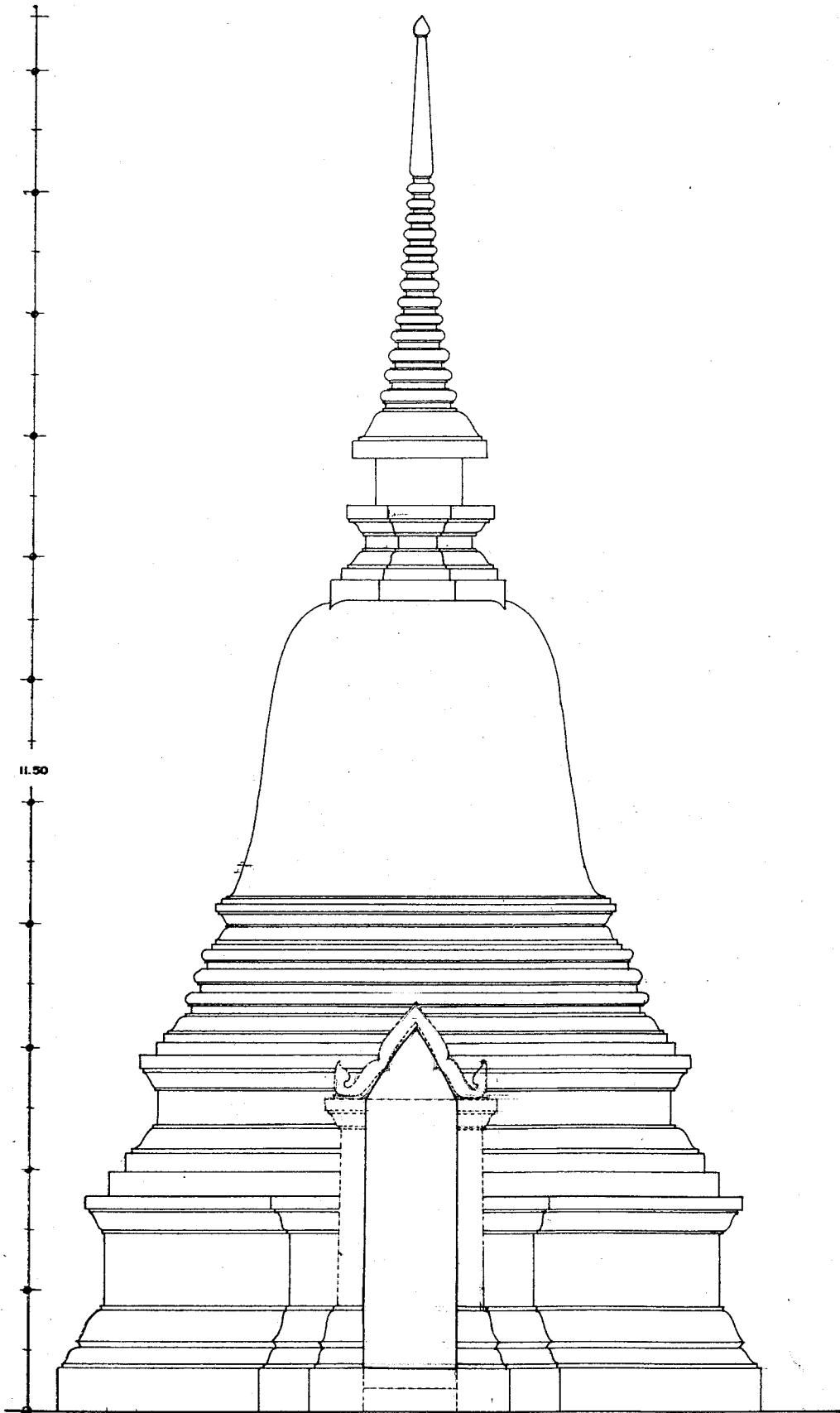
แปลคง พระอุโบสถ (สมัยที่ 2)

รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		7	11

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

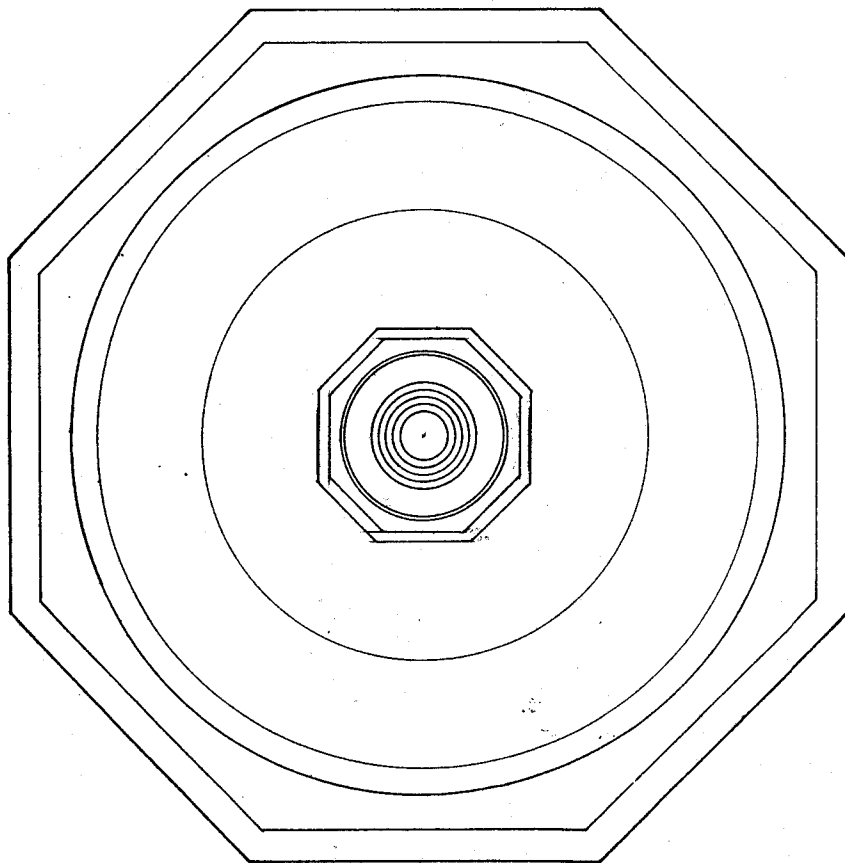

11.50

รูปด้าน 1 : 25

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายอดิศักดิ์ แซ่เจ็ง ผอ.สนง.บค.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนก สีงามาศย์ ผอ.อุตสาหกรรม			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีสินธุ์ เจ้าพนักงานบริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกมลทิพย์ ชุ่มงู้นี้ นักโบราณคดี7. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนีย์กมล สุทธาพริน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายพลศักดิ์กิติ์ เจริญระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

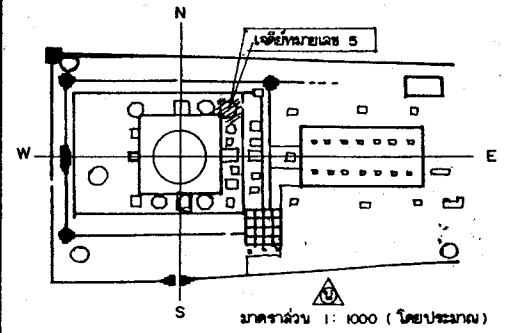
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วิจิตรธรรม นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 8			

5.80

รูปแปลน 1 : 25

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินการงานโดย

ทำงหุ่บส่วนจำกัค อรุคักักัถอละร้าง
 ๔/๘ หนุ่บ ๖ ต. เขียงรากบอวย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุตพัทธิ		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุตพัทธิ		
นายช่างสำรวจ	นายมงคล จัตุชัย	ใจ	
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายสมภพ พงษ์พิศุข		
สถาปนิก	นายวัฒนะ อธิธา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ. ลงง. บศ. พช. ที่ 3			
ผอ. ล.บ. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (แบบค้นโบราณ)
 ต. วัดแจ้ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

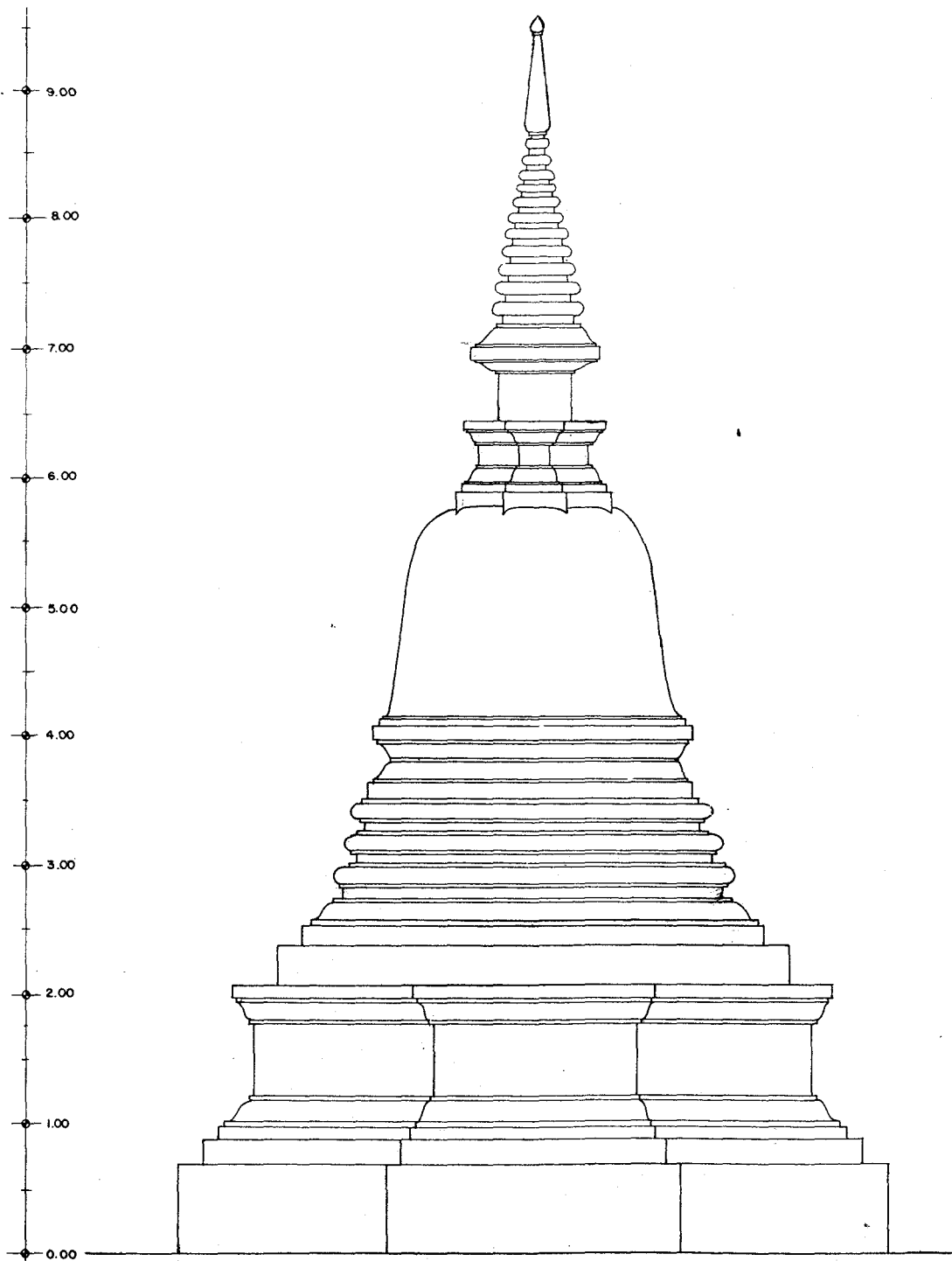
แสดง เจดีย์หมายเลข 5			
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		8	11

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

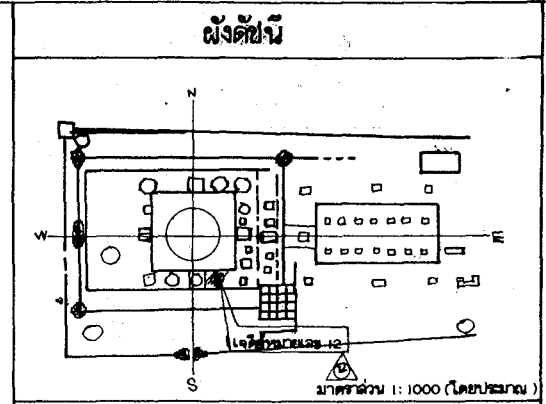
74

รูปด้าน 1: 25

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสศ มงคลเชิด ผอ. สนง. บค. พชร. 73 ประธานกรรมการ			
2	นายเชนภ สิทยามาศ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงศรีเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวนภิศดี อู่สูงดี นักโบราณคดี7๑. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนาลักษณ์ สุทธากวิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพชรศักดิ์ เจริญระ นายช่างโยธา กรรมการ			

ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ธงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเมธา วัชรภณะ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรชา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รายการ

ดำเนินงานโดย
ทำงานผ่านจำกัด วิศวกรก่อสร้าง
 2/2 หมู่ 6 ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธ์ อุษพิชัย		
เขียน	ฉิมพันธ์ อุษพิชัย		
นายช่างสำรวจ	นายพนพล จตุชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก้อง		
นักโบราณคดี	นายฉมภพ ทรงพิพัฒน์		
สถาปนิก	นายฉิมภพ อังศิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยาน 1			
ผอ. สนง. บค. พชที่ 3			
ผอ. ฉ.บค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ **วัดจักรวรรดิ** (แบบสันนิษฐาน)
 ต. ใต้ฝั่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง **เจดีย์หมายเลข 12**

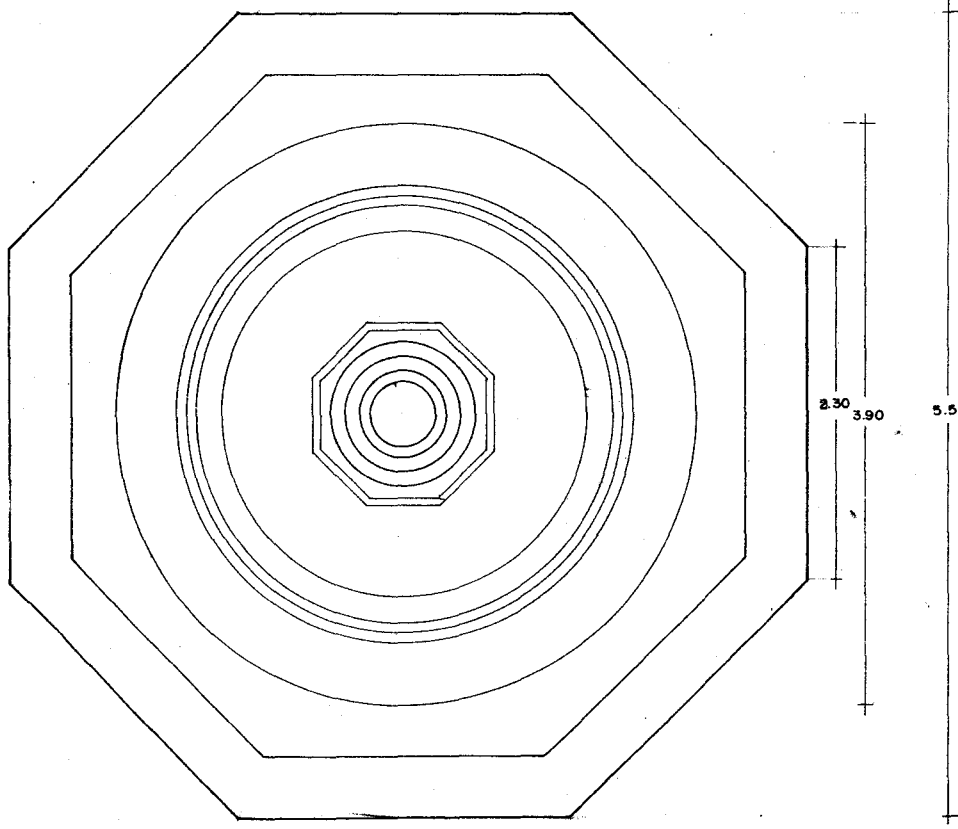
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		9	11

**โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา**

**สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3**

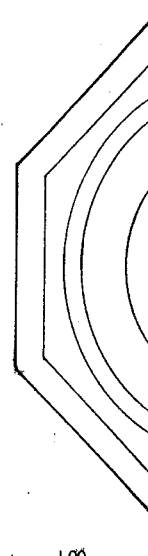
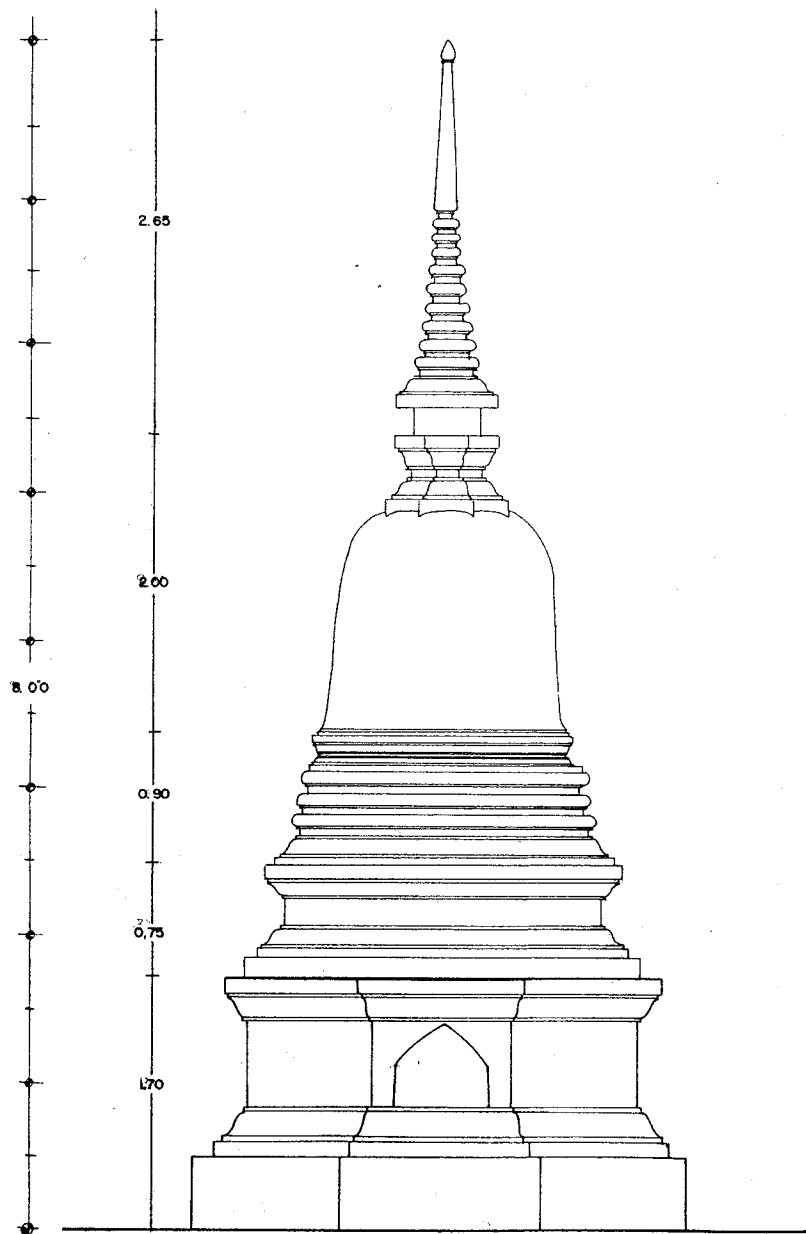
กรมศิลปากร

45

แปลน 1: 25

ธงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ

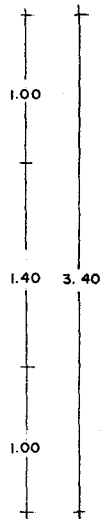
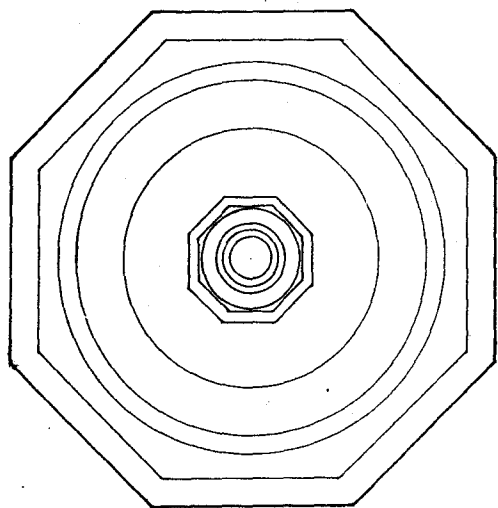

รูปด้าน 1 : 25

รูป

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสมค แดงเอียด ผอ.สนง.บค.พร.ที่3 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีพามาตย์ ผอ. อุทยานฯ กรรมการ			
3	นายณัฐพล ม่วงพระเชื้อว เจ้าพนักงานบริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวกัญติ อึ้งคงดี นักโบราณคดี7 กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวทัศนีย์กมล สุทธาศรินทร์ นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเพ็ญศักดิ์ เ็นนงูระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

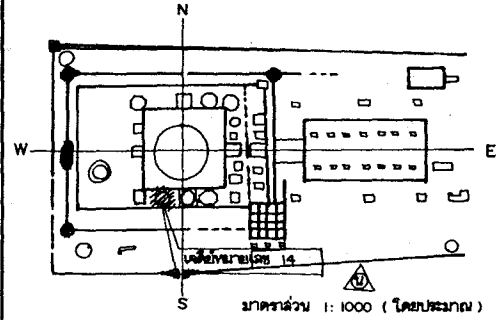
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเลข
1	นายธนา วัชรพงษ์ นักโบราณคดี 7			
2	นายธนา คำสิงห์ นายช่างโยธา 6			

รูปแปลน 1 : 25

วันที่	หมายเลข

ผังค้ำยัน

รายการ

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณศิริก่อสร้าง
 ๔/๘ หมู่ 8 ต. เชียงรากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธุ์ อุตพัทธ์		
เขียน	ฉิมพันธุ์ อุตพัทธ์		
นายช่างสำรวจ	นายบพศต จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก่อง		
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พงษ์พัศ		
สถาปนิก	นายฉัตรตะวัน อังศิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิศวกรรูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ผู้เชี่ยวชาญ			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ. ฉนง. บค. พช. ที่ 3			
ผอ. ฉนค. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (แบบถาวร) ต. ใต้ฉิ่ง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง เจตีย์ หมายเลข 14

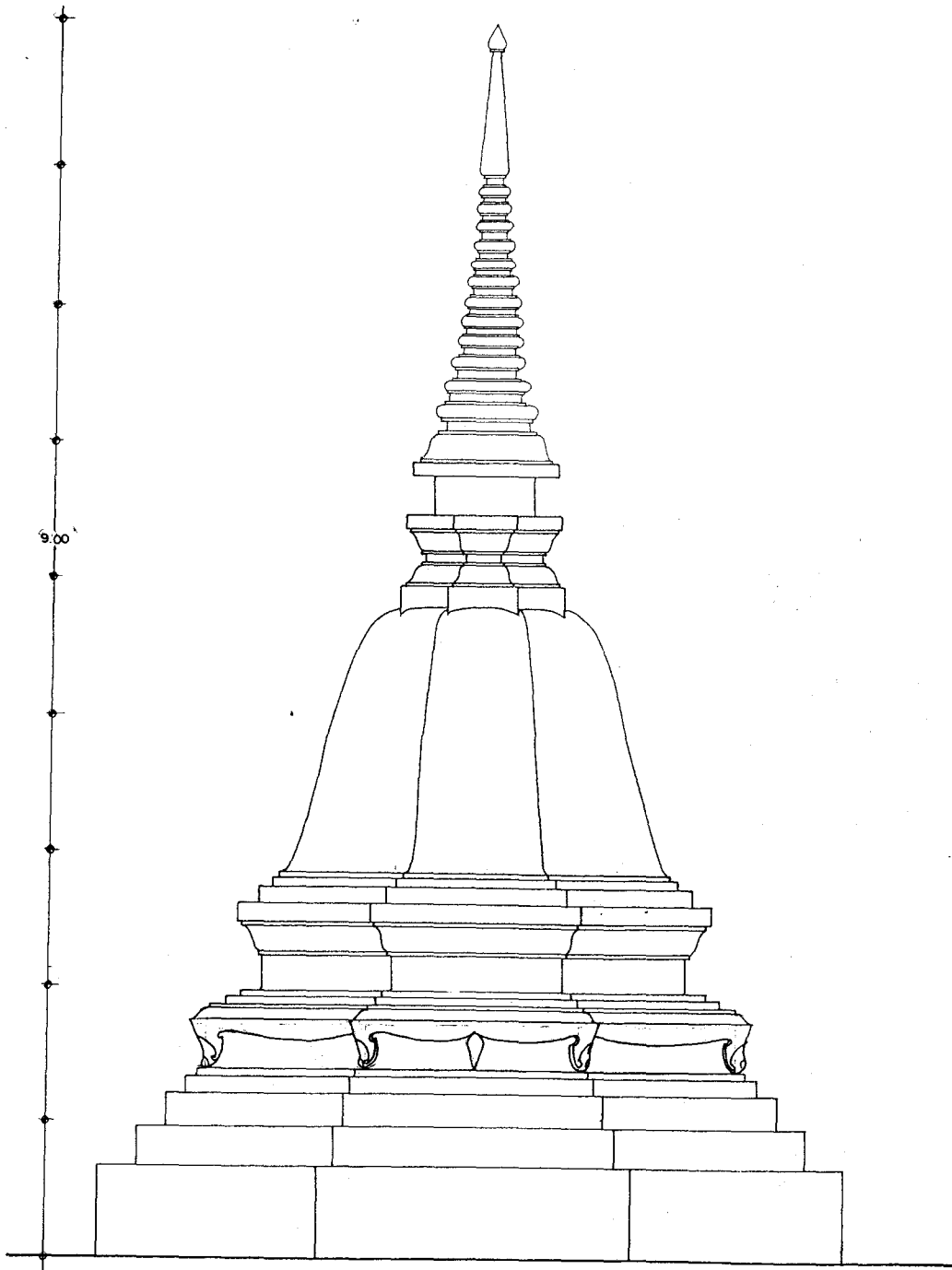
รหัส	แบบหมายเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		10	11

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

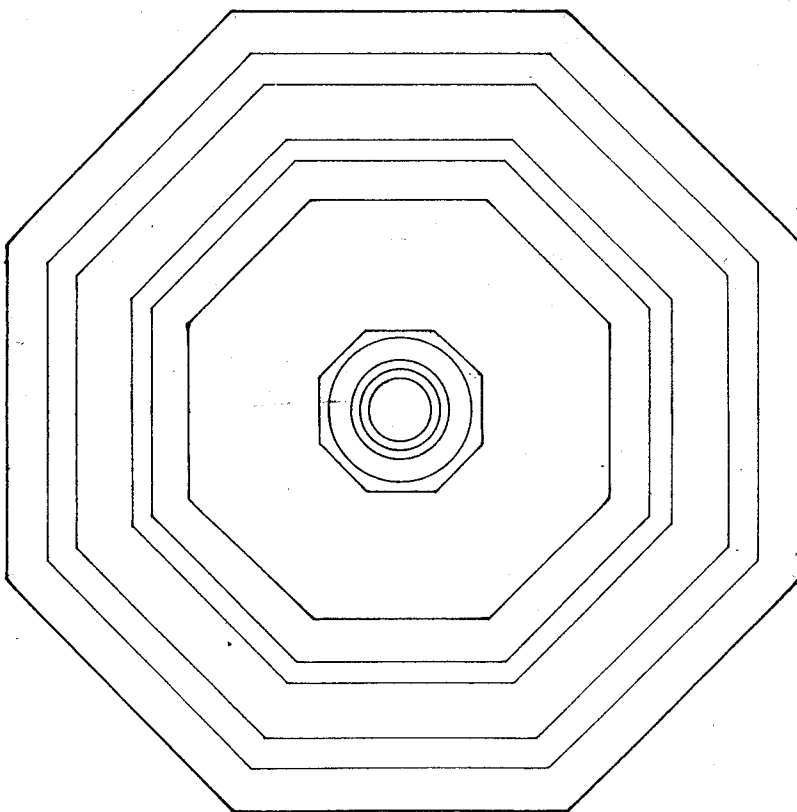
๒

รูปด้าน 1: 25

ลำดับที่	คณะกรรมการตรวจการจ้าง	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายสด แดงเอียด ผอ. สนง.บค. พ.ศ. 73 ประธานกรรมการ			
2	นายเอก สีหามาตย์ ผอ. อุตสาหกรรม			
3	นายณัฐพล ม่วงพระเชียว เจ้าหน้าที่บริหารงาน7 กรรมการ			
4	นางสาวภิกษิตี อัญจนศิริ นักโบราณคดี7ว. กรรมการ			
5	นายเมธา วิจิตรณะ นักโบราณคดี7 กรรมการ			
6	นางสาวไพศณาลัยกมล สุทธศาสตร์วิน นายช่างศิลปกรรม กรรมการ			
7	นายเชดศักดิ์ เสินธุระ นายช่างโยธา3 กรรมการ			

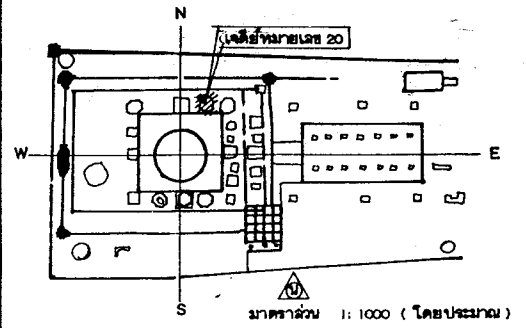
ลำดับที่	ผู้ควบคุมงาน	ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ
1	นายเนธา วิไลพงษ์ นักโบราณคดี 7			
2	นายโรธ่า ศิวสิทธิ์ นายช่างโยธา 8			

รูปแปลน 1: 25

ลงชื่อ	วันที่	หมายเหตุ

ผังค้ำยัน

ฉายการ

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อนุรักษ์ก่อสร้าง
 4/2 หมู่ 9 ต. เขียงจากน้อย
 อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

สำรวจ	ฉิมพันธุ์ อุษพันธ์ิ		
เขียน	ฉิมพันธุ์ อุษพันธ์ิ		
นายช่างสำรวจ	นายพนพศ. จิตชัย		
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม	นายเฉลิมชัย ตะก่อง		
นักโบราณคดี	นายฉมภพ พงษ์พัฒน์		
สถาปนิก	นายณัฏฐะ ธงศิลา		
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
นักวิชาการด้านโบราณคดี			

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม			
นักวิชาการช่างศิลป์			
นักโบราณคดี			
สถาปนิก			
ภูมิสถาปนิก			

เห็นชอบ / อนุมัติ

ผอ.อุทยานฯ			
ผอ.ฉ.น.ง.บ.ศ. พช. 3			
ผอ.ฉ.บ.ศ. พช.			
อธิบดี			

รูปแบบ วัดจักรวรรดิ (แบบสันนิษฐาน)
 ต.ไผ่ลิง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง เจดีย์หมายเลข 20

รหัส	แบบทฤษฎีเลข	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
		II	II

โครงการอนุรักษ์ และ พัฒนา
 นครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดี และ
 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3

กรมศิลปากร

ผังชั้นดินประกอบ

แผนผังที่ 7

ผังแสดงชั้นดินทอุมจุดกัน TP.1 ก

EAST SECTION

SOUTH SECTION

Fix Point

50 cm.d:

100 cm.d:

150 cm.d:

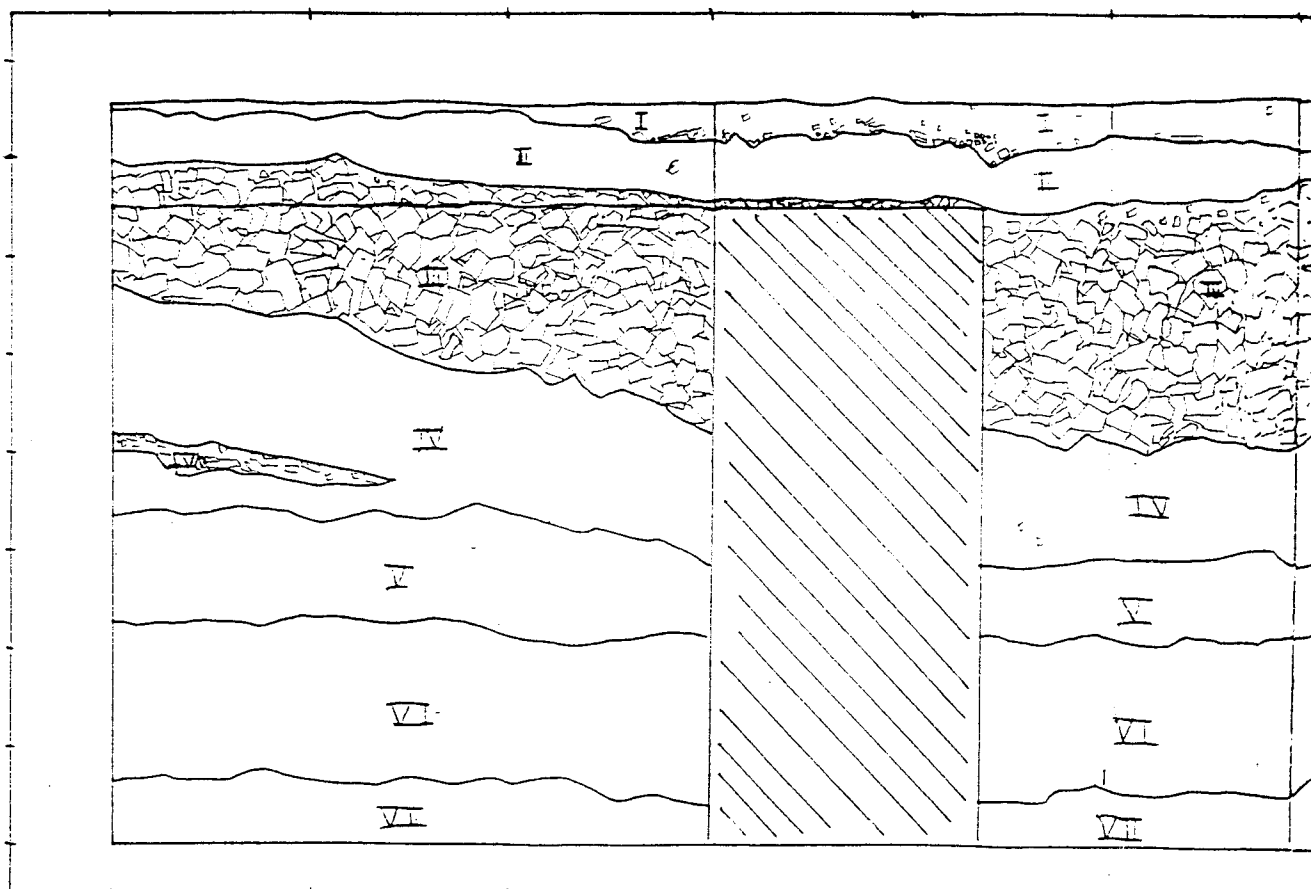
200 cm.d:

250 cm.d:

300 cm.d:

350 cm.d:

400 cm.d:

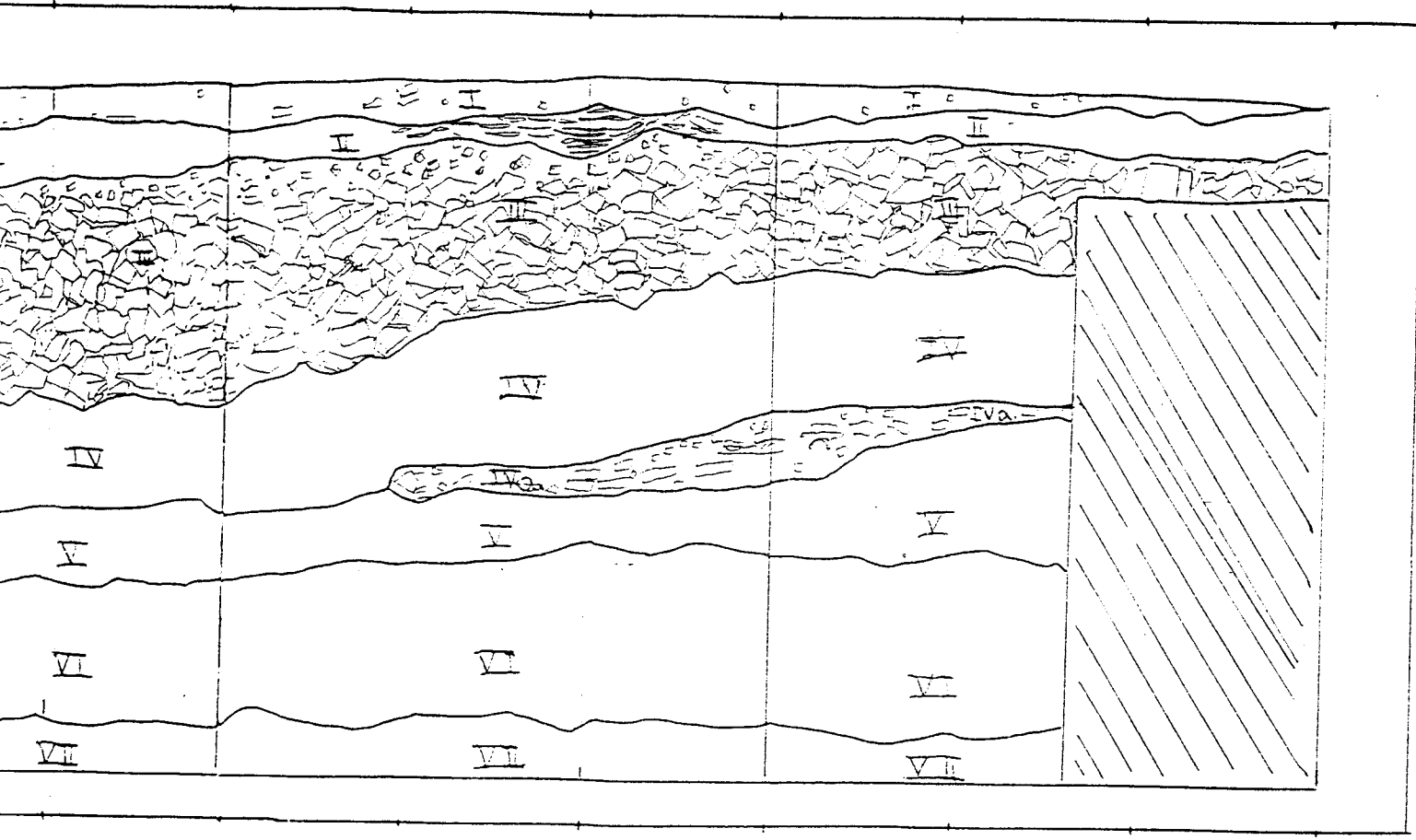
แผนผังที่ 7

ดินทอมจุดกัน TP.1 กริด S6E8

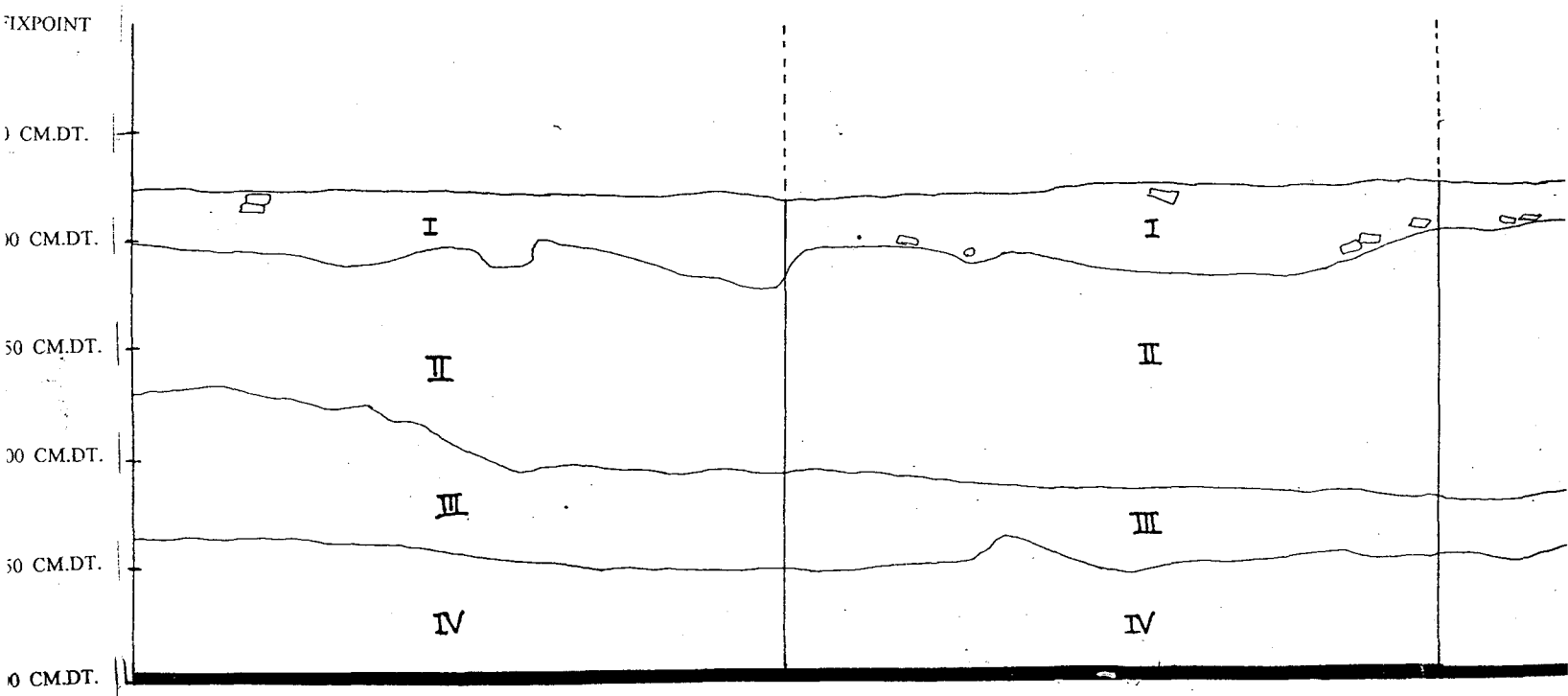
SECTION

WEST SECTION

NORTH SECTION

แผนผังแสดงชั้นดินหลุมขุดค้น TP.II วัด

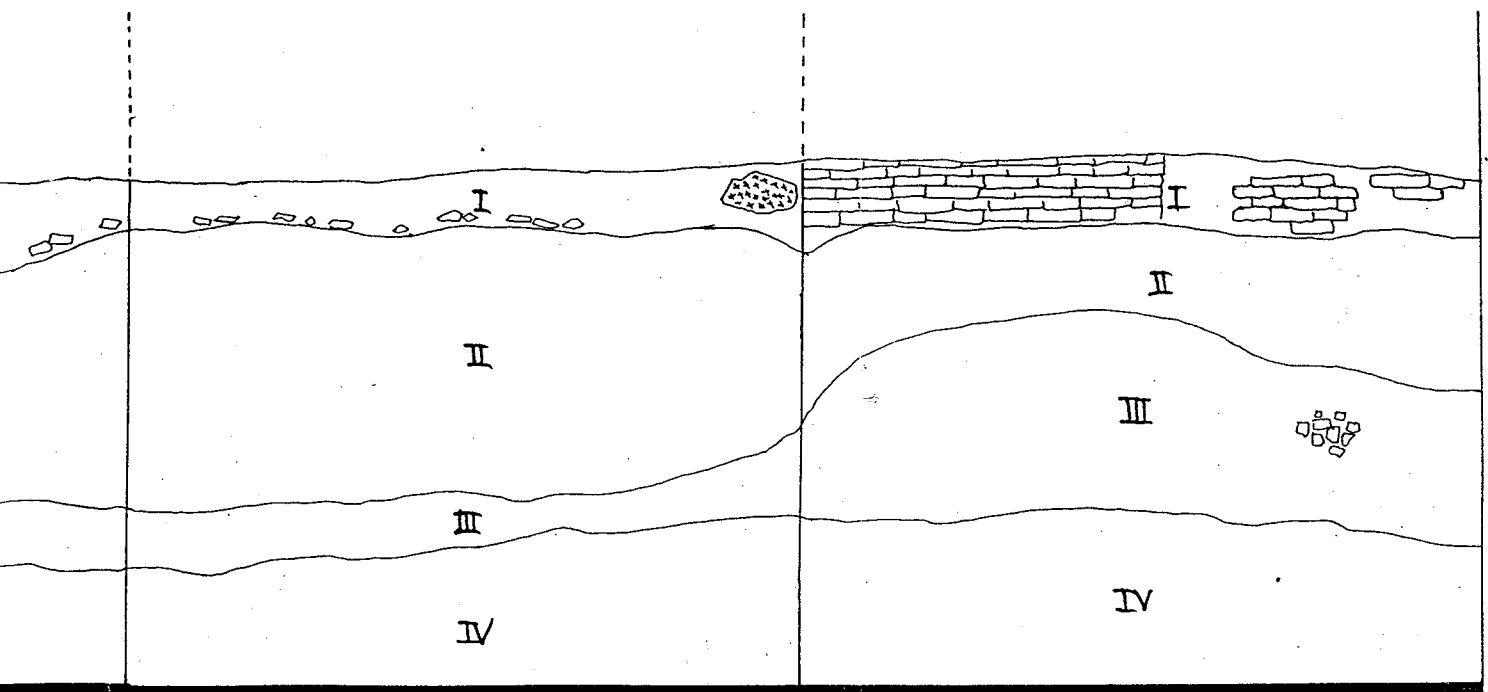

มาตราส่วน 1:25

NORTH SECTION

EAST SECTION

แสดงชั้นดินหลุมขุดค้น TP.II วัดจักรวรรดิ

SOUTH SECTION

WEST SECTION

ตารางโบราณวัตถุที่พบจากการขุดค้น TP1

วัดจักรวรรดิ

ทะเบียนถุง # bag list	วันที่ Date	ระดับ Level	โบราณวัตถุ Find
001	1 พย. 42	ระดับ Surface	ชิ้นส่วนพระพุทธรูป เนื้อดินเผา เศษภาชนะดินเผา - Earthenware - PORCELAIN
002	1 พย. 42	ระดับที่ 1 40-60 cm.dt.	เศษภาชนะดินเผา - Earthenware
003	2 พย. 42	ระดับที่ 2 60-80 cm.dt.	เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผา - Earthenware - Stoneware - PORCELAIN

ตารางศึกษาโบราณวัตถุที่พบจาก หลุมขุดค้น TP1

วัดจักรวรรดิ

รูปแบบส่วนต่างๆ	ตำแหน่งที่พบ	หมายเลขทะเบียนถุ	จำนวน(ชิ้น)	หมายเหตุ
ชิ้นส่วนพระพุทธรูป ดินเผาเนื้อแกร่ง	ระดับ Surface	#001	1	ขนาดกว้าง 8 cm. ความยาว 9.6 cm. ความหนา 4 cm. น้ำหนัก 230g.
กระเบื้องกาบกล้วยแผ่นเรียบ ตัวผู้	ระดับ 2 60-80 cm.dt.	#003	1	ขนาดกว้าง 11 cm. ความยาว 11.5 cm. น้ำหนัก 310 g.

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนื้อดินแกร่ง (Earthenware) TP1 วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ								การขึ้นรูป		เทคนิคการ ตกแต่ง ลวดลาย	สีของเนื้อ ดิน	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ	แป้น			หนา	Ø			
		โค้งเข้า	โค้ง ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย											
001			/							/	-	ส้ม	0.9		3	290	เตาพื้นเมือง	
					/					/	กดประทับ	ส้ม	0.9		3	330	เตาพื้นเมือง	
						/				/	กดประทับ	ส้ม	0.6		1	30	เตาพื้นเมือง	
002	40-60 cm.dt.				/					/	กดประทับ	ส้ม	0.9		1	62	เตาพื้นเมือง	
						/				/	กดประทับ	ส้ม	0.7		3	75	เตาพื้นเมือง	
003	60-80 cm.dt.				/					/	กดประทับ	ส้ม	0.8		1	80	เตาพื้นเมือง	
						/				/	กดประทับ	ส้ม	0.6		1	30	เตาพื้นเมือง	

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนื้อดินแกร่ง (STONEWARE) TP1 วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ								การขึ้นรูป		เทคนิคการ ตกแต่ง ลวดลาย	สีของเนื้อ ดิน	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา	การขึ้นรูป				หนา	Ø			
		โค้งเข้า	โค้ง ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย			มือ	แป้น							
003	60-80 cm.dt.					/					/	เคลือบ		0.5		1		เผาพื้นเมือง

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาประเภทเครื่องถ้วย (PORCELAIN TPI วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ					เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา		หนา	Ø			
001	Surface				/		เขียนครามใต้เคลือบ	0.4		4	60	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
002	40-60 cm.dt.	/					เขียนครามใต้เคลือบ	0.2		1	10	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22
003	60-80 cm.dt.	/					เขียนครามใต้เคลือบ	0.3		2	12	เครื่องถ้วยจีนราชวงศ์หมิง ราวพุทธศตวรรษที่ 21-22

ตารางโบราณวัตถุ หลุมขุดค้น TP2

วัดจักรวรรดิ

ทะเบียนถุง # bag list	วันที่ Date	ระดับ Level	โบราณวัตถุ Find
001	15 พย. 42	ระดับที่ 5 120-140 cm.dt.	เศษภาชนะดินเผา - Stoneware
002	18 พย. 42	ระดับที่ 9 200-230 cm.dt.	เศษภาชนะดินเผา - Earthenware

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนื้อดิน (Earthenware) TP2 วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ							การขึ้นรูป		เทคนิคการ ตกแต่ง ลวดลาย	สีของเนื้อ ดิน	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ	
		ปาก		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ			แป้น	หนา				๑
		โค้งเข้า	โค้ง ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย											
002	200- 220 cm.dt.						/			/	-	นวล	0.8		1	32	คอภาชนะ	
										/	กดประทับ	นวล	0.7		5	30	เตาพื้นเมือง	

ตารางการศึกษาภาชนะดินเผาเนื้อดินแกร่ง (STONEWARE) TP2 วัดจักรวรรดิ

Bag #	Grid	ส่วนของภาชนะ								การขึ้นรูป		เทคนิคการ ตกแต่ง ลวดลาย	สีของเนื้อ ดิน	ขนาด (cm.)		จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	หมายเหตุ
		ปาก		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ	แป้น			หนา	Ø			
		โค้งเข้า	โค้ง ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย											
001	120- 140 cm.dt.		/		/		/				/	เคลือบ	ดำ	0.9		1	40	เตาพื้นเมือง
											/	ขูดขีด	ส้ม	0.9		1	70	เตาพื้นเมือง
						/					/	ขูดขีด	ส้ม	0.9		2	42	เตาพื้นเมือง

สัญญาจ้าง

สัญญาเลขที่ 10 /2542

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้น ณ ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล/แขวง คลองสวนพลู อำเภอ/เขต พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันที่ 29 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2542 ระหว่าง กรมศิลปากร

โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ยูวัฒน์ วุฒิเมธี ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้รับมอบอำนาจ
จากอธิบดีกรมศิลปากร ตามคำสั่งกรมศิลปากร ที่ 588/2535 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2535
ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียก "ผู้ว่าจ้าง" ฝ่ายหนึ่งกับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง ซึ่งจดทะเบียน
เป็นนิติบุคคล ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสำนักงานใหญ่อยู่
เลขที่ 9/8 หมู่ 6 ถนน ตำบล/แขวง เชียงรากน้อย

อำเภอ/เขต บางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
โดย นายสุรศักดิ์ ธรรมธัช ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลปรากฏ
ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เลขที่ 0822
ลงวันที่ 3 มีนาคม 2542 (และหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่)
แนบท้ายสัญญานี้ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้รับจ้าง" อีกฝ่ายหนึ่ง
คู่สัญญาได้ตกลงกันมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ข้อตกลงว่าจ้าง

ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างทำงาน ขุดแต่งออกแบบบูรณะโบราณ -
สถาน วัดจักรวรรดิ วัดนางคำ และวัดสมณโกฏฐาราม

ณ วัดจักรวรรดิ วัดนางคำ วัดสมณโกฏฐาราม ตำบล/แขวง -
อำเภอ/เขต พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขแห่งสัญญานี้รวมทั้งเอกสารแนบท้ายสัญญา

ผู้รับจ้างตกลงที่จะจัดหาแรงงานและวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ชนิดดี
เพื่อใช้ในการจ้างตามสัญญานี้

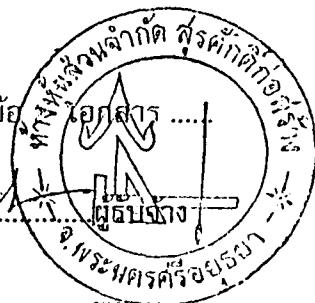
(ลงชื่อ) (ศ. ยูวัฒน์ วุฒิเมธี) ผู้ว่าจ้าง

ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

ข้อ 2. เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

เอกสารแนบท้ายสัญญาดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

2.1	ผนวก รายการประกอบแบบและรายละเอียด	จำนวน	6	หน้า
2.2	ผนวก ผังรูปแบบ	จำนวน	3	หน้า
2.3	ผนวก รายการแบ่งวงงานการจ่ายเงิน	จำนวน	3	หน้า
2.4	ผนวก ใบเสนอราคา	จำนวน	2	หน้า
2.5	ผนวก บัญชีรายการราคาก่อสร้างหรือใบแจ้งปริมาณงานและราคา	จำนวน	5	หน้า
2.6	ผนวก มาตรฐานงานโบราณคดี	จำนวน	10	หน้า
2.7	ผนวก -	จำนวน	-	หน้า
2.8	ผนวก -	จำนวน	-	หน้า

ความใดในเอกสารแนบท้ายสัญญาที่ขัดแย้งกับข้อความในสัญญานี้ ให้ใช้ข้อความในสัญญานี้ บังคับ และในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง

ข้อ 3. หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

ในขณะที่ทำสัญญานี้ ผู้รับจ้างได้นำหลักประกันเป็น หนังสือค้ำประกัน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประตูน้ำพระอินทร์ เลขที่ 42-42-0036-0 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2542

เป็นจำนวนเงิน 204,000.00 บาท (สองแสนสี่พันบาทถ้วน)
มามอบให้แก่ผู้ว่าจ้างเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญานี้

หลักประกันที่ผู้รับจ้างนำมามอบไว้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าจ้างจะคืนให้เมื่อผู้รับจ้างพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญานี้แล้ว

ข้อ 4. ก. ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

(สำหรับสัญญาที่เป็นราคาต่อหน่วย)

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างจำนวนเงิน - บาท

(-) ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน - บาท

ตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว โดยถือราคาต่อหน่วยเป็นเกณฑ์ตามรายการแต่ละประเภทที่ได้กำหนดไว้ในใบแจ้งปริมาณงานและราคา

(ลงชื่อ) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) *[Signature]*

(ลงชื่อ) *[Signature]* พยาน

(ลงชื่อ) *[Signature]*

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างตกลงว่าจำนวนปริมาณงานที่กำหนดไว้ในบัญชีรายการก่อสร้างหรือ
ใบแจ้งปริมาณงานและราคานี้เป็นจำนวนโดยประมาณเท่านั้น จำนวนปริมาณงานที่แท้จริงอาจจะ
มากหรือน้อยกว่านี้ได้ ซึ่งผู้ว่าจ้างจะจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามราคาต่อหน่วยของงานแต่ละ
รายการที่ได้ทำเสร็จจริง คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างตกลงที่จะไม่เปลี่ยนแปลงราคาต่อหน่วยหรือเรียก
ร้องค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการที่จำนวนปริมาณงานในแต่ละรายการได้แตกต่างไปจากที่
กำหนดไว้ในสัญญา ทั้งนี้ นอกจากในกรณีต่อไปนี้

4.1 เมื่อปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงในส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 125 (หนึ่งร้อยยี่สิบห้า) แต่ไม่
เกินร้อยละ 150 (หนึ่งร้อยห้าสิบ) ของปริมาณงานที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือใบแจ้งปริมาณงานและ
ราคา จะจ่ายให้อัตราร้อยละ 90 (เก้าสิบ) ของราคาต่อหน่วยตามสัญญา

4.2 เมื่อปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงในส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 150 (หนึ่งร้อยห้าสิบ) ของ
ปริมาณงานที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือใบแจ้งปริมาณงานและราคา จะจ่ายให้อัตราร้อยละ 83
(แปดสิบสาม) ของราคาต่อหน่วยตามสัญญา

4.3 เมื่อปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงน้อยกว่าร้อยละ 75 (เจ็ดสิบห้า) ของปริมาณงานที่
กำหนดไว้ในสัญญาหรือใบแจ้งปริมาณงานและราคา จะจ่ายให้ตามราคาต่อหน่วยในสัญญา และจะ
จ่ายเพิ่มขดเชยเป็นค่า overhead และ mobilization สำหรับงานรายการนั้น ในอัตราร้อยละ 17
(สิบเจ็ด) ของผลต่างระหว่างปริมาณงานทั้งหมดของงานรายการนั้นตามสัญญาโดยประมาณ กับ
ปริมาณงานที่ทำเสร็จจริงคูณด้วยราคาต่อหน่วยตามสัญญา

4.4 ผู้ว่าจ้างจะจ่ายเงินที่เพิ่มขึ้น หรือหักลดเงินในแต่ละกรณีดังกล่าวข้างต้นในงวดสุดท้าย
ของการจ่ายเงิน หรือก่อนงวดสุดท้ายของการจ่ายเงินตามที่ผู้ว่าจ้างจะพิจารณาเห็นสมควร

ผู้ว่าจ้างตกลงที่จะจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างเป็นรายเดือนตามเนื้องานที่ทำเสร็จจริง เมื่อผู้
ว่าจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ว่าจ้างได้ทำการตรวจสอบผลงานที่ทำเสร็จแล้วและปรากฏว่าเป็นที่พอใจ
ตรงตามข้อกำหนดแห่งสัญญานี้ทุกประการ ผู้ว่าจ้างจะออกหนังสือรับรองการรับมอบงานนั้นให้ไว้แก่
ผู้รับจ้าง

การจ่ายเงินงวดสุดท้ายจะจ่ายให้เมื่องานทั้งหมดตามสัญญาได้แล้วเสร็จทุกประการ รวมทั้ง
การทำสถานที่ก่อสร้างให้สะอาดเรียบร้อยตามที่กำหนดไว้ในข้อ 18

ข้อ 4. ข. ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

(สำหรับสัญญาที่เป็นราคาเหมารวม)

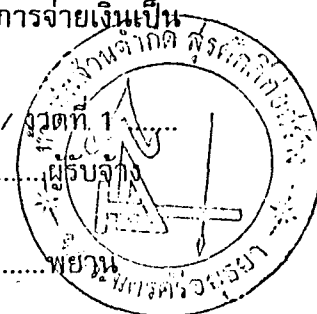
ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างจำนวนเงิน 4,080,000.00 บาท
(สี่ล้านแปดหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน - บาท ตลอดจนภาษี
อากรอื่นๆ และค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว โดยถือราคาเหมารวมเป็นเกณฑ์และกำหนดการจ่ายเงินเป็น
งวด ๆ ดังนี้

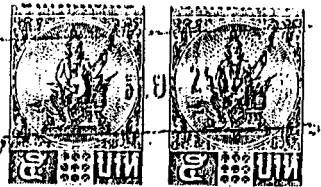
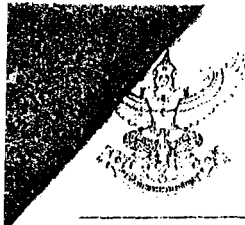
(ลงชื่อ) (นาย.....) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรีหรือผู้
..... พยาน

(ลงชื่อ) พยาน

ธนาคารกสิกรไทย

สาขากรุงเทพ โทร. 02-2541111 โทร. 02-2541123 โทร. 02-2541134

หนังสือค้ำประกัน
(หลักประกันสัญญา)

11 เดือน 2542

เลขที่ 42-12-0036-0 วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประตูน้ำพระอินทร์
สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ถนน เขต ใจเย็น กรุงเทพมหานคร เขตราชเทวี

อำเภอ/เขต กรุงเทพมหานคร จังหวัด กรุงเทพมหานคร โดย นายอรรถสิทธิ์ กิ่งกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี
นายไพฑูริย์ สกอลประสิทธิ์ศิริ ผู้ช่วยผู้ว่าการสาขา ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันธนาคาร ขอทำหนังสือค้ำประกันฉบับนี้ไว้ต่อ
กรรมสิทธิ์เอกสาร ซึ่งต่อไปในเรียกว่า "ผู้ว่าจ้าง" ดังมีข้อความต่อไปนี้
1. ตามที่ ซึ่งต่อไปในเรียกว่า

ผู้ว่าจ้าง ได้ทำสัญญาจ้าง นายไพฑูริย์ สกอลประสิทธิ์ศิริ นายอรรถสิทธิ์ กิ่งกลาง นายไพฑูริย์ สกอลประสิทธิ์ศิริ
วิศวกรโยธา รับทำ

กับผู้ว่าจ้าง ตามสัญญาเลขที่ 10/2542 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2542 ซึ่งผู้ว่าจ้าง

ต้องวางหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาต่อผู้ว่าจ้าง เป็นจำนวนเงิน 201,000.- บาท (-สองแสนสิบบาทถ้วน-)
-สองแสนสิบบาทถ้วน-) ซึ่งเท่ากับร้อยละ 5 (ห้า) ของราคาประเมิน

ของมูลค่าทั้งหมดของสัญญา

ข้าพเจ้าขอผูกพันตนโดยไม่มีเงื่อนไขที่จะค้ำประกันชนิดเพิกถอนไม่ได้เช่นเดียวกับลูกหนี้ชั้นต้นในการชำระเงินให้ตามสิทธิ
เรียกร้องของผู้ว่าจ้าง จำนวนไม่เกิน 201,000.- บาท (-สองแสนสิบบาทถ้วน-)

ในกรณีที่ผู้รับจ้างก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ หรือต้องชำระค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ หรือผู้รับจ้างมิได้ปฏิบัติตามภาวะหน้าที่ใด ๆ ที่กำหนดใน
สัญญาดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ โดยข้าพเจ้าจะไม่อ้างสิทธิใด ๆ เพื่อโต้แย้ง และผู้ว่าจ้างไม่จำเป็นต้องเรียกร้องให้ผู้รับจ้างชำระหนี้ในก่อน

2. หากผู้ว่าจ้างได้ขยายระยะเวลาให้แก่ผู้รับจ้าง หรือยินยอมให้ผู้รับจ้างปฏิบัติผิดแผกไปจากเงื่อนไขใด ๆ ในสัญญา ให้ถือว่า
ข้าพเจ้าได้อนุญาตในกรณีนี้ ๆ ด้วย

3. หนังสือค้ำประกันนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันทำสัญญาจ้างดังกล่าวข้างต้นจนถึงวันที่ภาระหน้าที่ทั้งหลายของผู้รับจ้างจะได้ปฏิบัติ
ให้สำเร็จลุล่วงไป และข้าพเจ้าจะไม่เพิกถอนการค้ำประกันไม่ว่ากรณีใด ๆ ความเท่าที่ผู้รับจ้างยังคงรับผิดชอบต่อผู้ว่าจ้างตามสัญญาจ้างอยู่

ข้าพเจ้าได้ลงนามและประทับตราไว้ต่อหน้าพยานเป็นสำคัญ

นาย อรรถสิทธิ์ กิ่งกลาง
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สาขาประตูน้ำพระอินทร์
ผู้ค้ำประกัน
นาย ไพฑูริย์ สกอลประสิทธิ์ศิริ
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ว่าการสาขา สาขาประตูน้ำพระอินทร์
3831 966

นางสาว วิภาดา งามงาม
นางสาว วิภาดา งามงาม

นาย สุรชาติ เล็กแจ่ม
นาย สุรชาติ เล็กแจ่ม

เมื่อหนังสือค้ำประกันฉบับนี้หมดอายุบังคับ
หรือหมดภาระผูกพันแล้วโปรดส่งคืนธนาคาร

การติดต่อเกี่ยวกับหนังสือค้ำประกันฉบับนี้ โปรดอ้างเลขที่ข้างบนด้วยทุกครั้ง

งวดที่ 1 เป็นจำนวนเงิน 1,020,000.00 บาท (..... หนึ่งล้านสองหมื่นบาทถ้วน)
เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน

วัดจักรวรรดิ

- ขุดแต่งเจดีย์ประธานและเจดีย์บริวาร พื้นที่ 2,925 ตารางเมตร

วัดนางคำ

- ขุดแต่งพื้นที่เจดีย์ประธาน และพื้นที่โดยรอบ 425 ตารางเมตร
- ขุดแต่งวิหารและกำแพงด้านทิศใต้ พื้นที่ 380 เมตร

วัดสมณโกฏฐาราม

- ขุดแต่งพื้นที่ปราสาทประธาน และพื้นที่โดยรอบ 2,775 ตารางเมตร

ให้แล้วเสร็จภายใน 28 สิงหาคม 2542 (ภายใน 60 วัน นับถัดจากวันเริ่มสัญญา)

งวดที่ 2 เป็นจำนวนเงิน 1,020,000.00 บาท (..... หนึ่งล้านสองหมื่นบาทถ้วน)
เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน

วัดจักรวรรดิ

- ขุดแต่งกำแพง วิหาร และพื้นที่ภายในกำแพงพื้นที่ 4,000 ตารางเมตร
- ขุดแต่งทางโบราณคดี ขนาด 3 X 3 เมตร จำนวน 1 หลุม

วัดนางคำ

- ขุดแต่งวิหารในบริเวณที่ย้ายสิ่งกีดขวางออกไปแล้ว พื้นที่ 228 ตารางเมตร
- ขุดแต่งปรับพื้นที่ทั่วไปบริเวณที่ถูกรบกวนมากตามแผนผัง พื้นที่ 663 ตารางเมตร

วัดสมณโกฏฐาราม

- ขุดแต่งเจดีย์ประธานและพื้นที่โดยรอบ พื้นที่ 750 ตารางเมตร
- ขุดแต่งวิหารและพื้นที่โดยรอบ จำนวน 1,250 ตารางเมตร
- ขุดค้นทางโบราณคดี ขนาด 3 X 3 เมตร จำนวน 1 หลุม

ให้แล้วเสร็จภายใน 27 ตุลาคม 2542 (ภายใน 120 วัน นับถัดจากวันเริ่มสัญญา)

งวดที่ 3 เป็นจำนวนเงิน 1,020,000.00 บาท (..... หนึ่งล้านสองหมื่นบาทถ้วน)
เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน

วัดจักรวรรดิ

- ขุดแต่งกำแพง วิหาร และพื้นที่ภายในกำแพง แล้วเสร็จ

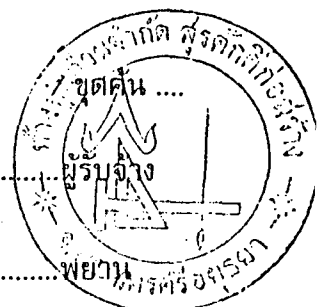
(ลงชื่อ) (ท.บุญรัตน์ วุฒิเมธี) ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) *[Signature]*

ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) *[Signature]*

- ชุดค้นทางโบราณคดี ขนาด 3 X 3 เมตร จำนวน 1 หลุม
- ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังขุดแต่งทั้งหมด
- ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถานทั้งหมด
- รวบรวมสไลด์ภาพถ่าย (บรรจุในอัลบั้ม) พร้อมฟิล์ม และทะเบียนฟิล์มในส่วน
ของงานโบราณคดีทั้งหมด โดยจะต้องส่งสไลด์และภาพถ่ายอย่างละไม่น้อยกว่า
10 ม้วน
- รวบรวมโบราณวัตถุบรรจุในกล่องพลาสติกมีฝาปิดให้เรียบร้อย พร้อมทั้งบัญชี
โบราณวัตถุ
- ทำรายงานการขุดแต่งทางโบราณคดี ต้นฉบับ 1 เล่ม สำเนา 30 เล่ม
(เย็บเล่มปกแข็ง)
- ปฏิบัติงานโบราณคดีแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามผังรูปแบบ รายการประกอบแบบและ
มาตรฐานงานโบราณคดีทุกประการ

วัดสมณโกฏฐาราม

- ขุดแต่งอุโบสถและพื้นที่โดยรอบ พื้นที่ 1,000 ตารางเมตร
- ขุดแต่งกำแพงด้านทิศใต้และพื้นที่ส่วนที่เหลือตามผังทั้งหมด
- ชุดค้นทางโบราณคดี ขนาด 3 X 3 เมตร จำนวน 1 หลุม

ให้แล้วเสร็จภายใน 26 ธันวาคม 2542 (ภายใน 180 วัน นับถัดจากวันเริ่มสัญญา)

/งวดสุดท้าย เป็นจำนวนเงิน 1,020,000.00 บาท (หนึ่งล้านสองหมื่นบาทถ้วน)

เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงาน ให้แล้วเสร็จภายใน 25 มกราคม 2543 (ภายใน 210 วัน นับ
ถัดจากวันเริ่มสัญญา) เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จเรียบร้อยตามสัญญารวมทั้งทำ
สถานที่ก่อสร้างให้สะอาดเรียบร้อยตามที่กำหนดไว้ในข้อ 18

“ราคาค่าจ้างเหมาทุกงวดที่ผู้รับจ้างจะได้รับไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ด้วย ผู้รับจ้างจะต้องเป็น
ผู้รับผิดชอบภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับส่วนของค่าจ้างที่เป็นเงินบาทสมทบตามอัตราที่กฎหมายกำหนด
และผู้รับจ้างต้องนำส่งกรมสรรพากรด้วยตนเอง ผู้ว่าจ้างจะออกหนังสือรับรองการชำระค่าบริการ
จากเงินกู้ต่างประเทศในส่วนเงินกู้จาก OECF ซึ่งเป็นอัตรา 0% ให้ผู้รับจ้างใช้ประกอบการยื่นแบบ
แสดงรายการต่อกรมสรรพากรต่อไป”

การจ่ายเงินในส่วนของเงินกู้จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาเงินกู้ (Loan Agreement) และ
สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติ (Guidelines) ที่แหล่งเงินกู้กำหนดไว้

รายละเอียดในการแบ่งสัดส่วนของเงินกู้และเงินบาทสมทบ ในการจ่ายค่าจ้างแต่ละงวดได้
แสดงไว้ในตารางแนบท้ายสัญญา

(ลงชื่อ) (ศ.ยุทธภูมิ วุฒิเมธี) ผู้ว่าจ้าง
ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) พยาน

ข้อ 5. ก. กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ภายในกำหนด 7 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องเสนอแผนงานให้เป็นที่พอใจแก่ผู้ว่าจ้าง โดยแสดงถึงขั้นตอนการทำงานและกำหนดเวลาที่ต้องใช้ในการทำงานหลักต่างๆ ให้แล้วเสร็จ

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในกำหนด 7 วัน นับถัดจากวันได้รับหนังสือแจ้งให้เริ่มงานและจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนด 210 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว

ถ้ามิได้เสนอแผนงาน หรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาหรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลาหรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ล้มละลาย หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้ และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้ด้วย

การที่ผู้ว่าจ้างไม่ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญา

ข้อ 5. ข. กำหนดเวลาแล้วเสร็จ และสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ 30 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2542 และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ 25 เดือน มกราคม พ.ศ. 2543

ถ้าผู้รับจ้างมิได้ลงมือทำงานภายในกำหนดเวลา หรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ล้มละลาย หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้ด้วย

การที่ผู้ว่าจ้างไม่ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความผิดตามสัญญา

ข้อ 5. ค. เงินค่าจ้างล่วงหน้า

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้าให้แก่ผู้รับจ้าง เป็นจำนวนเงิน ๒,๐๐๐.๐๐ บาท (..... ทกแสนหนึ่งหมื่นสองพันบาทถ้วน.....) ซึ่งเท่ากับ ร้อยละ 5 ของราคาตัวจ้างตามสัญญาที่ระบุไว้ในข้อ 4

(ลงชื่อ) (ศ.บุษฉวี วัฒนเมธี) ผู้ว่าจ้าง

ผู้อำนวยการจังหวัดสุพรรณบุรี
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) พยาน

เงินจำนวนดังกล่าว จะจ่ายให้ภายหลังจากที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบหลักประกันเงินล่วงหน้า เป็น พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือ หนังสือค้ำประกัน ของธนาคารภายในประเทศ เต็มตามจำนวนเงินค่าจ้าง ล่วงหน้านั้น ผู้รับจ้างกำหนดให้ รวมทั้งผู้รับจ้างตกลงที่จะกระทำตามเงื่อนไขอันเกี่ยวกับการใช้เงิน และการใช้คืนเงินค่าจ้างล่วงหน้าดังต่อไปนี้

- ผู้รับจ้างจะใช้จ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานตามสัญญาเท่านั้น หากผู้รับจ้างใช้เงินค่าจ้างล่วงหน้าหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของเงินค่าจ้างล่วงหน้าในทางอื่น ผู้ว่าจ้างอาจเรียกเงินค่าจ้างล่วงหน้าคืนจากผู้รับจ้างหรือบังคับแก่หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาได้ทันที

- เมื่อผู้ว่าจ้างเรียกร้อง ผู้รับจ้างต้องแสดงหลักฐานการใช้จ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้าเพื่อพิสูจน์ว่าได้ใช้จ่ายเป็นไปตามข้อ 5.1 ภายในกำหนด 15 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งจากผู้ว่าจ้าง หากผู้รับจ้างไม่อาจแสดงหลักฐานดังกล่าวภายในกำหนด 15 วัน ผู้ว่าจ้างอาจจะเรียกเงินค่าจ้างล่วงหน้าคืนจากผู้รับจ้าง หรือบังคับแก่หลักประกันการรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าได้ทันที

- เงินจำนวนใด ๆ ก็ตามที่ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ว่าจ้าง เพื่อชำระหนี้หรือเพื่อชดเชยความรับผิดชอบต่าง ๆ ตามสัญญา ผู้ว่าจ้างจะหักเอาจากเงินค่าจ้างงวดที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก่อนที่จะหักชดใช้คืนเงินค่าจ้างล่วงหน้า

- ในกรณีที่มีการบอกเลิกสัญญา หากเงินค่าจ้างล่วงหน้าที่เหลือเกินกว่าจำนวนเงินที่ผู้รับจ้างจะได้รับหลังการหักชดใช้ในกรณีอื่นแล้ว ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายเงินจำนวนที่เหลือนั้นให้แก่ผู้ว่าจ้างภายใน 7 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้าง

- ผู้ว่าจ้างจะหักเงินล่วงหน้าคืนเป็นจำนวนร้อยละ 20 ของราคาค่าจ้างในแต่ละงวด จนกว่าจะครบตามจำนวนเงินล่วงหน้าที่ผู้รับจ้างได้รับไป พร้อมกับคืนหลักประกันล่วงหน้าให้แก่ผู้รับจ้าง

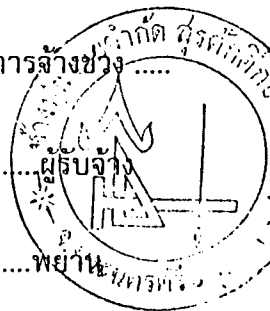
ข้อ 6. ความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง

เมื่องานแล้วเสร็จบริบูรณ์ และผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานจากผู้รับจ้างหรือจากผู้รับจ้างรายใหม่ในกรณีที่มีการบอกเลิกสัญญาตามข้อ 5 หากมีเหตุชำรุดบกพร่องหรือเสียหายเกิดขึ้นจากงานจ้างนี้ภายในกำหนด 2 ปี - เดือน นับถัดจากวันที่ได้รับมอบงานดังกล่าว ซึ่งความชำรุดบกพร่องหรือเสียหายนั้น เกิดจากความบกพร่องของผู้รับจ้าง อันเกิดจากการใช้วัสดุที่ไม่ถูกต้อง หรือทำไว้ไม่เรียบร้อย หรือทำไม่ถูกต้องตามมาตรฐานแห่งหลักวิชา ผู้รับจ้างจะต้องรีบทำการแก้ไขให้เป็นที่ยอมรับโดยไม่มีข้อกังขา โดยผู้ว่าจ้างไม่ต้องออกเงินใดๆ ในการนี้ทั้งสิ้น หากผู้รับจ้างบิดพลิ้วไม่กระทำการดังกล่าวภายในกำหนด 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างหรือไม่ทำการแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อยภายในเวลาที่ผู้ว่าจ้างกำหนด ให้ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะทำการนั้นเอง หรือจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นโดยผู้รับจ้างต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

/ ข้อ 7. การจ้างช่าง

(ลงชื่อ) (ท.บุวดีเน อุดมเมธี) ผู้ว่าจ้าง
ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)
(ลงชื่อ)

ข้อ 7. การจ้างช่วง

ผู้รับจ้างจะต้องไม่เอางานทั้งหมดหรือบางส่วนแห่งสัญญาไปจ้างช่วงอีกต่อหนึ่งโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างก่อน ทั้งนี้ นอกจากในกรณีที่สัญญานี้จะได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ความยินยอมดังกล่าวนั้นไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหลุดพ้นจากความรับผิด หรือพันธะหน้าที่ตามสัญญา นี้ และผู้รับจ้างจะยังคงต้องรับผิดชอบในความผิดและความประมาทเลินเล่อของผู้รับจ้างช่วง หรือของตัวแทน หรือ ลูกจ้างของผู้รับจ้างช่วงนั้นทุกประการ

ข้อ 8. การควบคุมงานของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องควบคุมงานที่รับจ้างอย่างเอาใจใส่ด้วยประสิทธิภาพและความชำนาญ และในระหว่างทำงานที่รับจ้างจะต้องจัดให้มีผู้แทนซึ่งทำงานเต็มเวลาเป็นผู้ควบคุมงาน ผู้ควบคุมงานดังกล่าวจะต้องเป็นผู้แทนได้รับมอบอำนาจจากผู้รับจ้าง คำสั่งหรือคำแนะนำต่าง ๆ ที่ได้แจ้งแก่ผู้แทนผู้ได้รับมอบอำนาจนั้นให้ถือว่าเป็นคำสั่งหรือคำแนะนำที่ได้แจ้งแก่ผู้รับจ้าง การแต่งตั้งผู้ควบคุมงานนั้นจะต้องทำเป็นหนังสือและต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้าง การเปลี่ยนตัวหรือแต่งตั้งผู้ควบคุมงานใหม่จะกระทำมิได้หากไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้างก่อน

การจ้างงานของผู้รับจ้าง ให้เน้นการใช้แรงงานเป็นหลัก ในกรณีที่สามารุณใช้แรงงานแทนเครื่องจักรได้

ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะขอให้เปลี่ยนตัวผู้แทนได้รับมอบอำนาจนั้น โดยแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจ้าง และผู้รับจ้างจะต้องทำการเปลี่ยนตัวโดยพลัน โดยไม่คิดราคาเพิ่มหรืออ้างเป็นเหตุเพื่อขยายอายุสัญญา อันเนื่องมาจากเหตุนี้

ข้อ 9. ความรับผิดของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบอุบัติเหตุ ความเสียหาย หรือภัยอันตรายใด ๆ อันเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายจากการกระทำของลูกจ้างของผู้รับจ้าง

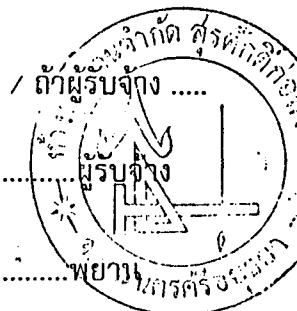
ความเสียหายใด ๆ อันเกิดแก่งานที่ผู้รับจ้างได้ทำขึ้นแม้จะเกิดขึ้นเพราะเหตุสุดวิสัย นอกจากกรณีอันเกิดจากความผิดของผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบโดยซ่อมแซมให้คืนดีหรือเปลี่ยนให้ใหม่โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง ความรับผิดของผู้รับจ้างดังกล่าวในข้อนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานครั้งสุดท้าย ซึ่งหลังจากนั้นผู้รับจ้างคงต้องรับผิดชอบเพียงในกรณีชำรุดบกพร่อง หรือความเสียหายดังกล่าวในข้อ 6 เท่านั้น

ข้อ 10. การจ่ายเงินแก่ลูกจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายเงินแก่ลูกจ้างที่ผู้รับจ้างได้จ้างมาในอัตรา และตามกำหนดเวลาที่ผู้รับจ้างได้ตกลงหรือทำสัญญาไว้ต่อลูกจ้างดังกล่าว

(ลงชื่อ) (ศ.ปรีดิมนะ วุฒิเมธี) ผู้ว่าจ้าง
ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ลงชื่อ)
(ลงชื่อ) พยาน

ถ้าผู้รับจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าทดแทนอื่นใดแก่ลูกจ้างดังกล่าวในวรรคแรก ผู้ว่าจ้างมี สิทธิที่จะเอาเงินค่าจ้างที่จะต้องจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างมาจ่ายให้แก่ลูกจ้างของผู้รับจ้างดังกล่าว และให้ถือ ว่าผู้ว่าจ้างได้จ่ายเงินจำนวนนั้นเป็นค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาแล้ว

ผู้รับจ้างจะต้องจัดให้มีประกันภัยสำหรับลูกจ้างทุกคนที่จ้างมาทำงาน โดยให้ครอบคลุมถึง ความรับผิดชอบทั้งปวงของผู้รับจ้างรวมทั้งผู้รับจ้างช่วงอันหากจะพึงมี ในกรณีความเสียหายที่คิดค่าสิน ไหมทดแทนได้ตามกฎหมายซึ่งเกิดจากอุบัติเหตุหรือภัยอันตรายใด ๆ ต่อลูกจ้างหรือบุคคลอื่นที่ผู้รับ จ้างหรือผู้รับจ้างช่วงจ้างมาทำงาน ผู้รับจ้างจะต้องส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวพร้อมทั้งหลัก ฐานการชำระเบี้ยประกันให้แก่ผู้ว่าจ้างเมื่อผู้ว่าจ้างเรียกกร้อง

ข้อ 11. การตรวจงานจ้าง

ถ้าผู้ว่าจ้างแต่งตั้งกรรมการตรวจการจ้าง ผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาเพื่อควบคุมการ ทำงานของผู้รับจ้าง กรรมการตรวจการจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัท ที่ปรึกษานั้นมีอำนาจเข้าไปตรวจการงานในโรงงานและสถานที่ที่กำลังก่อสร้างหรือที่กำลังทำงานได้ ทุกเวลา และผู้รับจ้างจะต้องอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการนั้นตามสมควร

การที่มีกรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาหาทำให้ผู้รับจ้างพ้น ความรับผิดชอบตามสัญญานี้ข้อหนึ่งข้อใดไม่

ข้อ 12. แบบรูปและรายการละเอียดตลาดเคลื่อน

ผู้รับจ้างจะต้องรับรองว่าได้ตรวจสอบและทำความเข้าใจในแบบรูปรายการละเอียด หรือใบ แจ้งปริมาณงานโดยถี่ถ้วนแล้ว หากปรากฏว่าแบบรูปและรายการละเอียดหรือใบแจ้งปริมาณงานนั้น ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไปจากหลักการทางวิศวกรรมหรือทางเทคนิค ผู้รับจ้างตกลงที่จะปฏิบัติ ตามคำวินิจฉัยของกรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้งเพื่อ ให้งานแล้วเสร็จบริบูรณ์โดยจะคิดค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มขึ้นจากผู้ว่าจ้างไม่ได้

ข้อ 13. การควบคุมงานโดยผู้ว่าจ้าง

ผู้รับจ้างตกลงว่า กรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้ง มีอำนาจที่จะตรวจสอบและควบคุมงานเพื่อให้เป็นไปตามเอกสารสัญญา และมีอำนาจที่จะสั่งให้ แก้ไขเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือตัดทอน ซึ่งงานตามสัญญานี้หากผู้รับจ้างขัดขืนไม่ปฏิบัติตามกรรม การตรวจการจ้าง ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษามีอำนาจที่จะสั่งให้หยุดกิจการนั้นชั่วคราวได้ ความล่าช้าในกรณีเช่นนี้ผู้รับจ้างจะถือเป็นเหตุขอขยายวันทำการออกไปมิได้

และผู้รับจ้างจะต้องจัดส่งรายงานความก้าวหน้าทุกเดือน และรายงานการปิดโครงการเมื่อ ทำงานแล้วเสร็จต่อคณะกรรมการตรวจการจ้าง

(ลงชื่อ)(ศ.ผู้ว่าจ้าง วุฒิเมธี).....ผู้ว่าจ้าง
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์หรือผู้มอ

(ลงชื่อ)พยาน

(ลงชื่อ) / ข้อ 14. งานพิเศษ

(ลงชื่อ) พยาน

ข้อ 14. งานพิเศษและการแก้ไขงาน

ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะสั่งให้ผู้รับจ้างทำงานพิเศษซึ่งไม่ได้แสดงไว้ หรือรวมอยู่ในเอกสารสัญญา หากงานพิเศษนั้น อยู่ในขอบข่ายทั่วไปแห่งวัตถุประสงค์ของสัญญานี้ นอกจากนี้ผู้ว่าจ้างยังมีสิทธิสั่งให้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขแบบรูป และข้อกำหนดต่าง ๆ ในเอกสารสัญญานี้ด้วย โดยไม่ทำให้สัญญาเป็นโมฆะแต่อย่างใด

อัตราค่าจ้างหรือราคาที่กำหนดไว้ในสัญญานี้ให้กำหนดใช้สำหรับงานพิเศษ หรืองานที่เพิ่มเติมขึ้น หรือตัดทอนลงทั้งปวงตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง หากในสัญญาไม่ได้กำหนดไว้ถึงอัตราค่าจ้างหรือราคาใด ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับงานพิเศษหรืองานที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะต้องตกลงกันที่จะกำหนดอัตราหรือราคา รวมทั้งการขยายระยะเวลา (ถ้ามี) กันใหม่เพื่อความเหมาะสมในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ ผู้ว่าจ้างจะกำหนดอัตราจ้างหรือราคาตายตัวตามแต่ผู้ว่าจ้างจะเห็นว่าเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง แต่อาจสงวนสิทธิที่จะดำเนินการตามข้อ 19 ต่อไปได้

ข้อ 15. ค่าปรับ

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ 4,080.00 บาท และจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวนเงินวันละ 200.-บาท นับถัดจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง นอกจากนี้ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย

ในระหว่างที่ผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญานั้น หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาและใช้สิทธิตามข้อ 16 ก็ได้และถ้าผู้ว่าจ้างได้แจ้งข้อเรียกร้องไปยังผู้รับจ้างเมื่อครบกำหนดแล้วเสร็จของงานขอให้ชำระค่าปรับแล้วผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะปรับผู้รับจ้างจนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้อีกด้วย

ข้อ 16. สิทธิของผู้ว่าจ้างภายหลังบอกเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญา ผู้ว่าจ้างอาจทำงานนั้นเองหรือว่าจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นต่อจนแล้วเสร็จได้ ผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างทำงานนั้นต่อมีสิทธิใช้เครื่องใช้ในการก่อสร้างหรือในการทำงานสิ่งทีสร้างขึ้นชั่วคราวสำหรับงานก่อสร้างหรือการทำงาน และวัสดุต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าจะต้องสงวนเอาไว้เพื่อการปฏิบัติงานตามสัญญาตามที่เห็นสมควร

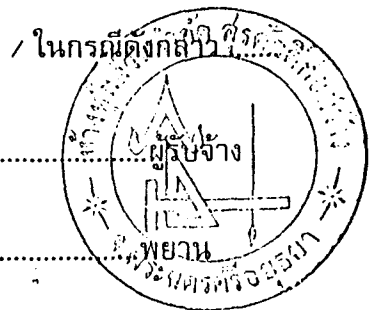
(ลงชื่อ) (ศ.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี).....ผู้ว่าจ้าง

ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)
.....

(ลงชื่อ)
.....

ในกรณีดังกล่าว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิริบหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาทั้งหมด หรือบางส่วน ตามแต่จะเห็นสมควร นอกจากนั้นผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าหลักประกันการปฏิบัติงานและค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อ ให้แล้วเสร็จตามสัญญาและค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานเพิ่ม (ถ้ามี) ซึ่งผู้ว่าจ้างจะหักเอาจากเงินประกันผลงานหรือจำนวนเงินใด ๆ ที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก็ได้

ข้อ 17. การกำหนดค่าเสียหาย

ค่าปรับหรือค่าเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากผู้รับจ้างตามสัญญานี้ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะหักเอาจากจำนวนเงินค่าจ้างที่ค้างจ่ายหรือจากเงินประกันผลงานของผู้รับจ้างหรือบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาก็ได้

หากมีเงินค่าจ้างตามสัญญาที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับและค่าเสียหายแล้วยังเหลืออยู่อีกเท่าใด ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างทั้งหมด

ข้อ 18. การทำบริเวณก่อสร้างให้เรียบร้อย

ผู้รับจ้างจะต้องรักษาบริเวณสถานที่ปฏิบัติงานตามสัญญานี้ รวมทั้งโรงงาน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานของผู้รับจ้าง ลูกจ้าง ตัวแทน หรือของผู้รับจ้างช่วง ให้อยู่ในความสะดวกปลอดภัย และมีประสิทธิภาพในการใช้งานตลอดระยะเวลาการจ้างและเมื่อทำงานเสร็จสิ้นแล้วจะต้องขนย้ายบรรดาเครื่องใช้ในการทำงานจ้างรวมทั้งวัสดุ ขยะมูลฝอยและสิ่งก่อสร้างชั่วคราวต่าง ๆ (ถ้ามี) ทั้งหมดจะต้องกลับเกลี่ยพื้นดินให้เรียบร้อย เพื่อให้บริเวณทั้งหมดอยู่ในสภาพที่สะอาด และใช้งานได้ทันที

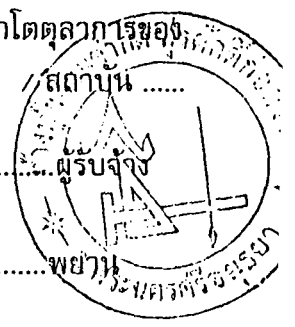
ข้อ 19. กรณีพิพาทและอนุญาโตตุลาการ

19.1 ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นระหว่างคู่สัญญาเกี่ยวกับข้อกำหนดแห่งสัญญานี้ หรือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสัญญานี้ และคู่สัญญาไม่สามารถตกลงกันได้ ให้เสนอข้อโต้แย้งหรือข้อพิพาทนั้นต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาชี้ขาด

19.2 เว้นแต่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะเห็นพ้องกันให้อนุญาโตตุลาการคนเดียวเป็นผู้ชี้ขาดการระงับข้อพิพาทให้กระทำโดยอนุญาโตตุลาการ 2 คน โดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะทำหนังสือแสดงเจตนาจะให้มีอนุญาโตตุลาการระงับข้อพิพาทและระบุชื่ออนุญาโตตุลาการคนที่ตนแต่งตั้งส่งไปยังคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง จากนั้นภายในระยะเวลา 30 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว คู่สัญญาฝ่ายที่ได้รับแจ้งจะต้องแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สอง ถ้าอนุญาโตตุลาการทั้งสองคนดังกล่าวไม่สามารถประนีประนอมระงับข้อพิพาทนั้นได้ ให้อนุญาโตตุลาการทั้งสองคนร่วมกันแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดภายในกำหนดเวลา 30 วัน นับจากวันที่ไม่สามารถตกลงกัน ผู้ชี้ขาดดังกล่าวจะพิจารณาระงับข้อพิพาทต่อไป กระบวนพิจารณาของอนุญาโตตุลาการให้ถือตามข้อบังคับอนุญาโตตุลาการ

(ลงชื่อ) (ศ.ยุวสินธุ์ จุฑาเมธี) ผู้ว่าจ้าง
ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ) ผู้รับจ้าง
(ลงชื่อ) พยาน

สถาบันอนุญาโตตุลาการกระทรวงยุติธรรม โดยอนุโลม หรือตามข้อบังคับอื่นที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่าย เห็นชอบ และให้กระทำในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการ ดำเนินกระบวนการพิจารณา

19.3 ในกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายตนหรือในกรณีที่ อนุญาโตตุลาการทั้งสองคนไม่สามารถตกลงแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดได้ คู่สัญญาแต่ละฝ่าย ต่างมีสิทธิร้องขอต่อศาลแพ่งเพื่อแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการหรืออนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดได้แล้วแต่กรณี

19.4 ค่าชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือของอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดแล้วแต่กรณี ให้ถือเป็น เด็ดขาดและถึงที่สุดผูกพันคู่สัญญา

19.5 คู่สัญญาแต่ละฝ่ายเป็นผู้รับภาระค่าธรรมเนียมอนุญาโตตุลาการฝ่ายตนและออกค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาฝ่ายละครั้ง ในกรณีที่มีการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคน เดียวหรือมีการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาด ให้อนุญาโตตุลาการหรืออนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดเป็น ผู้กำหนดภาระค่าธรรมเนียมอนุญาโตตุลาการคนเดียวหรือภาระค่าธรรมเนียมอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ ขาดคนเดียว แล้วแต่กรณี

ข้อ 20. การขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา

ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุใด ๆ อันเนื่องมาจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่า จ้างหรือเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงาน ให้แล้วเสร็จตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญานี้ได้ ผู้รับจ้างจะต้องแจ้งเหตุหรือเหตุการณ์ดังกล่าวพร้อมหลักฐานเป็นหนังสือให้ผู้ว่าจ้างทราบเพื่อขอยกเวลาทำงานออกไปภายใน 15 วัน นับ ถัดจากวันที่เหตุอันนั้นสิ้นสุดลง

ถ้าผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้รับจ้างได้สละสิทธิ์เรียกร้องใน การที่จะขยายเวลาทำงานออกไปโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือ ความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่าจ้าง ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือผู้ว่าจ้างทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น

การขยายกำหนดเวลาทำงานตามวรรคหนึ่ง อยู่ในดุลพินิจของผู้ว่าจ้างที่จะพิจารณาตามที่ เห็นสมควร

ข้อ 21. การใช้เรือไทย

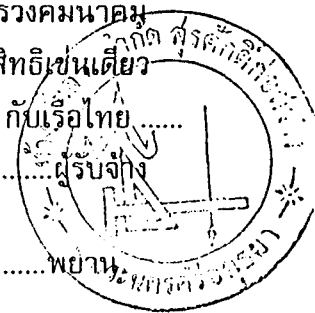
ในการปฏิบัติตามสัญญานี้ หากผู้รับจ้างจะต้องสั่งหรือนำของเข้ามาจากต่างประเทศรวมทั้ง เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องนำเข้ามาเพื่อปฏิบัติงานตามสัญญาไม่ว่าผู้รับจ้างจะเป็นผู้นำของเข้ามา เอง หรือนำเข้ามาโดยผ่านตัวแทนหรือบุคคลอื่นใด ถ้าสิ่งของนั้นต้องนำเข้ามาโดยทางเรือในเส้นทาง เดินเรือที่มีเรือไทยเดินอยู่ และสามารถให้บริการรับขนได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ประกาศกำหนด ผู้รับจ้างต้องจัดการให้สิ่งของดังกล่าวบรรทุกโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียว

(ลงชื่อ)(ส.ยวัฒน์ วุฒิมณี).....ผู้ว่าจ้าง
ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ลงชื่อ)
.....

(ลงชื่อ)พยาน

(ลงชื่อ)พยาน

กับเรือไทยจากต่างประเทศมายังประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี ก่อนบรรทุกของนั้นลงเรืออื่นที่มีเรือไทย หรือเป็นของที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศยกเว้นให้บรรทุกโดยเรืออื่นได้ ทั้งนี้ไม่ว่าการส่งหรือสั่งซื้อสิ่งของดังกล่าวจากต่างประเทศจะเป็นแบบ เอฟโอบี, ซีเอฟอาร์, ซีไอเอฟ หรือแบบอื่นใดที่มีเรือไทยเดินอยู่ และสามารถให้บริการรับขนได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศกำหนด ผู้รับจ้างต้องจัดการให้สิ่งของดังกล่าวบรรทุกโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยจากต่างประเทศมายังประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี ก่อนบรรทุกของนั้นลงเรืออื่นที่มีเรือไทย หรือเป็นของที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศยกเว้นให้บรรทุกโดยเรืออื่นได้ ทั้งนี้ไม่ว่าการส่งหรือสั่งซื้อสิ่งของดังกล่าวจากต่างประเทศจะเป็นแบบ เอฟโอบี, ซีเอฟอาร์, ซีไอเอฟ หรือแบบอื่นใด

ในการส่งมอบงานตามสัญญาให้แก่ผู้ว่าจ้าง ถ้างานนั้นมีสิ่งของตามสัญญา ข้อ 19 ผู้รับจ้างจะต้องส่งมอบใบตราส่ง (Bill of Lading) หรือสำเนาใบตราส่งสำหรับของนั้นซึ่งแสดงว่าได้บรรทุกมาโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยให้แก่ผู้ว่าจ้างพร้อมกับการส่งมอบงานด้วย

ในกรณีที่สิ่งของดังกล่าวไม่ได้บรรทุกจากต่างประเทศมายังประเทศไทยโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทย ผู้รับจ้างต้องส่งมอบหลักฐานซึ่งแสดงว่าได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีให้บรรทุกของโดยเรืออื่นได้ หรือหลักฐานซึ่งแสดงว่าได้ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษเนื่องจากการไม่บรรทุกของโดยเรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีแล้วอย่างหนึ่งแก่ผู้ว่าจ้างด้วย

ในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่ส่งมอบหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวในสองวรรคข้างต้นให้แก่ผู้ว่าจ้าง แต่จะขอส่งมอบงานดังกล่าวให้ผู้ว่าจ้างก่อน โดยยังไม่รับชำระเงินค่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิรับงานดังกล่าวไว้ก่อน และชำระเงินค่าจ้างเมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนดังกล่าวแล้วได้

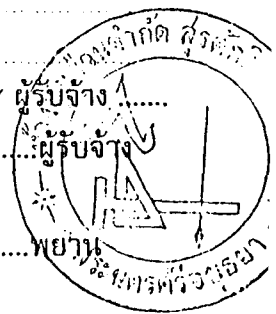
ข้อ 22. มาตรฐานฝีมือช่าง

ผู้รับจ้างตกลงเป็นเงื่อนไขสำคัญว่า ผู้รับจ้างจะต้องมีและใช้ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือช่าง จากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือผู้มีวุฒิบัตรระดับ ปวช. ปวส. และ ปวท. หรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาที่ ก.พ. รับรองให้เข้ารับราชการได้ ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ - ของแต่ละสาขาช่าง แต่ต้องมีช่างจำนวนอย่างน้อย 1 คน ในแต่ละสาขาช่าง ดังต่อไปนี้

- 22.1 นักโบราณคดี
- 22.2 สถาปนิก
- 22.3 ช่างศิลปกรรม
- 22.4 ช่างโยธา

(ลงชื่อ) (ท. สุวัฒน์ วุฒิเมธี) ผู้ว่าจ้าง
 ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (ลงชื่อ) พยาน

(ลงชื่อ)
 (ลงชื่อ)

ผู้รับจ้างจะต้องจัดทำบัญชีแสดงจำนวนช่างทั้งหมดโดยจำแนกตามแต่ละสาขาช่างและระดับช่างพร้อมกับระบุรายชื่อช่างผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือช่าง หรือผู้มีวุฒิปับัตรดังกล่าวในวรรคแรกนำมาแสดงพร้อมหลักฐานต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงานก่อนเริ่มลงมือทำงานและพร้อมที่จะให้ผู้ว่าจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ว่าจ้างตรวจสอบดูได้ตลอดเวลาการทำงานตามสัญญาของผู้รับจ้าง

สัญญานี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและคู่สัญญาต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

(ลงชื่อ).....ผู้ว่าจ้าง
(ศาสตราจารย์พิเศษยุวัฒน์ วุฒิเมธี)

(ลงชื่อ).....
(นายสุรศักดิ์ ธรรมอิช)

(ลงชื่อ).....พยาน
(นายณัฐพล ม่วงครเขียว)

(ลงชื่อ).....พยาน
(นางไพเราะ เพ็ญประไพ)

รายการประกอบแบบ และรายละเอียด
งานโบราณคดีวัดสมณโกฏฐาราม

1. รายละเอียดของงานที่จะดำเนินการจ้าง

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา มีความประสงค์จะดำเนินการขุดค้น ขุดแต่งทางโบราณคดี เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานวัดสมณโกฏฐาราม ดังรายการต่อไปนี้

- 1.1 ขุดค้นทางโบราณคดี ขนาด 3X3 เมตร จำนวน 2 หลุม
- 1.2 ขุดแต่งปราสาทประธานและพื้นที่โดยรอบ พื้นที่ 2,750 ตารางเมตร
- 1.3 ขุดแต่งวิหารและพื้นที่โดยรอบ 1,250 ตารางเมตร
- 1.4 ขุดแต่งพระอุโบสถ และกำแพงวัดด้านทิศตะวันตก พื้นที่ 1,800 ตารางเมตร
- 1.5 ขุดแต่งกำแพงวัดด้านทิศใต้ พื้นที่ 1,000 ตารางเมตร
- 1.6 ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังการขุดแต่งทั้งหมด
- 1.7 ทำแบบสันนิษฐานสถาปัตยกรรมของโบราณสถานทั้งหมด และแบบบูรณะ โบราณสถานทั้งหมด

2. พื้นที่ดำเนินการ

วัดสมณโกฏฐาราม ตำบลกะมัง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ขอบเขตของงาน

- 3.1 พื้นที่ปฏิบัติงานเป็นไปตามรายการประกอบแบบและผังรูปแบบ จำนวน 1 แผ่น
- 3.2 พื้นที่ปฏิบัติงานรวม 7,500 ตารางเมตร

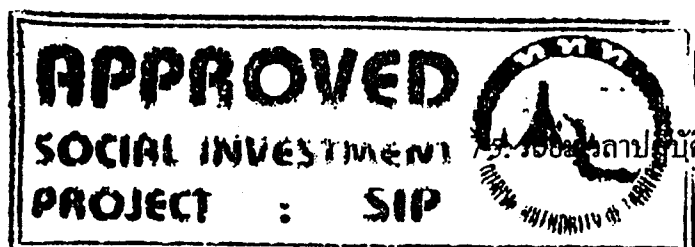
4. วิธีปฏิบัติงานและข้อกำหนดต่าง ๆ

4.1 ให้ยึดถือตามมาตรฐานงานโบราณคดี ของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

4.2 สำหรับการดำเนินการทางโบราณคดีที่โบราณสถานแห่งนี้ มีงานที่ต้องเน้นเป็นพิเศษ คือ

4.2.1 ต้องขุดค้นทางโบราณคดีอย่างระมัดระวัง เพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับเมืองอยุธยาระยะแรก (อโยธยา)

4.2.2 หาหลักฐานทางโบราณคดีมาตรวจสอบอายุของโบราณสถาน ซึ่งพิจารณาจากลักษณะทางสถาปัตยกรรมน่าจะสร้างสมัยอยุธยาตอนต้น มีการบูรณะสมัยอยุธยาตอนปลาย และเป็นวัดสำคัญของตระกูลเจ้าพระยาโกษา (เหล็ก) เจ้าพระยาโกษา (ปาน)

ชื่อโครงการปฏิบัติงาน

5. ระยะเวลาปฏิบัติงาน

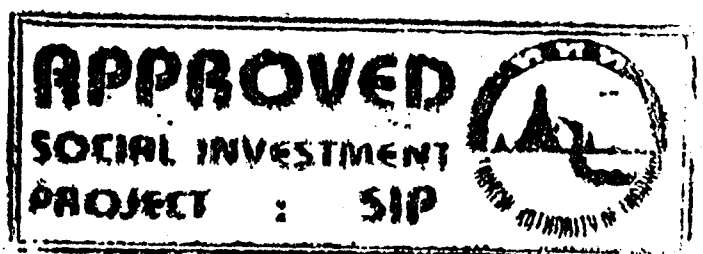
ใช้เวลาปฏิบัติงานทั้งสิ้น จำนวน 210 วัน โดยผู้ว่าจ้างต้องเริ่มลงมือปฏิบัติงาน ตั้งแต่วันลงนามในสัญญาจ้าง ตามรายละเอียดการแบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน และกำหนดระยะเวลาทำงานของส่วนงานโบราณคดี วัดสมณโกฏฐาราม

6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 6.1 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3
- 6.2 อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอโยธยา
- 6.3 สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

7. ผลงานที่ต้องการเพื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จตามสัญญา

- 7.1 ขุดค้นทางโบราณคดีครบถ้วนตามจำนวนที่กำหนด
- 7.2 ขุดแต่งโบราณสถานแล้วเสร็จตามพื้นที่ที่กำหนดในผังรูปแบบ
- 7.3 รายงานการขุดค้นขุดแต่งทางโบราณคดีตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.4 ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังขุดแต่งทั้งหมดตามกำหนดและตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.5 ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมทั้งหมดตามกำหนดและเป็นไปตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.6 รวบรวมโบราณวัตถุพร้อมบัญชีโบราณวัตถุมอบให้ทางราชการแล้วเสร็จ
- 7.7 รวบรวมฟิล์มสไลด์ รูปภาพ (จัดใส่อัลบั้ม) พร้อมฟิล์ม และทะเบียนฟิล์ม มอบให้ทางราชการแล้วเสร็จ
- 7.8 ปฏิบัติงานอย่างอื่นแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามสัญญาจ้าง ผังรูปแบบ รายการประกอบแบบ มาตรฐานงานโบราณคดีและทำความสะอาดพื้นที่ปฏิบัติงานจนเรียบร้อย

รายการประกอบแบบ และรายละเอียด
งานโบราณคดีวัดนางคำ

1. รายละเอียดของงานที่จะดำเนินการจ้าง

สำนักงาน โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา มีความประสงค์จะดำเนินการ ขุดค้น ขุดแต่งทางโบราณคดี เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานวัดนางคำ ดังรายการต่อไปนี้

- 1.1 ขุดค้นทางโบราณคดี ขนาด 3X3 จำนวน 1 หลุม
- 1.2 ขุดแต่งเจดีย์ประธาน พื้นที่ 425 ตารางเมตร
- 1.3 ขุดแต่งวิหาร พื้นที่ 608 ตารางเมตร
- 1.4 ขุดแต่งพื้นที่โดยรอบ ตามที่กำหนดไว้ในผังรูปแบบ พื้นที่ 663 ตารางเมตร
- 1.5 ทำแบบ โบราณสถานสภาพหลังการขุดแต่งทั้งหมด
- 1.6 ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมของ โบราณสถานทั้งหมด และแบบบูรณะ โบราณสถานทั้งหมด

2. พื้นที่ดำเนินการ

วัดนางคำ ตำบลกะมัง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ขอบเขตของงาน

- 3.1 พื้นที่ปฏิบัติงานเป็นไปตามรายการประกอบแบบและผังรูปแบบ จำนวน 1 แผ่น
- 3.2 พื้นที่ปฏิบัติงานรวม 1,696 ตารางเมตร

4. วิธีปฏิบัติงานและข้อกำหนดต่าง ๆ

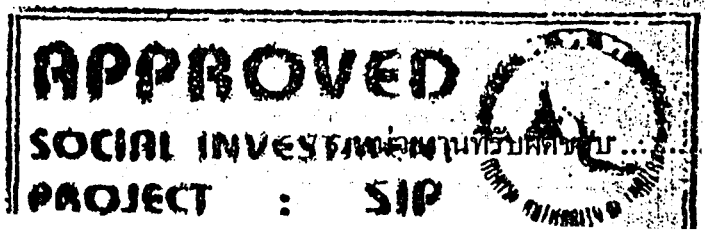
4.1 ให้ยึดถือตามมาตรฐานงานโบราณคดี ของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

4.2 สำหรับการดำเนินการทางโบราณคดีที่โบราณสถานแห่งนี้ มีงานที่ต้องเน้นเป็นกรณีพิเศษ คือ

- 4.2.1 ตรวจสอบการสร้างทับซ้อนของเจดีย์ประธาน ซึ่งเป็นแบบอย่างสำคัญต่อการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ เกี่ยวกับเจดีย์แปดเหลี่ยมสมัยอยุธยาตอนต้น - กลาง และเจดีย์แปดเหลี่ยมแบบมีฐานสิงห์รองรับของสมัยอยุธยาตอนปลาย

5. ระยะเวลาปฏิบัติงาน

ใช้เวลาปฏิบัติงานทั้งสิ้น จำนวน 210 วัน โดยผู้ว่าจ้างต้องเริ่มลงมือปฏิบัติงาน ตั้งแต่วันลงนามในสัญญาจ้าง ตามรายละเอียดการแบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน และกำหนดระยะเวลาทำงานของส่วนงาน โบราณคดี วัดนางคำ

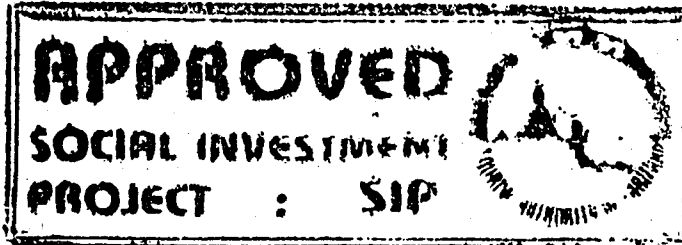

6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 6.1 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3
- 6.2 อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอโยธยา
- 6.3 สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

7. ผลงานที่ต้องการเพื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จตามสัญญา

- 7.1 ชุดค้นทางโบราณคดีครบถ้วนตามจำนวนที่กำหนด
- 7.2 ชุดแต่งโบราณสถานแล้วเสร็จตามพื้นที่ที่กำหนดในผังรูปแบบ
- 7.3 รายงานการชุดค้น ชุดแต่งทางโบราณคดีตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.4 ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังชุดแต่งทั้งหมดตามกำหนดและตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.5 ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมทั้งหมดตามกำหนดและเป็นไปตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.6 รวบรวมโบราณวัตถุพร้อมบัญชีโบราณวัตถุมอบให้ทางราชการแล้วเสร็จ
- 7.7 รวบรวมฟิล์มสไลด์ รูปภาพ (จัดใส่อัลบั้ม) พร้อมฟิล์ม และทะเบียนฟิล์ม มอบให้ทางราชการแล้วเสร็จ
- 7.8 ปฏิบัติงานอย่างอื่นแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามสัญญาจ้าง ผังรูปแบบ รายการประกอบแบบมาตรฐานงานโบราณคดี และทำความเข้าใจพื้นที่ปฏิบัติงานจนเรียบร้อย
- 7.9 ออกแบบเพื่อการบูรณะโบราณสถานที่พบทั้งหมด พร้อมประมาณราคากลางและกำหนดรายการประกอบแบบบูรณะ

รายการประกอบแบบ และรายละเอียด
งานโบราณคดีวัดจักรวรรดิ

1. รายละเอียดของงานที่จะดำเนินการจ้าง

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา มีความประสงค์จะดำเนินการขุดค้น ขุดแต่งทางโบราณคดี เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานวัดจักรวรรดิ ดังรายการต่อไปนี้

- 1.1 ขุดค้นทางโบราณคดี ขนาด 3X3 เมตร จำนวน 1 หลุม
- 1.2 ขุดแต่งเจดีย์ประธานและเจดีย์บริวาร พื้นที่ 2,925 ตารางเมตร
- 1.3 ขุดแต่งกำแพงวัด และพื้นที่ภายในกำแพงวัด ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในผังรูปแบบ พื้นที่ 6,175 ตารางเมตร
- 1.4 ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังการขุดแต่งทั้งหมด
- 1.5 ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถานทั้งหมด และแบบบูรณะโบราณสถานทั้งหมด

2. พื้นที่ดำเนินการ

วัดจักรวรรดิ ตำบลกะมัง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ขอบเขตของงาน

- 3.1 พื้นที่ปฏิบัติงานเป็นไปตามรายการประกอบแบบและผังรูปแบบ จำนวน 1 แผ่น
- 3.2 พื้นที่ปฏิบัติงานรวม 9,100 ตารางเมตร

4. วิธีปฏิบัติงานและข้อกำหนดต่าง ๆ

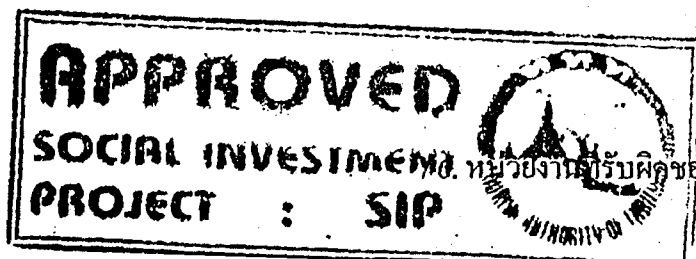
4.1 ให้ยึดถือตามมาตรฐานงานโบราณคดี ของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

4.2 สำหรับการดำเนินการทางโบราณคดีที่โบราณสถานแห่งนี้ มีงานที่ต้องเน้นเป็นพิเศษ คือ

- 4.2.1 วิหารทางด้านทิศตะวันออกของเจดีย์ประธาน ซึ่งถูกทำลายมากต้องขุดแต่งโดยระมัดระวังเป็นพิเศษ

5. ระยะเวลาปฏิบัติงาน

ใช้เวลาปฏิบัติงานทั้งสิ้น จำนวน 210 วัน โดยผู้ว่าจ้างต้องเริ่มลงมือปฏิบัติงาน ตั้งแต่วันลงนามในสัญญาจ้าง ตามรายละเอียดการแบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน และกำหนดระยะเวลาทำงานของส่วนงานโบราณคดีวัดจักรวรรดิ

6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 6.1 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3
- 6.2 อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอโยธยา
- 6.3 สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

7. ผลงานที่ต้องการเพื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จตามสัญญา

- 7.1 ขุดค้นทางโบราณคดีครบถ้วนตามจำนวนที่กำหนด
- 7.2 ขุดแต่งโบราณสถานแล้วเสร็จตามพื้นที่ที่กำหนดในผังรูปแบบ
- 7.3 รายงานการขุดค้น ขุดแต่งทางโบราณคดีตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.4 ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังขุดแต่งทั้งหมดตามกำหนดและตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.5 ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมทั้งหมดตามกำหนดและเป็นไปตามมาตรฐานงานโบราณคดี
- 7.6 รวบรวมโบราณวัตถุพร้อมบัญชีโบราณวัตถุมอบให้ทางราชการแล้วเสร็จ
- 7.7 รวบรวมฟิล์มสไลด์ รูปภาพ (จัดใส่อัลบั้ม) พร้อมฟิล์ม และทะเบียนฟิล์ม มอบให้ทางราชการแล้วเสร็จ
- 7.8 ปฏิบัติงานอย่างอื่นแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามสัญญาจ้าง ผังรูปแบบ รายการประกอบแบบมาตรฐานงานโบราณคดี และทำความสะอาดพื้นที่ปฏิบัติงานจนเรียบร้อย
- 7.9 ออกแบบเพื่อการบูรณะโบราณสถานที่พบทั้งหมด พร้อมประมาณราคากลางและกำหนดรายการประกอบแบบบูรณะ

รายละเอียดการแบ่งงวดงาน

งานขุดแต่งและปรับปรุงสภาพแวดล้อมโบราณสถานวัดจักรวรรดิ วัดสมณโกฏฐาราม และวัดนางคำ
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

งวดที่ 1

เป็นจำนวนเงินร้อยละ 25 ของราคาค่าจ้าง เมื่อผู้รับจ้างปฏิบัติงานแล้วเสร็จภายใน 60 วัน
นับจากวันเริ่มสัญญาจ้าง ดังรายละเอียดงานต่อไปนี้

วัดจักรวรรดิ

- ขุดแต่งเจดีย์ประธานและเจดีย์บริวาร พื้นที่ 2,925 ตารางเมตร

วัดนางคำ

- ขุดแต่งพื้นที่เจดีย์ประธาน และพื้นที่โคจรอบ 425 ตารางเมตร
- ขุดแต่งวิหารและกำแพงด้านทิศใต้ พื้นที่ 380 เมตร

วัดสมณโกฏฐาราม

- ขุดแต่งพื้นที่ปรางค์ประธาน และพื้นที่โคจรอบ 2,775 ตารางเมตร

งวดที่ 2

เป็นจำนวนเงินร้อยละ 25 ของราคาค่าจ้าง เมื่อผู้รับจ้างปฏิบัติงานแล้วเสร็จภายใน 120 วัน
นับจากวันเริ่มสัญญาจ้าง ดังรายละเอียดงานต่อไปนี้

วัดจักรวรรดิ

- ขุดแต่งกำแพง วิหาร และพื้นที่ภายในกำแพงพื้นที่ 4,000 ตารางเมตร
- ขุดแต่งทางโบราณคดี ขนาด 3 x 3 เมตร จำนวน 1 หลุม

วัดนางคำ

- ขุดแต่งวิหารในบริเวณที่ย้ายสิ่งกีดขวางออกไปแล้ว พื้นที่ 228 ตารางเมตร
- ขุดแต่งปรับพื้นที่ทั่วไปบริเวณที่ถูกรบกวนมากตามแผนผัง พื้นที่ 663 ตารางเมตร

วัดสมณโกฏฐาราม

- ขุดแต่งเจดีย์ประธานและพื้นที่โคจรอบ พื้นที่ 750 ตารางเมตร
- ขุดแต่งวิหารและพื้นที่โคจรอบจำนวน 1,250 ตารางเมตร
- ขุดค้นทางโบราณคดี ขนาด 3 x 3 เมตร จำนวน 1 หลุม

APPROVED

SOCIAL INVESTMENT
PROJECT : SIP

งวดที่ 3

เป็นจำนวนเงินร้อยละ 25 ของราคาค่าจ้าง เมื่อผู้รับจ้างปฏิบัติงานแล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับจากวันเริ่มสัญญาจ้าง คั่งรายละเอียดงานต่อไปนี้

วัดจักรวรรดิ

- ขุดแต่งกำแพง วิหาร และพื้นที่ภายในกำแพงแล้วเสร็จ
- ขุดคันทางโบราณคดี ขนาด 3 x 3 เมตร จำนวน 1 หลุม
- ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังขุดแต่งทั้งหมด
- ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถานทั้งหมด
- รวบรวมสไลด์ภาพถ่าย (บรรจุในอัลบั้ม) พร้อมฟิล์ม และทะเบียนฟิล์มในส่วนของงานโบราณคดีทั้งหมด โดยจะต้องส่งสไลด์และภาพถ่ายอย่างละไม่น้อยกว่า 10 ม้วน
- รวบรวมโบราณวัตถุบรรจุในกล่องพลาสติกมีฝาปิดให้เรียบร้อย พร้อมทั้งบัญชีโบราณวัตถุ
- ทำรายงานการขุดแต่งทางโบราณคดี ต้นฉบับ 1 เล่ม สำเนา 30 เล่ม (เขียนเล่มปกแข็ง)
- ปฏิบัติงานโบราณคดีแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามผังรูปแบบ รายการประกอบแบบและมาตรฐานงานโบราณคดีทุกประการ

วัดสมณโกฏฐาราม

- ขุดแต่งอุโบสถและพื้นที่โดยรอบ พื้นที่ 1,000 ตารางเมตร
- ขุดแต่งกำแพงด้านทิศใต้และพื้นที่ส่วนที่เหลือตามผังทั้งหมด
- ขุดคันทางโบราณคดี ขนาด 3 x 3 เมตร จำนวน 1 หลุม

งวดที่ 4

เป็นจำนวนเงินร้อยละ 25 ของราคาค่าจ้าง เมื่อผู้รับจ้างปฏิบัติงานแล้วเสร็จภายใน 210 วัน นับจากวันเริ่มสัญญาจ้าง คั่งรายละเอียดงานต่อไปนี้

วัดจักรวรรดิ

- ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังขุดแต่งทั้งหมด
- ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถานทั้งหมด
- รวบรวมสไลด์ภาพถ่าย (บรรจุในอัลบั้ม) พร้อมฟิล์ม และทะเบียนฟิล์มในส่วนของงานโบราณคดีทั้งหมด โดยจะต้องส่งสไลด์และภาพถ่ายอย่างละไม่น้อยกว่า 10 ม้วน
- รวบรวมโบราณวัตถุบรรจุในกล่องพลาสติกมีฝาปิดให้เรียบร้อย พร้อมทั้งบัญชีโบราณวัตถุ
- ทำรายงานการขุดแต่งทางโบราณคดี ต้นฉบับ 1 เล่ม สำเนา 30 เล่ม (เขียนเล่มปกแข็ง)
- ปฏิบัติงานโบราณคดีแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามผังรูปแบบ รายการประกอบแบบและมาตรฐานงานโบราณคดีทุกประการ

วัดสมณโกฏฐาราม,

- ทำแบบโบราณสถานสภาพหลังขุดแต่งทั้งหมด
- ทำแบบสันนิษฐานทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถานทั้งหมด
- รวบรวมสไลด์ภาพถ่าย (บรรจุในอัลบั้ม) พร้อมฟิล์ม และทะเบียนฟิล์มในส่วนของงานโบราณคดีทั้งหมด โดยจะต้องส่งสไลด์และภาพถ่ายอย่างละไม่น้อยกว่า 10 ม้วน
- รวบรวม โบราณวัตถุบรรจุในกล่องพลาสติกมีฝาปิดให้เรียบร้อย พร้อมทั้งบัญชีโบราณวัตถุ
- ทำรายงานการขุดแต่งทางโบราณคดี ต้นฉบับ 1 เล่ม สำเนา 30 เล่ม (เขียนเล่มปกแข็ง)
- ปฏิบัติงานโบราณคดีแล้วเสร็จสมบูรณ์ตามผังรูปแบบ รายการประกอบแบบและมาตรฐานงานโบราณคดีทุกประการ
- ทำแบบบูรณะโบราณสถานทุกวัด แล้วเสร็จ

เทอดศักดิ์/ร่าง

ศกิมภรณ์/พิมพ์

/ตรวจ